

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 มีนาคม 2566
Vol. 8 No. 3 March 2023

Journal of Modern Learning Development

ISSN 2673-074X (Print)

ISSN 2697-455X (Online)

ปีที่ 8 ฉบับที่ 3 ประจำเดือนมีนาคม 2566

วัตถุประสงค์

Journal of Modern Learning Development เป็นวารสารวิชาการราย 1 เดือน มีวัตถุประสงค์เพื่อเผยแพร่บทความวิจัย และบทความวิชาการแก่นักวิจัย นักวิชาการ คณาจารย์ และนักศึกษา ด้านศาสนา ปรัชญา นิติศาสตร์ รัฐศาสตร์ รัฐประศาสนศาสตร์ ภาษาศาสตร์ การศึกษาเชิงประยุกต์ รวมถึงสหวิชาการอื่นๆ

บทความที่ได้รับการพิจารณาให้ตีพิมพ์เผยแพร่ได้ผ่านการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิ (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน พิจารณาตีพิมพ์บทความทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ

ทัศนะและความคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ Journal of Modern Learning Development ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือเป็นทัศนะของกองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ไม่สงวนลิขสิทธิ์การคัดลอก แต่ให้อ้างอิงแสดงที่มา

กำหนดการเผยแพร่ 12 ฉบับ

- ฉบับที่ 1 มกราคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มกราคม)
- ฉบับที่ 2 กุมภาพันธ์ (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)
- ฉบับที่ 3 มีนาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มีนาคม)
- ฉบับที่ 4 เมษายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)
- ฉบับที่ 5 พฤษภาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤษภาคม)
- ฉบับที่ 6 มิถุนายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)
- ฉบับที่ 7 กรกฎาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กรกฎาคม)
- ฉบับที่ 8 สิงหาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)
- ฉบับที่ 9 กันยายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 กันยายน)
- ฉบับที่ 10 ตุลาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)
- ฉบับที่ 11 พฤศจิกายน (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 พฤศจิกายน)
- ฉบับที่ 12 ธันวาคม (เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

เกณฑ์การพิจารณาและคัดเลือกบทความ

บทความแต่ละบทความจะได้รับการพิจารณาจากคณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review) อย่างน้อย 2 ท่าน ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่เกี่ยวข้อง และได้รับความเห็นชอบจากกองบรรณาธิการก่อนตีพิมพ์ โดยการพิจารณาบทความจะมีรูปแบบที่ผู้พิจารณาบทความไม่ทราบข้อมูลของผู้เขียนบทความ เช่น ชื่อหรือประวัติการทำงาน และผู้เขียนบทความไม่ทราบชื่อผู้พิจารณาบทความ (Double-Blind Peer Review)

บทความที่ส่งมาขอเพื่อตีพิมพ์ในวารสาร จะต้องไม่เคยตีพิมพ์หรืออยู่ระหว่างการพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิเพื่อตีพิมพ์ในวารสารอื่น ผู้เขียนบทความต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การเสนอบทความของวารสาร และต้องให้เป็นไปตามรูปแบบที่กำหนดไว้

ทรรศนะและความคิดเห็นของผู้เขียนบทความ ถือเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนบทความนั้น และไม่ถือทรรณะความรับผิดชอบของกองบรรณาธิการ

เจ้าของ

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

บรรณาธิการ

ดร.ธีรรัตน์ กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

กองบรรณาธิการ

รศ.ดร.ธีระพงษ์ มีไธสง

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

ผศ.ดร.สมชาย บัณฑิต

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ผศ.ดร.หอมหวล บัณฑิต

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

ผศ.ดร.ปัญญา คล้ายเดช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.สมพงษ์ เกษานุช

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสุวรรณภูมิ

คณะกรรมการกลั่นกรองบทความวารสาร (Peer Review)

ผู้ทรงคุณวุฒิจากภายนอก

รศ.ดร.รัตน์ ปัญญาภา

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี

รศ.ดร.สัญญา เคนาภูมิ

มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

รศ.ดร.พรชัย เจดามาน

นักวิชาการอิสระ

ผศ.ดร.กุลจิรา รักษนคร

มหาวิทยาลัยนอร์ทกรุงเทพ

ผศ.ดร.เสกสรรค์ สนวน

มหาวิทยาลัยราชภัฏร้อยเอ็ด

ผศ.ดร.ภูมิภควัฒน์ ภูมิพงศ์คชศร

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์

ผศ.ธีระวัฒน์ หินแก้ว

วิทยาลัยพิษณุบัณฑิต

พระมหาพิสิฐ วิสิษฐูปญญ,ดร.

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

ดร.รัชดา กักตี่ยิ่ง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ดร.ลักขณา อินทร์บึง

มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ

ว่าที่ร้อยตรี ดร. สุริยะ หาญพิชัย

มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี

ดร.สาคร มหาหิงค์

นักวิชาการอิสระ

ดร.อดิสร หนันคำจร

นักวิชาการอิสระ

ดร.กิตติพงษ์ พิพิฑกุล

นักวิชาการอิสระ

ดร.ภานุวัฒน์ กิตติกรวรรณ รัตน์พิมลพลแสน

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีสุรนารี

ดร.ศิวาพัชญ์ บำรุงเศรษฐพงษ์

นักวิชาการอิสระ

ผู้จัดการวารสาร

นางสาวนัยนา กัปโป

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

สารบัญ

บทความวิจัย

- ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทาง แบบผสมผสาน (Omni Channel) ในจังหวัดอุดรธานี 1
ณัฐพงษ์ ปานกล้า และ บุษกรณ์ สีไฉยะระ
- แนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข กรณีศึกษา: ดำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู 15
กิตติชน สนิทเชื้อ และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร
- ความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักของผู้สูงอายุสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริม สุขภาพแบบองค์รวมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ 32
วิวัฒน์ ภัทรธีรกานต์ และ อมรรวรรณ รังกุล
- แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยาย โอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 51
กวีวัฒน์ เมฆแสน และ วจี ปัญญาใส
- แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอำนาจ 69
กิตติกร จำวะนา และ วจี ปัญญาใส
- การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 94
พัทธนิตย์ คุ่มครอง และ อุไร สุทธิแย้ม
- แนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัท เอ็ม ที พร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัด ใน พื้นที่ตำบลห้วยทะเล อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 105
คุณานนต์ เจริญกิตติพร และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร
- พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง และความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด บริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด 122
เกียรติศักดิ์ ธิบแจ่ม และ นิติพล ภูตะโชติ

- ➔ การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่ง 134
ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
เพ็ญพิชชา ไชยอด และ ธีรศักดิ์ อุบไมยอริชัย
- ➔ การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอโมโครเลิร์น 148
นิง
ชยางกูร ภัคดีพัฒนกุล และ สิรินคร ลินจินดาวงศ์
- ➔ องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลุ่มหวัง ประเทศไทย 161
กรรณิการ์ สุวรรณเสรี และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร
- ➔ การสื่อสารในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสณ ลิน 178
สถาน คอนสตรัคชั่น จำกัด
กษิณภัทร เศรษฐอุปการ และ อัมพน ท่อนาค
- ➔ การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย 189
อวิรุทธ์ วังแก้ว และ วจี ปัญญาใส
- ➔ การบูรณาการภูมิปัญญาพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอสาม 200
ร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
*ธนภัทร สีสดใส, บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ, กาญจนา พันธุ์เอี่ยม, สุภาพร เพชรรัตน์กุล,
สุรียา ศิรินิล และ นรินทร์ สีสงาม*
- ➔ ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 215
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
รัตนา คนไว, วัลลิกา ฉลากบาง และ ทรัพย์หิรัญ จันทรักษ์
- ➔ แนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ในพื้นที่เทศบาลนคร 234
ขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
อันตามัน สุวรรณสิงห์ และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร
- ➔ แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา 250
อาทิตย์ พิมพโคตร และ ศิริรัตน์ ทองมีศรี
- ➔ หลักสูตรกิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมี 270
ส่วนร่วมชุมชน เพื่อการเชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียน แบบโบราณ สู่การ
สร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษา บ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา
วุธยา สืบเทพ, อัจฉราพร ไครบุตร, พชรกฤต ศรีบุญเรือง และ จิรวัดน์ ลิทธิธรรม

→ Review of flexible management of human resources	282
<i>Yali Kang</i>	
→ Research and review on the influence of the property right on the quality of asset appraisal	293
<i>Dazhi Yan</i>	
→ Research on the evaluation index system	304
<i>Yijia Gao</i>	
→ กลวิธีใช้ความเปรียบจากหัวข้อธรรมในคำกลอนของพุทธทาสภิกขุ	312
<i>กัลยา กุลสุวรรณ, พชรกฤต ศรีบุญเรือง และ พระครูคัมภีร์ ธรรมมานุวัตร</i>	
→ Study on the influence of internal and external environment on workplace behavior	324
<i>Bin Shi</i>	
→ การเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนาของนิสิตสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี	334
<i>มะลิ ทิพย์ประจง</i>	
→ การพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี	345
<i>พระพิพิธพัชโรดม (อำนวยการ อินทวณโณ), พระสมุห์บัว (พราหมณ์พลับ ทีปธมโม), มะลิ ทิพย์ประจง</i>	
→ รัฐศาสตร์กับวัฒนธรรม	357
<i>พระครูพัฒนสุตคุณ (ธัญพิสิษฐ์ เตชธโร (จ่านิล), พระมหาเมธี จันทวโร (เมธี ไวยวัฒน์), นพวรรณ ไชยชนะ, วิชิต ไชยชนะ และ มะลิ ทิพย์ประจง</i>	
→ การบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์	367
<i>พระมหาธงชัย วิลาสินี (วิลาวรรณ), สุนทร สายคำ และ พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส</i>	

บทความวิชาการ

- ➔ การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการบริหาร และการนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ 381
พระครูใบฎีกาวิเชียร มหาวชิรปญโญ (คันทา) และ เอกราช โฆษิตพิมานเวช
- ➔ การประเมินหลักสูตร 395
พระปลัดนัฐพงศ์ ขนุตีสมนโน (หมื่นแก้ว), และ เอกราช โฆษิตพิมานเวช
- ➔ **Training Students' Sight-Reading Skill for Piano Teaching in Colleges Under Multicultural Background, China** 409
Na Jia and Panya Roongruang
- ➔ **The inheritance of national music culture in Chinese university education** 417
Li Zhan and Sakchai Hirunrux
- ➔ **The Applying Discovery Learning Theory in Music Education, China** 426
Zhang Rui, Nicha Pattananon and Satana Rojanatakul
- ➔ **The development of community music education in Shenyang city, China** 435
Pan Yingxu, Nicha Pattananon and Nopporn Dansakun
- ➔ **The Parental Participation in Music Education, China** 443
Liu Chang, Nicha Pattananon and Nithi Junchomchaey
- ➔ ยุติความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนด้วยพุทธสันติวิธีด้านการเจรจา 451
พระไกรสร กันมา, พระมหาสถิตย์ สุทธิมน (ราชวงศ์) และ ทวีศักดิ์ ไกรบุตร
- ➔ รูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิต 466
สง่า วงศ์ไชย, ธนชพร พุ่มภชาติ, พัชนี หนูพยับ, อัมภิรา ลิงหมรงค์, กิตติมา ลินสีบล และ กุติมา พันธุ์ธูณ

ภาคผนวก

479

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจ
ซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทาง

แบบผสมผสาน (Omni Channel) ในจังหวัดอุดรธานี

**The Marketing Mix in Customer Perspective which Influence the Buying
Decision of Agricultural Equipment and Machinery in Omni
Channel in Udon Thani Province**

ณัฐพงษ์ ปานกล้า และ บุษกรณ์ ลีเจี้ยวระระ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Nattapong Pankla and Bussagorn Leejoiwara

College of Graduate Study in Management, Khon Kaen University

Corresponding Author, E-mail: Nattapong_pankla1@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบง่ายโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่เคยซื้อ เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร จำนวน 400 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถาม ที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.89 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ด้วยแบบจำลองการถดถอยพหุโลจิสติกส์ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95

ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า ได้แก่ 1) สินค้ามีให้เลือก หลากหลายตรงตามต้องการ 2) สินค้ามีคุณภาพดี 3) สามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าได้ง่าย 4) ช่องทาง การจำหน่ายที่หลากหลายทั้งช่องทาง Online และ Offline ทำให้สะดวกในการค้นหาและสั่งซื้อสินค้า 5) สามารถสั่งจองสินค้าออนไลน์ แล้วรับสินค้าและชำระเงินได้ที่หน้าร้าน 6) การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ 7) มีโค้ดหรือคูปองส่วนลดเมื่อสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ 8) พนักงานมีความรู้คอยให้คำแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า 9) พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส 10) พนักงานมีความเต็มใจและดูแลเอาใจใส่ลูกค้าในการให้บริการเป็นอย่างดี 11) สามารถติดต่อประสานงาน ได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และ 12) มีสถานที่พักรับรอง และบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ สำหรับลูกค้า ที่ส่งผลต่อ การตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน โดยมีความ แม่นยำในการทำนายอยู่ที่ร้อยละ 83.50

วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

Received: September 26, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 17, 2022

คำสำคัญ: ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาด, การตัดสินใจซื้อ, เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร, ช่องทางแบบผสมผสาน

Abstracts

The objectives of this research were the marketing mix factors in customer perspective which influence the buying decision of agricultural equipment and machinery in omni channel. This research was a quantitative research that used convenience sampling. Sampling group included 400 respondents, whom bought the agricultural equipment and machinery. The questionnaires were a tool used to collection data. The questionnaires had alpha cronbach at 0.89. The statistics used were percentage, mean, standard deviation and multiple logistic regression analysis to analyze the information at the confidence level of 95%.

The results showed that the marketing mix in customer perspective which influence the buying decision of agricultural equipment and machinery in omni channel comprised nine factors as follows: 1) a variety of products to choose from to meet your needs, 2) good quality products, 3) easy to compare product prices, 4) diverse distribution channels, both online and offline, making it easy to find and order products, 5) able to order online booking then pick up the product and pay at the store, 6) advertising and public relations through various social media, 7) there is a discount code or coupon when ordering products via online channels, 8) Knowledgeable staff are available to provide detailed advice. with products, 9) employees have good human relations, polite, smiling, 10) employees are willing and take good care of customers in providing services, 11) able to coordinate quickly and easily, and 12) have accommodation facilities. and provide drinking water, tea and coffee for customers. he accuracy in prediction was 83.50%.

Keywords: Marketing mix factors, Buying decision, Agricultural equipment and machinery, Omni channel

บทนำ

การตลาดแบบผสมผสานช่องทาง (Omni Chanel) เป็นการตลาดที่มีการติดต่อสื่อสารกับลูกค้าที่หลากหลายช่องทาง มีการเชื่อมโยงช่องทางต่าง ๆ ทั้งออนไลน์ (Online) และการขายหน้าร้าน (Offline) รวมให้เป็นหนึ่งเดียวกัน และมีการเชื่อมโยงไปถึงการตลาด 5.0 ในยุคของเทคโนโลยีเพื่อมวลมนุษยชาติ (Technology for Humanity) เป็นการตลาดบตใหม่ที่มีแนวคิดสำคัญที่การนำการตลาด 3.0 ที่เน้นมนุษยชาติ (Human) เป็นการทำการตลาดที่ผสมผสานแก่นของความเป็นมนุษย์ มองผู้บริโภคว่า เป็นสิ่งมีชีวิต มีจิตใจ มีความรู้สึก และสามารถสื่อสารมายังผู้ผลิตได้ มาผสมผสานกับการตลาด 4.0 ที่เป็นการนำเอาเทคโนโลยีมาใช้ในกระบวนการทางการตลาด เกิดเป็นการตลาด 5.0 ซึ่งเป็นแนวทางที่ผสมผสานการตลาด 3.0 และการตลาด 4.0 เข้าด้วยกัน เป็นการนำเอาเทคโนโลยีที่มีความสามารถในการเลียนแบบมนุษย์มาใช้ในการสร้าง สื่อสาร ส่งมอบ และเสริมคุณค่าให้กับประสบการณ์ของลูกค้าตลอดทุกกระบวนการ โดยเน้นการขับเคลื่อนธุรกิจด้วยข้อมูล (Data-Driven) และการนำเอาเทคโนโลยีใหม่ ๆ (NewTech) มาใช้เพื่อสร้าง

คุณค่าให้กับธุรกิจที่ต้องเข้าใจผู้บริโภคอย่างถ่องแท้ โดยการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลมาใช้ในการทำความเข้าใจกับมนุษย์ที่มีความขัดแย้งเชิงโครงสร้างทางสังคมรุนแรงมากยิ่งขึ้น เพื่อให้สามารถตอบสนองความต้องการแบบเฉพาะเจาะจงของลูกค้าได้มากยิ่งขึ้น อีกทั้งธุรกิจต้องมีบทบาทสำคัญในการร่วมพัฒนาสังคม เศรษฐกิจ และสิ่งแวดล้อม ให้มีการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable Development Goal) เพื่อเป็นแนวทางในการลงทุนคืนกลับไปให้สังคม (Kotler, Kartajaya & Setiawan, 2021 : 135-137)

ประเทศไทยเป็นประเทศเกษตรกรรม มีจำนวนเกษตรกรผู้ขึ้นทะเบียนกับกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ 9,267,103 คน จำนวนครัวเรือนเกษตรกร 8,025,429 ครัวเรือน (กระทรวงเกษตรและสหกรณ์, 2564 : ออนไลน์) โดยพืชเศรษฐกิจของที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว อ้อย ยางพารา มันสำปะหลัง ปาล์มน้ำมัน ข้าวโพด เป็นต้น การทำการเกษตรนั้นเกษตรกรได้มีการใช้เครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตรเพื่อช่วยทุนแรงในการทำการเกษตร เช่น รถแทรกเตอร์ รถไถเดินตาม เครื่องพ่นยา เครื่องตัดหญ้า เครื่องสูบน้ำ เครื่องสับฟาง เครื่องเกี่ยวนวดข้าว เครื่องสีข้าว เป็นต้น ซึ่งทำให้เกษตรกรสามารถทำงานได้อย่างรวดเร็วทันต่อช่วงเวลาของการเพาะปลูกพืชที่มีจำกัด สามารถเพิ่มพื้นที่เพาะปลูกได้มากขึ้น รวมทั้งประหยัดค่าใช้จ่ายเกี่ยวกับการจ้างแรงงานคน เมื่อมีความต้องการใช้ของเกษตรกร จึงทำให้มีผู้ประกอบการเข้ามาดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร จากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี การสื่อสาร และพฤติกรรมของผู้บริโภคเข้าสู่การตลาดออนไลน์ ทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการปรับตัวเข้าการตลาดออนไลน์ ร่วมกับการเปิดขายหน้าร้านให้กับลูกค้า ซึ่งเป็นการตลาดที่ใช้ช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) ในการดำเนินธุรกิจให้ประสบความสำเร็จในยุคปัจจุบันที่ผู้บริโภคมีการใช้การสื่อสารออนไลน์มากขึ้น

ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร แห่งหนึ่งซึ่งเป็นกรณีศึกษาตั้งอยู่ที่อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี ได้รับผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยีดิจิทัล การระบาดของเชื้อไวรัสโควิด-19 และพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป จึงได้เริ่มดำเนินการขายผ่านแพลตฟอร์มเฟซบุ๊ก (Facebook) และแพลตฟอร์มที่สื่อกลางการติดต่อซื้อ-ขาย คือ ช้อปปี้ (Shopee) เพื่อเพิ่มช่องทางการขายของทางร้าน (ร้านสมทวิคุณทรัพย์, 2565 : 2) จึงต้องการศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) เพื่อนำข้อมูลไปใช้ในการวางกลยุทธ์การตลาดของร้านฯ ที่สามารถตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของลูกค้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel)

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการแจกแบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ที่เคยซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางการตลาดแบบผสมผสาน (Omni Channel) ทั้งหน้าร้าน (Offline) หรือออนไลน์ (Online) ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง เนื่องจากไม่ทราบจำนวนประชากรที่แน่นอน คำนวณโดยใช้สูตรคอเครน (Cochran, 1977 : 76) กำหนดให้มีความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่างที่ยอมรับให้เกิด 0.05 หรือร้อยละ 5 ได้กลุ่มตัวอย่าง 384 คน จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน เพื่อความสะดวกให้การวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 5 ข้อ เพื่อสอบถามเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) จำนวน 11 ข้อ **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) ทั้งออนไลน์และออฟไลน์ ในด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ (Customer Value) ด้านต้นทุน (Cost to Customer) ด้านความสะดวก (Convenience) ด้านการสื่อสารการตลาด (Communication) ด้านการดูแลเอาใจใส่ (Caring) ด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (Completion) และด้านความสบาย (Comfort) ซึ่งมีจำนวนคำถาม 43 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 117) **ตอนที่ 4** ข้อมูลการตัดสินใจซื้อหากร้านกรณีศึกษาจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ที่สอดคล้องกับความต้องการของท่าน ผ่านช่องทางออนไลน์และมีหน้าร้านแบบผสมผสาน (Omni Channel)

การหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม พบว่า ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของการศึกษา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tryout) จำนวน 30 ชุด พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบัคอัลฟา

(Cronbach's α -Coefficient) เท่ากับ 0.89 ซึ่งเป็นระดับที่มีคุณภาพดีและมีความเชื่อถือได้ (Sekaran and Bougies, 2020 : 127)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

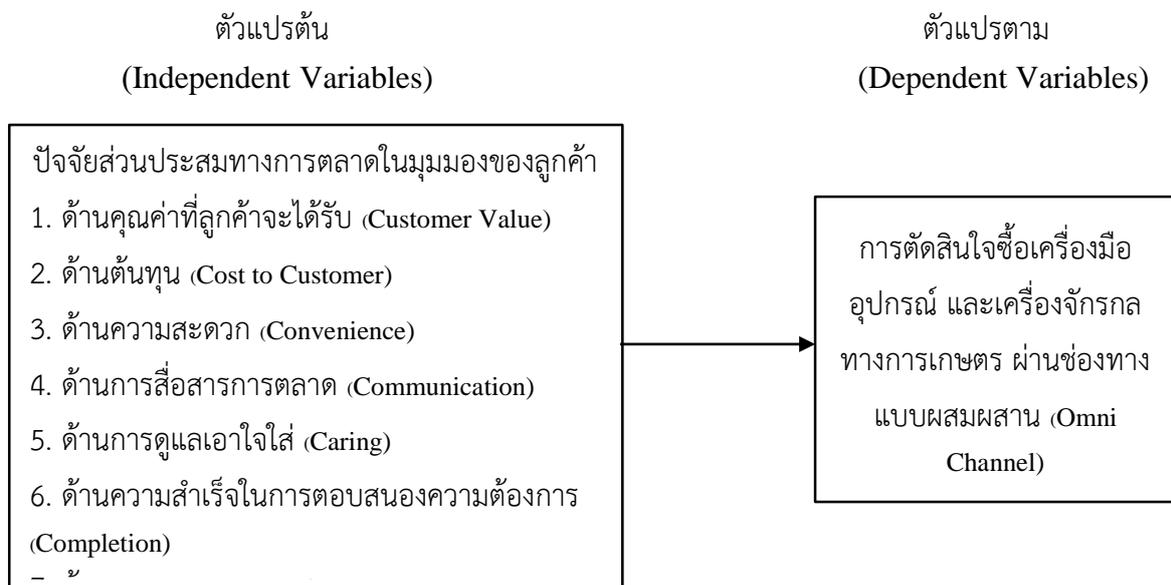
ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ 1) ทำการแจกแบบสอบถามโดยใช้ช่องทางออนไลน์ เพื่อส่งให้กับผู้ที่เคยซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ทั้งในพื้นที่อำเภอวังสามหมอ จังหวัดอุดรธานี และแบบออนไลน์บนสื่อสังคมออนไลน์ (Social Media) ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ในกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) แล้วสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำการสแกน (Scan) หรือคลิกลิงค์กูเกิ้ลฟอร์ม เพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์ โดยมีคำถามคัดกรองต้องเป็นผู้ที่เคยซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร จนครบจำนวน 400 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในช่วงเดือนกรกฎาคมถึงสิงหาคม พ.ศ. 2565 รวมเป็นระยะเวลา 2 เดือน และ 2) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำข้อมูลแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย SPSS (Statistical Packages of the Social Science) เวอร์ชัน 26.0 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ 1) ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม และข้อมูลพฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) 2) ใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมานเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตามด้วยแบบจำลองการถดถอยพหุโลจิสติกส์ (Multiple Logistic Regression) ที่ระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 95 เพื่อวิเคราะห์หาปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) โดยประยุกต์ใช้ส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) (ธธีร์ธรร ธีรขวัญโรจน์ และสุพจน์ กฤษฎาธาร, 2563 : 85-87) และการตัดสินใจซื้อ (ผู้วิจัยได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพประกอบที่ 1

แผนภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 64.50 อายุ 20-30 ปี ร้อยละ 33.75 การศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย / ปวช. ร้อยละ 25.50 อาชีพเกษตรกร ร้อยละ 33.50 และรายได้ต่อเดือน 10,001-15,000 บาท ร้อยละ 30.75

2. พฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) พบว่า ส่วนใหญ่เคยซื้อเครื่องตัดหญ้า ร้อยละ 50.25 โดยซื้อจากทั้ง 2 ช่องทาง (ทั้งหน้าร้าน และร้านค้าออนไลน์) ร้อยละ 38.00 ช่องทางออนไลน์ที่เคยซื้อส่วนใหญ่ซื้อผ่านช้อปปี้ (Shopee) ร้อยละ 49.75 และลาซาด้า (Lazada) ร้อยละ 46.50 เหตุผลที่ทำให้เลือกซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร เนื่องจากสินค้าราคาถูก ร้อยละ 92.5 สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐาน ร้อยละ 84.75 การให้ส่วนลด ร้อยละ 76.75 และสามารถต่อรองราคาได้ ร้อยละ 73.50 ความถี่ในการซื้อเครื่องมือ

อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง ร้อยละ 33.25 จำนวนเงินที่ซื้อต่อครั้ง 2,000-4,000 บาท ร้อยละ 41.00 บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจซื้อ คือ ตัดสินใจด้วยตนเอง ร้อยละ 48.25 โดยต้องการค้นหาข้อมูลสินค้าและสั่งซื้อสินค้าประเภทเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร จากช้อปปิ้ง (Shopee) ร้อยละ 50.75 โอนเงินผ่านทางธนาคาร ร้อยละ 44.25 และใช้บริการบริษัทขนส่ง ร้อยละ 68.75 กิจกรรมการสื่อสารการตลาดของเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร มากที่สุด คือ คุปองส่วนลด ร้อยละ 56.50

3. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของ ลูกค้า	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
1. ด้านคุณค่าที่ลูกค้าจะได้รับ (Customer Value)						
1.1 สินค้ามีให้เลือกหลากหลายตรงตามต้องการ	0.353	0.408	0.750	1	0.041*	1.424
1.2 สินค้ามีให้เลือกหลายรุ่น หลายขนาด	-0.406	0.403	1.018	1	0.313	0.666
1.3 สินค้ามีคุณภาพดี	0.439	0.418	1.100	1	0.019*	1.551
1.4 สินค้าได้รับการรับรองมาตรฐาน เช่น มอก.	-0.974	0.476	4.192	1	0.294	0.377
1.5 รูปภาพของสินค้าที่จำหน่ายมีความชัดเจน	-0.865	0.470	3.380	1	0.387	0.421
1.6 การรับประกันสินค้า เช่น รับเปลี่ยนคืนกรณี สินค้านำมีปัญหา การรับซ่อม เป็นต้น	-0.643	0.432	2.220	1	0.136	0.526
1.7 มีอะไหล่และอุปกรณ์เสริม	0.700	0.436	2.581	1	0.108	2.013
2. ด้านต้นทุน (Cost to Customer)						
2.1 ราคาสินค้าถูกกว่าเมื่อเทียบกับร้านอื่น	-0.144	0.497	0.084	1	0.772	0.866
2.2 ราคาสินค้ามีความคุ้มค่าเมื่อเปรียบเทียบกับ คุณภาพของสินค้า	-0.219	0.434	0.254	1	0.614	0.803
2.3 ราคาสินค้ามีให้เลือกหลายระดับราคา	-0.586	0.435	1.815	1	0.178	0.557
2.4 มีการแสดงราคาสินค้าที่ชัดเจน	-1.762	0.474	2.820	1	0.093	0.699
2.5 สามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าได้ง่าย	0.795	1.968	6.942	1	0.008*	2.215
2.6 มีการชำระค่าสินค้าปลายทาง	0.360	0.439	0.673	1	0.412	1.433
3. ด้านความสะดวก (Convenience)						

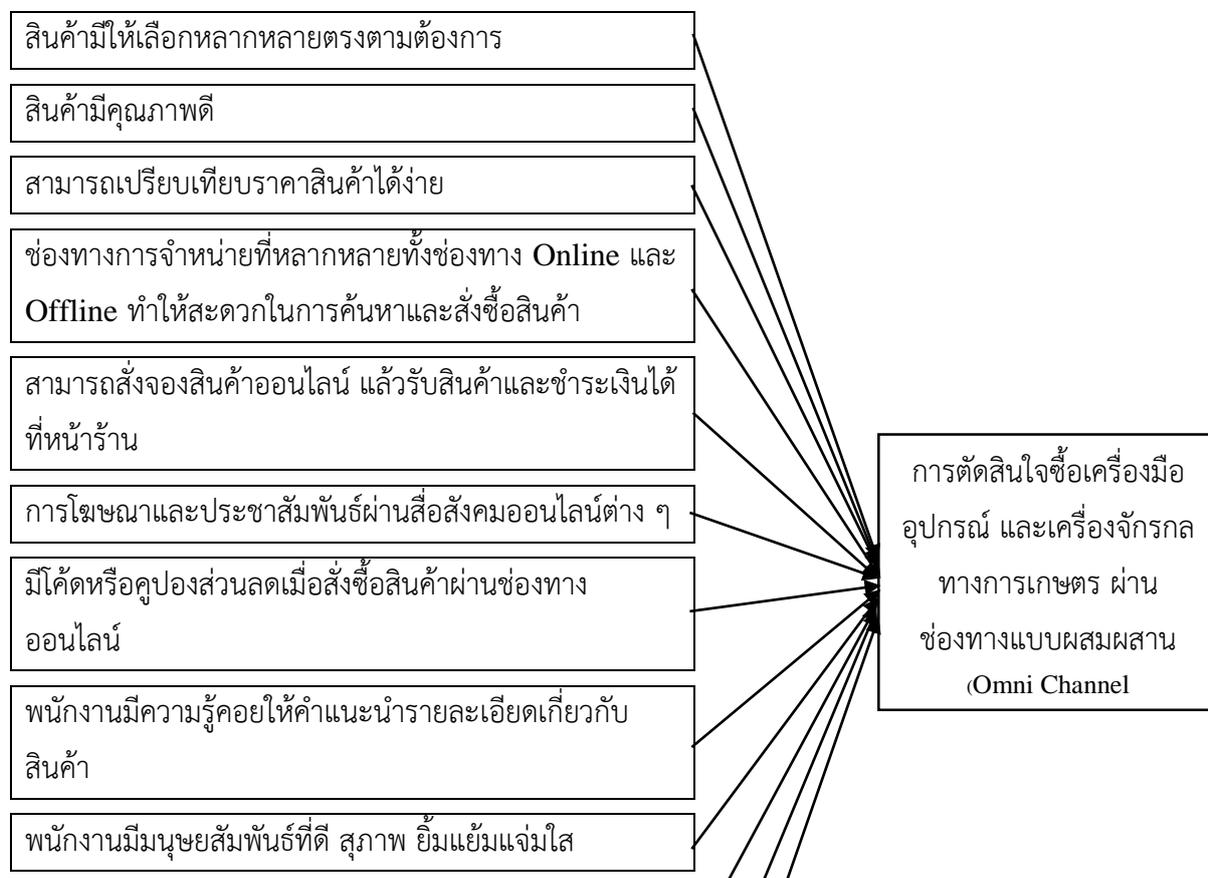
ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
3.1 ช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายทั้งช่องทาง Online และ Offline ทำให้สะดวกในการค้นหาและสั่งซื้อสินค้า	0.530	0.445	1.418	1	0.034*	1.699
3.2 แบ่งสินค้าเป็นหมวดหมู่ที่ชัดเจน ทำให้สะดวกสามารถค้นหาสินค้าได้ง่าย	0.299	0.440	0.462	1	0.497	1.348
3.3 มีช่องทางให้ติดต่อประสานงาน และแจ้งปัญหาได้ตลอด 24 ชั่วโมง	-0.503	0.467	1.162	1	0.281	0.605
3.4 มีข้อความตอบรับอัตโนมัติเพื่อให้ลูกค้าทดสอบข้อมูลและสั่งซื้อสินค้าได้โดยสะดวก	-0.288	0.442	0.423	1	0.515	0.750
3.5 สามารถสั่งจองสินค้าออนไลน์ แล้วรับสินค้าและชำระเงินได้ที่หน้าร้าน	0.665	0.459	2.097	1	0.045*	1.944
3.6 มีบริการจัดส่งสินค้าให้ลูกค้าถึงบ้าน	-0.153	0.400	0.147	1	0.702	0.858
4. ด้านการสื่อสารการตลาด (Communication)						
4.1 การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ	0.424	0.457	0.240	1	0.024*	1.251
4.2 มีโค้ดหรือคูปองส่วนลดเมื่อสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์	0.515	0.338	0.037	1	0.038*	1.067
4.3 มีการนำเสนอสินค้าและโปรโมชั่นได้ตรงกับความต้องการของลูกค้า	-0.299	0.444	0.453	1	0.501	0.742
4.4 สื่อโฆษณาประชาสัมพันธ์ที่มีความเหมาะสม ดึงดูด และน่าสนใจ	0.126	0.423	0.089	1	0.765	1.135
4.5 การรีวิวหรือแชร์โพสต์เพื่อรับของรางวัล	-0.476	0.442	1.160	1	0.281	0.621
4.6 มีวิดีโอสาธิตการประกอบหรือการใช้งาน	-0.239	0.438	0.298	1	0.585	0.787
4.7 มีการแจ้งข่าวประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับสินค้าให้กับลูกค้าอย่างสม่ำเสมอ	-0.343	0.454	0.570	1	0.148	0.710
4.8 มีระบบสมาชิกและลูกค้าสัมพันธ์ (CRM)	-0.398	0.442	0.810	1	0.368	0.672
5. ด้านการดูแลเอาใจใส่ (Caring)						

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า	B	S.E.	Wald	df	Sig.	Exp(B)
5.1 พนักงานมีความรู้คอยให้คำแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า	0.922	0.478	1.695	1	0.001*	4.006
5.2 พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส	0.613	0.386	2.530	1	0.012*	1.076
5.3 พนักงานมีความเต็มใจและดูแลเอาใจใส่ลูกค้าในการให้บริการเป็นอย่างดี	0.693	0.404	0.053	1	0.019*	1.285
5.4 พนักงานให้บริการด้วยความรวดเร็ว	0.073	0.479	0.023	1	0.878	0.541
5.5 จำนวนพนักงานเพียงพอกับการขายและบริการ	0.251	0.469	0.286	1	0.593	0.912
5.6 พนักงานมีการติดตามผลหลังซื้อสินค้าไปแล้ว	0.034	0.464	0.006	1	0.941	1.035
6. ด้านความสำเร็จในการตอบสนองความต้องการ (Completion)						
6.1 สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว	0.816	0.460	5.871	1	0.022*	1.328
6.2 ได้รับสินค้าที่มีคุณภาพ	0.072	0.438	0.027	1	0.870	1.075
6.3 ได้สินค้าครบตามจำนวนที่ต้องการ	0.644	0.446	2.089	1	0.148	1.905
6.4 จัดส่งสินค้ารวดเร็ว ตรงตามเวลาที่กำหนด	0.456	0.452	1.018	1	0.313	1.578
6.5 การส่งมอบสินค้าไม่เกิดเสียหายในระหว่างขนส่ง	0.245	0.393	0.390	1	0.532	1.278
6.6 การติดตามสินค้าในกรณีสินค้าส่งมาล่าช้าได้อย่างรวดเร็ว	0.033	0.411	0.007	1	0.935	1.034
7. ด้านความสบาย (Comfort)						
7.1 พื้นที่ร้านกว้างขวาง สะอาด	-0.366	0.406	0.815	1	0.367	0.693
7.2 การจัดวางสินค้ามีความดึงดูดและง่ายต่อการเลือกชม	-0.238	0.365	0.426	1	0.514	0.788
7.3 มีสถานที่พักรับรอง และบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟสำหรับลูกค้า	0.834	0.440	3.597	1	0.018*	2.303
7.4 หน้าเว็บเพจสวยงาม ทันสมัย	0.797	0.374	0.067	1	0.796	0.908
Constant	4.868	1.824	7.120	1	0.008	30.093

หมายเหตุ: * ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

จากตารางที่ 1 พบว่า มีปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) จำนวน 12 ปัจจัย ได้แก่ สินค้ามีให้เลือกหลากหลายตรงตามต้องการ สินค้ามีคุณภาพดี สามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าได้ง่าย ช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายทั้งช่องทาง Online และ Offline ทำให้สะดวกในการค้นหาและสั่งซื้อสินค้า สามารถส่งจองสินค้าออนไลน์ แล้วรับสินค้าและชำระเงินได้ที่หน้าร้าน การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มีโค้ดหรือคูปองส่วนลดเมื่อสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ พนักงานมีความรู้คอยให้คำแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส พนักงานมีความเต็มใจและดูแลเอาใจใส่ลูกค้าในการให้บริการเป็นอย่างดี สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีสถานที่พักรับรอง และบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ สำหรับลูกค้า ทั้งนี้ จากตัวแปรต้นทั้ง 12 ตัวแปร สามารถทำนายโอกาสเกิดการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) ได้ถูกต้องร้อยละ 83.50

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) แผนภาพประกอบที่ 2

พนักงานมีความเต็มใจและดูแลเอาใจใส่ลูกค้าในการให้บริการเป็นอย่างดี

สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว

มีสถานที่พักรับรอง และบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ สำหรับลูกค้า

ภาพประกอบที่ 2 ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel)

อภิปรายผลการวิจัย

มีประเด็นที่สำคัญ และประเด็นที่น่าสนใจ ที่ผู้วิจัยนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. พฤติกรรมการเลือกซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) พบว่า ส่วนใหญ่เคยซื้อเครื่องตัดหญ้า โดยซื้อจากทั้ง 2 ช่องทาง (ทั้งหน้าร้านและร้านค้าออนไลน์) ช่องทางออนไลน์ที่เคยซื้อส่วนใหญ่ซื้อผ่านช้อปปี้ (Shopee) และลาซาด้า (Lazada) เหตุผลที่เลือกซื้อ เนื่องจากสินค้าราคาถูก สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐาน การให้ส่วนลด มีสินค้าหลากหลายประเภทให้เลือก สะดวกในการสั่งซื้อ และสามารถต่อรองราคาได้ ความถี่ในการซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร คือ 2 เดือน ต่อ 1 ครั้ง จำนวนเงินที่ซื้อต่อครั้ง 2,000-4,000 บาท บุคคลที่มีอิทธิพลมากที่สุดต่อการตัดสินใจซื้อ คือ ตัดสินใจด้วยตนเอง โดยต้องการค้นหาข้อมูลสินค้าและสั่งซื้อสินค้าประเภทเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร จากช้อปปี้ (Shopee) โอนเงินผ่านทางธนาคาร และใช้บริการบริษัทขนส่ง ทั้งนี้ เนื่องจากการซื้อสินค้าออนไลน์ ผู้ที่สั่งซื้อต้องการความสะดวกรวดเร็วในการสั่งซื้อและการชำระเงิน โดยส่วนใหญ่ผู้ซื้อนำไปใช้เอง จึงทำการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ด้วยตนเอง สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภฤต แก้วมณี (2560 : 75-76) พบว่า เหตุผลสำคัญในการเลือกซื้อสินค้า คือ สินค้ามีคุณภาพ และสินค้ามีราคาถูกกว่าร้านอื่น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพร สุกุลพาณิชย์พันธ์ (2562 : 82-82) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ตัดสินใจเลือกซื้อสินค้าด้วยตัวเอง จากร้านที่ขายสินค้ามีคุณภาพ และมีสินค้าให้เลือกหลากหลาย และสอดคล้องกับงานวิจัยของมนัสชนก อริยะเดช และบุษกรณ์ ลีเจียวะระ (2563 : 100-111) พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามใช้บริการบริษัทขนส่งเพื่อจัดส่งสินค้าให้กับลูกค้า

2. ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ผ่านช่องทางแบบผสมผสาน (Omni Channel) จำนวน 12 ปัจจัย ได้แก่ สินค้ามีให้เลือกหลากหลายตรงตามต้องการ สินค้ามีคุณภาพดี สามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าได้ง่าย

ช่องทางการจำหน่ายที่หลากหลายทั้งช่องทาง **Online** และ **Offline** ทำให้สะดวกในการค้นหาและสั่งซื้อสินค้า สามารถสั่งจองสินค้าออนไลน์ แล้วรับสินค้าและชำระเงินได้ที่หน้าร้าน การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มีโค้ดหรือคูปองส่วนลดเมื่อสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์ พนักงานมีความรู้คอยให้คำแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส พนักงานมีความเต็มใจและดูแลเอาใจใส่ลูกค้าในการให้บริการเป็นอย่างดี สามารถติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวก รวดเร็ว และมีสถานที่พักรับรอง และบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ สำหรับลูกค้า ทั้งนี้ เนื่องจากการซื้อสินค้าออนไลน์ทำให้ผู้บริโภคสามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าได้ง่าย มีความสะดวกในการหาข้อมูลและสั่งซื้อสินค้า การมีโค้ดหรือคูปองส่วนลดจะช่วยกระตุ้นการตัดสินใจซื้อของลูกค้า และต้องการได้รับการบริการที่ดีจากผู้ให้บริการ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธนภฤต แก้วมณี (2560 : 75-76) พบว่า ให้ความสำคัญกับการจับฉลากชิงโชค การโฆษณาผ่านสื่อต่าง ๆ และการบริการส่งสินค้าเมื่อซื้อสินค้าครบเงื่อนไข พนักงานมีการดูแลเอาใจใส่ลูกค้า เป็นอย่างดี เป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์ทางการเกษตรในระดับมากที่สุด สอดคล้องกับงานวิจัยของ กันตพร สกุลพาณิชย์พันธ์ (2562 : 82-82) พบว่า สินค้ามีคุณภาพดี สินค้ามีให้เลือกหลากหลายตรงตามต้องการ พนักงานมีอัธยาศัยดี พุดจาสุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส เป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกซื้ออุปกรณ์ทางการเกษตรในระดับมากที่สุด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ คำมะยอม และบุษกรณ์ ลีเจ็ยวะระ (2563 : 77-89) พบว่า สินค้าดีมีคุณภาพ สินค้ามีความหลากหลายประเภทให้เลือกตรงตามต้องการการโฆษณาประชาสัมพันธ์การตลาด แลก แจก แถม ผ่านสื่อต่าง ๆ การจัดรายการส่งเสริมการขาย (ลด แลก แจก แถม) พนักงานพุดจาไพเราะและอัธยาศัยดี พนักงานดูแลเอาใจใส่การบริการ มีสถานที่พักรับรองเพื่อรอให้บริการแก่ลูกค้า และมีบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ สำหรับลูกค้า เป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตลาดแบบผสมผสานช่องทาง (**Omni Channel**) และสอดคล้องกับงานวิจัยของ มนัสชนก อริยะเดช และบุษกรณ์ ลีเจ็ยวะระ (2563 : 100-111) พบว่า การโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อต่าง ๆ ร้านมีช่องทางติดต่อสื่อสารการติดต่อสั่งซื้อสินค้าที่รวดเร็ว สะดวกสบาย และสามารถติดต่อประสานงานพนักงานได้อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าของผู้บริโภคออนไลน์

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1. ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ควรมีสินค้าให้ลูกค้าเลือกหลากหลายตรงตามต้องการ เป็นสินค้ามีคุณภาพดี และสามารถเปรียบเทียบราคาสินค้าได้ง่าย เพื่อให้ลูกค้าได้ตัดสินใจซื้อ
2. ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ควรมีช่องทางจำหน่ายที่หลากหลายทั้งช่องทาง Online และ Offline ทำให้สะดวกในการค้นหาและสั่งซื้อสินค้า สามารถสั่งจองสินค้าออนไลน์ แล้วมารับสินค้าและชำระเงินได้ที่หน้าร้าน รวมทั้งสามารถชำระเงินโดยโอนผ่านธนาคารได้
3. ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ควรมีการโฆษณาและประชาสัมพันธ์ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ต่าง ๆ มีโค้ดหรือคูปองส่วนลดเมื่อสั่งซื้อสินค้าผ่านช่องทางออนไลน์
4. ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ควรมีพนักงานมีความรู้คอยให้คำแนะนำรายละเอียดเกี่ยวกับสินค้า พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี สุภาพ ยิ้มแย้มแจ่มใส พนักงานมีความเต็มใจและดูแลเอาใจใส่ลูกค้าในการให้บริการเป็นอย่างดี
5. ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ควรมีการติดต่อประสานงานได้อย่างสะดวกรวดเร็ว และมีสถานที่พักรับรอง และบริการน้ำดื่ม ชา กาแฟ สำหรับลูกค้า
6. ร้านจำหน่ายเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร ควรมีบริการส่งของถึงบ้านและเก็บเงินปลายทาง

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรทำการศึกษาภาพอนาคตของธุรกิจจำหน่ายเครื่องจักรกลทางการเกษตร เพื่อนำมาประยุกต์ใช้ในการวางแผนกลยุทธ์การตลาดในระยะยาว ของร้านสมทวิคุณทรัพย์ อำเภอลำดวน จังหวัดสุรินทร์
2. ควรทำการศึกษาเชิงคุณภาพ โดยทำการสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ทราบความต้องการของลูกค้าเกี่ยวกับความต้องการสินค้าเครื่องมือ อุปกรณ์ และเครื่องจักรกลทางการเกษตร
3. ควรศึกษาความพึงพอใจ การบอกต่อ และการซื้อซ้ำ ของลูกค้าเดิม เพื่อนำไปสู่แนวทางการสร้างกลยุทธ์ทางการตลาดในการเพิ่มยอดขายจากลูกค้าเดิมและการขยายฐานลูกค้าใหม่จากการบอกต่อ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์. (2564). รายงานข้อมูลสำคัญของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 21 มีนาคม 2565. แหล่งที่มา: <https://www.moac.go.th/site-home>
- กันตพร สกุลพาณิชย์พันธ์. (2562). *แนวทางการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายอุปกรณ์ทางการเกษตร ร้านค้าพาณิชย์อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- เกศรินทร์ คำมะยอม และบุษกรณ์ ลีเจ็ยวะระ. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีต่อการตลาดแบบผสมผสานช่องทาง (Omni Channel) ของร้านวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ “พูลเฮ้าส์ สโตร์” จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*. 5 (5), 77-89
- ธธีร์ธร ชีรขวัญโรจน์ และสุพจน์ กฤษณาธาร. (2563). *การตลาดบริการ*. (พิมพ์ครั้งที่ 12). กรุงเทพมหานคร: ซีเอ็ดยูเคชั่น.
- ธนกฤต แก้วมณี. (2560). *แผนการตลาดเพื่อเพิ่มยอดขายร้านเกษตรเซ็นเตอร์อำเภอจักราช จังหวัดนครราชสีมา*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). *การวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 10). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- มนัสชนก อริยะเดช และบุษกรณ์ ลีเจ็ยวะระ. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้า (7C's) ที่ส่งผลต่อการตัดสินใจซื้ออุปกรณ์วิทยาศาสตร์ของผู้บริโภคออนไลน์. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*. 5 (5), 100-111.
- ร้านสมทวิคุณทรัพย์. (2565). *ข้อมูลธุรกิจ*. อุตรธานี: ร้านสมทวิคุณทรัพย์.
- Cochran, W.G. (1977). *Sampling Techniques*. (3rd ed). New York: John Wiley & Sons.
- Kotler, P., Kartajaya, H. & Setiawan, I. (2021). *Marketing 5.0: Technology for Humanity*. (15th ed). Hoboken, NJ: Wiley.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. (8th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

แนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข กรณีศึกษา: ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู
**The Guidelines for Managing the Happy Workplace, the Case Study
of the Nong Bua Lamphu Provincial Police**

กิตติชน สนิทเชื้อ และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Kittichon Sanitchua and Ruchirat Patanathabutr

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: kittichon_s@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบการจัดการองค์กรแห่งความสุข และ 2) กำหนดแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 315 คน ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านองค์กรแห่งความสุข จำนวน 15 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง และเจ้าหน้าที่ตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู จำนวน 300 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวก เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการจัดการองค์กรแห่งความสุขของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า มี 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) การทำงานที่มีความเป็นตัวของตัวเอง (2) สภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม (3) มีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ (4) ส่งเสริมครอบครัวสุขภาพดี (5) การได้รับความไว้วางใจ (6) การได้รับคำชมหรือรางวัลจากการทำงาน (7) ผลตอบแทนที่คุ้มค่า และ (8) ทำประโยชน์ต่อสังคม โดยให้นิยามองค์ประกอบของการจัดการองค์กรแห่งความสุข ว่า “ตำรวจแสนสุข”

2. แนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข ได้กำหนดแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข 8 แนวทาง ตามองค์ประกอบการจัดการองค์กรแห่งความสุข เพื่อใช้ในการดำเนินการแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู

คำสำคัญ: องค์กรแห่งความสุข; องค์ประกอบ; ตำรวจภูธร

Abstracts

The objectives of this research were 1) the components of happy workplace, and 2) to creating guidelines for happy workplace of the Nong Bua Lamphu Provincial Police. This research was a mixed method research that used qualitative research and quantitative research. Sampling groups were 315 samples, whom 15 important keys in the happy workplace form purposive sampling, and 300 respondents whom police officer under the Nong Bua Lamphu Provincial Police form convenience sampling. The data were collected by interview and questionnaires. The statistics used were percentage and exploratory factor analysis.

The following were the results:

1. the components of happy workplace for the Nong Bua Lamphu Provincial Police can classify 8 elements. There were (1) Have identity working, (2) Appropriate working environment, (3) Problem solving expertise, (4) Promote healthy family, (5) Your trust, (6) Compliment for outstanding performance, (7) Outcome of valuable income, and (8) Public concerned. The components of happy workplace was “HAPPY COP”.

2. The guidelines for happy workplace of the Nong Bua Lamphu Provincial Police had 8 guidelines according by the components of happy workplace. That was guideline for further development of the happy workplace management guidelines of the Nong Bua Lamphu Provincial Police.

Keywords: Happy Workplace; Components; Provincial Police

บทนำ

ในสังคมการทำงานยุคปัจจุบันเป็นยุคที่เกิดความเปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็วด้วย การแข่งขันด้าน เศรษฐกิจ สังคม เทคโนโลยี วัฒนธรรม ความกดดันการทำงานที่นับว่าเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตในสังคม สภาพแวดล้อมที่เป็นปัจจัย ส่งผลต่อสภาวะความเครียดหลายด้าน เช่น สภาพการเมือง เศรษฐกิจ มีผลในการ ใช้ชีวิตในหลายด้านทั้งด้านร่างกาย และจิตใจและยังส่งผลกระทบต่อคุณภาพในการทำงาน เนื่องจาก คนเราใน ปัจจุบันให้ความสำคัญไปกับวัตถุนิยมมากขึ้น จึงต้องดิ้นรนขวนขวายเพื่อให้ตนเองมีที่ยืนในสังคม ปัจจุบัน ต้องอาศัยการปรับตัวให้เข้ากับสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว ส่งผลให้คนไทยมีแนวโน้ม ปัญหาด้านสุขภาพจิต ความเครียดเป็นปัญหาที่สำคัญ ซึ่งเกิดขึ้นได้กับคนทุกเพศ ทุกวัย ทุกอาชีพ ทุกฐานะ โดยเฉพาะในวัยทำงาน ความเครียดที่เกิดขึ้นไม่ว่าจะเครียดมากหรือเครียดน้อย รู้ตัวหรือไม่รู้ตัว ก็สามารถ นำไปสู่ปัญหาด้านสุขภาพกาย มีผลทำให้ร่างกายเสื่อมโทรม ด้านสุขภาพจิตทำให้ไม่มีสมาธิใน การทำงานอาจ ทำให้สุขภาพจิตเสื่อมโทรม เป็นโรคซึมเศร้าได้ เกิดปัญหาการฆ่าตัวตาย ส่วนด้านอารมณ์ ทำให้ขาด สัมพันธภาพกับบุคคลรอบข้าง เนื่องจากมีอารมณ์ฉุนเฉียว จะเห็นได้ว่าความเครียดเป็นสิ่งที่ ใกล้เคียงตัวเราทุกคน เนื่องจากเราต้องเผชิญอยู่ในโลกที่เปลี่ยนไปจากเดิมอยู่ตลอดเวลา ความเครียดจึงเป็นปัญหาที่ได้รับการสนใจ ศึกษาเพื่อหาทางป้องกัน แก้ไข หรือเกิดผล กระทบต่อบุคคลหรือส่วนรวม ความเครียดเป็นปัญหาที่สำคัญและ เกิดขึ้นในทุกองค์กร ความเครียดสามารถเกิดขึ้นได้กับทุกระดับชั้นของการทำงาน ตั้งแต่ผู้บริหารไปจนถึงผู้ ปฏิบัติ (สุธาสินี ฤทธิศาสตร์, 2563: 4-5)

ตำรวจถือว่าเป็นอาชีพหนึ่งที่ต้องทำงานหนักเพราะต้องให้บริการประชาชนในเรื่องความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน แบบไม่จำกัดเวลา แล้วยังต้องเป็นผู้ที่มีระเบียบวินัย คุณธรรม จริยธรรม จิตสำนึก อุดมการณ์ อุดมคติ และการเสียสละ ทำงานบนความขัดแย้งของผู้คนในสังคมซึ่งแต่ละฝ่ายในคู่กรณีคาดหวังว่าจะได้รับความเป็นธรรมสูงสุด เมื่อถูกตั้งความหวังไว้สูงตำรวจจึงหนีไม่พ้นแรงกดดันที่ต้องเผชิญอยู่ตลอดเวลา นอกจากนี้ยังต้อง เผชิญแรงกดดันจากวงการตำรวจด้วยกันอีก เช่น การไม่ได้รับความเป็นธรรมในชีวิตราชการ ความเป็นอยู่ของตนเอง และครอบครัว เป็นต้น แรงกดดันเหล่านี้ทำให้ตำรวจเกิดภาวะเครียด จนสามารถนำไปสู่ปัญหาการฆ่าตัวตายของข้าราชการตำรวจจากรายงานข้อมูลข้าราชการตำรวจที่ฆ่าตัวตายระหว่างปี พ.ศ.2551 - 2559 มีข้าราชการ ตำรวจฆ่าตัวตายจำนวน 299 นาย (ทศพล ชัยสัมฤทธิ์ผล, 2562: ออนไลน์) ช่วงระยะเวลา 9 ปีที่ผ่านมา มีตำรวจฆ่าตัวตายโดยเฉลี่ยปีละ 33 คน ในปี พ.ศ.2558 ได้มีการเทียบสัดส่วนการฆ่าตัวตาย อยู่ที่ 19 คนต่อตำรวจหนึ่งแสนคน ส่วนสัดส่วนการฆ่าตัวตายของประชากรไทยอยู่ที่ 6.47 คนต่อประชากรหนึ่งแสนคน จะเห็นได้ว่าตำรวจไทย มีอัตราการฆ่าตัวตายมากกว่าคนปกติถึง 3 เท่า และจากการวิเคราะห์สาเหตุเบื้องต้นที่ทำให้ข้าราชการตำรวจ ฆ่าตัวตาย ได้แก่ ความเครียดจากปัญหาครอบครัว ปัญหาสุขภาพ ปัญหาส่วนตัว ปัญหาหนี้สินและปัญหาเกี่ยวกับงาน (ทศพล ชัยสัมฤทธิ์ผล, 2562: ออนไลน์)

การสร้างความสุขจึงเป็นสิ่งสำคัญอย่างยิ่ง ที่จะช่วยลดปัญหาความเครียดให้ข้าราชการตำรวจ และยังจะทำให้การทำงานเป็นไปด้วยดี เนื่องจากว่าเมื่อบุคลากรในหน่วยงานมีความสุข จะสามารถเพิ่มประสิทธิภาพของงาน ทำให้มีความคิดริเริ่ม สร้างนวัตกรรม ลดความเคร่งเครียดรวมทั้งความขัดแย้งในการทำงาน ช่วยทำให้หน่วยงานพัฒนาอย่างยั่งยืน (สมคิด ปิ่นทอง, 2556: 184) ทั้งนี้ ผู้วิจัย ปัจจุบันรับราชการตำรวจ สังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู มีความสนใจที่จะศึกษาองค์ประกอบความสุข อันจะส่งผลต่อความสุขในการทำงานของข้าราชการตำรวจสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู โดยมุ่งหวังว่าข้อมูลจากการศึกษาครั้งนี้ จะเป็นประโยชน์ต่อผู้บริหาร หรือหัวหน้าหน่วยงานที่สามารถนำผลการศึกษาไปเป็นแนวทางพัฒนาบริหารงานบุคคล สร้างความสุขให้บุคลากรในการทำงาน สามารถทำงานได้เต็มความสามารถ และเป็นองค์กรแห่งความสุขต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู
2. เพื่อกำหนดแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ทั้งชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร ที่ดำรงตำแหน่งในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ เจ้าพนักงานข้าราชการตำรวจที่มีประสบการณ์การและเข้าใจถึงการทำงานในองค์กรเป็นอย่างดี จำนวน 15 คน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการอ้างอิงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบตามหลักการของคอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992 : 123-125) ที่กล่าวว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 300 คน ซึ่งจัดเป็นความเหมาะสมในระดับดีในการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) เป็นข้าราชการตำรวจ ทั้งชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตรที่ดำรงตำแหน่งในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบการจัดการองค์กรแห่งความสุข

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 8 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อองค์ประกอบขององค์กรแห่งความสุขในระหว่างที่รับราชการสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูมีข้อคำถามจำนวน 33 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560 : 98) จากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.856 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดีสามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran & Bougie, 2016: 127)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1. นัดหมายการสัมภาษณ์ 2. ดำเนินการสัมภาษณ์ 3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 300 ฉบับ โดยการแจกและเก็บคืนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ข้าราชการตำรวจ ทั้งชั้นประทวนและชั้นสัญญาบัตร ที่ดำรงตำแหน่งในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูตั้งแต่ 6 เดือนขึ้นไป โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 300 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 2) ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว และ 3) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

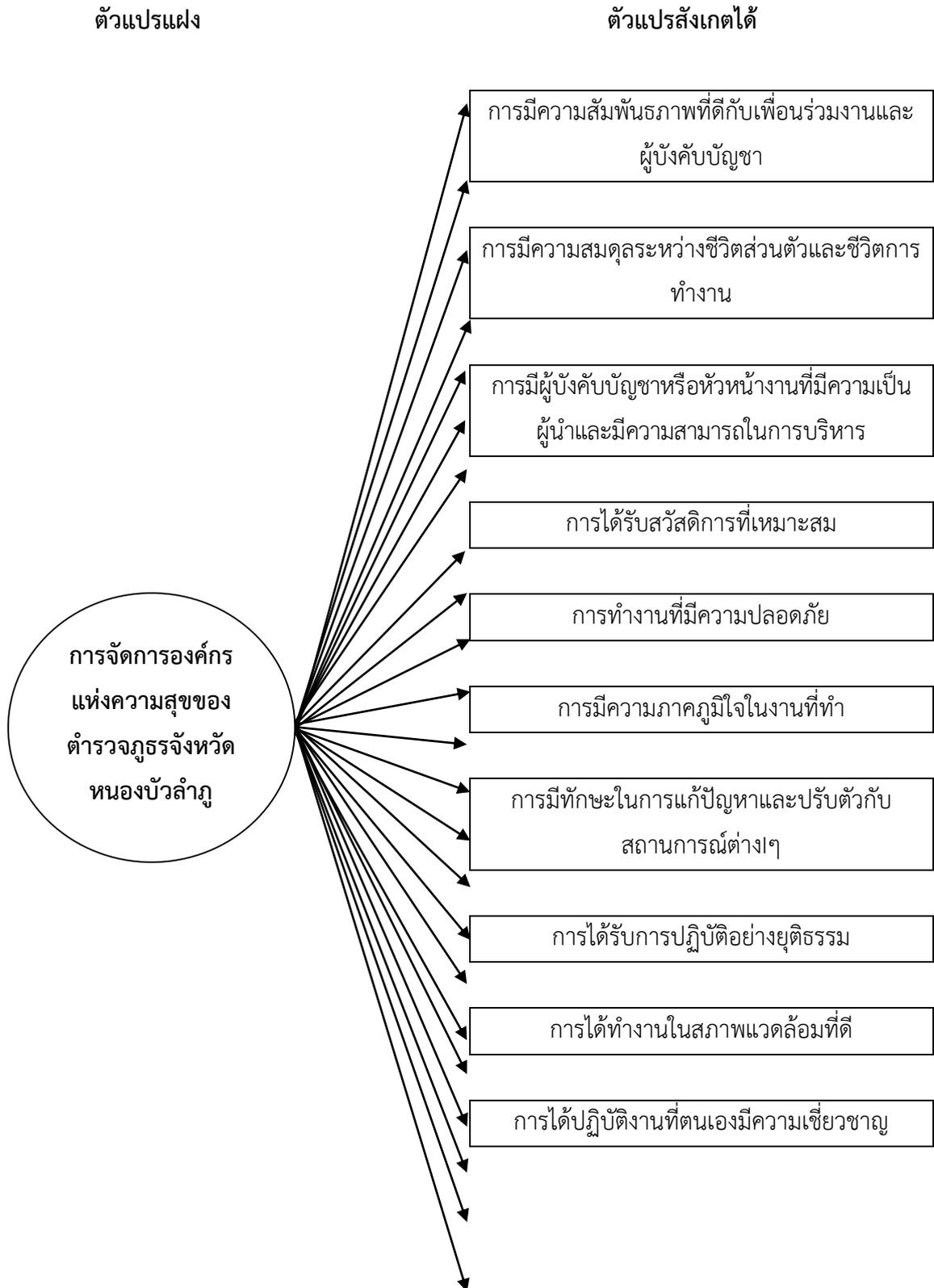
การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมตัวแปรสังเกตได้จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ 1) ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2) ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข กรณีศึกษา ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู
ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

การมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต

การได้รับอิสระในการทำงาน

การมีความผูกพันต่อองค์กร

การได้ทำงานที่ท้าทายเพื่อแสดงศักยภาพ

การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและสังคม

การได้รับความไว้วางใจทั้งภายในองค์กรและบุคคล
ทั่วไป

การได้รับความก้าวหน้าในอาชีพ

การเห็นคุณค่าและศรัทธาในอาชีพ

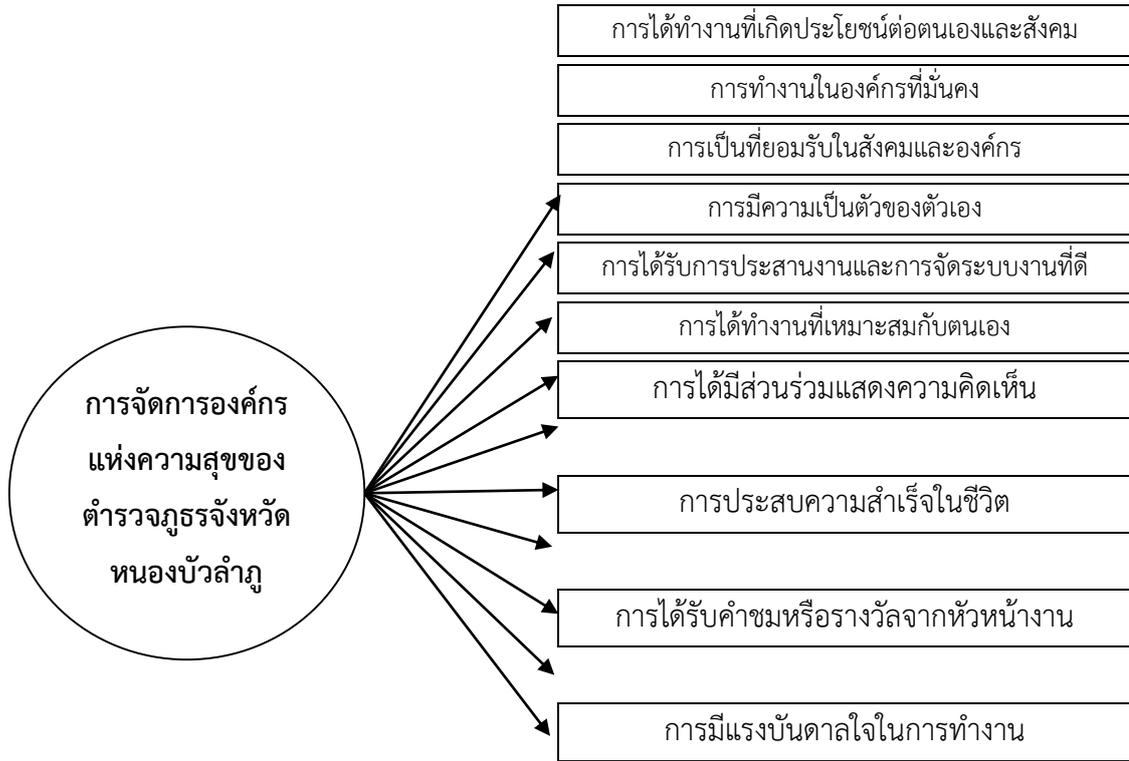
การปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย

การมีครอบครัวที่ดีและอบอุ่น

การมีสุขภาพกายที่แข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดี

การได้รับความรื่นรมย์ในการทำงาน

การได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพื่อเพิ่ม
ทักษะในการทำงาน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย (ต่อ)

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่อยู่ในระดับชั้นยศ ส.ต.ต.-ต.ต. เพศชาย มีอายุตั้งแต่ 31 ปี – ไม่เกิน 40 ปี และตั้งแต่ 41 ปี – ไม่เกิน 50 ปี ระดับการศึกษาโดยพื้นฐานระดับปริญญาตรี อายุราชการตั้งแต่ 10 ปี - ไม่เกิน 20 ปี และตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู ตั้งแต่ 10 ปี - ไม่เกิน 20 ปี ระดับเงินเดือน (รวมเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนอื่นๆ ที่ได้รับรับจากทางราชการ) ตั้งแต่ 30,001 บาท – ไม่เกิน 45,000 บาท แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับชั้นข้าราชการ		
ชั้นสัญญาบัตร	150	50.00
ชั้นประทวน	150	50.00
ระดับชั้นยศ		
ส.ต.ต.-ค.ต.	152	50.67
ร.ต.ต.-ร.ต.อ	91	30.33
พ.ต.ต.-พ.ต.อ.	57	19.00
เพศ		
ชาย	289	96.33
หญิง	11	3.67
อายุ		
ตั้งแต่20ปี-ไม่เกิน30ปี	66	22.00
ตั้งแต่31ปี-ไม่เกิน40ปี	111	37.00
ตั้งแต่41ปี-ไม่เกิน50ปี	83	27.67
ตั้งแต่51ปี-ไม่เกิน60ปี	40	13.33
ระดับการศึกษาโดยพื้นฐาน		
มัธยมศึกษาปีที่6/1ปวช.	109	36.34
ปริญญาตรี	184	61.33
สูงกว่าปริญญาตรี	7	2.33
อายุราชการ		
น้อยกว่า10ปี	59	19.67
ตั้งแต่10ปี-ไม่เกิน20ปี	126	42.00
ตั้งแต่20ปีขึ้นไป	115	38.33
ระยะเวลาที่ดำรงตำแหน่งในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู		
น้อยกว่า10ปี	94	31.33
ตั้งแต่10ปี-ไม่เกิน20ปี	180	60.00
ตั้งแต่20ปีขึ้นไป	26	8.67
ระดับเงินเดือน(รวมเงินประจำตำแหน่งและค่าตอบแทนอื่นๆที่ได้รับรับจากทางราชการ)		

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ตั้งแต่12,000บาท-ไม่เกิน30,000บาท	119	39.67
ตั้งแต่30,001บาท-ไม่เกิน45,000บาท	154	51.33
ตั้งแต่45,001บาทขึ้นไป	27	9.00

1.2 องค์ประกอบของการจัดการองค์กรแห่งความสุข พบว่า การจัดการองค์กรแห่งความสุข ของ ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถจำแนกองค์ประกอบได้เป็น 8 องค์ประกอบ จาก 33 ตัวแปรสังเกตได้ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของการจัดการองค์กรแห่งความสุข

การจัดการองค์กรแห่งความสุข	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่1	
การได้ทำงานที่ท้าทายเพื่อแสดงศักยภาพ	0.811
การปฏิบัติงานได้บรรลุตามเป้าหมาย	0.761
การทำงานที่มีความปลอดภัย	0.745
การได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรม	0.727
การมีความเป็นตัวของตัวเอง	0.705
การได้รับความก้าวหน้าในอาชีพ	0.671
การได้รับอิสระในการทำงาน	0.536
การได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงาน	0.526
องค์ประกอบที่2	
การได้รับการประสานงานและการจัดระบบงานที่ดี	0.811
การมีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานที่มีความเป็นผู้นำและมี ความสามารถในการบริหาร	0.807
การได้รับความรื่นรมย์ในการทำงาน	0.789
การได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและสังคม	0.614
การได้มีส่วนร่วมแสดงความคิดเห็น	0.601
การมีความผูกพันต่อองค์กร	0.576
การได้ทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดี	0.518
การมีความสัมพันธ์ภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชา	0.496
องค์ประกอบที่3	

การจัดการองค์กรแห่งความสุข	Factor Loading Score
การได้ปฏิบัติงานที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญ	0.775
การมีทักษะในการแก้ปัญหาและปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆ	0.738
การเห็นคุณค่าและศรัทธาในอาชีพ	0.677
การมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำ	0.430
องค์ประกอบที่4	
การมีครอบครัวที่ดีและอบอุ่น	0.674
การมีสุขภาพกายที่แข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดี	0.622
การมีความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงาน	0.555
องค์ประกอบที่5	
การทำงานในองค์กรที่มั่นคง	0.749
การได้รับความไว้วางใจทั้งภายในองค์กรและบุคคลทั่วไป	0.737
การเป็นที่ยอมรับในสังคมและองค์กร	0.576
องค์ประกอบที่6	
การได้รับคำชมหรือรางวัลจากหัวหน้างาน	0.813
การประสบความสำเร็จในชีวิต	0.727
การมีแรงบันดาลใจในการทำงาน	0.648
องค์ประกอบที่7	
การได้รับสวัสดิการที่เหมาะสม	0.648
การมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต	0.641
องค์ประกอบที่8	
การได้ทำงานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคม	0.681
การได้ทำงานที่เหมาะสมกับตนเอง	0.493

จากตารางที่ 2 ได้นำองค์ประกอบมาให้นิยามและให้ความหมายองค์ประกอบของทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธร จังหวัดหนองบัวลำภู ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ตั้งชื่อว่า งานที่มีความเป็นตัวของตัวเอง(I(Have Identity Working)Iหรือใช้ตัวย่อว่า“H”โดยนิยามองค์ประกอบที่1หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้ทำงานที่ท้าทายความสามารถเพื่อแสดงศักยภาพงานที่มีความปลอดภัยแสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองและได้รับอิสระในการทำงานโดยมีการปฏิบัติงานที่บรรลุตามเป้าหมายและได้รับการปฏิบัติอย่างยุติธรรมรวมทั้งได้รับการฝึกอบรมหรือ

การศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานและได้รับความก้าวหน้าในอาชีพซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบาย
ทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขกรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ32.593

องค์ประกอบที่ 2 ตั้งชื่อว่า สภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม(Appropriate Working Environment)Iหรือใช้ตัวย่อว่า“A”โดยนิยามองค์ประกอบที่2Iหมายถึงความสุขที่เกิดจากการประสานงาน
และการจัดระบบงานที่ดีผู้บังคับบัญชาหรือหัวหน้างานมีความเป็นผู้นำและมีความสามารถในการบริหารมี
สัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาการได้รับการสนับสนุนจากองค์กรและสังคมการมีส่วนร่วม
ร่วมแสดงความคิดเห็นการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดีทำให้ได้รับความรื่นรมย์ในการทำงานและมีความ
ผูกพันต่อองค์กรซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขกรณีศึกษา
ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ19.443

องค์ประกอบที่ 3 ตั้งชื่อว่า ความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ(Problem Solving Expertise)Iหรือใช้ตัวย่อว่า“P”Iโดยนิยามองค์ประกอบที่3Iหมายถึงการได้ปฏิบัติงานที่ตนเองมี
ความเชี่ยวชาญมีทักษะในการแก้ปัญหาและปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆทำให้เห็นคุณค่าและศรัทธาในอาชีพ
และมีความภาคภูมิใจในงานที่ทำซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข
กรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ16.006

องค์ประกอบที่ 4 ตั้งชื่อว่า ส่งเสริมครอบครัวสุขภาพดี(Promote Healthy Family)Iหรือใช้ตัวย่อ
ว่า“P”Iโดยนิยามองค์ประกอบที่4Iหมายถึงความสุขที่เกิดจากการมีครอบครัวที่ดีและอบอุ่นมีสุขภาพกายที่
แข็งแรงและสุขภาพจิตที่ดีและมีความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานซึ่งเป็นองค์ประกอบที่
สามารถอธิบายทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขกรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ
15.325

องค์ประกอบที่ 5 ตั้งชื่อว่า ได้รับความไว้วางใจ(Your Trust)Iหรือใช้ตัวย่อว่า“Y”Iโดยนิยาม
องค์ประกอบที่5Iหมายถึงความสุขที่เกิดจากการทำงานในองค์กรที่มั่นคงการได้รับความไว้วางใจทั้งภายใน
องค์กรและบุคคลทั่วไปและเป็นที่ยอมรับในสังคมและองค์กรซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายทางการ
จัดการองค์กรแห่งความสุขกรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ14.363

องค์ประกอบที่ 6 ตั้งชื่อว่า คำชมหรือรางวัลจากการทำงาน(Compliment for Outstanding Performance)Iหรือใช้ตัวย่อว่า“C”Iโดยนิยามองค์ประกอบที่6Iหมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้รับคำชม
หรือรางวัลจากหัวหน้างานการประสบความสำเร็จในชีวิตและการมีแรงบันดาลใจในการทำงานซึ่งเป็น
องค์ประกอบที่สามารถอธิบายทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขกรณีศึกษาตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู
ได้ร้อยละ14.102

องค์ประกอบที่ 7 ตั้งชื่อว่า ผลตอบแทนที่คุ้มค่า(Outcome of Valuable Income)Iหรือใช้ตัวย่อ
ว่า“O”Iโดยนิยามองค์ประกอบที่7Iหมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมและมีรายได้

เพียงพอต่อการดำรงชีวิตซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข|กรณีศึกษา
ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ3.580

องค์ประกอบที่ 8 ตั้งชื่อว่า ทำประโยชน์ต่อสังคม(Public Concerned)Iหรือใช้ตัวย่อว่า“P”โดย
นิยามองค์ประกอบที่8หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้ทำงานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมการ
ทำงานที่เหมาะสมกับตนเองซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข|
กรณีศึกษาดำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ3.392

จากทั้ง 8 องค์ประกอบสามารถอธิบายองค์ประกอบทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขของสถาน
ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภูได้ร้อยละ68.805

จากนิยามขององค์ประกอบทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขของสถานตำรวจภูธรจังหวัด
หนองบัวลำภู ได้แก่

“H”I Have Identity Working	หมายถึงการทำงานที่มีความเป็นตัวของตัวเอง
“A”IAppropriateIWorkingIEnvironment	หมายถึงสภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม
“P” Problem Solving Expertise	หมายถึงความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาใน สถานการณ์ต่างๆ
“P”IPromoteIHealthyIFamily	หมายถึงส่งเสริมครอบครัวสุขภาพดี
“Y”IYourITrust	หมายถึงการได้รับความไว้วางใจ
“C”IComplimentIforIOutstandingIIII IIII Performance	หมายถึงได้รับคำชมหรือรางวัลจากการทำงาน
“O”I Outcome of Valuable Income	หมายถึงผลตอบแทนที่คุ้มค่า
“P”IPublic Concerned	หมายถึงทำประโยชน์ต่อสังคม

3. แนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู พบว่า

การกำหนดแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู
โดยการนำเอาตัวอักษรภาษาอังกฤษในแต่ละองค์ประกอบมาเรียงกันเป็นคำ “HAPPY COP” หรือ “ตำรวจ
แสนสุข” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาการจัดการองค์กรแห่งความสุข ของตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู
โดยมีแนวทางที่สำคัญ 8 แนวทาง ดังนี้ 1) การพัฒนาความรู้ความสามารถของบุคลากร 2) การส่งเสริม
สภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม 3) การส่งเสริมความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ
4) การส่งเสริมครอบครัวสุขภาพดี 5) การพัฒนาคุณค่าของความไว้วางใจ 6) การสร้างขวัญและกำลังใจให้
ข้าราชการตำรวจที่ปฏิบัติหน้าที่ดีเด่น 7) การให้ความรู้ทางการเงิน และ 8) การปลูกจิตสำนึกด้านจิต
สาธารณะ

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงการจัดการองค์กรแห่งความสุข สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. การทำงานที่มีความเป็นตัวของตัวเอง(Have Identity Working)หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้ทำงานที่แสดงออกถึงความเป็นตัวของตัวเองและได้รับอิสระในการทำงานโดยมีการปฏิบัติงานที่บรรลุตามเป้าหมายรวมทั้งได้รับการฝึกอบรมหรือการศึกษาเพื่อเพิ่มทักษะในการทำงานและได้รับความก้าวหน้าในอาชีพมีความสอดคล้องกับจิราเต็มจิตรอารีย์(2550: 12)กล่าวว่าการมีความสุขในการทำงานได้แก่การได้ทำงานที่ตัวเองชอบการพึงพอใจในงานของตนเองการปรับการทำงานและค้นหาวิธีการทำงานให้บรรลุตามเป้าหมายตามความสามารถของตนเองเพื่อนำตนเองไปสู่ความสำเร็จได้ย่อมทำให้มีความสุขเกิดความสำเร็จในงานตามมาและสอดคล้องกับประทุมทิพย์เกตุแก้ว(2551: 87)กล่าวว่าการมีความสุขในระหว่างทำงานนั้นคือผลที่เกิดจากการกระทำการมีความคิดสร้างสรรค์เป็นของตนเองมีความประทับใจเป็นผลให้การทำงานเต็มไปด้วยคุณภาพโดยการคำนึงถึงการรับรู้การแสดงผลการปฏิบัติงานด้วยความรู้สึกอยากที่จะทำงาน

2. สภาพแวดล้อมการทำงานที่เหมาะสม(Appropriate Working Environment)หมายถึงความสุขที่เกิดจากการประสานงานและการจัดระบบงานที่ดีมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมงานและผู้บังคับบัญชาการทำงานในสภาพแวดล้อมที่ดีทำให้ได้รับความรื่นรมย์ในการทำงานมีความสุขสอดคล้องกับ Currie(2003)ว่าความสุขของการทำงานคือบุคลากรได้ทำงานในสภาพแวดล้อมที่ไม่ต้องทำงานบนความเครียดจนเกินไปและสอดคล้องกับฉัตรวิวัฒน์ชัชฌานาภรณ์ (2564: 22-34)ได้กล่าวว่าแนวทางการจัดการความปลอดภัยคือการจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านความปลอดภัยในการทำงานเสริมสร้างความตระหนักถึงความปลอดภัยปรับทัศนคติที่มีผลต่อพฤติกรรมสร้างความปลอดภัย

3. มีความเชี่ยวชาญในการแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ(Problem Solving Expertise)หมายถึงการได้ปฏิบัติงานที่ตนเองมีความเชี่ยวชาญและมีทักษะในการแก้ปัญหาและปรับตัวกับสถานการณ์ต่างๆมีความสอดคล้องกับชาวนวิทย์วสันต์นารัตน์ (2553: 38-39) ว่าการพัฒนาบุคลากรในองค์กรเพื่อให้บุคลากรมีความเชี่ยวชาญในการทำงานทำให้ในองค์กรนั้นมีกระบวนการพัฒนาบุคคลกรและมียุทธศาสตร์ที่สำคัญซึ่งมีความเกี่ยวเนื่องกับวิสัยทัศน์องค์กรอันจะส่งผลให้องค์กรมีการพัฒนาการและเติบโตไปอย่างต่อเนื่อง

4. ส่งเสริมครอบครัวสุขภาพดี(Promote Healthy Family)หมายถึงความสุขที่เกิดจากการมีครอบครัวที่ดีและอบอุ่นและมีความสมดุลระหว่างชีวิตส่วนตัวและชีวิตการทำงานมีความสุขสอดคล้องกับมาลินี อ้นวิเศษ 2554: 76) ได้กล่าวว่า การมีครอบครัวที่ดีเป็นเหมือนภูมิคุ้มกันที่ช่วยให้เผชิญกับอุปสรรคได้การให้ความสำคัญกับครอบครัวจึงเป็นเรื่องสำคัญหากครอบครัวมีความอบอุ่นมีความมั่นคงก็จะเกิดกำลังใจดีในการทำงานหากมีปัญหาครอบครัวซึ่งเกิดจากการขาดคุณภาพชีวิตที่ดีอาจส่งผลเสียในการทำงานและสอดคล้องกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย (2557: ออนไลน์)อธิบายว่าบุคลากรที่ทำงานหากมีกำลังใจที่ดีจากครอบครัวไม่ต้องวิตกกังวลเรื่องครอบครัวย่อมทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพ

5. การได้รับความไว้วางใจ(Your Trust)หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้รับความไว้วางใจทั้งภายในองค์กรและบุคคลทั่วไปและเป็นที่ยอมรับในสังคมและองค์กรมีความสอดคล้องกับ Herzberg (1959: 65) ว่าการได้รับการยอมรับนับถือจากผู้บังคับบัญชาจากเพื่อนร่วมงานจากบุคคลในหน่วยงานหรือการยอมรับจากสังคมอาจอยู่ในรูปของการยกย่องการแสดงความคิดเห็นการให้กำลังใจทำให้บุคลากรมีพลังบวกในการทำงานและงานนั้นจะสำเร็จบรรลุเป้าหมายอย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับฌานิกาวงษ์สุริย์รัตน์ (2554: 8-10)ว่าการได้รับการยอมรับจากกลุ่มบุคคลที่ทำงานร่วมกันในองค์กรหรือบุคคลภายนอกองค์กรที่เห็นถึงการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ

6. การได้รับคำชมหรือรางวัลจากการทำงาน(Compliment for Outstanding Performance) หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้รับคำชมหรือรางวัลจากหัวหน้างานและการมีแรงบันดาลใจในการทำงานมีความสอดคล้องกับ สุธิณี ฤกษ์ขำ (2564: 186-187) ว่าบุคลากรที่ได้รับคำชมเป็นประจำสม่ำเสมอมีแนวโน้มที่จะทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพและสอดคล้องกับกัลยารัตน์ ธีระธนชัยกุล(2557: 296)ว่าการได้รับกำลังใจหรือคำชมจากหัวหน้างานทำให้บุคลากรมีไฟในการทำงาน

7. ผลตอบแทนที่คุ้มค่า(Outcome of Valuable Income)หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้รับสวัสดิการที่เหมาะสมและมีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิตมีความสอดคล้องกับ Jacobs & Gerson (2004: 167) กล่าวว่าการมีรายได้ที่เพียงพอจะทำให้บุคคลสามารถตอบสนองต่อความจำเป็นพื้นฐานในชีวิตบุคลากรได้รับสวัสดิการที่ดีส่งผลให้การทำงานมีประสิทธิภาพทำให้ตนและองค์กรเกิดความพึงพอใจสูงสุดในการทำงานและสอดคล้องกับสภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย(2557: ออนไลน์)ว่าสวัสดิการที่ดีนั้นย่อมรวมถึงถึงสวัสดิการที่ให้แก่บุคลากรทั้งในขณะทำงานและนอกเวลางานไม่ว่าจะอยู่ในที่ทำงานหรืออยู่นอกที่ทำงาน

8. ทำประโยชน์ต่อสังคม(Public Concerned)หมายถึงความสุขที่เกิดจากการได้ทำงานที่เกิดประโยชน์ต่อตนเองและสังคมมีความสอดคล้องกับสุธิณี ฤกษ์ขำ (2564: 25) กล่าวว่าการทำงานที่ส่งผลสำคัญต่อการพัฒนาองค์กรและประเทศโดยบุคลากรจะมีความคิดสร้างสรรค์มองโลกในแง่ดีเห็นแก่ประโยชน์ส่วนรวมการทำงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับสังคมภายนอกเป็นการเพิ่มความรู้สึกรับผิดชอบสังคมให้กับบุคลากรเป็นส่วนหนึ่งในการสร้างคุณค่าในตัวเองของบุคลากร

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข กรณีศึกษา: ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** ผู้บริหารหน่วยงาน ในสังกัดตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู สามารถนำแนวทาง “HAPPY COP” หรือแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุข กรณีศึกษา ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู เพื่อสร้างองค์กรแห่งความสุขได้ และทำการตรวจสอบ ประเมินผล เพื่อการนำไปสู่การพัฒนาองค์กรที่สร้างความสุขในการทำงานให้กับเจ้าหน้าที่ตำรวจภูธรจังหวัดหนองบัวลำภู

2. **ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป** ควรนำองค์ประกอบใหม่ทั้ง 8 องค์ประกอบไปใช้ในการจัดการองค์กรในการทำแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความคิดเห็นของข้าราชการตำรวจตามแนวทาง I“HAPPYICOP”หรือตำรวจแสนสุข และควรมีการศึกษาและหาแนวทางการจัดการองค์กรแห่งความสุขของข้าราชการตำรวจโดยจำแนกตามลักษณะของหน่วยงานหรือลักษณะของการทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- ฉัฐวัฒน์ ชัช ฐณาภักดิ์. (2564). การจัดการความปลอดภัยในการทำงาน กรณีศึกษา บริษัท สยามควอลิตี้ อินดัสทรีส์ จำกัด. *วารสารวิชาการมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี*, 4 (1), 22-34.
- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 29. กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- กัลยารัตน์ ธีระชนชัยกุล. (2546). *การบริหารทรัพยากรมนุษย์*. กรุงเทพมหานคร: ปัญญาชน.
- จิรา เต็มจิตรอารีย์. (2550). *ทำอย่างไรจึงจะอยู่อย่างมีความสุข*. กรุงเทพมหานคร: คณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล.
- ชาญวิทย์ วสันต์ธนารัตน์. (2553). *เอกสารประกอบการสัมมนา Happy Workplace Forum แผนงานสุขภาวะองค์กรเอกชน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกองทุนสนับสนุนการเสริมสร้างสุขภาพ (สสส.).
- ฉานิกา วงษ์สุริรัตน์. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณภาพชีวิตการทำงาน ความสุขในการทำงาน โดยมีความเพลิดเพลินเป็นตัวแปรกำกับความสัมพันธ์: กรณีศึกษาบริษัทวิศวกรรมก่อสร้างนอกชายฝั่งแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศิลปศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- ทศพล ชัยสัมฤทธิ์ผล (2562). *จิตแพทย์ชี้ หากตำรวจคิดฆ่าตัวตาย มักประสบความสำเร็จสูงกว่าคนในอาชีพอื่น*. สืบค้นเมื่อ 21 สิงหาคม 2565, จาก <https://www.bbc.com/thai/thailand-46744797>

- ประทุมทิพย์ เกตุแก้ว. (2551). *ความสัมพันธ์ระหว่างการรับรู้คุณลักษณะงาน ความสามารถในการเผชิญและ
ฟื้นฝ่าอุปสรรคกับความสุขในการทำงานของพยาบาล งานการพยาบาลผ่าตัด : กรณีศึกษา
โรงพยาบาลรัฐแห่งหนึ่ง*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: คณะศิลปศาสตร์
มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- มาลินี อ้นวิเศษ. (2554). *ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะของงาน อุปนิสัย 8 ประการ รูปแบบการบังคับ
บัญชาของหัวหน้างาน การรับรู้การสนับสนุนจากองค์การกับความตั้งใจที่จะลาออก ของเจ้าหน้าที่
บริการลูกค้าในธนาคารพาณิชย์แห่งหนึ่ง เขตกรุงเทพมหานคร โดยมีความผูกพันเป็นตัวแปรสื่อ*.
วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. คณะศิลปศาสตร์: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สภาอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย. (2557). *ความหมายและขอบเขตของคำว่า “สวัสดิการ”*. สืบค้นเมื่อ 21
สิงหาคม 2565, จาก <https://ftiweb.off.fti.or.th/intranet/file/banner/welfare.pdf>
- สมคิด ปิ่นทอง, (2556). *รูปแบบการจัดการการกีฬาแห่งประเทศไทยให้เป็นองค์กรแห่งความสุข*. วิทยานิพนธ์
ปริญญาดุขุภีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุธาสิณี ฤทธิศาสตร์. (2563) *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความเครียดในการปฏิบัติงานของข้าราชการและ
บุคลากร สำนักงานตรวจสอบภายใน*. (รายงานการวิจัย). กรุงเทพมหานคร: สถาบันพัฒนา
ข้าราชการกรุงเทพมหานคร.
- สุธินี ฤกษ์ขำ. (2564). *การจัดหาทรัพยากรมนุษย์เชิงกลยุทธ์ในยุคพลิกผัน*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- Comrey, A. & Lee, H. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. Hillsdale: Erlbaum.
- Herzberg, F. (1959). *The Motivation to work*. 2nd ed. New York: John Wiley and Son.
- Jacobs, J. A. & Gerson, K. (2004). *The time divide: Work, family, and gender inequality*.
Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2016). *Research Methods for Business*. (7th ed). Hoboken, NJ: John
Wiley & Sons.

ความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักของผู้สูงอายุสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิด
การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ
**Willingness to Pay of the Elderly for Hotels Accommodation that Apply
the Holistic Health Promotion Concept in the Northeast of Thailand**

วิวัฒน์ ภัทรธีรกานต์ และ อมรวรรณ รังกุล

วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Vivadh Bhadrathirakanta and Amornwan Rangkoon

College of Graduate Study in Management, Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: vivadhbh@kkumail.com

บทคัดย่อ

การประยุกต์ใช้องค์ความรู้เกี่ยวกับการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในธุรกิจโรงแรมสำหรับผู้สูงอายุ เป็นความพยายามในการสร้างความแตกต่างทางธุรกิจรูปแบบหนึ่ง ที่มุ่งเน้นการให้บริการทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคม และจิตวิญญาณควบคู่กัน การวิจัยนี้จึงจัดทำขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาข้อมูลด้าน ประชากรศาสตร์และพฤติกรรมการเข้าพักโรงแรมของผู้สูงอายุ 2) เพื่อศึกษาระดับความเต็มใจจะจ่ายต่อ องค์ประกอบของโรงแรมตามแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม และ 3) เพื่อศึกษาอัตราค่าที่พักที่ ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่ายสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม การรวบรวมข้อมูล ใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุในภาคตะวันออกเฉียงเหนือที่มีประสบการณ์การใช้บริการโรงแรมไม่ น้อยกว่า 5 ปี ปีละไม่น้อยกว่า 3 ครั้ง จำนวน 400 ราย โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 50.2 เพศหญิง ร้อยละ 49.8 โดยมากมี อายุในช่วง 60-65 ปี มีสถานภาพสมรสเป็นหลัก การศึกษาในระดับปริญญาตรี ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ย 5,001- 10,000 บาท/เดือน แหล่งที่มาของรายได้หลักจากเงินบำเหน็จ บำนาญ และประกันสังคม ความถี่ในการเข้า พักโรงแรมปีละ 1-3 ครั้ง ส่วนใหญ่เข้าพักพร้อมครอบครัวหรือบุตรหลาน วัตถุประสงค์หลักของการเข้าพักคือ เพื่อเดินทางแสวงบุญ 2) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายในระดับมากที่สุดสำหรับองค์ประกอบด้าน การใช้งานทางร่างกายและด้านจิตใจอารมณ์และความรู้สึก เช่น เตียงนอนที่สามารถปรับระดับความสูงได้ อาหารและเครื่องดื่มที่มีความหลากหลายเหมาะสมกับวัย และการสร้างความรู้สึกผ่อนคลายสบายใจในการใช้ บริการ เป็นต้น และมีความเต็มใจจะจ่ายในระดับมากที่สุดสำหรับองค์ประกอบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมและด้าน จิตวิญญาณ เช่น การจัดแบ่งโซนห้องพักสำหรับผู้สูงอายุที่ไม่ถูกรบกวนจากสิ่งต่างๆ การสร้างบรรยากาศที่สงบ แต่อบอุ่น และการให้ความสำคัญกับภูมิหลังที่มีเกียรติของผู้สูงอายุ เป็นต้น 3) ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็ม

ใจจะจ่ายค่าที่พักของโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.89 เมื่อเทียบกับโรงแรมทั่วไป โดยเพิ่มขึ้นจากราคา 1,609.50 บาท/คืน เป็น 2,122.75 บาท/คืน ผลการวิจัยที่ได้จะช่วยให้ผู้ประกอบการสามารถเลือกลงทุนพัฒนาองค์ประกอบของโรงแรมได้เหมาะสมกับความเต็มใจจะจ่ายของผู้สูงอายุ เช่น การเลือกใช้เตียงที่ปรับระดับได้ การบริการอาหารและเครื่องดื่มที่เหมาะสมกับวัยและสุขภาพ การจัดแบ่งโซนห้องพักที่เหมาะสม และการให้บริการที่คำนึงถึงภูมิหลังและตัวตนเฉพาะตัวของผู้สูงอายุแต่ละราย เพื่อสร้างจุดเด่นในด้านการให้บริการที่ครบถ้วนทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ สังคมและจิตวิญญาณ เป็นจุดขายที่ช่วยสร้างความแตกต่างในตลาดโรงแรมสำหรับผู้สูงอายุต่อไป

คำสำคัญ: โรงแรม; ผู้สูงอายุ; ความเต็มใจจะจ่าย; การส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม

Abstracts

The application of the holistic health promotion concept in the hotel business for the elderly is one of business differentiation forms that focuses on providing services both physically, mentally, socially and spiritually. The research objectives are; 1) To study the demographic and hotel occupancy behaviors of the elderly; 2) To study the willingness to pay level per hotel component according to the concept of holistic health promotion; and 3) To study the rates of accommodation that the elderly are willing to pay for hotels that apply the holistic health promotion concept. The data was collected by using a questionnaire with a sample of 400 elderly people in the Northeast of Thailand who with at least 5 years of hotel using experience, not less than 3 times a year, and using a specific sampling method.

The research showed that 1) Respondents were male 50.2%, female 49.8%, most of them aged between 60-65 years old, with marital status as the main, undergraduate education, average personal expenses 5,001-10,000 baht/month, the main source of income from pension, pension and social security, frequency of hotel stays 1-3 times a year, mostly with family or children, the main purpose of the stay was to make a pilgrimage. 2) Respondents were most willing to pay for the physical and mental, emotional and emotional components, such as a height-adjustable bed, food and beverages with a variety of age appropriate, and creating a feeling of relaxation and comfort in the services, and a willingness to pay to a large extent for the social and environmental and spiritual elements, for example, zoning rooms for the elderly who are not disturbed by anythings, creating a calm but warm atmosphere and emphasis on the honorable background of the elderly. 3) Respondents were 31.89 percent more willing to pay for accommodation in hotels that applied the holistic health promotion concept, compared to 31.89% of general hotel or increased from 1,609.50 Baht/night to 2,122.75 Baht/night. The results of the research will help hotel entrepreneur choose to invest in the right hotel components that are suitable for the elderly's willingness to pay, such as choosing an adjustable bed, food and beverage services suitable for age and health, proper room zoning and services that take into account the background and identity of each elderly person. To create a distinctive point in the service that is complete, both physically, mentally, socially and spiritually. It is a selling point that will continue to differentiate in the elderly hotel market.

Keywords: Hotels; Elderly; Willingness to pay; Holistic Health Promotion

บทนำ

ในทศวรรษที่ผ่านมาธุรกิจโรงแรมในประเทศไทยอยู่ในช่วงการเติบโตอย่างก้าวกระโดด จากข้อมูลของสำนักงานพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ สาขาที่พักแรมและบริการด้านอาหาร มีการเติบโตเพิ่มขึ้นจาก 0.31 ล้านล้านบาทในปี 2553 มาเป็น 1.03 ล้านล้านบาทในปี 2562 หรือเพิ่มมากกว่า 3.3 เท่าในรอบสิบปี (Office of the National Economic and Social Development Council, 2020) โรงแรมจึงถือเป็นธุรกิจที่สำคัญซึ่งมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศ โดยการเติบโตนี้เป็นผลพวงต่อเนื่องจากการขยายตัวของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวในประเทศไทย ซึ่งนักท่องเที่ยวทั่วโลกต่างยกให้เป็นประเทศที่น่าเดินทางมาเยือนมากที่สุด (Visa cited in Royal Thai Embassy, Washington D.C., 2022) โดย Phonpiroon and Sevatapukka (2018) กล่าวว่า การท่องเที่ยวได้มีอิทธิพลต่อการประกอบอาชีพของคนไทยและช่วยสร้างรายได้ให้แก่ประเทศ ทำให้คนมีงานทำ และมีความสัมพันธ์กับอุตสาหกรรมอื่นๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจโรงแรม ดังนั้นการส่งเสริมและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวของไทยในช่วงที่ผ่านมา ได้ส่งผลให้ธุรกิจโรงแรมเติบโตไปพร้อมกับการท่องเที่ยว จากข้อมูลในปี 2563 พบว่า ประเทศไทยมีโรงแรมและเกสต์เฮาส์รวมกันทั้งสิ้น 24,269 แห่ง มีห้องพัก 719,275 ห้อง และในปี 2553-2563 ภาคตะวันออกเฉียงเหนือเป็นภูมิภาคที่มีการเติบโตของธุรกิจโรงแรมที่น่าสนใจ โดยมีจำนวนโรงแรมเพิ่มขึ้นร้อยละ 356 เป็นลำดับที่สามของประเทศ แต่มีจำนวนห้องพักขยายตัวถึงร้อยละ 174 เป็นลำดับที่หนึ่ง

ผู้ประกอบการธุรกิจโรงแรมส่วนหนึ่งที่ต้องการพัฒนาธุรกิจให้มีความแตกต่าง จึงเริ่มหันมาจับกลุ่มลูกค้าที่กำลังเติบโตและยังไม่มีกรรมการตลาดที่ชัดเจน คือ กลุ่มผู้สูงอายุ ซึ่ง Samranrat (2019) ได้ศึกษาพบว่า กลุ่มลูกค้าผู้สูงอายุปรารถนาที่จะสัมผัสประสบการณ์แปลกใหม่จากการเดินทาง ควบคู่กับความสะดวกและความปลอดภัย ดังนั้นการออกแบบโรงแรมให้สะดวกสบายใช้งานง่าย เหมาะสมกับสภาพร่างกายของผู้ใช้ทุกกลุ่มจะช่วยดึงดูดความสนใจจากลูกค้ากลุ่มนี้ได้ อย่างไรก็ตามความพึงพอใจของผู้สูงอายุนั้นมีมากกว่าความสุขทางกายและความประทับใจในการบริการ จากแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม (Holistic health promotion Concept) ได้ทำให้เราตระหนักว่า ภาวะที่เป็นสุขของมนุษย์นั้นเกิดขึ้นได้จากความสมดุลของชีวิตในด้านร่างกาย ผสมผสานกับด้านจิตใจ สังคม และจิตวิญญาณ อย่างแนบแน่น ดังนั้นการปรับเปลี่ยนโรงแรมให้เหมาะสมกับความสุขของผู้สูงอายุ จึงต้องให้ครอบคลุมในทุกมิติดังกล่าว แต่องค์ประกอบใดบ้างที่ผู้ประกอบการโรงแรมควรใส่ใจในการปรับเปลี่ยนเป็นอันดับแรก ต้องค้นหาคำตอบจากกลุ่มผู้ใช้จริง คือ ผู้สูงอายุ

การศึกษาครั้งนี้ จึงมุ่งเน้นการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลทางด้านประชากรศาสตร์ พฤติกรรมการเข้าพัก องค์ประกอบของโรงแรมทั้ง 4 ด้านที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญ ระดับความเต็มใจจะจ่าย และอัตราค่าที่พักที่เหมาะสม ซึ่งจะช่วยให้ธุรกิจมีข้อมูลเพิ่มขึ้นในการประยุกต์ใช้ ทั้งการวางแผนธุรกิจ การออกแบบภูมิทัศน์ อาคาร สิ่งของใช้งาน อาหาร และการบริการต่างๆ ที่เหมาะสม รวมถึงการฝึกอบรมพนักงานให้สามารถ

ให้บริการผู้สูงอายุได้ดี จะทำให้กลุ่มผู้สูงอายุมีโรงแรมที่ตรงใจในการเข้าพัก และช่วยสร้างความแตกต่างในธุรกิจโรงแรม

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาข้อมูลด้านประชากรศาสตร์และพฤติกรรมกรเข้าพักโรงแรมของผู้สูงอายุ
2. เพื่อศึกษาความเต็มใจจะจ่ายของผู้สูงอายุต่อองค์ประกอบของโรงแรมตามแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม
3. เพื่อศึกษาอัตราค่าที่พักที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่ายสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ประกอบด้วยขั้นตอนการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลจากกลุ่มผู้สูงอายุที่ใช้เคียบบริการโรงแรมในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตามวิธีการคัดเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling) ซึ่งคำนวณขนาดของกลุ่มตัวอย่างได้ 400 ราย โดยใช้สูตรการหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ Yamane (1973) ที่ระดับความเชื่อมั่น .95 และความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้ไม่เกิน .05 และทำการจัดเก็บข้อมูล ระหว่างเดือนสิงหาคม - เดือนธันวาคม พ.ศ. 2564

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ใช้แบบสอบถาม ซึ่งประกอบด้วยคำถาม 4 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป เป็นคำถามแบบเลือกตอบได้ข้อเดียวจากหลายคำตอบ (Multiple Choice) จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้หลักในปัจจุบัน

ส่วนที่ 2 พฤติกรรมกรเข้าพักโรงแรม เป็นคำถามแบบเลือกตอบได้ข้อเดียวจากหลายคำตอบ (Multiple Choice) จำนวน 3 ข้อ ประกอบด้วย จำนวนครั้งของการเข้าพักโดยเฉลี่ยในแต่ละปี บุคคลที่เข้าพักด้วย และวัตถุประสงค์ของการเข้าพัก

ส่วนที่ 3 ระดับความเต็มใจจะจ่ายสำหรับองค์ประกอบของโรงแรมตามแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ใช้แบบมาตราประมาณค่า (Rating Scale Method) จำนวน 24 ข้อ ประกอบด้วย ด้านการใช้งานทางร่างกาย จำนวน 9 ข้อ ด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก จำนวน 5 ข้อ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จำนวน 5 ข้อ และด้านจิตวิญญาณ จำนวน 5 ข้อ โดยกำหนดความเต็มใจจะจ่ายเป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด, มาก, ปานกลางน้อย และ น้อยที่สุด (Likert, 1932: 55)

ส่วนที่ 4 อัตราค่าที่พักที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่าย มีจำนวน 4 ข้อ เป็นคำถามปลายเปิด (Open-ended Questions) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ อัตราค่าที่พักที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่ายสูงสุดสำหรับการเข้าพักโรงแรมทั่วไป และอัตราค่าที่พักส่วนเพิ่มที่เต็มใจจะจ่ายสูงสุดสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม และคำถามแบบเลือกตอบข้อเดียวจากหลายคำตอบ (Multiple Choice) จำนวน 2 ข้อ ได้แก่ ความเต็มใจในการจ่ายค่าบริการส่วนเพิ่มและเหตุผลดังกล่าว

3. การสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือตามขั้นตอน ดังนี้

1) ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับการโรงแรม ผู้สูงอายุ และการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม เพื่อนำมาวิเคราะห์และจัดทำแบบสอบถาม

2) จัดทำร่างแบบสอบถามให้ครอบคลุมสาระสำคัญที่ต้องการและมีจำนวนข้อที่เหมาะสม

3) พิจารณาความตรงเชิงเนื้อหา (Validity) ของแบบสอบถามโดยผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 5 ท่าน โดยใช้เครื่องมือวัดค่าดัชนีความสอดคล้อง (Item-Objective Congruence Index : IOC) ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่า IOC เท่ากับ 0.93 สามารถใช้ได้

4) ปรับปรุงร่างแบบสอบถาม จากนั้นทดสอบค่าความเชื่อมั่น (Reliability) กับกลุ่มผู้สูงอายุที่ใช้บริการโรงแรม จำนวน 30 ราย ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง เพื่อหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha) ซึ่งแบบสอบถามนี้มีค่าสัมประสิทธิ์ด้านการใช้งานทางร่างกาย เท่ากับ .746 ด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก เท่ากับ .799 ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม เท่ากับ .728 และด้านจิตวิญญาณ เท่ากับ .709 ซึ่งผ่านเกณฑ์ที่ยอมรับได้ในทุกด้าน สามารถใช้ในการจัดเก็บข้อมูลได้

5) จัดทำสำเนาแบบสอบถาม แล้วนำไปเก็บข้อมูลจริงกับกลุ่มตัวอย่างในพื้นที่วิจัย

4. การเก็บและรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้จัดเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างผู้สูงอายุที่มาใช้บริการโรงแรมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือโดยแบ่งสัดส่วนแบบสอบถามตามจำนวนโรงแรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ในแต่ละจังหวัด แล้วรวบรวมแบบสอบถามจนได้ครบถ้วนจำนวน 400 ชุด นำมาตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงผลในรูปแบบค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

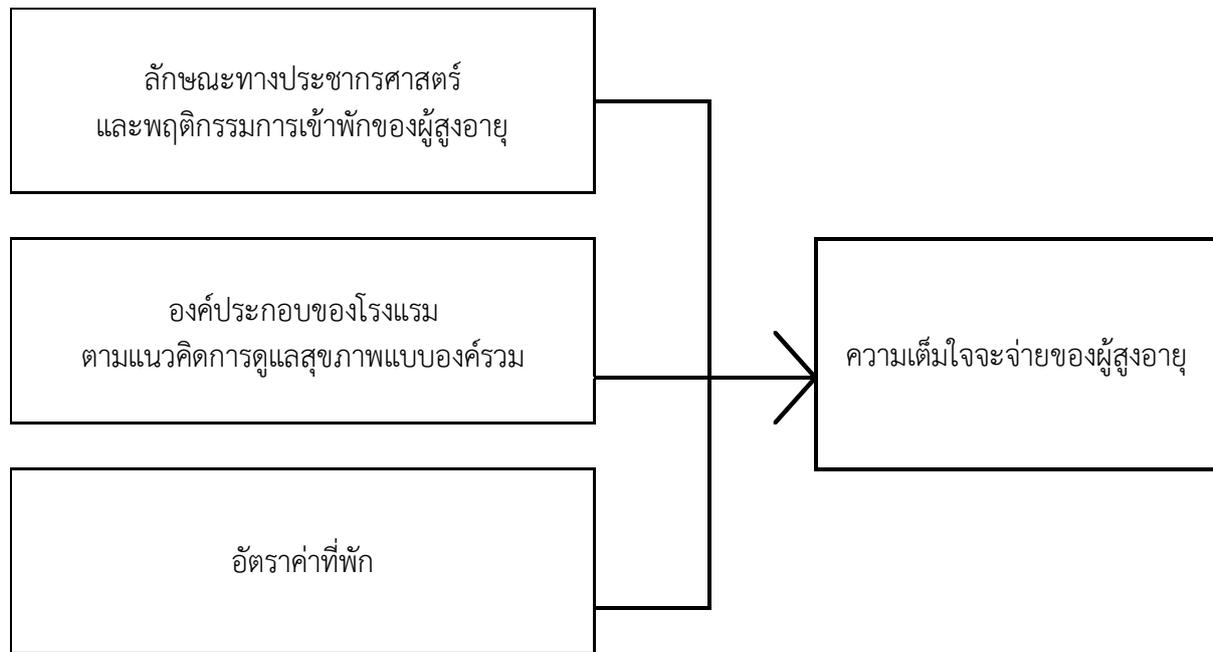
ส่วนที่ 2 พฤติกรรมการเข้าพักโรงแรมของผู้สูงอายุ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงผลในรูปแบบค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percent)

ส่วนที่ 3 ระดับความเต็มใจจะจ่ายสำหรับองค์ประกอบของโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงผลในรูปแบบค่าความถี่

(Frequency) ค่าร้อยละ (Percent) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) มีการจัดคะแนนเฉลี่ยตามการหาอัตราภาคชั้นของค่าเฉลี่ย 0.8 โดยมีเกณฑ์แปลผล 5 ระดับ คือ คะแนน 4.21 – 5.00 หมายถึง เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด คะแนน 3.41 – 4.20 หมายถึง เต็มใจจะจ่ายมาก คะแนน 2.61 – 3.40 หมายถึง เต็มใจจะจ่ายปานกลาง คะแนน 1.81 – 2.60 หมายถึง เต็มใจจะจ่ายน้อย และคะแนน 1.00 – 1.80 หมายถึง เต็มใจจะจ่ายน้อยที่สุด

ส่วนที่ 4 อัตราค่าที่พักที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่ายสำหรับโรงแรมทั่วไปและโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) แสดงผลเป็นค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

กรอบแนวคิดในการวิจัย

รูปภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้รับจากแบบสอบถาม ปรากฏผลการวิจัย ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชาย จำนวน 201 คน (50.2 %) และเพศหญิง จำนวน 199 คน (49.8 %) โดยมากมีอายุในช่วง 60-65 ปี จำนวน 293 คน (73.3 %) มีสถานภาพสมรส จำนวน 310 คน (77.5 %) ระดับการศึกษาสูงสุดอยู่ในระดับปริญญาตรี จำนวน 260 คน (65.0 %) ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน 5,001 - 10,000 บาท จำนวน 177 คน (44.3 %) และ 10,0001 - 15,000 บาท จำนวน 148 คน (37.0 %) ส่วนใหญ่มีแหล่งรายได้จากเงินบำเหน็จ/บำนาญ/ประกันสังคม จำนวน 342 คน (85.5 %) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 1 ดังนี้

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการสมรส ระดับการศึกษา ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน และแหล่งที่มาของรายได้

เพศ	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ชาย	201	50.2
หญิง	199	49.8
รวม	400	100
อายุ (ปี)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
60-65	293	73.3
66-70	86	21.5
71-75	16	4.0
76-80	5	1.3
รวม	400	100
สถานภาพการสมรส	จำนวน (คน)	ร้อยละ
โสด	9	2.3
สมรส	310	77.5
หม้าย/หย่าร้าง	81	20.3
รวม	400	100
ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประถมศึกษา	11	2.8
มัธยมศึกษา/ปวช.	25	6.3

อนุปริญญา/ปวส.	78	19.5
ปริญญาตรี	260	65.0
ระดับการศึกษาสูงสุด	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ปริญญาโท	21	5.3
ปริญญาเอก	5	1.3
รวม	400	100
ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ยต่อเดือน (บาท)	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
น้อยกว่า 5,000	1	0.3
5,001 - 10,000	177	44.3
10,001 - 15,000	148	37.0
15,001 - 20,000	57	14.2
20,001 ขึ้นไป	17	4.3
รวม	400	100
แหล่งที่มาของรายได้	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เงินออม	44	11.0
เงินบำเหน็จ/บำนาญ/ประกันสังคม	342	85.5
เงินได้จากการลงทุน	7	1.8
เงินจากบุตรหลานหรือผู้ให้การอุปการะ	7	1.8
รวม	400	100

n = 400

2. พฤติกรรมการเข้าพักโรงแรมของผู้สูงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีความถี่ในการเข้าพักโรงแรม 1-3 ครั้ง/ปี จำนวน 223 คน (55.8 %) รองลงมาคือ 4-6 ครั้ง/ปี จำนวน 134 คน (33.5 %) โดยมีแนวโน้มการเข้าพักกับครอบครัวหรือบุตรหลานมากที่สุด จำนวน 288 คน (72.0 %) รองลงมาคือเข้าพักคนเดียว จำนวน 92 คน (23.0 %) วัตถุประสงค์ส่วนใหญ่ในการเข้าพักโรงแรม คือ เพื่อเดินทางแสวงบุญ จำนวน 162 คน (40.5 %) และเพื่อท่องเที่ยว จำนวน 136 คน (34.0 %) รายละเอียดแสดงในตารางที่ 2 ดังนี้

ตารางที่ 2 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถาม จำแนกตามความถี่ในการเข้าพัก บุคคลที่เข้าพักด้วย และวัตถุประสงค์ของการเข้าพัก

ความถี่ในการเข้าพักโรงแรม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
1 - 3 ครั้ง/ปี	223	55.8
4 - 6 ครั้ง/ปี	134	33.5
7 - 9 ครั้ง/ปี	31	7.8
10 ครั้งขึ้นไป	12	3.0
รวม	400	100
บุคคลที่เข้าพักโรงแรมด้วย	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
พักคนเดียว	92	23.0
พักกับครอบครัวหรือบุตรหลาน	288	72.0
พักกับกลุ่มเพื่อน	20	5.0
รวม	400	100
วัตถุประสงค์ของการเข้าพัก	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
เพื่อท่องเที่ยว	136	34.0
เพื่อแสวงบุญ	162	40.5
เพื่อเยี่ยมญาติ หรือเพื่อน	88	22.0
เพื่อทำธุระ หรือติดต่อธุรกิจต่างๆ	9	2.3
เพื่อวัตถุประสงค์อื่นๆ	5	1.3
รวม	400	100

n = 400

3. ความเต็มใจจะจ่ายของผู้สูงอายุ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายสำหรับองค์ประกอบของโรงแรมในด้านต่างๆ ตามแนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม ดังนี้

ด้านการใช้งานทางร่างกาย มีความเต็มใจจะจ่ายในระดับ “มากที่สุด” โดยมีค่าเฉลี่ยคะแนนสูงกว่าด้านอื่นๆ ($\bar{X} = 4.79, S.D = .377$) เมื่อพิจารณาในรายละเอียด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายสำหรับ “ความสะอาด” มากเป็นอันดับหนึ่ง ($\bar{X} = 4.97, S.D = .178$) รองลงมา คือ “ความปลอดภัย” ($\bar{X} = 4.90, S.D = .337$) และ “ความสะดวกสบาย ความง่ายในการใช้บริการ” ($\bar{X} = 4.89, S.D = .354$) เป็นอันดับสามตามลำดับ ซึ่งเท่ากับ “การบริการอย่างมีมาตรฐาน” ($\bar{X} = 4.89, S.D = .348$)

ด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก มีความเต็มใจจะจ่ายในระดับ “มากที่สุด” ($\bar{X} = 4.24, S.D = .488$) โดยพบว่ามีความเต็มใจจะจ่ายสำหรับ “การสร้างความรู้สึกล่องลอยสบายใจ” ($\bar{X} = 4.85, S.D = .383$) เป็นอันดับหนึ่ง รองลงมา คือ “การสร้างความพึงพอใจโดยรวม” ($\bar{X} = 4.69, S.D = .488$) และ “การสร้างความประทับใจ” ($\bar{X} = 4.04, S.D = .298$) เป็นลำดับสาม

ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม มีความเต็มใจจะจ่ายในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.19, S.D = .369$) โดยสิ่งที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายมากที่สุดในด้านนี้ คือ “การมีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี” ($\bar{X} = 4.86, S.D = .409$) รองลงมา คือ “การมีความเป็นส่วนตัว” ($\bar{X} = 4.02, S.D = .834$) และ “การได้รับเกียรติและการยอมรับ” ($\bar{X} = 3.64, S.D = .633$) ตามลำดับ

ด้านจิตวิญญาณ มีความเต็มใจจะจ่ายในระดับ “มาก” ($\bar{X} = 4.05, S.D = .424$) โดยผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายมากที่สุด สำหรับ “การได้รับความเข้าใจในความเป็นผู้สูงอายุ” ($\bar{X} = 4.71, S.D = .516$) รองลงมา คือ “การได้ใกล้ชิดธรรมชาติ” ($\bar{X} = 4.30, S.D = .502$) และ “การได้รับการสนองตอบต่อความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา” ($\bar{X} = 3.87, S.D = .840$) ตามลำดับ รายละเอียดคะแนนแสดงในตารางที่ 3 ดังนี้

ตารางที่ 3 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความเต็มใจจะจ่ายสำหรับองค์ประกอบของโรงแรมในด้านต่างๆ ตามแนวทางการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม

องค์ประกอบด้านการใช้งานทางร่างกาย	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
ความสะดวกสบาย ความง่ายในการใช้บริการ	4.89	.354	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
ความปลอดภัย	4.90	.337	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
อาหารและเครื่องดื่มที่หลากหลาย เหมาะสมกับวัย	4.86	.439	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
สุขภัณฑ์และของใช้ในห้องน้ำที่ใช้งานง่าย	4.84	.362	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
การบริการอย่างมีมาตรฐาน	4.89	.348	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
การได้นอนอย่างมีคุณภาพ	4.77	.465	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
การได้ออกกำลังอย่างพอเหมาะ	3.61	.880	เต็มใจจะจ่ายมาก
ความสะอาด	4.97	.178	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
สิ่งอำนวยความสะดวกในการทำงานในห้องพัก	4.70	.667	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
รวม	4.79	.377	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
องค์ประกอบด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
การสร้างความรู้สึกล่องลอยสบายใจ	4.85	.383	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
การสร้างความพึงพอใจโดยรวม	4.69	.488	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด

การสร้างความประทับใจ	4.04	.298	เต็มใจจะจ่ายมาก
การสร้างความสดชื่น แจ่มใจ	3.56	.737	เต็มใจจะจ่ายมาก
การสร้างความสุขใจ อิ่มเอมใจ	3.64	.792	เต็มใจจะจ่ายมาก
รวม	4.24	.488	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
องค์ประกอบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
การมีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี	4.86	.409	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
การได้ปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง	3.35	.521	เต็มใจจะจ่ายปานกลาง
การมีความเป็นส่วนตัว	4.02	.834	เต็มใจจะจ่ายมาก
การได้รับเกียรติและการยอมรับ	3.64	.633	เต็มใจจะจ่ายมาก
การมีสิ่งช่วยป้องกันการรบกวน	3.51	.653	เต็มใจจะจ่ายมาก
รวม	4.19	.369	เต็มใจจะจ่ายมาก
องค์ประกอบด้านจิตวิญญาณ	\bar{X}	S.D.	การแปลผล
การได้รับความเข้าใจในความเป็นผู้สูงอายุ	4.71	.516	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
ความรู้สึกรักคุณค่าในตนเองเมื่อเข้าพัก	3.78	.515	เต็มใจจะจ่ายมาก
การได้ใกล้ชิดธรรมชาติ	4.30	.502	เต็มใจจะจ่ายมากที่สุด
การได้รับการสนองตอบต่อความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา	3.87	.840	เต็มใจจะจ่ายมาก
การได้สัมผัสถึงความสงบ	3.40	.652	เต็มใจจะจ่ายปานกลาง
รวม	4.05	.424	เต็มใจจะจ่ายมาก

$n = 400$

4. อัตราค่าที่พักที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่ายสำหรับโรงแรมทั่วไปและโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในการให้บริการ

ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักสำหรับโรงแรมทั่วไปที่ระดับราคาเฉลี่ย (\bar{X}) 1,609.50 บาท/คืน (S.D = 295.937) และมีความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักส่วนเพิ่มสำหรับโรงแรมที่มีการประยุกต์ใช้แนวคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในการให้บริการที่ระดับราคาเฉลี่ย (\bar{X}) 513.25 บาท/คืน (S.D. = 97.587) รวมเป็น 2,122.75 บาท/คืน หรือเพิ่มขึ้นร้อยละ 31.89 รายละเอียดแสดงในตารางที่ 4 ดังนี้

ตารางที่ 4 ค่าต่ำสุด ค่าสูงสุด ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของราคาที่พักที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่าย

ประเภทของที่พัก	ราคาต่ำสุด (บาท/คืน)	ราคาสูงสุด (บาท/คืน)	\bar{X}	S.D.
ค่าที่พักโรงแรมทั่วไป	800	3,500	1,609.50	295.937
ค่าที่พักส่วนเพิ่มที่ยินดีจ่ายสำหรับโรงแรมที่ ประยุกต์ใช้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพแบบ องค์รวม	200	1,200	513.25	97.587
ร้อยละของการเปลี่ยนแปลง	25.00	34.30	31.89	(32.98)

$n = 400$

โดยเหตุผลที่ผู้ตอบแบบสอบถามมีความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักส่วนเพิ่มเนื่องจาก “ประสบปัญหาในการพักโรงแรมแบบเดิม” จำนวน 156 คน (39.0 %) รองลงมา คือ “ต้องการได้รับการบริการที่เหมาะสม” จำนวน 154 คน (38.5 %) และสุดท้าย “ต้องการทดลองความแตกต่าง แปลกใหม่” จำนวน 90 คน (22.5 %) ตามลำดับ ดังแสดงในตารางที่ 5 ดังนี้

ตารางที่ 5 เหตุผลที่ผู้สูงอายุมีความยินดีจะจ่ายค่าห้องพักส่วนเพิ่มสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวทางการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวม

เหตุผลในการจ่ายค่าที่พักส่วนเพิ่ม	จำนวน (คน)	ร้อยละ (%)
ประสบปัญหาในการพักโรงแรมแบบเดิม	156	39.0
ต้องการได้รับการบริการที่เหมาะสม	154	38.5
ต้องการทดลองความแตกต่าง แปลกใหม่	90	22.5
อัตราค่าห้องพักปัจจุบันต่ำกว่าระดับที่สามารถจ่ายได้	0	0
อื่นๆ	0	0
รวม	400	100

$n = 400$

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักของผู้สูงอายุสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวความคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศชายร้อยละ 50.2 เพศหญิง ร้อยละ 49.8 โดยมากมีอายุอยู่ในช่วง 60-65 ปี มีสถานภาพสมรส การศึกษาในระดับปริญญาตรี ค่าใช้จ่ายส่วนตัวเฉลี่ย 5,001-10,000 บาท/เดือน แหล่งที่มาของรายได้หลักจากเงินบำเหน็จ บำนาญ และประกันสังคม ความถี่ในการเข้าพักโรงแรมปีละ 1-3 ครั้ง ส่วนใหญ่เข้าพักพร้อมกับครอบครัวหรือบุตรหลาน วัตถุประสงค์หลักของการเข้าพักคือเพื่อเดินทางแสวงบุญ โดยผู้สูงอายุมีความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักสำหรับองค์ประกอบของโรงแรมด้านการใช้งานทางร่างกาย และด้านจิตใจอารมณ์และความรู้สึก ในระดับมากที่สุด และมีความเต็มใจจะจ่ายสำหรับองค์ประกอบด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และด้านจิตวิญญาณ ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้มีความเต็มใจจะจ่ายค่าที่พักส่วนเพิ่มสำหรับโรงแรมที่ประยุกต์ใช้แนวความคิดการส่งเสริมสุขภาพแบบองค์รวมในการให้บริการ เพิ่มขึ้นร้อยละ 31.89 เมื่อเทียบกับโรงแรมทั่วไป

จากข้อมูลที่ได้รับแสดงให้เห็นว่า องค์ประกอบที่ส่งผลต่อความเต็มใจจะจ่ายเรียงลำดับจากคะแนนมากไปหาน้อยได้ ดังนี้ 1) ด้านการใช้งานทางร่างกาย 2) ด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก 3) ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม และ 4) ด้านจิตวิญญาณ ตามลำดับ ซึ่งลำดับของการให้ความสำคัญดังกล่าวมีความสอดคล้องกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ (Maslow's hierarchy of needs) ที่กล่าวว่าความต้องการของมนุษย์เริ่มจากความต้องการขั้นพื้นฐาน เช่น อาหาร เครื่องนุ่งห่ม แล้วยกระดับสู่ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ความต้องการเป็นที่รักของคนรอบข้าง ความมีคุณค่าในสังคม และบรรลุถึงความภาคภูมิใจในชีวิต และตัวตนของตนอย่างสมบูรณ์ (Maslow, 1970:76) เช่นเดียวกับผู้สูงอายุซึ่งต้องการได้รับการดูแล เอาใจใส่ ให้ความสะดวกสบายในการใช้งานทางร่างกาย ให้ความรู้สึกมั่นคง ปลอดภัย สร้างความยินดี พึงพอใจ ให้เกียรติ และเข้าใจในตัวตนที่ผู้สูงอายุเป็น หากผู้ประกอบการโรงแรมนำข้อค้นพบและรายละเอียดเกี่ยวกับความเต็มใจจะจ่ายในด้านต่างๆ นี้ ไปประยุกต์ใช้ในการให้บริการธุรกิจโรงแรมอย่างกลมกลืนแล้วก็จะช่วยสร้างความสุข และความพึงพอใจให้เกิดขึ้นอย่างเป็นธรรมชาติ เช่นเดียวกับทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ ทั้งนี้เมื่อพิจารณาในรายละเอียดขององค์ประกอบย่อยในแต่ละด้าน พบว่า

ด้านการใช้งานทางร่างกาย ผู้สูงอายุมีความต้องการสิ่งจำเป็นพื้นฐานในการใช้ชีวิตประจำวัน เช่นเดียวกับคนในช่วงวัยอื่นๆ เริ่มต้นจาก “ความสะอาด” ($\bar{X}=4.97$) ถัดมาคือ “ความปลอดภัย” ($\bar{X}=4.90$) “ความสะดวกสบาย ความง่ายในการใช้บริการ” ($\bar{X}=4.89$) และ “การบริการอย่างมีมาตรฐาน” ($\bar{X}=4.89$) ตามลำดับ เนื่องจากเป็นวัยที่มีความเปราะบางทางร่างกายและบางรายมีความเสื่อมโทรมทางสุขภาพที่แตกต่างจากคนวัยหนุ่มสาว ดังนั้นความสะอาดจึงมีความสำคัญต่อผู้สูงอายุอย่างยิ่ง เพราะหากต้องพักในโรงแรมที่มีสถานะแวดล้อมที่ไม่สะอาด จะทำให้ผู้สูงอายุเสี่ยงต่อการเจ็บป่วยหรือเกิดโรคได้ง่าย ดังนั้นสิ่งต่างๆ ที่มีให้บริการในโรงแรมจึงต้องคำนึงถึงความสะอาดเป็นลำดับแรก เช่น ผ้าเช็ดตัว แก้วน้ำ หรือแม้แต่อากาศภายในห้องพัก ต้องมีการดูแลจัดการอย่างดี เพื่อให้มั่นใจได้ว่ามีความสะอาดเพียงพอตามมาตรฐานที่กำหนด

ส่วนความปลอดภัยนั้น ก็ได้หมายถึงความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินเพียงอย่างเดียว แต่ยังหมายถึงรวมถึงสิ่งของ เครื่องใช้ และอาคารสถานที่ไม่ก่อให้เกิดอันตรายกับผู้สูงอายุด้วย เช่น พื้นที่ไม่ลื่น แสงสว่างที่เพียงพอ และอุปกรณ์การใช้งานต่างๆในห้องน้ำหรือห้องพักที่มีความมั่นคงแข็งแรง ไม่ตกหล่น แตกหักง่าย เป็นต้น ในด้านความสะดวกสบาย ความง่ายในการใช้บริการนั้น ต้องมีการปรับบริการหลายสิ่งให้เหมาะสมกับความแข็งแรงของกล้ามเนื้อและคุณภาพการมองเห็นที่เปลี่ยนแปลงไปของผู้สูงอายุ เช่น การใช้ตัวอักษรสำหรับป้ายสัญญาณต่างๆในห้องพักหรือปุ่มกดทีวีที่มีขนาดใหญ่ขึ้น การใช้ขวดแชมพูแบบบีบที่ออกแรงน้อยไม่ต้องบิดหมุนเหมือนแบบฝา หรือการเลือกที่นอนที่มีความนุ่มแน่นพอเหมาะสมสามารถรองรับสรีระของผู้สูงอายุได้พอดี ไม่แข็งหรืออ่อนยุบจนเกินไป ในด้านการบริการที่เป็นมาตรฐาน ก็ต้องมีความพอดีในการให้บริการ ดูไม่ขาดไม่เกิน ไม่ห่างเหินหรือใกล้ชิดจนเกินไป จะทำให้ผู้สูงอายุมีความสุขในการเข้าพัก สอดคล้องกับงานวิจัยของ Chuapung, Praditphonlert, Warusukhasiri, & Pooripakdee (2018: 71-84) ที่พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มผู้สูงอายุมีความต้องการสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสมกับสรีระตามช่วงวัยของตน และมีความคาดหวังในด้านที่พักและการให้บริการในระดับสูงที่สุด นอกจากนี้ในเรื่อง “อาหารและเครื่องดื่มที่หลากหลายเหมาะสมกับวัย” ($\bar{X} = 4.86$) “สุขภัณฑ์และของใช้ในห้องน้ำที่ใช้งานง่าย” ($\bar{X} = 4.84$) และ “การได้นอนอย่างมีคุณภาพ” ($\bar{X} = 4.77$) ก็เป็นสิ่งที่ยืนยันถึงความต้องการของผู้สูงอายุที่มองหาสิ่งที่มีความเหมาะสมกับสภาพร่างกายและขอบเขตความสามารถตามวัย เช่นเดียวกับงานวิจัยของ Thongsuk (2020) ที่พบว่าผู้สูงอายุในปัจจุบันมีพฤติกรรมการเลือกบริโภคอาหารที่เคี้ยวง่าย และมีความหลากหลายมากขึ้น เพื่อไม่ให้รู้สึกจำเจและให้ได้รับสารอาหารที่มีคุณค่าครบถ้วนทั้ง 5 หมู่ และการวิจัยของ Yaemjamuang, & Chobtong (2021) ที่พบว่า ผู้สูงอายุนั้นมีความต้องการอุปกรณ์และสิ่งอำนวยความสะดวกในทุกที่ของโรงแรม โดยเฉพาะจุดที่คนภายนอกมองไม่เห็น ที่ผู้สูงอายุต้องช่วยเหลือตัวเองคนเดียว เช่น พื้นที่พักและภายในห้องน้ำ ซึ่งจำเป็นต้องมีสิ่งอำนวยความสะดวกอย่างเพียงพอสำหรับการใช้งานด้วยความปลอดภัย และมีอุปกรณ์ส่งสัญญาณขอความช่วยเหลือได้ในกรณีประสบเหตุฉุกเฉิน

ด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก ผู้สูงอายุมีความเต็มใจจะจ่ายสำหรับองค์ประกอบที่ช่วยสร้าง “ความรู้สึกผ่อนคลาย สบายใจ” ($\bar{X} = 4.85$) และ “การสร้างความพึงพอใจโดยรวม” ($\bar{X} = 4.69$) ในระดับมากที่สุด เนื่องจากวัยสูงอายุเป็นช่วงเวลาเกษียณที่ปลอดภาระจากการทำงานและเลี้ยงดูครอบครัว จึงมีเวลาว่างสำหรับการเดินทางแสวงบุญและท่องเที่ยวตามสถานที่ต่างๆ และมักไม่ค่อยมีกิจกรรมอื่นๆที่โลดโผนเพิ่มเติมนอกเหนือจากการไปในสถานที่ที่ตั้งเป้าไว้และกลับเข้าพักในโรงแรม ดังนั้นผู้สูงอายุจึงคาดหวังความผ่อนคลายสบายใจและความพึงพอใจจากการใช้บริการโรงแรมระหว่างการเดินทางมากกว่ากลุ่มคนวัยทำงาน ทั้งนี้เมื่อสังเกตอุปนิสัยและอารมณ์ของผู้สูงอายุที่พบเจอในชีวิตประจำวันแล้ว ก็พบว่า บางรายมีความแปรปรวนทางอารมณ์ อ่อนไหวต่อสิ่งเร้าที่มากกระทบง่าย โดยเฉพาะผู้สูงอายุเพศหญิง ซึ่งอาจเกิดจากภาวะวัยทองหรือการขาดฮอร์โมน ทำให้มีความหงุดหงิด ควบคุมอารมณ์ลำบาก อยากรู้อะไร ก็ต้องได้ตามที่คาดหวัง การบริการที่จึงต้องการให้คนมาเอาใจเป็นพิเศษ เพื่อสร้างความรู้สึกสบายใจ หรือบางสาเหตุอาจเกิดจากการที่

ผู้สูงอายุได้ผ่านประสบการณ์ชีวิตมามาก พบเจอสิ่งต่างๆที่ลึ้นร้ายหรือตีมาเยาะ ทำให้ผู้สูงอายุต้องการได้รับความสบายใจและความพึงพอใจมากกว่าปกติ เพื่อลอบประโลมจิตใจให้บรรเทาความตึงเครียดในชีวิตที่ผ่านมา สอดคล้องกับงานวิจัยของ Patpornwatcharasin, & Roonpho (2017) ที่พบว่า ผู้สูงอายุให้ความสำคัญกับสุขภาพจิต โดยมีการปรับตัวอย่างเข้าใจถึงภาวะทางธรรมชาติ มีการรับมือกับความเครียดและการคลายเครียดที่หลากหลาย ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความพยายามในการสร้างความผ่อนคลายและความพึงพอใจให้แก่ตนเอง

ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม จากผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีความเต็มใจจะจ่ายในการเข้าพักโรงแรมที่มี “สิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ดี” ($\bar{X} = 4.86$) ในระดับมากที่สุด มากกว่าองค์ประกอบอื่นในด้านเดียวกัน แสดงให้เห็นถึงอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกสถานที่พักของผู้สูงอายุ ซึ่งหากเทียบกับคนในวัยอื่นก็อาจพบว่า ไม่ได้มีความแตกต่าง เพราะบุคคลทุกวัยล้วนมีความต้องการที่จะได้อยู่ในสถานที่ที่มีสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศที่ดีด้วยกันทั้งนั้น แต่สำหรับผู้สูงอายุแล้ว ทำไมสิ่งนี้จึงมีความสำคัญในระดับมากที่สุด และมากกว่าการมีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง ความเป็นส่วนตัว หรือการได้รับเกียรติ ซึ่งน่าจะมียุทธพลต่อการตัดสินใจเลือกพักไม่ยิ่งหย่อนกว่ากัน ความสงสัยนี้อาจถูกอธิบายได้ด้วยแนวคิดพลังแห่งธรรมชาติที่ผู้สูงอายุสามารถรับรู้หรือสัมผัสได้แนบแน่นกว่าคนในช่วงวัยอื่นๆ เพราะเป็นวัยที่ได้ใช้เวลาอยู่ใกล้ชิดกับตัวเอง สังเกต เรียนรู้ ทำความเข้าใจ และตัดสินใจหรือให้ความเห็นต่อสิ่งสัมผัสต่างๆที่มากกระทบต่อร่างกายหรือจิตใจได้มากและต่อเนื่องกว่าคนในวัยเด็ก วัยรุ่น หรือวัยทำงานที่มีวิถีชีวิตที่รีบเร่งและมีภาระความรับผิดชอบที่หลากหลายมากกว่า ดังนั้นการให้ความสำคัญกับสิ่งรอบข้างที่มีพลังในด้านบวกจึงเป็นสิ่งที่พึงปรารถนาของผู้สูงอายุ สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Tiraphat (2020) ที่พบว่า ในสังคมอาเซียนการที่ผู้สูงอายุได้อยู่ในสังคมหรือสิ่งแวดล้อมที่มีความเอื้ออาทรและเป็นมิตร จะสามารถช่วยเพิ่มพฤติกรรมได้อย่างเห็นผลโดดเด่น ทำให้ผู้สูงอายุได้รับความสุขกายสบายใจ และผลการศึกษาของ Rakmuncharoe (2015) ที่พบว่า ทักษะภาพเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความประทับใจให้แก่ผู้มาใช้บริการ ซึ่งหมายรวมถึงชื่อเสียงของโรงแรม การตกแต่งที่ดี มีบรรยากาศและทิวทัศน์ที่งดงาม จะช่วยดึงดูดให้ลูกค้าตัดสินใจเลือกใช้และยินยอมจ่ายค่าใช้บริการสำหรับการเข้าพัก นอกจากนี้ “ความเป็นส่วนตัว” ($\bar{X} = 4.02$) “การได้รับเกียรติและยอมรับ” ($\bar{X} = 3.64$) “การมีสิ่งป้องกันการรบกวน” ($\bar{X} = 3.51$) ก็มีอิทธิพลต่อความเต็มใจจะจ่ายในระดับมาก รองจากด้านสิ่งแวดล้อมและบรรยากาศ ซึ่งอาจเป็นเพราะในสังคมเอเชีย ผู้สูงอายุเป็นวัยที่คนทั่วไปมองว่าควรได้รับความเคารพและปฏิบัติอย่างเหมาะสม ดังนั้นสถานที่ต่างๆ ที่จัดให้ไว้สำหรับผู้สูงอายุเข้าพักจึงต้องมีความเฉพาะหรือเป็นส่วนตัว มีการจัดเตรียมที่ดีแสดงให้เห็นถึงการให้เกียรติและยอมรับในวัยวุฒิ คุณวุฒิ และเมื่อท่านได้เข้าพักก็ไม่ควรมีสิ่งใดไปทำความเดือดร้อนรำคาญ รบกวนผู้อายุ อันเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงการต้องการความปลอดภัยเป็นที่ตั้งเช่นเดียวกับธรรมชาติของมนุษย์ที่ปรากฏตามทฤษฎีลำดับขั้นความต้องการของมาสโลว์ที่กล่าวว่า มนุษย์ต้องการมีความปลอดภัย และได้รับการป้องกันจากภัยอันตรายต่างๆ รวมถึงการรักษาความเป็นส่วนตัวและให้เกียรติตามฐานะทางสังคมด้วย ความเห็นเช่นนี้ได้ปรากฏในงานวิจัย

ของ Maopraman & Pasunon (2022: 27-40.) ที่ค้นพบว่า ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจของห้องพัก คือ การให้บริการแบบเจาะจง และการรักษาความเป็นส่วนตัว อย่างมีนัยสำคัญ ซึ่งแสดงให้เห็นถึงพลังความเชื่อที่คนในสังคมมอบให้ผู้สูงอายุและผู้สูงอายุมอบให้แก่ตนเอง สุดท้าย “การได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนรอบข้าง” ($\bar{X} = 3.35$) เป็นสิ่งที่ผู้สูงอายุให้ความสำคัญน้อยที่สุดในด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม ซึ่งน่าจะแตกต่างจากคนในวัยเด็ก วัยรุ่น หรือวัยทำงาน ที่ต้องการมีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆ ที่มากกว่าตามธรรมชาติความเป็นสัตว์สังคมของมนุษย์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้สูงอายุเป็นช่วงวัยที่มีความคิด ความเห็น และความต้องการเฉพาะที่แตกต่างจากคนวัยอื่นๆ เนื่องด้วยมุมมองที่ได้รับการพัฒนาตามประสบการณ์ที่สั่งสมมาในชีวิต ทำให้การจะตัดสินใจพูดหรือทำสิ่งต่างๆต่อบุคคลอื่น มีความจำเป็นต้องได้รับการคิดวิเคราะห์อย่างถี่ถ้วนรอบด้านก่อนลงมือกระทำเสมอ ทำให้โอกาสที่จะได้มีปฏิสัมพันธ์กับคนอื่นๆมีน้อยลงตามไปด้วย

ด้านจิตวิญญาณ งานวิจัยนี้พบว่าผู้สูงอายุมีความเต็มใจจะจ่ายมากที่สุดสำหรับ “การได้รับความเข้าใจในความเป็นผู้สูงอายุ” ($\bar{X} = 4.71$) และ “การได้ใกล้ชิดธรรมชาติ” ($\bar{X} = 4.30$) ซึ่งความเข้าใจนี้เป็นสิ่งสำคัญเบื้องต้นในการส่งมอบการบริการได้อย่างตรงจุด เพราะมนุษย์ล้วนมีความต้องการให้คนอื่นเข้าใจในความเป็นตัวของตัวเอง ซึ่งจะนำไปสู่การอยู่ร่วมในสังคมได้อย่างมีความสุข ส่วนการได้ใกล้ชิดธรรมชาตินั้นจะช่วยให้ผู้สูงอายุได้สัมผัสถึงความงาม ช่วยสร้างความประทับใจ ส่งมอบเป็นพลังบวกเพื่อเติมเต็มจิตวิญญาณของผู้สูงวัย อีกทั้ง “การได้รับการตอบสนองต่อความเชื่อ ความศรัทธาทางศาสนา” ($\bar{X} = 3.87$) และ “การสร้างความรู้สึกมีคุณค่าในตนเอง” เมื่อเข้าพัก ($\bar{X} = 3.78$) ให้แก่ผู้สูงอายุ ก็เป็นสิ่งสำคัญที่มีผลต่อความเต็มใจจะจ่าย เพราะผู้สูงอายุโดยมากเป็นกลุ่มคนที่มีความใกล้ชิดกับศาสนา ผ่านร้อน ผ่านหนาว ผ่านความสมหวัง และผิดหวังในสิ่งต่างๆมามาก จึงต้องการการยึดเหนี่ยวทางจิตใจ อีกทั้งหลายคนได้เคยสัมผัสถึงความรู้สึกมีคุณค่าในตัวเองมาบ้างแล้ว จากสถานการณ์ต่างๆในอดีตและมีความพึงพอใจในความรู้สึกนี้ การได้รับการตอบสนองในส่วนนี้ จึงมีผลทำให้ผู้สูงอายุมีความเต็มใจจะจ่ายในระดับมาก ส่วน “การได้สัมผัสถึงความสงบ” ($\bar{X} = 3.40$) นั้นมีผลต่อความเต็มใจจะจ่ายในระดับปานกลาง อาจเป็นเพราะเมื่อออกนอกบ้านผู้สูงอายุทุกคนก็เตรียมตัวเตรียมใจที่จะพบกับความวุ่นวายต่างๆอยู่แล้ว จึงไม่ค่อยคาดหวังว่าจะได้พบกับความสงบเหมือนตอนไปวัด จะเห็นได้ว่า มิติทางด้านจิตวิญญาณนั้น มีผลต่อความเต็มใจจะจ่ายของผู้สูงอายุหลากหลายกันไป ดังงานวิจัยของ Akarangkoon (2019: 119-142) ที่พบว่า การดูแลทางจิตวิญญาณสำหรับผู้สูงอายุนั้นมีความหมายที่ลึกซึ้ง เพราะเป็นส่วนที่ทำให้ผู้สูงอายุสัมผัสและรับรู้ความมีคุณค่าแห่งตน จนเกิดความภาคภูมิใจในตัวเองว่าสามารถดูแลตัวเองได้แม้ร่างกายจะมีความร่วงโรยลงตามวัย

อย่างไรก็ตามจากผลการวิจัยข้างต้น พบว่า ในองค์ประกอบแต่ละด้าน ผู้สูงอายุมีความเต็มใจจะจ่ายที่แตกต่างกันไปในแต่ละองค์ประกอบย่อย ซึ่งผู้ประกอบการสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการพัฒนาปรับปรุงโรงแรมของตน เพื่อให้มีคุณลักษณะตรงตามความต้องการของลูกค้ากลุ่มผู้สูงอายุได้ ตามจุดแข็งหรือโอกาสที่ตนมี เช่น บางโรงแรม อาจมีจุดแข็งเรื่องการบริการ ก็อาจส่งเสริมทักษะการคาดการณ์ความต้องการของลูกค้า ให้แก่พนักงาน ให้มีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้สูงอายุเพิ่ม เช่น พฤติกรรมการย้ายคิดย้ายท่า การ

นอนตื่นเช้า การต้องการได้รับความสำคัญ เป็นต้น จะให้บริการได้อย่างตรงจุด พอเหมาะพอควร ช่วยสร้างความพึงพอใจและประทับใจให้แก่ลูกค้าได้ ทำให้มีลูกค้าขาประจำเพิ่มขึ้น และเกิดการบอกต่อ เป็นต้น ส่วนบางโรงแรมที่ตั้งอยู่ในพื้นที่ที่มีธรรมชาติสวยงาม ก็อาจพิจารณานำเสนอความสวยงามนี้เป็นจุดขาย โดยทำการพัฒนาปรับปรุงสิ่งต่างๆ ให้สามารถรับชมความสวยงามได้เพิ่มขึ้น เช่น การปรับหน้าต่างเป็นกระจกบานใหญ่ มองออกไปเห็นสวน เป็นต้น ดังนั้นความสำเร็จในการโน้มน้าวใจให้ลูกค้ากลุ่มผู้สูงอายุให้มีความเต็มใจจะจ่ายในการเข้าพักโรงแรม จึงสามารถประยุกต์ใช้ผลการวิจัยได้ตามความเหมาะสมกับบริบทภายในและภายนอกของโรงแรมแต่ละแห่ง สิ่งใดที่สามารถทำได้เลย หรือทำได้ดี โดยไม่ต้องลงทุนมาก แต่สามารถเห็นผลมาก ก็ควรทำก่อน สิ่งใดที่ต้องลงทุนมาก แต่เห็นผลน้อย ก็ควรหลีกเลี่ยง เป็นต้น เนื่องจากจากไม่เหมาะสมกับบริบทของตนเอง เช่น การเปลี่ยนวัสดุอุปกรณ์ในห้องพัก ห้องอาหาร หรือการจัดแต่งบรรยากาศในโรงแรม ตามกฎ 80:20 ของ Vilfredo Pareto ที่ว่า ผลลัพธ์ที่ยิ่งใหญ่มักมาจากอะไรที่เล็กน้อย (Pareto, 1964) ก็จะทำให้ประสบผลสำเร็จตามความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพิ่มเติมจากการวิจัย ดังนี้

1. การนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ จากผลการวิจัยข้างต้น พบว่าสิ่งที่ผู้สูงอายุเต็มใจจะจ่ายในแต่ละด้าน มีน้ำหนักความสำคัญแตกต่างกันไป สามารถนำไปประยุกต์ใช้ให้เข้ากับบริบททางธุรกิจ การแข่งขัน และทรัพยากรที่ผู้ประกอบการแต่ละรายมีอยู่ สำหรับรายเดิมที่ได้ดำเนินธุรกิจโรงแรมมาแล้ว อาจเลือกที่จะปรับปรุงองค์ประกอบในด้านการใช้งานทางร่างกายบางอย่างที่ยังไม่สมบูรณ์ ให้มีความพร้อมในการให้บริการผู้สูงอายุมากขึ้น เช่น ความปลอดภัย อาจเพิ่มจำนวนหลอดไฟส่องสว่างในห้องนอนและห้องน้ำให้มากขึ้น เพื่อเป็นทางเลือกสำหรับผู้เข้าพัก หากเป็นผู้สูงอายุก็สามารถเปิดไฟเพิ่มขึ้นเพื่อให้มองเห็นได้ชัด หากเป็นคนวัยอื่นก็สามารถเลือกเปิดได้ตามความต้องการใช้ หรืออาจมีจำนวนหลอดเท่าเดิมแต่สามารถปรับระดับความสว่างของแสงได้ เป็นต้น สำหรับด้านจิตใจ อารมณ์และความรู้สึก ผู้ประกอบการอาจเลือกสร้างความรู้สึกผ่อนคลายสบายใจ ด้วยการเปิดโอกาสให้ผู้สูงอายุสามารถเลือกกลิ่นของแชมพูและครีมอาบน้ำได้ตามใจชอบจากรายการที่มีอยู่ ด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม อาจปรับปรุงอาคารเดิมให้มีความโปร่ง โล่ง เลือกใช้โทนสีที่สว่าง ทำให้รู้สึกไม่อึดอัด เพื่อสร้างบรรยากาศที่สดชื่น แจ่มใส และด้านจิตวิญญาณ อาจฝึกอบรมพนักงานให้มีความเข้าใจในธรรมชาติของผู้สูงอายุ และให้บริการอย่างสอดคล้องกับสถานการณ์ต่างๆ เช่น การต้องตอบคำถามซ้ำๆ เพราะผู้สูงอายุชอบถามซ้ำ หรือการเลือกสรรพนามเรียกขานตามที่คุณสูงอายุชอบใจหรืออนุญาต เป็นต้น จะช่วยให้รู้สึกไม่เป็นทางการหรือตีสนิทเกินพอดี และสร้างความอบอุ่นใจในการเข้าพัก สำหรับผู้ที่กำลังจะก่อสร้างโรงแรมใหม่ ก็อาจพิจารณาเลือกปรับปรุงได้ในหลายด้านพร้อมกัน เพราะไม่มีข้อจำกัดเดิม เป็นต้น

2. การวิจัยครั้งต่อไป ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการศึกษาในบริบทของผู้สูงอายุที่เข้าพักในโรงแรมขนาดกลางและขนาดใหญ่ในพื้นที่ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ซึ่งอาจมีลักษณะทางประชากรศาสตร์และชั้น

คุณภาพของโรงแรมที่แตกต่างจากภูมิภาคอื่นๆหรือโรงแรมประเภทอื่น อันอาจส่งผลต่อระดับความเต็มใจจะจ่ายหรือมูลค่าที่พักที่ผู้สูงอายุให้การยอมรับได้ ในการศึกษาครั้งต่อไปจึงควรพิจารณาศึกษาในภูมิภาค ประเภทของโรงแรม หรือองค์ประกอบตามแนวคิดอื่น เพื่อดูผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นว่ามีความเหมือนหรือแตกต่างกับงานวิจัยชิ้นนี้หรือไม่

การนำไปใช้

ผลการวิจัยนี้สามารถนำไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาธุรกิจโรงแรมสำหรับผู้สูงอายุได้ ดังนี้

1. ในระดับนโยบาย ภาครัฐอาจสนับสนุนให้ผู้ประกอบการปรับปรุงโรงแรมที่มีอยู่ให้มีความเหมาะสมกับผู้สูงอายุมากขึ้น โดยค่าใช้จ่ายในการปรับปรุงอาคาร สถานที่ การตกแต่ง การติดตั้งอุปกรณ์ หรือการฝึกอบรม เพื่อการบริการผู้สูงอายุ มาลดหย่อนภาษีในอัตราพิเศษจากค่าใช้จ่ายในการดำเนินการตามปกติ เพื่อจูงใจให้ผู้ประกอบการเกิดความตื่นตัวในการลงทุนปรับปรุงโรงแรมให้เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และควรจัดให้มีมาตรฐานโรงแรมที่มีความเหมาะสมกับการเข้าพักของผู้สูงอายุในด้านต่างๆ เช่น เตียงนอน ห้องน้ำ แสงสว่าง อาหารและเครื่องดื่ม และสิ่งอำนวยความสะดวกที่เหมาะสม โดยกำหนดชั้นคุณภาพเป็นระดับดาวสำหรับผู้สูงอายุ เพื่อสื่อสารให้ลูกค้าที่ต้องการพักได้ตัดสินใจในการเลือกด้วยอีกทางหนึ่ง ก็จะเป็นการช่วยส่งเสริมธุรกิจโรงแรมสำหรับผู้สูงอายุได้ทั้งในด้าน Supply และ Demand โดยแนวทางในการปรับปรุงหรือกำหนดมาตรฐานดังกล่าว สามารถนำผลการวิจัยนี้ไปประยุกต์ใช้ได้

2. ในระดับบริหารงาน สามารถนำผลการวิจัยไปใช้ในการตรวจสอบกับองค์ประกอบของโรงแรมที่มีอยู่ในแต่ละด้าน ว่ามีสิ่งใดที่ยังต้องปรับปรุงแก้ไขเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการจ่ายของผู้สูงอายุอีกหรือไม่ โดยอาจกำหนดเป็นแผนงานในการปรับปรุงต่อไป

3. ในระดับปฏิบัติการ พนักงานผู้ให้บริการในธุรกิจโรงแรมสามารถประยุกต์ใช้แนวคิดนี้และความเต็มใจจะจ่ายของผู้สูงอายุในการให้บริการในโรงแรมได้ เช่น สิ่งที่ผู้สูงอายุมีความต้องการเพื่อตอบสนองการใช้งานทางร่างกายหรือจิตใจซึ่งอาจมีความแตกต่างจากสิ่งที่เคยได้รับรู้มา เนื่องด้วยบริบทด้านร่างกายและจิตใจของผู้สูงอายุมีการเปลี่ยนแปลงไปตามประสบการณ์ที่ได้รับมาในชีวิต การให้บริการได้อย่างตรงตามความต้องการในเวลา ปริมาณ และคุณภาพที่เหมาะสมจะช่วยสร้างความพึงพอใจ ประทับใจ และกลับมาใช้บริการอีกในอนาคต

เอกสารอ้างอิง

- Akarangkoon, P. (2019). Looking at the Future for Comprehensive Care for the Elderly. (In Thai). *RMUTT Global Business and Economics Review*, 14(2), 119-142.
- Chuapung, B., Praditphonlert, N., Warusukhasiri, R., & Pooripakdee. (2018). Hotel Services Management for Thai Elderly Tourists Staying at PhraNakhonSi Ayutthaya Province. (In Thai). *Journal of Information*, 17(2), 71-84.
- Likert, R. (1932). A technique for the measurement of attitudes. *Archives of Psychology*, 22 140, 55.
- Maopraman, N. & Pasunon, P. (2022). Factors Affecting the Decision to choose an Online Booking Service of Tourist Case Study of Phuket Sandbox. (In Thai). *Journal of Liberal Art of Rajamangala University of Technology Suvarnabhumi*, 4(1), 27-40.
- Maslow, A. H. (1970). *Motivation and Personality* (2nd ed.). New York: Harper & Row.

แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียน
ขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

ประถมศึกษาแพร่ เขต 2

**Guidelines for Managing Activities to Develop Learner On Student Life
Skills In Schools To Expand Educational Opportunities Under
The Office Of Phrae Primary Education Service Area 2**

กวีวัฒน์ เมฆแสน และ วจี ปัญญาใส

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Kaweewat Maksan and Vajee Panyasai

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: balloonmar@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบัน ปัญหา และแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพป.แพร่ เขต 2 การเก็บข้อมูลใช้แบบสอบถามสภาพปัจจุบันและปัญหา จากกลุ่มตัวอย่างผู้บริหาร และครู ทั้งหมด 227 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ใช้วิธีการสัมภาษณ์ผู้เกี่ยวข้องจำนวน 10 คน ผลการวิจัยพบว่า สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุดที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการวางแผน ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สพป.แพร่ เขต 2 พบว่า ขาดการสนับสนุนการจัดสรรเรื่องงบประมาณ ครูผู้สอนขาดความเชี่ยวชาญ แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียน ด้านการวางแผน โรงเรียนควรจัดประชุมวางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม เตรียมพร้อมด้านบุคลากร และกำหนดแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ด้านการลงมือปฏิบัติ โรงเรียนควรสร้างความร่วมมือให้นักเรียนมีส่วนร่วม และสร้างความหลากหลายของกิจกรรมให้ครอบคลุมสอดคล้องกับชีวิตจริง ด้านครูผู้สอน โรงเรียนควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ กำกับติดตามการนำผลการปฏิบัติกิจกรรมมาปรับปรุง หรือพัฒนา ด้านผู้บริหาร โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือจากทุกฝ่าย รวมถึงสร้างความตระหนัก ด้านการวัดและประเมินผล ให้มีการวัด ประเมินผลตามสภาพจริง และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

คำสำคัญ: กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน; ทักษะชีวิต; แนวทางการบริหาร

Abstracts

The purpose of this research was to study the current situation, problems and guidelines for the management of activities for the development of life skills learners. of students of the Opportunity Expansion School under Phrae District 2 From a sample of 227 administrators and teachers, the data were analyzed using frequency, percentage, mean and standard deviation. A study of the guidelines for the management of activities for the development of learners in life skills The method used to interview 12 people involved. The results showed that The present condition of the overall student development activities is practiced at a high level. When considering each aspect, it was found that all aspects were at a high level. The aspect with the highest performance average was the measurement and evaluation aspect. The side with the lowest mean was planning Problems in managing student development activities of schools expanding educational opportunities under Phrae District 2, found that there was a lack of support for budget allocation. Teachers lack expertise. Guidelines for managing activities to develop learners in student life skills planning The school should hold a meeting Plan to allocate enough budget for activities. Prepare personnel and set clear guidelines hands-on Schools should create partnerships for students to participate. and create a variety of activities to cover in accordance with real life. Teacher Schools should organize learning exchanges. Supervise and monitor the implementation of the results of activities to improve or develop the management. Schools should build networks and collaborate from all parties. including raising awareness In terms of measurement and evaluation, there must be measurements and evaluations based on actual conditions. and in accordance with the context of the school

Keywords: Learner Development Activities; Life Skills; Management Guidelines

บทนำ

การศึกษามีบทบาทสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ โดยได้กำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 54 บัญญัติไว้ว่ารัฐต้องดำเนินการให้เด็กทุกคนได้รับการศึกษาเป็นเวลาสิบสองปี ตั้งแต่ก่อนวัยเรียนจนจบการศึกษาภาคบังคับอย่างมีคุณภาพโดยไม่เก็บค่าใช้จ่าย และรัฐต้องดำเนินการให้เด็กเล็กได้รับการดูแลและพัฒนา ก่อนเข้ารับการศึกษาตามวรรคหนึ่ง เพื่อพัฒนาร่างกาย จิตใจ วินัย อารมณ์ สังคม และสติปัญญาให้สมกับวัย โดยส่งเสริมและสนับสนุนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และภาคเอกชนเข้ามีส่วนร่วมในการดำเนินการด้วย กระทรวงศึกษาธิการได้ประกาศใช้หลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 เพื่อให้เขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาได้นำไปใช้เป็นกรอบและ ทิศทาง ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษา และจัดการเรียนการสอนเพื่อพัฒนาเด็กและเยาวชนไทยทุกคน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2551:4) รวมถึงพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และ ที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้กำหนดแนวทางการจัดการศึกษา โดยยึดหลักผู้เรียน มีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติ และเต็มตามศักยภาพ ทั้งนี้

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา ได้เริ่มขึ้นในปี พ.ศ. 2533 โดยคณะรัฐมนตรีมีมติเห็นชอบในหลักการให้กระทรวงศึกษาธิการ โดยมีสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ นำร่องโครงการขยายโอกาสทางการศึกษาเป็นเวลา 9 ปี การเริ่มให้มีโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาในยุคแรกนั้น เพื่อให้สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 6 ซึ่งรัฐจำเป็นต้องพัฒนาการศึกษาและยกระดับการศึกษาของประชาชนให้สูงขึ้นถึงระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเป็นอย่างน้อย และได้เกิดโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาโดยได้จัดตั้งขึ้นจากโรงเรียนประถมศึกษา ในสังกัดสำนักงานการประถมศึกษาแห่งชาติ ปัจจุบัน ภายใต้พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 โรงเรียนขยายโอกาสอยู่ในกำกับดูแลของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจังหวัด เป็นหน่วยงานต้นสังกัดในการกำกับดูแล

สภาพสังคมในทศวรรษใหม่ เป็นยุคของความเร็วและความล้ำสมัยของเทคโนโลยีการสื่อสาร ความหลากหลายทางเชื้อชาติวัฒนธรรม การหล่อหลอมรวมความคิดและความเชื่อของกลุ่มคน ที่บุคคลในสังคมจะต้องตั้งรับการมีวิถีชีวิตยุคใหม่อย่างมีวิจารณญาณ ซึ่งจากสภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงอย่างมากรึ่นี้เอง ได้ส่งผลกระทบต่อเด็กวัยเรียน ทั้งการดำเนินชีวิตท่ามกลางกระแสเทคโนโลยีที่เปลี่ยนแปลง และความคาดหวังของผู้ปกครองต่อการศึกษาต่อของบุตรหลาน ตลอดจนการเผชิญสิ่งยั่วยุหรือตัวแบบที่ไม่เหมาะสมต่าง ๆ รอบตัวก่อให้เกิดปัญหาเด็กและเยาวชนอย่างมากทั้งปัญหาด้านการปรับตัว ปัญหาด้านอารมณ์และจิตใจ ปัญหาสุขภาพ ปัญหาความรุนแรง ปัญหาเด็กติดเกม ปัญหายาเสพติด ปัญหาทางเพศ ฯลฯ โดยเฉพาะในเด็กและเยาวชนที่มีทักษะชีวิตต่ำขาดภูมิคุ้มกันทางสังคมที่ดีเมื่อจบการศึกษาขั้นพื้นฐานไปแล้ว อาจเป็นคนที่ไม่ประสบความสำเร็จในชีวิต มีปัญหาทางอารมณ์จิตใจ และมีความขัดแย้งในชีวิตได้ง่าย ครูจึงต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพให้ผู้เรียนมีทักษะชีวิตเป็นภูมิคุ้มกัน ให้รอดพ้นจากการครอบงำความคิดของสื่อเทคโนโลยีและตั้งรับต่อการก้าวรุกทางสังคมอย่างรู้เท่าทัน ซึ่งกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเป็นกิจกรรมการเรียนรู้อีกประการหนึ่งที่จัดขึ้นเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เจริญงอกงามเต็มตามศักยภาพของตนเอง มุ่งเน้นการบูรณาการคุณลักษณะอันพึงประสงค์ให้เป็นมนุษย์แบบองค์รวมสอดคล้องตามพัฒนาการทางด้านร่างกายอารมณ์ สังคม และสติปัญญา โดยคำนึงถึงจุดเน้นวิสัยทัศน์พันธกิจของสถานศึกษา และสภาพสังคมการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนมีเป้าหมายและการดำเนินการที่ชัดเจนใช้เทคนิควิธีการจัดกิจกรรมที่หลากหลายตอบสนองความต้องการของผู้เรียนและบริบทของสังคม ยึดหลักการจัดกิจกรรมตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ 2551 สอดคล้องกับสถานะสังคมในยุคปัจจุบันที่เทคโนโลยีก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การปรับตัวในการใช้ชีวิตของมนุษย์ มีความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะ ความรู้ ความสามารถ ที่เรียกว่า ทักษะชีวิต ทักษะชีวิตหมายถึงความสามารถของบุคคลที่จะจัดการกับปัญหาต่าง ๆ ในสังคมด้วยตนเอง มีความรู้ความสามารถและทักษะในการเอาตัวรอดจากปัญหาต่าง ๆ และสามารถใช้ชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข (เจษฎา บุญมาโฮม : 2558:8)

โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสพป.แพร่เขต 2 ประกอบด้วยโรงเรียนจำนวน 38 โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาแพร่ เขต 2 จึงควรจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย เพื่อสนองความสนใจ และส่งเสริมให้เกิดการพัฒนา ผู้เรียนให้เต็มตามศักยภาพ โดยมุ่งหวังให้ผู้เรียนได้รู้จักตนเอง ค้นพบ ความสามารถ ความถนัด ตาม จุดมุ่งหมายของหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและคุณลักษณะอันพึง ประสงค์ของสถานศึกษาที่ได้กำหนดไว้ ทั้งนี้โดยคำนึงถึงปัจจัยด้านความพร้อม ความต้องการ และ ความเป็นไปได้ มีการบริหารจัดการที่มี ประสิทธิภาพเพื่อส่งผลต่อการพัฒนาผู้เรียนได้อย่างแท้จริง ผู้วิจัยจึงสนใจศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 เพื่อเป็นประโยชน์แก่โรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพป.แพร่ เขต 2 และ หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จะได้ใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานด้านการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะ ชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพป.แพร่ เขต 2 ให้มีความเหมาะสมและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพป.แพร่ เขต 2
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาส สังกัด สพป.แพร่ เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน ผู้วิจัยใช้การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยใช้แบบสอบถามสภาพและ ปัญหาในกลุ่มตัวอย่าง และใช้แบบสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษาที่เด่นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 และผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะ แนวเพื่อหาแนวทางการบริหารงานกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนในโรงเรียนขยายโอกาส สังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 38 คน ครูผู้สอน จำนวน 380 คน ศึกษานิเทศก์จำนวน 8 คน รวม 426 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของ การการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิ แล้วนำมาเลือกกลุ่มตัวอย่างอย่าง

ง่ายโดยวิธีการจับสลาก ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษาจำนวน 36 คน และครูผู้สอนจำนวน 191 คน รวม 227 คน

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรม เพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.แพร่ เขต 2 ผู้วิจัยใช้วิธีเลือกแบบเจาะจง ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษาที่โดดเด่นด้านการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน จำนวน 3 คน ครูผู้สอน ได้แก่ ครูผู้รับผิดชอบกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 3 คน ครูแนะแนวจำนวน 1 คน และศึกษานิเทศก์ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 จำนวน 2 คน รวมจำนวน 10 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ แบบสอบถาม และแบบบันทึกการสนทนากลุ่มเป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้

2.1 แบบสอบถาม เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมี 2 ลักษณะคือปลายปิด และปลายเปิด โดยผู้วิจัยสร้างขึ้นแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** เป็นข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันของการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นแบบสอบถามใช้แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ และ**ตอนที่ 3** แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหาการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน เป็นรูปแบบคำถามปลายเปิด

2) แบบบันทึกการสนทนากลุ่มเพื่อหาแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.แพร่ เขต 2 ใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่มตามประเด็นจากผลการเก็บข้อมูลสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.แพร่ เขต 2 โดยใช้สนทนากลุ่มผู้บริหารสถานศึกษาที่เด่นด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ครูผู้สอน ศึกษานิเทศก์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 และผู้เชี่ยวชาญด้านการแนะแนว รวมจำนวน 10 คน เป็นการสัมภาษณ์ตามประเด็นจากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับ

3. ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

ระยะที่ 1 ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพพ.แพร่ เขต 2 ตามขั้นตอนต่อไปนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ความหมายของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ความหมายของทักษะชีวิต และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. ศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

โดยใช้แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

3. นำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 มาวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

4. ยกร่างแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 โดยการสังเคราะห์จากแนวคิด ทฤษฎี งานวิจัยที่เกี่ยวข้องและผลการศึกษาสภาพปัจจุบันและปัญหาของการการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1

ระยะที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนในโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพป.แพร่ เขต 2

1. นำร่างแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ที่ได้จากระยะที่ 1 พร้อมประเด็นที่เป็นปัญหามากที่สุดสามอันดับแรก มากำหนดเป็นประเด็นเพื่อสนทนากลุ่มตัวอย่างที่ 2 จำนวน 10 คน

2. สรุปเป็นแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัย โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

1. ติดต่อขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

เพื่อขอความอนุเคราะห์เก็บข้อมูล

2. ผู้วิจัยนำแบบสอบถาม เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง โดยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
3. ผู้วิจัยทำการสนทนากลุ่ม โดยใช้แบบบันทึกการสนทนากลุ่ม
4. ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูล แล้วนำมาวิเคราะห์

5. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่เก็บรวบรวมจากแบบสอบถามมาวิเคราะห์หาค่าสถิติ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติตรวจสอบข้อมูล (Editing) โดยวิเคราะห์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

แพร่เขต 2 โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วแปลความหมายค่าเฉลี่ย แล้วนำมาเปรียบเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ยดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2545, น.100)

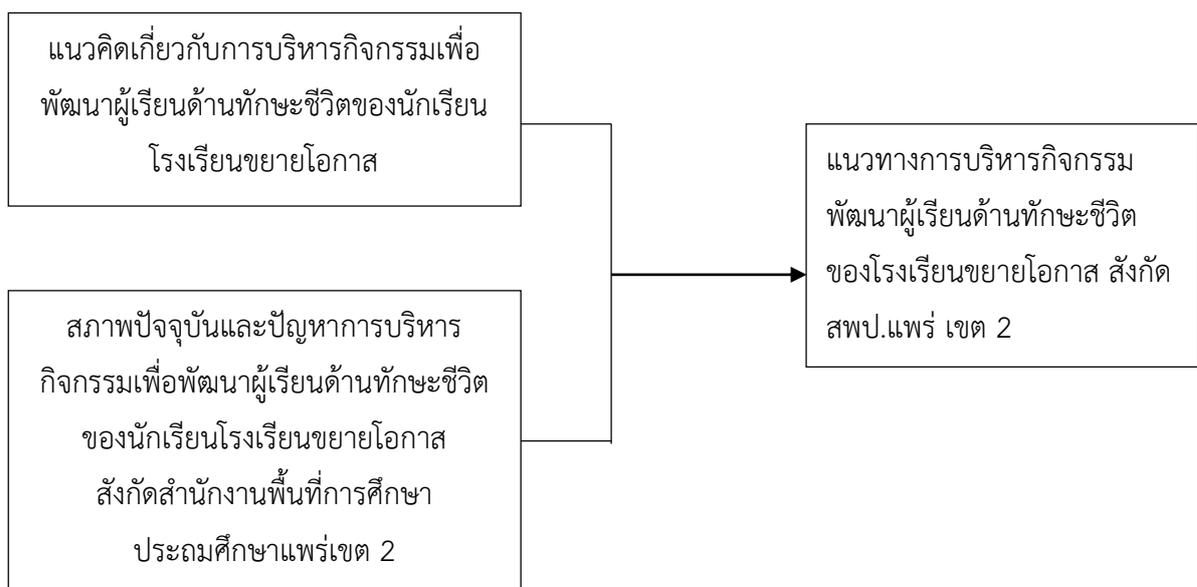
- 4.51 - 5.00 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมากที่สุด
- 3.51 - 4.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก
- 2.51 - 3.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลาง
- 1.51 - 2.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย
- 1.00 - 1.50 หมายถึง มีระดับการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อยที่สุด

2. วิเคราะห์ปัญหาการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 โดยใช้ค่าความถี่ และร้อยละ

3. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 จากการสัมภาษณ์ โดยการวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต มีกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัจจุบันและปัญหาของการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่เขต 2 แสดงดังตารางที่ 1 , 2 ดังนี้

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของสภาพปัจจุบันรายด้าน

สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(\bar{X})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
ด้านการวางแผน				
1.สถานศึกษามีการเตรียมพร้อมด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.19	0.555	มากที่สุด	3
2.มีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม	4.22	0.606	มากที่สุด	2
3.ผู้บริหาร คณะครู ผู้รับผิดชอบ ศึกษาหลักการ วัตถุประสงค์ ขอบข่าย แนวการจัดกิจกรรม การประเมินผล เพื่อให้การจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนบรรลุตามเป้าหมาย	4.28	0.613	มากที่สุด	1
4.มีการร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน	3.99	0.674	มากที่สุด	4
ด้านการลงมือปฏิบัติในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน				
1.ให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ	4.23	0.628	มากที่สุด	3
2.ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงาน ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน	4.27	0.645	มากที่สุด	2
3.มีการจัดกิจกรรมอย่างสมดุลทั้ง ๓ ลักษณะ คือ กิจกรรมแนะแนว กิจกรรมนักเรียน และกิจกรรมเพื่อสังคมและสาธารณประโยชน์ โดยจัดกิจกรรมรายบุคคล กิจกรรมกลุ่ม ทั้งใน และนอกสถานศึกษาอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่อง	4.39	0.590	มากที่สุด	1

สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(\bar{X})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
4.มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบ การวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม	4.02	0.579	มากที่สุด	4
ด้านครูผู้สอน				
1.ครูชี้แจงและทำความเข้าใจกับผู้เรียนและผู้ปกครอง เกี่ยวกับการจัดกิจกรรมพัฒนา ผู้เรียน	4.32	0.580	มากที่สุด	3
2.ครูส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียน แสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล	4.28	0.550	มากที่สุด	4
3.ครูให้คำปรึกษา ดูแล ติดตาม ประสานงาน และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้เรียน ในการร่วมกิจกรรมให้ เป็นไปตามแผน	4.39	0.552	มากที่สุด	1
4.ครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และ ช่อมเสริมกรณีผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำ เอกสารหลักฐานการประเมินผล	4.25	0.553	มากที่สุด	5
5.ครูรายงานผลการดำเนินกิจกรรมให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ แล้วนำผลการจัดกิจกรรม มาพัฒนาและปรับปรุงแก้ไข	4.36	0.610	มากที่สุด	2
6.ครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง	4.07	0.736	มากที่สุด	6
ด้านผู้บริหาร				
1.ผู้บริหารสถานศึกษากำหนดแผนการจัดกิจกรรม พัฒนาผู้เรียนไว้ในหลักสูตรสถานศึกษา และโดยการมีส่วนร่วมของผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่าย	4.38	0.631	มากที่สุด	1
2.ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความ ตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกคนเห็น คุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.25	0.676	มากที่สุด	5
3.ผู้บริหารมีการพัฒนาและส่งเสริมสนับสนุนให้ครูมี ความรู้ ความสามารถ ความเชี่ยวชาญ และ มีความ	4.34	0.597	มากที่สุด	2

สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(\bar{X})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
ทันสมัยในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนที่หลากหลาย สอดคล้องกับความต้องการของ ผู้เรียนและสถานการณ์ ปัจจุบันอย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ				
4.ผู้บริหารสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษา กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อ สนับสนุนการจัดกิจกรรม	4.14	0.608	มากที่สุด	6
5.ผู้บริหารมีการนิเทศ ติดตาม ให้คำปรึกษา ประเมินผล และสร้างขวัญกำลังใจแก่ผู้ปฏิบัติงาน ในการจัด กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	4.30	0.661	มากที่สุด	3
6.ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง	4.28	0.695	มากที่สุด	4
ด้านการวัดและประเมินผล				
1.มีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วม กิจกรรมพัฒนา ผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดปี การศึกษา	4.33	0.661	มากที่สุด	3
2.ผู้รับผิดชอบ หรือครูผู้สอนกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มี การสรุปและตัดสินผลการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของผู้เรียน เป็นรายบุคคลตามเกณฑ์ที่สถานศึกษา กำหนด	4.35	0.523	มากที่สุด	1
3.ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการ กลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ ความเห็นชอบ	4.25	0.662	มากที่สุด	5
4.ผู้รับผิดชอบเสนอผู้บริหารสถานศึกษาพิจารณาเพื่อ อนุมัติผลการประเมิน กิจกรรมพัฒนาผู้เรียนผ่านเกณฑ์ การจบแต่ละระดับการศึกษา	4.35	0.600	มากที่สุด	1

สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน	(\bar{X})	S.D.	ระดับการปฏิบัติ	ลำดับที่
5.มีการซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่าน โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น	4.32	0.599	มากที่สุด	4

จากตารางที่ 1 สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาแพร่ เขต 2 ภาพรวมพบว่าโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัดสพ.แพร่ เขต 2 มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุดในแต่ละด้าน 3 อันดับ ดังนี้ ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด 3 อันดับ โดยอันดับแรก คือมีการร่วมกับผู้เรียนออกแบบกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสามารถ ความถนัด ความสนใจ ของผู้เรียน และเป็นไปตามหลักการ ปรัชญา และแนวการจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99 รองลงมาสถานศึกษามีการเตรียมพร้อมด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.19 และสุดท้ายมีการกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.22 **ด้านการลงมือปฏิบัติ** อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด 3 อันดับ โดยอันดับแรก คือมีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนเป็นผู้ดำเนินการ โดยการศึกษาและใช้ข้อมูลประกอบ การวางแผนอย่างเป็นระบบ เน้นการคิดวิเคราะห์ และใช้ความคิดสร้างสรรค์ในการดำเนินกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02 รองลงมาคือให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.23 และสุดท้ายให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติกิจกรรมผ่านประสบการณ์ที่หลากหลาย ฝึกการทำงาน ที่สอดคล้องกับชีวิตจริง ตลอดจนสะท้อนความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ของผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.27 **ด้านครูผู้สอน** อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด 3 อันดับ โดยอันดับแรก คือครูมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและบุคลากร ที่เกี่ยวข้อง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.07 รองลงมาครูประเมินผลการเข้าร่วมกิจกรรมของผู้เรียน และซ่อมเสริมกรณีที่ผู้เรียนไม่ผ่านเกณฑ์ พร้อมจัดทำเอกสารหลักฐานการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และสุดท้ายครูส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นอย่างอิสระ ในการจัดทำแผนงาน โครงการ ร่วมปฏิบัติกิจกรรม และการประเมินผล มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 **ด้านผู้บริหาร** อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด 3 อันดับ โดยอันดับแรก คือ ผู้บริหารสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือและความเข้าใจอันดีระหว่างสถานศึกษา กับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14รองลงมา ผู้บริหารชี้แจง ทำความเข้าใจ และสร้างความตระหนักให้บุคลากรและผู้มีส่วน เกี่ยวข้องทุกคนเห็นคุณค่าและร่วมมือในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 และสุดท้าย ผู้บริหารมีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จกับหน่วยงานและ

บุคลากร ที่เกี่ยวข้อง มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.28 ด้านการวัดและประเมินผล อยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยโดยพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อที่มีระดับการปฏิบัติที่น้อยที่สุด 3 อันดับ โดยอันดับแรก คือ ผู้รับผิดชอบเสนอผลการประเมินต่อคณะกรรมการกลุ่มสาระการเรียนรู้ และกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อให้ความเห็นชอบ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 รองลงมา มีการซ่อมเสริมนักเรียนที่ไม่ผ่าน โดยให้ผู้เรียนดำเนินกิจกรรมจนครบตามเวลาที่ขาดหรือปฏิบัติกิจกรรมให้บรรลุ ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมนั้น มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.32 และสุดท้ายมีผู้รับผิดชอบในการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการร่วมกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้เรียนทุกคนตลอดปีการศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33

ตารางที่ 2 แสดงสภาพปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สพป.แพร่ เขต 2

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สพป.แพร่ เขต 2	จำนวน/ความถี่	ร้อยละ
1. ด้านการวางแผนการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน		
ปัญหา/อุปสรรค		
- ขาดการวางแผน โครงการสอนที่ชัดเจน	21	26.92
- สื่อไม่พร้อม	18	23.08
- ขาดงบประมาณ	25	32.05
- บุคลากรขาดประสบการณ์ ไม่มีผู้รับผิดชอบที่ชัดเจน	14	17.95
รวม	78	100.00
2. ด้านการลงมือปฏิบัติ		
ปัญหา/อุปสรรค		
- ขาดสื่อวัสดุ อุปกรณ์	31	36.47
- ความเชี่ยวชาญในเรื่อง ๆ นั้นที่อาจจัดกิจกรรมได้ไม่เต็มที่	15	17.65
- นักเรียนบางคนขาดความกระตือรือร้น ขาดความคิดสร้างสรรค์	22	25.88
- ระยะเวลา แลงบประมาณ	17	20.00
รวม	85	100.00
3. ด้านครูผู้สอน		
ปัญหา/อุปสรรค		
- ขาดความชำนาญ เชี่ยวชาญ	36	40.45

ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สพป.แพร่ เขต 2	จำนวน/ความถี่	ร้อยละ
- ครูไม่ได้นำผลการปฏิบัติกิจกรรมมาปรับปรุง หรือพัฒนาเท่าที่ควร	14	15.73
- บางกิจกรรมใช้อุปกรณ์มาก ครูต้องใช้เงินส่วนตัวในการจัดหาให้นักเรียน	12	13.48
- มีงานพิเศษ โครงการที่รับผิดชอบมากเกินไป	27	30.34
รวม	89	100.00
4. ด้านผู้บริหาร		
ปัญหา/อุปสรรค		
- ขาดการสนับสนุนการจัดสรรเรื่องงบประมาณ	41	39.81
- ไม่มีการนิเทศอย่างต่อเนื่อง	22	21.36
- ขาดการพูดคุยแลกเปลี่ยนความคิดเห็น	17	16.50
- ผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญ	23	22.33
รวม	103	100.00
5. ด้านการวัดและประเมินผล		
ปัญหา/อุปสรรค		
- ขาดเครื่องมือในการวัด	35	44.87
- การวัดผลและประเมินผลรายบุคคลที่ไม่เป็นระบบ เนื่องจากต้องเรียนรวมชั้น	14	17.95
- การวัดและประเมินผลกิจกรรมอาจจะไม่ได้มาตรฐานของกระบวนการต่าง ๆ	29	37.18
รวม	78	100.00

จากตารางที่ 2 พบว่า ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สพป.แพร่ เขต 2 ด้านผู้บริหารมีค่าถี่สูงสุด รองลงมาคือด้านครูผู้สอน และด้านการลงมือปฏิบัติตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามปัญหา/อุปสรรค พบว่า ขาดการสนับสนุนการจัดสรรเรื่องงบประมาณ มีความถี่สูงสุด รองลงมาคือ ครูผู้สอนขาดความชำนาญ เชี่ยวชาญ และขาดเครื่องมือในการวัด ตามลำดับ

แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพป.แพร่ เขต

จากการวิเคราะห์ผลจากแบบสอบถามตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ชั้นตอนที่ 3 และจากการสนทนากลุ่มในวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 สามารถสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นแนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ในด้านต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

ด้านการวางแผน มีแนวทางในการบริหารดังนี้

- 1) วางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน
- 2) เตรียมพร้อมด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน โดยการจัดอบรมให้ความรู้
- 3) กำหนดแนวปฏิบัติในการพัฒนาความร่วมมือกับนักเรียน และกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม
- 4) วางแผนด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรที่รับผิดชอบ

ด้านการลงมือปฏิบัติ มีแนวทางในการบริหารดังนี้

- 1) สร้างความร่วมมือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรม
- 2) กำหนดแนวปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ
- 3) สร้างความหลากหลายของกิจกรรมให้ครอบคลุมสอดคล้องกับชีวิตจริง และสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้
- 4) พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม
- 5) จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกิจกรรม
- 6) มอบหมายหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวกับกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนให้ครูทุกคนมีส่วนร่วม
- 7) กำหนดวิธีวัดและประเมินผลกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน

ด้านครูผู้สอน มีแนวทางในการบริหารดังนี้

- 1) จัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความสำเร็จ
- 2) พัฒนาครูให้สามารถส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ
- 3) พัฒนาครูในด้านการบริหารเวลา เพื่อให้สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ
- 4) กำกับติดตามการนำผลการปฏิบัติกิจกรรมมาปรับปรุง หรือพัฒนา
- 5) สร้างขวัญและกำลังใจ และชื่นชมคณะครูอย่างสม่ำเสมอ

ด้านผู้บริหาร มีแนวทางการบริหารดังนี้

- 1) สร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม
- 2) สร้างความตระหนักให้ครูและนักเรียนให้เห็นความสำคัญของกิจกรรม
- 3) สร้างเครือข่ายผู้บริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบผลสำเร็จ
- 4) สนับสนุนการจัดสรรเรื่องงบประมาณให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม

ด้านการวัดและประเมินผล มีแนวทางการบริหารดังนี้

- 1) ให้มีการวัด ประเมินผลตามสภาพจริง และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน
- 2) กำกับติดตามการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ
- 3) พัฒนาและสร้างความเข้าใจแก่คณะครูใจในการออกแบบเครื่องมือวัด และประเมินผล
- 4) นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลรายบุคคลดำเนินการอย่างเป็นระบบ

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ มีประเด็นที่น่าสนใจสามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้ ผู้ศึกษาวิจัยสามารถอภิปรายผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. สภาพปัจจุบันของการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนภาพรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมาก โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติสูงสุดที่สุด คือ ด้านการวัดและประเมินผล รองลงมาคือ ด้าน ด้านครูผู้สอน และด้านผู้บริหาร ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการวางแผน ทั้งนี้ เนื่องจากการวัดและประเมินผลนั้นเป็นสิ่งที่หลักสูตรกำหนดให้มีการดำเนินการอย่างชัดเจน สอดคล้องสำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553 : 11) ที่ได้กล่าวว่า สถานศึกษาต้องกำหนดแนวทางที่ชัดเจนในการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน 2 ประการ คือ การประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนรายกิจกรรม และการประเมินกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพื่อการตัดสิน

2. ปัญหาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาสังกัด สพพ.แพร่ เขต 2 ด้านผู้บริหารมีค่าที่สูงสุด รองลงมาคือด้านครูผู้สอน และด้านการลงมือปฏิบัติ ตามลำดับ เมื่อพิจารณาตามปัญหา/อุปสรรค พบว่า ขาดการสนับสนุนการจัดสรรเรื่องงบประมาณ มีความถี่สูงสุด รองลงมาคือ ครูผู้สอนขาดความชำนาญ เชี่ยวชาญ และขาดเครื่องมือในการวัด ตามลำดับ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารไม่เห็นความสำคัญของกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ทำให้การจัดสรรงบประมาณอาจจะไม่เพียงพอ สอดคล้องกับแนวคิดของนิพัทธ์พนธ์ อุไรวรรณ หยกแก้ว กมลวรรณ และมานีแสงหิรัญ (2563: 344-358) ที่ศึกษาการศึกษาการศึกษารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมื่นหาดลำปางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2 พบว่า ควรให้ความสำคัญกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียน บริหารแบบมีส่วนร่วม

ร่วม ด้วยกระบวนการ PDCA สร้างความรู้ความเข้าใจ ในบทบาทหน้าที่ของครู ใช้ทรัพยากรตามแผนงานโครงการ

3. แนวทางการบริหารกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิตของนักเรียนโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัด สพป.แพร่ เขต 2

3.1 ด้านการวางแผน โรงเรียนควรจัดประชุม วางแผนการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรมเพื่อพัฒนาผู้เรียน ดำเนินการวางแผนเตรียมพร้อมด้านบุคลากรในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน วางแผนสร้างร่วมมือกับนักเรียน และกำหนดวัตถุประสงค์และแนวปฏิบัติที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม วางแผนด้านบุคลากรผู้รับผิดชอบอย่างชัดเจน และเหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน สร้างความเข้าใจแก่บุคลากรที่รับผิดชอบ สอดคล้องกับการศึกษาของทรงพล เทพคำ (2540:43) ที่ได้ศึกษาเรื่องแนวทางการพัฒนาบริหารงานกิจกรรมนักเรียน มัธยมศึกษา อำเภอยะลา จังหวัดยะลา พบว่า ในด้านการวางแผน โรงเรียนควรจัดกิจกรรม ให้ความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรด้านกิจกรรมนักเรียนในเรื่องเกี่ยวกับการวางแผน ควรมีการศึกษาวิเคราะห์นโยบายและสภาพปัจจุบัน ปัญหา รวมทั้งนำข้อมูลจากการประเมินผลการปฏิบัติงานที่ผ่านมาและปฏิบัติงานตามแผนที่วางไว้ในด้านการจัดองค์การนั้น

3.2 ด้านการลงมือปฏิบัติ โรงเรียนควรสร้างร่วมมือให้นักเรียนมีส่วนร่วมในการดำเนินการจัดกิจกรรม กำหนดแนวปฏิบัติโดยให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมตามความสนใจ สร้างความหลากหลายของกิจกรรมให้ครอบคลุมสอดคล้องกับชีวิตจริง และสามารถกระตุ้นความสนใจของผู้เรียนได้ พัฒนาบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม จัดหาสื่อ วัสดุ อุปกรณ์ต่าง ๆ ให้เหมาะสมกับกิจกรรม สอดคล้องกับ สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2553:65) ที่ระบุว่า การจัดกิจกรรมควรยึดหลักประชาธิปไตย ผู้เรียนทุกคนเป็นสมาชิกของสถานศึกษา ดังนั้น ผู้เรียนมีหน้าที่สิทธิที่จะเลือกเข้าร่วมกิจกรรมต่างๆ อย่างเสรี ตามความถนัด และความสนใจของตนเอง และการจัดกิจกรรมควรจัดให้สอดคล้องกับบริบทโรงเรียน วิสัยทัศน์ พันธกิจของสถานศึกษา จำนวนผู้เรียน และจำนวนครู ช่วงเวลา สถานที่ และวัสดุอุปกรณ์ต่าง ๆ

3.3 ด้านครูผู้สอน โรงเรียนควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์และความสำเร็จ พัฒนาครูให้สามารถส่งเสริม กระตุ้น และอำนวยความสะดวกให้ผู้เรียนได้อย่างเต็มศักยภาพ พัฒนาครูในด้านการบริหารเวลา เพื่อให้สามารถทำงานได้เต็มประสิทธิภาพ และกำกับติดตามการนำผลการปฏิบัติกิจกรรมมาปรับปรุง หรือพัฒนา สอดคล้องกับ งานวิจัยของเกื้อกุล ศรีสวัสดิ์ (2549:25) ที่ศึกษาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1 พบว่า ควรจัดอบรมสัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการ และศึกษาดูงาน เพื่อให้ครูมีความรู้ความเข้าใจ และมีทักษะในการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนเพิ่มขึ้น

3.4 ด้านผู้บริหาร โรงเรียนควรสร้างเครือข่ายและประสานความร่วมมือกับผู้เรียน ผู้ปกครอง ชุมชน องค์กรภาครัฐและภาคเอกชนเพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรม ประชุม ชี้แจง สร้างความตระหนักให้ครู

และนักเรียนให้เห็นความสำคัญของกิจกรรม สร้างเครือข่ายผู้บริหารแลกเปลี่ยนเรียนรู้และเผยแพร่ผลงานที่ประสบความสำเร็จ และสนับสนุนการจัดสรรเรื่องงบประมาณให้ครอบคลุมทุกกิจกรรม สอดคล้องกับวรรณาสีทธิฤทธิ์ (2550:4) ที่ได้ศึกษาสภาพการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ปัญหาและแนวทางพัฒนาการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปางเขต 1 ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนควรมีการส่งเสริมให้ผู้ปกครอง ชุมชน นักเรียน บุคลากรหน่วยงานต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการวางแผนงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3.5 ด้านการวัดและประเมินผล ให้มีการวัด ประเมินผลตามสภาพจริง และสอดคล้องกับบริบทของโรงเรียน กำกับติดตามการวัดและประเมินผลอย่างเป็นระบบ พัฒนาและสร้างความเข้าใจในการออกแบบเครื่องมือวัด และประเมินผล นำเทคโนโลยีเข้ามาใช้เพื่อให้การวัดผลและประเมินผลรายบุคคลดำเนินการอย่างเป็นระบบ สอดคล้องกับวีไลรัตน์ โกพลรัตน์ (2556:33) ที่ได้ศึกษาแนวทางการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครปฐม เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ให้มีการตรวจสอบติดตามผลการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนตามจุดประสงค์การเรียนรู้ มีการวัดผลและประเมินผลตามสภาพจริง ด้วยวิธีที่หลากหลาย จัดทำสมุดบันทึกการพัฒนาผู้เรียนเพื่อรายงานและสรุปผลกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน รายงานผลต่อผู้บริหารให้ทราบถึงผลการดำเนินงาน และการนำผลมาปรับปรุง พัฒนา

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

- 1) ควรมีการศึกษาทัศนคติของครูที่มีต่อการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน
- 2) ควรมีการศึกษาสมรรถนะการบริหารด้านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของผู้บริหารสถานศึกษา
- 3) ควรมีการศึกษาแนวทางการพัฒนาบุคลากรด้านการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

2. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

- 1) โรงเรียนควรมีการจัดสรรงบประมาณให้เพียงพอต่อการจัดกิจกรรม
- 2) โรงเรียนควรกำหนดการจัดกิจกรรมเป็นมาตรการ และแนวปฏิบัติที่ชัดเจน ร่วมกันสร้างความตระหนัก เห็นความสำคัญในการพัฒนาผู้เรียนด้านทักษะชีวิต ผ่านกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน

3. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

- 1) สร้างความร่วมมือจากทุกฝ่าย ในการพัฒนากิจกรรมเพื่อให้สามารถดำเนินการได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- 2) สร้างความเข้าใจ พัฒนาครูให้มีความเชี่ยวชาญในการจัดกิจกรรม และปรับปรุงกิจกรรมให้หลากหลาย ตามความถนัด ความสนใจ และบริบทของโรงเรียน

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2551*. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- เกื้อกุล ศรีสวัสดิ์. (2549). *การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนโรงเรียนวังศาลา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษากาญจนบุรี เขต 1*. สารนิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- เจษฎา บุญมาโฮม. (2558). *หลักการแนะแนวและการพัฒนาผู้เรียน*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). นครปฐม: สไมล์ พรินต์ติ้ง & กราฟิคดีไซน์.
- ทรงพล เทพคำ. (2540). *แนวทางการพัฒนาบริหารงานกิจกรรมนักเรียน มัธยมศึกษา อำเภอยะยา จังหวัดพะเยา. การค้นคว้าอิสระศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต*. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- วรรณภา สิทธิฤทธิ์. (2550). *การบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษา ลำปางเขต 1*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง.
- วีไลรัตน์ โกพลรัตน์. (2556). *การดำเนินงานกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของโรงเรียนประถมศึกษา ในอำเภอรณนคร จังหวัดนครพนม*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยนครพนม.
- สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2553). *แนวทางการจัดกิจกรรมพัฒนาผู้เรียน ตามหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์ชุมนุมการเกษตรแห่งประเทศไทย.
- อุไรวรรณ หยกแก้ว กมลวรรณ และมานี แสงหิรัญ. (2563). *การศึกษารูปแบบการบริหารกิจกรรมพัฒนาผู้เรียนของกลุ่มเครือข่ายโรงเรียนน้ำหมันหาดลำปางสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุตรดิตถ์ เขต 2*. *วารสารมหาจุฬานาครธรรม์*, 7(9), 344-358.

แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียน

มัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
น่าน

**Guidelines for learning management that emphasize professional
competence Secondary schools under the Nan Secondary
Education Service Area Office**

กิตติกร จำวะนา และ วจี ปัญญาใส

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Kittikorn Jawana and Vajee Panyasai

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Ratchadaporn1911@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1) ศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน 2) ศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน 3) ศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มที่ 1 ใช้ในศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ประกอบด้วย บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน จำนวน 30 โรงเรียน จำนวน 250 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และกำหนดสัดส่วนตามจำนวนของครูแต่ละโรงเรียน กลุ่มที่ 2 ใช้ในการศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน จำนวน 9 คน ประกอบด้วย ศึกษานิเทศก์ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 3 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการ แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

ผลการวิจัย พบว่า สภาพปัญหาที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ปัญหาสมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ
 ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ
 ($\bar{x}=4.21$) สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อ
 แลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสังคม ($\bar{x}=4.21$) และสมรรถนะด้าน
 คุณธรรมและจริยธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความมานะ อดทนและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน
 ($\bar{x}=4.20$) ส่วนความต้องการ มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 อันดับแรก คือ ความต้องการสมรรถนะด้านคุณธรรมและ
 จริยธรรม ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความรอบรู้ สุขุมรอบคอบในการทำงาน ($\bar{x}=4.28$) ความต้องการ
 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนสามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจ
 พอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\bar{x}=4.24$) และความต้องการ
 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่และ
 งานที่ได้รับมอบหมาย ($\bar{x}=4.21$) ส่วนแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ
 โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ได้แก่ ครูมีการรวมกลุ่มกันเป็นทีม
 และมีการประชุมระดมสมองร่วมกันเพื่อหาแนวทางการแก้ปัญหา ครูนานโยบายสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพผู้
 การปฏิบัติ ครูร่วมกันวิเคราะห์หน่วยการเรียนรู้ที่เป็นปัญหาให้ชัดเจน ครูร่วมกันเขียนแผน กำหนดกิจกรรม
 ตรวจสอบแผนการจัดการเรียนรู้ให้สอดคล้องกับหลักสูตร จัดทำสื่อการสอนและสื่อเทคโนโลยี ครูร่วมกัน
 กำหนดบทบาทของสมาชิกในทีม และครูร่วมกันเลือกเนื้อหาที่เป็นปัญหามากที่สุด

คำสำคัญ: แนวทางการพัฒนา; การบริหารจัดการเรียนรู้; สมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ

Abstracts

The objectives of this research were 1) Study the problems and needs of learning management focusing on professional competence in secondary schools under the Nan Secondary Education Service Area Office. 2) Study and develop a learning management approach emphasizing professional competence in secondary schools under the Nan Secondary Education Service Area Office 3) Study the appropriateness of learning management approaches emphasizing professional competence in secondary schools under the district office Nan Secondary Education Area. The first group of samples was used to study the problems and needs of learning management focusing on professional competence in secondary schools under the Nan Secondary Education Service Area Office. consisted of educational personnel of the secondary schools of Nan province under the Nan Secondary Education Service Area Office of 30 schools, total of 250 people were obtained by using stratified random sampling method. and determine the proportion according to the number of teachers in each school. The second group was used in the study and development of learning management guidelines focusing on professional competence in secondary schools under the Nan Secondary Education Service Area Office, 9 people. They consisted of a supervisor of 1 person, 3 administrators of an educational institution, 3 heads of occupational learning subject group, 2 teachers of

occupational learning subject group, were obtained by selective selection. The tools used in the research were condition, problems and needs questionnaires. structured interview Analyze the data by averaging. standard deviation and content analysis

The results of the research revealed that the problems with the highest average of the top 3 were professional skill competency problems. The item with the highest average was that the learners were able to use the equipment necessary and appropriate for their performance Professional field ($\bar{x}=4.21$) Communication and creative competencies The item with the highest mean was that learners were able to communicate and exchange information and experiences beneficial to development and society ($\bar{x}=4.21$) and moral and ethical competence. The item with the highest average was the student's persistence. Patience and enthusiasm for work ($\bar{x}=4.20$) As for demand The top three averages were the need for moral and ethical competency. The item with the highest average was that the learners were knowledgeable. Discreet in work ($\bar{x}=4.28$) Professional Skill Competency Requirements The item with the highest mean was that students were able to apply the Sufficiency Economy Philosophy in their professional performance with efficiency and effectiveness ($\bar{x}=4.24$). and the need for competence in conduct and self-domination The item with the highest mean was that the learners were responsible for their duties and assignments ($\bar{x}=4.21$). As for learning management guidelines that emphasize professional competence in secondary schools under the Nan Secondary Education Service Area Office.

Keywords: Developmentguidelines; Learningmanagement ; Professionalcompetence

บทนำ

การศึกษานับเป็นรากฐานที่สำคัญที่สุดประการหนึ่ง ในการสร้างสรรค์ความเจริญก้าวหน้าและแก้ไข ปัญหาต่าง ๆ ในสังคม เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คนได้พัฒนาตนเองในด้านต่าง ๆ ตั้งแต่ การวางรากฐานพัฒนาการของชีวิตตั้งแต่แรกเกิด รวมถึงการพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถในด้านต่าง ๆ ที่จะประกอบอาชีพและดำรงชีวิตได้อย่างมีความสุข สามารถรู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลกยุค โลกาภิวัตน์ รวมเป็นพลังสร้างสรรค์การพัฒนาประเทศอย่างยั่งยืนได้ดังจะเห็นได้จากการจัดการศึกษาของ ประเทศไทยที่ผ่านมาในช่วงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 8 (พ.ศ.2540 – 2544) แผนพัฒนา เศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 9 (พ.ศ.2545 – 2549) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 10 (พ.ศ.2550 – 2554) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2554 – 2558) จนถึง แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560 – 2564) ใช้แนวคิดที่ต่อเนื่องจากแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 8-11 โดยยังคงยึดหลัก “ปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง” ที่ให้ “คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนา”และ “สร้างสมดุลการพัฒนา” ในทุกมิติ และยึดหลักการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจที่ลดความเหลื่อมล้ำ และ ขับเคลื่อนการ เจริญเติบโตจากการเพิ่มผลิตภาพการผลิตบนฐานการใช้ภูมิปัญญาและนวัตกรรม โดยใช้ การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาคนและสังคม ให้เป็นบุคคลแห่งการเรียนรู้ กล่าวคือ คนไทยใน

อนาคตต้องเป็นคนมองไกล คิดไกล ใฝ่ดี และมีคุณธรรม รู้เท่าทันการเปลี่ยนแปลงของโลก และสังคม มีวิจรรณญาณที่ดี เป็นคนที่มีคุณภาพ ประเทศไทยจำเป็นต้องค้นหายุทธศาสตร์ใหม่ ในการพัฒนาระบบการศึกษา ดังที่ ศาสตราจารย์ นายแพทย์วิจารณ์ พานิชกล่าวว่า กล่าวว่า "การศึกษาที่ถูกต้องสำหรับศตวรรษใหม่ ต้องเรียนให้บรรลุ ทักษะ คือทำได้ต้องเรียนเลย จากรู้วิชาไปสู่ทักษะในการใช้ชีวิตเพื่อการดำรงชีวิตในโลกแห่งความเป็นจริง การเรียนจึงต้องเน้นเรียนโดย การลงมือทำ หรือการฝึกฝนนั่นเอง และคนเราต้องฝึกฝนทักษะต่าง ๆ ที่จำเป็นตลอดชีวิต" เครื่องมือเสริมสร้างทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 จึงเป็นเครื่องมือสำคัญในการยกระดับการเรียนรู้ร่วมกัน ของทั้งผู้บริหารการศึกษา ครูและผู้เรียนบนฐานคิด "กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้" และ "กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ" โดยใช้ฐานคิด "ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21" (21st Century skills) เพื่อรองรับความท้าทายและการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นกับประเทศไทยในศตวรรษที่ 21 การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาและการส่งเสริมการผลิตกำลังคนที่มีขีดความสามารถ ในการแข่งขันในเวทีเศรษฐกิจโลกในศตวรรษที่ 21 โดยอยู่บนพื้นฐานความเป็นไทยและฐานคิดปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง เพื่อให้เข้าใจตัวตน ความเป็นไทยอย่างเข้มแข็งก่อนเข้าสู่เวทีประชาคมอาเซียนอย่างยั่งยืน

ดังนั้นการจัดการเรียนรู้ที่จะช่วยพัฒนาการศึกษาของไทยในศตวรรษใหม่นี้ ต้องมีเป้าหมายในการปรับเปลี่ยนการเรียนการสอนไปสู่กระบวนการเรียนรู้ร่วมกันของทั้งครูและผู้เรียนที่มุ่งเน้น "กระบวนการเรียนรู้สำคัญกว่าความรู้" และ "กระบวนการหาคำตอบสำคัญกว่าคำตอบ" โดยใช้ฐานคิด "ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21" (21st Century skills) ที่พัฒนาโดยองค์กรภาคีเพื่อทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 (Partnership for 21st Skills: P21.org) ซึ่งประกอบด้วย 3 ทักษะ สำคัญได้แก่

1. ทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม มุ่งเน้นให้เกิดความสามารถในการคิดเชิงวิพากษ์ และแก้ปัญหาการสื่อสาร การสร้างความร่วมมือ การคิดสร้างสรรค์และนวัตกรรม
2. ทักษะชีวิตและการประกอบอาชีพ มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการยืดหยุ่นและปรับตัว มีเป้าหมายของชีวิตและความมุ่งมั่น เข้าใจสังคมและยอมรับความแตกต่างทางวัฒนธรรมมีศักยภาพการผลิต และยอมรับการตรวจสอบ มีความเป็นผู้นำและมีความรับผิดชอบ
3. ทักษะด้านข้อมูลข่าวสาร การสื่อสาร เทคโนโลยี มุ่งเน้นให้มีความสามารถในการเข้าถึงสารสนเทศและสื่อต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม สามารถจัดการเชื่อมโยง ประเมิน และสร้างสารสนเทศ รวมถึงการประยุกต์ใช้เรื่องจริยธรรมและกฎหมายกับการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศได้

กระทรวงศึกษาธิการมีหน้าที่หลักในการจัดการศึกษาจะต้องพัฒนากำลังคนให้มีขีดความสามารถและศักยภาพในการแข่งขันบนเวทีโลก จึงได้มีแผนการปฏิรูปการศึกษาทั้งระบบ(พ.ศ. 2558 – 2564) มีแผนการผลิตและพัฒนาากำลังคน เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายของชาติ (พ.ศ.2557) ที่ให้ความสำคัญในการพัฒนาคนอย่างยั่งยืน และจากแนวโน้มการปฏิรูปการศึกษาในหลายประเทศได้ให้ความสำคัญอย่างมากกับ "ทักษะ" (Skill) หรือความชำนาญในการปฏิบัติมากกว่าเนื้อหาตามตำรา (Content) ซึ่งองค์การยูเนสโกได้แนะนำว่า ผู้เรียนควรมีทักษะที่ครอบคลุม 3 กลุ่ม ได้แก่ ทักษะพื้นฐาน คือ

ทักษะที่จำเป็นต่อการดำรงชีวิต เช่น อ่านออกเขียนได้ คิดเลขเป็น ทักษะเพื่อทำงาน คือ ทักษะพื้นฐานในการทำงานของทุกอาชีพ ได้แก่ เทคโนโลยีสารสนเทศ การคิดวิเคราะห์ การคิดสร้างสรรค์ การทำงานเป็นทีม การสื่อสาร และทักษะเฉพาะอาชีพ คือ ทักษะเบื้องต้นของอาชีพที่สนใจ

ตามนโยบายสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ปีงบประมาณ 2563 และ 2564 ได้กำหนดยุทธศาสตร์ในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียน ทุกระดับ ทุกประเภท นอกจากนี้ยังได้ตระหนักถึงความสำคัญและเตรียมความพร้อมด้านวิชาชีพให้ผู้เรียนตั้งแต่ระดับประถมศึกษาจนจบมัธยมศึกษาตอนปลาย เพื่อให้ผู้เรียนในแต่ละระดับการศึกษามองเห็นภาพงานอาชีพต่าง ๆ โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนรู้จักตนเอง สำรวจความสนใจ ความถนัด และมองเห็นเส้นทางชีวิตในอนาคตเพื่อวางแผน ในการศึกษาต่อ หรือเข้าสู่ตลาดแรงงานได้อย่างมีคุณภาพ และได้ร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและเอกชน เพื่อเตรียมคนให้มีทักษะและศักยภาพสอดคล้องกับความต้องการของตลาดแรงงาน ด้านทักษะฝีมือ ด้านร่างกายและจิตใจ ด้านลักษณะนิสัยในการทำงาน (ขยันอดทนกระตือรือร้น ซื่อสัตย์ และรับผิดชอบ) ให้สามารถก้าวสู่โลกแห่งการทำงานหรือศึกษาต่ออย่างมีคุณภาพ การจัดการศึกษาให้กับเยาวชนซึ่งถือว่าเป็นกำลังสำคัญต่อการพัฒนาบ้านเมืองในอนาคตต่อไป โดยหน่วยงานที่ต้องรับผิดชอบต่อการพัฒนาเยาวชนในระดับนี้ คือ โรงเรียนมัธยมศึกษาซึ่งถือได้ว่าเป็นการศึกษาระดับกลางที่เกี่ยวข้องของทางด้านการศึกษาคควรให้ความสนใจมากที่สุด

ดังนั้นผู้วิจัย จึงให้ความสนใจที่จะศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน เพื่อพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้ได้มาตรฐาน ตามกรอบคุณวุฒิแห่งชาติ พ.ศ. 2564 รวมทั้งสอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงศึกษาธิการ และสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ในยุทธศาสตร์ด้านการการผลิตกำลังคนให้สอดคล้องกับความต้องการและรองรับการพัฒนาประเทศ โดยมีเป้าประสงค์ให้ผู้สำเร็จการศึกษา มีสมรรถนะตรงตามความต้องการของตลาดแรงงาน และมีงานทำ

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน
2. เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน
3. เพื่อศึกษาความเหมาะสมของแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน มีรายละเอียดของการดำเนินการ ดังนี้

1. ขอบเขตของการวิจัย

1.1 ขอบเขตด้านเนื้อหา

การศึกษานี้มุ่งศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน และศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

1.2 ขอบเขตด้านประชากร กลุ่มตัวอย่าง และผู้ให้ข้อมูล

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 30 คนและครูผู้สอน จำนวน 325 คน รวม 355 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย กลุ่มที่ 1 ใช้ในการศึกษาวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 ได้แก่ บุคลากรทางการศึกษาของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดน่าน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน จำนวน 30 โรงเรียน จำนวน 250 คน ได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นภูมิ และกำหนดสัดส่วนตามจำนวนของครูแต่ละโรงเรียน และกลุ่มที่ 2 ใช้ในการศึกษาตามวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 ได้แก่ ศึกษาพิเศษ จำนวน 1 คน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 3 คน หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 3 คน ครูผู้สอนกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ จำนวน 2 คน ได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง รวมทั้งสิ้น จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ประกอบด้วยเครื่องมือ 2 ชนิด ได้แก่

2.1 แบบสอบถามเพื่อศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

2.2 แบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง เพื่อศึกษาและพัฒนาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดน่าน เพื่อขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครูในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดน่านทางไปรษณีย์สถานศึกษารวบรวมแล้วส่งกลับตามที่อยู่ที่ได้จัดเตรียมไว้ พรอมกับแบบสอบถาม

3.2 ผู้วิจัยดำเนินการติดต่อและทำการสัมภาษณ์กับกลุ่มตัวอย่างกลุ่มที่ 2 เพื่อกำหนดนัดหมายวันเวลาในการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ ดังนี้

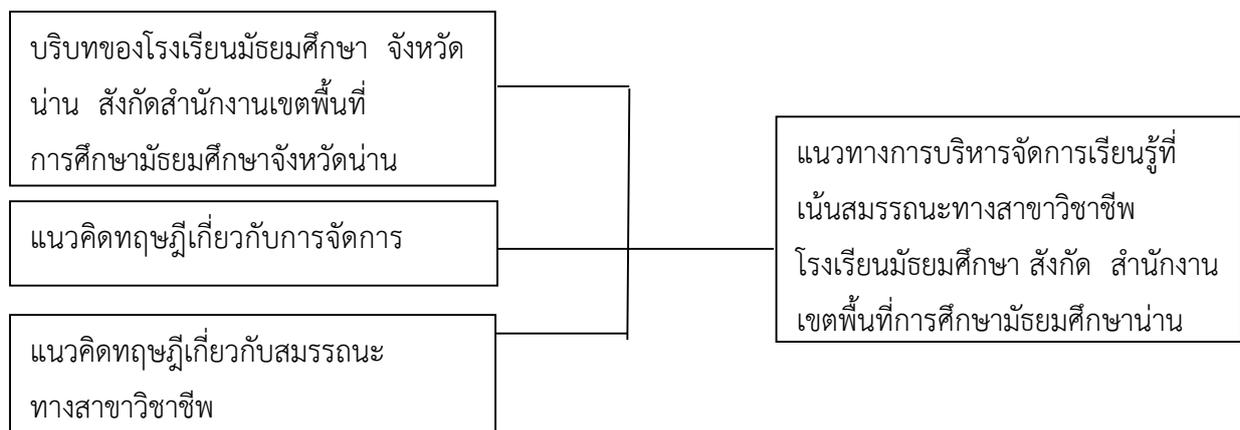
4.1 การวิเคราะห์ข้อมูล สภาพปัญหาและความต้องการแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน โดยหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ข้อมูลจากการสัมภาษณ์ สังเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้มุ่งศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน มี 7 องค์ประกอบ 60 แนวทาง ดังนี้ 1) สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม ประกอบด้วย 14 แนวทาง 2) สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ ประกอบด้วย 6 แนวทาง 3) สมรรถนะด้านการดำรงตนและการครองตน ประกอบด้วย 14 แนวทาง 4) สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ประกอบด้วย 3 แนวทาง 5) สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ ประกอบด้วย 8 แนวทาง 6) สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ประกอบด้วย 8 แนวทาง และ 7) สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ ประกอบด้วย 7 แนวทาง

ตัวแปรที่ศึกษา สภาพปัญหาและความต้องการ

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ทำการเก็บแบบสอบถาม โดยจำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน ดังแสดงในตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ ตำแหน่ง วุฒิการศึกษา ประสบการณ์ทำงาน

เพศ	จำนวน	ร้อยละ
ชาย	119	47.6
หญิง	131	52.4
รวม	250	100

อายุ	จำนวน	ร้อยละ
ไม่เกิน 30 ปี	78	31.2
31 – 40 ปี	98	39.2
41 – 50 ปี	62	24.8
50 ปีขึ้นไป	12	4.8
รวม	250	100

ตำแหน่ง	จำนวน	ร้อยละ
ผู้บริหาร	8	3.2
ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ	54	21.6
ครู กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น ๆ	188	75.2
รวม	250	100

วุฒิการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
ปริญญาตรี	177	70.8
ปริญญาโท	73	29.2
รวม	250	100

ประสบการณ์ทำงาน	จำนวน	ร้อยละ
1 – 5 ปี	28	11.2

6 – 10 ปี	118	47.2
11 - 15 ปี	56	22.4
16 – 20 ปี	27	10.8
มากกว่า 20 ปี	21	8.4
รวม	250	100

จากตารางที่ 1 พบว่าสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เพศหญิงมากกว่าเพศชายโดยเพศหญิง ร้อยละ 52.4 เพศชาย ร้อยละ 47.6 อายุของผู้ตอบแบบสอบถามอายุ 31 - 40 ปี ร้อยละ 39.2 รองลงมาไม่เกิน 30 ปี ร้อยละ 31.2 ตำแหน่งส่วนใหญ่เป็น ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ ร้อยละ 75.2 รองลงมา ครูกลุ่มสาระการเรียนรู้การงานอาชีพ ร้อยละ 21.6 วุฒิการศึกษาส่วนใหญ่ปริญญาตรี ร้อยละ 70.8 รองลงมา ปริญญาโท ร้อยละ 29.2 ประสบการณ์การทำงานมากที่สุด 6 - 10 ปี ร้อยละ 47.2 รองลงมา 11 ถึง 15 ปี ร้อยละ 22.4

ตอนที่ 2 สภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถามสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน โดยการหาค่าเฉลี่ย (\bar{x}) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำเสนอผลการวิเคราะห์ ดังตารางที่ 2 – 11

ตารางที่ 2 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
1	ผู้เรียนมีความมานะ อดทนและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน	4.20	0.83	มาก	4.12	0.81	มาก
2	ผู้เรียนมีวินัย รับผิดชอบต่อตนเอง ต่อวิชาชีพและต่อสังคม	3.82	0.80	มาก	3.98	0.76	มาก
ข้อที่		สภาพปัญหา			ความต้องการ		

	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้น สมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาขนาดใหญ่	\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
3	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆของ องค์กรและสังคม	4.07	0.84	มาก	4.12	0.75	มาก
4	ผู้เรียนปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากร อย่างประหยัดและคุ้มค่า	3.96	0.77	มาก	4.15	0.73	มาก
5	ผู้เรียนมีความรอบรู้ สุขุมรอบคอบใน การทำงาน	3.90	0.81	มาก	4.28	0.64	มาก
6	ผู้เรียนมีความรักสามัคคีกับเพื่อนร่วม อาชีพ	3.97	0.78	มาก	4.13	0.67	มาก
7	ผู้เรียนมีความอ่อนน้อมถ่อมตนและ กตัญญู	3.88	0.73	มาก	4.09	0.68	มาก
8	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนตาม วัฒนธรรมไทยหรือศิลปะและพหุ วัฒนธรรมที่ดีงาม	4.05	0.78	มาก	4.09	0.75	มาก
9	ผู้เรียนมีความอดทนอดกลั้น และ ขยันหมั่นเพียรการปฏิบัติงาน	4.00	0.79	มาก	4.12	0.74	มาก
10	ผู้เรียนมีจรรยาบรรณทางวิชาการและ วิชาชีพ	3.88	0.80	มาก	4.16	0.75	มาก
11	ผู้เรียนมีจิตสาธารณะรับผิดชอบต่อ สังคม	4.04	0.76	มาก	4.12	0.74	มาก
12	ผู้เรียนมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อ วิชา	4.15	0.83	มาก	4.09	0.76	มาก
13	ผู้เรียนสามารถประดิษฐ์คิดแปลงและ พัฒนาชิ้นงาน	3.90	0.84	มาก	4.09	0.73	มาก
14	ผู้เรียนมีความมุ่งมั่นและตั้งใจในการ ทำงาน	3.86	0.82	มาก	4.06	0.74	มาก

รวม	3.98	0.80	มาก	4.11	0.73	มาก
-----	------	------	-----	------	------	-----

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านคุณธรรม และจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 1 ผู้เรียนมีความมานะ อดทนและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ($\bar{x}=4.20$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 12 ผู้เรียนมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชา ($\bar{x}=4.15$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 3 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆขององค์กรและสังคม ($\bar{x}=4.07$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.11$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 5 ผู้เรียนมีความรอบรู้ สุขุมรอบคอบในการทำงาน ($\bar{x}=4.28$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 10 ผู้เรียนมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ($\bar{x}=4.16$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 4 ผู้เรียนปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า ($\bar{x}=4.15$)

ตารางที่ 3 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
15	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสังเคราะห์การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ	3.86	0.82	มาก	4.10	0.72	มาก
16	ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเอง และสังคมได้อย่างเหมาะสม	4.15	0.82	มาก	4.10	0.75	มาก
17	ผู้เรียนสามารถตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่	4.07	0.84	มาก	4.10	0.73	มาก

	เกิดขึ้นต่อ ตนเอง สังคมและ สิ่งแวดล้อม						
18	ผู้เรียนสามารถใช้กระบวนการทำงาน โดยมีขั้นตอนการวิเคราะห์งาน การ วางแผนในการทำงาน การลงมือทำงาน และการประเมินผลการทำงาน	4.07	0.75	มาก	4.10	0.74	มาก
ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้น สมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียน มัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
19	ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความ ขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม	4.14	0.81	มาก	4.13	0.75	มาก
20	ผู้เรียนกล้าคิด กล้าแสดงออก กล้าทำ บนพื้นฐานการมีข้อมูลสนับสนุน ด้วย การเรียนรู้และฝึกฝน	3.94	0.84	มาก	4.08	0.74	มาก
รวม		4.07	0.80	มาก	4.10	0.74	มาก

จากตารางที่ 3 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 16 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.15$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 19 ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.14$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 17 ผู้เรียนสามารถตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพโดยคำนึงถึงผลกระทบที่เกิดขึ้นต่อ ตนเอง สังคมและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=4.07$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.10$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 19 ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.13$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 15 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิด

วิเคราะห์เพื่อนำไปสังเคราะห์การสร้างองค์ความรู้หรือสารสนเทศ ($\bar{x}=4.10$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 16 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.10$)

ตารางที่ 4 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
21	ผู้เรียนสามารถแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง	3.96	0.79	มาก	4.16	0.75	มาก
22	ผู้เรียนใฝ่หาความรู้และเรียนรู้สิ่งใหม่ตลอดเวลา	3.96	0.78	มาก	4.14	0.72	มาก
23	ผู้เรียนสามารถเรียนรู้งานที่ได้รับมอบหมายรวดเร็ว	3.92	0.78	มาก	4.09	0.74	มาก
24	ผู้เรียนสามารถนำความรู้ไปประยุกต์ใช้ในการและแก้ปัญหาได้	3.87	0.80	มาก	4.10	0.74	มาก
25	ผู้เรียนสามารถอธิบายขั้นตอนในการทำงานได้ถูกต้อง	3.97	0.78	มาก	4.11	0.74	มาก
26	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบในหน้าที่และงานที่ได้รับมอบหมาย	3.89	0.81	มาก	4.21	0.72	มาก
27	ผู้เรียนมีความสุขในการดูแลสถานที่ทำงานให้เป็นระเบียบและสวยงาม	4.06	0.84	มาก	4.21	0.72	มาก
28	ผู้เรียนทุ่มเทและอุทิศเวลาให้กับการทำงานองค์กรทางวิชาชีพ	3.99	0.77	มาก	4.15	0.75	มาก
29	ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูดกล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง	3.98	0.74	มาก	4.17	0.74	มาก
30	ผู้เรียนสามารถแนะนำระเบียบและวิธีปฏิบัติผู้อื่นได้	4.16	0.80	มาก	4.21	0.72	มาก

31	ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้	4.13	0.81	มาก	4.05	0.76	มาก
32	ผู้เรียนมีความสามารถและมีความใส่ใจในการบริการ	4.07	0.77	มาก	4.01	0.74	มาก
33	ผู้เรียนมีความรับผิดชอบและตรงต่อเวลาในการปฏิบัติงาน	3.88	0.81	มาก	4.13	0.72	มาก
ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
34	ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาการทำงาน	4.08	0.78	มาก	4.12	0.75	มาก
รวม		4.00	0.79	มาก	4.13	0.74	มาก

จากตารางที่ 4 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน ($\bar{x}=4.00$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 30 ผู้เรียนสามารถแนะนำระเบียบและวิธีปฏิบัติผู้อื่นได้ ($\bar{x}=4.16$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 31 ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ ($\bar{x}=4.13$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 34 ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้เพื่อพัฒนาการทำงาน ($\bar{x}=4.08$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.13$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 30 ผู้เรียนสามารถแนะนำระเบียบและวิธีปฏิบัติผู้อื่นได้ ($\bar{x}=4.21$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 27 ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสังเคราะห์การสร้างสรรค์ความรู้หรือสารสนเทศ ($\bar{x}=4.06$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 29 ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง ($\bar{x}=4.17$)

ตารางที่ 5 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
35	ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนวิชาชีพ	4.07	0.77	มาก	4.10	0.75	มาก
36	ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี สืบค้น ตีความ ประเมินสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารและการทำงาน	3.86	0.81	มาก	4.11	0.74	มาก
37	ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน	4.05	0.79	มาก	4.15	0.73	มาก
รวม		3.99	0.79	มาก	4.12	0.74	มาก

จากตารางที่ 5 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ ($\bar{x}=3.99$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรกคือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 35 ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนวิชาชีพ ($\bar{x}=4.07$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 37 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน ($\bar{x}=4.05$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 36 ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี สืบค้น ตีความ ประเมินสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารและการทำงาน ($\bar{x}=3.86$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.12$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 37 ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน ($\bar{x}=4.15$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 36 ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี สืบค้น ตีความ ประเมินสารสนเทศ เพื่อ

การสื่อสารและการทำงาน ($\bar{x}=4.11$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 35 ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนวิชาชีพ ($\bar{x}=4.10$)

ตารางที่ 6 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
38	ผู้เรียนมีความคิดสร้างสรรค์ในการปฏิบัติงานวิชาชีพ	3.93	0.77	มาก	4.14	0.73	มาก
39	ผู้เรียนมีสัมพันธภาพที่ดีกับเพื่อนร่วมผู้รับบริการ	3.94	0.78	มาก	4.15	0.73	มาก
40	ผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ	4.21	0.76	มาก	4.15	0.75	มาก
41	ผู้เรียนสามารถใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆในการปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ	3.98	0.79	มาก	4.16	0.79	มาก
42	ผู้เรียนสามารถน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล	4.07	0.85	มาก	4.24	0.75	มาก
43	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม	3.90	0.82	มาก	4.20	0.73	มาก
44	ผู้เรียนสามารถเลือกใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ	4.14	0.82	มาก	4.08	0.75	มาก

45	ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะช่างพื้นฐาน ในการซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้ ภายในบ้านได้	4.10	0.75	มาก	4.08	0.74	มาก
	ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ ภายในบ้านได้						
รวม		4.03	0.79	มาก	4.15	0.75	มาก

จากตารางที่ 6 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพ โรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ ($\bar{x}=4.03$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 40 ผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ ($\bar{x}=4.21$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 44 ผู้เรียนสามารถเลือกใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีคุณภาพ ($\bar{x}=4.14$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 45 ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะช่างพื้นฐาน ในการซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้ ภายในบ้านได้ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ภายในบ้านได้ ($\bar{x}=4.10$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 42 ผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงมาใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ($\bar{x}=4.24$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 43 ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ($\bar{x}=4.20$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 41 ผู้เรียนสามารถใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ในการปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ ($\bar{x}=4.16$)

ตารางที่ 7 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน ด้านที่ 6 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
46	ผู้เรียนสามารถ เข้าใจคู่มือการใช้เครื่องมือได้อย่างถูกต้อง พร้อมแนะนำเพื่อนร่วมงานได้	3.92	0.77	มาก	4.09	0.76	มาก
47	ผู้เรียนรับฟังความคิดเห็น รวมทั้งเคารพในศักดิ์ศรีของผู้ร่วมงาน	4.02	0.71	มาก	4.08	0.74	มาก
48	ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน	4.11	0.81	มาก	4.09	0.75	มาก
ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{X}	S.D.	แปลผล	\bar{X}	S.D.	แปลผล
49	ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดี สามารถทำงานเป็นทีม	4.17	0.80	มาก	4.14	0.75	มาก
50	ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมและช่วยเหลือผู้อื่น	3.84	0.79	มาก	4.06	0.76	มาก
51	ผู้เรียนสามารถปฏิบัติตนด้วยความสุจริตและเป็นที่ไว้วางใจของผู้ร่วมงาน	3.88	0.74	มาก	4.04	0.75	มาก
52	ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์ สามารถประยุกต์เพื่อพัฒนางานอาชีพ	4.07	0.77	มาก	4.04	0.74	มาก
53	ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมและร่วมมือกับผู้ริเริ่ม พัฒนา สร้างสรรค์งานอาชีพ	4.04	0.77	มาก	4.11	0.74	มาก

รวม	4.01	0.77	มาก	4.08	0.75	มาก
-----	------	------	-----	------	------	-----

จากตารางที่ 7 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ด้านที่ 6 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม ($\bar{x}=4.01$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 49 ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีสามารถทำงานเป็นทีม ($\bar{x}=4.17$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 48 ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน ($\bar{x}=4.11$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 52 ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์สามารถประยุกต์เพื่อพัฒนางานอาชีพ ($\bar{x}=4.07$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ด้านที่ 6 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 49 ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีสามารถทำงานเป็นทีม ($\bar{x}=4.14$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 53 ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมและร่วมมือกับผู้ริเริ่ม พัฒนา สร้างสรรค์งานอาชีพ ($\bar{x}=4.11$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 48 ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน($\bar{x}=4.09$)

ตารางที่ 8 แสดงผลการศึกษาสภาพปัญหาและความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน ด้านที่ 7 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์

ข้อที่	การบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นาน	สภาพปัญหา			ความต้องการ		
		\bar{x}	S.D.	แปลผล	\bar{x}	S.D.	แปลผล
54	ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสังคม	4.21	0.76	มาก	4.11	0.76	มาก
55	ผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม	4.19	0.78	มาก	4.05	0.74	มาก

56	ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม	4.16	0.80	มาก	4.07	0.75	มาก
57	ผู้เรียนสามารถสร้างเครือข่ายในการทำงาน	4.07	0.83	มาก	4.08	0.75	มาก
58	ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้สร้างนวัตกรรมในการเรียน	3.82	0.79	มาก	4.10	0.75	มาก
59	ผู้เรียนสามารถนำเสนอผลงานและสื่อสารได้ดี	4.06	0.78	มาก	4.08	0.74	มาก
60	ผู้เรียนมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ กระตือรือร้นในการเรียนรู้สิ่งใหม่ๆ ตลอดเวลา	3.86	0.81	มาก	4.04	0.76	มาก
รวม		4.05	0.79	มาก	4.07	0.75	มาก

จากตารางที่ 8 พบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฯ ด้านที่ 7 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{x}=4.05$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 54 ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสังคม ($\bar{x}=4.21$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 55 ผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม ($\bar{x}=4.19$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 56 ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม ($\bar{x}=4.16$) ส่วนความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฯ ด้านที่ 7 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x}=4.15$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากที่สุดไปหาน้อยที่สุด 3 ลำดับแรก คือ ลำดับที่ 1 ข้อที่ 54 ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสังคม ($\bar{x}=4.11$) ลำดับที่ 2 ข้อที่ 58 ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้สร้างนวัตกรรมในการเรียน ($\bar{x}=4.10$) และลำดับที่ 3 ข้อที่ 57 ผู้เรียนสามารถสร้างเครือข่ายในการทำงาน ($\bar{x}=4.08$)

2. ผลการศึกษาแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฯ แยกเป็นรายด้านได้ดังต่อไปนี้

2.1 สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม มีแนวทางในการพัฒนา คือ

ปลูกฝังให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่แสดงออกถึงความตั้งใจและรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย เช่น การทำโครงการ การมีกิจกรรมกลุ่ม ขณะที่มีการเรียนการสอน สร้างแบบสอบถาม เพื่อสอบถามความคิดเห็นของผู้เรียนถึงความสนใจในวิชาเรียนนั้นๆ อย่างไร เพราะความสนใจเรียนของผู้เรียนมีความแตกต่างกัน ถ้าผู้เรียนสนใจในวิชาเรียนนั้นๆ ผู้เรียนจะมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชาที่ผัดกฏ ก็ควรได้รับโทษตามที่เห็นสมควร เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ไม่ปฏิบัติซ้ำๆอีกเรียน สร้างกฎระเบียบที่มีผลในเชิงบวก และโทษของการไม่ปฏิบัติตามกฏให้ชัดเจน เมื่อผู้เรียนทำผิดกฏ ก็ควรได้รับโทษตามที่เห็นสมควร เพื่อที่ผู้เรียนจะได้ไม่ปฏิบัติซ้ำๆอีก

2.2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ มีแนวทางในการพัฒนา คือ

ให้ผู้เรียนได้ลองได้เรียนรู้ในการใช้สังคมและการปฏิบัติงานต่างๆ เพื่อพบปัญหา ผู้เรียนจะเกิดทักษะการวิเคราะห์เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับเรื่องต่าง ๆ ได้ ใช้กระบวนการต่างๆมาแก้ปัญหา เช่น สาเหตุมาจากไหน ผลที่เกิดขึ้นตามมาจากปัญหาเป็นอย่างไรผู้เรียนต้องวิเคราะห์หาสาเหตุเหล่านี้จึงจะสามารถจัดการปัญหาได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนต้องตระหนักถึงผลกระทบที่จะเกิดขึ้นว่าต่อตนเอง สังคม สิ่งแวดล้อมเป็นอย่างไร เมื่อผู้เรียนมีความตระหนักรู้ ก็จะสามารถตัดสินใจได้

2.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน มีแนวทางในการพัฒนา คือ

ผู้เรียนต้องปฏิบัติตามระเบียบให้ได้ก่อน และปฏิบัติอย่างสม่ำเสมอ ผู้เรียนจึงจะสามารถแนะนำให้ผู้อื่นได้ ผู้เรียนต้องรู้จักตัวเองให้มาก เรียนรู้จากความล้มเหลวและยินดีกับปัญหาที่เคยเกิดขึ้น ใส่ใจตัวเองอยู่เสมอ ผู้เรียนต้องมีใจรักที่จะมีการบริการผู้อื่นหรือตนเอง ความสามารถของแต่ละคนมีความต่าง ใช้ความต่างของผู้เรียนในการบริการผู้อื่นได้ถูกต้องและถูกใจ

2.4 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ มีแนวทางการพัฒนา คือ

ผู้เรียนต้องตระหนักถึงประโยชน์และโทษของการใช้เทคโนโลยีต่าง ๆ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเหล่านี้ในการหาความรู้ แบบอย่างที่ดีได้ ฝึกให้ผู้เรียน เรียนรู้และใช้คอมพิวเตอร์บ่อยๆซ้ำๆ จะทำให้ผู้เรียนสามารถแก้ปัญหาและเกิดทักษะต่างๆได้ ใช้โปรแกรมต่างๆ และแอปพลิเคชันเข้ามาช่วยในการสืบค้น

2.5 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ มีแนวทางการพัฒนา คือ

ครูผู้สอนต้องเป็นแบบอย่างและเป็นผู้ป้อนข้อมูลต่าง ๆ ที่ถูกต้องให้กับผู้เรียน มอบหมายงานที่ให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติก่อนเพื่อให้ผู้เรียนเกิดทักษะต่างๆ การลองผิดลองถูก เพื่อเห็นความเหมาะสมของการเลือกใช้อุปกรณ์ ใช้วิธีการสอนแบบเน้นปฏิบัติ เมื่อผู้เรียนได้ลงมือปฏิบัติผู้เรียนจะสามารถนำผลการปฏิบัตินี้ไปประยุกต์ใช้ได้

2.6 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม มีแนวทางการพัฒนา คือ

สร้างความไว้วางใจและความเชื่อมั่นให้กับผู้เรียนทุกคน เพื่อให้ผู้เรียนตระหนักถึงบทบาทหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายนั้นมีความสำคัญอย่างไร จัดกิจกรรมระยะสั้นๆ เพื่อละลายพฤติกรรมต่างๆ ของแต่ละบุคคลก่อนสร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดีต่อเพื่อนร่วมงาน สร้างความรู้และประสบการณ์ให้กับผู้เรียนโดย ครูสอน ให้ปฏิบัติออกฝึกประสบการณ์ การศึกษาดูงานจากสถานที่จริง

2.7 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ มีแนวทางการพัฒนา คือ

ฝึกให้ผู้เรียนได้มีโอกาสในการนำเสนอบ่อยๆ การแชร์ความคิดต่าง ๆ ภายใน กลุ่มหรือต่างกลุ่ม การสื่อสารที่มีผลเชิงบวกให้มากที่สุด สื่อสารให้ชัดเจนและเข้าใจง่าย ผู้เรียนต้องฝึกการใช้ทักษะด้านภาษาบ่อยๆ และลองสื่อสารกับบุคคลใกล้เคียงเพื่อทดสอบว่าผู้เรียนสามารถใช้ภาษาในการสื่อสารในการปฏิบัติงานในระดับใด

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยเรื่องแนวทางการบริหารจัดการการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน มีประเด็นที่น่าสนใจและนำมาอภิปรายผลดังต่อไปนี้

1. สภาพปัญหาของการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน พบว่า ด้านที่ 1 สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ ผู้เรียนมีความมานะ อดทนและกระตือรือร้นในการปฏิบัติงาน ผู้เรียนมีจิตสำนึกและเจตคติที่ดีต่อวิชา ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานตามกฎ ระเบียบและข้อบังคับต่างๆ ขององค์กรและสังคม ด้านที่ 2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ คือ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนสามารถตัดสินใจที่มีประสิทธิภาพ โดย คำนึงถึง ผลกระทบที่เกิดขึ้น ต่อ ตนเอง สังคม และสิ่งแวดล้อม ด้านที่ 3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน คือ ผู้เรียนสามารถแนะนำระเบียบและวิธีปฏิบัติผู้อื่นได้ ผู้เรียนมีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้า ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ เพื่อพัฒนาการทำงาน ด้านที่ 4 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี เพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียนวิชาชีพ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี สืบค้น ศึกษา ประเมินสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารและการทำงาน ด้านที่ 5 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ คือ ผู้เรียนสามารถใช้อุปกรณ์ที่จำเป็นและเหมาะสมกับการปฏิบัติงานตามสาขาวิชาชีพ ผู้เรียนสามารถเลือกใช้อุปกรณ์อำนวยความสะดวกเพื่อให้งานสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถประยุกต์ใช้ความรู้ และทักษะช่างพื้นฐาน ในการซ่อมบำรุงวัสดุอุปกรณ์และเครื่องใช้ ภายใน

บ้านได้ซ่อมแซม วัสดุอุปกรณ์ และเครื่องใช้ภายในบ้านได้ ด้านที่ 6 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม คือ ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีสามารถทำงานเป็นทีม ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน ผู้เรียนมีความรู้และประสบการณ์สามารถประยุกต์เพื่อพัฒนางานอาชีพ ด้านที่ 7 สมรรถนะด้านการสื่อสาร และการคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสังคม ผู้เรียนสามารถเลือกใช้วิธีการสื่อสารที่มีโดยคำนึงถึงผลกระทบที่มีต่อตนเองและสังคม ผู้เรียนสามารถใช้ภาษาไทยและภาษาต่างประเทศการสื่อสารในการปฏิบัติงานได้อย่างเหมาะสม

2. ความต้องการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาฯ พบว่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก ประเด็นที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดในแต่ละด้าน มีดังนี้

2.1 สมรรถนะด้านคุณธรรมและจริยธรรม คือ ผู้เรียนมีความรอบรู้ สุขุมรอบคอบในการทำงาน ผู้เรียนมีจรรยาบรรณทางวิชาการและวิชาชีพ ผู้เรียนปฏิบัติงานโดยใช้ทรัพยากรอย่างประหยัดและคุ้มค่า

2.2 สมรรถนะด้านการคิดวิเคราะห์ คือ ผู้เรียนสามารถจัดการปัญหาและความขัดแย้งได้อย่างเหมาะสม ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสังเคราะห์การสร้างความรู้หรือสารสนเทศ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์ เพื่อตัดสินใจเกี่ยวกับตนเองและสังคมได้อย่างเหมาะสม

2.3 สมรรถนะด้านการปฏิบัติตนและการครองตน คือ ผู้เรียนสามารถแนะนำระเบียบและวิธีปฏิบัติผู้อื่นได้ ผู้เรียนมีความสามารถในการคิดวิเคราะห์เพื่อนำไปสังเคราะห์การสร้างความรู้หรือสารสนเทศ ผู้เรียนมีความมั่นใจในตนเอง กล้าพูด กล้าแสดงออกในทางที่ถูกต้อง

2.4 สมรรถนะด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ คือ ผู้เรียนมีความรู้และทักษะการใช้คอมพิวเตอร์ในการทำงาน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยี สืบค้น ศึกษา ประเมินสารสนเทศ เพื่อการสื่อสารและการทำงาน ผู้เรียนสามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมในด้านการเรียน

2.5 สมรรถนะด้านทักษะวิชาชีพ คือ ผู้เรียนสามารถนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง มาใช้ในการปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล ผู้เรียนสามารถปฏิบัติงานโดยคำนึงถึงการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อม ผู้เรียนสามารถใช้เทคนิคและวิธีการใหม่ๆ ในการปรับปรุงงานให้มีประสิทธิภาพ

2.6 สมรรถนะด้านการทำงานเป็นทีม คือ ผู้เรียนมีความเป็นผู้นำและผู้ตามที่ดีสามารถทำงานเป็นทีม ผู้เรียนสามารถทำงานเป็นทีมและร่วมมือกับผู้อื่น พัฒนา สร้างสรรค์งานอาชีพ ผู้เรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนร่วมงาน

2.7 สมรรถนะด้านการสื่อสารและการคิดสร้างสรรค์ คือ ผู้เรียนสามารถสื่อสารเพื่อแลกเปลี่ยนข้อมูลและประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาและสังคม ผู้เรียนสามารถใช้ความรู้สร้างนวัตกรรมในการเรียน ผู้เรียนสามารถสร้างเครือข่ายในการทำงาน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะการวิจัย

1. ข้อเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 โรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดน่าน ควรนำการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา ในการวิจัยครั้งนี้ไปปฏิบัติลงสู่ห้องเรียนอย่างจริงจัง ที่เป็นการให้ครูได้ค้นพบปัญหาในห้องเรียน หาแนวทางแก้ปัญหา ดำเนินการแก้ปัญหา และสะท้อนผลร่วมกัน เพื่อพัฒนาผู้เรียนร่วมกัน

1.2 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูควรให้ความสำคัญ สร้างความตระหนักกระตุ้นให้เกิดความร่วมมือในการปฏิบัติ และเป็นผู้นำแนวทางที่พัฒนาขึ้นลงสู่การปฏิบัติอย่างจริงจังในห้องเรียน

2. ข้อเสนอแนะการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัจจัยและปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา ที่ยังไม่ประสบผลสำเร็จ เพื่อเป็นแนวทางในการการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา

2.2 ควรศึกษาสภาพปัญหา ความต้องการ และแนวทางการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา เช่น การจัดการความรู้ (Knowledge Management: KM) กลุ่มศึกษาทั้งคณะ (Whole-Faculty Study Group: WFSG) การชี้แนะ (Coaching) ระบบพี่เลี้ยง (Mentoring) และชุมชนแห่งการปฏิบัติ (Communities of Practice: CoP) รวมถึงหาความเหมาะสมและเป็นไปได้ เพื่อเป็นแนวทางในการบริหารจัดการเรียนรู้ที่เน้นสมรรถนะทางสาขาวิชาชีพโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา น่าน

เอกสารอ้างอิง

- ประมวล วิลลาจันทร์. (2555). การพัฒนารูปแบบการบริหารกิจการนักเรียนนักศึกษาของสถาบันการอาชีวศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา. มหาวิทยาลัยนเรศวร, พิษณุโลก.
- ปองกมล สุรัตน์. (2561). สาเหตุและผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการรังแกผ่านโลกไซเบอร์: กรณีศึกษาเยาวชนไทยผู้ถูกรังแก. วารสารวิชาการ สถาบันเทคโนโลยีแห่งสุวรรณภูมิ, 4(1), 260-273.
- พรพรรณ ทองทองศักดิ์. (2560). การศึกษาพฤติกรรมการถูกรังแกของนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโรงเรียนเขตหนองแขม สังกัดสำนักงานการศึกษา กรุงเทพมหานคร. มหาวิทยาลัยรามคำแหง, กรุงเทพมหานคร (หัวหมาก).
- ภัทรวิดี แตรสังข์. (2556). การนำเสนอแนวทางการบริหารงานกิจการนักเรียนแบบมีส่วนร่วมของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอ่างทอง. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏธนบุรี.
- มาลี เกศนาร. (2556). การบริหารงานกิจการนักเรียนตามหลักธรรมาภิบาลเชิงพุทธของบุคลากรทางการศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 42. วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- มูลนิธิยุวพัฒน์. (2562). การกลั่นแกล้ง (Bullying) ความรุนแรงในสังคม. สืบค้น 19 สิงหาคม 2563 จาก <https://www.yuvabadhanafoundation.org/th/>
- ฤทัยชนนี สิทธิชัยและธันยากร ตุดแก้ว. (2560). พฤติกรรมการรังแกบนโลกไซเบอร์ของเยาวชนในสามจังหวัดชายแดนใต้. *Cyberbullying Behavior among Youth in the Three Southern Border Provinces, Thailand*. วารสารวิทยบริการ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ลัดดาวัลย์ เพชรโรจน์และอัจฉรา ชานีประศาสน์. (2545). ระเบียบวิธีการวิจัย. ม.ป.พ.
- วราภรณ์ บุญดอก. (2559). สภาพและปัญหาการบริหารกิจการนักเรียนโรงเรียนมัธยมวัดหนองจอก สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 2 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- วินัดดา ปิยะศิลป์ โชษิตา ภาวสุทธิไพศิฐ และวิมลวรรณ ปัญญาว่อง. (2563). การรังแกในเด็กและวัยรุ่น. สืบค้น 15 กันยายน 2563 จาก <http://www.thaipediatrics.org/Media/media-20200127111610.pdf>
- วิภาวรรณ โชติสวัสดิ์. (2555). การบริหารงานกิจการนักเรียนโดยใช้วงจรคุณภาพของผู้บริหารโรงเรียนมัธยมศึกษาตามมาตรฐานการปฏิบัติงานโรงเรียนมัธยมศึกษา พ.ศ. 2552 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 8 วิทยานิพนธ์ปริญญาโทมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี.

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
ประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

**The Participation of Teachers in School Administration Under Phetchaburi
Primary Educational Service Area Office 1**

พัทธนิธย์ คุ่มครอง และ อุไร สุทธิรัมย์

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Pattanit Kumkrong and Urai Suthiyam

Ramkhamheang University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: gaamm2012@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ โดยมีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011 : 147) โดยการแบ่งกลุ่มประชากรตามสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ มีค่าความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) เท่ากับ 0.96 จากผู้เชี่ยวชาญ 5 คน และมีค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ด้วยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's Alpha Coefficient) ได้เท่ากับ .978 สถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (\bar{X}) ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (SD) การทดสอบค่าที (t-test) และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-way analysis of variance) เมื่อพบความแตกต่างจึงทำการเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method) ผลการวิจัยพบว่า 1) การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) ครูที่มีวุฒิการศึกษาและประสบการณ์ในการทำงานต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน 3) ครูผู้ที่ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

Received: September 26, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 17, 2022

ประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

คำสำคัญ: การมีส่วนร่วม; การบริหารสถานศึกษา

Abstracts

This survey research has the purpose to study and compare the participation of teachers in school administration under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1. These objectives of conducting research were classified into education degrees, work experiences and the school size. The sample group was teachers in school administration under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 were 291 School, B.E. 2564, 291 teacher. The sample size was determined based on COHEN's table (1988, p.54-55) by conducting proportional allocation to obtain the sample by Simple Random Sampling. Rating- scale questionnaire was used as a research instrument for data collection. The content validity was measured by the Index of Conformity (IOC) is 0.96 from 5 experts and the reliability value (Reliability) by the coefficient method. Cronbach's Alpha Coefficient is .978. The statistics used for data analysis were frequency, percentage, mean, standard deviation, t-test for comparing means of two groups and one-way ANOVA (F-test) for comparing means of more than two groups. When there were statistically significant difference level of .05 were found, Scheffe's Post hoc Comparison was conducted. The results of this study indicated as follows

- 1) The participation of teachers in school administration under Phetchaburi Primary Educational Service Area Office 1 was at a high level for both overall and individual aspects.
- 2) The teachers who differed educational level and work experience take part in overall school administration both overall and in individual aspects are not different.
- 3) Teachers who teach in schools of different size of school were different in overall school administration it is significantly different in term of statistic at 0.05.

Keywords: participation, school administration

บทนำ

การบริหารสถานศึกษามีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการจัดการศึกษา การพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้มีมาตรฐาน สามารถแข่งขันกับอารยประเทศในเวทีโลกได้ จึงต้องมีการกำหนดมาตรฐานการศึกษา การจัดระบบโครงสร้าง การวางแผน และการดำเนินงานตามแผน รวมทั้งสร้างจิตสำนึกให้เห็นว่า การพัฒนาคุณภาพการศึกษา จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่อง และเป็นความรับผิดชอบของทุกคน (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2553 หน้า 18) เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) และ พุทธศักราช 2545 (ฉบับที่ 3) พุทธศักราช 2553 ในหมวด 5 การบริหารจัดการศึกษา มาตรา 39 ได้กำหนดให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป ดังนั้น สถานศึกษาจึงมีอำนาจในการบริหารและจัดการศึกษาด้วยตนเอง การบริหารแบบมีส่วนร่วม เป็นการบริหารที่เปิดโอกาสให้บุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการ มีส่วนร่วมในการคิด ร่วม

ตัดสินใจ ร่วมปฏิบัติงาน ร่วมรับผิดชอบหรือร่วมแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดจากการบริหารงานเพื่อพัฒนางานที่ปฏิบัติให้มีคุณภาพสูงสุด ด้วยเหตุดังกล่าวผู้วิจัยจึงสนใจศึกษามีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ สามารถใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาและเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา

ระเบียบวิธีวิจัย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน จำนวนครู 1,157 คน ปีการศึกษา 2564

1.2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน ปีการศึกษา 2564 จำนวน 291 คน ซึ่งกลุ่มตัวอย่างใช้การกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างที่ระดับนัยสำคัญทางสถิติ .05 จากการเปิดตารางของ Cohen (Cohen, Manion and Morrison, 2011, pp. 147) โดยการแบ่งกลุ่มประชากรตามสัดส่วนเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างและใช้วิธีการสุ่มแบบง่าย

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นแบบสอบถาม แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังต่อไปนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

แบบสอบถามข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เกี่ยวกับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงาน และขนาดสถานศึกษา

ตอนที่ 2 การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีข้อคำถามจำนวน 40 ข้อ แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่

ด้านที่ 1 ด้านการบริหารวิชาการ มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 1-10

ด้านที่ 2 ด้านการบริหารงบประมาณ มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 11-20

ด้านที่ 3 ด้านการบริหารงานบุคคล มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 21-30

ด้านที่ 4 ด้านการบริหารทั่วไป มีจำนวน 10 ข้อ ได้แก่ ข้อ 31-40

ลักษณะคำตอบเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ การมีส่วนร่วมมากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด การให้คะแนนมีดังนี้

การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมากที่สุด	ได้ 5 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับมาก	ได้ 4 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง	ได้ 3 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อย	ได้ 2 คะแนน
การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยที่สุด	ได้ 1 คะแนน

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1

แบบสอบถามเกี่ยวกับการแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อเสนอแนะการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน ประกอบด้วย (1) ด้านการบริหารวิชาการ (2) ด้านการบริหารงบประมาณ (3) ด้านการบริหารงานบุคคล (4) ด้านการบริหารทั่วไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ผู้วิจัยขอหนังสือแนะนำตัวและขออนุญาตแจกแบบสอบถามจากบัณฑิตศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง มอบให้กับผู้อำนวยการสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำนวน 93 โรงเรียน เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลและแบบสอบถามที่ได้รับคืนทั้งหมด จำนวน 291 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 รวบรวมแบบสอบถามที่ได้รับมาตรวจสอบความสมบูรณ์และความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามแล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 แบบสอบถามตอนที่ 1 เป็นสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม ทำการวิเคราะห์โดยวิธีหาค่าความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage) พร้อมทั้งนำเสนอข้อมูลในรูปแบบของตารางประกอบคำอธิบาย

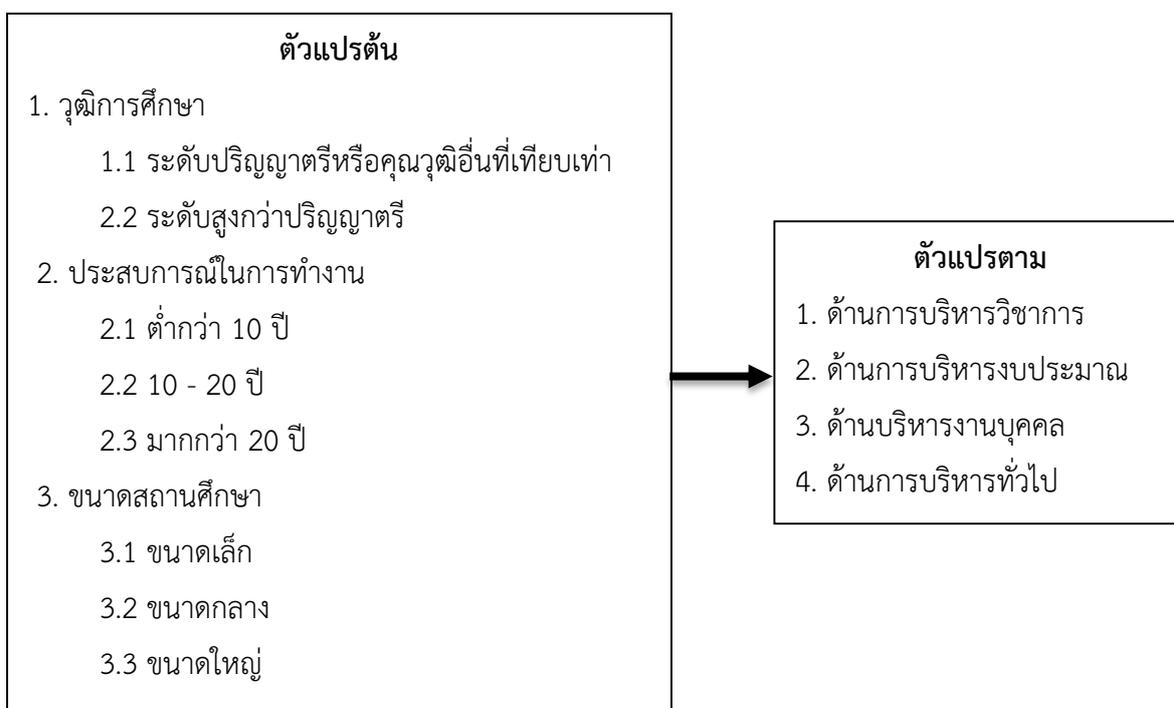
4.2 แบบสอบถามตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทำการวิเคราะห์โดยวิธีการหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในส่วนของระดับการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามระดับวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา ใช้การทดสอบโดยใช้ค่าที (t-test) กรณีกลุ่มอิสระจากกัน (t-test independent) และทำการวิเคราะห์ด้วยความแปรปรวนทางเดียว (One - way Analysis of Variance: ANOVA) โดยทดสอบค่าเอฟ (F- test) ถ้าพบความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญ

ทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ โดยวิธีการของเซฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison)

4.3 แบบสอบถามตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะในการพัฒนาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ทำการวิเคราะห์โดยจัดเรียงลำดับความถี่ในแต่ละประเด็น

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 มีกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ตาราง 1 ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 ในภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา		ระดับการมีส่วนร่วมของครู		
		\bar{X}	SD	ระดับ
1	ด้านการบริหารวิชาการ	4.04	.53	มาก
2	ด้านการบริหารงบประมาณ	3.74	.67	มาก
3	ด้านการบริหารงานบุคคล	3.64	.80	มาก
4	ด้านการบริหารทั่วไป	3.79	.65	มาก
รวม		3.80	.49	มาก

จากตาราง 1 พบว่า ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวม อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.80$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด คือ ด้านการบริหารวิชาการ ($\bar{X} = 4.04$) รองลงมา คือ ด้านการบริหารทั่วไป ($\bar{X} = 3.79$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด คือ ด้านการบริหารงานบุคคล ($\bar{X} = 3.64$)

ตาราง 2 การเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา โดยภาพรวมและรายด้าน ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา	วุฒิการศึกษา					
	ระดับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบเท่า		ระดับสูงกว่าปริญญาตรี		t	p
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1 ด้านการบริหารวิชาการ	4.00	.53	4.10	.52	-1.672	.096
2 ด้านการบริหารงบประมาณ	3.69	.70	3.79	.63	-1.277	.203
3 ด้านการบริหารงานบุคคล	3.62	.79	3.66	.80	-.429	.668
4 ด้านการบริหารทั่วไป	3.76	.66	3.83	.62	-.921	.358
รวม	3.77	.51	3.85	.48	-1.348	.179

* p < .05

จากตาราง 2 พบว่า ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 3 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย มีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ดังนี้

การบริหารสถานศึกษา	ประสบการณ์ในการทำงาน						F	p
	ต่ำกว่า 10 ปี		10-20 ปี		มากกว่า 20 ปี			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1 ด้านการบริหารวิชาการ	4.01	.59	4.10	.47	4.02	.50	.949	.388
2 ด้านการบริหารงบประมาณ	3.68	.79	3.80	.57	3.73	.60	.881	.415
3 ด้านการบริหารงานบุคคล	3.58	.86	3.69	.73	3.68	.80	.637	.530
4 ด้านการบริหารทั่วไป	3.85	.61	3.78	.67	3.71	.66	1.044	.353
รวม	3.78	.58	3.84	.43	3.78	.44	.509	.602

* $p < .05$

จากตาราง 3 พบว่า ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้านไม่แตกต่างกัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของค่าเฉลี่ย การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามขนาดสถานศึกษา

การบริหารสถานศึกษา	ขนาดสถานศึกษา						F	p
	ขนาดเล็ก		ขนาดกลาง		ขนาดใหญ่			
	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD	\bar{X}	SD		
1 ด้านการบริหารวิชาการ	3.95	.48	4.12	.54	4.17	.58	4.852	.008*
2 ด้านการบริหารงบประมาณ	3.81	.57	3.83	.57	3.38	.93	9.585	.000*
3 ด้านการบริหารงานบุคคล	3.72	.62	3.83	.70	3.11	1.09	17.025	.000*
4 ด้านการบริหารทั่วไป	3.89	.46	3.87	.58	3.40	.96	13.273	.000*
รวม	3.84	.36	3.91	.43	3.51	.76	12.590	.000*

* $p < .05$

จากตาราง 4 พบว่า ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จึงเปรียบเทียบค่าคะแนนเฉลี่ยเป็นรายคู่ตามวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's post hoc comparison method)

อภิปรายผลการวิจัย

1. การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย ทั้ง 4 ด้าน ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งมีการบริหารจัดการตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 มุ่งกระจายอำนาจในการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านการบริหารวิชาการ ด้านการบริหารงบประมาณ ด้านการบริหารงานบุคคลและด้านการบริหารทั่วไป โดยสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการแสดงความคิดเห็น การตัดสินใจ การรับผิดชอบ การวางแผน การปฏิบัติงาน ตลอดจนการประเมินผล ส่งผลให้ครูทุกคนที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการทำงานเพื่อไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา สอดคล้องกับ พัชรี มนต์สนธิ (2560, หน้า 50) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า ระดับการมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการบริหารงานวิชาการ ด้านการบริหารงานงบประมาณ ด้านการบริหารงานทั่วไป และด้านการบริหารงานบุคคลอยู่ในระดับมากทุกด้าน และยังสอดคล้องกับ สุพัตรา นพสาย (2562, หน้า 46) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารงานโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาระยอง เขต 1 พบว่า ครูผู้สอนมีความพึงพอใจโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านวิชาการ ด้านงบประมาณ ด้านบุคคล และด้านการบริหารทั่วไป อยู่ในระดับมากทุกด้าน เช่นกัน

กล่าวคือ ความคิดเห็นของครูส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก และจากผลการวิจัยยังพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาเปิดโอกาสให้ครูมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา มีค่าเฉลี่ยความคิดเห็นอยู่ในลำดับน้อย คือ 1) การจัดแนะแนวทางการศึกษาการดำเนินชีวิต การให้คำปรึกษาปัญหาต่างๆและการศึกษาต่อหรืออาชีพในอนาคตของนักเรียน 2) การดำเนินงานธุรการและงานสารบรรณ เช่น การรับ-ส่งหนังสือราชการ การเก็บหนังสือราชการ และการทำลายหนังสือราชการ 3) การจัดทำรายงานทางการเงินงบการเงิน และการจัดทำหรือจัดหาแบบพิมพ์บัญชี ทะเบียน และรายงาน 4) การดำเนินการทางวินัย การสั่งพักราชการ การสั่งให้ออกจากราชการไว้ก่อน การรายงานการดำเนินการทางวินัยและการลงโทษ การอุทธรณ์ร้องทุกข์ การออกจากราชการ

2. ผลการเปรียบเทียบการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 จำแนกตามวุฒิการศึกษา ประสบการณ์ในการทำงานและขนาดสถานศึกษา ซึ่งสามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

2.1 ครูที่มีวุฒิการศึกษาแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก ครูที่มีวุฒิการศึกษาในระดับปริญญาตรีหรือคุณวุฒิอื่นที่เทียบเท่า หรือ ระดับสูงกว่าปริญญาตรี มีส่วนร่วมในการ

บริหารสถานศึกษาให้บรรลุตามเป้าหมายที่ร่วมกันกำหนดไว้ ต่างตระหนักในหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ การพัฒนาตนเองตลอดจนพัฒนาทักษะต่างๆที่ต้องนำมาใช้ในกระบวนการจัดการเรียนการสอน เพื่อให้งานในสถานศึกษาเกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับ พาติฮะห์ เดเบาะ (2562, หน้า 93) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามระดับการศึกษา โดยรวมไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

2.2 ครูที่มีประสบการณ์ในการทำงานแตกต่างกันมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน ไม่แตกต่างกัน ทั้งนี้เนื่องจาก พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ได้มีการกำหนดกรอบการบริหารจัดการศึกษาโดยมีการกระจายอำนาจการจัดการศึกษา โดยเปิดโอกาสให้ครู บุคลากรทางการศึกษาหรือผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงต้องมีการกระจายอำนาจ หน้าที่ให้ครูบุคลากรทางการศึกษาและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามามีส่วนร่วมให้มากที่สุด สอดคล้องกับ ศศิธร เจริญพันธุ์วงศ์ (2562, หน้า 76) ศึกษา การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 พบว่า การมีส่วนร่วมในการบริหารงานของครูในโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 32 จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับ ณัฐวดี ททรัพย์ธนาศิริ (2556, หน้า 213) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 พบว่า การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 4 ที่มีประสบการณ์ต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารงานโรงเรียน โดยรวมและรายข้อมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน เช่นกัน

2.3 ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาที่มีขนาดแตกต่างกัน มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา เพชรบุรี เขต 1 โดยภาพรวมและรายด้านทุกด้าน มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ทั้งนี้ทั้งนี้เนื่องจาก การจัดสรรอัตรากำลังของครูตามขนาดสถานศึกษาเป็นอีกปัจจัยที่ส่งผลให้การมีส่วนร่วมของครูในการปฏิบัติงานและรับผิดชอบงานต่างๆแตกต่างกัน รวมไปถึงการจัดโครงสร้างของสถานศึกษาในการแบ่งหน้าที่ความรับผิดชอบมีความชัดเจนแตกต่างกัน กล่าวคือ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขนาดกลางมีส่วนร่วมมากกว่า เพราะครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขนาดเล็กจะต้องรับผิดชอบหน้าที่หลักคือการจัดการเรียนการสอน ผู้บริหารสถานศึกษาขนาดเล็กจึงไม่สามารถกระจายอำนาจการบริหารสถานศึกษาได้ไม่เต็มที่ ครูผู้ปฏิบัติหน้าที่สอนในสถานศึกษาขนาดใหญ่มีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษาน้อย เพราะสถานศึกษาขนาดใหญ่ได้รับการจัดสรรอัตรากำลังและมีบุคลากรจำนวนมาก การมอบหมายหน้าที่ให้จึงเป็นการกระจายงาน ไม่ได้มอบหมายงานไปที่บุคคลใดบุคคลหนึ่ง สอดคล้องกับ พาติฮะห์ เดเบาะ (2562, หน้า 91) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 พบว่า การมีส่วนร่วมของ

ครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 3 จำแนกตามขนาดของสถานศึกษา โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และยิ่งสอดคล้องกับ พัชรี มนัสสินิท (2560, หน้า 65) ศึกษา การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี พบว่า การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี จำแนกตามขนาดสถานศึกษา โดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.5 เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัย

1.1 ด้านการบริหารวิชาการ ครูควรมีส่วนร่วมในการส่งเสริมกระบวนการทำกิจกรรมด้านวิชาการในทุกรูปแบบ ส่งเสริมให้นักเรียนได้รับทักษะชีวิตมากกว่าผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน มีการวัดและประเมินผลตามสภาพจริงโดยใช้ระบบที่ทันสมัย เพื่อลดความซ้ำซ้อนของเอกสารและรวมไปถึงการทำรายงานต่างๆทางด้านวิชาการ

1.2 ด้านการบริหารงบประมาณ ครูควรมีส่วนร่วมในการทำงานด้านการเงินและพัสดุ ให้มีความสำคัญกับการเปลี่ยนแปลงชุดทำงานด้านการเงินพัสดุเป็นรอบ รายปีหรือสองปีเพื่อกันการได้เปรียบเสียเปรียบในการรับผิดชอบภาระงาน ครูทุกคนมีส่วนร่วมรับรู้สถานะการเงินงบประมาณของสถานศึกษา การจัดสรรงบประมาณให้เหมาะสมต่อโครงการต่างๆและตัดบางอย่างที่ไม่จำเป็น นำงบประมาณมาใช้ในสิ่งที่จำเป็นก่อน มีการส่งเสริมในการจัดการรายได้มาใช้ในการเรียนการสอนอุปกรณ์การเรียนในการหาอุปกรณ์ที่มีคุณภาพ

1.3 ด้านการบริหารงานบุคคล ครูควรมีส่วนร่วมในการประเมินผลการปฏิบัติงานของบุคลากรทางการศึกษาของสถานศึกษาเพื่อให้ไปในทิศทางที่ดี มีส่วนร่วมในการพิจารณาเลื่อนขั้นเงินเดือน ควรมีส่วนร่วมในการได้รับความรู้ในการทำวิทยฐานะแบบใหม่เพื่อให้ครูได้รับความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพรวมทั้งตำแหน่งและวิทยฐานะ

1.4 ด้านการบริหารทั่วไป ครูควรมีส่วนร่วมในการการวางแผนระดมจัดหาเทคโนโลยีเพื่อพัฒนาระบบข้อมูลสารสนเทศ การสื่อสารและประชาสัมพันธ์ของสถานศึกษาให้ทันสมัย

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษายะลา เขต 1 และเขต 2 โดยใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงคุณภาพ หรือปรับเปลี่ยนตัวแปรอื่น ๆ ที่คาดว่าจะส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา

2.2 ศึกษาการมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา โดยแยกเจาะจงเฉพาะแต่ละกลุ่มบริหาร ทั้ง 4 กลุ่ม เพื่อพัฒนาระบบการบริหารและจัดการให้มีคุณภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2550). *แนวทางการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษาให้คณะกรรมการ
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาตามกฎกระทรวงกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการกระจาย
อำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา พ.ศ.2550*. กรุงเทพมหานคร : ชุมชนุมนสหกรณ์การเกษตร
พัชรี นมัสสนิท. (2560). *การมีส่วนร่วมของครูผู้สอนในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่
การศึกษาประถมศึกษาจันทบุรี*. วิทยานิพนธ์ (สาขาการบริหารการศึกษา). มหาวิทยาลัยราชภัฏ
รำไพพรรณี.
- พินวนา พัฒนาอุดมสินค้า. (2557). *รูปแบบกระบวนการบริหารที่ส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของ
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*. (2561). *การบริหารสถานศึกษาโดยใช้หลักธรรมาภิบาลที่ส่งผลต่อองค์การแห่งการเรียนรู้
ในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 17*. วิทยานิพนธ์(สาขาการ
บริหารสถานศึกษา). บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- ลำพูน สิงห์ขา. (2560). *การมีส่วนร่วมของครูและบุคลากรทางการศึกษาในการบริหารสถานศึกษาโดยใช้
โรงเรียนเป็นฐาน โรงเรียนสุวรรณภูมิวิทยาลัย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต
27*. วารสารมหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.
- สิทธิชัย อุตทาสา. (2563). *การมีส่วนร่วมของครูในการบริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
มัธยมศึกษา เขต 4*. วารสาร มจร พุทธปัญญาปริทรรศน์ : มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
วิทยาลัยมหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี.
- อัศวรินทร์ แก่นจันทร์. (2562). *การมีส่วนร่วมในการบริหารงานวิชาการของครูในโรงเรียนสังกัดองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่น*. วิทยานิพนธ์. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัย
ราชภัฏวไลยอลงกรณ์ในพระบรมราชูปถัมภ์ : จังหวัดปทุมธานี

แนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัด
ในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา

**The Marketing Guidelines of Housing Development Project of M.T.
Property 2018 Company Limited in the area of Hua Thale
Sub-district, Nakhon Ratchasima Province**

คุณานนต์ เจริญกิตติพร และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Kunanon Charoenkittiporn and Ruchirat Patanathabutr
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, e-mail: mark_kunanon@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาองค์ประกอบองค์ประกอบการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรและ 2) กำหนดแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรจำนวน 10 คน โดยใช้การสุ่มแบบเจาะจง และผู้ที่มีความต้องการซื้อบ้านจัดสรรในพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาในราคาไม่เกิน 3,000,000 บาทภายในระยะเวลา 3 ปี จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้สำหรับวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรพบว่า มีองค์ประกอบ ได้แก่ (1) แบบบ้านสไตล์เอ็มที (2) ราคาที่จับต้องได้ (3) การส่งเสริมการตลาด (4) ช่องทางการขายที่หลากหลาย (5) กระบวนการบริหารจัดการและ (6) พนักงานที่เชี่ยวชาญโดยให้นิยามองค์ประกอบของทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ว่า “เอ็มทีโฮมบ้านสวยอยู่สบาย”

2. แนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรได้กำหนดแนวทางทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ของบริษัทเอ็มทีพร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมา 6 แนวทางตามองค์ประกอบทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรเพื่อรักษาส่วนแบ่งการตลาดและสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคตามบริบทของพื้นที่เป็นงบประมาณรวม 1,815,000 บาท

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 17 ตุลาคม 2565

Received: September 26, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 17, 2022

คำสำคัญ: การตลาด; โครงการหมู่บ้านจัดสรร; องค์ประกอบการตลาด

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the marketing components of the housing estate project, and 2) To determine the marketing guidelines for the housing project of MT Property 2018 Co., Ltd. in Hua Thale Sub-district Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province. This research was a mixed method research that used qualitative research and quantitative research. Sampling groups were 10 key informant in the marketing of housing estate project from purposive sampling, and 500 People who want to buy a housing estate in the area Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province on a price of not more than 3,000,000 baht, within 3 years from convenience sampling. The data were collected by interview and questionnaires. The statistics used were percentage and exploratory factor analysis.

The following were the results:

1. The marketing components of the housing estate project can classify 6 elements. There were (1) M T model home design, (2) Tangible price, (3) Home promotion, (4) Omnichannel, (5) Management process, and (6) Expert employee. The components of marketing components of the housing estate project was “MT HOME”.

2. The marketing guidelines for the housing project of MT Property 2018 Co., Ltd. in Hua Thale Sub-district Mueang Nakhon Ratchasima District, Nakhon Ratchasima Province had 6 guidelines according by the components of the housing estate project marketing. That was guideline for marketing share, and the needs of consumers according to the context of the area. The total budget was 1,815,000 baht.

Keywords: Marketing; Housing Estate Project; Marketing Components

บทนำ

ที่อยู่อาศัยเป็นสิ่งสำคัญและเป็นปัจจัยพื้นฐานที่มีความจำเป็นต่อการดำรงชีวิตขั้นพื้นฐานของทุกคน เพื่อใช้เป็นสถานที่อาศัยและเป็นสถานที่ที่บุคคลในครอบครัวใช้ชีวิตอยู่ร่วมกัน รวมทั้งยังเป็นเครื่องมือชี้วัดระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนทั้งในด้านฐานะทางสังคมและภาวะเศรษฐกิจของครอบครัว (อุษา ถึงทอง, กนกวรรณ แสนเมือง, กาญจนา พันธุ์เอี่ยมและชัชวาล แสงทองล้วน, 2563 : 121-136) และยังมีอิทธิพลต่อการขยายตัวของเศรษฐกิจของประเทศและทำการเกิดการจ้างงานเพิ่มขึ้น (นราธิป แนวคำดี, ประพัทธ์สอนเปี้ยกสอน, กฤษณ์ ทักษุญาและธัญพร เลี้ยงรักษา, 2563 : 121-134) นอกจากนี้ยังเป็นการกระตุ้นการออมและเป็นการลงทุนในระยะยาวรูปแบบหนึ่ง เพราะการเลือกซื้อที่อยู่อาศัยเป็นทรัพย์สินที่มีราคาสูง ผู้ซื้อต้องคำนึงถึงปัจจัยหลายประการก่อนทำการตัดสินใจซื้อที่อยู่อาศัย ทั้งนี้ จากการเพิ่มขึ้นของประชากรและวิถีชีวิตที่เป็นลักษณะครอบครัวเดี่ยวมากขึ้น ทำให้ความต้องการที่พักอาศัยหรือบ้านเป็นของตนเองเพิ่มขึ้น ในขณะที่การสร้างบ้านเองนั้นต้องมีความพร้อมในด้านต่าง ๆ เช่น งบประมาณการสร้างบ้าน การเลือกตำแหน่งที่ดิน แบบบ้าน ความรู้ในการควบคุมการก่อสร้าง เป็นต้น (สุวรรณ เดชน้อย, เสถียรณภัส ศรีวะระมย์ และดิเรก แส

สนธิ์, 2564 : 440-452) ซึ่งผู้บริโภคขาดความพร้อมในด้าน ๆ เช่น งบประมาณไม่พอ ไม่มีแบบบ้าน หาทำเลที่ดินที่เหมาะสมไม่ได้ เป็นต้น จึงเป็นโอกาสให้มีผู้ประกอบการเข้ามาทำการลงทุนในโครงการหมู่บ้านจัดสรรเพื่อสร้างบ้านพร้อมที่ดินให้กับ ผู้ที่ต้องการซื้อบ้าน ซึ่งผู้ซื้อสามารถผ่อนชำระกับสถาบันการเงินได้ จึงสามารถตอบสนองความต้องการของผู้บริโภคทั้งในด้านความสะดวกสบาย ทำเลที่ตั้ง สภาพแวดล้อม และความปลอดภัย (ณัฐวิ อุนยะวงค์ และประสพชัย พสุนนท์, 2559 : 1221-1241)

จากการขยายตัวของความต้องการบ้านและที่พักอาศัยส่งผลให้ธุรกิจอสังหาริมทรัพย์มีมูลค่าตลาดคิดเป็นสัดส่วนร้อยละ 8 ของผลิตภัณฑ์มวลรวมในประเทศ(GDP)มีส่วนสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจโดยทำให้มีเงินหมุนเวียนในระบบจำนวนมากเกิดการจ้างงานและรายได้เพิ่มขึ้นพร้อมไปกับการเชื่อมโยงกับอุตสาหกรรมอื่น อาทิธุรกิจก่อสร้างธุรกิจวัสดุก่อสร้างธุรกิจสถาบันการเงินธุรกิจเครื่องใช้ไฟฟ้าและธุรกิจเฟอร์นิเจอร์และการตกแต่ง เป็นต้น (พัชรากลั่นชวนชื่น, 2564 : ออนไลน์) จึงซึ่งจากมาตรการกระตุ้นอสังหาริมทรัพย์จากภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัย อาทิ การลดค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนอง นอกจากนี้อัตราดอกเบี้ยที่ทรงตัวระดับต่ำยังช่วยลดต้นทุนการกู้เงินจะยังช่วยหนุนความต้องการซื้อขายบ้านและคอนโดมิเนียมเพิ่มขึ้น (วิจัยกรุงศรี, 2565 : ออนไลน์) โครงการหมู่บ้านจัดสรรและธุรกิจที่อยู่อาศัยในภูมิภาคเติบโตและกระจุกตัวใน 6 จังหวัดหลักได้แก่ เชียงใหม่ ชลบุรี ระยอง นครราชสีมา ขอนแก่น และภูเก็ต เนื่องจากจากศักยภาพของพื้นที่ซึ่งเป็นเมืองศูนย์กลางเศรษฐกิจอุตสาหกรรม การค้าการลงทุน การท่องเที่ยว และการศึกษาและได้รับประโยชน์จากนโยบายกระจายความเจริญสู่ภูมิภาคของภาครัฐที่ช่วยขับเคลื่อนการเติบโตเช่น แผนลงทุนโครงสร้างพื้นฐานการเปิดประชาคมเศรษฐกิจอาเซียน (ASEAN Economic Community) และการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridor: EEC) ปัจจัยข้างต้นก่อให้เกิดการจ้างงาน การย้ายถิ่นฐาน และการขยายตัวของชุมชนเมืองทำให้ความหนาแน่นของประชากรในพื้นที่เพิ่มขึ้น (พัชรากลั่นชวนชื่น, 2564: ออนไลน์) จึงส่งผลให้ความต้องการที่อยู่อาศัยและบ้านจัดสรรเพิ่มตามไปด้วย แต่จากสภาพการแข่งขันที่รุนแรงในธุรกิจอสังหาริมทรัพย์และโครงการหมู่บ้านจัดสรรทำให้ผู้ประกอบการต้องมีการปรับแผนการดำเนินธุรกิจอยู่ตลอดเวลาเพื่อให้ทันต่อสภาพการแข่งขันในตลาดที่เกิดขึ้นและตอบสนองต่อความต้องการของลูกค้าให้ได้มากที่สุด

จากการเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมผู้บริโภค สถานการณ์การแพร่ระบาดของโควิด-19 (Covid-19) ที่ส่งผลเศรษฐกิจของประเทศและของจังหวัดนครราชสีมา รวมทั้งส่งผลกระทบต่อ การดำเนินธุรกิจทุกธุรกิจรวมทั้งการแข่งขันของโครงการหมู่บ้านจัดสรรที่มีการแข่งขันสูง บริษัทฯ จึงจำเป็นต้องปรับตัวในหลายๆด้านเพื่อให้ธุรกิจเติบโตไปในทางที่ดีมีการทำแผนธุรกิจและแนวทางการตลาดที่ต้องรัดกุมมากขึ้น ดังนั้นจึงต้องการกำหนดแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีรีอเพอร์ตี 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลหัวทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา เพื่อสามารถตอบสนองความต้องการของลูกค้าได้เป็นอย่างดีและเพื่อให้เกิดประโยชน์ในการดำเนินธุรกิจโครงการหมู่บ้านจัดสรรให้ได้มากที่สุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัท เอ็ม ที พร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา
2. เพื่อกำหนดแนวทางทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัท เอ็ม ที พร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ที่มีความต้องการซื้อบ้านจัดสรรในพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาในราคาไม่เกิน 3,000,000 บาทภายในระยะเวลา 3 ปี ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญทางด้านการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรจำนวน 10 คน โดยใช้เทคนิควิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการอ้างอิงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบตามหลักการของคอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992 : 123-125) ที่กล่าวว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 500 คนซึ่งจัดว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) เป็นผู้ที่มีความต้องการซื้อบ้านจัดสรรในพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาในราคาไม่เกิน 3,000,000 บาทภายในระยะเวลา 3 ปี ซึ่งใช้เป็นคำถามในการคัดกรองกลุ่มตัวอย่าง

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบทางการตลาดของโครงการหมู่บ้านจัดสรร

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นต่อองค์ประกอบการตลาด

โครงการหมู่บ้านจัดสรรในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมามีข้อความจำนวน 32 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า(Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (กัลยาพานิชย์ บัญชา, 2560: 98) จากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่ามีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือแบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran & Bougie, 2020: 127)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอนดังต่อไปนี้ 1. นัดหมายการสัมภาษณ์ 2. ดำเนินการสัมภาษณ์ 3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ โดยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ให้กับผู้ที่มีความต้องการซื้อบ้านจัดสรรในพื้นที่อำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาในราคาไม่เกิน 3,000,000 บาทภายในระยะเวลา 3 ปีซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00 2) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมตัวแปรสังเกตได้จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องการทบทวนวรรณกรรมและการสัมภาษณ์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

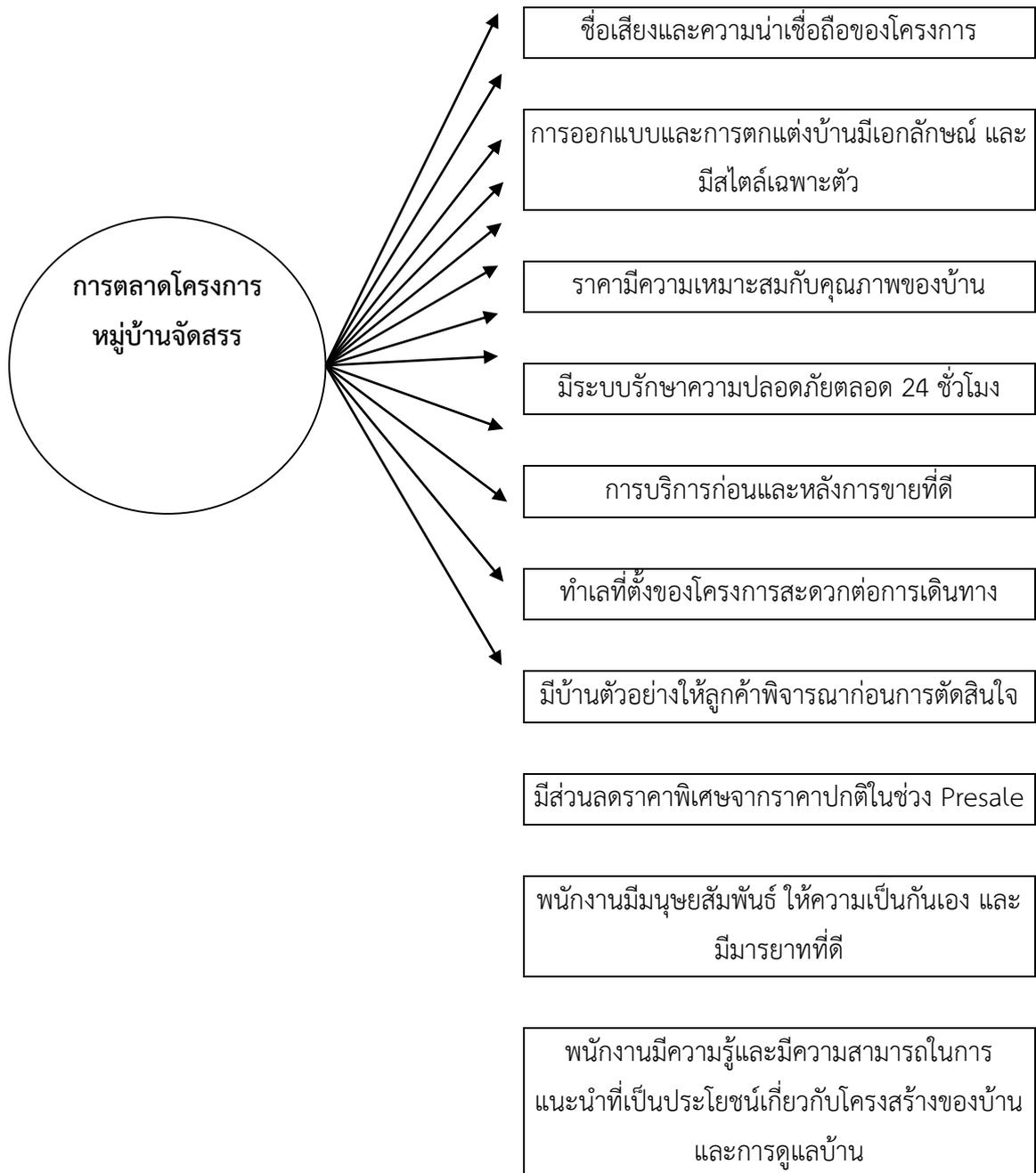
หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ 1) ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2) ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อวิเคราะห์หาองค์ประกอบของวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัท เอ็ม ที พร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดโดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

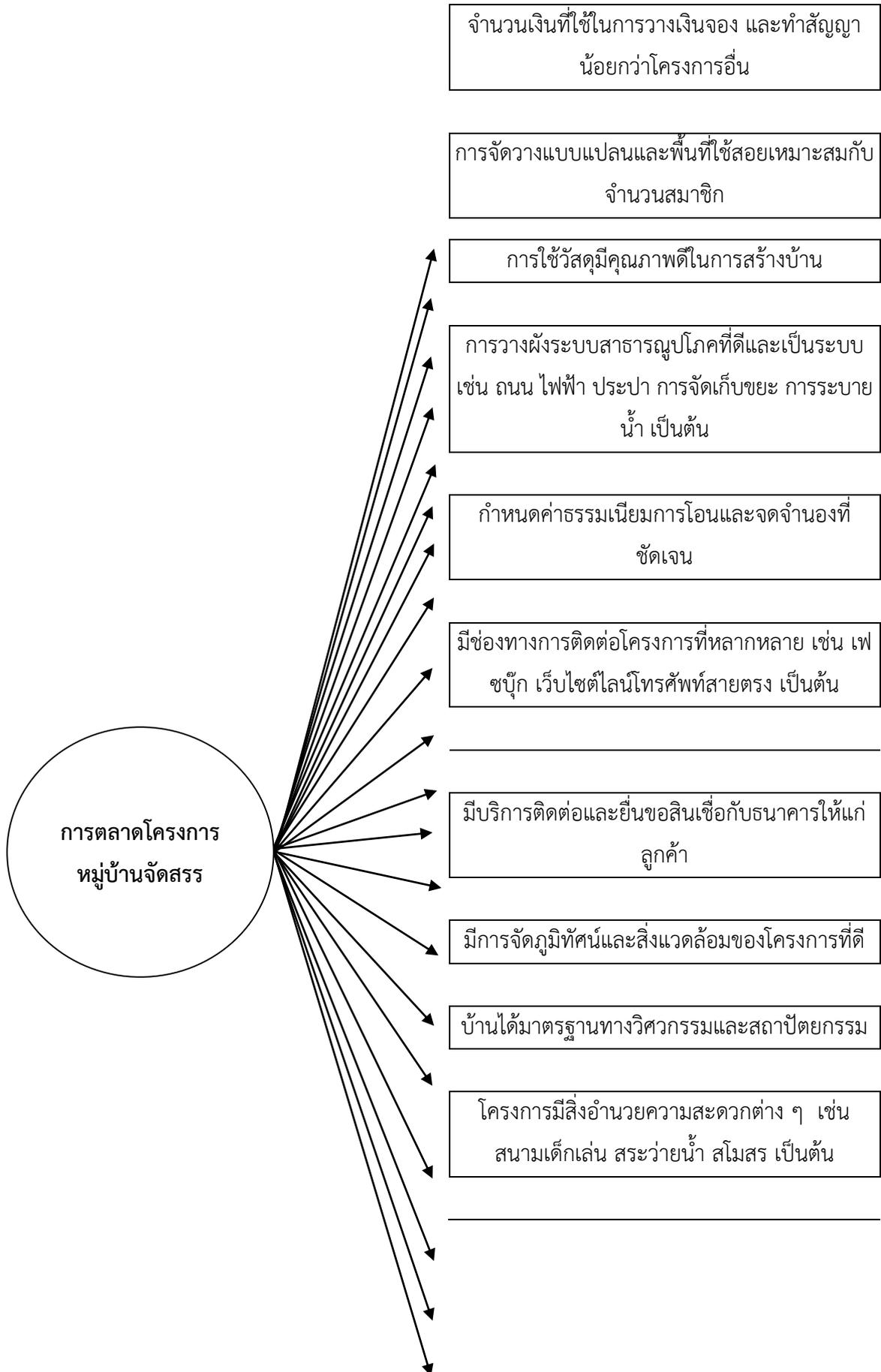
กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรแฝง

ตัวแปรสังเกตได้

สามารถยื่นข้อเสนอขอต่อเติมปรับปรุงบ้านต่อ
โครงการเพื่อให้ดำเนินการก่อนส่งมอบ

รับประกันโครงสร้างและซ่อมบำรุงหลังการขาย
ภายในเวลาที่กำหนด

กำหนดค่าใช้จ่ายส่วนกลางต่อพื้นที่อย่างชัดเจน

กำหนดช่วงระยะเวลาของการชำระเงินจางอย่าง
ชัดเจน

มีสำนักงานขายตั้งอยู่ในโครงการและมีช่วงเวลาที่
สามารถติดต่อโครงการได้อย่างชัดเจน

มีการให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในงาน
ระดับจังหวัดและระดับประเทศ เช่น มหกรรมบ้าน
และสวน

มีการให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการใน
ห้างสรรพสินค้า

มีการใช้สื่อต่างๆ ในการโฆษณา เช่น โบรชัวร์ ป้าย
โปสเตอร์ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น

มีการส่งเสริมการขายโดยการให้ของรางวัล ของ
สมนาคุณ ตามเงื่อนไขที่กำหนด เช่น
เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ปิมน้ำ ถังน้ำ เป็นต้น

พนักงานมีความรู้ ความสามารถในการให้ข้อมูล
เกี่ยวกับสินเชื่อบ้านที่ถูกต้อง

ความรวดเร็วในการให้บริการเข้าซ่อมบำรุงหลังการ
 ขายตามระยะเวลารับประกัน

โครงการมีพื้นที่สีเขียวสำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1.องค์ประกอบทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัด ในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมา

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมีอายุตั้งแต่ 30 ปี – ไม่เกิน 40 ปีและตั้งแต่ 20 ปี – ไม่เกิน 30 ปีจบการศึกษาในระดับปริญญาตรีมีอาชีพข้าราชการและพนักงานบริษัทเอกชนมีรายได้เฉลี่ยต่อเดือนตั้งแต่ 15,000 – ไม่เกิน 30,000 บาทและมีจำนวนสมาชิกในครัวเรือน 3-4 คน

1.2 องค์ประกอบทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรพบว่า การตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาสามารถจำแนกองค์ประกอบได้เป็น6องค์ประกอบ จาก 32 ตัวแปรสังเกตได้ ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของการตลาดของโครงการหมู่บ้านจัดสรร

โครงการหมู่บ้านจัดสรร	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่ 1	
การจัดวางแบบแปลนและพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับจำนวนสมาชิก	0.683
โครงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆเช่น สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ สโมสร เป็นต้น	0.676
การวางผังระบบสาธารณูปโภคที่ดีและเป็นระบบเช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การจัดเก็บขยะ การระบายน้ำ เป็นต้น	0.661
มีระบบรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง	0.644
ชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือของโครงการ	0.632

โครงการหมู่บ้านจัดสรร	Factor Loading Score
บ้านได้มาตรฐานทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม	0.630
โครงการมีพื้นที่สีเขียวสำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย	0.630
มีการจัดภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมของโครงการที่ดี	0.557
การออกแบบและการตกแต่งบ้านมีเอกลักษณ์และมีสไตล์เฉพาะตัว	0.501
การใช้วัสดุมีคุณภาพดีในการสร้างบ้าน	0.432
องค์ประกอบที่ 2	
กำหนดช่วงระยะเวลาของการชำระเงินจองอย่างชัดเจน	0.770
กำหนดค่าใช้จ่ายส่วนกลางต่อพื้นที่อย่างชัดเจน	0.746
ราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของบ้าน	0.696
กำหนดค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนองที่ชัดเจน	0.694
จำนวนเงินที่ใช้ในการวางเงินจองและทำสัญญาน้อยกว่าโครงการอื่น	0.685
องค์ประกอบที่ 3	
มีการให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในงานระดับจังหวัดและระดับประเทศเช่น มหกรรมบ้านและสวน	0.641
มีการใช้สื่อต่างๆในการโฆษณา เช่น โบรชัวร์ ป้ายโปสเตอร์ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น	0.638
มีส่วนลดราคาพิเศษจากราคาปกติในช่วง Presale	0.633
มีการให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในห้างสรรพสินค้า	0.626
มีการส่งเสริมการขายโดยการให้ของรางวัลของสมนาคุณ ตามเงื่อนไขที่กำหนด เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ปิมน้ำถังน้ำ เป็นต้น	0.585
องค์ประกอบที่ 4	
มีช่องทางการติดต่อโครงการที่หลากหลายเช่น Facebook Website Line โทรศัพท์สายตรง เป็นต้น	0.793
มีบริการติดต่อและยื่นขอสินเชื่อกับธนาคารให้แก่ลูกค้า	0.708
ทำเลที่ตั้งของโครงการสะดวกต่อการเดินทาง	0.619
มีสำนักงานขายตั้งอยู่ในโครงการและมีช่วงเวลาที่สามารถติดต่อโครงการได้อย่างชัดเจน	0.517
มีบ้านตัวอย่างให้ลูกค้าพิจารณาก่อนการตัดสินใจ	0.452
องค์ประกอบที่ 5	

โครงการหมู่บ้านจัดสรร	Factor Loading Score
สามารถยื่นข้อเสนอขอต่อเติมปรับปรุงบ้านต่อโครงการเพื่อให้ดำเนินการก่อนส่งมอบ	0.753
รับประกันโครงสร้างและซ่อมบำรุงหลังการขายภายในเวลาที่กำหนด	0.692
การบริการก่อนและหลังการขายที่ดี	0.688
ความรวดเร็วในการให้บริการเข้าซ่อมบำรุงหลังการขายตามระยะเวลารับประกัน	0.627
องค์ประกอบที่ 6	
พนักงานมีความรู้และมีความสามารถในการแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโครงสร้างของบ้านและการดูแลบ้าน	0.628
พนักงานมีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อบ้านที่ถูกต้อง	0.650
พนักงานมีมนุษยสัมพันธ์ให้ความเป็นกันเอง และมีมารยาทที่ดี	0.555

จากตารางที่ 1 ได้นำองค์ประกอบมานิยามและให้ความหมายองค์ประกอบของการตลาดของโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ตั้งชื่อว่าแบบบ้านสไตล์เอ็ม ที (M T Model Home Design)หรือใช้ตัวย่อว่า “M” โดยนิยามองค์ประกอบที่ 1 หมายถึง การออกแบบบ้านที่ได้มาตรฐานทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรมซึ่งคำนึงถึงอรรถประโยชน์ที่มีต่อผู้ที่อยู่อาศัย โดยมีการออกแบบและการตกแต่งบ้านอย่างมีเอกลักษณ์ มีสไตล์เฉพาะตัว มีการจัดวางแบบแปลนพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกที่อยู่อาศัย มีการวางผังระบบสาธารณูปโภคที่ดีและเป็นระบบ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การจัดเก็บขยะ การระบายน้ำ เป็นต้นโครงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ สโมสร เป็นต้นมีพื้นที่สีเขียวสำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย มีระบบรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมงมีการจัดภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมของโครงการที่ดีและมีการใช้วัสดุมีคุณภาพดีในการสร้างบ้าน เพื่อสร้างชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือให้กับโครงการซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ได้ร้อยละ 39.656

องค์ประกอบที่ 2 ตั้งชื่อว่าราคาที่จับต้องได้ (Tangible Price)หรือใช้ตัวย่อว่า “T” โดยนิยามองค์ประกอบที่ 2 หมายถึง จำนวนเงินที่เป็นตัวกำหนดที่ลูกค้าต้องจ่ายเพื่อใช้ในการซื้อบ้านจัดสรร โดยราคาต้องมีความเหมาะสมกับคุณภาพของบ้านจำนวนเงินที่ใช้ในการวางเงินจอง และทำสัญญาน้อยกว่าโครงการอื่นกำหนดช่วงระยะเวลาของการชำระเงินจองอย่างชัดเจนกำหนดค่าใช้จ่ายส่วนกลางต่อพื้นที่ค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนองอย่างชัดเจนซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรได้ร้อยละ 7.603

องค์ประกอบที่ 3 ตั้งชื่อว่าการส่งเสริมการตลาด (Home Promotion) หรือใช้ตัวย่อว่า “H” โดยนิยามองค์ประกอบที่ 3 หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านจัดสรร และการจูงใจให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายตัดสินใจซื้อบ้าน โดยมีกรให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในงานระดับจังหวัดและระดับประเทศ เช่น มหกรรมบ้านและสวนกรให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในห้างสรรพสินค้ามีการใช้สื่อต่างๆ ในการโฆษณา เช่น โบรชัวร์ ป้ายโปสเตอร์ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น รวมทั้งมีส่วนลดราคาพิเศษจากราคาปกติในช่วง Presale และมีการส่งเสริมการขายโดยการให้ของรางวัล ของสมนาคุณ ตามเงื่อนไขที่กำหนด เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ ปิมน้ำ ถังน้ำ เป็นต้นซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ได้ร้อยละ 5.749

องค์ประกอบที่ 4 ตั้งชื่อว่าการขายที่หลากหลาย (Omni-Chanel) หรือใช้ตัวย่อว่า “O” โดยนิยามองค์ประกอบที่ 4 หมายถึง การนำเสนอขายและช่องทางการติดต่อโครงการที่หลากหลาย เช่น Facebook Website Line โทรศัพท์สายตรง เป็นต้นมีบริการติดต่อและยื่นขอสินเชื่อกับธนาคารให้แก่ลูกค้า โดยเลือกทำเลที่ตั้งของโครงการสะดวกต่อการเดินทางมีสำนักงานขายตั้งอยู่ในโครงการและมีช่วงเวลาที่สามารถติดต่อโครงการได้โดยสะดวก และมีบ้านตัวอย่างให้ลูกค้าพิจารณาก่อนการตัดสินใจซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ได้ร้อยละ 5.387

องค์ประกอบที่ 5 ตั้งชื่อว่าการกระบวนการบริหารจัดการ (Management Process) หรือใช้ตัวย่อว่า “M” โดยนิยามองค์ประกอบที่ 5 หมายถึง กระบวนการให้บริการที่ดีและอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าทั้งก่อนและหลังการขาย โดยสามารถยื่นข้อเสนอขอต่อเติมปรับปรุงบ้านต่อโครงการเพื่อให้ดำเนินการก่อนส่งมอบการรับประกันโครงสร้างและซ่อมบำรุงหลังการขายภายในเวลาที่กำหนด และความเร็วในการให้บริการเข้าซ่อมบำรุงหลังการขายตามระยะเวลาประกันซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ได้ร้อยละ 3.638

องค์ประกอบที่ 6 ตั้งชื่อว่าการพนักงานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Employee) หรือใช้ตัวย่อว่า “E” โดยนิยามองค์ประกอบที่ 6 หมายถึง พนักงานของโครงการหมู่บ้านจัดสรรที่มีความชำนาญในการทำงานเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า เนื่องจากพนักงานเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับลูกค้า ทำหน้าที่นำเสนอขายสินค้าให้กับลูกค้า ดังนั้นโครงการหมู่บ้านจัดสรรจึงต้องมีพนักงานที่มีความรู้และมีความสามารถในการแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโครงสร้างของบ้านและการดูแลบ้านมีความรู้ ความสามารถในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อบ้านที่ถูกต้องมีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความเป็นกันเอง และมีมารยาทที่ดีซึ่งเป็นองค์ประกอบที่สามารถอธิบายแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรร ได้ร้อยละ 3.436

จากทั้ง 6 องค์ประกอบสามารถอธิบายองค์ประกอบการตลาดของเครื่องใช้ไฟฟ้าได้ร้อยละ 65.469

3.แนวทางทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรพบว่า จากนิยามขององค์ประกอบของการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีร็อพเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลหัวทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาได้แก่

“M” M T Model Home Design	หมายถึง	แบบบ้านสไตล์เอ็ม ที
“T” Tangible Price	หมายถึง	ราคาที่จับต้องได้
“H” Home Promotion	หมายถึง	การส่งเสริมการตลาด
“O” Omni-Chanel	หมายถึง	ช่องทางการขายที่หลากหลาย
“M” Management Process	หมายถึง	กระบวนการบริหารจัดการ
“E” Expert Employee	หมายถึง	พนักงานที่เชี่ยวชาญ

การกำหนดแนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีหรือพีเพอร์ตี้ 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลหัวทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาโดยการนำเอาตัวอักษรภาษาอังกฤษในแต่ละองค์ประกอบมาเรียงกันเป็นคำ “MT HOME” หรือ “เอ็มทีโฮมบ้านสวยอยู่สบาย” เพื่อเป็นแนวทางในการพัฒนาต่อยอดกิจการโครงการหมู่บ้านจัดสรรโดยมีแนวทางการตลาดที่สำคัญ 6 โครงการ ดังนี้ 1) การออกแบบบ้านสไตล์เอ็มทีพีหรือพีเพอร์ตี้ 2) บ้านเดี่ยวราคาประหยัด 3) การให้ข้อมูลและการส่งเสริมการตลาด 4) ความสะดวกของลูกค้า 5) บริการดีที่ตรงใจและ 6) พนักงานที่เชี่ยวชาญในงานโดยใช้งบประมาณทั้งหมด 1,815,000 บาท

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบของการตลาดของโครงการหมู่บ้านจัดสรรสามารถอภิปรายผลดังนี้

1.แบบบ้านสไตล์เอ็ม ที (M T Model Home Design: M)หมายถึง การออกแบบบ้านที่ได้มาตรฐานทางวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม ซึ่งคำนึงถึงอัตราประโยชน์ที่มีต่อผู้ที่อยู่อาศัย โดยมีการออกแบบและการตกแต่งบ้านอย่างมีเอกลักษณ์ มีสไตล์เฉพาะตัว มีการจัดวางแบบแปลนพื้นที่ใช้สอยเหมาะสมกับจำนวนสมาชิกที่อยู่อาศัย มีการวางผังระบบสาธารณูปโภคที่ดีและเป็นระบบ เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา การจัดเก็บขยะ การระบายน้ำ เป็นต้น โครงการมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่าง ๆ เช่น สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ สโมสร เป็นต้น มีพื้นที่สีเขียวสำหรับพักผ่อนและออกกำลังกาย มีระบบรักษาความปลอดภัยตลอด 24 ชั่วโมง มีการจัดภูมิทัศน์และสิ่งแวดล้อมของโครงการที่ดี และมีการใช้วัสดุมีคุณภาพดีในการสร้างบ้าน เพื่อสร้างชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือให้กับโครงการสอดคล้องกับงานวิจัยของ สุขอนันต์ สิงห์นาวัง(2559:76-77) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับสิ่งอำนวยความสะดวก เช่น สนามเด็กเล่น สระว่ายน้ำ สโมสร มีอยู่อย่างเพียงพอ สอดคล้องกับงานวิจัยของ ขวลิขิต จันทป และศราวุธ สังข์วรรณ(2561: 141-151) ที่เสนอว่าโครงการบ้านจัดสรรมีการออกแบบพื้นที่ใช้สอยเหมาะสม บ้านมีเอกลักษณ์มีสไตล์ในการออกแบบที่ทันสมัยนั่งพักผ่อน หรือสนามกีฬา เพื่อออกกำลังกายสอดคล้องกับงานวิจัยของ อุษาถึงทอง, กนกวรรณแสนเมือง, กาญจนาพันธุ์เอี่ยมและชัชวาลแสงทองล้วน(2563: 121-136) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับโครงการบ้านจัดสรรมีสวนหย่อม พื้นที่สีเขียวระบบสาธารณูปโภคมีอยู่อย่างเหมาะสม เช่น ถนน ไฟฟ้า ประปา

การจัดเก็บขยะ ระบบการระบายน้ำ เป็นต้น ตัวบ้านที่สร้างเป็นไปตามมาตรฐานวิศวกรรมและสถาปัตยกรรม การใช้วัสดุคุณภาพดีในการสร้างบ้านมีระบบรักษาความปลอดภัย 24 ชั่วโมง และสอดคล้องกับงานวิจัยของ นพพนธ์ เลิศศิริลัดดา(2563:63) ที่พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับมีสวนสาธารณะส่วนกลาง สำหรับออกกำลังกาย หรือทำกิจกรรมสันทนาการที่ร่มรื่น มีระบบสาธารณูปโภค เช่น ถนน ไฟฟ้า ระบบการเก็บขยะ ระบบการระบายน้ำ เป็นต้น มีอยู่อย่างเหมาะสม

2.ราคาที่ต้องจ่ายได้ (Tangible Price: T)หมายถึง จำนวนเงินที่เป็นตัวกำหนดที่ลูกค้าต้องจ่ายเพื่อใช้ในการซื้อบ้านจัดสรร โดยราคาต้องมีความเหมาะสมกับคุณภาพของบ้าน จำนวนเงินที่ใช้ในการวางเงินจอง และทำสัญญาน้อยกว่าโครงการอื่น กำหนดช่วงระยะเวลาของการชำระเงินจองอย่างชัดเจน กำหนดค่าใช้จ่ายส่วนกลางต่อพื้นที่ ค่าธรรมเนียมการโอน และจดจำนองอย่างชัดเจน สอดคล้องกับงานวิจัยของมานิต คำเล็กและสรรค์ชัยกิตติยานันท์ (2559:67-75) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับอัตราค่าธรรมเนียมการจดจำนองที่ดินมีความเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดีอุณยวงค์และประสพชัยพสุนนท์ (2559: 1221-1241) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับราคาขายของบ้านมีความคุ้มค่าและมีความเหมาะสมเงื่อนไขระยะเวลาของการชำระเงินมีความเหมาะสมสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษาถึงทองและคณะ (2563: 121-136) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับโครงการมีค่าธรรมเนียมการโอนและจดจำนองเหมาะสมการเก็บเงินค่าใช้จ่ายส่วนกลางมีความเหมาะสมและสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพนธ์เลิศศิริลัดดา (2563: 68) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับราคามีความเหมาะสมกับคุณภาพของบ้าน และทำเลที่ตั้งเงื่อนไขการชำระเงินมีความเหมาะสมเช่นการวางเงินดาวน์และการวางเงินจองเป็นต้นมีการส่งเสริมการตลาดที่น่าสนใจเช่นส่วนลดพิเศษจากราคาปกติ

3.การส่งเสริมการตลาด (Home Promotion: H)หมายถึง กิจกรรมส่งเสริมการตลาดเพื่อให้ข้อมูลเกี่ยวกับโครงการหมู่บ้านจัดสรร และการจูงใจให้กลุ่มลูกค้าเป้าหมายตัดสินใจซื้อบ้าน โดยมีการให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในงานระดับจังหวัดและระดับประเทศ เช่น มหกรรมบ้านและสวน การให้ข้อมูลและประชาสัมพันธ์โครงการในห้างสรรพสินค้า มีการใช้สื่อต่างๆ ในการโฆษณา เช่น โบรชัวร์ ป้ายโปสเตอร์ อินเทอร์เน็ต สื่อสังคมออนไลน์ เป็นต้น รวมทั้งมีส่วนลดราคาพิเศษจากราคาปกติในช่วง Presale และมีการส่งเสริมการขายโดยการให้ของรางวัล ของสมนาคุณ ตามเงื่อนไขที่กำหนด เช่น เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ บิมน้ำ ถังน้ำ เป็นต้น สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดีอุณยวงค์และประสพชัยพสุนนท์ (2559: 1221-1241) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับมีของรางวัลของแถมเช่นเครื่องใช้ไฟฟ้าเฟอร์นิเจอร์บิมน้ำถังน้ำ เป็นต้นสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษาถึงทองและคณะ (2563: 121-136) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการแจกแถมมีโปรโมชั่นพิเศษที่น่าสนใจสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพนธ์เลิศศิริลัดดา (2563: 68) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการโฆษณาในช่องทางต่างๆอย่างเหมาะสมเช่นวิทยุผ่านพีบีบีทีวีป้ายโฆษณาขนาดใหญ่และอินเทอร์เน็ตเป็นต้น

4.ช่องทางการขายที่หลากหลาย (Omni-Chanel: O) หมายถึง การนำเสนอขายและช่องทางการติดต่อโครงการที่หลากหลาย เช่น Facebook Website Line โทรศัพท์สายตรง เป็นต้น มีบริการติดต่อและยื่นขอสินเชื่อกับธนาคารให้แก่ลูกค้า โดยเลือกทำเลที่ตั้งของโครงการสะดวกต่อการเดินทาง มีสำนักงานขายตั้งอยู่ในโครงการและมีช่วงเวลาที่สามารถติดต่อโครงการได้โดยสะดวก และมีบ้านตัวอย่างให้ลูกค้าพิจารณาก่อนการตัดสินใจ สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดีอุณยะวงศ์และประสพชัยพสุนนท์ (2559: 1221-1241) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับมีความสะดวกในการติดต่อโครงการบริการติดต่อและประสานงานยื่นขอสินเชื่อกับธนาคารให้แก่ลูกค้า สอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ปัญจมาพรและธีระวัฒน์จันทิก (2559: 48-64) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับสำนักงานโครงการติดต่ออย่างสะดวกมีการพหุบ้านตัวอย่างที่สร้างเสร็จในสถานที่จริงสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษาถึงทองและคณะ (2563: 121-136) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับทำเลที่ตั้งโครงการเดินทางไปมาสะดวกสามารถติดต่อโครงการบ้านจัดสรรได้หลายช่องทางบ้านตัวอย่างให้ลูกค้าพิจารณาก่อนการตัดสินใจ

5.กระบวนการบริหารจัดการ (ManagementProcess: M) หมายถึง กระบวนการให้บริการที่ดีและอำนวยความสะดวกแก่ลูกค้าทั้งก่อนและหลังการขาย โดยสามารถยื่นข้อเสนอขอต่อเติมปรับปรุงบ้านต่อโครงการเพื่อให้ดำเนินการก่อนส่งมอบ การรับประกันโครงสร้างและซ่อมบำรุงหลังการขายภายในช่วงเวลาที่กำหนด และความรวดเร็วในการให้บริการเข้าซ่อมบำรุงหลังการขายตามระยะเวลารับประกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดีอุณยะวงศ์และประสพชัยพสุนนท์ (2559: 1221-1241) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับมีรับประกันโครงสร้างและซ่อมบำรุง สอดคล้องกับงานวิจัยของชวลิตจันทปและศราวุธสังข์วรรณะ (2561: 141-151) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับลูกค้าสามารถปรับปรุงต่อเติมบ้านได้ตามที่ต้องการและสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษาถึงทองและคณะ (2563: 121-136) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับความรวดเร็วในการให้บริการแก่ลูกค้าการรับประกันผลงานและการรับประกันบ้านให้ลูกค้ามีการให้บริการก่อนและหลังการขายที่ดี

6.พนักงานผู้เชี่ยวชาญ (Expert Employee: E) หมายถึง พนักงานของโครงการหมู่บ้านจัดสรรที่มีความชำนาญในการทำงานเพื่อให้บริการแก่ลูกค้า เนื่องจากพนักงานเป็นผู้ที่ใกล้ชิดกับลูกค้า ทำหน้าที่นำเสนอขายสินค้าให้กับลูกค้า ดังนั้น โครงการหมู่บ้านจัดสรรจึงต้องมีพนักงานที่มีความรู้และมีความสามารถในการแนะนำที่เป็นประโยชน์เกี่ยวกับโครงสร้างของบ้านและการดูแลบ้าน มีความรู้ความสามารถในการให้ข้อมูลเกี่ยวกับสินเชื่อบ้านที่ถูกต้อง มีมนุษยสัมพันธ์ ให้ความเป็นกันเอง และมีมารยาทที่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของณัฐวดีอุณยะวงศ์และประสพชัยพสุนนท์ (2559: 1221-1241) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับพนักงานโครงการหมู่บ้านจัดสรรสามารถให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์แก่ลูกค้าได้ความสามารถในการให้ข้อมูลที่ถูกต้องสอดคล้องกับงานวิจัยของนพพนธ์เลิศศิริลัดดา (2563: 68) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับมีพนักงานคอยให้คำแนะนำที่เป็นประโยชน์และสอดคล้องกับงานวิจัยของอุษาถึงทองและคณะ

(2563: 121-136) ที่พบว่าผู้ตอบแบบสอบถามให้ความสำคัญกับการให้บริการแนะนำความรู้ด้านเทคนิคการดูแลบ้าน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีหรือพีเพอร์ดี 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ทีมฝ่ายการตลาดและการขายควรดำเนินกิจกรรมภายใต้การตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีหรือพีเพอร์ดี 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาและทำการตรวจสอบประเมินผลเพื่อนำไปสู่การพัฒนาการตลาดที่ตอบสนองได้ตรงตามความต้องการของผู้บริโภค

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไปการศึกษาคั้งต่อไปควรนำองค์ประกอบใหม่ 6 องค์ประกอบไปใช้ในการพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อประเมินระดับความคิดเห็นของผู้บริโภคต่อการตลาดโครงการหมู่บ้านจัดสรรของบริษัทเอ็มทีพีหรือพีเพอร์ดี 2018 จำกัดในพื้นที่ตำบลห้วยทะเลอำเภอเมืองนครราชสีมาจังหวัดนครราชสีมาตามแนวทาง “MT HOME” หรือ “เอ็มทีโฮมบ้านสวยอยู่สบาย” รวมทั้งวิเคราะห์โมเดลสมการโครงสร้าง (Structural Equation Modeling: SEM)

เอกสารอ้างอิง

- กัลยาวานิชย์บัญชา. (2560). *การวิเคราะห์สถิติ*. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชวลิต จันทป และศราวุธ สังข์วรรณ. (2561). ส่วนผสมทางการตลาดบริการและสภาพแวดล้อมภายนอกที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรในจังหวัดพระนครศรีอยุธยา. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*, 7(2), 141-151.
- ณัฐวดี อุณยะวงศ์ และประสพชัย พสุนนท์. (2559). ความสัมพันธ์ของลักษณะประชากรศาสตร์และส่วนประสมทางการตลาดบริการต่อพฤติกรรมการเลือกซื้อบ้านจัดสรรของผู้บริโภค อำเภอบ้านโป่งจังหวัดราชบุรี. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร (ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ)*, 9(3), 1221-1241.
- นพพนธ์ เลิศศิริรัตดา. (2563). *ความเป็นไปได้ในการลงทุนธุรกิจโครงการหมู่บ้านจัดสรรสำหรับผู้สูงวัยในอำเภอวางใหญ่ จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษากิจการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

- นราธิป แนวคำดี ประพัฒน์สอน เปี้ยกสอน กฤษณ์ ทัพพญา และ ธัญพร เลี้ยงรักษา. (2563). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตจังหวัดนครปฐม. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 7(1), 121-134.
- พัชรา กลิ่นชวนชื่น. (2564). *ธุรกิจที่อยู่อาศัยต่างจังหวัด (6 จังหวัดหลัก)*. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2565, จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Real-Estate/housing-in-upcountry/IO/io-Housing-in-Upcountry-21>
- มานิต คำเล็ก และสรรคชัย กิตยานันท์. (2559). ส่วนประสมทางการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อบ้านจัดสรรของผู้บริโภคในเขตอำเภอเมือง จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารวิทยาการจัดการ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครปฐม*, 3(2).67-75.
- วิชัยกรศรี.(2565). *แนวโน้มธุรกิจและอุตสาหกรรมไทยปี 2565-2567*. สืบค้นเมื่อ 27 มีนาคม 2565, จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/summary-outlook/outlook-2022-2024>
- สุxonันต์ สิงห์นาวังศ์. (2559). *การศึกษาความเป็นไปได้ในการลงทุนโครงการหมู่บ้านจัดสรร ในเขตอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- สุวรรณ เดชน้อย, เสถียรณภัส ศรีวะรมย์ และดิเรก แสสนธิ. (2564). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดต่อการเลือกซื้อบ้านจัดสรรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยปทุมธานี*, 13(2), 440-452.
- อมรรัตน์ ปัญจมาพร และธีระวัฒน์ จันทิก. (2559). การวิเคราะห์องค์ประกอบปัจจัยของความต้องการบ้านจัดสรรแบบประหยัดพลังงาน. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปากร ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 9(3), 48-64.
- อุษา ถังทอง, กนกวรรณ แสนเมือง, กาญจนา พันธุ์เอี่ยม และชัชวาล แสงทองล้วน. (2563). ส่วนประสมทางการตลาดในการซื้อบ้านจัดสรรในเขตอำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี. *วารสารสถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม*, 7(1), 121-136.
- Comrey, A. & Lee, H. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. Hillsdale: Erlbaum.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. (8th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง และความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทาง
การตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้า
ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด

**The Buying Behavior of Construction Products and The Consumer's
Satisfaction with the Service Marketing Mix in the Decision to
Purchase Construction Products of Kiattisak
Aluminum, Phochai District,
Roi Et Province**

เกียรติศักดิ์ ธิบแจ่ม และ นิติพล ภูตะโชติ

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Kiattisak Ribjaem and Nitipon Phutachote

Khon Kaen University

Corresponding Author, E-mail: Kiattisak_ri@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้า 2) ความพึงพอใจของลูกค้าต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง และ 3) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ กลุ่มตัวอย่าง คือ ลูกค้า จำนวน 400 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบตามสะดวก เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามที่มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค เท่ากับ 0.98 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว

ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้า หลอดไฟ โคม สายไฟ ซึ่งมีวัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างเพื่อต่อเติมที่อยู่อาศัย เหตุผลที่ทำให้เลือกซื้อเพราะสินค้าราคาถูก ความถี่ในการซื้อเดือนละ 3-4 ครั้ง โดยมีค่าใช้จ่ายที่ซื้อสินค้าครั้งละ 2,001-5,000 บาท ชำระค่าสินค้าด้วยเงินสด ส่วนใหญ่ซื้อสินค้าผ่านทางหน้าร้าน และรับสินค้าเองที่ร้าน โดยผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจซื้อหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า คือ ตนเอง ช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารและโปรโมชั่นที่ต้องการ คือ ป้ายคัทเอาท์

2. ความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก

*วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันที่ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันที่รับบทความ :17 ตุลาคม 2565

3. ลูกค้าที่มีเพศและอาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ แตกต่างกัน ส่วนลูกค้าที่มีอายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ ไม่แตกต่างกัน

คำสำคัญ: พฤติกรรมผู้บริโภค; ปัจจัยส่วนประสมการตลาด; ความพึงพอใจ วัสดุก่อสร้าง

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the buying behavior of construction products of the customer, 2) to study the consumer's satisfaction with the service marketing mix in the decision to purchase construction products, and 3) to compare the satisfaction of the service marketing mix in the decision to purchase construction materials of the customer of Kiattisak Aluminum. The sample group were 400 customers, that collected data by convenient random method. The tool used to collect data were the questionnaires, that had Cronbach's alpha at 0.98. The statistics used for data analysis include percentage, mean, standard deviation, t-test, and One-way ANOVA.

The following were the results:

1. Buying behavior of construction materials, it was found that most of the respondents bought electrical equipment, light bulbs, lamps, and wires. The objective of purchasing construction products was housing renovation. The reason of buying was the product was cheap. Purchase frequency was 3-4 times a month. Expenses for purchasing products 2,001-5,000 baht per time, pay for products by cash. Most of them buy products through the storefront. and pick up the product yourself at the shop. The person who is involved in the purchase decision or influencing the decision to buy the product were themselves. The channel for receiving news and promotions that you want is a cut-out sign.

2. The consumer's satisfaction with the service marketing mix in the decision to purchase construction products of Kiattisak Aluminum found that; the customers had the high satisfaction.

3. The customers with the different of gender and occupation had different the satisfaction of service marketing mix in the decision to purchase construction products. The customers with the different of age, education level, and monthly income had not different the satisfaction of service marketing mix in the decision to purchase construction products.

Keywords: Consumer Behavior; Marketing Mix Factors; Satisfaction; Construction Products

บทนำ

อุตสาหกรรมก่อสร้างจัดเป็นอุตสาหกรรมที่มีความสำคัญต่อการขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคมของประเทศไทย และมีบทบาทสำคัญอย่างยิ่งต่อการพัฒนาประเทศ เนื่องจากเป็นอุตสาหกรรมที่สร้างโครงสร้างพื้นฐานและสาธารณูปโภคที่จำเป็นต่อการพัฒนาประเทศ ซึ่งเป็นการนำความเจริญขยายเข้าสู่จังหวัดต่าง ๆ ผ่านโครงการลงทุนและการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ของทั้งภาครัฐและเอกชน รวมทั้งมีความสำคัญต่อการขยายตัวของอสังหาริมทรัพย์ เพราะวัสดุก่อสร้างเป็นวัสดุที่จำเป็นสำหรับการก่อสร้างที่เกี่ยวข้องกับที่อยู่อาศัยและสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ (ทิววรรณ สว่างทิพพากรณ์, กนกวรรณ แสนเมือง และชัชวาล แสงทองล้วน, 2563: 23-33) นอกจากนี้ยังช่วยยกระดับคุณภาพชีวิตของประชาชนคนไทย เนื่องจากก่อให้เกิดการจ้างงานเป็นจำนวนมาก ซึ่งธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมก่อสร้างมากที่สุด คือ ธุรกิจขายปลีกวัสดุก่อสร้างที่มีการเจริญเติบโตตามการขยายตัวของอุตสาหกรรมก่อสร้าง (ชัยกิตติ แก้วคง และศิริพงศ์ รักใหม่, 2564: 135-151) ซึ่งมีการคาดการณ์ว่า ปี พ.ศ. 2564-2566 ธุรกิจวัสดุก่อสร้างมีแนวโน้มขยายตัวขึ้นตามความต้องการทั้งในและต่างประเทศ จากปัจจัยหนุนด้านการลงทุนด้านก่อสร้างโดยรวมในประเทศไทยที่คาดว่าจะขยายตัวเฉลี่ยร้อยละ 4.9-5.2 ตามการลงทุนโครงการขนาดใหญ่ของภาครัฐ โดยเฉพาะโครงการที่เกี่ยวข้องกับระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก (Eastern Economic Corridors: EEC) รวมถึงโครงการขยายเส้นทางคมนาคมขนส่งทางถนนและระบบรางทั่วประเทศ นอกจากนี้ การก่อสร้างที่อยู่อาศัยภาคเอกชนมีแนวโน้มฟื้นตัวตามทิศทางเศรษฐกิจที่ปรับตัวดีขึ้น (พุทธชาติ ลุนคำ, 2564: ออนไลน์)

จากการขยายตัวของอุตสาหกรรมก่อสร้างสู่ภูมิภาคและจังหวัดต่าง ๆ ทำให้ผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ได้มีการขยายสาขาออกไปยังภูมิภาค เพื่อให้ครอบคลุมจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ และมีการปรับกลยุทธ์ใหม่ให้มีประสิทธิภาพ และมีมาตรฐานการบริการที่ขึ้น อย่างต่อเนื่อง ประกอบกับพฤติกรรมของผู้บริโภคที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้บริโภคหันไปใช้บริการกับร้านค้าปลีกวัสดุก่อสร้างที่มีขนาดใหญ่กว่า มีสินค้าครบครัน และการให้บริการที่ครบวงจร (วลัย ชอนกลิ่น, 2562: 233-247) รวมทั้งการเข้าสู่การตลาดออนไลน์ของผู้ประกอบการธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ส่งผลทำให้ภาวะการแข่งขันที่สูงขึ้นของธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้าง ดังนั้น ร้านจำหน่ายวัสดุก่อสร้างแบบดั้งเดิมในพื้นที่ต้องมีการปรับเปลี่ยนกลยุทธ์การตลาดและวิธีการดำเนินงานเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น โดยมีการสร้างกลยุทธ์การตลาดเพื่อสร้างความได้เปรียบทางการแข่งขัน สร้างความแตกต่างจากคู่แข่ง สร้างความพึงพอใจให้กับลูกค้า และสร้างรายได้ให้กับธุรกิจ เพื่ออยู่รอดในธุรกิจจำหน่ายวัสดุก่อสร้างอย่างยั่งยืนต่อไป

ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม เป็นร้านขายวัสดุก่อสร้างกรณีศึกษา ตั้งอยู่ที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด รูปแบบธุรกิจเป็นบริษัทจำกัด ประเภทธุรกิจ ประกอบกิจการค้าวัสดุก่อสร้าง เช่น อุปกรณ์ฮาร์ดแวร์ อลูมิเนียม หลังคาเหล็ก เหล็กรูปพรรณ อิฐ หิน ปูน ทราช เสาหล่อสำเร็จรูป เป็นต้น จากการขายวัสดุก่อสร้างของร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม ระหว่างปี พ.ศ. 2562-2564 พบว่า รายได้ยังไม่เป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้ (ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม, 2565: 3) ดังนั้น ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม จึงต้องการศึกษาพฤติกรรมการณ์ซื้อ

สินค้าวัสดุก่อสร้าง และความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด เพื่อนำข้อมูลมาใช้ประโยชน์ในการเสนอกลยุทธ์การตลาดในการเพิ่มยอดขายวัสดุก่อสร้างต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม
2. เพื่อศึกษาความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์
3. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิธีการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการเก็บรวบรวมแบบสอบถาม

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งเป็นประชาชนที่มีอายุ 18-70 ปี ในเขตพื้นที่อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวน 20,128 คน (สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง, 2565: ออนไลน์)

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาได้จากการคำนวณกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรทราบจำนวนประชากรของทาโร ยามาเน่ (อิศวิน แสงพิบูล, 2562: 87) ได้กลุ่มตัวอย่าง 392 คน จึงได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างเพิ่มเป็น 400 คน เพื่อความสะดวกในการเก็บรวบรวมข้อมูลและวิเคราะห์ข้อมูล หลังจากนั้นทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบตามสะดวก (Convenience Sampling) กับลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม มีคำถามจำนวน 5 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ลักษณะคำถามเป็นปลายปิด ใช้มาตรวัดแบบนามบัญญัติ และมาตราเรียงอันดับ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับพฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบสอบถามปลายปิด มีจำนวน 10 ข้อ โดยมีคำถามมีลักษณะปลายปิดแบบนามบัญญัติ และมาตราเรียง

อันดับ **ตอนที่ 3** เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้า ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม ในด้านด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านสถานที่ ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพบริการการให้บริการ คำถามทั้งหมดจำนวน 40 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) เพื่อวัดระดับความพึงพอใจเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560: 101) ได้แก่ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด โดยมี

การทดสอบคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม พบว่า การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 ค่าจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัก ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ เท่ากับ 0.89 ด้านราคา เท่ากับ 0.91 ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย เท่ากับ 0.90 ด้านการส่งเสริมการตลาด เท่ากับ 0.85 ด้านพนักงาน เท่ากับ 0.94 ด้านกระบวนการให้บริการ เท่ากับ 0.88 ด้านลักษณะทางกายภาพ เท่ากับ 0.93 ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ เท่ากับ 0.93 และรวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.98 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.8 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran and Bougie, 2020: 129)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามที่สร้างขึ้นกับกับลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยให้ผู้ตอบกรอกแบบสอบถามด้วยตนเองผ่านแบบสอบถามออนไลน์ ร่วมกับการแจกแบบฉบับจริง ตามความสะดวกของลูกค้า ระหว่างช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2565 เป็นเวลา 1 เดือน จนได้จำนวนข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ครบจำนวน 400 คน คิดเป็นร้อยละ 100

2) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ (SPSS) ดังนี้

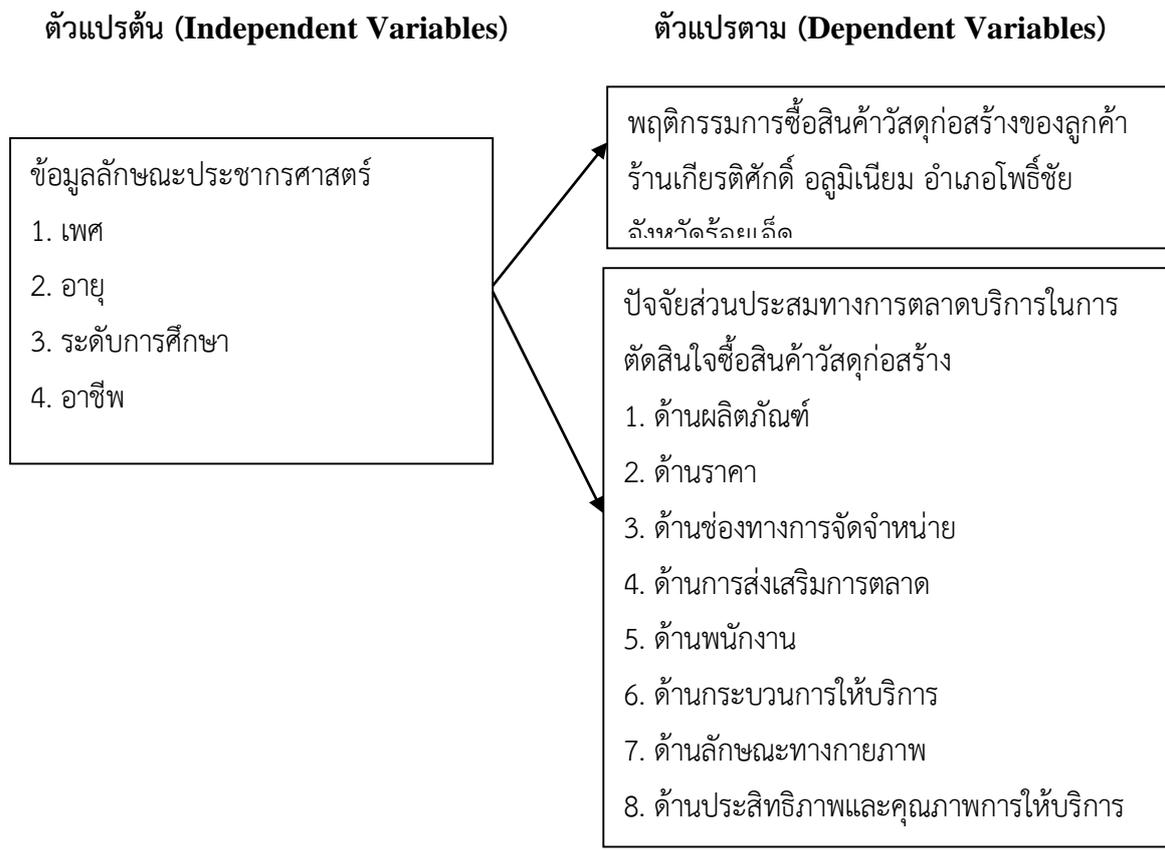
1) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงพรรณนา ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล และมีเกณฑ์แปลผลค่าเฉลี่ย 5 ระดับ ดังนี้ 4.21 - 5.00 สำคัญมากที่สุด 3.41 - 4.20 สำคัญมาก 2.61 - 3.40 สำคัญปานกลาง 1.81 - 2.60 สำคัญน้อย และ 1.00 - 1.80 สำคัญน้อยที่สุด (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560: 129)

2) การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติเชิงอนุมาน กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 2 กลุ่ม ใช้การทดสอบด้วยสถิติ t-test แบบกลุ่มตัวอย่างเป็นอิสระกัน (Independent t-test) เพื่อทดสอบสมมติฐานการวิจัยเพศที่แตกต่างกันของลูกค้ามีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างที่แตกต่างกัน หรือไม่ กรณีแบ่งกลุ่มตัวอย่างออกเป็น 3 กลุ่มขึ้นไป ผู้ศึกษาใช้การวิเคราะห์ความ

แปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ลูกค้าที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือนแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างที่แตกต่างกัน หรือไม่ โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง และความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด โดยประยุกต์ใช้พฤติกรรมผู้บริโภคเป็นกรณีศึกษาว่ามีพฤติกรรมอย่างไรในการตัดสินใจซื้อและใช้สินค้าและผลิตภัณฑ์ (เหมือนจิต จิตสุนทรชัยกุล, 2561: 36) และปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ (Wilson, Zeithaml and Bitner, 2016: 55-57) จึงได้กำหนดกรอบแนวคิดการวิจัย ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย เรื่อง พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างและความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

1.1 ข้อมูลลักษณะประชากรศาสตร์ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 69.00) อายุระหว่าง 31-40 ปี (ร้อยละ 40.00) ระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. (ร้อยละ 33.00) อาชีพธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย (ร้อยละ 33.25) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน 15,001-20,000 บาท (ร้อยละ 43.75)

1.2 พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างกับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้า หลอดไฟ โคม สายไฟ (ร้อยละ 34.50) รองลงมา คือ เครื่องมือช่างและฮาร์ดแวร์ (ร้อยละ 29.25) และท่อประปาและอุปกรณ์ประปา (ร้อยละ 27.75) วัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างเพื่อต่อเติมที่อยู่อาศัย (ร้อยละ 37.00) เหตุผลที่ทำให้เลือกซื้อสินค้ากับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม เพราะสินค้าราคาถูก (ร้อยละ 34.25) รองลงมา คือ ตั้งอยู่ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน (ร้อยละ 34.25) สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐาน (ร้อยละ 30.75) ความถี่ในการซื้อสินค้ากับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม เดือนละ 3-4 ครั้ง (ร้อยละ 26.25) ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยที่ซื้อสินค้าครั้งละ 2,001-5,000 บาท โดยวิธีการชำระด้วยเงินสด (ร้อยละ 56.00) ส่วนใหญ่ซื้อสินค้ากับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียมผ่านทางหน้าร้าน (ร้อยละ 71.75) และรับสินค้าเองที่ร้าน (ร้อยละ 84.25) โดยผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจซื้อหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้า คือ ตัดสินใจซื้อด้วยตนเอง (ร้อยละ 31.25) ช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารและโปรโมชั่นที่ต้องการ คือ ป้ายคัทเอาท์ คือ (ร้อยละ 23.50) รองลงมา คือ เฟซบุ๊ก (ร้อยละ 20.00)

2. ความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม อำเภอโพธิ์ชัย จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งภาพรวม และรายด้าน 8 ด้าน ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการแปลผลของระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม

ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการ	\bar{X}	S.D.	แปลผล
ด้านผลิตภัณฑ์	3.92	0.51	มาก
ด้านราคา	3.98	0.47	มาก
ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย	4.04	0.45	มาก
ด้านการส่งเสริมการตลาด	4.04	0.46	มาก
ด้านพนักงาน	4.01	0.46	มาก
ด้านกระบวนการให้บริการ	4.01	0.46	มาก
ด้านลักษณะทางกายภาพ	4.00	0.48	มาก
ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ	3.99	0.46	มาก
ภาพรวม	4.00	0.38	มาก

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ ผลจากการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ลูกค้าที่มีเพศและอาชีพแตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างแตกต่างกัน ($p < 0.05$) ส่วนลูกค้าที่มีอายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันอย่างมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง ไม่แตกต่างกัน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ผลการเปรียบเทียบระดับความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม จำแนกตามลักษณะประชากรศาสตร์

ข้อมูลทั่วไป		ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าสถิติทดสอบ	ระดับนัยสำคัญ
เพศ	เพศชาย	4.07	มาก	$t=5.494^*$	0.000
	เพศหญิง	3.85	มาก		
อายุ	น้อยกว่าหรือเท่ากับ 30 ปี	4.02	มาก	$F=0.620$	0.539
	31-40 ปี	3.98	มาก		
	40 ปีขึ้นไป	4.00	มาก		
ระดับการศึกษา	ประถมศึกษา	3.99	มาก	$F=1.007$	0.404

ข้อมูลทั่วไป		ค่าเฉลี่ย	แปลผล	ค่าสถิติทดสอบ	ระดับนัยสำคัญ
	มัธยมศึกษาตอนต้น	4.02	มาก		
	มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช.	4.01	มาก		
	อนุปริญญา/ ปวส.	4.02	มาก		
	ปริญญาตรีขึ้นไป	3.90	มาก		
อาชีพ	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	3.82	มาก	F=8.367*	0.000
	ธุรกิจส่วนตัว/ค้าขาย	4.10	มาก		
	พนักงานบริษัทเอกชน	3.99	มาก		
	ช่าง / ผู้รับเหมา	4.09	มาก		
	เกษตรกรและอาชีพอื่น ๆ	3.85	มาก		
รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	น้อยกว่า 9,000 บาท	4.02	มาก	F=2.140	0.095
	9,000-15,000 บาท	4.05	มาก		
	15,001-20,000 บาท	3.95	มาก		
	20,000 บาทขึ้นไป	4.03	มาก		

หมายเหตุ: * แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำประเด็นสำคัญมาอภิปรายผล ดังนี้

1. พฤติกรรมการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างกับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ซื้ออุปกรณ์ไฟฟ้า หลอดไฟ โคม สายไฟ รองลงมา คือ เครื่องมือช่างและฮาร์ดแวร์ และท่อประปาและอุปกรณ์ประปา วัตถุประสงค์ในการซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างเพื่อต่อเติมที่อยู่อาศัย เหตุผลที่ทำให้เลือกซื้อสินค้ากับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม เพราะสินค้าราคาถูก รองลงมา คือ ตั้งอยู่ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน สินค้ามีคุณภาพและมาตรฐาน ความถี่ในการซื้อสินค้ากับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม เดือนละ 3-4 ครั้ง ค่าใช้จ่ายโดยเฉลี่ยที่ซื้อสินค้าครั้งละ 2,001-5,000 บาท โดยวิธีการชำระด้วยเงินสด ส่วนใหญ่ซื้อสินค้ากับร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียมผ่านทางหน้าร้าน และรับสินค้าเองที่ร้าน โดยผู้ที่มีส่วนในการตัดสินใจซื้อหรือมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าคือ ตัดสินใจซื้อด้วยตนเอง ช่องทางการรับทราบข้อมูลข่าวสารและโปรโมชั่นที่ต้องการ คือ ป้ายคัทเอ้าท์ และเฟซบุ๊ก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าที่อยู่อาศัยต้องมีการปรับปรุงต่อเติม โดยให้เลือกซื้อเพราะสินค้าราคาถูก เนื่องจากลูกค้ามีความอ่อนไหวด้านราคา เลือกซื้อเพราะร้านตั้งอยู่ใกล้บ้าน/ที่ทำงาน เพราะสะดวกในการเดินทาง ส่วนใหญ่ลูกค้ายังชำระด้วยเงินสด ซื้อสินค้าผ่านทางหน้าร้าน และรับสินค้าเองที่ร้าน เนื่องจากเป็นลูกค้าต่างอำเภอที่มั่นใจการซื้อสินค้าและรับสินค้าเองจากหน้าร้าน และชำระด้วยเงินสด ซึ่งสอดคล้องกับ

งานวิจัยของ เกศรินทร์ คำมะยอม และบุษกรณ ลีเจ็ยวะระ (2563: 77-89)พบว่า ลูกค้าส่วนใหญ่ซื้อสินค้าประเภทเครื่องใช้ไฟฟ้า แหล่งที่ใช้ทำการค้นหาข้อมูลสินค้าและสั่งซื้อสินค้า คือ ช่องทางเฟซบุ๊ก และสอดคล้องกับงานวิจัยของเกศสุตา พลนามอินทร์ (2562: 83-85) พบว่า ส่วนใหญ่เลือกซื้อวัสดุก่อสร้างของลูกค้า เพื่อต่อเติมที่อยู่อาศัย และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชนก ชูเศษ (2562: 9-10) พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ตัดสินใจซื้อด้วยตนเอง โดยชำระเงินด้วยเงินสด และสอดคล้องกับงานวิจัยของ วริษฐ์ ฉินพลิกานนท์ (2564: 50-54) พบว่า ลูกค้าส่วนมากใช้วิธีการเข้ามาซื้อของด้วยตัวเองที่ร้านเป็นช่องทางในการสั่งซื้อสินค้า

2. ความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความพึงพอใจในระดับมาก ทั้งภาพรวม และรายด้าน 8 ด้าน ดังนี้ ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านประสิทธิภาพและคุณภาพการให้บริการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ส่วนประสมทางการตลาดมีผลต่อการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรินทร์ คำมะยอม และบุษกรณ ลีเจ็ยวะระ (2563: 77-89) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าหมวดก่อสร้าง เครื่องใช้ไฟฟ้า เฟอร์นิเจอร์ และของตกแต่งบ้าน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศสุตา พลนามอินทร์ (2562: 83-85) พบว่า ปัจจัยส่วนประสมการตลาดที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อวัสดุก่อสร้างของลูกค้ารายเก่าพบว่า ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านการส่งเสริมการตลาด ด้านพนักงาน ด้านสิ่งแวดล้อมทางกายภาพ และด้านกระบวนการมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจโดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พรชนก ชูเศษ (2562: 9-10) พบว่า กลุ่มตัวอย่างมีการตัดสินใจซื้อสินค้าร้านวัสดุก่อสร้างในจังหวัดตรังโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ได้แก่ ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย ด้านกระบวนการให้บริการ ด้านส่งเสริมการตลาด ด้านลักษณะทางกายภาพ ด้านบุคลากร ด้านผลิตภัณฑ์ และด้านราคา

3. การเปรียบเทียบความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าร้านเกียรติศักดิ์ พบว่า ลูกค้าที่มีเพศและอาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง แตกต่างกัน ส่วนลูกค้าที่มีอายุ อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือน แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง ไม่แตกต่างกัน โดยลูกค้าเพศชายมีค่าเฉลี่ยความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการสูงกว่าลูกค้าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าเพศชายซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างบ่อยกว่าเพศหญิง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิวาวรรณ สว่างทิพพากรณ์ และคณะ (2563: 23-33) พบว่า ส่วนประสมการตลาดที่มีผลต่อการเลือกร้านค้าวัสดุก่อสร้างในเขตอำเภอเมืองราชบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก ด้านผลิตภัณฑ์ ด้านราคา ด้านช่องทางการจัดจำหน่าย และด้านการส่งเสริมการตลาด และผลการทดสอบสมมติฐานพบว่า ลูกค้าที่มีอายุแตกต่าง มีส่วนประสมทางการตลาดในการตัดสินใจเลือกร้านค้าวัสดุก่อสร้างในเขตอำเภอเมืองราชบุรีไม่แตกต่างกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับผู้ประกอบการ

1.1 จากผลการศึกษาลูกค้าที่มีเพศและอาชีพ แตกต่างกันมีความพึงพอใจต่อปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้าง แตกต่างกัน จึงเสนอให้ร้านค้าวัสดุก่อสร้างจัดทำกลยุทธ์ทางการตลาด สำหรับเพศหญิงแตกต่างกับเพศชาย โดยมีพนักงานที่มีความรู้ไว้คอยแนะนำการใช้เครื่องมือและคอยให้ความช่วยเหลือกับลูกค้าเพศหญิง อาชีพช่างหรือผู้รับเหมา กับอาชีพอื่น ๆ ร้านค้าวัสดุก่อสร้างมีการส่งเสริมการตลาดที่แตกต่างกัน เช่น การให้ส่วนลดเมื่อซื้อจำนวนมากแก่ช่างและผู้รับเหมา เป็นต้น

1.2 ร้านค้าวัสดุก่อสร้างนำผลการศึกษาไปใช้ในการกำหนดกลยุทธ์การตลาดในการเพิ่มยอดขายวัสดุก่อสร้างต่อไป

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

การศึกษาคั้งนี้ทำการศึกษาร้านค้าวัสดุก่อสร้างแบบดั้งเดิม ในการศึกษาต่อไปควรทำการศึกษาเปรียบเทียบปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดบริการในการตัดสินใจซื้อสินค้าวัสดุก่อสร้างระหว่างร้านค้าวัสดุก่อสร้างแบบดั้งเดิม และร้านค้าวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา วานิชย์บัญชา. (2560). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. พิมพ์ครั้งที่ 29. กรุงเทพมหานคร: สามลดา.
- เกศรินทร์ คำมะยอม และบุษกรณ ลีเจ็ยวะระ. (2563). ปัจจัยส่วนประสมทางการตลาดในมุมมองของลูกค้าที่มีต่อการตลาดแบบผสมผสานช่องทาง (Omni Channel) ของร้านวัสดุก่อสร้างสมัยใหม่ “พูลเฮ้าส์ สโตร์” จังหวัดร้อยเอ็ด. *วารสารพัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่*, 5 (5), 77-89.
- เกศสุดา พลนามอินทร์. (2562). *แนวทางในการเพิ่มยอดขายวัสดุก่อสร้าง ร้าน 3 เค อำเภอกุมภวาปี จังหวัดอุดรธานี*. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- ชัยกิตติ แก้วคง และศิริพงศ์ รักใหม่. (2564). *แนวทางการจัดการของร้านวัสดุก่อสร้างแนวใหม่ ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี*. *วารสารวิทยาลัยดุสิตธานี*, 15 (1), 135-151
- ทิวาวรรณ สว่างทิพพากรณ์, กนกวรรณ แสนเมือง และชัชวาล แสงทองล้วน. (2563). ปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจเลือกร้านค้าวัสดุก่อสร้างของลูกค้าในเขตอำเภอเมืองราชบุรี จังหวัดราชบุรี. *วารสารวิชาการสังคมศาสตร์เครือข่ายวิจัยประชาชื่น*, 2 (2), 23-33.

- พรชนก ชุเศษ. (2562). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อวัสดุก่อสร้าง ในร้านวัสดุก่อสร้างเขตจังหวัดตรัง. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะบริหารธุรกิจ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.
- พุทธชาติ ลุนคำ. (2564). แนวโน้มธุรกิจ/อุตสาหกรรม ปี 2564-2566: ธุรกิจวัสดุก่อสร้าง. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2565, จาก <https://www.krungsri.com/th/research/industry/industry-outlook/Construction-Construction-Materials/Construction-Materials/IO/io-construction-materials-21>
- ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม. (2565). ข้อมูลธุรกิจ. ร้อยเอ็ด: ร้านเกียรติศักดิ์ อลูมิเนียม.
- วิรัช ฉินพลิกานนท์. (2564). ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการตัดสินใจซื้อวัสดุก่อสร้างร้านเรืองแสงเคหะกิจ อำเภอบ้านกรวด จังหวัดบุรีรัมย์. รายงานการศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. วิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ: มหาวิทยาลัยขอนแก่น.
- วลัย ช่อนกลิ่น. (2562). กลยุทธ์การค้าปลีกที่ส่งผลต่อความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจของผู้ประกอบการค้าปลีกวัสดุก่อสร้าง ในเขตกรุงเทพมหานคร. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี, 10(2), 233-247.
- สำนักบริหารการทะเบียน กรมการปกครอง. (2565) สถิติประชากรทางการทะเบียนราษฎร. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 23 มีนาคม 2565, จาก <https://stat.bora.dopa.go.th/stat/statnew/statMONTH/statmonth/#/displayData>
- เหมือนจิต จิตสุนทรชัยกุล. (2561). พฤติกรรมผู้บริโภคกับธุรกิจค้าปลีก. กรุงเทพฯ: ซีเอ็ดดูเคชั่น.
- อัศวิน แสงพิกุล. (2562). ระเบียบวิธีวิจัย. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. (8th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- Wilson, A., Zeithaml, V. & Bitner, M.J. (2016). *Services Marketing: Integrating Customer Focus Across the Firm*. (3rd ed). New York: McGraw Hill

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน
ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก
**The Study of Needs for Promote Performance Agreement of Teachers in
Tak Secondary Educational Service Area Office**

เพ็ญพิชชา ไชยอด และ ธีรศักดิ์ อุปไมยอริชัย
มหาวิทยาลัยนเรศวร

Penphitcha Jaiyod and Thirasak Uppamaiathichai
Naresuan University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: salaoil22866@gmail.com

บทคัดย่อ

การศึกษาวิจัยฉบับนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู ตำแหน่งครู โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก จำนวน 242 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถามที่มีรูปแบบการตอบสนองแบบรายการ การเก็บรวบรวมข้อมูลโดยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง การวิเคราะห์ข้อมูลด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าดัชนีความต้องการจำเป็น

ผลการวิจัยพบว่า ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากในภาพรวมเท่ากับ 0.11 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.13) รองลงมา คือ ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนสูงสุด (PNI modified = 0.12) และด้านผลการปฏิบัติงานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (PNI modified = 0.08)

คำสำคัญ: ความต้องการจำเป็น; ข้อตกลงในการพัฒนางาน; การพัฒนาครู

Abstracts

The objectives of this research were to study of needs for promote performance agreement of teachers under Tak Secondary Educational Service Area Office. This study is an survey research. The samples were 242 government teacher upper assistant teacher's academic titles in Tak Secondary Educational Service Area Office. The sample was determined by stratified random sampling giving the school. The tools used in the study were dual-response format questionnaires. The data was collected by the researcher itself. The data analysis was processed by statistical analysis which are frequency percentage mean and standard deviation (S.D.) while the Priority Needs Index (PNI_{modified}) and the content analysis was performed to assess the needs

The results were shown: The overall needs assessment index of the promote performance agreement of teachers under Tak Secondary Educational Service Area Office was 0.11. The performance of learning management were the highest needs assessment indexes (PNI_{Modified} = 0.13), followed by the work development agreements that is a challenge in the improving student of learning outcomes (PNI_{Modified} = 0.12), while The performance of promote and support learning management was the lowest (PNI_{Modified} = 0.08).

Keywords: Needs; Performance agreement; Teacher Development

บทนำ

การบริหารงานบุคลากร เป็นภารกิจสำคัญที่มุ่งส่งเสริมให้สถานศึกษาสามารถปฏิบัติงานเพื่อตอบสนองภารกิจของสถานศึกษาได้ สถานศึกษาจึงต้องมีนโยบายส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความรู้ความสามารถ มีขวัญกำลังใจ ได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ มีความมั่นคงและก้าวหน้าในวิชาชีพ ซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของผู้เรียนเป็นสำคัญ (สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2557 : 43) สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ในฐานะหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการบริหารงานบุคคลสำหรับข้าราชการครูได้ดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์และกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3 /ว9 ลงวันที่ 20 พฤษภาคม 2564 กำหนดให้ข้าราชการครู ตำแหน่งครูทุกคนจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ซึ่งเป็นข้อตกลงที่ครูได้เสนอต่อผู้อำนวยการสถานศึกษาและเห็นชอบเจตจำนงของครูในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนทุกปีงบประมาณตามรูปแบบที่กำหนด เพื่อประกอบการขอเลื่อนและขอมีวิทยฐานะหรือการคงวิทยฐานะ ส่งผลให้ครูมีศักยภาพและสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นตามตำแหน่งและวิทยฐานะที่คาดหวัง (สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, 2564 : 7-8)

จากหลักเกณฑ์และกำหนดดังกล่าวสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐาน (พ.ศ.2565 – 2567) เพื่อใช้เป็นกรอบทิศทางในการดำเนินงานให้บรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยมีนโยบายในการพัฒนาคุณภาพครูให้มีความรู้และทักษะในการเป็นครูมืออาชีพ มีคุณธรรม จิตวิญญาณความเป็นครู มีการพัฒนาตนเอง พัฒนาวิชาชีพ สามารถจัดการเรียนการสอนตามมาตรฐานและตัวชี้วัดของหลักสูตรสถานศึกษา สร้างโอกาสให้ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ผ่านกระบวนการคิดและปฏิบัติจริง มีการบริหารจัดการชั้นเรียนเชิงบวก สร้างปฏิสัมพันธ์ที่ดี ครูรู้จักผู้เรียนเป็นรายบุคคล ดำเนินการตรวจสอบและประเมินผู้เรียนอย่างเป็นระบบและนำผลมาพัฒนาผู้เรียน รวมทั้งร่วมกันแลกเปลี่ยนเรียนรู้และนำผลที่ได้มาให้ข้อมูลป้อนกลับเพื่อพัฒนาและปรับปรุงการจัดการเรียนรู้ (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก, ม.ป.ป : 26) โดยให้การส่งเสริมและพัฒนาครูให้สอดคล้องกับมาตรฐานตำแหน่งและมาตรฐานวิทยฐานะ นำไปสู่การส่งเสริมการข้อยกข้อยกในการพัฒนางานเพื่อประกอบการขอเลื่อนและขอมีวิทยฐานะหรือการคงวิทยฐานะของข้าราชการครู ในลำดับต่อไป

อย่างไรก็ตามจากการลงพื้นที่รับฟังรับปัญหาจากครูและบุคลากรทางการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา (2565 : ออนไลน์) พบว่า การประเมินผลการพัฒนางานตามข้อตกลงในการพัฒนางานตำแหน่งครู ครูอาจยังขาดความเข้าใจและการรับรู้ที่ถูกต้องเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน เนื่องจากเป็นการประเมินในรูปแบบใหม่ และหากไม่ผ่านเกณฑ์จะต้องมีการพัฒนาเพื่อให้สามารถผ่านการประเมินผลการปฏิบัติงาน การดำเนินการในมาตรการเกี่ยวกับการเลื่อนขั้นเงินเดือนหรือเงินเดือนประจำตำแหน่งหรือเงินวิทยฐานะ หรือให้ผู้มีอำนาจตามกฎหมายสั่งให้ออกจากราชการ ดังนั้นเพื่อความสอดคล้องตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษาและการพัฒนาครูตามมาตรฐานวิชาชีพ ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องส่งเสริมการพัฒนาครูและบุคลากรทางการศึกษาทุกรูปแบบที่สามารถส่งเสริมและเกิดการพัฒนาได้อย่างแท้จริง บุคลากรมีความสามารถในการปฏิบัติงานและมีความเข้มแข็งทางด้านวิชาการ ส่งผลให้พัฒนาผู้เรียนได้เต็มตามศักยภาพและมีคุณภาพ (จิราภา เพียรเจริญ, 2556 : 102-103)

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว ผู้วิจัยสนใจที่จะศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก เพื่อให้หน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำผลการศึกษาไปใช้ในการวางแผนส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานให้มีความเหมาะสม เพื่อส่งเสริมให้ครูผู้สอนมีศักยภาพและสมรรถนะในการปฏิบัติงานให้สูงขึ้นตามตำแหน่งและวิทยฐานะที่คาดหวัง เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่และการพัฒนาวิชาชีพครูให้เจริญก้าวหน้าต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้วิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) มีขั้นตอนการดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ข้าราชการครู ตำแหน่งครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 643 คน จากโรงเรียนทั้งหมด 21 โรงเรียน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ข้าราชการครู ตำแหน่งครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ปีการศึกษา 2565 จำนวน 242 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางของ Krejcie & Morgan (บุญชม ศรีสะอาด, 2556 : 43) ได้มาโดยใช้วิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้นและกำหนดสัดส่วนตามจำนวนครูแต่ละโรงเรียน

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก แบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) ประกอบด้วย เพศ วุฒิการศึกษา ประสบการณ์การทำงาน

ตอนที่ 2 ระดับสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์ของความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก มีลักษณะเป็นแบบสอบถามตอบสนองรายการคู่ (Dual response) 5 ระดับ ประกอบด้วย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการนับชั่วโมง ภาระงานตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ ด้านผลการปฏิบัติงานส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ด้านผลการปฏิบัติงานพัฒนาตนเองและวิชาชีพและ ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เรียน จำนวน 43 ข้อ

การสร้างและหาคุณภาพเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและหาคุณภาพของแบบสอบถามการศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดเกี่ยวกับหลักการ แนวคิด ทฤษฎี ที่เกี่ยวข้อง
2. กำหนดรูปแบบและโครงสร้างเนื้อหาของแบบสอบถามตามกรอบแนวคิดเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านการนับชั่วโมงภาระงานตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพและ ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เรียน
3. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามภายใต้ขอบเขตการวิจัย และสร้างแบบสอบถามฉบับร่างให้ครอบคลุมตามขอบเขตเนื้อหา กรอบแนวคิดการวิจัย และนิยามศัพท์เฉพาะ ตามความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ทั้ง 5 ด้าน
4. นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นเสร็จเรียบร้อยแล้ว เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความครอบคลุมของเนื้อหา ความถูกต้องของภาษา และความชัดเจนในข้อความ แล้วนำข้อมูลมาปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาเสนอแนะ
5. แบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาเรียบร้อยแล้ว แล้วไปให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบหาความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) ความเหมาะสมของภาษาที่ใช้ โดยพิจารณาความสอดคล้องระหว่างนิยามศัพท์เฉพาะกับข้อความ และปรับปรุงแก้ไขให้แบบสอบถามมีคุณภาพสมบูรณ์ยิ่งขึ้น ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) ที่ยอมรับได้ต้องมีค่าตั้งแต่ .50 ขึ้นไป
6. นำผลการตรวจสอบจากผู้เชี่ยวชาญมาวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความกับนิยามศัพท์เฉพาะโดยใช้เทคนิค จากนั้นเลือกข้อความเฉพาะที่มีค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.50 - 1.00 มาใช้ ซึ่งปรากฏว่าได้ค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อความตั้งแต่ 0.67
7. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้เชี่ยวชาญ เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องเหมาะสมของข้อความอีกครั้งหนึ่ง แบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try out) กับครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขตตาก ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างกระจายไปตามสถานศึกษา รวมทั้งสิ้น 30 คน
8. นำแบบสอบถามทั้งฉบับมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาตามวิธีของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.96
9. นำแบบสอบถามที่ผ่านการตรวจสอบความเชื่อมั่นแล้ว มาปรับปรุงแก้ไขและจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ เพื่อใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่างที่ศึกษาต่อไป

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามและนำแบบสอบถาม มาวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ โดยดำเนินการดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าความถี่ และค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยใช้สถิติพื้นฐาน ได้แก่ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน
3. วิเคราะห์ข้อมูลความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยวิธี Priority Needs Index แบบปรับปรุง (สุวิมล ว่องวานิช, 2562, น. 279) ซึ่งเป็นการหาผลต่างระหว่างสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์โดยมีสูตรในการคำนวณ

$$PNI_{\text{modified}} = \frac{I-D}{D}$$

เมื่อ PNI_{modified} หมายถึง ดัชนีลำดับความสำคัญของความต้องการจำเป็น

I หมายถึง สภาพที่พึงประสงค์ (Importance)

D หมายถึง สภาพปัจจุบัน (Degree of success)

4. จัดลำดับความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก โดยเรียงค่าดัชนีความต้องการจำเป็นจากมากไปหาน้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ผู้วิจัยได้ทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องแล้วนำมาสังเคราะห์เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังนี้

องค์ประกอบของข้อตกลงในการพัฒนางานตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู ตามหนังสือสำนักงาน ก.ค.ศ. ที่ ศธ 0206.3 /ว9 ได้แก่

ส่วนที่ 1 การปฏิบัติงานตามมาตรฐานตำแหน่งและภาระงานตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด

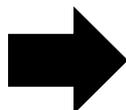
ผลการปฏิบัติงาน

1. ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้
2. ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้
3. ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ

ส่วนที่ 2 ข้อตกลงในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนที่แสดงให้เห็นถึงแสดงให้เห็นถึงการปรับประยุกต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยนหรือสร้างการเปลี่ยนแปลง

ความต้องการจำเป็นในการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก 5 ด้าน ดังนี้

1. ด้านการนับชั่วโมงภาระงานตามที่ ก.ค.ศ. กำหนด
2. ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้
3. ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้
4. ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ
5. ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนของผู้เรียน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงสภาพปัจจุบันและสภาพอันพึงประสงค์ และดัชนีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ในภาพรวม

ที่	รายการ	สภาพปัจจุบัน			สภาพที่พึงประสงค์			PNI Modified	อันดับ
		\bar{X}	S.D.	ระดับ	\bar{X}	S.D.	ระดับ		
1	ด้านการนับชั่วโมงภาระงานตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด	4.28	0.59	มาก	4.71	0.44	มากที่สุด	0.10	4
2	ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้	4.19	0.49	มาก	4.74	0.42	มากที่สุด	0.13	1
3	ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้	4.38	0.52	มาก	4.75	0.44	มากที่สุด	0.08	5
4	ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.29	0.52	มาก	4.76	0.41	มากที่สุด	0.11	3
5	ด้านข้อตกลงในการพัฒนาที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน	4.20	0.57	มาก	4.72	0.46	มากที่สุด	0.12	2
	รวม	4.27	0.45	มาก	4.74	0.38	มากที่สุด	0.11	

จากตาราง 1 พบว่า ภาพรวมของสภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.27$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.38$) รองลงมาคือ ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.29$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.19$)

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.74$) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.76$) รองลงมาคือ ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.75$) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือ ด้านการนับชั่วโมงภาระงานตามที่ ก.ค.ศ.กำหนด อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X} = 4.71$)

การประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ในภาพรวมเท่ากับ 0.11 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด (PNI modified = 0.13) รองลงมา คือ ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนสูงสุด (PNI modified = 0.12) และด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุน การจัดการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด (PNI modified = 0.08)

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก สามารถอภิปรายผลได้ ดังนี้

การศึกษาสภาพปัจจุบันและสภาพที่พึงประสงค์การส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากสภาพปัจจุบันในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ใน ระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ เนื่องมาจากนโยบายการจัดการศึกษาในสถานศึกษาและหน่วยงานต้นสังกัดได้ส่งเสริมให้ครูผู้สอนได้ดำเนินงานที่เป็นประโยชน์ต่อการส่งเสริมและพัฒนาการจัดการเรียนรู้ผู้เรียน การปฏิบัติงานวิชาการและงานอื่น ๆ ของสถานศึกษา สอดคล้องกับงานวิจัยของชัยยุทธ กลีบบัว (2563 : 287 - 289) พบว่า ภาระงานหรือปริมาณงานที่ทำในช่วงเวลาหนึ่งของครูในงานด้านดูแลนักเรียนและงานด้านส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนอยู่ในระดับปานกลางค่อนข้างประมาณ 16 – 20 ชั่วโมงต่อสัปดาห์ ครูจึงต้องแบกรับกับปริมาณงานที่ต้องทำในแต่ละวันจำนวนมากและยังต้องใช้เวลาเฉลี่ยไปกับการติดต่อประสานงานกับเขตพื้นที่การศึกษา มากกว่าโรงเรียนขนาดอื่น ๆ นอกจากนี้งานดูแลนักเรียนและงานด้านส่งเสริมพัฒนาผู้เรียนอีกด้วย สอดคล้องกับงานวิจัยของพรทิพย์ ทับทิมทอง (2560 : 9-14) ได้วิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพการสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน พบว่า การใช้เวลาปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนส่งผลในทางบวกกับประสิทธิภาพการสอนของครู โดยรวมมากที่สุด คือ ด้านการทำให้กระบวนการเรียนรู้ของนักเรียนมีประสิทธิภาพ ส่วนการใช้เวลาปฏิบัติงาน

พัฒนาคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษาจะส่งผลทางลบต่อประสิทธิภาพการสอนของครูโดยรวมมากที่สุด คือ ด้านการส่งเสริมให้นักเรียนประสบความสำเร็จ

ภาพรวมของสภาพที่พึงประสงค์ในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก อยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านผลการปฏิบัติงานการพัฒนาตนเองและวิชาชีพ เนื่องจากในปัจจุบันองค์ความรู้และวิทยาการใหม่จะเกิดขึ้นอย่างรวดเร็วและมีการเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอ ครูจึงมีความจำเป็นที่ต้องรู้เท่าทันและแสวงหาความรู้อยู่เสมอ รวมถึงมีการพัฒนาตนเองให้สามารถตอบสนองต่อภารกิจของโรงเรียนได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับแผนการปฏิรูปประเทศด้านการศึกษาฉบับปรับปรุง (พ.ศ.2561-2565) (สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ, 2564 : 310) ความสำคัญกับการที่ครูได้พัฒนาความรู้ และทักษะให้เกิดสมรรถนะในการปฏิบัติหน้าที่ตลอดจนพัฒนาความก้าวหน้าทางวิชาชีพของตนเองอย่างต่อเนื่อง จะทำให้ครูสามารถรู้จุดเด่น จุดด้อยของความสามารถในการปฏิบัติงานของตนเองและสามารถพัฒนาตนเองให้สอดคล้องกับความต้องการจำเป็นของสถานศึกษาและของตนเองอย่างแท้จริง

การประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ในภาพรวมเท่ากับ 0.11 เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านผลการปฏิบัติงานจัดการเรียนรู้ มีดัชนีความต้องการจำเป็นสูงสุด เนื่องจาก การจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานของครูมีสิ่งที่มุ่งเน้นคือพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน มีการให้ความสำคัญของการจัดการเรียนรู้ พิจารณาได้จากลักษณะงานที่ปฏิบัติตามมาตรฐานตำแหน่งด้านการจัดการเรียนรู้มีตัวชี้วัดมากที่สุดจากทั้ง 3 ด้านและกรอบแนวคิดสำคัญในการดำเนินการปรับปรุงหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินวิทยฐานะของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา เป็นการประเมินที่พิจารณาจากผลการปฏิบัติงานของครูในห้องเรียน สมรรถนะในการปฏิบัติงานจริงของครู แผนการจัดการเรียนรู้และผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้น ครูจึงมีความต้องการหรือมีความจำเป็นต้องได้รับการส่งเสริมในด้านการจัดการเรียนการสอนในชั้นเรียนให้มีประสิทธิภาพ มีเทคนิคการจัดการเรียนการสอนที่หลากหลายให้ผู้เรียนเรียนรู้เท่าทันเหตุการณ์ในปัจจุบัน สอดคล้องกับบันยีน เฟ็งกระจ่าง (2561 : ง-จ) ทำการศึกษาสภาพการพัฒนาคูเพื่อการจัดการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของครูโรงเรียนสาธิตสนวิเทศคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี พบว่า การพัฒนาคูด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 โดยรวมอยู่ในระดับมากอาจเป็นเพราะเป็นความต้องการของครูทุกคนในการพัฒนาคูในการจัดการเรียนการสอน มองเห็นความเชื่อมโยง และการบูรณาการการทำงานระหว่างกันได้อย่างมั่นคงและยั่งยืนต่อไป เพื่อให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนการสอนยิ่งขึ้น สอดคล้องกับ Ketevan Kobalia & Elza Garakanidze (2010 : 104-105) ได้ทำการวิจัยและให้แนวทางการจัดการศึกษาในศตวรรษที่ 21 ครูจะต้องมีการปรับการจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลางและสามารถเรียนรู้ด้วยตนเอง ต้องปรับเปลี่ยนวิธีการสอนจากเดิมที่มีครู หนังสือเรียนและนักเรียนเป็นวิธีการสอนแบบใหม่คือ นักเรียน หนังสือเรียน และครู ความต้องการจำเป็นรองลงมา คือ

ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน อาจเนื่องมาจากการจัดข้อตกลงในการพัฒนางานที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน เป็นการประเมินแนวใหม่ ครูจึงต้องมีความรู้ความเข้าใจในการจัดทำประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้และการเลือกประเด็นท้าทายให้สอดคล้องตามมาตรฐานตำแหน่งและวิทยฐานะ สอดคล้องกับ สมพร หลิมเจริญ (ม.ป.ป : ออนไลน์) การพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ เป็นการพัฒนาความรู้ ทักษะ เจตคติ ความคิด พฤติกรรม หรือคุณลักษณะตามจุดประสงค์ของหลักสูตรที่เปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดีหรือมีพัฒนาการมากขึ้น เมื่อผู้เรียนได้รับประสบการณ์เรียนรู้จากการลงมือปฏิบัติตามกระบวนการหรือกิจกรรมที่ครูผู้สอน ออกแบบและดำเนินการซึ่งสามารถพิจารณาได้จากผลงาน (Product) หรือผลการปฏิบัติงาน (Performance) ของผู้เรียนที่ปรากฏภายหลังการเรียนรู้ สอดคล้องกับ ประวีตร เอราวรรณ (2564 : 3) การที่ครูจะมีตำแหน่งสูงขึ้นต้องรับผิดชอบต่อผลลัพธ์การเรียนรู้ของนักเรียน การพัฒนาการสอนและการวิจัยร่วมกันของครู การสังเกตชั้นเรียนการแลกเปลี่ยนวิธีการสอนและการพัฒนาคุณภาพผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียนรวมถึงการประยุกต์ใช้หลักการและศาสตร์การสอนไปสู่ห้องเรียน และด้านที่มีดัชนีความต้องการจำเป็นต่ำที่สุด ได้แก่ ด้านผลการปฏิบัติงานการส่งเสริมและสนับสนุนการจัดการเรียนรู้ อาจเนื่องมาจากในปัจจุบันครูมีหน้าที่และภาระงานอื่น ๆ นอกเหนือจากการสอนมากประกอบกับนโยบายต่าง ๆ เกี่ยวกับการสนับสนุนงานสอน ทำให้ครูได้รับการส่งเสริมด้านงานสนับสนุนการจัดการเรียนรู้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับสำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตเยาวชน (2557 : ออนไลน์) พบว่าใน 1 ปี มีจำนวนวันเปิดเรียนทั้งหมด 200 วัน ครูจะต้องใช้เวลาทำกิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่ไม่ใช่การจัดการเรียนการสอนเฉพาะวันธรรมดาถึง 84 วัน หรือคิดเป็นร้อยละ 42 และสอดคล้องกับพรทิพย์ ทับทิมทอง (2560 : 9-14) ได้ศึกษาผลการวิเคราะห์ข้อมูลการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอน พบว่า ครูใช้เวลาไปกับการปฏิบัติภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนเฉลี่ยรวม 321.45 ชั่วโมงต่อภาคเรียน โดยภาระงานที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนที่ครูใช้เวลามากที่สุดคือ การทำหน้าที่เป็นครูประจำชั้น ครูที่ปรึกษา ครูเวรประจำวัน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 73.83 ชั่วโมงต่อภาคเรียนและรองลงมาคือ การส่งเสริมความเป็นเลิศและพัฒนาศักยภาพผู้เรียน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 44.24 ชั่วโมงต่อภาคเรียน

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่องความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก ผู้วิจัยมี ข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

1.1 จากการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากมากที่สุด คือ ด้านผลการปฏิบัติงานการจัดการเรียนรู้ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรกำหนดนโยบายในการส่งเสริมการจัดทำ

ข้อตกลงในการพัฒนางาน ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูตามมาตรฐานตำแหน่งและวิทยฐานะที่กำหนดไว้ ในด้านต่างๆ ดังนี้

- 1) การสร้างและหรือพัฒนาหลักสูตร
- 2) การออกแบบและการจัดการเรียนรู้
- 3) การสร้าง หรือพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้
- 4) การวัดและประเมินผลการจัดการเรียนรู้
- 5) การแก้ปัญหาหรือพัฒนาการเรียนรู้
- 6) การจัดบรรยากาศที่ส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียน
- 7) การอบรมและพัฒนาคุณลักษณะที่ดี

1.2 จากการประเมินความต้องการจำเป็น พบว่า ดัชนีความต้องการจำเป็นการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากรองลงมา คือ ด้านข้อตกลงในการพัฒนางานที่เป็นประเด็นท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูสามารถข้อตกลงในการพัฒนางานที่เสนอเป็นประเด็น ท้าทายในการพัฒนาผลลัพธ์การเรียนรู้ของผู้เรียน โดยต้องแสดงให้เห็นถึงการปรับประยุกต์ แก้ไขปัญหา ริเริ่ม พัฒนา คิดค้น ปรับเปลี่ยนหรือสร้างการเปลี่ยนแปลง

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

2.1 เขตพื้นที่การศึกษาหรือผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานแก่ครู

2.2 ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูได้เข้าร่วมการอบรม สัมมนา ประชุมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน

2.3 ผู้บริหารสถานศึกษามีจัดการนิเทศ ติดตามจากผู้เชี่ยวชาญ และสะท้อนเกี่ยวกับการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานแก่ครูผู้สอน

2.4 ครูผู้สอนสร้างชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการและปัญหาในการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางานแก่ครู

3. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

3.1 ควรหาแนวทางในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน ตำแหน่งครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตากตามลำดับความต้องการจำเป็น เพื่อส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจและสามารถจัดทำตกลงในการพัฒนางานได้ตามระดับที่คาดหวัง

3.2 ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดทำข้อตกลงในการพัฒนางาน จำแนกตามขนาดอายุ ขนาดสถานศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

เอกสารอ้างอิง

- จิราภา เพียรเจริญ. (2556). บทบาทผู้บริหารในการส่งเสริมการจัดการเรียนรู้ของครูตามหลักสูตรสถานศึกษา
ขั้นพื้นฐานในโรงเรียนมัธยมศึกษาจังหวัดปทุมธานี. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต. สาขา
การจัดการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ชัยยุทธ กลีบบัว. (2563). ความต้องการจำเป็นในการส่งเสริมการจัดการงานของครูระดับมัธยมศึกษา : การวิจัย
แบบขั้นตอนเชิงสำรวจ. วารสารวิธีวิทยาการวิจัย. (33)3, 275-294.
- บันเย็น เฟิงกระจ่าง. (2561). การพัฒนาครูด้านการเรียนการสอนในศตวรรษที่ 21 ของโรงเรียนสารสาสน์
วิเทศคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี. การศึกษาค้นคว้าอิสระ. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. บัณฑิต
วิทยาลัย. มหาวิทยาลัยเกริก.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2556). การวิจัยเบื้องต้น. (พิมพ์ครั้งที่ 9). กรุงเทพมหานคร: สุวีริยาสาส์น.
- ประวิตร เอรารวรรณ. การประเมินวิทยฐานะครูแนวใหม่. วารสารศิลปการศึกษาศาสตร์วิจัย. (13)1, 1-8
- พรทิพย์ ทับทิมทอง. (2560). การวิเคราะห์ผลของการใช้เวลาในการปฏิบัติภาระงานสอนที่มีต่อประสิทธิภาพ
การสอนของครูในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทาง
การศึกษา. 12(2), 353-369.
- สมพร หลิมเจริญ.(ม.ป.ป.).แนวทางการเขียนข้อตกลงในการปฏิบัติงานของข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาตามหลักเกณฑ์และวิธีการประเมินตำแหน่งวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการ
ศึกษาตำแหน่งครู ว9/2564. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 30 ตุลาคม 2565. แหล่งที่มา :
https://www.sakonarea1.go.th/news_file/p61259831027.pdf .
- สุวิมล ว่องวานิช. (2562). การวิจัยประเมินความต้องการจำเป็น. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร:
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2565). การลงพื้นที่ติดตามรับฟังการ
ดำเนินงานเกี่ยวกับเกณฑ์ PA. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 3 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา
<https://otepc.go.th/th/announcement/news-and-activities.html?start=48>.
- สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา. (2564). หลักเกณฑ์และวิธีการประเมิน
ตำแหน่งและวิทยฐานะข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครู. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ
3 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา https://otepc.go.th/th/content_page/item/3368-9-2565.html.
- สำนักงานส่งเสริมสังคมแห่งการเรียนรู้และคุณภาพชีวิตเยาวชน (สสค.). (2557). กิจกรรมภายนอกชั้นเรียนที่
กระทบต่อการจัดการเรียนการสอนของครู. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2565. แหล่งที่มา
<https://www.tcijthai.com/news/2014/18/scoop/5206>.
- สำนักงานสภาพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2564). แผนการปฏิรูปประเทศ (ฉบับปรับปรุง).
ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 กันยายน 2565. แหล่งที่มา <http://nscr.nesdc.go.th>.

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก. (ม.ป.ป). แผนพัฒนาการศึกษาขั้นพื้นฐานสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตาก (พ.ศ.2565 – 2567). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 9 กันยายน 2565. แหล่งที่มา <http://www.secondarytak.go.th>.

สำนักงานเลขาธิการคุรุสภา. (2550). *คู่มืองานการบริหารสถานศึกษา*. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

Ketevan Kobalia & Elza Garakanidze. (2010). The Professional Competencies of The 21 st Century School Teacher. *Problems of education in the 21st century*, (2010) 20, 104-108.

การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหา
ในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง
**Active Learning Activity Design For Promoting Content Writing Skills
In Video Microlearning Media**

ชยางกูร ภักดีพัฒนกุล และ สิริธร สิ้นจินดาวงศ์

มหาวิทยาลัยศรีปทุม

Chayangkoon Phakdeepattanakun and Sirinthorn Sinjindawong
Sripatum University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: chayangkoon.pha@spulive.net

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 2 ข้อ เพื่อศึกษา 1. การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง และ 2. ประเมินทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง เป็นการวิจัยแบบทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) โดยมีแบบแผนการวิจัยคือศึกษา 1 กลุ่ม วัตถุประสงค์ทดลอง 1 ครั้ง (One-Shot Case Study) โดยกลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยมีการคัดเลือกแบบโควตา ตามเงื่อนไขที่กำหนดขึ้น จำนวน 40 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ แบบสอบถาม แบบประเมินและวิเคราะห์ข้อมูลการวิจัย โดยใช้การแจกแจง ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One sample t-test

ผลการศึกษาค้นคว้า การออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง พบว่า 1. ได้นำผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิมาสรุปเป็นลำดับขั้น โดยจัดเรียงตามหลักการสร้างสื่อวิดีโอ 3P จากนั้นนำมาสร้างแผนเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหา ในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง ที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ทำให้ผู้ร่วมกิจกรรมมีความรู้ความเข้าใจมากยิ่งขึ้น หลังมีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งผลให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมสามารถสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิงได้สูงกว่าเกณฑ์ และ 2. การประเมินทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีทักษะการเขียนเนื้อหาเพิ่มขึ้น โดยหลังการพิจารณาผลการวิเคราะห์คะแนนทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง คะแนนเต็ม 60 คะแนน พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมได้ส่งผลงานการสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิง โดยส่งผลงานในตอนท้ายของกิจกรรม ทั้งนี้มีจำนวน 32 คน ที่ส่งผลงานได้ตามระยะเวลาที่กำหนด จากจำนวนทั้งหมด 40 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 47.59 ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.36 และเมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 พบว่ามีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

Received: September 26, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 17, 2022

คำสำคัญ : การเรียนรู้เชิงรุก; เนื้อหา; ไมโครเลิร์นนิง

Abstracts

The purposes of this research are to study the following. 1. Design of proactive learning management to promote content writing skills in video micro-learning media and 2. Assessment of content writing skills in video micro-learning media, which is Pre-Experimental Design via 1 group of research model and measure the results 1 Shot Case Study Measurement. The target groups used in the research were selected on a quota basis according to the conditions set for 40 people. The research tools were consisting of interview form, questionnaire, assessment and analysis of research data by using the distribution, frequency, percentage, mean, standard deviation, and one sample t-test.

It was found in the research results of proactive learning management design to promote content writing skills in video micro-learning media that 1. The result of expert interview has been arranged in sequential order by organizing it in the principles of 3P video media creation, and then used to create a proactive learning plan to promote content writing skills. in micro-learning video media that helps promote learning and eases the participants to better comprehend. After the proactive learning activities, the participants were able to create video micro-learning media higher than standard and 2. The assessment of content writing skills in video micro-learning media revealed that the participants in the activities were able to improve their content writing skills. After considering the analysis results of content writing skills in video micro-learning media, at a full score of 60, it was found that the participants submitted their works to create micro-learning video media by submitting results at the end of the activity. As a result, there were 32 out of 40 participants, who can submit their works within the specified period. with the mean score at 47.59 and the standard deviation at 6.36, and when compared with the 75 percent criteria, it was found that the mean score was significantly higher than standard at .05 level.

Keywords: Active learning; Content; Micro learning

บทนำ

กรมส่งเสริมการค้าระหว่างประเทศ กระทรวงพาณิชย์ (2565) ได้รายงานถึงการส่งเสริมการสร้างเนื้อหา (Content) โดยนายจรินทร์ ลักษณวิศิษฏ์ รองนายกรัฐมนตรีและรัฐมนตรีว่าการกระทรวงพาณิชย์ ที่มอบนโยบายให้กระทรวงพาณิชย์ เรื่อง Soft Power ว่าประเด็นดังกล่าวจะช่วยส่งเสริมให้เกิด Soft Power ในระดับเวทีโลก สำหรับประเทศไทย ถือว่าจุดแข็งและมีความโดดเด่น ในเรื่องศิลปวัฒนธรรม วิถีชีวิต ที่มีเครื่องหมายการค้าได้รับการยกย่องจากทั่วโลก จึงมอบหมายให้ดำเนินยุทธศาสตร์ Soft Power ในปี 2565 โดยกำหนดให้มีการจัดกิจกรรม ตั้งแต่ต้นปี ถึงปลายปี (มกราคม - ธันวาคม) โดยอันดับแรกจะการผลักดัน Soft Power ผ่านภาพยนตร์ แอนิเมชัน และดิจิทัลคอนเทนต์ ของไทย จากการจัดโครงการ Content Pitching ทั้งนี้พบว่ากิจกรรมดังกล่าวประสบความสำเร็จเป็นอย่างมาก มีผู้เจรจา จากบริษัทฝั่งไทยสามารถสร้างรายได้รวมกว่า 815 ล้านบาท และยังเป็นครั้งแรกที่มีการนำผู้ให้บริการสตรีมมิ่งความบันเทิงชื่อดังอย่าง

Netflix, WeTV, iQiyi และ VIU เข้าร่วมการเจรจาการค้ากับผู้ประกอบการไทย 15 บริษัท ที่นอกจากจะเป็นการส่งเสริมกลุ่มธุรกิจดิจิทัลคอนเทนต์แล้ว ก็เป็นการกระตุ้นการพัฒนาธุรกิจที่เกี่ยวข้องอื่นๆ อีกด้วยการเรียนรู้ผ่านวิดีโอถูกนำมาใช้ในการสอนความรู้หรือทักษะใหม่ๆ ทั้งยังส่งเสริมโอกาสทางการศึกษามากมาย การเรียนรู้ผ่านวิดีโอ นับว่าเป็นของเทรนด์อีเลิร์นนิ่ง ที่ได้รับการยอมรับและสนใจอย่างกว้างขวาง โดยมีองค์กรจำนวนมาก เล็งเห็นถึงประสิทธิภาพของการใช้วิดีโอ ที่นอกจากเป็นสื่อที่มีความเหมาะสมยังสามารถนำมาประยุกต์กับการสอน ทั้งนี้มีจุดเด่นที่สามารถบันทึกได้ทั้งภาพและเสียงในคราวเดียวกัน ทำให้มีบางบริษัทเริ่มเห็นโอกาสทางธุรกิจจากแนวโน้มการดูคลิปวิดีโอ เปิดการฝึกอบรมพนักงานในองค์กร โดยใช้วิดีโอเป็นเครื่องมือสำคัญเพื่ออบรมให้ความรู้แก่พนักงานที่สามารถจะออกแบบเนื้อหา เพื่อการอบรมได้ทุกหัวข้อตามความต้องการของผู้สร้างสื่อ **Helen Colman (2021: Online.)** ขณะที่ข้อมูลการดูคลิปวิดีโอ มีสถิติ ยอดการดูอยู่ที่ 22 พันล้านคลิปวิดีโอ ซึ่งเป็นยอดที่สูงมาก โดยการดูคลิปวิดีโอส่วนมาก กว่า 75 % ทั่วโลก ดูผ่านแอปพลิเคชัน โทรศัพท์เคลื่อนที่ (Smart Phone) จาก 3 แพลตฟอร์ม (Platform) ใหญ่ เรียงตามจำนวนการดูจากมากไปน้อย ดังนี้ อันดับที่ 1 **SnapChat** จำนวน 10 พันล้าน อันดับที่ 2 **Facebook** จำนวน 8 พันล้าน อันดับที่ 3 **YouTube** จำนวน 4 พันล้าน จากยอดการดูวิดีโอผ่านแพลตฟอร์มที่มีจำนวนมหาศาล นรินธร นนทมาลย์ และ ใจทิพย์ ณ สงขลา (2560:ออนไลน์) เสนอข้อคิดเกี่ยวกับการสร้างสื่อวิดีโอไว้ว่า ผู้สร้างจะต้องมีการออกแบบสื่อการเรียนการสอนให้มีความเหมาะสมกับกิจกรรม เพื่อจะใช้เป็นสื่อการเรียนการสอนและสามารถนำมาใช้เป็นเครื่องมือสื่อสารได้ ผู้สร้างควรใช้สื่อออนไลน์และเครื่องมือ ที่เอื้อให้มีกิจกรรมและการทำงานร่วมกันในระหว่างการเรียนรู้ผ่านโซเชียลมีเดีย การสร้างวิดีโอควรจะเน้นตามความต้องการ โดยมีการประชุมผ่านวิดีโอ หรือสร้างวิดีโอแนะนำตามแอปพลิเคชันอุปกรณ์เคลื่อนที่ เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติม ทั้งนี้ หลังการสร้างสื่อวิดีโอและสื่อทุกชนิด ผู้สร้างต้องมีการทดสอบประสิทธิภาพของสื่อ ก่อนที่จะนำไปใช้งานจริง สำหรับการเรียนการสอน (**Asha Pandey, 2019: Online**) โดยมีคำแนะนำการสร้างเนื้อหา สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์ (2564:ออนไลน์) อธิบายเกี่ยวกับการสร้างเนื้อหา (Content) ของ “Nas Daily” ผู้ผลิตคอนเทนต์เจ้าของแฟนเพจเฟซบุ๊กที่มีผู้ติดตามจำนวน เกือบ 20 ล้าน ว่า การสร้างสรรค์คอนเทนต์ หรืออาจจะเรียกว่า เนื้อหาออนไลน์ ได้รับความสนใจเป็นอย่างมากในปัจจุบัน “Nas Daily” สร้างการมีส่วนร่วมของผู้ติดตาม โดยการตั้งโพลล์ (Poll) บนแพลตฟอร์ม อินสตาแกรม (Instagram) เพื่อสำรวจความต้องการและความสนใจของผู้ติดตาม ทั้งนี้เพื่อผลิตคอนเทนต์ที่ตรงความต้องการของผู้ติดตาม มีการตั้งคำถามถึงรูปแบบคอนเทนต์ที่ผู้ติดตามสนใจ โดยสร้างคำตอบให้เลือก 2 ตัวเลือก ดังนี้ 1. คอนเทนต์เกี่ยวกับสถานที่ท่องเที่ยว 2. คอนเทนต์ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ จาก 2 ตัวเลือก ที่สร้างขึ้นปรากฏว่า ผู้ติดตามเลือกคอนเทนต์ที่มีเนื้อหาที่น่าสนใจ มากที่สุดถึง 75% เมื่อทราบถึงความต้องการดังกล่าว จึงได้ตัดสินใจสร้างคอนเทนต์รูปแบบใหม่ในรูปแบบวิดีโอ พร้อมทั้งเปลี่ยนวิธีการทำงานให้สอดคล้องกับงบประมาณ เพื่อประหยัดค่าใช้จ่าย นอกจากการวิเคราะห์พฤติกรรมของผู้ติดตามเบื้องต้นแล้ว จะต้องมีการสังเกตอื่นที่ผู้สร้างคอนเทนต์จำเป็นต้องศึกษาและเข้าใจ และผู้ที่สร้างคอนเทนต์จะต้องตอบสามารถคำถาม

ทั้งหมด 4 ข้อนี้ให้ได้ว่า 1. ผู้ติดตามคือใคร 2. มาจากไหน 3. อายุเท่าไร 4. ผลตอบรับเป็นอย่างไร ทั้ง 4 ข้อที่กล่าวมานี้เพื่อปรับปรุงคอนเทนต์ให้สามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้ติดตามได้อย่างแท้จริง นอกจากการสร้างสรรค์คอนเทนต์ ที่ดีแล้ว การเล่าเรื่องเป็น ถือเป็นทักษะชั้นยอดที่จะสามารถประยุกต์กับการสอนได้ โดย (ฮาม เชื้อสถาปนศิริ, 2558: 59) ได้นำแนวคิด การเล่าเรื่องข้ามสื่อ ของ (Henry Jenkins) และสรุป ไว้ 7 ข้อ ดังนี้ 1. Spreadability vs. Drillability เนื้อหาที่ดีจะต้องมีพลัง บวกศักยภาพ 2. Continuity vs. Multiplicity สามารถที่จะเล่าเรื่องให้มีความต่อเนื่อง มีความหลากหลาย 3. Immersion vs. Extraction จะต้องสามารถสร้างความรู้สึกให้เกิดขึ้น 3 ข้อ คือ อิน ซึมซับ หยั่งลึก 4. World building ไม่จำเป็นต้องยึดติดแก่นเรื่องเดียว แต่ผู้ใช้สามารถเล่าเรื่องนั้นๆให้ต่างกันได้ 5. Seriality การเล่าเรื่องทั้งหมดไม่จำเป็นต้องเล่าให้เป็นกลุ่มก้อนเรื่องเดียว อาจใช้วิธีแบ่งส่วนย่อย ๆ 6. Subjectivity เล่าเรื่องเดิม แต่สายตาและมุมมองของตัวละคร อื่น ๆ ทำให้กลายเป็นเรื่องใหม่ 7. Performance ไม่จำเป็นต้องยึดถือมุมมองที่มาจากผู้สร้างเท่านั้น ผู้รับสาร ก็มีส่วนที่จะนำเรื่องไปสร้างใหม่ ตามแบบฉบับของเขาเอง

จากข้อมูลข้างต้น สรุปได้ว่า การเล่าเรื่องตามวิธีการดังกล่าว สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับสื่อได้หลากหลาย แม้กระทั่งการนำมาประยุกต์เพื่อผลิตเนื้อหา (Content) ใช้กับสื่อการสอนเพื่อการเรียนรู้ การรู้จักเล่าเรื่อง และใช้เทคนิคผสมผสาน ตั้งแต่การสร้างเนื้อหาที่ดี มีพลังบวก ดัดแปลง สร้างความรู้สึก โดยการนำมาใช้งานอาจมีความต่างจากการผลิตสื่อประเภทอื่น หากสื่อที่ผลิตเพื่อใช้ทางการศึกษา เนื่องจากความน่าเชื่อถือ ถือเป็นเรื่องที่สำคัญเป็นอันดับแรก สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา (2561:ออนไลน์) กล่าวถึงความก้าวหน้าทางด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร ที่ถูกพัฒนาอย่างต่อเนื่อง เพื่อตอบสนองประชาชน ให้สามารถเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อการเรียนรู้ที่ง่ายมากขึ้น ซึ่งส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลง ทำให้การศึกษาของประเทศไทย มีการปรับตัวรับกับการเปลี่ยนแปลง ทั้งนี้เพื่อให้ทันต่อความต้องการในการเรียนรู้ที่ถูกออกแบบให้มีความหลากหลาย การเรียนการสอนแบบออนไลน์ (Online Learning) จึงเข้ามามีบทบาทที่สำคัญอย่างยิ่ง ต่อการเรียนการสอนในระดับอุดมศึกษา สอดคล้องกับกระแสโลกาภิวัตน์ อีกทั้งการศึกษาแบบไร้พรมแดน ที่ไม่มีข้อจำกัดเรื่องเวลาและสถานที่เรียนเหมือนในอดีต ทั้งยังเพิ่มโอกาสที่หลากหลาย ทำให้ผู้เรียนสามารถเลือกเรียนรู้ได้ทุกที่ทุกเวลา เพื่อพัฒนาผู้เรียนไปสู่การเรียนรู้ตลอดชีวิต (Life-Long Learning) และรู้จักที่จะปรับตัว ให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก ขณะที่ สุวิธิดา จรุงเกียรติกุล (2561:ออนไลน์) กล่าวถึงการเรียนรู้ยุคใหม่ หรือการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 ว่าได้ถูกวางกรอบและเน้นไปที่การพัฒนาทักษะในด้านต่างๆ อันหมายถึงภาคส่วนต่างๆในสังคม ประกอบไปด้วย 4 กลุ่ม ได้แก่ 1. ครอบครัวยุคใหม่ 2. สถาบันการศึกษา 3. องค์กร 4. ชุมชน ที่ทุกส่วนต้องปรับเปลี่ยนหลักคิด และรวมไปถึงหลักปฏิบัติเพื่อพัฒนาคุณภาพบุตรหลาน ผู้เรียน บุคคลากร และประชาชน ทั้งนี้เพื่อเปลี่ยนแปลงการศึกษาเป็นผู้ที่มีทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 โดยการดำเนินชีวิตควบคู่ไปกับการทำงานที่ประสบความสำเร็จ ทิศนา ขัมมณีน (2560:7). กล่าวสรุปว่าการศึกษาในโลกยุคปัจจุบัน หรือที่คนจำนวนมากให้นิยาม ว่าการศึกษาในศตวรรษที่ 21 เป็นการศึกษายุคใหม่ ที่ต่างไปจากอดีต มีการใช้สื่อและเทคโนโลยีที่มีความก้าวหน้า มาใช้ผสมผสานกับ

ทรัพยากรมากมาย ที่ช่วยย่อโลกให้มีขนาดเล็กลง อีกทั้งความรวดเร็วในการติดต่อสื่อสาร ความสะดวกสบาย ข้างต้นสามารถเชื่อมโยงสิ่งต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน จำแนกได้ 5 ข้อ ประกอบด้วย 1. เศรษฐกิจ 2. สังคม 3. การเมืองการปกครองระหว่างภูมิภาค 4. ประเทศ 5. สังคมและชุมชน โดยมีความซับซ้อน และเกิดการเปลี่ยนแปลงด้านความรู้ รวมถึงข้อมูลข่าวสารซึ่งกันและกันตลอดเวลา

จากข้อมูลดังกล่าวในเบื้องต้นทำให้ผู้วิจัยมีความสนใจและทำการศึกษาเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง เพื่อให้เข้าใจพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็ว กล่าวคือ ผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 เป็นผู้เรียนที่เรียนรู้ได้ดีจากกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก อีกทั้งการศึกษาประเด็นดังกล่าวยังช่วยทำให้ผู้วิจัยสามารถออกแบบการจัดการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกทั้งรูปแบบออนไลน์และออฟไลน์ได้สอดคล้องกับผู้เรียน ซึ่งจะเกิดประโยชน์ทั้งต่อผู้เรียนและผู้สอนที่มีการใช้สื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่งและจัดการกิจกรรมการเรียนรู้แบบเชิงรุก

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อออกแบบการจัดการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง
2. เพื่อประเมินทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่งหลังได้รับการจัดการกิจกรรมการเรียนรู้

เชิงรุก

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยทดลองขั้นต้น (Pre-Experimental Design) สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ. (2564:ออนไลน์). มีแบบแผนการวิจัยแบบศึกษา 1 กลุ่ม วัดผลการทดลอง 1 ครั้ง (One-Shot Case Study) (กิตติยา วงศ์จันทร์, 2561:ออนไลน์) รวมถึงประยุกต์ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ร่วมด้วย

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ใช้วิธีการเลือกแบบโควตา จำนวนทั้งสิ้น 40 คน โดยกลุ่มตัวอย่างจะต้องมีคุณสมบัติ 1 ข้อ คือ สามารถใช้โปรแกรมตัดต่อวิดีโอ In Shot หรือโปรแกรมอื่นๆ บนสมาร์ตโฟนได้ และเป็นผู้ที่ผ่านการคัดเลือกจากการสมัครเข้าร่วมกิจกรรมตามที่กำหนดไว้ในประกาศรับสมัครผ่าน Google Form ที่มีผู้สมัครจากทั้งหมด 63 คน ทำการคัดเลือกคุณสมบัติตามหลักเกณฑ์ โดยไม่จำกัดเงื่อนไขอื่น ให้เหลือ จำนวน 40 คน

1.2 ผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 5 ท่าน ผู้วิจัยใช้เทคนิคการเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection) ทั้งนี้ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชนที่

ให้ข้อมูลสำคัญด้วยการให้สัมภาษณ์ จำนวน 5 ท่าน เป็นผู้ทำงานและมีความเกี่ยวข้องกับงานด้านสื่อสารมวลชนทั้งหมด โดยมีรายละเอียด ดังนี้

1. นักจัดรายการวิทยุ	จำนวน 2 ท่าน
2. โปรดิวเซอร์ (Producer) รายการทีวี	จำนวน 1 ท่าน
3. ผู้ผลิตเนื้อหา (Content) ในสื่อออนไลน์	จำนวน 2 ท่าน

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 3 ชุด คือ 1. แบบสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน ใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured interview) 2. แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง การเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง และ 3. แบบประเมินชิ้นงานการผลิตสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง

2.1 แบบสัมภาษณ์ แบบสัมภาษณ์มีลักษณะปลายเปิด เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ จัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในวิดีโอสั้น โดยแบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย 1. ชื่อและสกุลผู้ให้สัมภาษณ์ 2. ตำแหน่ง 3. อาชีพ 4. ประสบการณ์ด้านสื่อ 5. สัมภาษณ์เมื่อวันที่ 6. สถานที่สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 ชั้นที่ P1 การเตรียมงาน ตอนที่ 3 ชั้นที่ P2 การผลิตหรือถ่ายทำ ตอนที่ 4 ชั้นที่ P3 การตัดต่อก่อนนำไปเผยแพร่ โดยแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชนซึ่งเป็นเครื่องมือวิจัย ได้ผ่านการตรวจเครื่องมือจากผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 3 ท่าน ตรวจสอบเพื่อหาความเที่ยงตรง (Validity) โดยการวิเคราะห์ดัชนีความสอดคล้อง (Index of item objective congruence : IOC) (สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์, 2551:ออนไลน์) โดยปรากฏผลมีดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00 สามารถนำแบบสัมภาษณ์ไปใช้ได้

2.2 แผนการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเรื่องการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง จำนวน 3 แผน ประกอบด้วย แผนที่ 1 เรื่อง “ก่อนเริ่มต้นสร้างคอนเทนต์ในสื่อวิดีโอสั้น” แผนที่ 2 เรื่อง “การเขียนเนื้อหา (Content) วิดีโอสั้นในสื่อออนไลน์” และแผนที่ 3 เรื่องการสร้างวิดีโอสั้นด้วยเทคนิคการพากย์เสียง แผนการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง ผ่านการตรวจหาค่าความสอดคล้องจากผู้เชี่ยวชาญและปรากฏผลในระดับ 5 มีความสอดคล้องเชื่อมโยงเหมาะสมมากที่สุด สามารถนำแผนไปใช้ได้

2.3 แบบประเมินชิ้นงานการผลิตสื่อไมโครเลิร์นนิ่ง

ผู้วิจัยได้สร้างเกณฑ์การให้คะแนนผลงานการสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรม จะต้องผ่านเกณฑ์ตั้งแต่ระดับพอใช้ขึ้นไป ทั้งนี้มีคะแนนการเข้าเรียน 3 ครั้ง ครั้งละ 10 % คะแนนการมีส่วนร่วม 10 % และคะแนนการสร้างชิ้นงานสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง 60 คะแนน รวมทั้งหมด 100 คะแนน โดยผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกจะต้องผ่านเกณฑ์ ร้อยละ 75 ขึ้นไป ตามตารางดังต่อไปนี้

เกณฑ์สรุปผลการให้คะแนนผลงานการสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง	
คะแนน	เกณฑ์ตัดสินคุณภาพ
49 - 60	ผลงานการสร้างสื่อดี
37 - 48	ผลงานการสร้างสื่อค่อนข้างดี
25 - 36	ผลงานการสร้างสื่อพอใช้
13 - 24	ผลงานการสร้างสื่อค่อนข้างไม่ดีควรปรับปรุง
ต่ำกว่า 13	ผลงานการสร้างสื่อไม่ดี

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 ผู้วิจัยได้นำเอาแบบสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 5 ท่าน เรื่องการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง ไปให้อาจารย์ที่ปรึกษางานวิจัย พิจารณาและเสนอแนะวิธีการที่เหมาะสมตามแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้น

3.2 แบบสัมภาษณ์ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้
1. นัดหมายการสัมภาษณ์ 2. ดำเนินการสัมภาษณ์ 3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์และจัดเรียงตามลำดับชั้น P1-P3

3.3 นำประเด็นสำคัญจากสัมภาษณ์ข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์ข้อมูล

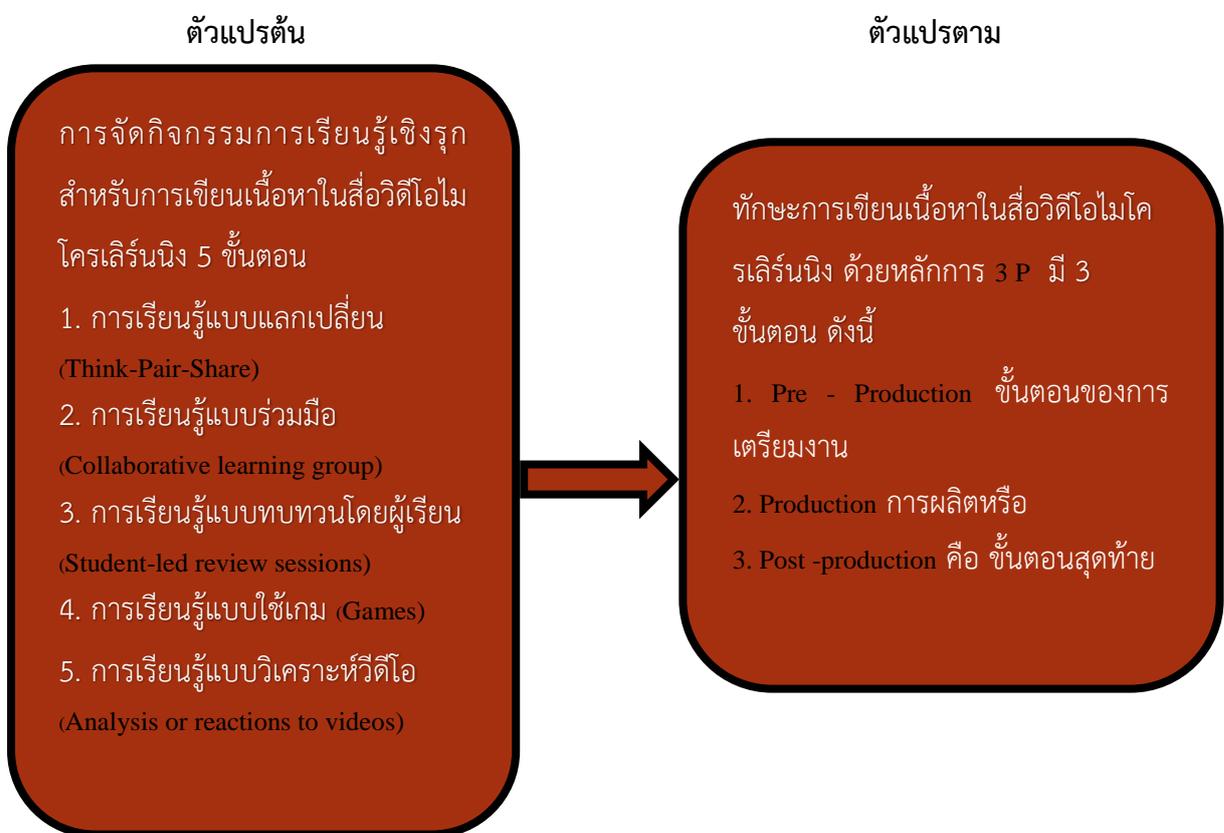
3.4 ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลและนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) จากการ สัมภาษณ์ความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญด้านสื่อสารมวลชน จำนวน 3 ท่าน เป็นรายบุคคล จากนั้นได้สรุปเป็นลำดับชั้นแล้วนำประเด็นที่สำคัญไปใช้เป็นแนวทางการการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง การวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย คือ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และ One sample t-test

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษา แนวคิดและทฤษฎี รวมถึงการศึกษางานวิจัยที่มีความเกี่ยวข้อง และมีหลักการต่างๆ ตามที่ได้เขียนไว้ในอ้างอิงบทที่ 2 รวมถึงได้ทบทวนกระบวนการผลิตสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่งสำหรับใช้เป็นสื่อการเรียนรู้ เพื่อนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย โดยผ่านการสังเคราะห์ก่อนจะมีการกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย เพื่อให้มีความชัดเจนในด้านตัวแปร ทั้งตัวแปรต้นและตัวแปรตาม ตามภาพที่ 1.2 ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. ผลการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก จากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน เกี่ยวกับการออกแบบจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก เรื่อง “การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อส่งเสริมทักษะการเขียนเนื้อหาในสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง” ผู้วิจัยได้ใช้เครื่องมือแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกรายบุคคล จากการให้ข้อมูล จำนวน 5 ท่าน ซึ่งเป็นผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชนทั้งหมด พบว่า กลุ่มผู้ให้ข้อมูลหลักส่วนใหญ่ ให้ความสำคัญเห็นตลอดจนข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไปในทิศทางเดียวกัน และมีความแตกต่างกันในบางประเด็น ทั้งนี้ผู้วิจัยสามารถสรุปใจความสำคัญได้ 9 ข้อ ต่อไปนี้

1.1 ตั้งจุดประสงค์เพื่อวางแผนงาน จากนั้นวางโครงเรื่องและเตรียมเนื้อหาที่จะผลิตสื่อและวิดีโอให้ชัดเจน

1.2 สร้างเนื้อหาให้สั้น กระชับ เข้าใจง่ายสร้างความเข้าใจในเวลาจำกัด

1.3 สร้างเนื้อหาที่ดี มีส่วนสำคัญ อาจอยู่ในกระแสทำให้คนสนใจหยุดดูเนื้อหา (Content) มีความแตกต่าง

1.4 ผู้ที่เสพสื่อไม่ต้องการความอลังการของสื่อ ผู้สร้างจึงสามารถสร้างสื่อและตัดต่อคลิปได้ทุกที่ทุกเวลาผ่านแอปพลิเคชันบนสมาร์ตโฟน

1.5 วิดีโอสั้นที่ดีควร มีความสร้างสรรค์ การดำเนินเรื่องน่าสนใจ มีเนื้อหาหรือ content ที่กำลังเป็นที่สนใจ มีการตัดต่อที่ดีและน่าสนใจ

1.6 Content สำคัญมากทำให้วิดีโอสั้นได้รับความนิยม คนมักจะเลือกดูเนื้อหาที่น่าสนใจ เป็นกระแส เกิดประโยชน์ ได้รับความรู้หรือความบันเทิง

1.7 เนื้อหาที่สร้างต้องไม่ขัดต่อนโยบายเรื่องลิขสิทธิ์ของสื่อสั้น เช่น ดนตรีประกอบ รูปภาพหรือวิดีโอ

1.8 ควรจะตรวจสอบคลิปวิดีโอให้มีความเหมาะสมในเรื่องเนื้อหา การใช้ภาษา และการตัดต่อภาพและเสียงว่ามีความสมบูรณ์หรือไม่

1.9 การประเมินสื่อ ดูจากจำนวนผู้เข้าชม รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้เข้าชม เช่น การแสดงความคิดเห็น นำเอาข้อมูลมาวิเคราะห์ได้

สรุป การทำคลิปวิดีโอสั้นให้ได้รับผลตอบแทนที่ดี ประกอบด้วยปัจจัยหลายอย่าง ทั้งตัวของเนื้อหาที่ถือว่ามีค่ามากที่สุด จะต้องน่าสนใจ อยู่ในกระแส การตัดต่อและเล่าเรื่องต้องสั้น กระชับได้ใจความ และสอดคล้องกับพฤติกรรมการณ์การเรียนรู้ของผู้เรียนในศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้การนำเสนอก็ควรมีการเลือกแพลตฟอร์มที่ตรงกับเนื้อหา รูปแบบ วิธีการเล่าเรื่อง ทั้งนี้เพื่อให้สื่อวิดีโอดังกล่าวเกิดประโยชน์สูงสุด ทั้งต่อผู้ผลิตสื่อเองและผู้รับชมสื่อ และหากสื่อดังกล่าวสร้างขึ้นเพื่อนำไปใช้ประกอบการสอน จะต้องสามารถประเมินสื่อดังกล่าวได้ และประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนหลังจากรับชมสื่อได้ จากการสรุปประเด็นการ

สัมภาษณ์ทั้งหมด 9 ข้อ มีความครอบคลุมตามประเด็นข้อคำถาม และได้ผลการวิเคราะห์แต่ละประเด็น โดยผู้วิจัยได้นำแบบสัมภาษณ์ดังกล่าวไปออกแบบเป็นหลักสูตรการสอนต่อไป ทั้งนี้จากแบบสัมภาษณ์ที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้นและนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชน ทั้งหมด 5 ท่าน สามารถ แสดงตามแผนภาพที่ 2 ดังนี้

แผนภาพที่ 2 สรุปผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิด้านสื่อสารมวลชนจากการสัมภาษณ์เป็นรายบุคคลเพื่อออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

2. ผลการประเมินการสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง

จากการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกมีผู้เข้าร่วมกิจกรรมจำนวน 40 คน โดยมีแผนประกอบด้วย คะแนนการเข้าห้องเรียนออนไลน์ 30 % คะแนนมีส่วนร่วม 10% และคะแนนชิ้นงาน 60% รวม 100 % โดยมีผู้ส่งชิ้นงานการสร้างสื่อวิดีโอจำนวน 32 คน เป็นผู้ที่ผ่านเกณฑ์ตามที่กำหนด 75 % ตารางที่ 1 ดังต่อไปนี้

ตารางที่ 1 คะแนนของผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก

ช่วงคะแนน	จำนวน	ร้อยละ
ต่ำกว่า 75 คะแนน	8	20.00
75-100 คะแนน	32	80.00
รวม	40	100.00

จากตารางที่ 1 พบว่า ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเข้าชั้นเรียน 3 ครั้ง 30 คะแนน การมีส่วนร่วมในการกิจกรรม 10 คะแนน และคะแนนการสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง 60 คะแนน รวมทั้งสิ้น 100 คะแนน โดยมีผู้ร่วมกิจกรรมผ่านเกณฑ์ร้อยละ 75 จำนวน 32 คน จากผู้เข้าร่วมอบรมทั้งหมด 40 คน คิดเป็นร้อยละ 80 ซึ่งมากกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 ที่กำหนดไว้ และต่ำกว่าเกณฑ์ จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 20

ตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การเขียนเนื้อหาผ่านสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง หลังการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75

เรื่อง	N	คะแนน เต็ม	เกณฑ์ ร้อยละ 75	Mean	SD	t	df	P- Value
คะแนนประเมินการเขียน เนื้อหาผ่านสื่อวิดีโอ ไมโครเลิร์นนิ่ง	32	60	45	47.59	6.36	2.307	31	.028

*นัยสำคัญที่ระดับ .05

จากตารางที่ 2 ผลการวิเคราะห์การสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง มีเกณฑ์คะแนนเต็ม 60 คะแนน มีผู้ส่งผลงานการเขียนเนื้อหาผ่านสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง จำนวน 32 คน จาก 40 คน โดยมีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 47.59 และมีส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 6.36 ทั้งนี้เมื่อวิเคราะห์เปรียบเทียบกับเกณฑ์ร้อยละ 75 ผู้เข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก มีคะแนนเฉลี่ยสูงกว่าเกณฑ์ร้อยละ 75 อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการวิจัยสามารถนำมาอภิปรายได้ 2 ประเด็นคือ ดังนี้

1. การออกแบบสื่อวิดีโอสั้นไมโครเลิร์นนิ่ง (Micro Learning) ลักษณะการออกแบบสื่อวิดีโอสั้นไมโครเลิร์นนิ่ง หลังจากผู้วิจัยดำเนินการจัดสร้างสื่อวิดีโอสั้นเพื่อใช้เป็นสื่อการสอนในกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก ทำให้ทราบว่าลักษณะของการออกแบบการสร้างสื่อที่ดีต้องมาจากแนวคิดและทฤษฎี ที่มีความเกี่ยวข้อง เนื่องจากการออกแบบสื่อวิดีโอสั้นเพื่อการเรียนรู้มีความแตกต่างจากสื่อบันเทิงทั่วไปที่อาจไม่ต้องใช้แนวคิด ทฤษฎี ไต ๆ มารองรับ ขณะที่การจัดสร้างสื่อวิดีโอสั้นเพื่อการเรียนรู้มีกระบวนการจัดสร้างอย่างเป็นระบบ และขั้นตอนสุดท้ายจะต้องมีการวัดและประเมินผลของการเรียนรู้และระหว่างทางอาจมีการประเมินสื่อที่ จัดสร้างขึ้นมาด้วย ทั้งนี้การเรียนรู้ยังมีองค์ประกอบอื่นมาเกี่ยวข้องแม้สื่อวิดีโอสั้นอาจไม่สามารถนำเสนอ ประเด็นที่อยากนำเสนอได้ทั้งหมด แต่การนำเสนอเพียงแนวคิดเล็กน้อยถือเป็นการจัดการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วม หลังจากผู้เรียนได้ดูสื่อวิดีโอสั้นก็เกิดการเรียนรู้และสามารถคิดต่อจากประเด็นดังกล่าวซึ่งเป็นการเรียนรู้ที่

สอดคล้องกับ สถาพร พงษ์พิบูล, (2558 : ออนไลน์) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้แบบเชิงรุก Active Learning ตามแนวคิดการสร้างสรรคทางปัญญา (Constructivism) มีการเน้นกระบวนการเรียนรู้มากกว่าเนื้อหาวิชาเพื่อช่วยให้ผู้เรียนสามารถเชื่อมโยงความรู้ หรือสร้างความรู้ให้เกิดขึ้นในตนเองด้วยการลงมือปฏิบัติจริงผ่านสื่อหรือกิจกรรมการเรียนรู้ต่างๆที่เกิดขึ้น

2. ผลการประเมินการสร้างสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่งด้วยเทคนิคการเขียนเนื้อหา (Content) โดยสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่ง มีลักษณะเป็นวิดีโอสั้น (Shorts) ที่ถูกนำมาใช้ในการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบต่างๆ ที่ได้รับความนิยมทั้งจากผู้สอน และผู้เรียนเอง โดยแพลตฟอร์มที่ได้รับความนิยม ประกอบด้วย Tiktok, YouTube, Facebook Reels, Instagram Reels ที่กล่าวมาข้างต้น ล้วนเป็นสื่อวิดีโอสั้นที่เหมาะสมกับการสร้างเป็นสื่อการสอนแม้การสร้างเนื้อหาในแต่ละแพลตฟอร์มจะมีความต่างกันในลักษณะการเล่าเรื่องสอดคล้องกับ Helen Colman (2021: Online.) ที่กล่าวถึงการเรียนรู้ผ่านวิดีโอ ได้ถูกนำมาใช้เป็นสื่อในการสอน ทั้งเนื้อหาความรู้รวมถึงมีการจัดทำทักษะใหม่ๆ ทั้งยังส่งเสริมโอกาสทางการศึกษามากมาย การเรียนรู้ผ่านวิดีโอ นับว่าเป็นของเทรนด์อีเลิร์นนิ่ง ที่ได้รับการยอมรับและความสนใจอย่างกว้างขวาง

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. การนำเอาสื่อวิดีโอไมโครเลิร์นนิ่งที่ผู้วิจัยได้จัดสร้างขึ้นเพื่อกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก สามารถนำไปใช้สำหรับการเรียนรู้ได้ เนื่องจากปัจจัยการเปลี่ยนแปลงทางพฤติกรรม ที่ปัจจุบันไม่สามารถเรียนรู้จากคลิปวิดีโอที่มีความยาวได้ การใช้สื่อวิดีโอสั้นจึงเป็นการจัดการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับสภาพสังคมในปัจจุบัน

2. การจัดสร้างสื่อวิดีโอในปัจจุบันมีราคาถูกลงมาก สามารถตัดต่อได้อย่างง่ายจากมือถือ มีความสะดวกสามารถทำได้ทุกที่ มีความยืดหยุ่น การสร้างสื่อวิดีโอสั้นอาจนำแนวทางจากการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ ด้านสื่อสารมวลชนไปเป็นข้อมูลที่สำคัญ และนำไปปรับใช้ตามความเหมาะสม

3. การนำกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกไปใช้ อาจนำไปปรับเป็นหลักสูตรที่มีแบบแผนที่มีความชัดเจนตามวัตถุประสงค์ เนื่องจากการจัดอบรมกิจกรรมต่างๆในปัจจุบัน ผู้เข้าร่วมอบรมไม่ต้องเดินทางไกลเพื่อมาเข้ารับการอบรม การจัดให้มีการอบรมออนไลน์ถือเป็นหนึ่งในกิจกรรมที่ได้รับความนิยมสูงสุดหลังเทคโนโลยีเข้ามามีบทบาทต่อผู้คน และขยายวงกว้างอย่างรวดเร็ว

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป

1. ข้อเสนอแนะในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุก กิจกรรมที่จัดควรเชิญวิทยากร ที่มีความเชี่ยวชาญในสาขานั้นๆ มาให้คำแนะนำ ข้อเสนอแนะ หรือแนวทางการพัฒนาต่างๆแก่ผู้ร่วมกิจกรรม เพื่อให้มีความหลากหลาย ช่วยให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมเกิดความคิดใหม่ๆ อีกทั้งสามารถจะต่อยอดประสบการณ์ให้เกิดการเรียนรู้สร้างสรรค์

2. การลึ้มข้อมูลที่จะนำไปใช้เป็นเรื่องที่เกิดขึ้นได้หลังจบกิจกรรม จึงควรออกแบบกิจกรรม และจัดคลังข้อมูลเพื่อผู้ร่วมกิจกรรมสามารถศึกษาหาข้อมูลเพิ่มเติมได้ตลอดเวลา ที่นอกจากเป็นคลังข้อมูลแล้ว ยังเป็นการเชื่อมโยงผู้คนที่ชื่นชอบการศึกษาหาความรู้ ได้มีพื้นที่ในการแสดงความคิดเห็น หรือมีการพูดคุยบนกระดานสนทนา เพื่อให้กิจกรรมที่จัดขึ้นมีความเหมาะสมตลอดเวลา

เอกสารอ้างอิง

- ทิตนา แคมมณี. (2560). 14 วิธีสอนสำหรับครูมืออาชีพ. (พิมพ์ครั้งที่ 13). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธาม เชื้อสถาปนศิริ. (2558). เล่าเรื่องข้ามสื่อ Transmedia story-telling. *วารสารนิเทศศาสตร์และนวัตกรรม นิด้า*, 2(1), 59.
- สถาพร พงษ์พิบูล. (2558). การจัดการเรียนการสอนแบบ Active Learning. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 16 เมษายน 2565. แหล่งที่มา https://km.buu.ac.th/article/frontend/article_detail/141
- นรินธ์ นนทมาลย์ และใจทิพย์ ณ สงขลา (2560). *แนวทางการออกแบบการสอนแบบเปิด เพื่อส่งเสริมความสามารถในการแก้ปัญหาเชิงสร้างสรรค์ โดยใช้วิดีโอเป็นฐาน*. การวิจัยเชิงคุณภาพแบบปรากฏการณ์ วิทยาวารสารครุศาสตร์ : จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. สถิติและวิธีการวิจัยทางเทคโนโลยีสารสนเทศ. (2564). การวิจัยเชิงทดลอง (Experimental Research). *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 21 เมษายน 2565. แหล่งที่มา <http://home.dsd.go.th/>
- กิตติยา วงษ์ชันธ์. (2561). รูปแบบการวิจัยและพัฒนา (R&D) และรูปแบบการวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วม (PAR) เอกสารประกอบการฝึกอบรมโครงการสร้างนักวิจัยรุ่นใหม่ ลูกไก่ รุ่นที่ 6. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 12 เมษายน 2565. แหล่งที่มา <https://shorturl.asia/si1ob>
- สำนักงานพัฒนาธุรกรรมทางอิเล็กทรอนิกส์. (2564). การทำคอนเทนต์ออนไลน์ให้สุดปังตรงใจพอลโลเวอร์อย่างแท้จริง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 4 เมษายน 2565. แหล่งที่มา <https://shorturl.asia/qu4tC>.
- สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2561). ประวัติสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. *ออนไลน์*. สืบค้น เมื่อ 12 เมษายน 2565 <http://www.mua.or.th>.
- สุรพงษ์ คงสัตย์ และธีรชาติ ธรรมวงศ์. (2551). การหาค่าความเที่ยงตรงของแบบสอบถาม IOC. *ออนไลน์*. สืบค้น เมื่อ 11 เมษายน 2565. แหล่งที่มา <http://www.mcu.ac.th>.
- สุวิธิตา จรุงเกียรติกุล. (2561). ทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21. *ออนไลน์*. สืบค้น 12 เมษายน 2565. แหล่งที่มา <https://www.truepllookpanya.com>.
- Asha Pandey. (2019). 6 Must-Use Video-Based Learning Strategies in 2019. *Online*. Retrieved March 18, 2022. from : <https://www.linkedin.com>
- Helen Colman. (2021). Learning: How to Become a Training Video Ninja. *Online*. Retrieved April 11, 2022. from : <https://www.ispringsolutions.com>

องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ประเทศไทย
**Marketing Component of the “Lung Wang” Clay pot
Coffee Business, Thailand**

กรรณิการ์ สุวรรณเสรี และ รุจิรัตน์ พัฒนกาบุตร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Kannika Suwanseree and Ruchirat Patanathabutr

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-Mail: kannika.suwanseree@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ในเขตพื้นที่ประเทศไทย และ 2) นิยามและให้ความหมายองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย ได้แก่ ผู้ที่บริโภคกาแฟในประเทศไทย จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการสุ่มแบบสะดวกเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง พบว่า มี 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบทั้งหมดนั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวังได้ร้อยละ 81.135

2. นิยามและความหมายองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง โดยให้นิยามว่า “การสร้างความรู้สึกดีให้กับผู้บริโภค (FINE)” ประกอบด้วย (1) การเติมเต็มทุกความต้องการ (Fulfillment) ใช้ตัวย่อว่า “F” (2) การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight) ใช้ตัวย่อว่า “I” (3) การสร้างเครือข่ายเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย (Networking) ใช้ตัวย่อว่า “N” (4) การมีส่วนร่วม (Engagement) ใช้ตัวย่อว่า “E” ซึ่งได้นำองค์ประกอบมาประยุกต์ใช้เป็นแผนการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง

คำสำคัญ: การตลาด; ธุรกิจกาแฟคั่ว; องค์ประกอบการตลาด

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

Abstracts

The objectives of this research were 1) to study the marketing components of the “Lung Wang” clay pot coffee business, and 2) to define the composition of the marketing component of “Lung Wang” clay pot roasted coffee business. This research was the quantitative research. Sampling groups were 500 respondents whom were coffee consumer from convenience sampling. The data were collected by questionnaires. The statistics used were percentage and exploratory factor analysis.

The following were the results:

1. the marketing components of the “Lung Wang” clay pot coffee business can classify 4 elements, which can describe the marketing of Lung Wang's clay pot roast coffee business, at 81.135 percent.

2. The composition of the marketing component of “Lung Wang” clay pot roasted coffee business was "FINE", that can be classified into 4 as follows; (1) Fulfillment "F", (2) Insight "I", (3) Networking for easy access. "N", (4) Engagement "E". That was guideline for marketing plan of “Lung Wang” clay pot roasted coffee business.

Keywords: Marketing; Clay Pot Coffee Business; Marketing Components

บทนำ

กาแฟ นับได้ว่าเป็นเครื่องดื่มที่ได้รับความนิยมบริโภคอย่างแพร่หลายในทุกสังคม อันเนื่องมาจากกาแฟนั้น นอกจากจะช่วยปลุกความสดชื่นแล้ว ยังสะท้อนถึงวัฒนธรรมและรสนิยมของผู้ดื่มได้อีกด้วย ส่งผลให้กาแฟได้รับความนิยมเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง โดยธุรกิจกาแฟของประเทศไทย จากข้อมูลของกระทรวงพาณิชย์ในปี พ.ศ. 2563 พบว่าการส่งออกเมล็ดกาแฟของประเทศไทยนั้นมีมูลค่าสูงถึง 81,000 ล้านบาท นอกจากนี้ปริมาณการบริโภคกาแฟภายในประเทศเองก็ยังคงมีความต้องการที่เพิ่มสูงขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากการศึกษาข้อมูลของกรมพัฒนาธุรกิจการค้า ได้มีการระบุเอาไว้ว่าในช่วงระยะเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2555-2559 นั้นตลาดของกาแฟสำเร็จรูป และตลาดกาแฟคั่วบดในประเทศไทย ได้มีอัตราการขยายตัวที่เพิ่มมากขึ้นถึงร้อยละ 7.3 เป็นผลมาจากการเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็วของธุรกิจร้านกาแฟในประเทศไทยที่มีมูลค่าสูงถึง 21,220 ล้านบาทในช่วงปี พ.ศ. 2560 (ศูนย์วิจัยกสิกรไทย, 2561: ออนไลน์) อีกทั้งการบริโภคกาแฟโดยเฉลี่ยของประชากรไทยนั้นอยู่ที่ประมาณ 1.2 กิโลกรัม ต่อคน ต่อปี หรืออยู่ที่ประมาณ 300 แก้ว ต่อคน ต่อปี เมื่อทำการเปรียบเทียบกับประเทศญี่ปุ่นซึ่งมีการบริโภคกาแฟอยู่ที่ประมาณ 3 กิโลกรัม ต่อคน ต่อปี หรืออยู่ที่ประมาณ 400 แก้ว ต่อคน ต่อปี หรือทำการเปรียบเทียบกับยุโรปซึ่งมีการบริโภคกาแฟโดยเฉลี่ยอยู่ที่ประมาณ 600 แก้ว ต่อคน ต่อปี จากตัวเลขดังกล่าวนี้จึงเป็นการสะท้อนให้เห็นว่าตลาดกาแฟในประเทศไทยนั้นยังสามารถที่จะเติบโตไปได้อีกมาก (จันทิมา จันทรเหียด, 2565: 58-75)

สำหรับการแบ่งตลาดของกาแฟในประเทศไทย ได้มีการจัดแบ่งเป็น 2 ประเภท คือ ตลาดกาแฟนอกบ้าน และตลาดกาแฟในบ้าน โดยที่ตลาดกาแฟนอกบ้าน คือการที่ผู้บริโภคเลือกที่จะออกไปดื่มกาแฟที่ร้านหรือผ่านผู้ประกอบการ ส่วนตลาดกาแฟในบ้าน คือการที่ผู้บริโภคเลือกที่จะซื้อกาแฟมาชงดื่มเอง และจาก

ข้อมูลการตลาดกาแฟไทยของ บริษัท เนสท์เล่ (ไทย) จำกัด พบว่าตลาดกาแฟในประเทศไทยนั้นมีมูลค่าสูงถึง 60,000 ล้านบาท โดยกาแฟนอกบ้าน มีมูลค่า 27,000 ล้านบาท และตลาดกาแฟในบ้านนั้นมีมูลค่าสูงถึง 33,000 ล้านบาท ถึงแม้ว่าอัตราการบริโภคกาแฟของประชากรไทยถือว่ายังไม่สูงมากนักในปัจจุบัน แต่มูลค่าของธุรกิจและศักยภาพของอุตสาหกรรมกาแฟในประเทศไทยนั้นยังคงมีแนวโน้มที่จะเติบโตได้อย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุนี้ รัฐบาลและกระทรวงเกษตรและสหกรณ์จึงได้มีการจัดทำแผนพัฒนากาแฟแห่งชาติ ปี พ.ศ. 2562 - 2570 ขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มประสิทธิภาพในการจัดการระบบการผลิตกาแฟ พร้อมทั้งเป็นการยกระดับไปสู่คุณภาพมาตรฐาน และส่งเสริมอัตลักษณ์ของกาแฟไทย (ศรัณยา ชูรัตน์, 2563: 5)

ธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง หรือโรงคั่วกาแฟหม้อดินลูงหวัง (Lung Wang Clay Pot Coffee Roaster) ประกอบธุรกิจด้านอุตสาหกรรมกาแฟ ซึ่งมีทั้งการรับซื้อ การจัดจำหน่าย ไปจนถึงการแลกเปลี่ยนเมล็ดกาแฟคั่ว และสารกาแฟ โดยทำการรับซื้อกาแฟเชอริ สายพันธุ์โรบัสต้า ซึ่งเป็นกาแฟสายพันธุ์เดียวกันจากแหล่งเพาะปลูกแหล่งเดียวกันทั้งหมด หรือ “ซิงเกิล ออริจิน” (Single Origin) จากสวนกาแฟอินทรีย์บนภูเขา ในเขตอำเภอสุวรรณคูหา จังหวัดหนองบัวลำภู รวมไปถึงกาแฟหลากหลายสายพันธุ์จากแหล่งผลิตที่มีชื่อเสียงทั้งใน และต่างประเทศ นำมาดำเนินการผลิตเพื่อให้ได้สารกาแฟ จากนั้นนำมาคั่วในหม้อดินที่ถูกออกแบบมาเป็นพิเศษ เอกลักษณะเฉพาะตัวของโรงคั่วกาแฟหม้อดินลูงหวัง กาแฟคั่วหม้อดินลูงหวังได้เป็นหนึ่งในสินค้าของโครงการหนึ่งตำบล หนึ่งผลิตภัณฑ์ (OTOP) จังหวัดหนองบัวลำภู และได้มีการจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์ และร้านจำหน่ายสินค้าโอท็อปทั่วประเทศไทย

ผู้ทำการศึกษาได้มีหน้าที่ในส่วนของการศึกษาตลาดและพัฒนาแนวทางการตลาดให้กับธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ดังนั้นผู้ศึกษาจึงมุ่งที่จะทำการศึกษานโยบายทางการตลาดเชิงกลยุทธ์ของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ในพื้นที่ประเทศไทย เพื่อนำมาใช้ในการวางแผนพัฒนากลยุทธ์ทางการตลาดของธุรกิจ ให้สามารถตอบสนองทุกความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง
2. เพื่อกำหนดนิยามและให้ความหมายขององค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้ที่บริโภคกาแฟในประเทศไทย ทั้งเพศหญิง และเพศชาย โดยมีช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งไม่ทราบจำนวนประชากร

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง โดยการอ้างอิงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบตามหลักการของคอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992 : 123-125) ที่กล่าวว่าขนาดของกลุ่มตัวอย่าง 500 คนซึ่งจัดว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับดีมากสำหรับการวิเคราะห์องค์ประกอบโดยกลุ่มตัวอย่างสุ่มแบบสะดวก (Convenience Sampling) กับผู้ที่บริโภคราคาแฟในประเทศไทย ทั้งเพศหญิง และเพศชาย โดยมีช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการดังนี้
แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถาม โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลโดยทั่วไปของผู้ที่มีการบริโภคราคาแฟ ในประเทศไทย จำนวน 6 ข้อ ได้แก่ เพศ ช่วงของอายุ ระดับของการศึกษา อาชีพ รายได้ส่วนบุคคลโดยเฉลี่ยต่อเดือน และงบประมาณสำหรับการใช้บริโภคราคาแฟต่อสัปดาห์

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดความคิดเห็นปัจจัยที่ส่งผลต่อพฤติกรรมการตัดสินใจในการเลือกบริโภคราคาแฟ มีข้อคำถามจำนวน 35 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2560: 98) คือ มากที่สุด (5) มาก (4) ปานกลาง (3) น้อย (2) และน้อยที่สุด (1)

การหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม พบว่า ค่าความสอดคล้องของแบบสอบถามกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา (Item-Objective Congruence Index: IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน อยู่ระหว่าง 0.67-1.00 และการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งฉบับเท่ากับ 0.97 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.80 นั่นคือแบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถนำไปใช้เก็บรวบรวมข้อมูลได้ (Sekaran & Bougie, 2020: 127)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ โดยทำการแจกแบบสอบถามออนไลน์ให้กับผู้ที่บริโภคราคาแฟในประเทศไทย ทั้งเพศหญิง และเพศชาย โดยมีช่วงอายุตั้งแต่ 18 ปีขึ้นไป ซึ่งได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100.00

2) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้

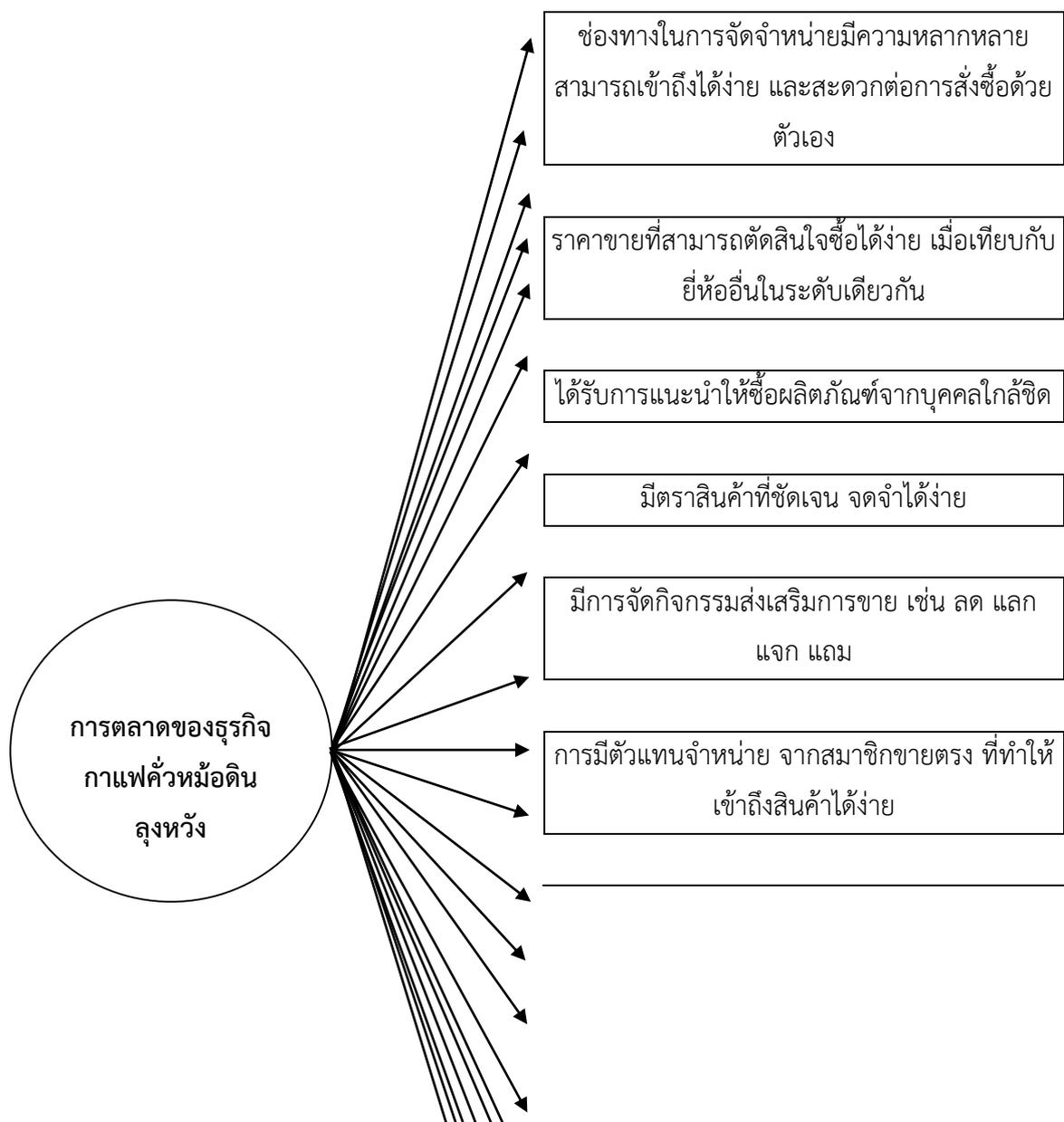
- 1) ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม
- 2) ใช้สถิติการวิเคราะห์หองค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis: EFA) เพื่อวิเคราะห์หองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ในเขตพื้นที่ประเทศไทย โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย และกำหนดนิยามและให้ความหมายองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การวิจัย เรื่อง องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ประเทศไทย ผู้วิจัยได้ทำการทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องเกี่ยวกับการตลาดของธุรกิจกาแฟ ทำได้ตัวแปรสังเกตได้ 35 ตัวแปร จึงนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรแฝง

ตัวแปรสังเกตได้

บรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมต่อการใช้งานสำหรับ
ขงดื่ม สะดวกต่อการจัดส่ง มีรูปลักษณ์ที่ดี สวยงาม
นำไปเป็นของขวัญของฝากได้

มีคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิตให้คงความสด
และใหม่อยู่เสมอ ทำให้สามารถคงกลิ่นของกาแฟ
ได้เมื่อถึงมือลูกค้า

มีการระบุสายพันธุ์ของกาแฟและแหล่งปลูก
บนบรรจุภัณฑ์

มีการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์

มีการทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภค
เกิดการรับรู้และจดจำ

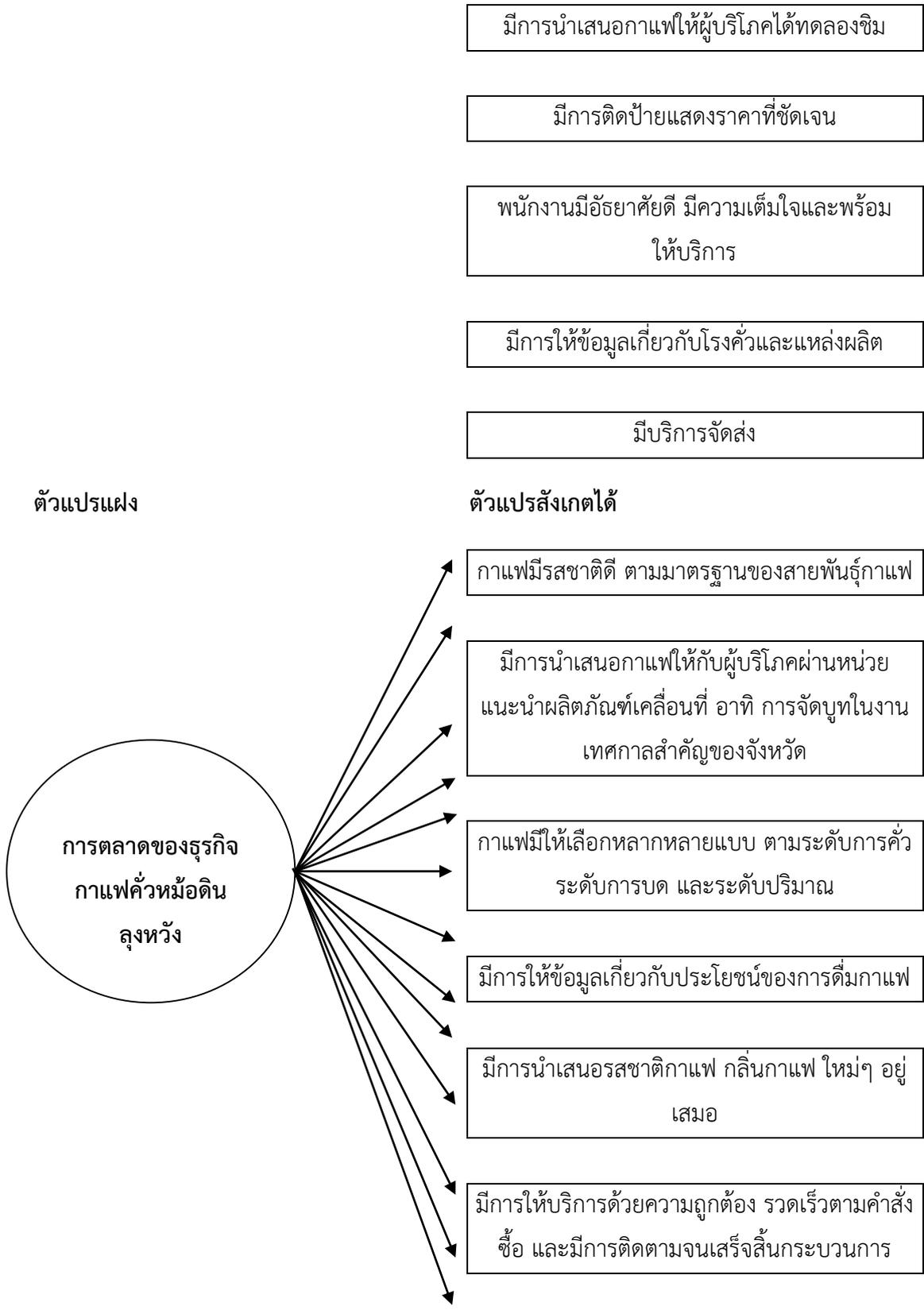
กาแฟมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในด้าน
กระบวนการผลิตที่ให้กลิ่น และรสสัมผัสที่แตกต่าง

ยี่ห้อกาแฟมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก

เมล็ดกาแฟคั่วที่มีคุณภาพคงที่ รสชาติคงเดิม
ไม่เปลี่ยนแปลง

กาแฟหาซื้อได้ง่ายตามหน้าร้านต่างๆ เช่น ร้าน
สะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ ร้านสินค้าไอทีอป
ร้านขายของฝาก

มีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลาย

มีการตั้งราคาขายที่คงที่ ราคาไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย
และเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกช่องทาง

มีการให้บริการทุกวัน โดยไม่มีวันหยุด

มีการให้ส่วนลดสำหรับการซื้อในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น

มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่มีความ
พิถีพิถัน มีมาตรฐาน มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะ
ตามมาตรฐานอุตสาหกรรม

มีพนักงานคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์
กาแฟที่วางจำหน่าย

มีทำเลของโรงคั่วที่สะดวกต่อการเดินทางมาซื้อ
ด้วยตนเอง

มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ วันผลิต และวันหมดอายุที่
ชัดเจนบนบรรจุภัณฑ์

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุปผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วห่อดินลูงหวัง ในเขตพื้นที่ประเทศไทย

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย ร้อยละ 53.80 มีอายุตั้งแต่ 30 ปี - ไม่เกิน 40 ปี ร้อยละ 43.60 และตั้งแต่ 40 ปี - ไม่เกิน 50 ปี ร้อยละ 28.00 การศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 71.00 ประกอบอาชีพพนักงานบริษัทเอกชน ร้อยละ 22.20 ประกอบธุรกิจส่วนตัว / เจ้าของกิจการ ร้อยละ 21.00 และข้าราชการ ร้อยละ 20.80 มีรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตั้งแต่ 15,000 บาท - ไม่เกิน 30,000 บาท ร้อยละ 34.00 และตั้งแต่ 30,000 บาท - ไม่เกิน 45,000 บาท ร้อยละ 34.00 วงเงินที่ใช้สำหรับบริโภคกาแฟต่อคนต่อสัปดาห์ตั้งแต่ 300 บาท - ไม่เกิน 500 ร้อยละ 53.20

1.2 องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง พบว่า ค่า KMO มีค่าเท่ากับ 0.928 ซึ่งมากกว่า 0.60 (Burns, 1990: 326–327) จึงแสดงให้เห็นว่ากลุ่มตัวแปรสังเกตได้ทั้ง 35 ตัวแปรนั้น มีความเหมาะสมเพียงพอที่จะนำมาใช้ในการวิเคราะห์องค์ประกอบในเชิงสำรวจ จากการวิเคราะห์ข้อมูล การตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง ในเขตพื้นที่ประเทศไทย สามารถจำแนกองค์ประกอบได้เป็น 4 องค์ประกอบ จาก 35 ตัวแปรสังเกตได้ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง

องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลูงหวัง	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่ 1	
1.1 มีการนำเสนอกาแฟให้กับผู้บริโภคผ่านหน่วยแนะนำผลิตภัณฑ์เคลื่อนที่ อาทิ การจัดบูทในงานเทศกาลสำคัญของจังหวัด	0.827
1.2 มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการดื่มกาแฟ	0.807
1.3 มีการนำเสนอกาแฟให้ผู้บริโภคทดลองชิม	0.759
1.4 มีการนำเสนอรสชาติกาแฟ กลิ่นกาแฟ ใหม่ๆ อยู่เสมอ	0.757
1.5 มีการให้ส่วนลดสำหรับการซื้อ ในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น	0.684
1.6 พนักงานมีอัธยาศัยดี มีความเต็มใจ และพร้อมให้บริการ	0.661
1.7 มีพนักงานคอยให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์กาแฟที่วางจำหน่าย	0.661
1.8 มีบริการจัดส่ง	0.646
1.9 มีทำเลของโรงคั่วที่สะดวกต่อการเดินทางมาซื้อด้วยตนเอง	0.639
1.10 มีการให้บริการด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว ตามคำสั่งซื้อ และมีการติดตามจนเสร็จสิ้นกระบวนการ	0.632
1.11 มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ วันผลิต และวันหมดอายุที่ชัดเจนบนบรรจุภัณฑ์	0.631
1.12 ยี่ห้อกาแฟมีชื่อเสียงเป็นที่รู้จัก	0.623
1.13 มีการให้บริการทุกวัน โดยไม่มีวันหยุด	0.616
1.14 มีการติดป้ายแสดงราคาที่ชัดเจน	0.606
1.15 กาแฟมีให้เลือกหลากหลายแบบ ตามระดับการคั่ว ระดับการบด และระดับปริมาณ	0.602
1.16 มีการตั้งราคาขายที่คงที่ ราคาไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย และเป็นมาตรฐานเดียวกันในทุกช่องทาง	0.565

องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วห่อดินลูงห้วง	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่ 2	
2.1 มีการระบุสายพันธุ์ของกาแฟและแหล่งปลูก บนบรรจุภัณฑ์	0.833
2.2 มีคุณภาพของวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต ให้คงความสด และใหม่อยู่เสมอ ทำให้สามารถคงกลิ่นของกาแฟได้เมื่อถึงมือลูกค้า	0.736
2.3 กาแฟมีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว ในด้านกระบวนการผลิตที่ให้กลิ่นและรสสัมผัสที่แตกต่าง	0.725
2.4 มีการจัดจำหน่ายผ่านช่องทางออนไลน์	0.695
2.5 มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงคั่วและแหล่งผลิต	0.665
2.6 เมล็ดกาแฟคั่วที่มีคุณภาพคงที่ รสชาติคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง	0.658
2.7 มีตราสินค้าที่ชัดเจน จัดจำได้ง่าย	0.648
2.8 ราคาขายที่สามารถตัดสินใจซื้อได้ง่าย เมื่อเทียบกับยี่ห้ออื่นในระดับเดียวกัน	0.645
2.9 กาแฟมีรสชาติดี ตามมาตรฐานของสายพันธุ์กาแฟ	0.628
2.10 มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตที่มีความพิถีพิถัน มีมาตรฐาน มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานอุตสาหกรรม	0.614
2.11 บรรจุภัณฑ์มีความเหมาะสมต่อการใช้งานสำหรับขงดื่ม สะดวกต่อการจัดส่ง มีรูปลักษณ์ที่ดี สวยงาม นำไปเป็นของขวัญของฝากได้	0.579
องค์ประกอบที่ 3	
3.1 ช่องทางในการจัดจำหน่ายมีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ง่าย และสะดวกต่อการสั่งซื้อด้วยตัวเอง	0.710
3.2 กาแฟหาซื้อได้ง่ายตามหน้าร้านต่างๆ เช่น ร้านสะดวกซื้อ ห้างสรรพสินค้าชั้นนำ ร้านสินค้าโอท็อป ร้านขายของฝาก	0.671
3.3 มีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลาย	0.667
3.4 สินค้ามีการรับรองคุณภาพและมาตรฐานอุตสาหกรรม	0.666
3.5 การมีตัวแทนจำหน่าย จากสมาชิกขายตรง ที่ทำให้เข้าถึงสินค้าได้ง่าย	0.581
3.6 มีการทำโฆษณาและประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้และจดจำ	0.509
องค์ประกอบที่ 4	
4.1 ได้รับการแนะนำให้ซื้อผลิตภัณฑ์ จากบุคคลใกล้ชิด	0.839
4.2 มีการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย เช่น ลด แลก แจก แถม	0.649

จากตารางที่ 1 องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแพคั้วหม้อดินลูงหวัง พบว่า มี 4 องค์ประกอบ โดยองค์ประกอบทั้งหมดนั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแพคั้วหม้อดินลูงหวังได้ร้อยละ 81.135

2. **นิยามและให้ความหมายขององค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแพคั้วหม้อดินลูงหวัง** พบว่า จากองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแพคั้วหม้อดินลูงหวัง 4 องค์ประกอบ สามารถให้นิยามและความหมายองค์ประกอบ ได้ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 สามารถตั้งชื่อได้ว่า การเติมเต็มทุกความต้องการ (Fulfillment) หรือใช้ตัวย่อว่า “F” โดยนิยามขององค์ประกอบที่ 1 นั้น หมายถึง การเติมเต็มทุกความต้องการของผู้บริโภค เพื่อสร้างความพึงพอใจอย่างสูงสุด โดยเริ่มตั้งแต่การนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้ผู้บริโภคได้รับรู้โดยตรง ผ่านหน่วยแนะนำผลิตภัณฑ์เคลื่อนที่ และเสริมสร้างให้ธุรกิจนั้นเป็นที่รู้จักในสังคมออนไลน์ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับประโยชน์ของการดื่มกาแพคั้ว ให้ผู้บริโภคได้เห็นถึงข้อดีเพื่อช่วยในการตัดสินใจซื้อ มีการเพิ่มทางเลือกให้กับผู้บริโภค ด้วยการนำเสนอกาแพคั้วรสชาติใหม่ๆ ให้ผู้บริโภคได้ทดลองชิม มีการให้ส่วนลดสำหรับการซื้อในปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และกาแพคั้วมีให้เลือกหลากหลายแบบทั้งระดับการคั่ว ระดับการบด และระดับปริมาณ พร้อมทั้งมีบริการจัดส่ง มีพนักงานคอยบริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่าย และทำเลของโรงคั่วนั้นต้องสะดวกต่อการเดินทางมาซื้อด้วยตนเอง โดยเปิดให้บริการทุกวัน ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และติดตามจนเสร็จสิ้นกระบวนการ นอกจากนี้บนบรรจุภัณฑ์ ต้องมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวันผลิต วันหมดอายุ พร้อมทั้งติดป้ายแสดงราคาที่ชัดเจน มีราคาขายคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย ซึ่งองค์ประกอบที่ 1 นั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแพคั้วหม้อดินลูงหวัง ได้ร้อยละ 69.786

องค์ประกอบที่ 2 สามารถตั้งชื่อได้ว่า การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight) หรือใช้ตัวย่อว่า “I” โดยนิยามขององค์ประกอบที่ 2 นั้น หมายถึง การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง และการใช้ข้อมูลที่เป็นโอกาสเพื่อสร้างความรู้สึกที่น่าสนใจ ด้วยการระบุถึงสายพันธุ์ของกาแพคั้วและแหล่งปลูกบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต มีการสร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านกระบวนการผลิตที่ให้กลิ่นและรสสัมผัสที่แตกต่าง เพื่อสร้างจุดสนใจให้สั่งซื้อได้ง่ายผ่านช่องทางออนไลน์ มีการสร้างความน่าเชื่อถือด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงคั่วและแหล่งผลิต พร้อมทั้งมีตราสินค้าที่ชัดเจน จดจำได้ง่าย มีการควบคุมการผลิตที่มีความพิถีพิถัน มีมาตรฐาน มีความสะอาดถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานอุตสาหกรรม กาแพคั้วที่ผลิตได้นั้นต้องมีรสชาติที่ดี ตรงตามมาตรฐานของสายพันธุ์กาแพคั้ว มีคุณภาพที่คงที่ รสชาติคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้บรรจุภัณฑ์ต้องมีความเหมาะสมต่อการใช้งานสำหรับชงดื่ม สะดวกต่อการจัดส่ง มีรูปลักษณ์ที่ดี สวยงามสามารถนำไปเป็นของขวัญของฝากได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบกับยี่ห้ออื่นในระดับเดียวกันแล้ว เห็นได้ถึงความแตกต่าง และสามารถตัดสินใจสั่งซื้อได้ง่ายขึ้น ซึ่งองค์ประกอบที่ 2 นั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแพคั้วหม้อดินลูงหวัง ได้ร้อยละ 4.966

องค์ประกอบที่ 3 สามารถตั้งชื่อได้ว่า การสร้างเครือข่ายเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย (Networking) หรือใช้ตัวย่อว่า “N” โดยนิยามขององค์ประกอบที่ 3 นั้น หมายถึง การสร้างเครือข่ายเพื่อให้ผู้บริโภคเข้าถึงสินค้าของธุรกิจได้ง่ายขึ้น ด้วยการเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายให้มีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการสั่งซื้อด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการสั่งซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ร้านค้าปลีก รวมไปถึงร้านขายของฝากและร้านจำหน่ายสินค้าโอท็อป พร้อมทั้งมีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลายช่องทาง มีการสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของธุรกิจด้วยการรับรองคุณภาพและมาตรฐานอุตสาหกรรม การมีตัวแทนจำหน่ายจากสมาชิกขายตรงที่ทำให้เข้าถึงสินค้าได้ง่าย ไปจนถึงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้และจดจำอีกด้วย ซึ่งในองค์ประกอบที่ 3 นั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแพคค์หม้อดินลูงหวัง ได้ร้อยละ 3.314

องค์ประกอบที่ 4 สามารถตั้งชื่อได้ว่า การมีส่วนร่วม (Engagement) หรือใช้ตัวย่อว่า “E” โดยนิยามขององค์ประกอบที่ 4 หมายถึงการมีส่วนร่วมของผู้บริภคนำมาซึ่งยอดขายและการตัดสินใจซื้อที่ง่ายขึ้น ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย มีโปรโมชั่น ลด แลก แจก แถม มีการใช้ระบบสมาชิกเพื่อสะสมคะแนนใช้เป็นส่วนลดและแลกของรางวัล และการให้ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้แนะนำลูกค้าใหม่ ซึ่งในองค์ประกอบที่ 4 นั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแพคค์หม้อดินลูงหวัง ได้ร้อยละ 3.069

จากการให้นิยามและความหมายองค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแพคค์หม้อดินลูงหวัง ได้นำองค์ประกอบที่ได้ทั้ง 4 องค์ประกอบนั้นมากำหนดเป็นกลยุทธ์ทางการตลาด “FINE” โดยการนำเอาตัวอักษรภาษาอังกฤษตัวแรกของแต่ละชื่อองค์ประกอบนำมาใช้ในการตั้งเรียงกันเป็นแนวทางกลยุทธ์ โดยให้คำนิยามภาษาไทยว่า “การสร้างความรู้สึที่ดีให้กับผู้บริโภค” เป็นแนวทางกลยุทธ์เพื่อให้ได้มาซึ่งส่วนแบ่งทางการตลาด และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคได้อย่างสูงสุด ประกอบด้วย

“F” Fulfillment หมายถึง การเติมเต็มทุกความต้องการ

“I” Insight หมายถึง การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง

“N” Networking หมายถึง การสร้างเครือข่ายเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย

“E” Engagement หมายถึง การมีส่วนร่วม

โดยองค์ประกอบรวมทั้งหมค่นั้นสามารถอธิบายการตลาดของธุรกิจกาแพคค์หม้อดินลูงหวัง ได้ร้อยละ 81.135

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบของการตลาดของธุรกิจกาแฟ คั่วหม้อดินลุงหวัง สามารถอภิปรายผลดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 การเติมเต็มทุกความต้องการ (Fulfillment) องค์ประกอบที่ทำให้เกิดการรับรู้ และสร้างประสบการณ์ที่ดีให้กับผู้บริโภค โดยเริ่มตั้งแต่การนำเสนอผลิตภัณฑ์ให้ผู้บริโภคได้รับรู้โดยตรง ผ่าน หน่วยงานนำผลิตภัณฑ์เคลื่อนที่ และเสริมสร้างให้ธุรกิจนั้นเป็นที่รู้จักในสังคมออนไลน์ มีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับ ประโยชน์ของการดื่มกาแฟ ให้ผู้บริโภคได้เห็นถึงข้อดีเพื่อช่วยในการตัดสินใจซื้อ มีการเพิ่มทางเลือกให้กับ ผู้บริโภค ด้วยการนำเสนอกาแฟรสชาติใหม่ๆ ให้ผู้บริโภคได้ทดลองชิม มีการให้ส่วนลดสำหรับการซื้อใน ปริมาณที่เพิ่มมากขึ้น และกาแฟมีให้เลือกหลากหลายแบบทั้งระดับการคั่ว ระดับการบด และระดับปริมาณ พร้อมทั้งมีบริการจัดส่ง มีพนักงานคอยบริการให้คำแนะนำเกี่ยวกับผลิตภัณฑ์ที่วางจำหน่าย และทำเลของโรง คั่วนั้นต้องสะดวกต่อการเดินทางมาซื้อด้วยตนเอง โดยเปิดให้บริการทุกวัน ด้วยความถูกต้อง รวดเร็ว และ ติดตามจนเสร็จสิ้นกระบวนการ นอกจากนี้บนบรรจุภัณฑ์ ต้องมีการให้ข้อมูลเกี่ยวกับวันผลิต วันหมดอายุ พร้อมทั้งติดป้ายแสดงราคาที่ชัดเจน มีราคาขายคงที่ ไม่เปลี่ยนแปลงบ่อย ทั้งนี้ การรับรู้และสร้างประสบการณ์ ที่ดีเกี่ยวกับกาแฟจะทำให้ผู้บริโภคเกิดความอยากรู้และอยากทดลองชิมกาแฟ รวมทั้งช่วยให้ผู้บริโภคทำ การตัดสินใจซื้อกาแฟคั่วหม้อดิน สอดคล้องกับ วริทธิ์นันท์ ชุมประเสริฐ, นุชนารถ คุประเสริฐ, อาหาร เจียมเด่น งาม และ อภิขญา ศรีรัตน์ (2563: ออนไลน์) ที่กล่าวถึงพฤติกรรมการดื่มกาแฟของคนไทย พบว่า ความ ต้องการบริโภคกาแฟมีแนวโน้มเติบโตมากขึ้น และในช่วงการระบาดของ Covid-19 ที่ทำให้ต้องใช้เวลาส่วนใหญ่อยู่บ้านนั้นทำให้ผู้บริโภคหลายคนเลือกที่จะซื้อเมล็ดกาแฟมาชงเอง โดยการสั่งซื้อจากโรงคั่วโดยตรง ผ่าน ช่องทางออนไลน์เพิ่มมากขึ้น และกมลรัตน์ โรจน์เรืองรัตน์ (2560: 82-83) ที่ทำการศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อ การบริโภคกาแฟตามร้านกาแฟพรีเมียม บนถนนสีลม ของผู้บริโภคกลุ่มวัยทำงาน พบว่า ผู้บริโภคให้ ความสำคัญกับการให้บริการ และการบริการที่ดี รวดเร็ว และมีความถูกต้องนั้น มีผลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ ผลิตภัณฑ์ และผู้บริโภคยังให้ความสำคัญกับความสะดวกในการเดินทางไปเลือกซื้อผลิตภัณฑ์ด้วยตัวเองอีก ด้วย และสอดคล้องกับชฎาพร นาวลัย (2562: 18-20) ที่ได้นำเสนอข้อมูลไว้ในวารสารอุตสาหกรรมสาร ฉบับ ที่ 61 โดยมีสาระสำคัญว่า กาแฟที่ดื่มแล้วได้รับประโยชน์ต่อร่างกายนั้น จะทำให้ผู้บริโภครับรู้ถึงความแตกต่างที่ ได้รับ ช่วยทำให้เกิดการตัดสินใจซื้อที่ง่ายยิ่งขึ้น

องค์ประกอบที่ 2 การเข้าใจอย่างลึกซึ้ง (Insight) เป็นองค์ประกอบที่จะกระตุ้นและสร้างแรงจูงใจ ให้เกิดการตัดสินใจซื้อ โดยการให้ข้อมูลที่เป็นโอกาสเพื่อสร้างความรู้สึกรักให้น่าสนใจ ด้วยการระบุถึงสายพันธุ์ ของกาแฟและแหล่งปลูกบนบรรจุภัณฑ์ เพื่อให้ผู้บริโภคมีความมั่นใจในวัตถุดิบที่ใช้ในการผลิต มีการสร้าง ความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านกระบวนการผลิตที่ให้กลิ่นและรสสัมผัสที่แตกต่าง เพื่อสร้างจุดสนใจให้ สั่งซื้อได้ง่ายผ่านช่องทางออนไลน์ มีการสร้างความน่าเชื่อถือด้วยการให้ข้อมูลเกี่ยวกับโรงคั่วและแหล่งผลิต

พร้อมทั้งมีตราสินค้าที่ชัดเจน จัดจำได้ง่าย มีการควบคุมการผลิตที่มีความพิถีพิถัน มีมาตรฐาน มีความสะอาด ถูกสุขลักษณะตามมาตรฐานอุตสาหกรรม กาแฟคั่วที่ผลิตได้นั้นต้องมีรสชาติที่ดี ตรงตามมาตรฐานของสายพันธุ์กาแฟ มีคุณภาพที่คงที่ รสชาติคงเดิมไม่เปลี่ยนแปลง นอกจากนี้บรรจุภัณฑ์ต้องมีความเหมาะสมต่อการใช้งานสำหรับชงดื่ม สะดวกต่อการจัดส่ง มีรูปลักษณ์ที่ดี สวยงาม สามารถนำไปเป็นของขวัญของฝากได้ และเมื่อทำการเปรียบเทียบกับยี่ห้ออื่นในระดับเดียวกันแล้ว เห็นได้ถึงความแตกต่าง และสามารถตัดสินใจซื้อได้ง่ายขึ้น ทั้งนี้เนื่องจากเมล็ดกาแฟมีหลายพันธุ์ ระดับการคั่วเมล็ดกาแฟ กลิ่นหรือความหอมของเมล็ดกาแฟ รสชาติของกาแฟมีความหลากหลาย เป็นต้น หากร้านมีการเข้าใจอย่างลึกซึ้งสามารถสร้างความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัวในด้านกระบวนการผลิตที่ให้กลิ่นและรสสัมผัสของกาแฟที่แตกต่างจากร้านอื่น ๆ ย่อมสร้างความน่าสนใจให้ลูกค้าตัดสินใจซื้อกาแฟคั่วหม้อดิน สอดคล้องกับ สิวลี ศิลปวิจารณ์ (2562: 12-14) ที่ได้นำเสนอข้อมูลไว้ในวารสารอุตสาหกรรมสาร ฉบับที่ 61 โดยมีสาระสำคัญว่าความใส่ใจและพิถีพิถันทุกขั้นตอนในกระบวนการผลิตนั้น สามารถดึงดูดลูกค้าได้ และอภิราม คำสวด (2559: 253-266) ที่ทำการศึกษาดังพฤติกรรมผู้บริโภคกาแฟของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น พบว่าผู้บริโภคส่วนใหญ่ใส่ใจในรสชาติ และตัดสินใจที่จะบริโภคกาแฟจากรสชาติ และสอดคล้องกับ พาทิศ วรวัฒน์ (2560: 107) ที่ทำการศึกษาคือความแตกต่างของพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภค พบว่า ผู้บริโภคได้ให้คุณค่าตั้งแต่แหล่งที่ทำการเพาะปลูกกาแฟ เนื่องจากแหล่งพื้นที่ทำการเพาะปลูกกาแฟนั้นสามารถบ่งบอกถึงคุณภาพของกาแฟได้ และสายพันธุ์ของกาแฟนั้นมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจเลือกซื้อ

องค์ประกอบที่ 3 การสร้างเครือข่ายเพื่อให้เข้าถึงได้ง่าย (Networking) เป็นองค์ประกอบที่ทำให้ผู้บริโภคนั้นสามารถเข้าถึงสินค้าของธุรกิจได้สะดวก ด้วยการเพิ่มช่องทางในการจัดจำหน่ายให้มีความหลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ง่าย สะดวกต่อการสั่งซื้อด้วยตนเอง ไม่ว่าจะเป็นการสั่งซื้อผ่านช่องทางออนไลน์ ร้านค้าปลีก รวมไปถึงร้านขายของฝาก ร้านจำหน่ายสินค้าโอท็อป และร้านสะดวกซื้อในชุมชน พร้อมทั้งมีช่องทางในการชำระเงินที่หลากหลายช่องทาง มีการสร้างความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ของธุรกิจด้วยการรับรองคุณภาพและมาตรฐานอุตสาหกรรม การมีตัวแทนจำหน่ายจากสมาชิกขายตรงที่ทำให้เข้าถึงสินค้าได้ง่ายไปจนถึงการโฆษณาประชาสัมพันธ์ให้ผู้บริโภคเกิดการรับรู้และจดจำ ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริโภคต้องการความสะดวกในการสั่งซื้อทั้งออนไลน์และหน้าร้านต่าง ๆ ย่อมทำให้ผู้บริโภคเข้าถึงและมีการตัดสินใจซื้อกาแฟคั่วหม้อดิน สอดคล้องกับ ชมพูนุช นันทจิต, จันทรา โกสุมา, กมลรัตน์ ธีระพงษ์, จักรกฤษณ์ พจนศิลป์, ศรัณย์ วรรณัจฉริยา, และกฤษ เยี่ยมฐานนท์ (2563: 179-190) ที่ทำการศึกษาลักษณะของกลยุทธ์การตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อเมล็ดกาแฟคั่วของผู้ประกอบการร้านกาแฟสด กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ พบว่าผู้ประกอบการร้านกาแฟนั้นเลือกซื้อเมล็ดกาแฟทั้งจากตัวแทนจำหน่าย สั่งซื้อจากโรงคั่วโดยตรง และผ่านร้านค้าปลีก

องค์ประกอบที่ 4 การมีส่วนร่วม (Engagement) เป็นองค์ประกอบที่ให้การมีส่วนร่วมของผู้บริโภคนำมาซึ่งยอดขายและการตัดสินใจซื้อที่ง่ายขึ้น ด้วยการจัดกิจกรรมส่งเสริมการขาย มีโปรโมชั่น ลด แลก แจก แถม มีการใช้ระบบสมาชิกเพื่อสะสมคะแนนใช้เป็นส่วนลดและแลกของรางวัล และการให้ส่วนลดพิเศษสำหรับผู้แนะนำลูกค้าใหม่ ทั้งนี้เนื่องจากเมื่อผู้บริโภคมีส่วนร่วมในกิจกรรมส่งเสริมการขาย ลด แลก แจก แถม หรือสะสมแต้ม สามารถกระตุ้นการตัดสินใจซื้อสินค้าแพคเกจหม้อดินได้เป็นอย่างดี สอดคล้องกับ พงศ์พันธ์ อุดมธนภัทร (2560: 78) ที่ได้ทำการศึกษาถึงพฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านอาหารกาแฟสด ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการซื้อเมล็ดกาแฟคั่ว พบว่า การลดราคา การแจกของแถม การได้รับสิทธิพิเศษจากการเป็นสมาชิก สร้างการมีส่วนร่วม และมีผลต่อการตัดสินใจซื้อเมล็ดกาแฟของผู้ประกอบการร้านอาหาร กาแฟพรีเมียม ของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ผลลัพธ์ที่ได้รับการยอมรับจากบุคคลใกล้ชิดนั้น นำมาซึ่งการตัดสินใจซื้อ และเมื่อตัดสินใจซื้อตามทัศนคติของบุคคลอื่นแล้ว ก็มักจะมีการแนะนำให้บุคคลใกล้ชิดซื้อตามด้วย

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง องค์ประกอบการตลาดของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลุ่มหวัง ประเทศไทย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ข้อเสนอแนะเชิงวิชาการ

ควรมีการจัดทำความคิดเห็นต่อองค์ประกอบทางการตลาด “FINE” เพื่อการสร้างความรู้สึที่ดีให้กับผู้บริโภค รวมทั้งเพื่อนำไปปรับปรุงและพัฒนา กลยุทธ์ทางการตลาดใหม่ๆ ของธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินให้ตอบสนองต่อความต้องการของผู้บริโภคที่มี

2. ข้อเสนอแนะเชิงปฏิบัติการ

ธุรกิจกาแฟคั่วหม้อดินลุ่มหวัง นำกลยุทธ์ “FINE” และแผนการตลาดเชิงกลยุทธ์ที่ได้ ทั้ง 4 แผน นั้นเสนอให้กับเจ้าของธุรกิจโรงคั่วกาแฟหม้อดินลุ่มหวัง เพื่อบรรจุเป็นแผนการตลาดในปี พ.ศ. 2566 และได้เสนอแนะว่าควรทำการประเมินในระหว่างการดำเนินงานตามแผนการตลาดเป็นระยะ

3. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

หน่วยงานรัฐและเอกชนที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจกาแฟนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนเชิงนโยบายเพื่อพัฒนาผู้ประกอบการและผลิตภัณฑ์เกี่ยวกับกาแฟต่อไป

เอกสารอ้างอิง

- กมลรัตน์ โรจน์เรืองรัตน์. (2560). ปัจจัยที่มีผลต่อพฤติกรรมการบริโภคกาแฟตามร้านกาแฟพรีเมียมบนถนนสีลม ของผู้บริโภคกลุ่มวัยทำงาน. สารนิพนธ์ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- กัลยาวานิชย์บัญชา. (2560). การวิเคราะห์สถิติ. (พิมพ์ครั้งที่ 17). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- จันทิมา จันท์เอียด. (2565). ปัจจัยส่วนผสมทางการตลาดและพฤติกรรมของผู้บริโภคกาแฟสด ในเขตเทศบาลเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา. วารสารมหาวิทยาลัยนราธิวาสราชนครินทร์ สาขามนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์, 9(1), 58-75.
- ชญาพร นาวัลย์. (2562). PANA Coffee: พานาคอฟฟี่ ขอสานต่อกาแฟที่พื่อทำสู่ศูนย์การเรียนรู้กาแฟ. วารสารอุตสาหกรรมสาร, 61, 18-20.
- ชมพูนุช นันทจิต, จันทรา โกสุมา, กมลรัตน์ ธีระพงษ์, จักรกฤษณ์ พจน์ศิลป์, ศรีณย์ วรรณัจฉริยา, และกฤษเอี่ยมฐานนท์. (2563). คุณลักษณะของกลยุทธ์การตลาดที่มีผลต่อการเลือกซื้อ เมล็ดกาแฟคั่วของผู้ประกอบการร้านกาแฟสด กรณีศึกษา อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่. วารสารสมาคมนักวิจัย, 25(2), 179-190.
- พงศ์พันธุ์ อุดมธนภัทร. (2560). พฤติกรรมของผู้ประกอบการร้านกาแฟสด ในอำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ ต่อการซื้อเมล็ดกาแฟคั่ว. การศึกษาค้นคว้าอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- พาทิต วรรณัน. (2560). การศึกษาความแตกต่างของพฤติกรรมและทัศนคติของผู้บริโภคกาแฟพรีเมียม และผู้บริโภคกาแฟคุณภาพพิเศษ. การค้นคว้าอิสระปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และการบัญชี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วรามาศ เพ็ชรเนียม. (2558). ปัจจัยที่มีผลต่อการเลือกใช้บริการในร้านกาแฟพรีเมียมของประชากรในเขตกรุงเทพมหานคร. การศึกษาอิสระปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต. คณะพาณิชยศาสตร์และบัญชี: มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- วริทธิ์นันท์ ชุมประเสริฐ, นุชนารถ คูประเสริฐ, อาทร เจียมเด่นงาม, และอภิษฐา ศรีรัตน์. (2563). กาแฟคุณภาพ ทางออกของเกษตรกรไทย. ออนไลน์. สืบค้นเมื่อ 2 มีนาคม 2565, จาก http://www.bot.or.th/Thai/MonetaryPolicy/RegionalEconomy/DocLib14/coffee_Final020620.pdf
- ศรีณยา ชูรัตน์. (2562). สถานการณ์สินค้าเกษตร ปี 2562 : กาแฟ. กรุงเทพฯ: สำนักส่งเสริมและจัดการสินค้าเกษตร.

- ศูนย์วิจัยกสิกรไทย. (2561). ธุรกิจร้านกาแฟบริหารอย่างไรให้รุ่ง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 17 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <http://www.kasikornbank.com/th/business/sme/KSMEKnowledge/article/KSMEAnalysis/Document/Coffee-Shop-Management.pdf>
- สิวลี ศิลป์วรศาสตร์. (2562). 3 หน่วยงาน กสอ. จับมือตีวเข้มโซว้แบรนด์ไทย อมก้อย กาแฟเชียงใหม่. *วารสารอุตสาหกรรมสาร*, 61, 12-14.
- อภิราม คำสด. (2559). พฤติกรรมการบริโภคกาแฟสดของนักศึกษาภายในมหาวิทยาลัยขอนแก่น. *วารสารวิทยาลัยบัณฑิตศึกษาการจัดการ*, 9(2), 253-266.
- Burns, R. (1990). *Introduction to Research Methods*. Melbourne: Longman Chesire.
- Comrey, A. & Lee, H. (1992). *A First Course in Factor Analysis*. Hillsdale: Erlbaum.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. (8th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

การสื่อสารในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน
บริษัท โฮง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด

**The Internal Organization Communication Affecting the Efficiency on
Working of Employees in Hong Sin San Construction Co., Ltd.**

กษิณภัทร เศรษฐอุปการ และ อัมพน ห่อนาค
มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Kasinnaphat Setthaupakan and Ampon Honark
Khon Kaen University, Thailand
Corresponding Author, E-mail: ohm_kasinnaphat@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการสื่อสารในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โฮง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด รูปแบบการวิจัยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ โดยใช้แบบสอบถามกับพนักงาน บริษัท โฮง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด จำนวน 65 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม เพื่อวัดการสื่อสารในองค์กร 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านผู้รับสาร และด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ และวัดประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และด้านค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน โดยมีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาครวมทั้งหมดเท่ากับ 0.97 สถิติที่ใช้ ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ

ผลการวิจัยพบว่า การสื่อสารในองค์กรมีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นอย่างยิ่ง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านผู้รับสาร และด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน อยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และด้านค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน การสื่อสารในองค์กรด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร และด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โฮง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 ซึ่งองค์กรสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการจัดระบบการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานให้กับพนักงานได้ต่อไป

คำสำคัญ: การสื่อสารในองค์กร, ประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน, พนักงาน

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

Abstracts

The objectives of this research were the internal organization communication affecting the efficiency of employees in Hong Sin San Construction Co., Ltd. This research was a quantitative research that collected data from 65 employees in Hong Sin San Construction Co., Ltd. The tool was questionnaires to collection data, that measured the organizational communication in five dimensions, that were sender, message, communication channel, receiver, and feedback. The employee performance in four dimensions, that were quality, quantity, time, and cost. The questionnaires had alpha cronbach at 0.89. The statistics used were percentage, mean, standard deviation and multiple linear regression.

Results find that; the organizational communication are rated at the level of strongly agree in five dimensions, that were sender, message, communication channel, receiver, and feedback. The employee performance are rated at the level of strongly agree in four dimensions, that were quality, quantity, time, and cost. Three dimensions of organizational communication that are message, communication channel, and feedback are significantly related with employee performance at 0.05 significance. From result the organization can utilize in organizing the communication system to increase the employee performance.

Keywords: Internal Organization Communication, Employee Performance, Employee

บทนำ

การสื่อสารเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ที่มีความสำคัญต่อความสำเร็จขององค์กร ช่วยทำให้เกิดความเข้าใจเกี่ยวกับองค์กรและกระบวนการทุกอย่างที่เกิดขึ้นภายในองค์กร เช่น การประสานความร่วมมือ การใช้อำนาจหน้าที่ การตัดสินใจ การเปลี่ยนแปลง ความขัดแย้ง การต่อต้าน การบริหารจัดการ การสร้างและรักษาความสัมพันธ์ภายในองค์กร เป็นต้น การสื่อสารสะท้อนให้เห็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างบุคคลภายในองค์กร ทักษะการสื่อสารมีความสำคัญต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน เนื่องมาจากการทำหน้าที่ต่าง ๆ ภายในองค์กรต้องการผู้ที่มีทักษะการสื่อสารที่ดี โดยเฉพาะผู้บริหารและหัวหน้างาน ที่เป็นผู้วางแผนงาน ผู้ชำนาญงาน เฉพาะด้าน ผู้ประสานงาน ผู้กระตุ้นพนักงาน และผู้คอยแนะนำวิธีการทำงานให้ประสบความสำเร็จ และเป็นผู้ตัดสินใจกรณีงานเกิดปัญหา งานต่าง ๆ เหล่านี้จะเกิดประสิทธิภาพได้ต้องเกิดจากการสื่อสารที่ดีภายในองค์กร เพื่อให้การบริหารจัดการบรรลุเป้าหมายขององค์กร (ณัฐชุตดา วิจิตรจามรี, 2561 : 56-57) การสื่อสารเป็นหนึ่งในกลไกการจัดการที่สำคัญที่สุดที่สามารถนำไปใช้เพื่อสร้างทีมและบรรลุผลการปฏิบัติงานที่มีคุณค่าได้ (Clampitt, 2016: 123) ดังนั้น การสื่อสารเป็นองค์ประกอบที่สำคัญมากในองค์กร และจำเป็นสำหรับการสร้างความร่วมมือภายในสภาพแวดล้อมการทำงานที่มีผลกระทบต่อประสิทธิภาพขององค์กรและการตัดสินใจ ซึ่งการสื่อสารที่มีประสิทธิผลมีผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพขององค์กร (Musheke & Phiri, 2021 : 659-671)

บริษัท โสณ สาน คอนสตรัคชั่น เป็นผู้ประกอบการรายหนึ่งในอำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น ที่ดำเนินธุรกิจเกี่ยวกับการพัฒนาพื้นที่ศาสนสถานครบวงจร และสิ่งปลูกสร้างทั่วไป โดยให้บริการในทุกการดำเนินงานตั้งแต่การวางแผนอนาคตพื้นที่ การออกแบบ และการก่อสร้าง รวมทั้งการให้คำปรึกษาด้านการพัฒนาพื้นที่ศาสนสถาน และสิ่งปลูกสร้างทั่วไป การทำงานประกอบด้วยทีมออกแบบและช่างก่อสร้างเฉพาะทางที่ชำนาญการจากหลายส่วนงาน บริษัทฯ มุ่งเน้นการสร้างสรรคงานอนุรักษ์พื้นที่ศาสนสถานในรูปแบบใหม่ โดยรักษางานศิลปะสถาปัตยกรรมจากดั้งเดิมเพื่อประยุกต์ใช้ในการออกแบบที่คงไว้ซึ่งอัตลักษณ์และวัฒนธรรมดั้งเดิมในพื้นที่อีสานล้านช้าง จากการดำเนินธุรกิจเนื่องจากมีพนักงานและทีมช่างหลายชุดทำงาน รวมทั้งผู้รับเหมารายย่อยที่รับเหมาช่วงงานต่อ ที่มีความแตกต่างช่วงอายุและเจเนอเรชั่น ทำให้เกิดปัญหาด้านการสื่อสารในการทำงาน อีกทั้งประกอบกับการพัฒนาพื้นที่ศาสนสถานเป็นงานที่มีความประณีตทางศิลปวัฒนธรรมและใช้ชำนาญการด้านงานช่าง เมื่อเกิดปัญหาด้านการสื่อสารระหว่าง การปฏิบัติงาน ทำให้เกิดการงานที่ผิดพลาด ต้องมีการแก้งานใหม่ ส่งผลเกิดความล่าช้าในการส่งมอบงานให้กับลูกค้า และมีต้นทุนที่เพิ่มขึ้น (บริษัท โสณ สาน คอนสตรัคชั่น, 2565: 2) จึงต้องมีการจัดทำแนวทางการจัดระบบการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของ บริษัท โสณ สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด

วัตถุประสงค์การวิจัย

เพื่อศึกษาการสื่อสารในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสณ สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้การวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research) ด้วยการแจกแบบสอบถามกับพนักงาน บริษัท โสณ สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ พนักงาน ของบริษัท โสณ สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด จำนวน 75 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างของ Krejcie and Morgan (1970: 607-610) ซึ่งประชากร 75 คน กลุ่มตัวอย่างขั้นต่ำที่ต้องใช้ คือ 63 คน ซึ่งผู้ศึกษาทำการเก็บรวบรวมเพิ่มเป็น 65 คน ซึ่งสามารถทำการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ได้ เพราะสัดส่วนประชากรต่อกลุ่มตัวอย่างมากกว่า 5 ต่อ 1 (Hair, Black, Babin, Anderson & Tatham, 2006: 215)

2. เครื่องมือการวิจัย และการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัย โดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย ข้อมูลเกี่ยวกับเพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งงาน อายุงานที่ทำงานกับบริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด และรายได้ต่อเดือน ซึ่งเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) โดยใช้มาตราวัดแบบมาตรฐานบัญญัติ (Nominal Scale) และแบบมาตราจัดลำดับ (Ordinal Scale)

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลเกี่ยวกับระดับความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารในองค์กรของ บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด มีคำถาม 24 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านผู้ส่งสาร จำนวน 5 ข้อ 2) ด้านข้อมูลข่าวสาร จำนวน 4 ข้อ 3) ด้านช่องทางการสื่อสาร จำนวน 5 ข้อ 4) ด้านผู้รับสาร จำนวน 5 ข้อ 5) ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ จำนวน 5 ข้อ โดยมีลักษณะคำถามที่ใช้มาตราวัดข้อคิดเห็นในระดับต่าง ๆ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตั้งแต่ 1 ถึง 5 เพื่อวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ระหว่างเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับความคิดเห็นต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด มีคำถาม 11 ข้อ ประกอบด้วย 1) ด้านคุณภาพของงาน จำนวน 3 ข้อ 2) ด้านปริมาณงาน จำนวน 3 ข้อ 3) ด้านเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน จำนวน 3 ข้อ 4) ด้านค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน จำนวน 3 ข้อ โดยมีลักษณะคำถามที่ใช้มาตราวัดข้อคิดเห็นในระดับต่าง ๆ ของลิเคิร์ต (Likert Scale) ตั้งแต่ 1 ถึง 5 เพื่อวัดระดับความคิดเห็น 5 ระดับ ระหว่างเห็นด้วยกับไม่เห็นด้วย

การหาคุณภาพของเครื่องมือแบบสอบถาม พบว่า ค่าความสอดคล้องของวัตถุประสงค์ของการศึกษา (IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน ได้ค่า IOC อยู่ระหว่าง 0.60-1.00 และทำการทดสอบความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Tryout) จำนวน 30 ชุด พบว่า แบบสอบถามมีค่าสัมประสิทธิ์ครอนบาคอัลฟา (Cronbach's α -Coefficient) เท่ากับ 0.97 ซึ่งเป็นระดับที่มีคุณภาพดีและมีความเชื่อถือได้ (Sekaran and Bougies, 2020: 126-127)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ คือ

1) ทำการแจกแบบสอบถามโดยใช้ช่องทางออนไลน์ เพื่อส่งให้กับผู้พนักงาน ของบริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด จำนวน 65 คน ผ่านช่องทางการสื่อสารในองค์กร ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามออนไลน์ในกูเกิ้ลฟอร์ม (Google Form) แล้วสร้างคิวอาร์โค้ด (QR Code) เพื่อให้กลุ่มตัวอย่างได้ทำการสแกน (Scan) หรือคลิกลิงค์กูเกิ้ลฟอร์ม เพื่อตอบแบบสอบถามออนไลน์ จนครบจำนวน 65 คน โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามในช่วงเดือนสิงหาคม พ.ศ. 2565

2) ผู้วิจัยทำการตรวจสอบความถูกต้อง และครบถ้วนสมบูรณ์ของข้อมูล แล้วนำข้อมูลแบบสอบถามไปทำการวิเคราะห์ทางสถิติต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัย SPSS (Statistical Packages of the Social Science) เวอร์ชัน 26.0 ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยขอนแก่น โดยใช้สถิติ ดังนี้

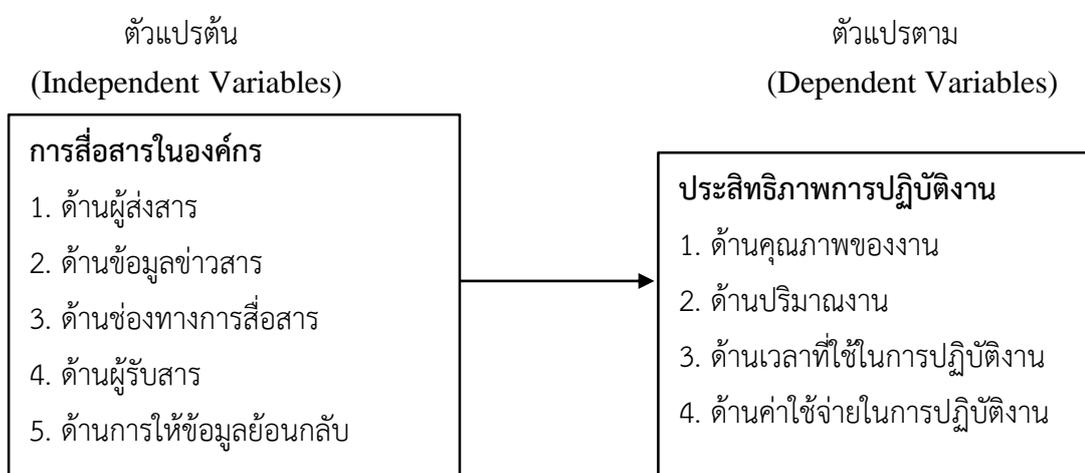
1) ใช้สถิติสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าร้อยละ (Percentage) เพื่ออธิบายข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลส่วนลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถาม

2) ใช้สถิติสถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยมีเกณฑ์การแปลผลค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 เห็นด้วยอย่างยิ่ง, 3.51 - 4.50 เห็นด้วย, 2.51 - 3.50 ไม่แน่ใจ, 1.51 - 2.50 ไม่เห็นด้วย และ 1.00 - 1.50 ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3) ใช้สถิติวิเคราะห์เชิงอนุมานเพื่อหาความสัมพันธ์ของตัวแปรต้นกับตัวแปรตามด้วยการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นพหุคูณ (Multiple Regression Analysis: MRA) ด้วยวิธีการแบบมีขั้นตอน (Stepwise) ซึ่งคัดเฉพาะตัวแปรที่มีความสัมพันธ์เข้าสู่สมการ โดยนำเสนอในรูปตารางประกอบคำบรรยาย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

การศึกษา เรื่อง การสื่อสารในองค์กรที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โฮงสิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด ดังแผนภาพประกอบที่ 1

แผนภาพประกอบที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับลักษณะประชากรศาสตร์ของผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศชาย (ร้อยละ 83.08) อายุ 20 - 30 ปี (ร้อยละ 55.38) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาตรี (ร้อยละ 46.15) ตำแหน่งพนักงานจ้างเหมาของทีมีช่าง (ร้อยละ 67.69) อายุงานที่ทำงานกับบริษัท โอง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด น้อยกว่า 1 ปี (ร้อยละ 66.15) และรายได้ต่อเดือนน้อยกว่า 15,000 บาท (ร้อยละ 52.31)

2. ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารในองค์กร ของ บริษัท โอง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ ด้านผู้ส่งสาร ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร ด้านผู้รับสาร และด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นที่มีต่อการสื่อสารในองค์กร ของ บริษัท โอง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด

การสื่อสารในองค์กร	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านผู้ส่งสาร	4.86	0.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านข้อมูลข่าวสาร	4.88	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านช่องทางการสื่อสาร	4.84	0.38	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านผู้รับสาร	4.74	0.45	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ	4.86	0.37	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ภาพรวม	4.84	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

3. ระดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โอง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า มีความคิดเห็นอยู่ในระดับเห็นด้วยอย่างยิ่ง ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณภาพของงาน ด้านปริมาณงาน ด้านเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน และด้านค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 สรุประดับความคิดเห็นที่มีต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โอง สิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด

ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน	ค่าเฉลี่ย	ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน	แปลผล
ด้านคุณภาพของงาน	4.88	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านปริมาณงาน	4.88	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

ด้านเวลาที่ใช้ในการปฏิบัติงาน	4.89	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ด้านค่าใช้จ่ายในการปฏิบัติงาน	4.88	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง
ภาพรวม	4.88	0.36	เห็นด้วยอย่างยิ่ง

4. ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในองค์กรกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสภ สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด ดังตารางที่ 3

ตารางที่ 3 การวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณของการสื่อสารในองค์กรมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสภ สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด โดยวิธี Stepwise

การสื่อสารในองค์กร	Unstandardized Coefficients		Standardized Coefficients	t	Sig.	VIF
	B	Std. Error	Beta			
(Constant)	.043	.088		.487	.628	
ด้านข้อมูลข่าวสาร (X ₂)	.448	.053	.451	8.445	.000**	8.823
ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ (X ₅)	.383	.058	.389	6.586	.000**	9.802
ด้านช่องทางการสื่อสาร (X ₃)	.163	.046	.173	3.573	.001**	7.271
R = 0.990 R² = 0.980 Adjust R² = 0.979 F = 809.227 Sig.=0.000 Durbin-Watson = 2.101						

หมายเหตุ: * มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

จากตารางที่ 3 พบว่า ค่าของสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.990 ค่าสัมประสิทธิ์ (R²) เท่ากับ 0.980 ค่าสัมประสิทธิ์ที่ปรับแล้ว (Adjusted R²) เท่ากับ 0.979 ค่า F เท่ากับ 809.227 ค่า VIF เท่ากับ 7.271-9.802 และค่า Durbin Watson เท่ากับ 2.101 จากการทดสอบการเกิดความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปร (Multicollinearity) โดยใช้ค่า VIFs พบว่า ค่า VIFs ของตัวแปรอิสระการสื่อสารในองค์กรมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน มีค่าตั้งแต่ 7.271-9.802 ซึ่งมีค่าน้อยกว่า 10 นั้นแสดงว่า ตัวแปรอิสระมีความสัมพันธ์กัน ในระดับที่ไม่ก่อให้เกิดปัญหา Muticollinearity หรือไม่เกิดปัญหาตัวแปรอิสระสัมพันธ์กันเอง (Black, 2016: 203) และค่า Durbin-Watson เท่ากับ 2.101 ซึ่งมีค่าอยู่ระหว่าง 1.5-2.5 สรุปว่าค่าความคลาดเคลื่อนของตัวแปรต้นเป็นอิสระกัน (กัลยา วานิชย์บัญชา และฐิตา วานิชย์บัญชา, 2561: 157) ผลการตรวจสอบข้อสมมติฐานของการวิเคราะห์การถดถอยพบว่าเป็นไปตามข้อตกลงเบื้องต้นในการวิเคราะห์การถดถอย ซึ่งสามารถนำผลการการถดถอยมาใช้ได้

จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณของการสื่อสารในองค์กรมีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า ยอมรับสมมติฐาน H2 การสื่อสารในองค์กร ด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด ยอมรับสมมติฐาน H5 การสื่อสารในองค์กร ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด และยอมรับสมมติฐาน H3 การสื่อสารในองค์กร ด้านช่องทางการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด จากการวิเคราะห์การถดถอยเชิงเส้นแบบพหุคูณของ ความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในองค์กรกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า มีการสื่อสารในองค์กร 3 ด้าน ได้แก่ ด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ และด้านช่องทางการสื่อสาร มีอิทธิพลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ซึ่งมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ (R) เท่ากับ 0.990 และค่าสัมประสิทธิ์การถดถอยหรืออำนาจในการพยากรณ์ร้อยละ 97.90 (Adjust R²=0. 979) สามารถสร้างเป็นสมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบและคะแนนมาตรฐาน ได้ดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ (Unstandardized Score)

$$Y = 0.043 + 0.448X_2 + 0.383X_5 + 0.163X_3$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน (Standardized Score)

$$Z(Y) = 0.451X_2 + 0.389X_5 + 0.173X_3$$

จากสมการอธิบายได้ว่า สามารถทำนายประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน จำกัด ได้ร้อยละ 97.90 (Adjust R²=0. 979)

อภิปรายผลการวิจัย

จากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในองค์กรกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า การสื่อสารในองค์กร ด้านข้อมูลข่าวสาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง ลิน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากการสื่อสารในองค์กรด้วยข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ ใช้ถ้อยคำภาษาชัดเจน เข้าใจง่าย ให้เนื้อหาข้อมูลโดยละเอียด และมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลในการติดต่อสื่อสาร จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และมีความรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ ธรรมเกษร และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ (2563: 77-102) ที่พบว่า ด้านข้อมูลข่าวสาร ความชัดเจนของเนื้อหา ความน่าเชื่อถือของข้อมูล มีอิทธิพลของด้านบวกต่อประสิทธิผลองค์กร

จากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในองค์กรกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า การสื่อสารในองค์กร ด้านช่องทางการสื่อสาร มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากการสื่อสารในองค์กร มีการเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่เหมาะสมกับความเร่งด่วนของการติดต่อสื่อสาร เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่เหมาะสมกับการติดต่อสื่อสารในแต่ละครั้ง เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่หลากหลาย และมีความทันสมัย และรูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อกระจายข้อมูลให้พนักงานรับทราบ ทำให้ข้อมูลข่าวสารกระจายออกไปอย่างรวดเร็ว จึงทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างรวดเร็ว สอดคล้องกับงานวิจัยของ ธราธร บุ่งทอง และคณะ (2555: 73-85) ที่พบว่า ด้านการใช้ช่องทางการสื่อสาร มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ทิพวรรณ ธรรมเกษร และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ (2563: 77-102) ที่พบว่า ช่องทางของผู้ส่งสาร มีอิทธิพลของด้านบวกต่อประสิทธิผลองค์กร และสอดคล้องกับงานวิจัยของ Musheke and Phiri (2021: 659-671) ที่พบว่า ช่องทางการสื่อสาร มีผลในเชิงบวกต่อประสิทธิภาพขององค์กร

จากศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการสื่อสารในองค์กรกับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด พบว่า การสื่อสารในองค์กร ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น จำกัด อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.05 อาจเนื่องจากการสื่อสารในองค์กร ที่มีมีการให้ข้อมูลย้อนกลับที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงเปิดเผยและเต็มใจในการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับเรื่องที่ทำการศึกษาเหมาะสมกับช่วงเวลาสถานการณ์ และใช้ถ้อยคำภาษาที่สุภาพเหมาะสม ทำให้สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง มีคุณภาพ และมีความรวดเร็ว ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ธราธร บุ่งทอง และคณะ (2555: 73-85) ได้พบว่า ด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ มีความสัมพันธ์และผลกระทบต่อประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พนิดา เกรียงทวีทรัพย์ และสุรมงคล นิมจิตต์ (2561: 3374-3394) ที่พบว่า รูปแบบการสื่อสารย้อนกลับมีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานภายในองค์กร

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

1. ผู้บริหารขององค์กรควรให้ความสำคัญและส่งเสริมให้การสื่อสารที่ดีในองค์กร ทั้งในด้านข้อมูลข่าวสาร ด้านช่องทางการสื่อสาร และด้านการให้ข้อมูลย้อนกลับ
2. การสื่อสารในองค์กรควรมีการให้ข้อมูลข่าวสารที่มีความถูกต้อง น่าเชื่อถือ มีการใช้ถ้อยคำภาษาชัดเจน เข้าใจง่ายในการติดต่อสื่อสาร มีเนื้อหาข้อมูลรายละเอียดที่สำคัญในการติดต่อสื่อสาร และมีการจัดเรียงลำดับความสำคัญของข้อมูลในการติดต่อสื่อสาร

3. การสื่อสารในองค์กรควรเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่เหมาะสมกับความเร่งด่วนของการติดต่อสื่อสาร เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่เหมาะสมกับการติดต่อสื่อสารในแต่ละครั้ง เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่หลากหลาย และมีความทันสมัย เลือกใช้ช่องทางการสื่อสารหรือสื่อที่เหมาะสมกับสถานการณ์และช่วงเวลา และมีการใช้รูปแบบการสื่อสารที่หลากหลาย เพื่อกระจายข้อมูลให้พนักงานรับทราบ

4. การสื่อสารในองค์กรควรมีให้ข้อมูลย้อนกลับที่ชัดเจน เฉพาะเจาะจงในการติดต่อสื่อสาร มีการให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างเปิดเผยและเต็มใจในการติดต่อสื่อสาร สอดคล้องกับเรื่องที่ทำ การติดต่อสื่อสาร มีเหมาะสมกับช่วงเวลา สถานการณ์ และมีการให้ข้อมูลย้อนกลับโดยใช้ถ้อยคำภาษาที่สุภาพเหมาะสม

5. เมื่อนำผลการศึกษา ไปจัดทำเป็นแนวทางการจัดระบบการสื่อสารเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน ควรมีการวัดผลการดำเนินการเป็นไปตามเป้าหมายที่ได้ตั้งไว้หรือไม่ เพื่อนำมาใช้ในการปรับปรุงโครงการให้เกิดผลการสื่อสารภายในองค์กรดีขึ้น และเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติงาน

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

สำหรับการวิจัยครั้งต่อไปควรทำการศึกษาปัจจัยด้านอื่น ๆ ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของพนักงาน เช่น แรงจูงใจในการทำงาน คุณภาพชีวิตการทำงาน การทำงานเป็นทีม เป็นต้น

เอกสารอ้างอิง

กัลยา วานิชย์บัญชา และวานิชย์บัญชา. (2561). *การใช้ SPSS for Windows ในการวิเคราะห์ข้อมูล*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สามลดา.

ณัฐชุตตา วิจิตรจามรี. (2561). *การสื่อสารในองค์กร*. (พิมพ์ครั้งที่ 4). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ทิพวรรณ ธรรมเกษร และเจษฎา วงศ์แสนสุขเจริญ. (2563). อิทธิพลของประสิทธิภาพการสื่อสารภายในองค์กร ที่มีผลต่อการสร้างแบรนด์ภายในองค์กรและประสิทธิผลองค์กรของอุตสาหกรรมปิโตรเคมีในประเทศไทย. *วารสารบริหารธุรกิจและการบัญชี มหาวิทยาลัยขอนแก่น*, 4(3), 77-102.

ธราธร บุ่งทอง, กมล เสวตสมบุรณ์ และละเอียด ศิลาอ่อน. (2555). ความสัมพันธ์ระหว่างประสิทธิภาพการสื่อสารภายในองค์กรกับประสิทธิผลการทำงานเป็นทีม ของบริษัทนำเที่ยวในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏเลย*, 7(22), 73-85.

บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น. (2565). ข้อมูลบริษัท. ขอนแก่น: บริษัท โสง สีน สาน คอนสตรัคชั่น.

พนิดา เกรียงทวิทรัพย์ และสุรมงคล นิมจิตต์. (2561). รูปแบบการสื่อสารที่มีความสัมพันธ์กับประสิทธิภาพการทำงานภายในองค์กร: กรณีศึกษา สำนักงานบริหารหนี้สาธารณะ. *วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยศิลปกร ฉบับภาษาไทย มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ*, 11(3), 3374-3394.

Black, K. (2016). *Business Statistics: For Contemporary Decision Making*. (9th ed). New York: John Wiley & Sons.

- Clampitt, P.G. (2016). *Communicating for Managerial Effectiveness: Challenges Strategies Solutions*. (6th ed). California: Sage Publications.
- Hair, J.F., Jr., Black, W.C., Babin, B.J., Anderson, R.E. & Tatham, R.L. (2006). *Multivariate Data Analysis*. Hoboken, NJ: Pearson Prentice Hall.
- Krejcie, R.V. & Morgan, D.W. (1970). Determining sample size for research activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607–610.
- Musheke, M.M. & Phiri, J. (2021). The Effects of Effective Communication on Organizational Performance Based on the Systems Theory. *Journal of Business and Management*, 9(2), 659-671.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2020). *Research Methods for Business*. (8th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.

การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย

Management of special classrooms of secondary school Sukhothai

อวิรุทธ์ วังแก้ว และ วจี ปัญญาใส

มหาวิทยาลัยราชภัฏอุตรดิตถ์

Awirut Wangkaew and Vajee Punyasan

Uttaradit Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author E-mail: Awirut@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย การดำเนินการวิจัยมีดังนี้ คือ ระยะเวลาที่ 1 ศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย 4 ด้าน คือ ด้านการบริหารจัดการ ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านครูผู้สอน และด้านอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครองสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 389 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.977 สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระยะเวลาที่ 2 ศึกษาแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการและหัวหน้างานห้องเรียนพิเศษ รวมทั้งสิ้น 18 คน โดยเลือกแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย คือ แบบสัมภาษณ์เชิงลึก วิเคราะห์ข้อมูลด้วยวิธีการสร้างข้อสรุปแบบอุปนัย

ผลการวิจัย พบว่า การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย มีค่าเฉลี่ยการปฏิบัติการณ์อยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .206) และแนวทางการการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย พบว่า แนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษ ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) แนวทางการบริหารจัดการครูผู้สอน 2) แนวทางการบริหารจัดการอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก และ 3) แนวทางการบริหารหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ : 17 ตุลาคม 2565

คำสำคัญ : ก; ห้องเรียนพิเศษ ข; การบริหารจัดการ ค; โรงเรียนมัธยมศึกษา

Abstracts

The objective of this research is To study the problem conditions and management guidelines for special classrooms of secondary schools. Sukhothai The research activities were as follows: Phase 1 studied the problem of special classroom management of secondary schools. Sukhothai Province consists of 4 areas. which is management, curriculum and teaching and learning activities Teacher and in terms of learning equipment and facilities he sample group used in this research were educational institute administrators, teachers, students and parents under the Office of Secondary Education Service Area of Sukhothai, totaling 389 schools. Using a simple sampling method The instrument used in the research was a questionnaire with a confidence value of 0.977. The statistics used in the research were percentage, mean and standard deviation. and the second phase studied the guidelines for the management of special classrooms of secondary schools. Sukhothai The sample group used in the research was the director of the educational institute. Deputy Director of Academic Management Group and Head of Special Classroom, a total of 18 people by choosing a specific The research tool was an in-depth interview form. Analyze data by inductive conclusion generation methods.

the results of the research revealed that the study of problems in the management of special classrooms in secondary schools Sukhothai There was a high level of operating average ($\bar{x} = 3.94$, S.D. = .206) and the special classroom management guidelines of secondary schools. Sukhothai Province found that the management of special classrooms consisted of 3 approaches: 1) teacher management guidelines, 2) learning equipment and facilities management guidelines, and 3) curriculum management guidelines and teaching and learning activities.

Keywords: Special Classroom; Management; Secondary School

บทนำ

พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ได้บัญญัติในเรื่องแนวทางการจัดการศึกษา หมวด 4 ตามมาตรา 22 ไว้ว่าการจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่า ผู้เรียนทุกคนมีความสามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุดในกระบวนการเรียนรู้ ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล จัดให้ผู้เรียนเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆตามสติปัญญาและความสามารถของตน การจัดการศึกษามุ่งเน้นความสำคัญทั้งด้านความรู้ ความคิด ความสามารถ คุณธรรม กระบวนการเรียนรู้และความรับผิดชอบต่อสังคม เพื่อพัฒนาคนให้มีความสมดุลโดยยึดหลักผู้เรียนสำคัญที่สุด (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542 : 23) การจัดการศึกษาสำหรับเด็กที่มีความสามารถพิเศษ ซึ่งเป็นเยาวชนกลุ่มความหวังเพื่อพัฒนาประเทศให้ทัดเทียมประเทศต่างๆ ในโลก กระทรวงศึกษาธิการได้จัดทำร่างยุทธศาสตร์การพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษ พ.ศ. 2560-2563 เพื่อส่งเสริมนักเรียนกลุ่มดังกล่าวให้สามารถพัฒนาความสามารถพิเศษของตนได้อย่างเต็มศักยภาพ โดยกระทรวงศึกษาธิการได้มีการวางแผนวิสัยทัศน์

จัดระบบ การเสาะหา การผลิต พัฒนาบุคลากร การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้ ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ ประกอบด้วย 6 ยุทธศาสตร์สำคัญ ได้แก่ 1) การพัฒนากลไกและระบบงานการบริหารจัดการ 2) การพัฒนาระบบการศึกษา 3) การผลิตและพัฒนาบุคลากร 4) การสร้างและการถ่ายทอดองค์ความรู้ 5) การพัฒนาเด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษระดับสูง และ 6) การสร้างความเป็นเลิศในด้านต่างๆ ให้แก่ประเทศ ซึ่งเป็นทิศทางให้หน่วยงานการศึกษาและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องนำไปกำหนดแนวทางการดำเนินงานในการจัดการศึกษาและกิจกรรมต่างๆแก่เด็กและเยาวชนที่มีความสามารถพิเศษอย่างถูกต้องเหมาะสม เป็นระบบ ครบวงจรเกิดความเสมอภาคทั่วถึงและเป็นธรรมแก่เด็กเยาวชนแก่กลุ่มนี้ให้กระจายทั่วประเทศ (จรัส บำรุงเสนา, 2564 : 54) ในการจัดการศึกษาสำหรับผู้มีความสามารถพิเศษ นับว่าเป็นส่วนหนึ่งที่สำคัญของการปฏิรูปการเรียนรู้ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ มาตรา 10 วรรคสี่ ว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษ ต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสมโดยคำนึงถึงความสามารถพิเศษของบุคคลนั้น” กำหนดให้มีการจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคล ตามมาตรา 22 กำหนดว่า การจัดการศึกษาโดยยึดหลักว่าผู้เรียนสามารถเรียนรู้พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ กอปรกับแนวความคิดในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนให้มีทักษะด้านการเรียนรู้ การศึกษาต่อ และทักษะการดำรงชีวิต ในศตวรรษที่ 21 ในมาตรา 24 ว่าด้วยการจัดกระบวนการเรียนรู้ต้องจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล ฝึกทักษะกระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์การประยุกต์ความรู้ โดยให้ผู้เรียนเรียนรู้จากประสบการณ์จริง มีการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2542, น.15-16) การเปิดห้องเรียนพิเศษสำหรับนักเรียนที่มีศักยภาพและความสามารถพิเศษของสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน มีวัตถุประสงค์เพื่อให้นักเรียนได้รับการพัฒนาศักยภาพที่ถูกต้องเหมาะสม เป็นการดำเนินงานที่เป็นไปตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 และแก้ไขเพิ่มเติมทุกฉบับ มาตรา 10 ที่กำหนดว่า “การจัดการศึกษาสำหรับบุคคลซึ่งมีความสามารถพิเศษต้องจัดด้วยรูปแบบที่เหมาะสม โดยคำนึงถึงความสามารถของบุคคลนั้น” ซึ่งการเปิดห้องเรียนพิเศษดำเนินการมาตั้งแต่ปีการศึกษา 2553 จนถึงปัจจุบัน มีจำนวนสถานศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่เปิดห้องเรียนพิเศษ ระดับก่อนประถมศึกษา ระดับประถมศึกษา และระดับมัธยมศึกษา จำนวนมาก (สพฐ, 2559 : 3)

ดังนั้น การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย จึงมีความสำคัญที่ต้องทำให้เกิดขึ้นในโรงเรียน และเป็นเรื่องสำคัญในยุครูปการการศึกษาซึ่งต้องมีการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษานั้น เมื่อพิจารณาถึงห้องเรียนพิเศษที่สถานศึกษาในสังกัดคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานเปิด การจัดการเรียนการสอนโดยสถานศึกษาส่วนใหญ่เปิดห้องเรียนพิเศษสำหรับผู้เรียนที่มีความสามารถพิเศษด้าน

วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ โดยผู้บริหารสถานศึกษา ครู นักเรียน และผู้ปกครองเห็นความสำคัญ ทั้งนี้ตามที่ได้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลพบว่า โรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย ยังไม่มีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย อาจส่งผลให้เห็นถึงสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย เพื่อเป็นข้อมูล แนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย สำหรับโรงเรียนเพื่อนำไปปรับใช้พัฒนาคุณภาพการศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย
2. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย

ระเบียบวิธีการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ประชากรและกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

ประชากร ประกอบด้วย ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน นักเรียน และผู้ปกครอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 14,606 คน

กลุ่มตัวอย่าง ประกอบด้วย ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารวิชาการ หัวหน้างานห้องเรียนพิเศษ ครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษ นักเรียนห้องเรียนพิเศษ และผู้ปกครองนักเรียนห้องเรียนพิเศษ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุโขทัย จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 389 คน กำหนดโดยตามสูตรคำนวณของ Taro Yamane

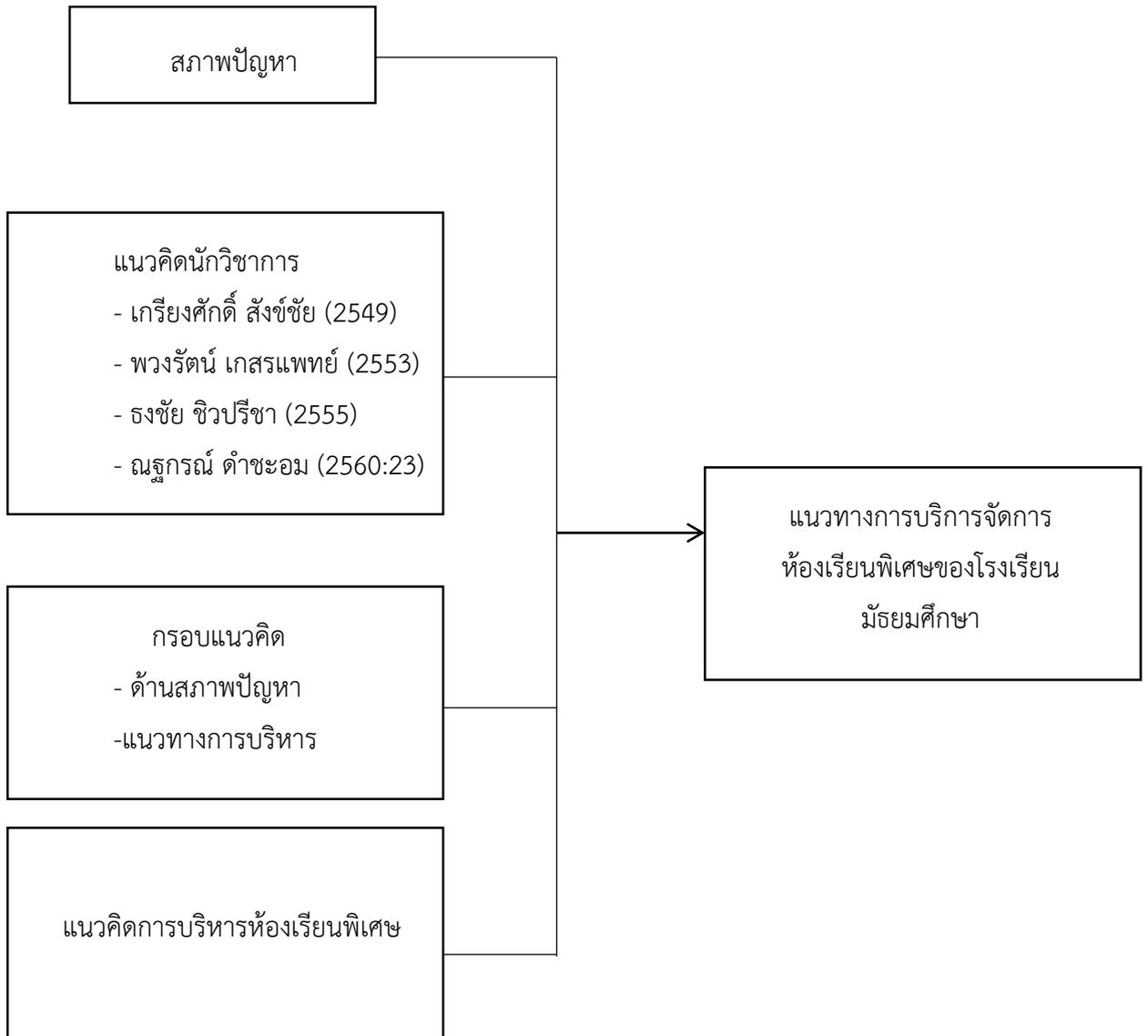
ระยะที่ 2 การศึกษาแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย

ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุโขทัย สุโขทัย จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 345 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา รองผู้อำนวยการกลุ่มบริหารงานวิชาการ หัวหน้างานห้องเรียนพิเศษ ครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษ จำนวน 3 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 18 คน โดยเลือกแบบเจาะจงตามคุณสมบัติห้องเรียนพิเศษ

กรอบแนวคิดในการวิจัย

จากแนวคิดของนักวิจัยและนักวิชาการ ผู้วิจัยได้พิจารณา วิเคราะห์และสังเคราะห์ได้ตัวแปรที่มีความใกล้เคียงกันและเหมาะสมสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย เป็นกรอบแนวคิดในการศึกษา ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ผลการศึกษาศาภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย พบว่า ระดับการศึกษาศาภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัยมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากทุกด้าน ดังนี้ ด้านที่มีคะแนนสูงสุด คือ ด้านการบริหารจัดการ รองลงมาคือ ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก และด้านครูผู้สอน โดยด้านการบริหารจัดการ เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 8 โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจในการดำเนินงานห้องเรียนพิเศษแก่ผู้ปกครอง รองลงมา คือ ข้อที่ 4 โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ และเป้าหมายของแผนการดำเนินงานห้องเรียนพิเศษ และข้อที่ 1 โรงเรียนโดยผู้บริหารให้ความสำคัญสนับสนุนการดำเนินงานในห้องเรียนพิเศษ ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 10 โรงเรียนมีครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษที่เลือกสื่อการเรียนรู้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน ข้อที่ 8 โรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนานักเรียน ด้านคุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ และข้อที่ 7 โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของนักเรียนห้องเรียนพิเศษ ด้านครูผู้สอน เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมาก 9 ข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 4 โรงเรียนมีการอบรมครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ ข้อที่ 3 โรงเรียนมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ที่เหมาะสมกับห้องเรียนพิเศษ และข้อที่ 10 โรงเรียนมีครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษที่เพียงพอ ต่อการดำเนินงานห้องเรียนพิเศษ ด้านอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า อยู่ในระดับมากทุกข้อ เมื่อเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ข้อที่ 9 โรงเรียนประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียน ผ่านทาง website และ application ต่าง ๆ ที่รวดเร็ว ข้อที่ 8 โรงเรียนตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนพิเศษ และข้อที่ 4 โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์ เพียงพอกับจำนวนนักเรียน ตามลำดับ ดังตารางที่ 1 และแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษจากการสัมภาษณ์สรุปได้แนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษ ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) แนวทางการบริหารจัดการครูผู้สอน 2) แนวทางการบริหารจัดการอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก และ 3) แนวทางการบริหารหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ระดับ ลำดับการปฏิบัติของสภาพปัญหาการบริหารจัดการ
 ห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย

ข้อที่	สภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของ โรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย	n = 336		ระดับ	ลำดับ
		\bar{x}	S.D.		
ด้านการบริหารจัดการ					
8	โรงเรียนสร้างความเชื่อมั่นและความไว้วางใจ ในการดำเนินงานห้องเรียนพิเศษแก่ผู้ปกครอง	4.13	.387	มาก	1
4	โรงเรียนมีผลการปฏิบัติงานที่บรรลุวัตถุประสงค์ และ เป้าหมายของแผนการดำเนินงานห้องเรียนพิเศษ	4.09	.399	มาก	2

ตารางที่ 1 (ต่อ)

ข้อที่	สภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียน พิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย	n = 336		ระดับ	ลำดับ
		\bar{x}	S.D.		
1	โรงเรียนโดยผู้บริหารให้ความสนับสนุนการดำเนินงาน ในห้องเรียนพิเศษ	4.08	.268	มาก	3
ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน					
10	โรงเรียนมีครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษ ที่เลือกสื่อการ เรียนรู้เหมาะสมกับวัยของนักเรียน	4.41	.571	มาก	1
8	โรงเรียนมีกิจกรรมการเรียนรู้ที่พัฒนานักเรียน ด้าน คุณธรรม จริยธรรม และทักษะที่จำเป็นต่อการเรียนรู้	4.14	.344	มาก	2
7	โรงเรียนจัดการเรียนรู้ที่เน้นเนื้อหาสาระ และกิจกรรม ให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของ นักเรียนห้องเรียนพิเศษ	4.11	.464	มาก	3
ด้านครูผู้สอน					
4	โรงเรียนมีการอบรมครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษ อย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ	4.14	.732	มาก	1
3	โรงเรียนมีเกณฑ์การวัดและประเมินผลการเรียนรู้ ที่เหมาะสมกับห้องเรียนพิเศษ	4.01	.782	มาก	2
10	โรงเรียนมีครูผู้สอนห้องเรียนพิเศษที่เพียงพอ ต่อการ ดำเนินงานห้องเรียนพิเศษ	3.99	.786	มาก	3

ด้านอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก					
9	โรงเรียนประชาสัมพันธ์ข่าวสารของโรงเรียน ผ่านทาง website และ application ต่าง ๆ ที่รวดเร็ว	4.58	.523	มาก	1
8	โรงเรียนตั้งงบประมาณเพื่อจัดซื้ออุปกรณ์ และสิ่งอำนวยความสะดวกในห้องเรียนพิเศษ	3.92	.632	มาก	2
4	โรงเรียนมีห้องปฏิบัติการที่มีเครื่องมือและอุปกรณ์เพียงพอกับจำนวนนักเรียน	3.91	.696	มาก	3

อภิปรายผลการวิจัย

ผลการศึกษาสภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย มีวิธีการดำเนินงานการตามกรอบแนวคิดของผู้วิจัย ทั้งหมด 4 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านการบริหารจัดการ 2) ด้านหลักสูตรและกิจกรรมการเรียนการสอน 3) ด้านครูผู้สอน และ 4) ด้านอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก ซึ่งจากการสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลพบว่า สภาพปัญหาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย มีค่าเฉลี่ยโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้านซึ่งสอดคล้องกับ เกวลิน ไชยสวัสดิ์ (2557 : 34) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาห้องเรียนพิเศษโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา พบว่า องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษาของเรียนพิเศษโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา ประกอบด้วย 4 องค์ประกอบ คือ 1) ด้านความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากร 2) ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษา 3) ด้านการมีส่วนร่วม ในการจัดการศึกษา 4) ด้านการส่งเสริมและพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน แนวทางการพัฒนาการจัดการศึกษาห้องเรียนพิเศษโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียน ด้านความพร้อมของสถานศึกษาและบุคลากรมี 3 แนวทาง คือ 1) การเตรียมความพร้อมในด้านบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับโครงการ SME 2) การเตรียมความพร้อมในด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ ในโครงการ SME 3) การเตรียมความพร้อมด้านการประเมินผลโครงการและการพัฒนาโครงการ (SME) อย่างต่อเนื่อง ด้านการบริหารจัดการสถานศึกษามี 3 แนวทาง คือ 1) การพัฒนาด้านการบริหารจัดการโครงการ SME 2) การพัฒนาสถานที่สภาพแวดล้อมและแหล่งเรียนรู้ 3) การพัฒนาด้านบุคลากรในโครงการ (SME) ด้านการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษามี 2 แนวทาง คือ 1) การกำหนดคุณสมบัติหน้าที่และสนับสนุนให้บุคลากรทุกคนที่เกี่ยวข้องกับโครงการ (SME) ได้มีส่วนร่วมในการจัดกิจกรรมต่างๆของโครงการ 2) กำหนดให้มีการจัดกิจกรรมประสานความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนและ ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพของผู้เรียนมี 2 แนวทาง คือ 1) ด้านการส่งเสริมและพัฒนา ศักยภาพผู้เรียนจากบุคลากรที่เกี่ยวข้อง

กับโครงการSME 2) ด้านการส่งเสริมให้ผู้เรียนได้นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียนการสอนในโครงการSME ไปประยุกต์ใช้ได้จริงในการดำเนินชีวิต ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้คือ 1) กระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้ขยายการศึกษาในรูปแบบของการจัดการเรียนการสอน ห้องเรียนพิเศษโครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ(SME) โดยการกำหนดหลักสูตรและมาตรฐานการเรียนรู้ การวัดผลประเมินผลระบบติดตามประเมินผลและการดำเนินการต่างๆ ที่ชัดเจนมากยิ่งขึ้น 2) ใช้อำนาจปกครองและตัวบ่งชี้ที่ได้จากงานวิจัยมาใช้ในการประเมินผลโครงการ 3) หน่วยงานของรัฐหรือหน่วยงานในชุมชนได้มีส่วนในการสนับสนุนให้โรงเรียนได้มี แหล่งเรียนรู้ที่หลากหลายและมีความทันสมัย มีการนำเทคโนโลยีทางการศึกษาต่างๆ มาใช้ในการจัดการเรียนการสอน 4) การนำแนวทางไปใช้ควรประยุกต์ให้เหมาะสมกับ บริบทและความพร้อมของโรงเรียน และยังคงสอดคล้องกับ จินริย์ ตอทองกลาง (2558 : 77) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง สภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนโยธินบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัย 1) งานบริหารหลักสูตร พบว่า ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดครูเข้าสอนมีการปฏิบัติมากที่สุด ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.63 สภาพปัญหา พบว่า อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการจัดบริการวัสดุหลักสูตรและสื่อการเรียนการสอน มีปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.78 2) งานสอน พบว่า ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการวางแผนการสอน มีการปฏิบัติมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 สภาพปัญหา พบว่า อยู่ในระดับน้อย มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.06 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการทำความเข้าใจหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของท้องถิ่น มีปัญหามากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.40 สอดคล้องกับ ฌภัทร จาริกฐิต (2561 : 44) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การศึกษาการใช้หลักสูตร “โครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED)” ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1 ผลการวิจัยด้านสภาพการใช้หลักสูตรโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) พบว่า 1) งานบริหารหลักสูตร ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ด้านการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ แก่ผู้ใช้หลักสูตรมีการปฏิบัติมากที่สุด โดยโรงเรียนมีการจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทางกายภาพในด้านต่างๆ เช่น อาคารสถานที่ ห้องปฏิบัติการ ห้องบริการสื่อ ศูนย์วิชาการ ห้องสมุด เพื่อสนับสนุนการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในหลักสูตร โครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) มีการปฏิบัติมากที่สุด 2) งานสอน พบว่า ภาพรวมของการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การทำความเข้าใจในหลักสูตรและปรับให้สอดคล้องกับสภาพและความต้องการของ ท้องถิ่นมีการปฏิบัติมากที่สุด โดยครูมีการศึกษาหลักสูตรโครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED) และปรับเนื้อหาให้สอดคล้องกับบริบทของผู้เรียนที่มีความสามารถด้านวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ และภาษาอังกฤษ มีการปฏิบัติมากที่สุด และสอดคล้องกับ ฌฐกรณ์ คำชะอม (2560 : 23) ได้ศึกษางานวิจัยเรื่อง การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม ผลการวิจัยพบว่า 1) องค์ประกอบการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและ สิ่งแวดล้อมมี 13 องค์ประกอบ คือ (1) การ

สรรหาและคัดเลือกนักเรียน (2) การปกครองนักเรียน (3) การใช้สื่อในห้องเรียน (4) การกำหนดวิธีวัดและประเมินผล (5) การจัดกิจกรรมพัฒนานักเรียน (6) การพัฒนาบุคลิกภาพความเป็นครู (7) การพัฒนาความสามารถเฉพาะทางของครู (8) การสร้างบรรยากาศในห้องเรียน (9) การจัดสภาพแวดล้อมทางกายภาพ (10) การคัดเลือกครูห้องเรียนพิเศษ (11) การสร้างเครือข่ายสนับสนุนการเรียนรู้ (12) การให้นักเรียนมีส่วนร่วม (13) การจัดการเรียนรู้ตามหลักสูตร 2) แนวปฏิบัติให้เกิดผลตามการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษ วิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมี 13 องค์ประกอบ 72 แนวปฏิบัติ 3) ผลการยืนยันองค์ประกอบการบริหาร จัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อมมีความถูกต้อง ครบคลุม เหมาะสม เป็นไปได้ และเป็นประโยชน์ และแนวทางการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษของโรงเรียนมัธยมศึกษา จังหวัดสุโขทัย ประกอบด้วย 3 แนวทาง คือ 1) แนวทางการบริหารจัดการครูผู้สอน 2) แนวทางการบริหารจัดการอุปกรณ์การเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก และ 3) แนวทางการบริหารหลักสูตร และกิจกรรมการเรียนการสอน ซึ่งสอดคล้องกับ อารมณ์ ใจเที่ยง (2546 : 239 - 240) กล่าวว่า หลักการการบริหารจัดการห้องเรียน ไว้ดังนี้ 1. การจัดห้องเรียนควรให้อึดหยุ่นได้ตามความเหมาะสม ห้องเรียนควรเป็นห้องใหญ่หรือกว้างเพื่อสะดวกในการโยกย้ายโต๊ะ เก้าอี้ จัดรูปแบบต่างๆ เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน 2. ควรจัดห้องเรียนเพื่อสร้างเสริมความรู้ทุกด้านโดยจัดอุปกรณ์ในการทำกิจกรรมหรือหนังสืออ่านประกอบที่น่าสนใจไว้ตามมุมห้องเพื่อให้นักเรียนจะได้ค้นคว้าทำกิจกรรมความคิดอุปกรณ์รูปภาพและผลงานไว้เพื่อให้เกิดการเรียนรู้ 3. ควรจัดห้องเรียนให้มีสภาพแวดล้อมที่ดี ได้แก่ สภาพแวดล้อมทางกาย สติปัญญาอารมณ์และสังคม 4. ควรจัดห้องเรียน เพื่อเสริมสร้างลักษณะนิสัยที่ดีงาม ห้องเรียนจะน่าอยู่ก็ตรงที่นักเรียนรู้จักรักษาความสะอาด 5. ควรจัดห้องเรียน เพื่อสร้างเสริมประชาธิปไตยโดยครูอาจจัด ดังนี้ 5.1 จัดให้นักเรียนเข้ากลุ่มทำงาน โดยให้มีการหมุนเวียนกลุ่มกันไป เพื่อให้ได้ ฝึกการทำงานร่วมกับผู้อื่น 5.2 จัดที่นั่งของนักเรียนให้สลับที่กันเสมอ เพื่อให้ทุกคนได้มีสิทธิที่จะนั่งในจุดต่างๆ ของห้องเรียน 6. ควรจัดห้องเรียนให้เอื้อต่อหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน ฉะนั้นปัจจุบันเน้นการจัด การเรียนการสอนโดยให้ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง และใช้กระบวนการสอนต่างๆ และสอดคล้องกับ รวีวรรณ ชินะตระกูล (2540 : 101) กล่าวว่า สิ่งแวดล้อมทางกายภาพ ได้แก่ บริเวณโรงเรียน อาคารเรียน สิ่งก่อสร้างแสงสว่าง มีความสัมพันธ์กับชีวิตประจำวันของนักเรียน ครู และทุกคนในโรงเรียนอย่างมาก

ข้อเสนอแนะ

1. ควรมีการนำผลการศึกษาสภาพปัญหาไปปรับใช้ให้เกิดผลตามการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษ และไปจัดทำตัวบ่งชี้พัฒนาการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษในระดับการศึกษาอื่น ๆ เพื่อประโยชน์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาให้ดียิ่งขึ้น
2. ผู้บริหารสถานศึกษารวมทั้ง ครู ผู้ปกครอง ชุมชน และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของห้องเรียนพิเศษ ควรนำสภาพปัญหาไปปรับใช้ให้เกิดผลตามการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษ และผลจากการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ไปประยุกต์ใช้ในการมีส่วนร่วมใน สถานศึกษาให้เหมาะสมกับสภาพและบริบทจริงของสถานศึกษา
3. ควรมีการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษที่เกิดประสิทธิภาพ และประสิทธิผลกับสถานศึกษาในบริบทที่แตกต่างกันมาศึกษาเพื่อพัฒนาให้เกิดองค์ประกอบใหม่
4. ควรมีการศึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษ ไปศึกษากับห้องเรียนพิเศษในรูปแบบอื่น ๆ เช่น ห้องเรียนพิเศษ Education Hub หรือห้องเรียนพิเศษ ในสังกัดสำนักงานการศึกษาเอกชน

เอกสารอ้างอิง

- เกวลิน ไชยสวัสดิ์, เรชา ชูสุวรรณ.(2557). การวิเคราะห์องค์ประกอบและตัวบ่งชี้คุณภาพการจัดการศึกษา ห้องเรียนพิเศษ โครงการพัฒนาวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ ภาษาอังกฤษ (SME) ของโรงเรียนมัธยมศึกษา. วารสารหาดใหญ่วิชาการ มหาวิทยาลัยหาดใหญ่. 34
- จรรย์ ตอทองกลาง. (2558). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้หลักสูตรห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์และคณิตศาสตร์ ในโรงเรียนโยธินบูรณะ สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา คณะครุศาสตร์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. 77
- ณัฐกรณ์ ดำชะอม. (2562). การบริหารจัดการห้องเรียนพิเศษวิทยาศาสตร์ คณิตศาสตร์ เทคโนโลยีและสิ่งแวดล้อม. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร. 23
- ณภัทร จาริกิจิต. (2561). การศึกษาการใช้หลักสูตร “โครงการห้องเรียนพิเศษ (GIFTED)” ของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 1. วารสารอิเล็กทรอนิกส์ทางการศึกษา.
- รวีวรรณ ชินะตระกูล. (2533). *คู่มือการทำวิจัยทางการศึกษา*. กรุงเทพฯ: ภาพพิมพ์, 2533
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แนวทางการเปิดห้องเรียนพิเศษ ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2559*.
- อาภรณ์ ใจเที่ยง.(2540). *หลักการสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: โอ.เอส.พรี้นติ้ง เฮ้าส์

การบูรณาการภูมิปัญญาพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

**Integrating Local Wisdom to Promote Health Tourism Potential of
Sam Roi Yod District, Prachuap Khiri Khan**

ธนภัทร สีสดใส¹, บำเพ็ญ ไมตรีโสภณ², กาญจนา พันธุ์เอี่ยม³,

สุภาพร เพชรรัตน์กุล⁴, สุริยา คีรีนิล⁵ และ นรินทร์ สীগาม⁶

มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์วิทยาเขตวังไกลกังวล^{1,3,4}

มหาวิทยาลัยนานาชาติแสตมฟอร์ด² สำนักงานสาธารณสุขอำเภอสามร้อยยอด⁵

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลไร่เก่า⁶

Thanapat Seesodsai¹, Bampen Maitreesophon², Kanchana Punoiam³

Supapotr Phattratkul⁴, Suriya Keereenin⁵, Narin Seengam⁶

Rajamangala University of Technology Rattanakosin Wang Klai Kangwon Campus^{1,3,4}

Stamford International University², Sam Roi Yod District Public Health Office⁵,

Rai Kao District Health Promotion Hospital⁶

Corresponding Author, E-mail: bampen.maitreesophon@stamford.edu

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาบริบทของทรัพยากรพื้นถิ่น และศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอสามร้อยยอด 2) เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในมิติต่างๆ อย่างบูรณาการให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน และ 3) เพื่อหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ ใช้การวิจัยเอกสาร การสำรวจบริบทของพื้นที่ การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม และการสนทนากลุ่ม เพื่อนำมาวิเคราะห์ข้อมูลแบบอุปนัยและนำเสนอเป็นแนวทางการบูรณาการภูมิปัญญาพื้นถิ่น เพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอสามร้อยยอด

ผลการวิจัยพบว่า

1. บริบทของชุมชนมีความหลากหลาย มีทรัพยากร ภูมิปัญญาพื้นถิ่น และอัตลักษณ์ในด้านความเป็นมิตรของคนในชุมชนที่พูดภาษาถิ่น มีทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ถ้ำ ภูเขา ทะเล ป่าไม้ ทรัพยากรบุคคลที่เชี่ยวชาญด้านต่าง ๆ เช่น การแกะสลักหิน มีกลุ่มวิสาหกิจชุมชนด้านอาชีพ มีโบราณสถานและศาสนสถานที่สร้างจากแรงศรัทธาของชุมชน มีการดำเนินธุรกิจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพที่มีศักยภาพและความพร้อม

2. การเชื่อมโยงและการบูรณาการการท่องเที่ยวเพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืนทำได้ด้วยการเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงเกษตรและการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติเข้ากับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรดำเนินการพร้อมกันทั้ง 3 แนวทาง คือพัฒนาและอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและภูมิปัญญาพื้นถิ่น พัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว และพัฒนาศักยภาพของบุคลากรด้านการท่องเที่ยว

คำสำคัญ: การบูรณาการภูมิปัญญาพื้นถิ่น; การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ; อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

Abstracts

The three objectives of this research were: 1) to study local resources context and potential of the health tourism business of Sam Roi Yod District 2) to connect tourism in various dimensions to integrate with tourism development that can attract tourists sustainably; and 3) to approach guidelines to develop local wisdom potential to promote health tourism. This qualitative research applied documentary research, local context survey, non-participant observations, and focus group discussion to collect data. The data were analyzed by using an analytic induction and were summarized as guidelines for integrating local wisdom to promote the potential of health tourism of Sam Roi Yod District.

Major findings:

1) Local context was diverse: local resources and local wisdom that represented the identity of the community; friendly local people, various natural resources such as caves, mountains, sea, forestes, etc., groups of community enterprises, ancient and religious sites built on the faith of the community, and the current condition of health tourism business of Sam Roi Yod had potential to become a health tourism destination,

2) Connecting and integrating tourism for sustainable tourism development could be done in three dimensions: connecting and integrating cultural tourism, agricultural tourism, and natural tourism with health tourism, and

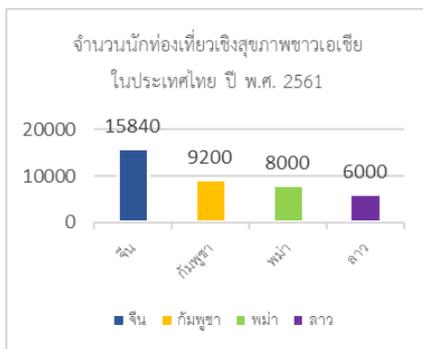
3) Guidelines for developing local wisdom potential to promote health tourism should be undertaken concurrently: develop tourism resources and local wisdom, improve infrastructure and tourism amenities, and increase tourism personnel potential.

Keywords: Local Wisdom Integrating; Health Tourism; Sam Roi Yod District, Prachuap Khiri Khan Province

บทนำ

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชียเป็นตลาดที่มีศักยภาพสูง และกำลังเป็นที่นิยมของนักท่องเที่ยว ซึ่งจากการเปิดเผยของสถาบันด้านสุขภาพสากล (Global Wellness Institute, 2017: ออนไลน์) อธิบายกลุ่มประเทศในภูมิภาคเอเชียมีการถือครองส่วนแบ่งตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในอัตราร้อยละ 15 ของมูลค่าการตลาดทั้งหมดของโลก (ผู้จัดการออนไลน์, 2562 : ออนไลน์) โดยประเทศที่มีบทบาทสำคัญในการให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ ประเทศไทย สิงคโปร์ อินเดีย ฟิลิปปินส์ และมาเลเซีย ตามลำดับเมื่อเทียบส่วนแบ่งการตลาดเชิงสุขภาพของประเทศไทยถือครองส่วนแบ่งการตลาดในอัตราร้อยละ 38 รองลงมาเป็นประเทศสิงคโปร์มีส่วนแบ่งการตลาดร้อยละ 33 ซึ่งการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในภูมิภาคเอเชียมีการกระจุกตัวอยู่ในประเทศไทย และประเทศสิงคโปร์ โดยส่วนแบ่งการตลาดที่สองประเทศนี้ถือครองรวมกันอยู่มากถึงร้อยละ 71 ของมูลค่าการตลาดทั้งหมดในภูมิภาคเอเชีย (กานดา ธีรานนท์, 2561 : 28)

ในด้านสถานการณ์การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย จากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่าในปีพ.ศ. 2561 มีนักท่องเที่ยวชาวเอเชียที่นิยมเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยมากที่สุด 4 อันดับแรกเรียงตามลำดับ ได้แก่ ชาวจีน กัมพูชา เมียนมาร์ และลาว ดังแสดงไว้ในแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 จำนวนนักท่องเที่ยวสุขภาพชาวเอเชียในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2561

ดัดแปลงจากข้อมูลของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา (2561 : ออนไลน์)

การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทยมีแนวโน้มจะเป็นที่นิยมมากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะกับกลุ่มนักท่องเที่ยวชาวเอเชีย อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะมีรายได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบของการบำบัดรักษาในอัตราที่สูง แต่ทว่ายังมีกลุ่มนักท่องเที่ยวอีกกลุ่มหนึ่งซึ่งเดินทางมาท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศไทยในรูปแบบของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพแบบการส่งเสริมสุขภาพ (ป้องกันการเกิดโรค) ด้วยประเทศไทยเป็นประเทศที่มีชื่อเสียง และได้รับการยอมรับจากผู้คนทั่วโลกว่าเป็นประเทศซึ่งมีบุคลากรที่เชี่ยวชาญด้านการใช้สมุนไพรเพื่อรักษาโรค หรือ ใช้สมุนไพรในการป้องกันการเกิดโรคร้ายต่าง ๆ โดยการนำเอา

ภูมิปัญญาไทยแบบดั้งเดิมมาประยุกต์ใช้เพื่อให้บริการแก่นักท่องเที่ยว จะเห็นได้จากการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ในรูปแบบของการส่งเสริมสุขภาพ ในส่วนของการเดินทางมาท่องเที่ยวพร้อมกับการรักษาภาวะการมีบุตรยาก มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาใช้บริการมากที่สุดได้แก่ จีน เวียดนาม เมียนมาร์และอินเดีย ซึ่งปริมาณของค่าใช้จ่ายต่อหัวอยู่ที่ราคา 200,000 - 400,000 บาท ด้านการเดินทางมาท่องเที่ยวพร้อมกับการบำบัดการติดยา หรือแอลกอฮอล์มีนักท่องเที่ยวต่างชาติที่มาใช้บริการมากที่สุดได้แก่ ออสเตรเลีย อังกฤษ สหรัฐอเมริกา และฮ่องกง ตามลำดับ ระยะเวลาในการรับบริการเฉลี่ย 28 วัน ปริมาณการค่าใช้จ่ายต่อหัวอยู่ที่ราคา 230,000-440,000 บาท นอกจากนี้นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเพื่อผ่อนคลายด้วยวิธีการนวดโดยมาใช้บริการจาก รีสอร์ทสุขภาพเป็นนักท่องเที่ยวจากประเทศอังกฤษมากที่สุด รองลงมาเป็นประเทศออสเตรเลีย เยอรมัน สหรัฐอเมริกา และรัสเซีย ตามลำดับ โดยมีระยะเวลาเฉลี่ย ในการมาใช้บริการจำนวน 3-10 วัน มีค่าใช้จ่ายต่อคน ราคา 370,000-160,000 บาท (กรมการท่องเที่ยว, 2561: ออนไลน์)

จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ถือเป็นประตูสู่ดินแดนภาคใต้ของประเทศไทยที่มีสถานที่ท่องเที่ยวหลากหลาย และสามารถดึงดูดใจให้นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาติเข้ามาเยือนเป็นจำนวนมาก แต่เนื่องจากสถานการณ์การแพร่ระบาดของไวรัสสายพันธุ์ใหม่ทำให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยในส่วภาคกลาง โดยเฉพาะในเขตจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ลดน้อยลงกว่าร้อยละ 50 ในส่วนนักท่องเที่ยวชาวไทย และลดลงกว่าร้อยละ 80 ในส่วนของนักท่องเที่ยวต่างชาติ โดยจากสถิติด้านการท่องเที่ยวของกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา พบว่าในภาพรวมของปี พ.ศ. 2563 มีนักท่องเที่ยวชาวไทยเดินทางมาท่องเที่ยวในจังหวัดในภาคกลางจำนวน 14,846,225 คน นักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 760,084 คน ซึ่งจังหวัดในภาคกลางที่นักท่องเที่ยวทั้งชาวไทยและชาวต่างชาตินิยมไปเยี่ยมเยือนคือ กาญจนบุรี เพชรบุรี และประจวบคีรีขันธ์ โดยในจำนวนนี้เดินทางท่องเที่ยวในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นจำนวน 3,920,292 และนักท่องเที่ยวต่างชาติจำนวน 188,649 คน (กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา, 2563: ออนไลน์) โดยแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ติดอันดับในใจของนักท่องเที่ยว คือ “สถานตากอากาศหัวหิน” ซึ่งถือเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สามารถสร้างรายได้ให้กับจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ แต่ในขณะเดียวกันในอำเภออื่น ๆ ของจังหวัดประจวบคีรีขันธ์กลับไม่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวได้เท่าที่ควร คณะผู้วิจัยจึงเห็นว่าแนวทางการพัฒนาการท่องเที่ยวของอำเภออื่น ๆ ในจังหวัดประจวบคีรีขันธ์จึงเป็นประเด็นสำคัญที่น่าสนใจอย่างยิ่งในการศึกษาวิจัยถึงบริบท และศักยภาพในพื้นที่เพื่อให้เกิดการกระจายรายได้ให้กับชุมชน ซึ่งจากการพิจารณาข้อมูลพื้นฐานพบว่าอำเภอสามร้อยยอด เป็นพื้นที่ที่มีทรัพยากร และกิจกรรมทางการท่องเที่ยวที่หลากหลาย (Hashcorner, 2565 : ออนไลน์) ที่สามารถนำมาเป็นพื้นที่ในการศึกษา เพื่อบูรณาการภูมิปัญญาชุมชนเข้ากับมิติทางการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้เกิดรูปแบบการท่องเที่ยวอย่างมีเอกลักษณ์ที่สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวได้เป็นอย่างดี ซึ่งสอดคล้องกับประเด็นยุทธศาสตร์การพัฒนารัฐประจวบคีรีขันธ์ ด้านการท่องเที่ยวบนพื้นฐานเอกลักษณ์ของจังหวัดอีกทางหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาบริบทของทรัพยากรพื้นที่ถิ่น และศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์
2. เพื่อเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ อย่างบูรณาการให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน
3. เพื่อแสวงหาแนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นที่ถิ่นของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้ใช้การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ประกอบด้วย การวิจัยเอกสาร (Documentary Research) การสำรวจบริบทพื้นที่ (Local Context Survey) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม (Non-participant Observations) และการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interviews) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่เกี่ยวข้องกับท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ได้แก่ ผู้ประกอบการสินค้าและบริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ นักวิชาการและนักท่องเที่ยวในพื้นที่อำเภอสามร้อยยอดจังหวัดประจวบคีรีขันธ์ จำนวน 9 คน

2. เครื่องมือการวิจัย

ใช้แบบสอบถามแบบกึ่งโครงสร้าง เป็นการออกแบบโครงสร้างของคำถามที่ใช้สัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง หรือการสัมภาษณ์แบบชี้แนะ (Guided interview) หรือเป็นการสัมภาษณ์แบบปลายเปิด ซึ่งมีความยืดหยุ่นและเปิดกว้างหรือมีการนำคำสำคัญ (Keywords) มาใช้ประกอบในการชี้แนะคำสัมภาษณ์ (Creswell, 2009: 166) เพื่อให้ผู้ถูกสัมภาษณ์สามารถตอบคำถามและแสดงความคิดเห็นได้อย่างอิสระ ใช้วิธีการคัดเลือกกลุ่มเป้าหมายแบบเจาะจง (Purposive Selection)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1) การจดบันทึกภาคสนาม (Fieldnotes) ใช้เป็นเครื่องมือสำหรับช่วยในการเก็บและสรุปข้อมูลให้แก่ผู้วิจัยโดยมีลักษณะบรรยายว่าใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร กับใครและทำไม มีการระบุวัน เวลาและสถานที่กำกับไว้เพื่อป้องกันการสับสน โดยการการจดบันทึกย่อขณะลงพื้นที่ จากนั้นจึงกลับมาเขียนสรุปข้อมูลจากการลงพื้นที่อีกครั้งโดยใช้ร่วมกับการถ่ายภาพ และใช้บันทึกข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

2) การถ่ายภาพ (Photography) ใช้คู่กับการจดบันทึกภาคสนาม ในขณะที่ไปสำรวจบริบทของพื้นที่ เพื่อเก็บรายละเอียดต่างๆ ในกรณีที่คำอธิบายหรือการจดบันทึกไม่อาจแสดงลักษณะของสถานที่หรือแหล่งท่องเที่ยวต่างๆ ได้อย่างละเอียด

3) แนวทางการสัมภาษณ์ (Interview Guide) ใช้เป็นเป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลที่เป็นความคิดเห็นของผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ใช้แบบสัมภาษณ์ที่มีลักษณะเป็นการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth

Interview) แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview Questionnaire) หรือ การสัมภาษณ์แบบ
ชี้นำ (Guided Interview) ซึ่งเป็นแบบสัมภาษณ์ที่ไม่มีการกำหนดโครงสร้างของคำถามที่มีความชัดเจน
ตายตัว (Unstructured or Unstandardized Interview) โดยเป็นแต่เพียงการกำหนดแนวคำถามแบบเปิด
กว้าง หรือเป็นการใช้แบบสัมภาษณ์ปลายเปิด

สำหรับแนวคำถามที่ใช้สัมภาษณ์ผู้ประกอบการและนักวิชาการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ
ประกอบด้วยข้อคำถาม ดังนี้

3.1) สภาพปัจจุบันและจุดเด่นของทรัพยากรพื้นที่ถิ่น และธุรกิจการท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพในพื้นที่อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ เป็นอย่างไร

3.2) กระบวนการ และการบูรณาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ควรใช้วิธีการใด หรือกิจกรรมใด

3.3) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นที่ถิ่นของอำเภอสามร้อยยอด
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรเป็นแบบใด

สำหรับแนวคำถามที่ใช้สำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยว มีดังนี้

3.4) ทรัพยากรพื้นที่ถิ่น และธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่อำเภอสามร้อย
ยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ตอบสนองต่อการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในมิติใด

3.5) กระบวนการ และการบูรณาการเพื่อให้เกิดการพัฒนาด้านการท่องเที่ยวเชิง
สุขภาพที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน ควรใช้วิธีการใด หรือกิจกรรมใด

3.6) แนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นที่ถิ่นของอำเภอสามร้อยยอด
จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ควรเป็นแบบใด

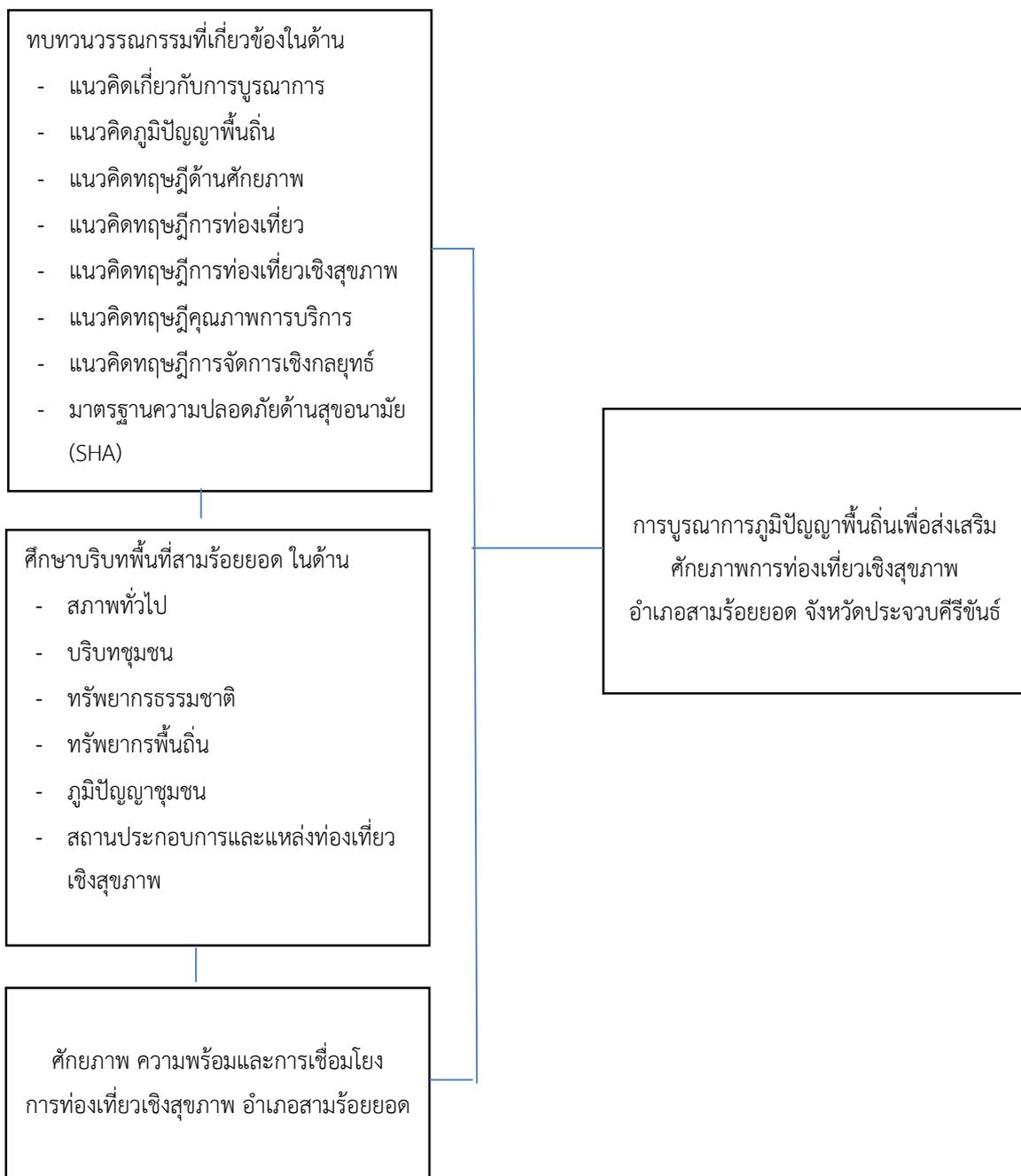
3) การบันทึกเสียง (Voice Recording) ใช้การบันทึกเสียงระหว่างการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้
ข้อมูลที่ละเอียดและครบถ้วน เพื่อรวบรวมข้อมูลและตรวจสอบรายละเอียดของการสัมภาษณ์อีกครั้ง และยัง
เป็นการตรวจสอบความถูกต้องของข้อมูลกับการจดบันทึกภาคสนาม แต่ในการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญนั้น
ผู้สัมภาษณ์ต้องขออนุญาตและขอความยินยอมก่อนทุกครั้ง หากผู้ให้ข้อมูลมีที่ท่าไม่สบายใจ หรือไม่ยินยอมให้
บันทึกเสียง ผู้สัมภาษณ์จะใช้วิธีการอื่น ได้แก่ การจดบันทึกในรายละเอียด และข้อมูลประเด็นสำคัญบาง
ประการ มีการอ่านทวนเพื่อความถูกต้องของข้อมูลอีกครั้ง เมื่อจบการสัมภาษณ์

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ใช้การวิเคราะห์แบบอุปนัย (Analytic Induction) หมายถึงการหาความจริงจากข้อเท็จจริง
(Fact) ส่วนย่อยหลาย ๆ ส่วน ซึ่งเป็นการตีความสร้างข้อสรุปจากการจดบันทึก การสังเกตและการสัมภาษณ์
ของ ปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่พบเห็น โดยใช้การบรรยายแบบพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ในการศึกษาครั้งนี้ ได้กำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษาการบูรณาการภูมิปัญญาพื้นถิ่นเพื่อส่งเสริมศักยภาพการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ โดยบูรณาการแนวคิดทฤษฎีการท่องเที่ยวขององค์การการท่องเที่ยวโลก (World Tourism Organization, 2013 : online) และแนวคิดด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพจากสถาบันโกลบอลเวลเนส (Global Wellness Institute, 2017 : online)

แผนภาพที่ 2 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

1. บริบทของทรัพยากรพื้นถิ่น และศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

1.1 ตำบลสามร้อยยอด

ตำบลสามร้อยยอดมีแหล่งทรัพยากรพื้นถิ่นที่หลากหลาย มีที่มาจากวิถีชีวิตชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวสำคัญ เช่น ถ้ำพระยานครและพระที่นั่งคูหาคฤหาสน์ ในพื้นที่หมู่ที่ 8 บ้านบางปู จุดชมวิวหาดแหลมศาลา ในพื้นที่ หมู่ที่ 8 บ้านบางปู ถ้ำแก้ว ในพื้นที่ หมู่ที่ 8 บ้านบางปู ท่งสามร้อยยอด ในพื้นที่บ้านหน้าป้อม หมู่ที่ 2 เกษนมนสาวและศาลเจ้าแม่มนสาว ในพื้นที่ หมู่ที่ 5 บ้านห้วยตาลแถววัดหุบตาโคตร อยู่ในพื้นที่ หมู่ที่ 7 บ้านหุบตาโคตร ศาลเจ้าแม่กวนอิม อยู่ในพื้นที่บ้านหนองเขมน้อย หมู่ที่ 2

ภูมิปัญญาพื้นถิ่นของตำบลสามร้อยยอด ได้แก่ บึงบัวสามร้อยยอดที่เป็นแหล่งท่องเที่ยวและแหล่งเพิ่มรายได้จากการหาปลาและทำการเกษตร เช่น การทำนา เลี้ยงสัตว์น้ำ ของประชาชนทั้ง 5 ตำบล

1.2 ตำบลศิลาลอย

ทรัพยากรพื้นถิ่นในตำบลศิลาลอยมีความหลากหลายที่แสดงถึงเอกลักษณ์ของวิถีชุมชนอันประกอบด้วยแหล่งท่องเที่ยวและกลุ่มอาชีพวิสาหกิจชุมชน อาทิ โครงการป่าชุมชนบ้านหนองกลางดงวัดเขาถ้ำอันเนื่องมาจากพระราชดำริ หมู่ที่ 7 บ้านหนองกลางดง กลุ่มมีสุขบ้านเกะนาน้อย หมู่ที่ 8 บ้านเกะนาน้อย ผลิตภัณฑ์น้ำดอกบัวในวังหวางจระเข้ ชาดอกบัว ชาว่านหางจระเข้ กลุ่มสตรีบ้านเขา ตั้งอยู่ที่ 136/1 หมู่ที่ 6 บ้านเขาโป่ง ผลิตภัณฑ์หมวกไอ้โม่งจากผ้าขาวม้า วิสาหกิจชุมชนกลุ่มเพาะเห็ดเศรษฐกิจ 2559 ตั้งอยู่ที่ 235 หมู่ที่ 5 บ้านใหม่ลาดวิถี ผลิตภัณฑ์เห็ดหลินจืออบแห้ง น้ำเห็ดหลินจือ น้ำเห็ดถั่งเช่าสีทอง สปอร์เห็ดหลินจือ น้ำเห็ดหลินจือผสมสปอร์ ชาเห็ดหลินจือ ผลิตภัณฑ์เสริมอาหาร (ทรานิซาภาคอร์ดี้พลัส)

ส่วนด้านภูมิปัญญาพื้นถิ่นและแหล่งจำหน่ายสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกในตำบลศิลาลอย ได้แก่ การตัดพวงมโหตร หมู่ที่ 2 บ้านนาปุม การทำลอบดักปลาจากไม้ไผ่ หมู่ที่ 2 บ้านนาปุม การกรองหญ้าคามุงหลังคา หมู่ที่ 3 บ้านหนองคาง ช่างไม้แกะสลัก สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก เป็นต้น

1.3 ตำบลศาลาล้อย

ทรัพยากรพื้นถิ่นของตำบลศาลาล้อยซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมประจำตำบลที่แสดงถึงวิถีชุมชน เป็นแหล่งเรียนรู้เพื่อพัฒนาชุมชนอย่างยั่งยืน ได้แก่ หมู่บ้านป่าหมาก แหล่งท่องเที่ยวชุมชนเหมาะสำหรับการตั้งแคมป์ กางเต็นท์ค้างคืน ศูนย์ศึกษาธรรมชาติบึงบัว เขาสามร้อยยอด อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอดตั้งอยู่อำเภอกุยบุรี จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ ได้รับการประกาศให้เป็นอุทยานแห่งชาติลำดับที่ 4 ของประเทศไทย และเป็นอุทยานแห่งชาติทางทะเลแห่งแรกในเมืองไทย ในปี พ.ศ. 2509 วัดตาลเจ็ดยอด ซึ่งเป็นชื่อที่ตั้งตามหมู่บ้านตาลเจ็ดยอด เป็นต้น

ส่วนด้านภูมิปัญญาพื้นถิ่นที่เกี่ยวข้องเนื่องกับวิถีชีวิตชุมชน ได้แก่ ประเพณีเกี่ยวข้าว โดยเป็นประเพณีเกี่ยวกับการทำนา ทำขวัญข้าวก่อนเกี่ยวข้าว ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 7 ช่างไม้ เป็นงานสร้างสรรค์จากไม้ อาทิ เฟอร์นิเจอร์ บานประตู หน้าต่าง วงกบ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาพื้นถิ่นด้านศิลปกรรม อยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 9 ตำบลศาลาล้อย

1.4 ตำบลไร่เก่า

ทรัพยากรพื้นถิ่นของตำบลไร่เก่าประกอบด้วยทรัพยากรทางธรรมชาติ กลุ่มงานอาชีพในชุมชน รวมถึงสินค้าพื้นเมือง อาทิ อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด บึงบัว ทุ่งสามร้อยยอด ถ้ำภาพเขียน โรงเจ ลู่อิมยี่ อุทยานแห่งชาติป่ากุ่มบุรี (เฉพาะส่วนบ้านเนินพยอม หมู่ที่ 7 ตำบลไร่เก่า) น้ำตกถ้ำน้ำทิพย์ ด้านกลุ่มอาชีพประกอบด้วย กลุ่มปลูกผัก กลุ่มเพาะเลี้ยงแตนเบียน กลุ่มผู้ปลูกสับปะรด และด้านสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก ได้แก่ สับปะรด มะม่วง ชีสแซ่ก ส่วนประเพณีไทยทรงดำ บ้านตาลเจ็ดยอด กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำที่อาศัยอยู่ในอำเภอสามร้อยนั้นรวมกลุ่มอาศัยอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 1 ตำบลไร่เก่า เป็นต้น

ส่วนด้านภูมิปัญญาพื้นถิ่นของตำบลไร่เก่า ได้แก่ พิธีหมอเรียกขวัญ ซึ่งเป็นภูมิปัญญาด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม โดยการเรียกขวัญถือเป็นพิธีกรรมที่กลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำนำมาใช้ในการรักษาเพื่อเสริมสร้างสภาพจิตใจให้คืนสู่สภาพปกติ พิธีเสนเรือ ซึ่งเป็นพิธีกรรมความเชื่อในการเคารพบรรพบุรุษของกลุ่มชาติพันธุ์ไทยทรงดำซึ่งยึดถือปฏิบัติอยู่ในวิถีชีวิตของประชากรในพื้นที่ หมู่ที่ 1 ตำบลไร่เก่า การแกะสลักปลาไม้ดิน เป็นภูมิปัญญาพื้นถิ่นด้านศิลปกรรมในการแกะสลักปลาไม้ดินได้ ซึ่งประชากรในพื้นที่หมู่ที่ 3 บ้านไร่เก่า และการแกะสลักหิน ซึ่งเป็นภูมิปัญญาพื้นถิ่นด้านประติมากรรม ประกอบไปด้วย การปั้น การแกะสลัก และการหล่อ ซึ่งอยู่ในพื้นที่หมู่ที่ 2 บ้านสามร้อยยอด

1.5 ตำบลไร่ใหม่

ตำบลไร่ใหม่มีสินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึกอย่างหลากหลาย ซึ่งล้วนมาจากวิถีชีวิตแบบชุมชนเกษตรและการประมง อาทิ 1) ในหมู่ที่ 3 หมู่ที่ 4 และหมู่ที่ 7 สับปะรด มะม่วง ขนุน 2) ในส่วนของหมู่ที่ 5 ปลาสดแดดเดียว ปลานิล ปลาช่อน ปลากระพงน้ำกร่อย ปูแป้นน้ำกร่อย(เฉพาะหน้าน้ำ) ปูแสมและปูดำ (มีตลอดปี) กุ้งธรรมชาติ กุ้งก้ามกราม กุ้งฝอย กล้วยสับ และ 3) หมู่ที่ 7 ขนุนทอดกรอบ กล้วยฉาบ ตะกร้าสานจากเส้นพลาสติก

ส่วนภูมิปัญญาพื้นถิ่นของตำบลไร่ใหม่ประกอบด้วย ภูมิปัญญาการจักสาน การปลูกพืชให้ได้ผลผลิตจำนวนมาก การปลูกพืชสมุนไพร และการทำยาสมุนไพร

2 การเชื่อมโยงและการบูรณาการบริบทของพื้นที่ ทรัพยากรและภูมิปัญญาท้องถิ่นของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

จากผลการศึกษาพบว่า การเชื่อมโยงและบูรณาการกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถทำได้ ใน 3 มิติ ดังนี้

2.1 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

ได้แก่ การเดินทางไปนมัสการและสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ในพระพุทธศาสนา เช่น การไปไหว้พระวัดตาลเจ็ดยอด ตำบลศาลาล้อย วัดเขาถ้ำ ตำบลศาลาลอย ประเพณีไทยทรงดำ หรือประเพณีที่หาชมได้ยาก เช่น ประเพณีหมอเรียกขวัญ พิธีเสนเรือ การเดินทางไปกราบสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์พร้อมรับประทานอาหารเจที่โรงเจลุ่มอิมยี่เขาสามร้อยยอด การเรียนรู้การตัดพวงมโหตรของตำบลศาลาลอย ซึ่งนักท่องเที่ยวจะได้ทั้งความรู้ ความเพลิดเพลิน ได้ออกกำลังกาย และได้ฟื้นฟูสุขภาพกาย และสุขภาพจิตไปในเวลาเดียวกัน

2.2 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวเชิงเกษตรกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การท่องเที่ยวเชิงเกษตรที่ดึงดูดใจนักท่องเที่ยวให้เดินทางมาท่องเที่ยวสามารถเชื่อมโยงและบูรณาการกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพมีอยู่ด้วยกันหลายกิจกรรม อาทิ การเดินทางไปเรียนรู้ หาประสบการณ์ และการทดลองทำการเกษตร เช่น ทำนา การจับสัตว์น้ำ การเยี่ยมชมและเลือกซื้อผลไม้สดตามฤดูกาล เช่น มะม่วงน้ำดอกไม้สีทอง สับปะรดสามร้อยยอด ผลิตภัณฑ์ทางการเกษตรที่แปรรูป เช่น มะม่วงกวน สับปะรดกวน น้ำว่านหางจระเข้ผสมน้ำสับปะรด น้ำว่านหางจระเข้ผสมน้ำองุ่นขาวของวิสาหกิจชุมชนแปรรูปทางการเกษตรสามร้อยยอด การรับประทานอาหารทะเลในเมนูที่ปรุงเพื่อสุขภาพ การบริโภคพืชผักสมุนไพร การเรียนรู้การทำสมุนไพรเพื่อการบำบัดหรือเพื่อสุขภาพและความงาม เช่น สบู่ว่านหางจระเข้ ยาสระผมมะกรูด

2.3 การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

การบูรณาการการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ สามารถทำได้หลากหลายกิจกรรม และหลากหลายสถานที่ ช่วยให้นักท่องเที่ยวและผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพกายที่แข็งแรง มีจิตใจแจ่มใส ได้บำบัดฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจไปพร้อมกัน อีกทั้งได้พักผ่อนหย่อนใจไปกับธรรมชาติที่สวยงาม และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ และการท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ โดยกิจกรรมการท่องเที่ยวที่สามารถเชื่อมโยงกันได้กับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ อาทิ การเดิน-วิ่งออกกำลังกายบริเวณชายหาดบ้านบางปู ชายหาดสามร้อยยอด การเดินตามบันไดทางขึ้นเขาเพื่อไปเยี่ยมชมธรรมชาติและบรรยากาศภายในถ้ำพระยานคร การวิ่งออกกำลังกายเบา ๆ บริเวณชายหาดของอำเภอสามร้อยยอด การปั่นจักรยานตามเส้นทางท่องเที่ยวพร้อมชื่นชมธรรมชาติ ป่าชายเลน รวมถึงการร่วมกิจกรรมปลูกป่าในโครงการป่าชุมชนบ้านหนองกลางดงวัดเขาถ้ำ อันเนื่องมาจากพระราชดำริ

3 แนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นถิ่นของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์ที่ส่งเสริมให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

แนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นถิ่นของอำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์สามารถดำเนินการได้ใน 3 แนวทาง ได้แก่

3.1 ด้านการพัฒนาและการอนุรักษ์ทรัพยากรการท่องเที่ยวและภูมิปัญญาพื้นถิ่น

ความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในเขตอำเภอสามร้อยยอดเป็นจุดเด่นที่ทำให้การท่องเที่ยวในเขตอำเภอสามร้อยยอดโดดเด่น และเสริมสร้างให้

การท่องเที่ยวของอำเภอสามร้อยยอด และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีศักยภาพดียิ่งขึ้น หน่วยงานภาครัฐ ภาคเอกชน และภาคประชาชนที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว รวมถึงชุมชน ควรร่วมกันอนุรักษ์ ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ยังคงมีความเป็นธรรมชาติที่สวยงาม ร่มรื่น และเป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจต่อนักท่องเที่ยวและผู้พบเห็น โดยกิจกรรมการอนุรักษ์ทรัพยากรและภูมิปัญญาพื้นถิ่นสามารถทำได้หลายหลายวิธี ได้แก่ การบูรณะซ่อมแซมทรัพยากรและแหล่งท่องเที่ยวที่มีสภาพชำรุด ทรุดโทรม ที่อาจเกิดความเสียหาย หรืออาจก่อให้เกิดอันตรายกับนักท่องเที่ยว การบำบัดและฟื้นฟูสถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งที่เป็นธรรมชาติ ในฤดูกาลท่องเที่ยวหากมีผู้มาเยี่ยมชม หรือมีจำนวนนักท่องเที่ยวเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก และอาจทำเสียงดังรบกวนสิ่งมีชีวิต หรือทิ้งขยะมูลฝอยที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบนิเวศน์เสียหาย จึงควรมีการบำบัดฟื้นฟู หรือมีการปิดสถานที่ในบางฤดูกาลเพื่อให้สรรพสิ่งกลับคืนสู่ธรรมชาติ ก่อนจะถึงฤดูกาลท่องเที่ยวในปีถัดไป

3.2 ด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยว

โครงสร้างพื้นฐาน และสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวในพื้นที่สามร้อยยอดได้แก่ เส้นทางคมนาคมและการเดินทางเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยว น้ำประปา ไฟฟ้าส่องสว่าง อุปกรณ์ไฟฟ้า ป้ายบอกทาง รถรับจ้าง รถโดยสารประจำทาง ที่พักแรม หอพัก ลานกางเต็นท์ รีสอร์ท ที่พักในวัด ที่พักในโรงเรียน บ้านพักในสวน บ้านพักในฟาร์ม สถานที่ปฏิบัติธรรม ร้านจำหน่ายผลิตภัณฑ์ ห้องน้ำ ห้องอาหาร สถานบันเทิง สถานีตำรวจ ศูนย์ประชาสัมพันธ์ข้อมูลข่าวสาร หน่วยงานที่ดูแลด้านความปลอดภัยในการท่องเที่ยว บริการนำเที่ยว ฯลฯ ที่รองรับและให้บริการเพื่อให้นักท่องเที่ยวได้รับความสะดวกสบาย สามารถสร้างความประทับใจ และสร้างความอุ่นใจให้กับนักท่องเที่ยว รวมถึงสร้างภาพลักษณ์ที่ดีให้กับการท่องเที่ยวในอำเภอสามร้อยยอดอีกด้วย

3.3 ด้านการพัฒนาศักยภาพของบุคลากรการท่องเที่ยว

นอกเหนือจากทรัพยากรและภูมิปัญญาพื้นถิ่น โครงสร้างพื้นฐานและสิ่งอำนวยความสะดวกด้านการท่องเที่ยวแล้ว บุคลากรด้านการท่องเที่ยวก็มีความสำคัญไม่แพ้กันในแง่ของการเสริมสร้างศักยภาพทางการท่องเที่ยวให้กับอำเภอสามร้อยยอด และสร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยว เพราะบุคลากรด้านการท่องเที่ยวจะใกล้ชิดกับนักท่องเที่ยว ช่วยให้ข้อมูล ช่วยแนะนำการบริการ ช่วยอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว และเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้การท่องเที่ยวในแต่ละสถานที่ประสบความสำเร็จ

อภิปรายผลการวิจัย

1. บริบทของทรัพยากรพื้นถิ่น และศักยภาพของธุรกิจการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของ อำเภอสามร้อยยอด จังหวัดประจวบคีรีขันธ์

ผลที่ได้จากการวิจัยพบว่า ภูมิปัญญาพื้นถิ่นเป็นสิ่งที่สั่งสมและสืบทอดกันมาอย่างต่อเนื่องยาวนาน และผนึกรวมเข้าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมและวิถีชีวิตของกลุ่มคนและสังคม การศึกษาแนวคิดภูมิปัญญาพื้น

ถึ้นกับการพัฒนาที่ยั่งยืนช่วยให้สามารถทำความเข้าใจเกี่ยวกับกระบวนการถ่ายทอดภูมิปัญญาพื้นถิ่นให้ดำรงอยู่ได้ท่ามกลางกระแสการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็วในยุคปัจจุบัน ควบคู่ไปกับการปรับใช้ภูมิปัญญาพื้นถิ่นมาสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาโดยมีส่วนร่วมของชุมชนอย่างยั่งยืน (ภคพล รอบคอบ, 2563 : 33-36) อีกทั้งยังสอดคล้อง นุชนาฎ หมั่นจันทร์, ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์, ศิริเพ็ญ ดาบเพชร (2561: 5) ศึกษาเกี่ยวกับ “การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยความเป็นเลิศทางภูมิปัญญาของประเทศไทย” ผลการวิจัยพบว่า 1. องค์ประกอบที่แสดงความเป็นเลิศของภูมิปัญญาไทย ได้แก่ ความเป็นอัตลักษณ์เฉพาะตัวในแต่ละท้องถิ่น มีการนำทรัพยากรทางธรรมชาติ วิถีชีวิตและวัฒนธรรมท้องถิ่น ผสมผสานเข้ากับภูมิปัญญาด้านการดูแลสุขภาพคุณภาพ พื้นฟูสภาพจิตใจและร่างกายเป็นหลัก แล้วนำมาพัฒนาเป็นโปรแกรมการท่องเที่ยว 2. กระบวนการจัดการความรู้ภูมิปัญญาที่มีประสิทธิภาพและสามารถยกระดับภูมิปัญญาไทยให้โดดเด่น คือ การระบุนความรู้ภูมิปัญญา การสร้างความรู้ภูมิปัญญา การจัดระบบความรู้ภูมิปัญญา และการถ่ายทอดความรู้ภูมิปัญญา และ 3. แบบจำลองการจัดการภูมิปัญญาไทยของการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ คือ การค้นหาความเป็นเอกลักษณ์ของภูมิปัญญา เช่น วัฒนธรรมการทำอาหาร การแต่งกาย ประเพณี ความเชื่อศาสนาและพิธีกรรม รวมทั้งทรัพยากรการท่องเที่ยวต่าง ๆ ที่มีอยู่ในท้องถิ่นด้วย เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเลหมอก ฟุ้งดอกไม้ เป็นต้น เพื่อนำมาเป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมการส่งเสริมสุขภาพ การผสมผสานองค์ความรู้ใหม่ เป็นการสร้างและรวบรวมภูมิปัญญาที่กำลังจะสูญหายไปให้กลับคืนมาเพื่อใช้ประโยชน์สูงสุด ด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึก และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ภูมิปัญญาที่ฝังลึกจากผู้มีประสบการณ์ หรือผู้เชี่ยวชาญในท้องถิ่น รวมทั้งการสร้างความร่วมมือจากหน่วยงานความเชี่ยวชาญ แล้วนำมาพัฒนาและต่อยอดความรู้เป็นผลิตภัณฑ์และการบริการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในรูปแบบใหม่ การสร้างผลิตภัณฑ์และการบริการที่เป็นอัตลักษณ์ ด้วยการสร้างความร่วมมือของคนในท้องถิ่นในการจัดกิจกรรมและยังสอดคล้องกับงานวิจัยของอัคมัล ไฮเดอราและคณะ (Akmal S. Hydera et al) (2019 : online) ที่ศึกษาเรื่อง “ การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในตลาดเกิดใหม่: บทบาทของความไว้วางใจ เครือข่ายพันธมิตร และการแนะนำแบบปากต่อปาก ” (Medical Tourism in Emerging Markets: The Role of Trust, Networks, and Word-of-mouth) ซึ่งไฮเดอรา กล่าวว่าแม้การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพหรืออีกนัยหนึ่งคือการท่องเที่ยวเชิงการแพทย์ (Medical Tourism) เป็นที่นิยมเพิ่มมากขึ้นในตลาดเกิดใหม่ แต่รายละเอียดเรื่องของลักษณะการให้บริการด้านการดูแลสุขภาพของผู้ประกอบการก็ยังไม่เป็นที่รู้จักมากนัก เขาและคณะจึงทำการศึกษาวิธีการที่ผู้ให้บริการด้านการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพดำเนินการเพื่อตอบโจทยความท้าทายในตลาดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในตลาดเกิดใหม่ ที่แตกต่างจากตลาดการท่องเที่ยวทั่วไป

2. การเชื่อมโยงการท่องเที่ยวในมิติต่าง ๆ อย่างบูรณาการให้เกิดการพัฒนาการท่องเที่ยวที่สามารถดึงดูดใจนักท่องเที่ยวได้อย่างยั่งยืน

จากการศึกษาพบว่า การเชื่อมโยงและการบูรณาการการท่องเที่ยวแบบธรรมชาติกับการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของอำเภอสามร้อยยอด สามารถทำได้หลายกิจกรรม และหลายสถานที่ ช่วยให้นักท่องเที่ยวและ

ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีสุขภาพกายแข็งแรง มีจิตใจแจ่มใส ได้บำบัดฟื้นฟูสภาพร่างกายและจิตใจไปในเวลาเดียวกัน อีกทั้งได้พักผ่อนหย่อนใจไปกับธรรมชาติอันน่ารื่นรมย์ และมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและ การท่องเที่ยวเชิงนิเวศน์ไปพร้อมๆ กัน ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะพื้นที่สามร้อยยอดมีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายที่สามารถบูรณาการร่วมกันได้เป็นอย่างดีสอดคล้องกับงานวิจัยของกนกกาญจน์ บุญทรง, พยอม ธรรมบุตร, สันติธร ภูริภักดี, สหพันธ์ ตั้งเบญจสิริกุล. (2564 : 33) ศึกษาเกี่ยวกับ “แผนกลยุทธ์เพื่อพัฒนาการท่องเที่ยวแบบบูรณาการอย่างยั่งยืนในจังหวัดศรีสะเกษ” ผลการวิจัยพบว่า ศรีสะเกษมีทรัพยากรการท่องเที่ยวประกอบด้วย ทะเลหมอกไทย-กัมพูชา ผามออีแดง น้ำตก ท่องเที่ยวสวนทุเรียน ภูเขาไฟ ปราสาทหิน สระกำแพงใหญ่ วัดศรีมงคลรัตนาราม วัดไพรพัฒนา งานเทศกาลดอกคำءวนบาน เทศกาลทุเรียนภูเขาไฟ งานประเพณีแซนโฎนตา ซึ่งล้วนเป็นทรัพยากรการท่องเที่ยวที่มีศักยภาพและมีแผนกลยุทธ์ในการพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีวิสัยทัศน์สร้างแบรนด์การท่องเที่ยว 4 แบรินด์ คือ 1. แบรินด์ท่องเที่ยวเชิงนิเวศ “เมืองสีเขียว เล็ก ๆ ที่น่าอยู่บนที่ราบสูงโคราช เดินป่า กางเต็นท์ ดูดาว ดูนก ศึกษาระบบนิเวศในป่าเบญจพรรณและป่าเต็งรังของอีสานล่าง สูดอากาศบริสุทธิ์ ชมวิวเทือกเขาพนมดงรักบนผามออีแดง” 2. แบรินด์ท่องเที่ยวเศรษฐกิจทุนนิยม “สร้างเมืองนวัตกรรมอาหารโลก โคนื้อและไก่ สร้างแพคเกจท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ แพทย์ทางเลือก และภูมิคุ้มกันบำบัด และสร้างแบรนด์ท่องเที่ยวเศรษฐกิจพอเพียง ลิ้มรสอาหารพื้นบ้าน ชมทุเรียนภูเขาไฟ ชี้อบผ้าไทย เสื้อผ้าแล้ว เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและกระจายรายได้” 3. แบรินด์ท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรมและพัฒนาจิตใจ “เยือนศูนย์พัฒนาจิตและปัญญานานาชาติ นั่งสมาธิ ฝึกสติ เพื่อพบสัจธรรมและพ้นทุกข์ ฝึกจิตในสำนักปฏิบัติธรรมเมืองศรีสะเกษ ท่องเที่ยวจากแก่นพุทธศาสตร์ ย้อนรอยสู่แก่นพุทธศิลป์ที่วัดสระกำแพงใหญ่ ชมปราสาทขอมและอโรคยาศาลา ท่องเที่ยวตามเส้นทางประเพณีฮิต 12 คอง 14 เพื่ออนุรักษ์วัฒนธรรมและพัฒนาจิตใจ” 4. แบรินด์ท่องเที่ยวเชิงสังคม “ท่องเที่ยวชุมชนเข้มแข็งที่ปกครองตนเองบนฐานเศรษฐกิจพอเพียง สัมผัสสังคมที่มีวัฒนธรรมและภูมิปัญญาหลากหลาย ที่อยู่ร่วมกันอย่างสันติ เพื่อพัฒนาสังคมอย่างยั่งยืน”

3. แนวทางในการพัฒนาศักยภาพภูมิปัญญาพื้นถิ่น เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ

จากการศึกษาพบว่าความอุดมสมบูรณ์ทางทรัพยากรธรรมชาติและทรัพยากรพื้นถิ่นที่เป็นเอกลักษณ์ของพื้นที่ในเขตอำเภอสามร้อยยอดเป็นจุดเด่นที่ทำให้การท่องเที่ยวในเขตอำเภอสามร้อยยอดโดดเด่น และเสริมสร้างให้การท่องเที่ยวของอำเภอสามร้อยยอด และจังหวัดประจวบคีรีขันธ์มีศักยภาพดียิ่งขึ้น ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะชุมชนมีความรับผิดชอบและมีการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติให้คงอยู่สอดคล้องกับงานวิจัยของเดอร์คแฮม ดาร์วาเซ อมีเลีย คล้าค และ เจฟฟรีย์ วิลสัน (Durgham Darwazeh, Amelia Clarke and Jeffrey Wilson) (2021: online) ที่ศึกษาเรื่อง “กรอบการจัดตั้งสถานพยาบาลที่ยั่งยืน: กรณีศึกษาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในประเทศจอร์แดน” (Framework for Establishing a Sustainable Medical Facility: A Case Study of Medical Tourism in Jordan) โดยรวมกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนสี่ประการ ได้แก่ 1) ด้านความรับผิดชอบต่อสังคม (การระบุความเชื่อมโยงระหว่างความต้องการในปัจจุบันกับความ

ต้องการในอนาคต) 2) ด้านความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย 3) ด้านเทคโนโลยีใหม่ และ 4) ด้านการป้องกันมลพิษ ด้วยการนำกลยุทธ์เหล่านี้มาปรับใช้ในการดำเนินธุรกิจขององค์กรหรือบริษัทเพื่อสร้างมูลค่าที่ยั่งยืน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. จากผลการวิจัยพบว่าสามร้อยยอดมีความพร้อมในการเป็นแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ ดังนั้นทุกภาคส่วนควรมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาการจัดการท่องเที่ยวเพื่อให้เป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสุขภาพและเชิงสร้างสรรค์ ด้วยมีสภาพแวดล้อมธรรมชาติ ทรัพยากรพื้นถิ่น และภูมิปัญญาพื้นถิ่นเป็นทุนทางสังคมและทางวัฒนธรรมสามารถส่งผลให้พัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพในพื้นที่สามร้อยยอดได้อย่างยั่งยืน

2. จากผลการวิจัยพบว่าสภาพแวดล้อมทางธรรมชาติของสามร้อยยอดยังคงอุดมสมบูรณ์ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้นักท่องเที่ยวและผู้มาเยือนได้สัมผัสอัตลักษณ์อันโดดเด่น การทำบุญ ไหว้พระ การชมธรรมชาติทางบกและทางน้ำก่อให้เกิดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพและการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ที่เป็นรูปธรรมกับกลุ่มเป้าหมาย

3. จากผลการวิจัยพบว่าสามร้อยยอดเป็นที่รู้จักของนักท่องเที่ยวจำนวนไม่มาก ดังนั้นควรมีการวางแผนเกี่ยวกับการประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวในรูปแบบต่าง ๆ การเข้าร่วมกิจกรรมของนักท่องเที่ยว ผู้ประกอบการ ผู้รับผิดชอบ ราษฎรชาวบ้าน อาสาสมัคร ภาครัฐ และประชาชนทั่วไปเพื่อการรองรับนักท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพในพื้นที่อำเภอสามร้อยยอด

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการขยายข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการจัดการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ ในเครือข่ายการท่องเที่ยวในพื้นที่หรือพื้นที่ใกล้เคียง

2. ควรศึกษาวิจัยพัฒนารูปแบบการจัดการการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ เพื่อให้เป็นแหล่งการเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์แบบบูรณาการ เช่น การท่องเที่ยวเชิงเกษตร การท่องเที่ยวเชิงวัฒนธรรม การท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ การท่องเที่ยวเชิงศาสนา หรือประเภทอื่นๆ ให้มีความหลากหลายต่ออำเภอสามร้อยยอด

3. ควรมีรูปแบบของกิจกรรมที่หลากหลายเพื่อให้การจัดการแหล่งท่องเที่ยวเชิงสุขภาพเป็นแหล่งเรียนรู้เชิงสร้างสรรค์ เช่น การมีส่วนร่วมของชุมชน องค์กรที่เกี่ยวข้อง การตลาดเชิงรุกโดยการประชาสัมพันธ์หลายช่องทาง และเพิ่มสิ่งอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยว

สุดท้ายนี้คณะผู้วิจัยใคร่ขอขอบพระคุณ เครือข่ายวิจัยอุดมศึกษาภาคกลางตอนล่าง สถาบันวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลรัตนโกสินทร์ ผู้นำชุมชนของอำเภอสามร้อยยอด และผู้ให้ข้อมูลสำคัญและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องทุกท่านที่มีส่วนทำให้งานวิจัยในครั้งนี้สำเร็จลุล่วงด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

- กรมการท่องเที่ยว.(2561). รายงานสถิติการท่องเที่ยวประเทศไทยประจำปี พ.ศ. 2561 กรุงเทพมหานคร: กระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา.
- กานดา ธีรานนท์. (2561). การท่องเที่ยวเชิงสุขภาพของประเทศไทย: สถานการณ์และศักยภาพทางการแข่งขันในภูมิภาคอาเซียน. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยฟาร์อีสเทอร์น. Vol.12. No.(Supplement)
- นุชนาฏ หมั่นจันทร์, ฉลองศรี พิมลสมพงศ์, เกษวดี พุทธภูมิพิทักษ์, ศิริเพ็ญ ดาบเพชร (2561). การพัฒนาการท่องเที่ยวเชิงสุขภาพด้วยความเป็นเลิศทางภูมิปัญญาของประเทศไทย. *วารสารเทคโนโลยีภาคใต้*. 11 (2), 1-14.
- ผู้จัดการออนไลน์. (2562). บทบาทไทยในฐานะผู้นำอาเซียน กับการยกระดับอุตสาหกรรมท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน 2564. แหล่งที่มา: <https://mgronline.com/smes/detail>.
- ภคพล รอบคอบ. (2563). *การสื่อสารเพื่อถ่ายทอดภูมิปัญญาและการสืบสานการทอผ้าพื้นเมืองของชุมชนบ้านนาป่าหนาด อำเภอเชียงคาน จังหวัดเลย*. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สถาบันบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์.
- องค์การบริหารส่วนตำบลสามร้อยยอด. (ม.ป.ป.). ข้อมูลทั่วไป. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565. แหล่งที่มา: <https://samroiyo.go.th/>
- Akmal S. Hyder, Michelle Rydback, Erik Borg & Aihie Osarenkhoe. (2019). Medical tourism in emerging markets: The role of trust, networks, and word-of-mouth. Retrieved on 10 October 2021. From <https://www.tandfonline.com/loi/whmq20>
- Creswell, J. (2009). *Research design: Qualitative, quantitative, and mixed methods approaches* (3rd ed.). Thousand Oaks, California: SAGE.
- Durgham Darwazeh, Amelia Clarke and Jeffrey Wilson. (2021). Framework for Establishing a Sustainable Medical Facility: A Case Study of Medical Tourism in Jordan. Retrieved on 8 September 2021. From <https://www.mdpi.com/journal/world>.
- Global Wellness Institute. (2017). Health Tourism. Retrieved from: https://globalwellnessinstitute.org/wpcontent/uploads/2019/01/GWI_globalwellnesseconomy2017.pdf
- Hashcorner. (2022). อุทยานแห่งชาติเขาสามร้อยยอด ประจวบคีรีขันธ์ สวยอย่าบอกใคร! สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565. จาก <https://www.hashcorner.com/travel/thailand>
- World Tourism Organization. (2013). Definition of Tourism. Retrieved from: www.world-tourism.org.

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู
ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓

**Visionary Leadership Of School Administrators Affecting Performance
Effectiveness Of Teachers In Schools Under The Office Of Mukdahan
Secondary Educational Service Area**

รัตนา คนไฉ,

วัลนิกา ฉลากบาง และ ทรรศิรินทร์ จันทรักษ์

มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร

Rattana Konwai,

Wannika Chalabang and Saphirun Jantarak

Sakon Nakhon Rajabhat University, Thailand

Corresponding Author. E-mail: arlhong19@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษา 1) องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา 3) ระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 4) ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 5) อัจฉริยภาพของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู 6) แนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต ๓ กลุ่มตัวอย่างคือผู้บริหารสถานศึกษาและครู รวม 332 คน ใช้วิธีการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถาม มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .94 สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สันและการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอน

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ประกอบด้วย การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี
2. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา โดยรวมอยู่ในระดับมาก
3. ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก
4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

5. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาด้านที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

6. แนวทางในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู มีจำนวน 3 ด้าน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดีซึ่งผู้วิจัยได้นำเสนอไว้แล้ว

คำสำคัญ : ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์, ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

Abstracts

The objectives of this research were the following: 1) To study the components of visionary leadership of school administrators, 2) To investigate the level of visionary leadership of school administrators, 3) To explore the level of performance effectiveness of school teachers, 4) To examine the relationship between the administrators' visionary leadership and the teachers' performance effectiveness, 5) To find the administrators' visionary leadership's predictive power which affected the teachers' performance effectiveness, 6) To gain guidelines on developing the administrators' visionary leadership which affected performance effectiveness of the teachers in schools under the Office of Mukdahan Secondary Educational Service Area. Obtained through multi stage sampling technique, the samples consisted of 332 educational institutions' administrators and teachers. 94 reliability was employed as the research tool to collect the data concerning visionary leadership. The statistics used for data analysis were percentage, mean, standard deviation, Pearson Product –Moment Correlation Coefficients and Stepwise Multiple Regression Analysis.

The study revealed these results:

1. The visionary leadership of the administrators in schools incorporated 4 components: vision building, vision dissemination, vision implementation, and being the role model.
2. The overall visionary leadership of the administrators in schools was at the high level.
3. The overall performance effectiveness of the teachers in schools was at the high level.
4. The administrators' visionary leadership and the teachers' performance effectiveness in schools were positively correlated at .05 statistical level of significance.
5. Three components of the administrators' visionary leadership could be used to significantly predict the teachers' performance effectiveness in schools at .05 statistical level: vision building, vision implementation, and being the role model
6. Regarding the guidelines on developing the visionary leadership that affected the teachers' performance effectiveness, three aspects had been given for the development: vision building, vision implementation, and being the role model.

Keywords: Visionary leadership, teachers' performance effectiveness.

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงทางการศึกษาท่ามกลางกระแสแห่งความเป็นโลกาภิวัตน์ เป็นยุคของความหลากหลาย ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของสังคมอย่างรวดเร็ว การศึกษาเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศ ดังนั้นการปฏิรูปการศึกษาจึงมุ่งให้เกิดคุณภาพโดยมุ่งหวังให้การจัดการศึกษาพัฒนาทั้งระบบ ด้วยเหตุที่ว่าพัฒนาในด้านต่าง ๆ นั้นจำเป็นต้องอาศัยกำลังคนเป็นสำคัญ เพราะคนเป็นทรัพยากรที่มีคุณค่ายิ่งกว่าทรัพยากรใด ๆ ทั้งสิ้น (ธีรดา สืบวงษ์ชัย, 2553 : 1) บุคคลที่มีความสำคัญอย่างยิ่งที่จะทำให้การพัฒนาคนเกิดการขับเคลื่อนได้อย่างมีประสิทธิภาพ คือ ผู้บริหารสถานศึกษา เพราะผู้บริหารต้องเป็นผู้นำและผู้ประสานความร่วมมือจากทุกฝ่ายในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาให้เข้าสู่ความเป็นเลิศได้นั้นจะต้องเป็นผู้ที่มีวิสัยทัศน์เพราะจะสามารถจูงใจให้ผู้ตามเกิดการเพียรพยายามในการทำงานมากขึ้นกว่าปกติ โดยการมองข้ามผลประโยชน์ส่วนตนและเห็นความสำคัญของประโยชน์ส่วนรวม

สังคมไทยและประเพณีไทยให้เกียรติยกย่องผู้ที่ทำหน้าที่ “ครู” ว่าเป็น “แม่พิมพ์ของชาติ” เป็นปูชนียบุคคล เป็นผู้นำในชุมชน ครูไม่ได้เป็นแต่ผู้สั่งสอนศิษย์แต่เพียงอย่างเดียว ครูยังต้องทำหน้าที่เป็นผู้ปกครองและอบรมเพื่อแก้ไขสิ่งที่ยังบกพร่องในตัวเด็ก หน้าที่ของความเป็นครูจึงเป็นหน้าที่ที่สำคัญ ปัญหาการทำงานของครูในปัจจุบันนี้คือภาระหนักนอกเหนือจากการสอน บางโรงเรียนจำนวนครูไม่เพียงพอและการจัดการเรียนการสอนครูไม่ตรงเอก ปัญหาดังกล่าวเป็นการสะท้อนปัญหาเชิงโครงสร้างที่ภาครัฐไม่ได้ให้ความสำคัญ ภาครัฐควรร่วมลงมามากับปัญหาและช่วยเหลือให้ครูสามารถปฏิบัติหน้าที่ของตนเอง

ปัจจัยสำคัญอย่างหนึ่งต่อความสำเร็จในการดำเนินงานขององค์กร คือ ในการบริหารงานของผู้บริหารโรงเรียน ผู้บริหารต้องมีพฤติกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นผู้นำการใช้อิทธิพลเพื่อจูงใจให้ครูและบุคลากรในโรงเรียนเข้าใจและมุ่งมั่นในอุดมการณ์ของโรงเรียนตลอดจนปฏิบัติงานจนบรรลุเป้าหมาย เพื่อให้การศึกษาของประเทศมีการพัฒนาต่อไป (สุริยา ช้องเสนาะ, 2558 : 1) จะเห็นได้ว่า การสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ในการปฏิบัติงานให้เกิดขึ้นกับครูในสถานศึกษาเป็นภารกิจที่สำคัญของผู้บริหารที่จะต้องดำเนินการให้เห็นผลทั้งในด้านรูปธรรมและนามธรรม เพราะสมรรถนะของครูจะนำมาซึ่งประสิทธิภาพและประสิทธิผลของงานอันเป็นภารกิจหลักในการบริหารจัดการสถานศึกษา เมื่อครูเกิดสมรรถนะในการปฏิบัติงานจะส่งผลต่อคุณภาพของงานได้เป็นอย่างดี (อรกาญจน์ ฉะเชิงกลาง, 2562 : 5)

จากความสำคัญที่กล่าวมาข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัชฌิมศึกษาภาคกลาง ซึ่งเป็นองค์กรที่มุ่งเน้นการพัฒนาสถานศึกษา ผู้บริหาร ครู นักเรียน และบุคลากรทางการศึกษาให้มีคุณภาพ มีภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลง ผลที่ได้รับจากการวิจัยครั้งนี้สะท้อนให้เห็นระดับความสัมพันธ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการ

ปฏิบัติงานของครูอันเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญสำหรับผู้บริหารและผู้ที่เกี่ยวข้องนำไปใช้เป็นแนวทางการประกอบการพิจารณาตัดสินใจ ปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาประสิทธิภาพการบริหารงานในสถานศึกษาต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
2. เพื่อศึกษาระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
3. เพื่อศึกษาระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
4. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
5. เพื่อศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร
6. เพื่อศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่องภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร แบ่งการดำเนินการวิจัยออกเป็น 3 ระยะ ดังนี้

ระยะที่ 1 ศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศที่เกี่ยวกับองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา นำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 5 คน พิจารณา เพื่อยืนยันองค์ประกอบ จากนั้นสร้างกรอบแนวคิดที่ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยทั้งในและต่างประเทศเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

ระยะที่ 2 ศึกษาความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู

ประชากรและตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา และครูในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 จำนวน 1,033 คน จำแนกเป็นผู้บริหารสถานศึกษาจำนวนทั้งหมด 44 คน และครู จำนวนทั้งหมด 989 คน

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย คือ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ปีการศึกษา 2565 กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางของ Krejcie and Morgan จำนวน 320 คน ซึ่งเป็นเกณฑ์ขั้นต่ำ แต่การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยใช้กลุ่มตัวอย่าง 335 คน ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1. เครื่องมือและการสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ลักษณะของเครื่องมือ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา และประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จากการทบทวนเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ วุฒิการศึกษา และประสบการณ์ในการปฏิบัติงาน มีลักษณะแบบตรวจสอบรายการ

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ตามกรอบแนวคิด ประกอบด้วย 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จำนวน 6 องค์ประกอบ คือ ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์ การพัฒนาตนเองและการพัฒนาวิชาชีพ การจัดการเรียนรู้ ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ และการมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูล คำนวณค่าสถิติโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 1 ซึ่งเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการวิเคราะห์ความถี่ และหาค่าร้อยละ

2. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 2 เกี่ยวกับระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

3. ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถาม ตอนที่ 3 เกี่ยวกับระดับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4. ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยหาค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน แล้วนำค่าที่คำนวณได้มาทำการแปลผล

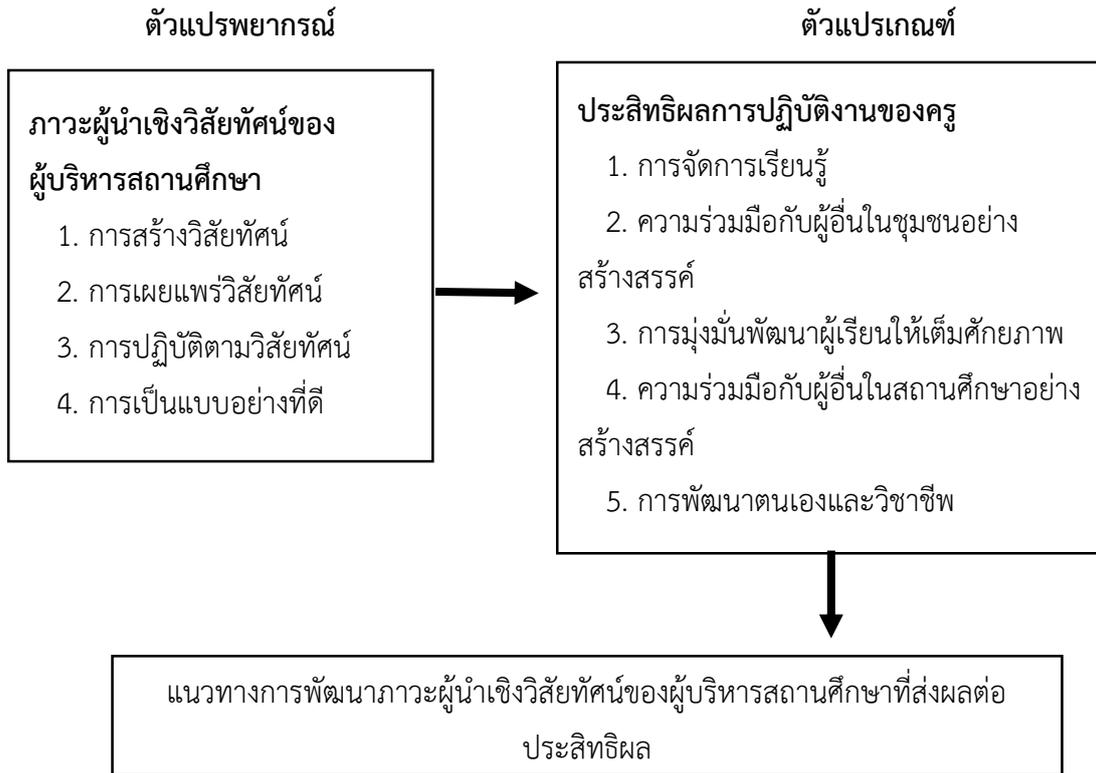
5. ศึกษาอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้สถิติการวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน เพื่อหาตัวแปรในองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน

ระยะที่ 3 ศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ผู้วิจัยนำผลการศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มาร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จากนั้นนำร่างแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา จัดทำเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง เสนอผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน พิจารณา จากนั้นจึงนำผลเสนอในรูปแบบตารางแจกแจงความถี่และร้อยละ ผู้วิจัยนำผลที่ได้ในส่วนของข้อเสนอแนะไปวิเคราะห์เชิงเนื้อหา เพื่อสรุปเป็นแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา

กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภาคกลาง ผู้วิจัยได้นำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัย ดังนี้

แผนภาพ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการยืนยันองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร แสดงดังตาราง 1

ตาราง 1 แสดงผลการยืนยันองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร

องค์ประกอบ	ผู้ทรงคุณวุฒิ	ความคิดเห็น	ผู้ตอบแบบสอบถาม					รวม	สรุป	ข้อเสนอแนะ
			คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	คนที่ 4	คนที่ 5			
การสร้างวิสัยทัศน์		เห็นด้วย (1)	✓		✓	✓	✓	4	เห็นด้วย	-
		ไม่เห็นด้วย (0)		✓				1		
การเผยแพร่วิสัยทัศน์		เห็นด้วย (1)	✓	✓	✓	✓	✓	5	เห็นด้วย	-
		ไม่เห็นด้วย (0)						0		
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์		เห็นด้วย (1)	✓		✓	✓	✓	4	เห็นด้วย	-
		ไม่เห็นด้วย (0)		✓				1		
การเป็นแบบอย่างที่ดี		เห็นด้วย (1)	✓	✓	✓	✓	✓	5	เห็นด้วย	-
		ไม่เห็นด้วย (0)						0		

จากตาราง 1 พบว่า องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมเห็นด้วยทุกด้าน

ดังนั้น ผลการวิจัยจึงสอดคล้องกับคำถามการวิจัย คือ องค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มี 4 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ การเผยแพร่วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี

ระยะที่ 2 การศึกษาระดับความสัมพันธ์และอำนาจพยากรณ์ของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ส่งแบบสอบถามไปทั้งหมด จำนวน 335 ฉบับ ได้รับแบบสอบถามกลับมา และมีความสมบูรณ์จำนวน 332 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 99.10 ของทั้งหมด จากนั้นได้ตรวจให้คะแนนตามเกณฑ์การให้คะแนนที่กำหนดไว้แล้วดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลและแปลความหมายผลการวิเคราะห์

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบคำถามการวิจัย

1. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายข้อ แสดงดังตาราง 2

ตาราง 2 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ภูมิภาคอาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม

ด้าน	ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์	n = 332		การแปลผล	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย
		\bar{x}	S.D.		
1	การสร้างวิสัยทัศน์	4.41	0.59	มาก	2
2	การเผยแพร่วิสัยทัศน์	4.39	0.62	มาก	4
3	การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	4.46	0.55	มาก	1
4	การเป็นแบบอย่างที่ดี	4.41	0.73	มาก	3
รวม		4.42	0.58	มาก	-

จากตาราง 2 พบว่า ระดับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขต
 พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{x} = 4.42, S.D. = 0.58$) เมื่อพิจารณาเป็น
 รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ด้านการปฏิบัติตาม
 วิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.46, S.D. = 0.55$) ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.41, S.D. = 0.59$) ด้านการเป็น
 แบบอย่างที่ดี ($\bar{x} = 4.41, S.D. = 0.73$) และด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{x} = 4.39, S.D. = 0.62$) ตามลำดับ

2. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา
 มัธยมศึกษาภูมิภาคอาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวมและรายข้อ แสดงดังตาราง 3

ตาราง 3 ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
 ภูมิภาคอาหาร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู โดยรวม

ข้อ	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน	n = 332		การแปลผล	ลำดับที่ ค่าเฉลี่ย
		\bar{x}	S.D.		
1	ความร่วมมือกับผู้อื่นในชุมชนอย่างสร้างสรรค์	4.54	0.62	มากที่สุด	4
2	การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ	4.59	0.59	มากที่สุด	2
3	การจัดการเรียนรู้	4.52	0.55	มากที่สุด	5
4	ความร่วมมือกับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์	4.63	0.50	มากที่สุด	1
5	การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ	4.55	0.55	มากที่สุด	3
รวม		4.57	0.51	มากที่สุด	-

จากตาราง 3 พบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x} = 4.57, S.D. = 0.51$) เมื่อพิจารณาเป็น รายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากที่สุดทุกด้าน โดยเรียงลำดับจากค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ ความร่วมมือ กับผู้อื่นในสถานศึกษาอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.63, S.D. = 0.50$), การพัฒนาตนเองและวิชาชีพ ($\bar{x} = 4.58, S.D. = 0.59$), การมุ่งมั่นพัฒนาผู้เรียนให้เต็มศักยภาพ ($\bar{x} = 4.55, S.D. = 0.55$), ความร่วมมือกับผู้อื่นใน ชุมชนอย่างสร้างสรรค์ ($\bar{x} = 4.54, S.D. = 0.62$) และการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x} = 4.52, S.D. = 0.55$) ตามลำดับ

3. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันทางบวก โดยการหา ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน

ตาราง 4 ผลการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผล การปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

ตัวแปร	X ₁	X ₂	X ₃	X ₄	X _X	Y ₁	Y ₂	Y ₃	Y ₄	Y ₅	Y _Y
X ₁	1										
X ₂	.838* *	1									
X ₃	.855* *	.805* *	1								
X ₄	.918* *	.751* *	.847* *	1							
X _X	.965* *	.903* *	.931* *	.945* *	1						
Y ₁	.804* *	.605* *	.737* *	.915* *	.824* *	1					
Y ₂	.752* *	.688* *	.820* *	.827* *	.826* *	.821* *	1				
Y ₃	.930* *	.833* *	.805* *	.870* *	.919* *	.760* *	.676* *	1			
Y ₄	.756* *	.561* *	.810* *	.812* *	.783* *	.779* *	.670* *	.820* *	1		

Y ₅	.849*	.689*	.730*	.866*	.842*	.806*	.799*	.848*	.788*	1	
	*	*	*	*	*	*	*	*	*		
Y _Y	.903*	.746*	.859*	.949*	.927*	.925*	.878*	.902*	.889*	.931*	1
	*	*	*	*	*	*	*	*	*	*	

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จากตาราง 4 แสดงว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา (X) กับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน (Y) สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ .927

4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยใช้การวิเคราะห์การถดถอยพหุคูณแบบเป็นขั้นตอน (Stepwise Multiple Regression Analysis) แสดงดังตาราง 5 - 6 ตาราง 5 แสดงความแปรปรวนที่ได้จากการวิเคราะห์การถดถอยแบบพหุคูณแบบขั้นตอน

Model		SS	df	MS	F	Sig.
1	Regression	76.546	1	76.546	3.018E3	.000 ^b
	Residual	8.371	330	.025		
	Total	84.917	331			
2	Regression	77.459	2	38.730	1.709E3	.000 ^c
	Residual	7.458	329	.023		
	Total	84.917	331			
3	Regression	77.627	3	25.876	1.164E3	.000 ^d
	Residual	7.290	328	.022		
	Total	84.917	331			

* มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

a. Predictors: (Constant), X₄

b. Predictors: (Constant), X₄, X₃

c. Predictors: (Constant), X₄, X₃, X₁

จากตาราง 5 พบว่า ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนเพื่อทดสอบนัยสำคัญสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณ พบว่า สัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์พหุคูณมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แสดงว่าตัวแปรเกณฑ์และตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัว มีความสัมพันธ์กันในเชิงเส้นตรง ซึ่งสามารถนำไปสร้างสมการต่อไปได้

ตาราง 6 ผลการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณแบบขั้นตอนของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร

ชื่อตัวแปร	R	R ²	b	SE. _b	β	t	Sig.
constant			1.284	0.72	-	17.728	.000
การเป็นแบบอย่างที่ดี (X ₄)	.949 ^a	.901	.489	.030	.702	16.379	.000
การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X ₃)	.955 ^a	.912	.150	.030	.162	4.947	.000
การสร้างวิสัยทัศน์ (X ₁)	.956 ^a	.914	.103	.038	.121	2.747	.006
R= .936	R ² = .877			F=1.164E3			
SE. _{est} = .193	R ² _{adj} = .876			a=1.284			

จากตาราง 6 ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 องค์ประกอบ คือ การสร้างวิสัยทัศน์ (X₁) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X₃) การเป็นแบบอย่างที่ดี (X₄) องค์ประกอบที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี (X₄) มีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .702 รองลงมา คือ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ (X₃) และการสร้างวิสัยทัศน์ (X₁) โดยมีค่าสัมประสิทธิ์การพยากรณ์เท่ากับ .162 และ .121 ตามลำดับ องค์ประกอบทั้ง 3 ตัวร่วมกันอธิบายความแปรปรวนของประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูได้ร้อยละ 87.70 และมีความคลาดเคลื่อนของการพยากรณ์ ± .193 โดยสร้างเป็นสมการพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในรูปคะแนนดิบ และคะแนนมาตรฐานดังนี้

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนดิบ

$$Y' = 1.284 + .103 (X_1) + .150 (X_3) + .489 (X_4)$$

สมการพยากรณ์ในรูปคะแนนมาตรฐาน

$$Z'_y = .121 (Z'_1) + .162 (Z'_3) + .702 (Z'_4)$$

ระยะที่ 3 การศึกษาแนวทางการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

การหาแนวทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผู้วิจัยนำผลการวิจัยที่พบว่าภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่สามารถพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูมาร่างแนวทางพัฒนา แล้วนำไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน เพื่อให้พิจารณาและเสนอแนะวิธีการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ผลการวิจัย ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู ดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 ผลการวิเคราะห์ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ

ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ของผู้บริหารสถานศึกษา	ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน		สรุป	
	มีอำนาจพยากรณ์	ไม่มีอำนาจ พยากรณ์	ควรพัฒนา	ไม่จำเป็นต้องส่งเสริม
1. การสร้างวิสัยทัศน์	√		√	
2. การเผยแพร่วิสัยทัศน์		√		√
3. การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์	√		√	
4. การเป็นแบบอย่างที่ดี	√		√	

จากตาราง 7 พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรปราการ มี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ การสร้างวิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ซึ่งจำเป็นต้องหาแนวทางพัฒนา ผู้วิจัยจึงนำองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้ง 3 องค์ประกอบไปร่างแนวทางพัฒนา จากนั้นผู้วิจัยร่างเป็นแบบสัมภาษณ์ แล้วไปสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 5 คน นำผลการสัมภาษณ์ผู้ทรงคุณวุฒิ มาวิเคราะห์เนื้อหาและสรุปเป็นแนวทางในการพัฒนา 19 แนวทาง ดังนี้

1. ด้านการสร้างวิสัยทัศน์

1.1 ผู้บริหารควรมีการสำรวจความต้องการในการพัฒนาองค์กรเพื่อสร้างวิสัยทัศน์ร่วมกัน

1.2 ผู้บริหารจะต้องทราบบริบทของสถานศึกษาโดยภาพรวม ด้วยการศึกษาระบุ

วิเคราะห์ SWOT เพื่อทราบข้อมูลที่จะใช้ในการปรับปรุงหรือพัฒนาสถานศึกษาในด้านต่าง ๆ โดยร่วมกันประชุม

1.3 วางแผนเพื่อกำหนดวิสัยทัศน์ ทิศทาง และเป้าหมายในการบริหารสถานศึกษา

1.4 ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานให้บรรลุผลสำเร็จตามที่กำหนดไว้

1.5 มีการวางแผนภาพอนาคตที่จะเกิดขึ้นกับโรงเรียนที่ชัดเจน เพื่อจะได้มีเป้าหมายที่ชัดเจนในการบริหารงาน

1.6 ผู้บริหารและครูควรมีการพัฒนาตนเองอยู่เสมอ โดยการเข้าร่วมอบรม สัมมนาต่าง ๆ เพื่อมาปรับใช้ในสถานศึกษา

1.7 ให้ความสำคัญกับและตระหนักถึงวิสัยทัศน์ เพื่อกำหนดแนวทาง พันธกิจ เป้าประสงค์ กลยุทธ์ จุดเน้น ไปสู่การพัฒนาโรงเรียน และกิจกรรมต่าง ๆ

2. ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์

2.1 ผู้บริหารควรเตรียมตัวและสร้างวิสัยทัศน์เชิงบวกกับการเริ่มต้นในการดำเนินการตามวิสัยทัศน์

2.2 ผู้บริหารจะต้องเป็นแบบอย่างในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ที่เกิดจากการร่วมกันกำหนดขึ้น จากความคิดสู่การลงมือปฏิบัติจริง

2.3 สร้างความเชื่อมั่นให้แก่บุคลากรในสถานศึกษาว่าสามารถที่จะบรรลุเป้าหมายตามที่กำหนดไว้โดยอาศัยความร่วมมือจากบุคลากรทุกคน ตลอดทั้งผู้บริหารจะต้องรู้จักชักจูง โน้มน้าว หรือให้รางวัลพิเศษต่าง ๆ เมื่อบุคลากรสามารถปฏิบัติงานนั้น ๆ สำเร็จตามที่กำหนดไว้

2.4 โรงเรียนควรมีส่งเสริมสนับสนุนให้ครู และบุคลากรที่เกี่ยวข้องได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา นำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปใช้กับนโยบาย เป้าหมาย และแผนงานของสถานศึกษาอย่างจริงจัง

2.5 สถานศึกษาควรเชื่อมั่นและยึดมั่นในวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และควรนำไปพัฒนาอนาคต และเปลี่ยนแปลงในทางที่ดีขึ้น

2.6 ผู้บริหารควรนำวิสัยทัศน์ไปใช้ปฏิบัติจริง เพื่อให้โรงเรียนเกิดการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ดี และนำพาสถานศึกษามุ่งไปสู่ความสำเร็จ

3. ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี

3.1 ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการเป็นแบบอย่างที่ดีเป็นอย่างมาก และควรเป็นแบบอย่างที่ดีอย่างเสมอต้นเสมอปลาย

3.2 ผู้บริหารจะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาทุกชั้นตอน โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม ไม่ผิดหรือขัดแย้งระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณวิชาชีพ

3.3 ให้การยกย่องเชิดชูเกียรติแก่บุคลากรที่ปฏิบัติงานดี สร้างชื่อเสียงแก่สถานศึกษา

3.4 ผู้บริหารควรมีความอดทนต่ออุปสรรคปัญหาและมีการควบคุมอารมณ์ตนเอง แยกแยะเป็น และมีความกระตือรือร้นในการทำงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างต่อเนื่อง

3.5 ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีความสงบเสงี่ยมไม่ถือตัว และให้ความเป็นกันเองต่อคณะครูและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้อง เวลาพูดคุยให้คำปรึกษาต่าง ๆ จะได้รวดเร็ว

3.6 ผู้บริหารสถานศึกษาและบุคลากรควรมั่นใจในอุดมการณ์ รวมถึงปฏิบัติตามมาตรฐานและจรรยาบรรณวิชาชีพ และพัฒนาตนเองอยู่เสมอ

อภิปรายผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ผู้วิจัยขอเสนอประเด็นเพื่ออภิปรายผลตามความมุ่งหมายของการวิจัย ดังนี้

1. การศึกษาองค์ประกอบภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร จากการสังเคราะห์เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการยืนยันของผู้ทรงคุณวุฒิพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มี 4 องค์ประกอบ คือ 1) การสร้างวิสัยทัศน์ 2) การเผยแพร่วิสัยทัศน์ 3) การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และ 4) การเป็นแบบอย่างที่ดี ทั้งนี้เนื่องจากผู้บริหารสถานศึกษาในปัจจุบันต้องเป็นบุคคลที่สามารถมองภาพในอนาคตที่จะส่งผลต่อการนำไปสู่ความเป็นเลิศทางด้านต่าง ๆ โดยมีการวางแผน และสร้างวิสัยทัศน์ใหม่ ๆ เพื่อก้าวทันการเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น มีการวางแผนกลยุทธ์ มีจุดมุ่งหมายที่ชัดเจน และจะต้องนำวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นไปปฏิบัติ ซึ่งสอดคล้องกับแนวความคิดของ กฤติยาภรณ์ นาชัย (2560 : 83) ที่ระบุว่าผู้บริหารต้องทำตัวให้เป็นแบบอย่างที่ดี สร้างความน่าเชื่อถือและมีความจริงใจ ความซื่อสัตย์ ความหนักแน่นให้คนในองค์กรยอมรับเชื่อใจและไว้วางใจ และสามารถปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ให้กลายเป็นความจริง กำหนดเป้าหมาย และแผนยุทธศาสตร์จนนำไปสู่การเผยแพร่วิสัยทัศน์แก่สาธารณชน เรียกได้ว่าผู้บริหารมีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ ซึ่งเป็นความสามารถของผู้นำในการที่จะสร้างวิสัยทัศน์เพื่อนำพาองค์กรไปยังทิศทางที่ถูกต้องสอดคล้องกับ Fisher (1993 : 123-129) ได้อธิบายว่าการสร้างวิสัยทัศน์คือการบอกสภาพปัจจุบัน และสภาพที่ต้องการจะเป็นในอนาคต จากวิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้น

2. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่าวิสัยทัศน์เป็นสิ่งสำคัญประการแรกที่ผู้นำจะต้องมี และจะต้องเข้าใจบริบทของสถานศึกษาทั้งภายในและภายนอก เพื่อนำวิกฤติและโอกาสมาร่วมกำหนด สร้างเป็นวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และต้องเผยแพร่วิสัยทัศน์ไปสู่ครูและบุคลากรทางการศึกษาเพื่อให้วิสัยทัศน์เกิดการปฏิบัติตามเป้าหมายอย่างแท้จริง ผู้บริหารสถานศึกษาที่มีภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์จะสามารถนำพาองค์กรไปยังทิศทางที่ถูกต้อง เหมาะสม และสามารถวางรากฐานขององค์กรได้อย่างยั่งยืนพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงและการแข่งขันที่เกิดขึ้น สอดคล้องกับ

นนทิพร สำน้อย (2557 : 123) ได้ศึกษาเกี่ยวกับภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา พบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในภาพรวมอยู่ในระดับมาก

3. ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ทุกด้านอยู่ในระดับมากที่สุด ทั้งนี้ อาจเนื่องจากครูเป็นผู้มีความรู้ มีทักษะ มีศักยภาพในการจัดการศึกษา มีสมรรถนะในการส่งเสริมสนับสนุน การปฏิบัติงานของหน่วยงาน เป็นผู้มีความวิสัยทัศน์และค่านิยมที่ดี เป็นที่ศรัทธาของประชาชน ปฏิบัติงานที่ได้รับ มอบหมายอย่างเต็มที่เพื่อให้สถานศึกษาบรรลุผลตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ สอดคล้องกับ สำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย (2554 : 66) ระบุว่า อาชีพครูเป็นงานที่มีประโยชน์ต่อสังคม ชุมชน ประเทศชาติ ครูจึงต้องมีความทุ่มเทเสียสละในการทำงาน ผู้บริหารสถานศึกษาควรส่งเสริมให้ครูได้รับการพัฒนาตนเองอย่างต่อเนื่อง โดยการเข้ารับการอบรม สัมมนาต่าง ๆ ทั้งกับหน่วยงานต้นสังกัดหรือจาก หน่วยงานอื่น ๆ เพื่อให้ครูมีความรู้ ความสามารถในการปฏิบัติงาน จึงทำให้ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

4. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูใน โรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์เท่ากับ 0.927 ซึ่งผลการวิจัยนี้สอดคล้องกับ สมมติฐาน “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร มีความสัมพันธ์กันทางบวก” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะ ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมสนับสนุนให้ได้มีส่วนร่วมในการปฏิบัติงานตามวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา สามารถกำหนดเป้าหมายแผนงาน โครงการ และกิจกรรมที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์ของสถานศึกษา และสร้าง ความรู้สึกภาคภูมิใจร่วมกันในความสำเร็จในการปฏิบัติงาน สอดคล้องกับ กฤติยาภรณ์ นาชัย (2560 : 108) ได้ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของ ครูในโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน มีความสัมพันธ์กันทางบวกในระดับสูงอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามีอำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงาน ของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร ตัวแปรพยากรณ์ที่ดีที่สุดที่ส่งผล ต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 มี 3 ตัว คือ การสร้าง วิสัยทัศน์ การปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และการเป็นแบบอย่างที่ดี ตัวแปรพยากรณ์ทั้ง 3 ตัวแปรร่วมกันพยากรณ์ ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน ได้ร้อยละ 87.70 ค่าความคลาดเคลื่อนมาตรฐานของการ พยากรณ์เท่ากับ .193 ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐาน ที่ว่า “ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษามี อำนาจพยากรณ์ประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา มุกดาหาร” ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาเป็นบุคคลที่รอบรู้ มีการกระตุ้นให้ครูบุคลากรเกิดความ

กระตือรือร้น สนใจ และใฝ่เรียนรู้สิ่งใหม่ ๆ อยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ จาตุรงค์ ยตะโคตร (2564 : 29) ได้ศึกษาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ตัวแปรพยากรณ์ที่ร่วมกันพยากรณ์ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน คือ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ แสดงให้เห็นว่าในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สิ่งที่ผู้บริหารต้องคำนึงเป็นอันดับแรก คือ ด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี อันจะส่งผลให้ผู้บริหารสถานศึกษามีประสิทธิภาพ สร้างความมั่นใจในการทำงานเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย เพื่อภาพลักษณ์ในการพัฒนาของตนเองและองค์กร ซึ่งถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญต่อความสำเร็จในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพและประสิทธิผลทั้งในปัจจุบันและอนาคต

6. ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มี 3 ด้านได้แก่ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี โดยมีแนวทางการพัฒนารวมทั้งสิ้น 19 แนวทาง ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องมีมุมมองในเชิงระบบเพื่อให้การจัดกิจกรรมการพัฒนาสอดคล้องกับเป้าหมาย วิเคราะห์พฤติกรรมและความต้องการของตนเองและผู้อื่น เพื่อปรับปรุงตนเองอยู่เสมอ มีปฏิสัมพันธ์ที่ดีกับบุคลากรในสถานศึกษา ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นด้วยการเปิดใจจะทำให้ผู้บริหารสถานศึกษาได้รับการยอมรับและศรัทธาจากครูและบุคลากร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรพรรณ หันแกลง (2563 : 167) ได้ศึกษาแนวทางการเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม ผลการวิจัยพบว่ามี 43 แนวทาง 5 ด้าน คือ ด้านการเสริมสร้างพลังอำนาจ ด้านการสร้างวิสัยทัศน์ ด้านการปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ และด้านการเป็นแบบอย่างที่ดี ผู้บริหารต้องเปิดโอกาสให้ผู้ตามทุกคนเข้ามามีส่วนร่วมตัดสินใจในการทำงานเท่าที่จะสามารถกระทำได้ และต้องกำหนดเป็นเป้าหมาย แผนยุทธศาสตร์และกิจกรรมต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับวิสัยทัศน์โรงเรียน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการนำผลการวิจัยไปใช้ดังนี้

1.1 ผลการวิจัยทำให้ทราบองค์ประกอบของภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถใช้เป็นประเด็นในการตรวจสอบตนเองและหาทางพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของตนเองต่อไป

1.2 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการเผยแพร่วิสัยทัศน์ ($\bar{x}=4.39$) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการเผยแพร่วิสัยทัศน์ที่สร้างขึ้นเพื่อให้เกิดการ

ปฏิบัติตามวิสัยทัศน์ โดยสื่อสารผ่านเครือข่ายภายในและภายนอกองค์กร หรือนำระบบเทคโนโลยีสมัยใหม่ มาใช้ในการสื่อสารในองค์กร เพื่อส่งเสริมด้านดังกล่าวให้อยู่ในระดับที่มากขึ้น

1.3 ผลการวิจัยพบว่า ประสิทธิภาพการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร โดยรวมอยู่ในระดับมากที่สุด แต่ด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{x}=4.52$) ดังนั้น เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการพัฒนาในด้านทัศนคติ แนวคิด และพฤติกรรม โดยผ่านกิจกรรมการเรียนรู้อย่างสอดคล้องและเป็นระบบ เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ใช้และพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และการวัดประเมินผลการเรียนรู้เพื่อพัฒนาผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลสูงสุด

1.4 ผลการวิจัยพบว่า ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร มีจำนวน 3 ด้าน โดยตัวแปรที่มีอำนาจพยากรณ์ดีที่สุด คือ การเป็นแบบอย่างที่ดี ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรสร้างความน่าเชื่อถือ จริตใจ ซื่อสัตย์ ความหนักแน่นให้คนในองค์กรยอมรับเชื่อใจและไว้วางใจ และจะต้องให้ความสำคัญกับการปฏิบัติงานทั้งของตนเองและบุคลากรในสถานศึกษาทุกขั้นตอน โดยยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม ไม่ผิดหรือขัดกับระเบียบ กฎ ข้อบังคับ และจรรยาบรรณวิชาชีพ ตลอดจนให้การยกย่องเชิดชูเกียรติบุคลากรที่ปฏิบัติงานดี สร้างชื่อเสียงให้สถานศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

ผู้วิจัยขอเสนอแนะการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

2.2 ควรศึกษาคุณลักษณะส่วนบุคคลของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการปฏิบัติงานของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร ด้วยวิธีการวิจัยเชิงคุณภาพ เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกซึ่งจะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา

2.3 ควรศึกษาความต้องการจำเป็นในการพัฒนาภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาโดยเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างระหว่างสภาพที่เป็นจริง และสภาพที่คาดหวังในทัศนะของครูและบุคลากรในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสมุทรสาคร

เอกสารอ้างอิง

- กฤติยาภรณ์ นาชัย. (2560). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของโรงเรียนกลุ่มโรงเรียนพนัสนนิคม 2 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- จาตุรงค์ ยะตะโคตร. (2564). *ภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ส่งผลต่อประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสกลนคร เขต 2*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต สกลนคร : มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร.
- ธีรดา สืบวงศ์ชัย. (2553). *การศึกษาภาวะผู้นำการเปลี่ยนแปลงของผู้บริหารสถานศึกษา ตามการรับรู้ของข้าราชการครูโรงเรียนในอำเภอบ้านโพธิ์ สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาฉะเชิงเทรา เขต 1*. วิทยานิพนธ์ การศึกษามหาบัณฑิต ชลบุรี : มหาวิทยาลัยบูรพา.
- นนทิพร สาน้อย. (2557). *การศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหาร สถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา ภาคเหนือตอนล่าง*. วิทยานิพนธ์ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยนเรศวร.
- สุริยา ช้องเสนาะ. (2558). *บทบาทของครูไทยในศตวรรษที่21*. กลุ่มงานบริหารวิชาการ 3 สำนักวิชาการ. ค้นเมื่อ พฤศจิกายน 25, 2558 จากhttp://www.parliament.go.th/ewtadmin/ewt/parliament_parcy/download/article/article_20150401102120.pdf.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ กระทรวงศึกษาธิการ. (2554). *มาตรฐาน กคน.ตำบล ปี 2554*. กรุงเทพฯ.
- อรกาญจน์ เฉียงกลาง. (2562). *ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษากับสมรรถนะการปฏิบัติงานของครูในโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบุรีรัมย์ เขต 3*. วิทยานิพนธ์ ครุศาสตรมหาบัณฑิต บุรีรัมย์: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์.
- อรพรรณ หันแกลง. (2563). *การพัฒนาแนวทางเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงวิสัยทัศน์ของผู้บริหารสถานศึกษาในสังกัดองค์การบริหารส่วนจังหวัดมหาสารคาม*. วิทยานิพนธ์ ปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต มหาสารคาม: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- Fisher, K. (1993). *Leading Self-directed Work Teams: A Guide to Developing New Team Leadership Skill*. New York: McGraw-Hill.

แนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง
ในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

**The interior design service guideline for the vertical residence in the area
of Khon Kaen Municipality, Khon Kaen Province**

อันดามัน สุวรรณสิงห์ และ รุจิรัตน์ พัฒนถาบุตร

มหาวิทยาลัยขอนแก่น

Andaman Suwannasing and Ruchirat Patanathabutr

Khon Kaen University, Thailand

Corresponding Author, E-mail: Andaman.s@kkumail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง และ 2) เพื่อกำหนดแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น การวิจัยครั้งนี้เป็นวิจัยผสมผสาน ระหว่างการวิจัยเชิงคุณภาพ และการวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่างการวิจัยจำนวน 515 คน ได้แก่ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบตกแต่งภายใน จำนวน 15 คน โดยใช้การสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง และลูกค้าที่มีประสบการณ์เป็นเจ้าของที่พักอาศัยแนวตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น จำนวน 500 คน โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสะดวก เครื่องมือการวิจัยครั้งนี้คือ แบบสัมภาษณ์และแบบสอบถาม และสถิติที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ

ผลการวิจัยพบว่า

1. องค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง พบว่า มีทั้งหมด 8 องค์ประกอบ ได้แก่ (1) ด้านหนทางหลักเพื่อการเป็นนักออกแบบที่ดีที่สุด (2) ด้านจุดกำเนิดของโอกาสที่เพิ่มขึ้น (3) ด้านการบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้า (4) ด้านนักออกแบบที่มีประสบการณ์ (5) ด้านการเรียนรู้งานออกแบบเชิงลึก (6) ด้านการทำการตลาดแบบเชิงรุก (7) ด้านการบริการที่มีคุณภาพอย่างไม่หยุดนิ่ง (8) ด้านการออกแบบให้โลกมีสีเขียว โดยให้นิยามองค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในว่า “การออกแบบให้ลูกค้าเหมือนพักอาศัยอยู่ที่บ้าน”

2. แนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า มีแนวทางการบริการ 8 แนวทาง ตามองค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่ง

ภายใน เพื่อใช้ในการดำเนินการแนวทางทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

คำสำคัญ: แนวทางการบริการ; ออกแบบตกแต่งภายใน; ที่พักอาศัยแนวตั้ง; ลูกค้ำ; นักออกแบบอิสระ

Abstracts

The objectives of this research were 1) The components of The interior design service guidelines for the vertical residence, and 2) The interior design service guideline for the vertical residence in the area of Khon Kaen Municipality, Khon Kaen Province. This research is a Mixed Methods Research of Qualitative Research and Quantitative Research. A sample of 515 people, including 15 interior design experts using a Purposive Sampling, and 500 experienced clients owned vertical residences in Khon Kaen Municipality, Khon Kaen province, using a using a Convenience Sampling collection method. This research tool is interviews and questionnaires, and statistics used for data analysis, including percentages and exploratory component analysis.

The following were the results:

1. The components of The interior design service guidelines for the vertical residence classified 8 elements. There were (1) Highway to be The Best Designer, (2) Origin of Increased Opportunity, (3) Managing to Customer Confidence, (4) Experienced Designer, (5) Learning in-depth Design Work, (6) Active Marketing, (7) Non-Stop Quality Service, (8) Design for Green World. The components of interior design service was “The design gives customers to stay at home”.

2. The interior design service guideline for the vertical residence in the area of Khon Kaen Municipality, Khon Kaen Province had 8 guideline, according to The composition of The composition of interior design service to proceed The interior design service guideline for the

Keywords: Marketing Guideline; Marketing Components; Home Appliances

บทนำ

ที่พักอาศัยในแนวตั้ง เป็นอีกหนึ่งทางเลือกของที่อยู่อาศัยที่ถือว่าเป็นที่นิยมอย่างมากในประเทศไทย โดยเฉพาะในเมืองกรุงเทพฯ เนื่องจากผู้คนส่วนใหญ่ที่พักอาศัยอยู่ในชนบทได้ทำการเคลื่อนย้ายถิ่นฐานเข้ามาในเมืองมากยิ่งขึ้น รวมไปถึงชาวต่างชาติที่ได้ทำการเข้ามาทำธุรกิจในประเทศไทย อันเนื่องมาจากว่า กรุงเทพฯ ถือเป็นจุดศูนย์กลางที่รวบรวมทุกสิ่งทุกอย่างในด้านต่าง ๆ ของประเทศไทยเอาไว้ ส่งผลให้ขณะเดียวกันที่ดินในกรุงเทพฯ มีราคาที่สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องและรวดเร็ว ค่านิยมที่ทำให้คนอยากจะมีบ้านเดี่ยวเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไป โดยคนส่วนใหญ่นิยมพักอยู่อาศัยประเภทอาคาร เช่น คอนโด อพาร์ทเมนต์ หรือหอพักเป็นส่วนใหญ่ อันเนื่องมาจากความสะดวกสบายในเรื่องของการเดินทาง ราคาที่มีให้เลือกในหลายระดับ ส่งผลให้อสังหาริมทรัพย์เกี่ยวกับที่พักอาศัยแนวตั้ง เติบโตขึ้นอย่างรวดเร็วและเป็นที่ต้องการอย่างมากในปัจจุบัน (The Urbanis, 2020 : ออนไลน์)

ซึ่งในปัจจุบัน มีประชากรบางส่วนที่เริ่มรู้สึกเบื่อหน่ายต่อการใช้ชีวิตในกรุงเทพฯ แล้ว อันเนื่องมาจาก ความแออัด ปัญหาด้านการจราจร มลภาวะ อีกทั้งยังเรื่องของน้ำท่วม รวมไปถึงจนถึงการเกิดโรคระบาดนั่นเอง จึงทำให้เกิดการย้ายถิ่นฐานที่อยู่อาศัยไปยังพื้นที่ที่มีความแออัดน้อยลง แต่ยังคงมีความเจริญในเรื่องต่าง ๆ โดยจังหวัดขอนแก่น ถือว่าเป็นอีกหนึ่งจังหวัดที่เป็นจุดศูนย์กลางของการค้าในอาเซียนและเป็นเมืองใหญ่อีกหนึ่งแห่งของภาคอีสาน ไม่ว่าจะอยู่ในลักษณะที่ตั้งของภูมิภาค รวมไปถึงในเรื่องของการศึกษา หน่วยงานที่สำคัญต่าง ๆ ของรัฐ โรงพยาบาลขนาดใหญ่ หรือความทันสมัยที่ค่อนข้างครบวงจร โดยจังหวัดขอนแก่นมีการเติบโตขึ้นเรื่อย ๆ สังเกตได้จากเรื่องของที่อยู่อาศัยที่เกิดขึ้นมาใหม่อย่างต่อเนื่อง ไม่ว่าจะเป็นโครงการบ้านเดี่ยว บ้านแฝด รวมไปถึงทาวน์โฮมและคอนโด ซึ่งราคาจะอยู่ในเกณฑ์ที่ไม่สูงมาก หากเทียบกับ กรุงเทพฯ อีกทั้งยังมีการพัฒนาหรือการก่อสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มมากยิ่งขึ้น จังหวัดขอนแก่นจึงถือว่าเป็นอีกหนึ่งทางเลือกสำหรับผู้ที่ต้องการย้ายงาน การเข้ามาทำธุรกิจ หรือการย้ายถิ่นฐาน (Home Buyers Team, 2020 : ออนไลน์) ซึ่งการออกแบบหรือการสร้างสภาพแวดล้อมภายในที่พักอาศัยให้น่าอยู่ถือว่าเป็นสิ่งที่สำคัญ เนื่องจากมีความเกี่ยวข้องต่อความเป็นอยู่ในชีวิตประจำวันของผู้ที่พักอาศัย โดยที่นักออกแบบจะต้องคำนึงปัจจัยที่ก่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยด้านสภาพแวดล้อม ปัจจัยด้านสังคม เศรษฐกิจ ปัจจัยด้านระดับการศึกษา และปัจจัยด้านของรสนิยมความต้องการขั้นพื้นฐานของผู้ใช้งานหรือผู้อยู่อาศัย เพื่อที่จะออกแบบงานให้สามารถตอบสนองความต้องการและความพึงพอใจ ของผู้ที่อยู่อาศัยได้ (งบุญประชา, 2557 : 3)

โดยผู้ศึกษาได้มีหน้าที่ในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับการออกแบบการตกแต่งภายใน และมีความเข้าใจเกี่ยวกับความต้องการของกลุ่มผู้พักอาศัยในระดับดี ดังนั้นผู้ทำวิจัยจึงมุ่งศึกษาแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในในพื้นที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น เพื่อนำมาใช้เป็นแนวทางการพัฒนาการบริการออกแบบตกแต่งภายในเพื่อตอบสนองให้ตรงกับความต้องการและความพึงพอใจของกลุ่มลูกค้าที่พักอาศัยอย่างสูงสุด

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาองค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อกำหนดแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ลูกค้ำที่มีประสบการณ์เป็นเจ้าของที่พักอาศัยแนวตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

1.2 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการออกแบบตกแต่งภายใน โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ดดยการอ้างอิงหลักเกณฑ์การวิเคราะห์องค์ประกอบตามหลักการของคอมเลย์และลี (Comrey & Lee, 1992 : 123-125) ซึ่งจัดเป็นความเหมาะสมในระดับในระดับที่ตีมากในการวิเคราะห์องค์ประกอบ โดยใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสะดวก (Convenience Sampling) เป็นการเลือกกลุ่มตัวอย่างลูกค้ำที่มีประสบการณ์เป็นเจ้าของที่พักอาศัยแนวตั้งในเขตพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ มีลักษณะปลายเปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 6 ข้อ ประกอบด้วย ชื่อสกุล อายุ อาชีพ ประสบการณ์ในการทำงาน สถานที่ทำงาน และเบอร์โทรศัพท์ผู้ให้สัมภาษณ์ ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับองค์ประกอบบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง

2.2 แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยแบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้ ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับผู้ตอบแบบสอบถาม จำนวน 6 ข้อ ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างที่มีต่อความคิดเห็นต่อระดับความสำคัญของปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง มีข้อความถามจำนวน 33 ข้อ เครื่องมือที่ใช้สำหรับการวิเคราะห์เกี่ยวกับคุณภาพถือว่าเป็นส่วนที่สำคัญ เพราะเป็นส่วนที่จะช่วยให้เราได้ทราบถึงความเที่ยงตรงเพื่อเป็นไปตามวัตถุประสงค์และตามความต้องการ (ศิริชัย กาญจนวาสี. 2555 : 193) จากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามพบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา ครอนบ์ครวมทั้งฉบับ เท่ากับ 0.919 ซึ่งมีค่าสูงกว่า 0.800 นั่นคือ แบบสอบถามชุดนี้มีคุณภาพดี สามารถทำการเก็บข้อมูลเพื่อใช้วิจัยเชิงองค์ประกอบได้ (Sekaran & Bougie, 2013: 127)

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.1 แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสัมภาษณ์ตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1. นัดหมายการสัมภาษณ์ 2. ดำเนินการสัมภาษณ์ 3. นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ไปวิเคราะห์ต่อไป

3.2 แบบสอบถาม ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามตามขั้นตอน ดังต่อไปนี้ 1) ผู้วิจัยทำการแจกแบบสอบถาม จำนวน 500 ฉบับ โดยการแจกและเก็บคืนแบบสอบถามจากกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เจ้าของที่พักอาศัยแนวตั้งที่อยู่ในเขตอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น โดยได้รับแบบสอบถามกลับคืนทั้งหมด 500 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 2) ทำการเก็บแบบสอบถามที่กลุ่มตัวอย่างทำการตอบเรียบร้อยแล้ว และ 3) ตรวจสอบความถูกต้อง ความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วไปวิเคราะห์ข้อมูลต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) รวมทั้งใช้แนวคิดจากเอกสารและผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาสนับสนุนในการวิเคราะห์เพื่อให้เห็นภาพรวมตัวแปรสังเกตได้จากการศึกษาวิจัยที่เกี่ยวข้อง การทบทวนวรรณกรรม และการสัมภาษณ์

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

หลังจากที่ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามเรียบร้อยแล้ว นำข้อมูลที่ได้ไปวิเคราะห์ข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) ดังนี้ 1) ใช้สถิติร้อยละ (Percentage) อธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม วิเคราะห์โดยการนำเสนอเป็นตารางประกอบการบรรยายผล 2) ใช้สถิติการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ เพื่อวิเคราะห์องค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง โดยนำเสนอในรูปแบบตารางประกอบคำบรรยาย

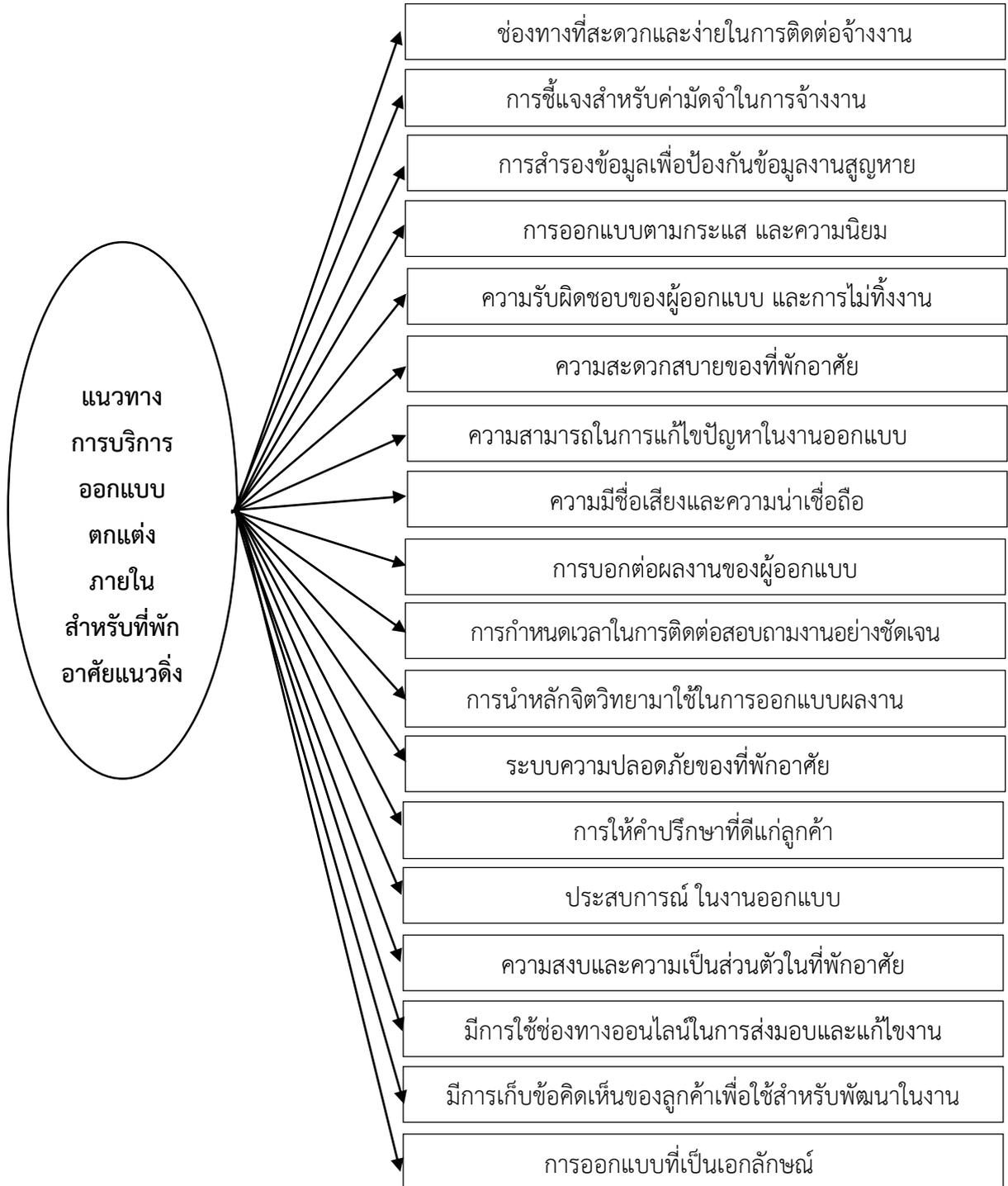
กรอบแนวคิดการวิจัย

การวิจัย เรื่อง แนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยนำมากำหนดเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยดังนี้

ตัวแปรแฝง

ตัวแปรสังเกตได้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. องค์ประกอบของทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า

1.1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีจำนวนทั้งสิ้น 500 คน ที่พักอาศัยอยู่คอนโดมิเนียมคอนโดมิเนียม ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง อายุตั้งแต่ 18 ปี – ไม่เกิน 30 ปี จบการศึกษาปริญญาตรี ประกอบอาชีพอาชีพอิสระและรับจ้าง และรายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือนอยู่ที่ตั้งแต่ 60,000 บาท – ไม่เกิน 75,000 บาท แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ประเภทที่พักอาศัย		
คอนโดมิเนียม	250	50.00
อพาร์ทเมนท์	90	18.00
หอพัก	121	24.20
โรงแรม	35	7.00
อื่น ๆ	4	0.80
เพศ		
ชาย	202	40.40
หญิง	298	59.60
อายุ		
ตั้งแต่ 18 ปี – ไม่เกิน 30 ปี	370	74.00
ตั้งแต่ 30 ปี – ไม่เกิน 40 ปี	110	22.00
ตั้งแต่ 40 ปี – ไม่เกิน 50 ปี	7	1.40
ตั้งแต่ 50 ปี – ไม่เกิน 60 ปี	13	2.60
ระดับการศึกษา		
ต่ำกว่ามัธยมศึกษาปีที่ 3	3	0.60
มัธยมศึกษาปีที่ 3	4	0.80
มัธยมศึกษาปีที่ 6 / ปวช.	1	0.20
อนุปริญญา / ปวส.	14	2.80

ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (คน)	ร้อยละ
ระดับการศึกษา (ต่อ)		
ปริญญาตรี	347	69.40
สูงกว่าปริญญาตรี	131	26.20
อาชีพ		
ข้าราชการ	115	23.00
พนักงานรัฐวิสาหกิจ	28	5.60
เจ้าของกิจการ	44	8.80
นักศึกษา	59	11.80
อาชีพอิสระ / รับจ้าง	234	46.80
อื่น ๆ	20	4.00
รายได้ครอบครัวเฉลี่ยต่อเดือน		
ต่ำกว่า 30,000 บาท	32	6.40
ตั้งแต่ 30,000 บาท – ไม่เกิน 45,000 บาท	48	9.60
ตั้งแต่ 45,000 บาท – ไม่เกิน 60,000 บาท	35	7.00
ตั้งแต่ 60,000 บาท – ไม่เกิน 75,000 บาท	325	65.00
ตั้งแต่ 75,000 บาท – ไม่เกิน 90,000 บาท	31	6.20
ตั้งแต่ 90,000 บาทขึ้นไป	29	5.80

1.2 องค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง พบว่า การบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น สามารถจำแนกองค์ประกอบได้เป็น 8 องค์ประกอบ จาก 33 ตัวแปรสังเกตได้ แสดงดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 องค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง

การบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่ 1	
ความรับผิดชอบของผู้ออกแบบ และการไม่ทิ้งงาน	0.753
การรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับลูกค้า	0.744
การบอกต่อผลงานของผู้ออกแบบ	0.689
การให้คำปรึกษาที่ดีแก่ลูกค้า	0.688
องค์ประกอบที่ 1 (ต่อ)	

การบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง	Factor Loading Score
การออกแบบผลงานได้อย่างตอบโจทย์และสร้างความพึงพอใจ	0.673
การคิดราคาค่าจ้างที่เหมาะสม	0.672
การกำหนดเวลาในการติดต่อสอบถามงานอย่างชัดเจน	0.664
การออกแบบตามกระแส และความนิยม	0.659
การสำรองข้อมูลเพื่อป้องกันข้อมูลงานสูญหาย	0.658
การชี้แจงสำหรับค่ามัดจำในการจ้างงาน	0.656
การสังเกตพฤติกรรมและความต้องการของลูกค้าเพื่อนำไปใช้ในงานออกแบบ	0.638
การศึกษาที่ตรงตามสายงานออกแบบ	0.634
การออกแบบที่มีผลงานสวยงาม	0.626
ความคิดสร้างสรรค์ที่ดีในงานออกแบบ	0.592
การออกแบบที่ให้ความสำคัญต่อประโยชน์พื้นที่การใช้สอยของลูกค้า	0.574
ช่องทางที่สะดวกและง่ายในการติดต่อจ้างงาน	0.540
มีการเก็บข้อคิดเห็นของลูกค้าเพื่อใช้สำหรับพัฒนาในงาน	0.509
การจัดโปรโมชั่น ลดราคา ค่าจ้างงาน ในช่วงเทศกาลต่าง ๆ	0.503
ความสามารถในการแก้ไขปัญหาในงานออกแบบ	0.502
องค์ประกอบที่ 2	
การออกแบบที่เป็นเอกลักษณ์	0.617
การมีลูกค้าที่ดี	0.605
การนำเสนอผลงานได้อย่างน่าสนใจ และน่าดึงดูด	0.573
องค์ประกอบที่ 3	
ระบบความปลอดภัยของที่พักอาศัย	0.576
ความสะดวกสบายของที่พักอาศัย	0.531
การวางแผนการจัดลำดับขั้นตอนในการทำงาน	0.512
องค์ประกอบที่ 4	
ความมีชื่อเสียงและความน่าเชื่อถือ	0.562
มีการใช้ช่องทางออนไลน์ในการส่งมอบและแก้ไขงาน	0.553
ความสงบและความเป็นส่วนตัวในที่พักอาศัย	0.559
ประสบการณ์ ในงานออกแบบ	5.511

การบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง	Factor Loading Score
องค์ประกอบที่ 5	
การนำหลักจิตวิทยาไปใช้ในการออกแบบผลงาน	0.685
องค์ประกอบที่ 6	
การประชาสัมพันธ์การตลาดออนไลน์เพื่อให้เห็นที่รู้จักแก่ลูกค้าในวงกว้าง	0.533
องค์ประกอบที่ 7	
การให้บริการที่มีคุณภาพ	0.437
องค์ประกอบที่ 8	
การเลือกใช้วัสดุที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม	0.476

จากตารางที่ 1 ได้นำองค์ประกอบมานิยามและให้ความหมายองค์ประกอบของการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ดังนี้

องค์ประกอบที่ 1 ตั้งชื่อว่า ถนนทางหลักเพื่อการเป็นนักออกแบบที่ดีที่สุด (**Highway to be The Best Designer**) ใช้ตัวย่อว่า “H” หมายถึง ปัจจัยต่าง ๆ ในเรื่องของการให้บริการ ราคาค่าจ้างที่มีความสมเหตุสมผล การแก้ไขปัญหาในงาน การเรียนรู้และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงการสร้างสรรค์ผลงานที่เกิดความพึงพอใจแก่ลูกค้า เป็นเส้นทางที่จะช่วยให้พนักงานออกแบบทั่วไปกลายเป็นนักออกแบบมืออาชีพได้อย่างดีที่สุด ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 29.755

องค์ประกอบที่ 2 ตั้งชื่อว่า จุดกำเนิดของโอกาสที่เพิ่มขึ้น (**Origin of Increased Opportunity**) ใช้ตัวย่อว่า “O” หมายถึง การออกแบบและการนำเสนอผลงานให้เป็นที่น่าสนใจจะช่วยเพิ่มช่องทางของโอกาสการทำงานได้มากขึ้น ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 7.558

องค์ประกอบที่ 3 ตั้งชื่อว่า การบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้า (**Managing to Customer Confidence**) ใช้ตัวย่อว่า “M” หมายถึง ความสามารถในการจัดลำดับขั้นตอนการทำงาน ออกแบบหรือการบริการให้มีผลลัพธ์ที่ดีและทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นในตัวพนักงานออกแบบ ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 6.512

องค์ประกอบที่ 4 ตั้งชื่อว่า นักออกแบบที่มีประสบการณ์ (**Experienced Designer**) ใช้ตัวย่อว่า “E” หมายถึง การสร้างบรรยากาศความรู้สึกที่ประทับใจแก่ลูกค้า ตั้งแต่การรับบริการ ระหว่างรับบริการหรือรวมไปจนถึงหลังการให้บริการ ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 5.739

องค์ประกอบที่ 5 ตั้งชื่อว่า การเรียนรู้งานออกแบบเชิงลึก (**Learning in-depth Design Work**) ใช้ตัวย่อว่า “L” หมายถึง การเรียนรู้เชิงลึกในเรื่องของพฤติกรรมหรือการบวนการทางความคิดเพื่อนำมาใช้ในงานออกแบบ ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 4.752

องค์ประกอบที่ 6 ตั้งชื่อว่า การทำการตลาดแบบเชิงรุก (Active Marketing) ใช้ตัวย่อว่า “A” หมายถึง การทำการตลาดแบบพุ่งไปที่เป้าหมายเพื่อให้เป็นที่รู้จักได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 4.312

องค์ประกอบที่ 7 ตั้งชื่อว่า การบริการที่มีคุณภาพอย่างไม่หยุดนิ่ง (Non-Stop Quality Service) ใช้ตัวย่อว่า “N” หมายถึง การนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการใช้บริการของลูกค้ามาปรับใช้เพื่อต่อยอดในการบริการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 3.685

องค์ประกอบที่ 8 ตั้งชื่อว่า การออกแบบให้โลกมีสีเขียว (Design for Green World) ใช้ตัวย่อว่า “D” หมายถึง การออกแบบงานให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการเลือกใช้วัสดุของงานเพื่อไม่เกิดมลพิษต่อโลก ซึ่งองค์ประกอบนี้สามารถอธิบาย ได้ร้อยละ 3.191

จากทั้ง 8 องค์ประกอบสามารถอธิบายองค์ประกอบบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้ง ได้ร้อยละ 65.504

3. แนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น พบว่า

จากนิยามขององค์ประกอบของแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ได้แก่

“H” Highway to be The Best Designer หมายถึง หนทางหลักเพื่อการเป็นนักออกแบบที่ดีที่สุด

“O” Origin of Increased Opportunity หมายถึง จุดกำเนิดของโอกาสที่เพิ่มขึ้น

“M” Managing to Customer Confidence หมายถึง การบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้า

“E” Experienced Designer หมายถึง นักออกแบบที่มีประสบการณ์

“L” Learning in-depth Design Work หมายถึง การเรียนรู้งานออกแบบเชิงลึก

“A” Active Marketing หมายถึง การทำการตลาดแบบเชิงรุก

“N” Non-Stop Quality Service หมายถึง การบริการที่มีคุณภาพอย่างไม่หยุดนิ่ง

“D” Design for Green World หมายถึง การออกแบบให้โลกมีสีเขียว

การกำหนดแนวทางกำหนดแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายใน โดยการนำเอาตัวอักษรภาษาอังกฤษในแต่ละองค์ประกอบมาเรียงกันเป็นคำ “HOMELAND” หรือ “การบริการออกแบบให้ลูกค้าเหมือนพักอาศัยอยู่ที่บ้าน”

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้โดยผู้วิจัยจะกล่าวถึงองค์ประกอบของารบริการออกแบบตกแต่งภายใน สามารถอภิปรายผล ดังนี้

1. หนทางหลักเพื่อการเป็นนักออกแบบที่ดีที่สุด (**Highway to be The Best Designer**) เป็นปัจจัยต่าง ๆ ในเรื่องของการให้บริการ ราคาค่าจ้างที่มีความสมเหตุสมผล การแก้ไขปัญหาในงาน การเรียนรู้และพัฒนาสิ่งต่าง ๆ ไปจนถึงการสร้างสรรคผลงานที่เกิดความพึงพอใจแก่ลูกค้า เป็นเส้นทางที่จะช่วยให้นักออกแบบทั่วไปกลายเป็นนักออกแบบมืออาชีพได้อย่างดีที่สุดในที่สุด สอดคล้องกับ สิริพร กอบนิธิกุลวงศ์ (2560 : 15-30) ได้มีการศึกษาเรื่อง มุมมองของนักวิชาชีพต่อคุณสมบัติของนักออกแบบภายในรุ่นใหม่ พบว่า คุณสมบัติที่มีความสำคัญต่อนักออกแบบรุ่นใหม่ ประกอบไปด้วย 3 องค์ประกอบ (1) ทักษะต่าง ๆ และความสามารถภายในงานออกแบบ (2) บุคลิกภาพการรู้กาลเทศะของตัวนักออกแบบ (3) จุดแข็งจุดอ่อนในตัวตตนนักออกแบบ โดยทั้ง 3 องค์ประกอบหากมีการฝึกฝนเรียนรู้ปรับปรุงแก้ไขให้ดีขึ้นอยู่เสมอ จะสามารถยกระดับตัวของนักออกแบบให้ดียิ่งขึ้น

2. จุดกำเนิดของโอกาสที่เพิ่มขึ้น (**Origin of Increased Opportunity**) เป็นการออกแบบและการนำเสนอผลงานให้เป็นที่น่าสนใจจะช่วยเพิ่มช่องทางของโอกาสการทำงานได้มากขึ้น สอดคล้องกับ พิชญ์สินี มะโน (2562 : 7-12) ได้มีการศึกษาเรื่อง คู่มือออกแบบชีวิตด้วย : **Design Thinking** พบว่า หากเรามีความพยายามโดยไม่หยุดนิ่งอยู่กับที่ เรียนรู้ที่จะหาข้อผิดพลาดในตัวเองมาปรับปรุงแก้ไข และพัฒนาตัวเองอยู่เรื่อย ๆ จะช่วยให้ชีวิตของเราเต็มไปด้วยโอกาสมากมายที่เข้ามาอยู่เสมอ

3. การบริหารจัดการเพื่อสร้างความมั่นใจแก่ลูกค้า (**Managing to Customer Confidence**) เป็นความสามารถในการจัดลำดับขั้นตอนการทำงานออกแบบหรือการบริการให้มีผลลัพธ์ที่ดีและทำให้ลูกค้าเกิดความเชื่อมั่นในตัวของนักออกแบบ สอดคล้องกับ วชิระ แสงรัศมี (2559 : 15-31) ได้มีการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการและความพึงใจบ้านสำเร็จรูปขนาดเล็ก พบว่า สถาปนิก วิศวกร รวมไปถึงหน่วยงานในภาครัฐ ควรมีส่วนร่วมในการปรับปรุงตามความต้องการของกลุ่มลูกค้าและพัฒนาเกี่ยวกับคุณภาพของงานโดยการสร้างมาตรฐานให้มีความปลอดภัย และเป็นที่ยอมรับ

4. นักออกแบบที่มีประสบการณ์ (**Experienced Designer**) เป็นการสร้างบรรยากาศความรู้สึกที่ประทับใจแก่ลูกค้า ตั้งแต่การรับบริการ ระหว่างรับบริการหรือรวมไปจนถึงหลังการใช้บริการ สอดคล้องกับ ทิพย์สุนันท์ อินธิประทีป (2556 : 13) ได้มีการศึกษาเรื่อง การใช้สีในการตกแต่งภายในโรงแรมบูติกในกรุงเทพมหานคร กรณีศึกษาโรงแรมรีเฟลคชั่น พบว่า จากการทำการนำเสนอผลงานของนักออกแบบและศิลปินที่มากด้วยประสบการณ์ สามารถสร้างความตื่นตาตื่นใจแก่ผู้ที่เข้าพักอาศัย โดยการใช้กลวิธีของการใช้สีสำหรับการตกแต่งที่พักอาศัยให้มีความแตกต่างจากชีวิตจริง

5. การเรียนรู้งานออกแบบเชิงลึก (Learning in-depth Design Work) เป็นการเรียนรู้เชิงลึกในเรื่องของพฤติกรรมหรือการบวนการทางความคิดเพื่อนำมาใช้ในงานออกแบบ สอดคล้องกับ ประชา พิจักขณา , และคณะ (2552 : 14-23) ได้มีการศึกษาเรื่อง การศึกษาจิตวิทยาสี่ที่มีผลต่อผู้ที่มีความบกพร่องทางการมองเห็นเลื่อนรางเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ พบว่า ในการศึกษาเกี่ยวกับจิตวิทยาสี่สามารถบอกอารมณ์ความรู้สึกได้ว่าสี่ต่าง ๆ ให้ความรู้สึกแบบใด เช่น สี่ดำ บ่งบอกถึงความลึกกลับน่ากลัว หรือความโศกเศร้า และสี่เหลือง บ่งบอกถึงการเกิดความสุขสนาน หรือการให้ความรู้สึกที่อบอุ่น เป็นต้น

6. การทำการตลาดแบบเชิงรุก (Active Marketing) เป็นการทำการตลาดแบบพุ่งไปที่เป้าหมายเพื่อให้เป็นที่รู้จักได้อย่างรวดเร็วและทั่วถึง สอดคล้องกับ พัชรี หล้าแหล่ง (2556 : 82) ได้มีการศึกษาเรื่องเส้นทางสู่ความสำเร็จ “อายุน้อย.. ร้อยล้าน” พบว่า การเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารที่มีความทันสมัยเพื่อที่จะทำการเข้าหาและเชื่อมความสัมพันธ์ต่อกลุ่มลูกค้าเป้าหมาย การเลือกใช้ช่องทางการสื่อสารประเภทออนไลน์จะช่วยให้เข้าถึงกลุ่มลูกค้าเป้าหมายได้อย่างรวดเร็วที่สุด

7. การบริการที่มีคุณภาพอย่างไม่หยุดนิ่ง (Non-Stop Quality Service) เป็นการนำข้อคิดเห็นต่าง ๆ ในการใช้บริการของลูกค้ามาปรับใช้เพื่อต่อยอดในการบริการให้ดียิ่งขึ้นต่อไป สอดคล้องกับ ธิพิพร โรจรรณ แสงเรือง (2553 : 230) ได้มีการศึกษาเรื่อง การพัฒนางานคุณภาพ พบว่า เครื่องมือสำหรับการพัฒนาคุณภาพ ๆ ประกอบไปด้วย 2 เครื่องมือ (1) The Ishikawa or fishbone diagram คือ การหาเหตุของปัญหาารวมทั้งหมดและทำการคิดวิธีแก้ปัญหามาทีละอย่างจนเกิดผลสำเร็จ (2) Check Sheets คือ การรวบรวมทุกปัญหาเพื่อประเมินว่าปัญหาต้องการที่จะรับการแก้ไขปัญหามากที่สุด

8. การออกแบบให้โลกมีสีเขียว (Design for Green World) การออกแบบงานให้เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมและการเลือกใช้วัสดุของงานเพื่อไม่เกิดมลพิษต่อโลก สอดคล้องกับ เกชา ธีระโกเมน (2547 : 3) ได้มีการศึกษาเรื่อง การประเมินระดับมาตรฐานอาคารยั่งยืน พบว่า ในทศวรรษที่ผ่านมา มีการนำเสนอถึงแนวทางอาคารสีเขียว เนื่องจากหลายปีที่ผ่านมาการก่อสร้างได้ก่อปัญหาต่อสิ่งแวดล้อมเป็นอย่างมาก ซึ่งอาคารสีเขียวหรืออาคารยั่งยืนนั้น มีระบบการประเมินที่ชื่อว่า CASBEE ที่เป็นที่ยอมรับอย่างมากในกลุ่มแถบประเทศเอเชีย โดยหลายๆประเทศได้นำระบบดังกล่าวมาใช้ประยุกต์และพัฒนาไปกับโครงการต่าง ๆ ของประเทศตัวเอง เช่น ประเทศสิงคโปร์ นำไปใช้สำหรับการควบคุมการกำจัดขยะสำหรับการก่อสร้างตัวอาคาร เป็นต้น

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในสำหรับที่พักอาศัยแนวตั้งในพื้นที่เทศบาลนครขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. **ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้** นักออกแบบอิสระสามารถนำเอาแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในทั้ง 8 องค์ประกอบ ของ “HOMELAND” ไปใช้เป็นแนวทางให้บริการซึ่งสามารถตอบโจทย์ลูกค้าได้ตรงตามความต้องการ

2. **ข้อเสนอแนะสำหรับการศึกษาต่อไป** นักออกแบบอิสระสามารถนำเอาแนวทางการบริการออกแบบตกแต่งภายในทั้ง 8 องค์ประกอบ ของ “HOMELAND” ไปพัฒนาเป็นแบบสอบถามเพื่อเป็นประเมินความพึงพอใจของลูกค้า

เอกสารอ้างอิง

- เกชา ธีระโกเมน. (2547). *การประเมินระดับมาตรฐานอาคารยั่งยืน*. รายงานวิจัย คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์, มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- จง บุญประชา.(2557). *การออกแบบตกแต่งภายใน*. กรุงเทพฯ: คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรมสถาบันราชภัฏ. สวนสุนันทา.
- ทิพย์สุคนธ์ อินธิประทีป. (2556). *การใช้สีในการตกแต่งภายในโรงแรมบูติกในกรุงเทพมหานคร กรณีโรงแรมรีเฟลคชั่น*. รายงานวิจัย สาขาวิชาศิลปะประยุกต์และการออกแบบผลิตภัณฑ์, คณะสถาปัตยกรรมและการออกแบบ, มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ.
- ประชา พิจักขณา และคณะ. (2552). *การศึกษาจิตวิทยาที่มีผลต่อความบกพร่องทางการมองเห็นเลื่อนรางเพื่อนำมาใช้ในการออกแบบ*. วารสารวิชาการ มทร.พระนคร, 3(2), 14-23.
- พัชรี หล้าแหล่ง. (2556). *เส้นทางสู่ความสำเร็จ “อายุน้อย..ร้อยล้าน”*. รายงานวิจัย สาขาการจัดการ, คณะวิทยาการจัดการ, มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พิชญ์สินี มะโน. (2562). *คู่มือออกแบบชีวิตด้วย : Design Thinking*. วารสารครุศาสตร์อุตสาหกรรม, 18(3), 7-12.
- รพีพร โรจรณ์แสงเรือง และ พบ. (2553). *การพัฒนางานคุณภาพ*. รายงานวิจัย คณะแพทยศาสตร์โรงพยาบาลรามาริบัติ, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- วชิระ แสงรัศมี. (2559). *การศึกษาความต้องการและความพึงใจบ้านสำเร็จรูปขนาดเล็ก*. วารสารวิชาการประจำคณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร, (30), 15-31.
- ศิริชัย กาญจนवासี. *ทฤษฎีการทดสอบแนวใหม่*. พิมพ์ครั้งที่ 3. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2550.

- สิริพร กอบนิธิกุลวงศ์. (2560). มุมมองของนักวิชาชีพต่อคุณสมบัติของนักร้องแบบภายในรุ่นใหม่. วารสารวิจัยและสาระสถาปัตยกรรม/ผังเมือง, 14(2), 15-30.
- Comrey, A. L., & Lee, H. B. (1992). *A First Course in Factor Analysis (2nd ed.)*. Hillsdale, NJ :Lawrence Erlbaum.
- Home Buyers Team. (2020). *ขอนแก่น อนาคตเมืองอัจฉริยะน่าอยู่*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://www.home.co.th/hometips/topic-52312>.
- Sekaran, U. & Bougie, R. (2013). *Research Methods for Business*. (6th ed). Hoboken, NJ: John Wiley & Sons.
- The Urbanis. (2020). *เมือง 4.0 : จะอยู่อย่างไรในแนวตั้ง*. สืบค้นเมื่อวันที่ 17 กุมภาพันธ์ 2565, จาก <https://theurbanis.com/public-realm/10/01/2020/161>.

แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา
สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี
**Guidelines for academic administration in the digital era to be effective
in educational institutions. Under the Office of Non-Formal and
Informal Education, Chonburi Province**

อาทิตย์ พิมพ์โคตร และ ศิริรัตน์ ทองมีศรี

มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร

Artith Pimcost and Sirirat Thongmeesri
Phranakhon Rajabhat University, Thailand
Corresponding Author, E-mail:pimcost@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี 2) เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการ โดยจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน 3) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ กลุ่มตัวอย่างการวิจัย จำนวน 123 คน ได้แก่ ครูผู้สอนผู้สอน จำนวน 118 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างจากตารางของเครจซี่และมอร์แกน ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน ใช้วิธีการเลือกแบบเจาะจง จำนวน 5 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทดสอบค่าแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method) และวิธีการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก 2) การเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล จำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ 3.1 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีการพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง การนำเทคโนโลยีมาช่วยจัดการเรียนรู้ตามความต้องการของผู้เรียน 3.2 ด้านการวัดผลและประเมินผล มีการกำหนดแนวทางการวัดผลประเมินผลอย่างชัดเจน การนำเทคโนโลยีอำนวยความสะดวกการวัดผลและประเมินการศึกษา 3.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาได้แต่งตั้งบุคลากรเป็นผู้รับผิดชอบติดตามการจัดกิจกรรมในพื้นที่อย่างชัดเจน การนิเทศออนไลน์ และนำผลการนิเทศมาปรับปรุงการจัดการศึกษา 3.4 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ให้ความรู้แก่ครูผู้สอนด้านการวิจัย ส่งเสริม

*วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

สนับสนุนการวิจัยของครูผู้สอน 3.5 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีการสำรวจความจำเป็นความต้องการใช้สื่อ จัดหาวัสดุ อุปกรณ์ การนำเทคโนโลยีมาช่วยจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา

คำสำคัญ : แนวทางบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล,ผู้บริหารสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี

Abstracts

This research has objectives 1) to study the academic management conditions of educational institutions affiliated with the Office of The Promotion of Informal Education and Informal Education in Chonburi Province 2) to compare the conditions of academic administration by age and work experience and 3) to study how to effectively manage academics in the digital age. Research samples - 123 Teachers A total of 118 people were sampled from Krejci and Morgan's table. Five school administrators used a specific selection method, a tool used to collect questionnaires and interviews. Statistics used to analyze the data include percentages, averages, standard deviations, and one-way ANOVA tests. The pairs were tested using Scheffe's Method and the method of analyzing the data obtained from the interview.

The results showed that 1) the state of academic administration in the digital age of educational institutions affiliated with the Office for the Promotion of Informal and Informal Education in Chonburi province, overall and individually, 2) to comparison of academic administration in the digital age. and 3) how to effectively manage academic work in the digital age. 3.1 Learning management: Curriculum development continuously. Using technology to help manage learning according to learners' needs 3.2 Measurement and evaluation Clearly defined measurement and evaluation guidelines. The implementation of technology facilitates the measurement and evaluation of education 3.3 Inservice within the school has clearly appointed personnel to monitor local activities. 3.4 Research to improve education, educate teachers on research, promote and support teachers' research and 3.5 Media development, innovation, technology, and learning resources. The need for media is explored. Providing materials, equipment, and technology to help organize learning activities. Promote the use of educational resources inside and outside the school premises.

Keywords : Approach to academic management in the digital age, school administrators affiliated with the Office for the Promotion of Informal and Informal Education in Chonlburyi Province

บทนำ

โลกศตวรรษที่ 21 เนื่องจากการศึกษามีบทบาทสำคัญในการสร้างความได้เปรียบของประเทศเพื่อการแข่งขันและยืนหยัดในเวทีโลกภายใต้ระบบเศรษฐกิจและสังคมที่เป็นพลวัต การพัฒนาการศึกษาเพื่อพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของตนให้สามารถก้าวทันการเปลี่ยนแปลงของระบบเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ ภูมิภาค การพัฒนาศักยภาพและขีดความสามารถของคนไทยให้มีทักษะความรู้ความสามารถการปฏิบัติกิจที่ การเปลี่ยนแปลงสู่อุตสาหกรรม 4.0 และการปรับเปลี่ยนประเทศไปสู่ประเทศไทย 4.0 จะเป็นแรงผลักดันให้ ประชากรสามารถเข้าถึงข้อมูลข่าวสารและแหล่งเรียนรู้ที่ไร้ขีดจำกัด สามารถพัฒนาองค์ความรู้ และสร้าง ปัญหาที่เพิ่มขึ้นเป็นทวีคูณมีการนำเทคโนโลยีการสื่อสาร และระบบการเรียนแบบเคลื่อนที่มาใช้มากขึ้น (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2560 :1- 4) จึงทำให้สถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงาน วิชาการเป็นงานหลักของสถานศึกษาไม่ว่าสถานศึกษาจะเป็นประเภทใด มาตรการและคุณภาพของ สถานศึกษาพิจารณาจากผลงานด้านวิชาการ เนื่องจากเกี่ยวข้องกับหลักสูตร การจัดโปรแกรมการศึกษา และ การจัดการเรียนการสอนซึ่งเป็นหัวใจสำคัญในการจัดการศึกษา และเกี่ยวข้องกับผู้บริหารสถานศึกษาและ บุคลากรทุกระดับของสถานศึกษาซึ่งจะเกี่ยวข้องโดยตรงหรือทางอ้อม การดำเนินงานจัดการศึกษาของ สถานศึกษาให้บรรลุเป้าหมายนั้นขึ้นอยู่กับการบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาเป็นสำคัญ ซึ่งโดยทั่วไปนั้น การบริหารงานในโรงเรียนจะขึ้นอยู่กับจัดการศึกษาเป็นสำคัญการที่จะดูว่าโรงเรียนจะมีมาตรฐานหรือ คุณภาพนั้น ก็มักจะพิจารณาจากผลงานวิชาการเป็นสำคัญ การบริหารงานวิชาการถือเป็นหัวใจสำคัญของ สถานศึกษาและโรงเรียน เพราะการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนเป็นกิจกรรมทุกชนิด ซึ่งเกี่ยวข้องกับการ ปรับปรุงพัฒนาการสอนของนักเรียนให้ได้ผลดีมีประสิทธิภาพที่สุด (นุชเรศ คำดีบุญ, 2564:1)

การจัดการศึกษานอกระบบตามหลักสูตรการศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี มีนโยบายให้สถานศึกษา ในสังกัดดำเนินการตามบทบาทหน้าที่จัดการศึกษานอกระบบขั้นพื้นฐาน ด้านการบริหารหลักสูตร ด้านวิธีการ จัดการเรียนรู้อ ด้านการจัดกระบวนการเรียนรู้ ด้านสื่อ เทคโนโลยีการเรียนรู้ และด้านการวัดและประเมินผล โดยมี ครู กศน.ตำบลเป็นตัวกลางสำคัญในการประสานงานระหว่างศูนย์การศึกษานอกระบบและการศึกษา ตามอัธยาศัยอำเภอกับนักศึกษาเพื่อให้เกิดกระบวนการเรียนการสอนให้เป็นไปตามเป้าหมายของหลักสูตร การศึกษานอกระบบระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 และเพื่อให้เกิดความพึงพอใจต่อการรับ บริการของนักศึกษา กศน. ของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตาม อัธยาศัย (สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย, 2551: 4) และเป็นการพัฒนา ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนให้เพิ่มสูงขึ้น เนื่องจากผลการทดสอบทางการศึกษาระดับชาติด้านการศึกษานอก ระบบโรงเรียน N-NET ในปีการศึกษา 2563 มีผลการทดสอบในรายวิชาพื้นฐานระดับประถมศึกษารายวิชา คณิตศาสตร์ รายวิชาภาษาอังกฤษ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น รายวิชาวิทยาศาสตร์ ภาษาอังกฤษ และระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย รายวิชาภาษาอังกฤษต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานระดับจังหวัดและระดับประเทศ (รายงาน

ผลการทดสอบ N-NET 2563 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน),2563:1-5) จึงเห็น
ควรหาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพ จากความเป็นมาและความสำคัญและ
ปัญหาการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษา ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาการใช้เทคโนโลยีในการบริหารงาน
วิชาการของ สถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัด
ชลบุรี

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี
2. เพื่อเปรียบเทียบสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยจำแนกตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน
3. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้การศึกษาเอกสาร (Documentary Research) และการสัมภาษณ์ (Interview) ผู้บริหารสถานศึกษา และการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey Research)

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ ผู้อำนวยการสถานศึกษา จำนวน 9 คน และครูผู้สอน จำนวน 175 คน สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ปีการศึกษา 2564 จากสถานศึกษาทั้งหมด 11 แห่ง รวมทั้งหมด 184 คน

1.2 ผู้ใช้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน โดยใช้วิธีเลือกอย่างแบบเจาะจง (Purposive Selection)

1.3 กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม กลุ่มตัวอย่างที่ตอบแบบสอบถาม จำนวน 175 คน โดยการสุ่มอย่างง่ายกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างตามตารางของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1986 : 345 อ้างถึงใน บุญชม ศรีสะอาด, 2560 : 43) จำนวน 118 คน ซึ่งเป็นครูผู้สอนของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จากสถานศึกษาทั้งหมด 11 แห่ง

2. เครื่องมือการวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการวิจัยโดยดำเนินการ ดังนี้

2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) แบบสอบถามมีลักษณะปลายปิด ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้ **ตอนที่ 1** ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามเกี่ยวกับอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check list) จำนวน 2 ข้อ **ตอนที่ 2** เป็นแบบสอบถามที่ใช้วัดระดับความคิดเห็นของครูผู้สอนที่มีต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยใช้กรอบแนวคิด 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ มีข้อคำถามจำนวน 25 ข้อ โดยคำถามใช้มาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) วัดระดับความสำคัญเป็น 5 ระดับ นำข้อคำถามในแบบสอบถามทุกข้อไปดำเนินการหาค่าความเที่ยงตรงตามเนื้อหา (Validity Content) โดยใช้เทคนิคการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (item objective congruence : IOC) ให้ผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน เป็นผู้ประเมิน พบว่า ข้อคำถามมีค่าดัชนีความสอดคล้องอยู่ระหว่าง 0.67 – 1.00 และจากการทดสอบหาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม พบว่า มีค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบัทรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.95

2.2 แบบสัมภาษณ์ เป็นแบบกึ่งโครงสร้างในลักษณะปลายเปิด (Open-Ended Question) เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี 5 ด้าน ประกอบด้วยด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ จำนวน 17 ข้อ โดยผ่านการตรวจสอบคุณภาพจากผู้เชี่ยวชาญ

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยดังนี้

การเก็บข้อมูลแบบสอบถาม แบบสัมภาษณ์ ผู้วิจัยขอหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครูมหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ส่งถึงผู้อำนวยการสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่กำหนด ผู้วิจัยนำส่งแบบสอบถาม จำนวน 118 ฉบับ ให้สถานศึกษา และเข้าไปสัมภาษณ์ผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 5 คน พร้อมหนังสือขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการสถานศึกษาเพื่อขออนุญาตสัมภาษณ์บริหารสถานศึกษา และเก็บข้อมูลครูผู้สอนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง โดยผู้วิจัยดำเนินการด้วยตนเองด้วยวิธีการเก็บข้อมูลจากการสร้างแบบสอบถามโดย google form ส่งให้กลุ่มตัวอย่าง และได้ข้อมูลผู้ตอบสอบถามกลับมา จำนวน 118 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100

ผู้วิจัยติดตามรับแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างด้วยตนเอง ตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสอบถามทุกรายการภายหลังจากการเก็บรวบรวมข้อมูล และนำข้อมูลที่ได้นำมาวิเคราะห์ตามขั้นตอนต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลในการคำนวณค่าทางสถิติดังกล่าวโดยอาศัยการคำนวณจากโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ดังนี้ 1. ข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถามได้แก่อายุ และ ประสบการณ์ในการทำงาน วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) 2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี วิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ยเลขคณิต (\bar{X}) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยการนำค่าเฉลี่ยที่ได้จากการวิเคราะห์ไปทำการเปรียบเทียบกับเกณฑ์เพื่อใช้ในการแปลความหมาย เป็นรายด้านและรายข้อ โดยใช้เกณฑ์การแปลความหมายของค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด, 2553, หน้า 121) ดังนี้

4.50 - 5.00 หมายถึง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับมากที่สุด

3.50 - 4.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับมาก

2.50 - 3.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับปานกลาง

1.50 - 2.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับน้อย

1.00 - 1.49 หมายถึง ความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในระดับน้อยที่สุด

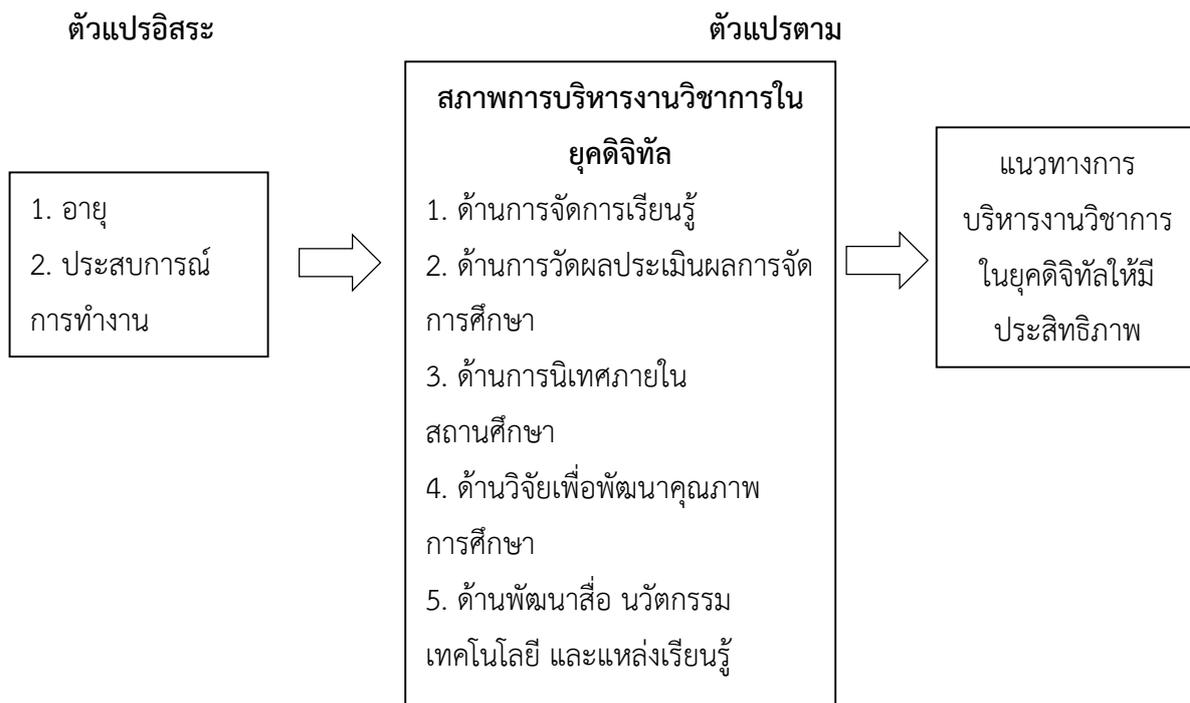
และ 3. วิเคราะห์เปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำแนกตามตัวแปรอายุ ประสบการณ์ในการทำงาน แบบสถิติทดสอบค่าเอฟ F-test โดยการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One-Way ANOVA) ทดสอบรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe's Method)

4.2 การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์

การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) เป็นเชิงคุณภาพมีวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ปลายเปิด เกี่ยวข้องกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยนำข้อมูลจากการสัมภาษณ์มาสรุปแล้วเขียนเป็นข้อมูลเชิงพรรณนา

กรอบแนวคิดในการวิจัย

กรอบแนวคิดการวิจัยแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยได้สังเคราะห์ เอกสารงานวิจัยจากนักการศึกษา 10 ท่าน ได้แก่ นุชเรศ คำดีบุญ (2564:1) สาคร มหาหิงค์และ เกรียงไกร ฐระพันธ์ (2563:180) ศิวพร ละหารเพชร (2562:103) จึงได้กรอบแนวคิด ดังนี้

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้ตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย สามารถสรุป ผลการวิจัยได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามตามอายุ และประสบการณ์ในการทำงาน

ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุระหว่าง 30 – 39 ปี 43 คน คิดเป็นร้อยละ 36.40 รองลงมาอายุ 40 – 49 ปี คิดเป็นร้อยละ 33.90 อายุมากกว่า 49 ปีขึ้นไป 24 คน คิดเป็นร้อยละ 20.40 และอายุน้อยกว่า 29 ปี 11 คน คิดเป็นร้อยละ 9.30 โดยมีประสบการณ์ในการทำงาน 11 – 16 ปี 39 คน คิดเป็นร้อยละ 33.10 รองลงมามีประสบการณ์ในการทำงาน 5 - 10 ปี 34 คน คิดเป็นร้อยละ 28.80 ประสบการณ์ในการทำงานมากกว่า 17 ปีขึ้นไป 28 คน คิดเป็นร้อยละ 23.70 และประสบการณ์ในการทำงานน้อยกว่า 5 ปี 17 คน คิดเป็นร้อยละ 14.40 ตามลำดับ ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 จำนวนและค่าร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามอายุและประสบการณ์ในการทำงาน

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
1. อายุ		
อายุน้อยกว่า 30 ปี	10	8.50
อายุ 30 - 39 ปี	43	36.40
อายุ 40 - 49 ปี	40	33.90
อายุมากกว่า 49 ปีขึ้นไป	25	21.20
รวม	118	100.0
2. ประสบการณ์ในการทำงาน		
ประสบการณ์ทำงานน้อยกว่า 5 ปี	18	15.30
ประสบการณ์ทำงาน 5 - 10 ปี	34	28.80
ประสบการณ์ทำงาน 11 - 16 ปี	39	33.00
ประสบการณ์ทำงานมากกว่า 17 ปี	27	22.90
รวม	118	100.0

2. สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี

ตารางที่ 2 สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีโดยภาพรวม

แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี	(n=118)			
	ระดับสภาพการบริหารงานวิชาการ ในยุคดิจิทัล			
	\bar{x}	S.D.	แปลผล	อันดับ
1. ด้านการจัดการเรียนรู้	4.34	0.60	มาก	1
2. ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา	4.30	0.64	มาก	2
3. ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.28	0.57	มาก	3
4. ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.10	0.65	มาก	5

5. ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้	4.25	0.67	มาก	4
รวมทุกด้าน	4.25	0.55	มาก	

จากตารางที่ 2 พบว่า สภาพการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}= 4.25$) และเมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าอยู่ในระดับมากทุกด้าน ซึ่งเรียงค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำ ได้แก่ด้านการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.34$) ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ($\bar{X}= 4.30$) ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ($\bar{X}= 4.28$) ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา และแหล่งเรียนรู้ ($\bar{X}= 4.25$) และด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ($\bar{X}= 4.10$) ตามลำดับ

3. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีจำแนกตามตัวแปรอายุ และประสบการณ์ทำงาน

ตารางที่ 3 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีจำแนกตามอายุ

ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล	อายุ								F	P
	อายุน้อยกว่า 29 ปี		อายุ 30 - 39 ปี		อายุ 40 - 49 ปี		อายุมากกว่า 49 ปีขึ้นไป			
	(n=11)		(n=43)		(n=40)		(n=24)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.ด้านการจัดการเรียนรู้	4.32	0.90	4.38	0.62	4.31	0.59	4.34	0.47	0.09	0.96
2.ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา	4.02	1.01	4.27	0.65	4.35	0.62	4.36	0.44	0.83	0.47
3.ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา	4.20	0.76	4.30	0.58	4.25	0.63	4.33	0.39	0.20	0.89
4.ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา	4.16	0.87	4.12	0.61	4.11	0.74	4.03	0.51	0.13	0.94

5.ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยี เพื่อการศึกษาและ แหล่งเรียนรู้	4.08	0.94	4.32	0.67	4.27	0.70	4.16	0.54	0.51	0.67
รวม	4.14	0.87	4.28	0.63	4.26	0.66	4.26	0.46	0.13	0.94

จากตารางที่ 3 พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ โดยรวม และรายด้านไม่แตกต่างซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่าง

ตารางที่ 4 ผลการวิเคราะห์เปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน

ความคิดเห็นของครูต่อ การบริหารงานวิชาการ ในยุคดิจิทัล	ประสบการณ์ในการทำงาน								F	p
	น้อยกว่า 5 ปี		5-10 ปี		11-16 ปี		มากกว่า 16 ปี			
	(n=17)		(n=34)		(n=39)		(n=28)			
	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.	\bar{X}	S.D.		
1.ด้านการจัดการเรียนรู้	4.23	0.72	4.37	0.68	4.25	0.57	4.50	0.41	1.16	0.32
2.ด้านการวัดผล ประเมินผลการศึกษา	4.24	0.82	4.22	0.66	4.31	0.58	4.41	0.56	0.52	0.66
3.ด้านการนิเทศภายใน สถานศึกษา	4.20	0.78	4.22	0.61	4.30	0.55	4.38	0.38	0.49	0.68
4.ด้านวิจัยเพื่อพัฒนา คุณภาพการศึกษา	3.97	0.90	4.16	0.66	4.04	0.61	4.20	0.50	0.60	0.61
5.ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรมเทคโนโลยีและ แหล่งเรียนรู้	4.20	0.92	4.29	0.70	4.20	0.64	4.29	0.55	0.20	0.89
รวม	4.16	0.85	4.25	0.66	4.22	0.59	4.36	0.48	0.59	0.68

จากตารางที่ 4 พบว่า ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีจำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

2.1 ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษารวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ข้อที่สูงที่สุด คือผู้บริหารสถานศึกษากำหนดนโยบายและแนวทางให้ครูผู้สอนใช้การวิจัยเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการเรียนรู้ กระบวนการทำงานครูผู้สอน ผู้เรียนรองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาให้คำแนะนำและเสนอแนวทางในการแก้ปัญหาการจัดการเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน โดยใช้การวิจัยผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ของสถานศึกษาผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดอบรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวิจัยแก่ครูผู้สอน ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาสนับสนุนให้ครูผู้สอนเผยแพร่งานวิจัยเพื่อการเรียนรู้

2.2 ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ร่วมนโยบายและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ข้อที่สูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์สภาพปัญหา ความต้องการ จำเป็นการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้รองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผลิต พัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้มีการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและภายนอกสถานศึกษา พัฒนาแหล่งเรียนรู้ให้มีความพร้อมและเหมาะสมสำหรับจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการสนับสนุนสื่อวัสดุ อุปกรณ์ เครื่องมือที่จำเป็นให้แก่ครูผู้สอนเพื่อใช้ผลิตสื่อการจัดการเรียนรู้ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้

2.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษารวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ข้อที่สูงที่สุดคือผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการวางแผนการ วิธีการตรวจสอบติดตามการนิเทศการจัดการเรียนรู้ โครงการหรือกิจกรรมภายในและภายนอกสถานศึกษาอย่างเป็นระบบรองลงมาคือ ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการจัดให้มีการนิเทศ โดยมีส่วนร่วมของครูผู้สอน ภาควิชาหรือฝ่ายและผู้ที่เกี่ยวข้องผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และภาควิชาหรือฝ่ายมีการแลกเปลี่ยนประสบการณ์เรียนรู้และให้คำแนะนำช่วยเหลือครูเกี่ยวกับการจัดการเรียนรู้ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูนำผลจากการนิเทศภายในมาปรับปรุงและพัฒนาการเรียนรู้อให้มีประสิทธิภาพตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ของการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษา

2.4 ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษาภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูงไปหาต่ำดังนี้ ข้อที่สูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์ การ วัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษารองลงมาคือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครู นำเทคโนโลยีมาช่วยในการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาตามความเหมาะสม ผู้บริหารสถานศึกษา ส่งเสริมให้ครูดำเนินการวัดผล และประเมินผลการจัดการเรียนรู้โดยเน้นการประเมินตามสภาพจริง ผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนในการพัฒนาเครื่องมือการวัดผลและประเมินผลให้ได้มาตรฐานของสำนักงาน กศน.ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการ วัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอน

2.5 ด้านการจัดการเรียนรู้ ภาพรวมและรายข้ออยู่ในระดับมากซึ่งเรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากสูง ไปหาต่ำ ข้อที่สูงที่สุดคือ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมครูจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้น ผู้เรียนเป็นสำคัญ และรูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัยรองลงมาผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ผู้เรียนคิดวิเคราะห์ แก้ปัญหาจากประสบการณ์จริง และให้ผู้เรียนใช้เทคโนโลยีเพื่อแสวงหาความรู้อย่างต่อเนื่องผู้บริหาร สถานศึกษาส่งเสริมครูผู้สอนนำเทคโนโลยีมาช่วยจัดการเรียนรู้ และให้ภูมิปัญญาท้องถิ่น ชุมชนมีส่วนร่วมใน การจัดการเรียนรู้ ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน จัดบรรยากาศสิ่งแวดล้อมที่เอื้อต่อการเรียนรู้ และ การจัดการเรียนรู้ในแหล่งเรียนรู้ตามลำดับส่วนข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดคือผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัด กระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความพร้อม ความสนใจและความถนัดของ ผู้เรียน

3. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของ สถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีจำแนก ตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

3.1 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีจำแนก ตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยีและแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

3.2 ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีจำแนก ตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านการจัดการเรียนรู้ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษาด้านวิจัยเพื่อ พัฒนาคุณภาพการศึกษา ด้านพัฒนาสื่อนวัตกรรมเทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ไม่แตกต่างกัน

4. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

จากแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้าน ผู้วิจัยจึงสรุปแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลในภาพรวม คือ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมก่อนนำไปจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนาให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้จัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูผู้สอน ผู้เรียน นำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน Line Group, Google Meet, Zoom จัดการเรียนรู้ออนไลน์ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กำหนดการวัดผลประเมินผลอย่างเป็นระบบชัดเจน มีการทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน นำแบบทดสอบออนไลน์ทดสอบย่อยระหว่างภาคเรียน สอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียนด้วยรูปแบบ On-Site และ On-Line นิเทศติดตามการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยรายงานข้อมูลการจัดกิจกรรมของสถานศึกษาด้วยระบบออนไลน์ ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนางานวิจัย และนำผลการวิจัยรูปแบบต่างๆ มาปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา

อภิปรายผลการวิจัย

การอภิปรายผลการวิจัยครั้งนี้ประเด็นสำคัญเกี่ยวกับแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีดังนี้

1. สภาพการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี

การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากสถานศึกษาทุกแห่งผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษามาเป็นลำดับแรก มีการส่งเสริมสนับสนุนงานวิชาการของสถานศึกษาในแต่ละด้านให้เกิดประสิทธิภาพ สอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564:106) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.1 ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา มีสภาพการบริหารงานงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนาการวิจัยของสถานศึกษาที่ส่งผลต่อการพัฒนาครู ส่งเสริมให้ครูจัดทำวิจัยทุกภาคเรียนอบรมให้ความรู้การวิจัยทุกประเภทแก่ครูอย่างต่อเนื่อง การนำผลการวิจัยมาพัฒนาการเรียนการสอน สอดคล้องกับงานวิจัยของทิพวรรณ วงษาลาก (2558:63) การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนโสตศึกษา ตาม

ความคิดเห็นของครูผู้สอนภาคกลางสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาคุณภาพการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.2 ด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ มีสภาพการบริหารงานงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีเพื่อการเรียนรู้ และแหล่งเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวิเคราะห์ความต้องการและความจำเป็นการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีเพื่อจัดการเรียนรู้ สนับสนุนสื่อ วัสดุ อุปกรณ์จัดกิจกรรม การพัฒนาสื่อ แหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องร่วมกันประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรม และแหล่งเรียนรู้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระราชวุฒินิติบัญญัติ (เพชรไพร), 2561:5) การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสัปปริสธรรม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น อยู่ในระดับมาก

1.3 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา มีสภาพการบริหารงานงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนกระบวนการและวิธีการนิเทศภายในสถานศึกษาอย่างชัดเจน โดยการแต่งตั้งคณะกรรมการนิเทศตามภารกิจงานของสถานศึกษา มีการประชุมวางแผนร่วมกับคณะนิเทศภายในสถานศึกษาเก็บรวบรวมข้อมูลวิเคราะห์และสรุปผลจากการนิเทศนำข้อมูลที่ผ่านการวิเคราะห์และสรุปผลแล้วมาแก้ไขหรือพัฒนา ร่วมกันออกแบบและกำหนดเครื่องมือนิเทศที่เหมาะสมกับงาน และลงพื้นที่นิเทศติดตามการดำเนินงานหรือกิจกรรมทุกกิจกรรมโดยวิธีการ On-Site และ On-line สอดคล้องกับงานวิจัยของสาคร มหาหงษ์และ เกียรติไกร ชูระพันธ์ (2563:180) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.4 ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา มีสภาพการบริหารงานงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผน กำหนดระเบียบ หลักเกณฑ์การ วัดผลและประเมินผลให้สอดคล้องกับหลักสูตรสถานศึกษา อย่างชัดเจนพัฒนาให้ความรู้การวัดผลประเมินผลแก่ครูผู้สอนอย่างสม่ำเสมอ ส่งเสริมให้ครูผู้สอนนำเทคโนโลยีมาช่วยในการวัดผลและประเมินผลแต่ละรายวิชาตามแนวทางที่สถานศึกษา กำหนด ประเมินตามสภาพจริงตามความเหมาะสมโดยรวมอยู่ในระดับมากสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชรี เนียมรัตน์ (2562:78) การบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัดเทศบาลนครหาดใหญ่ ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

1.5 ด้านการจัดการเรียนรู้ มีสภาพการบริหารงานงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาด้านการจัดการเรียนรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูผู้สอนจัดทำแผนการเรียนรู้ตามเนื้อหาสาระของหลักสูตร สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนโดยออกแบบกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ และรูปแบบการเรียนรู้ที่ทันสมัยนำเทคโนโลยีมาช่วยในการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ มีการ

จัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของผู้เรียนซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของศิวพร ละหารเพชร (2562:103) การศึกษาประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีสะเกษ เขต 2 ด้านการจัดการเรียนรู้ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ และประสบการณ์การทำงาน ดังนี้

2.1 ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำแนกตามอายุ โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษาให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการ การพัฒนางานวิชาการของสถานศึกษาในทิศทางเดียวกัน จึงทำให้การบริหารงานวิชาการไม่แตกต่างกัน โดยครูผู้สอนที่มีอายุต่างกันมีโอกาสการพัฒนาตนเองให้มีความรู้ ความสามารถด้านงานวิชาการต่างๆ ได้ใกล้เคียง ซึ่งไม่สอดคล้องกับวิจัยของวราพร สิ้นศิริ (2564: 142) ได้ศึกษาการบริหารงานวิชาการของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาตอนต้นพบที่ พบว่า ครูที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานวิชาการแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยผลที่ต่างกันอาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารงานวิชาการที่สอดคล้องกับสภาพการจัดการศึกษาในยุคดิจิทัล และให้ความสำคัญกับการบริหารงานวิชาการก่อนด้านอื่นๆ

2.2 ความคิดเห็นของครูผู้สอนต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี จำแนกตามประสบการณ์การทำงาน โดยรวมไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเนื่องจากครูผู้สอนที่มีประสบการณ์มากกว่าหรือน้อยกว่า ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากผู้บริหารสถานศึกษานำความรู้และประสบการณ์มาช่วยเพิ่มพูนความรู้ เสนอแนะเทคนิควิธีการต่างๆ ที่ได้พบปัญหาและการแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่ผ่านมาไม่เท่ากัน แต่มีความมุ่งมั่นที่จะบริหารงานวิชาการที่ดีเช่นเดียวกัน จึงทำให้ความคิดเห็นที่ไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับวิจัยของยุพา พรหมแย้ม (2562: 96) ได้ศึกษา เรื่อง การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 พบว่า ผลการเปรียบเทียบการบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 จำแนกตามประสบการณ์ในการทำงาน ไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

3. แนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี

ผู้วิจัยขอเสนอแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในยุคดิจิทัลทั้ง 5 ด้านให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ ผู้บริหารสถานศึกษามีการบริหารหลักสูตรสถานศึกษาแบบมีส่วนร่วมก่อนนำไปจัดการเรียนรู้ โดยพัฒนา

ให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความเข้าใจหลักสูตรก่อนนำไปใช้จัดการเรียนรู้ สนับสนุนให้ครูผู้สอน ผู้เรียน นำสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี แอปพลิเคชัน Line Group, Google Meet, Zoom จัดการเรียนรู้ผ่านระบบออนไลน์ ส่งเสริมการใช้แหล่งเรียนรู้ภายในและนอกสถานศึกษาจัดกิจกรรมการเรียนรู้แก่ผู้เรียน กำหนดการวัดผล ประเมินผลอย่างเป็นระบบชัดเจน มีการทดสอบก่อนเรียน – หลังเรียน นำแบบทดสอบออนไลน์ทดสอบย่อย ระหว่างภาคเรียน สอบกลางภาคเรียนและสอบปลายภาคเรียนด้วยรูปแบบ On-Site และ On-Line นิเทศ ติดตามการจัดการศึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยนำเทคโนโลยีมาช่วยรายงานข้อมูลการจัดกิจกรรมของสถานศึกษา ด้วยระบบออนไลน์ ตลอดจนการส่งเสริมให้ครูผู้สอนพัฒนางานวิจัย และนำผลการวิจัยรูปแบบต่างๆ มา ปรับปรุง พัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของนุชเรศ คำดีบุญ (2564:110) การ พัฒนาแนวการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 พบว่า มีผลการประเมินความเหมาะสมและความเป็นไปได้ โดยรวมและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาอุดรธานี เขต 4 เป็นเขตพื้นที่การศึกษาที่มีวัตถุประสงค์พิเศษ ซึ่งต้องมีการปรับปรุงพัฒนาในด้านต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง เพื่อให้เกิด ความสำเร็จบรรลุตามอุดมการณ์ และเป้าหมายของสถานศึกษา

ข้อเสนอแนะ

จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัด สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ข้อเสนอแนะจากผลการวิจัยในครั้งนี้

จากการศึกษาแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาสังกัดสำนักงาน ส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลให้มีประสิทธิภาพของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานส่งเสริม การศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรีภาพรวม ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่ามีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารควรพิจารณาการพัฒนาด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา ดังนี้

1.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมให้ความรู้เรื่องการวิจัยอย่างน้อย

ปีการศึกษาละ 1 ครั้ง

1.2 สนับสนุนงบประมาณให้ครูผู้สอนพัฒนางานวิจัยของตนเอง เช่น วิจัยในชั้นเรียน และงานวิจัยด้านการศึกษามากขึ้น

1.3 ให้ครูผู้สอนนำผลการวิจัยมาพัฒนาการจัดการศึกษาของสถานศึกษา มีการจัดกิจกรรม ประกวดผลงานวิจัยภายในสถานศึกษา

1.4 ให้รางวัลแก่ครูผู้สอนในการพัฒนางานวิจัย

1.5 การนำงานวิจัยของผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอนไปร่วมเผยแพร่กับหน่วยงาน

สถานศึกษา สถาบันการศึกษาทุกปีการศึกษา

2. การบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการวิจัยเพื่อพัฒนาการศึกษา พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา สนับสนุนให้ครูผู้สอนเผยแพร่ผลงานวิจัยเพื่อการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรพัฒนา ดังนี้

2.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรจัดกิจกรรมการนำเสนอ และเผยแพร่ผลงานวิจัยระหว่างบุคลากร ภายในสถานศึกษา และภายนอกสถานศึกษาระหว่างสถานศึกษาทุกปีการศึกษา

2.2 สนับสนุนงบประมาณให้ครูผู้สอนเข้าร่วมเผยแพร่ผลงานวิจัยกับหน่วยงานการศึกษา สถาบันการศึกษาทุกปีการศึกษา

3. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านพัฒนาสื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยี และแหล่งเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน และผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรม และเทคโนโลยีที่ นำมาใช้จัดการเรียนรู้มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด ดังนั้นควรพัฒนา ดังนี้

3.1 ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ครูผู้สอน ผู้เรียนมีส่วนร่วมในการประเมินการใช้สื่อ นวัตกรรม เทคโนโลยีที่นำมาใช้จัดการเรียนรู้ในทุกรายวิชาวิชาที่จัดการเรียนรู้

3.2 การประเมินตัวสื่อการเรียนรู้ และความพึงพอใจของครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้อง หลังจากจัดกิจกรรมการเรียนรู้เสร็จสิ้นเพื่อนำไปพัฒนา ปรับปรุงต่อไป

4. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการนิเทศภายในสถานศึกษา พบว่าผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนเสนอวิธีการวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรค ของการนิเทศภายในและภายนอกสถานศึกษามีค่าเฉลี่ย ต่ำสุด ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา ดังนี้

4.1 ผู้บริหารสถานศึกษา และครูผู้สอนควรร่วมกันวิเคราะห์ปัญหา อุปสรรคการจัดกิจกรรม การเรียนรู้ และกิจกรรมอื่นๆ ภายในและนอกสถานศึกษา

4.2 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน ผู้เกี่ยวข้อง รับฟังเสนอแนะวิธีการแก้ปัญหา อุปสรรค และแก้ไขปัญหา อุปสรรคต่างๆ ร่วมกัน

5. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการวัดผลประเมินผลการศึกษา พบว่า ผู้บริหาร สถานศึกษาจัดกิจกรรมให้ความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผลแก่ครูผู้สอนมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา ดังนี้

5.1 วางแผนงาน กำหนดโครงการกิจกรรมให้ความรู้แก่ครูผู้สอนเกี่ยวกับการวัดผลและ ประเมินผลอย่างภาคเรียนละ 1 ครั้ง

5.2 ส่งเสริมให้ครูผู้สอนให้พัฒนาความรู้ เกี่ยวกับการวัดผลและประเมินผล เช่น การให้ ครูผู้สอนเข้าอบรมกับหน่วยงานต้นสังกัด สถาบันการศึกษา หน่วยงานอื่นๆ ที่มีการอบรมให้ความรู้การวัดผล ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง

6. การบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัล ด้านการจัดการเรียนรู้ พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาส่งเสริมให้ครูจัดกระบวนการเรียนรู้ เนื้อหาสาระและกิจกรรมให้สอดคล้องกับความพร้อม ความสนใจและความถนัดของผู้เรียนค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรพัฒนา ดังนี้

6.1 ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ผู้เกี่ยวข้องควรร่วมกันวางแผนการจัดการเรียนรู้ก่อนจัดกิจกรรมทุกภาคเรียน

6.2 ให้ครูผู้สอนสำรวจความพร้อม ความสนใจ วิเคราะห์ความสามารถ ความถนัดของผู้เรียนรับฟังข้อเสนอแนะ ข้อคิดเห็นของครูผู้สอน ผู้เรียน

6.3 ครูผู้สอนและผู้เรียนร่วมกันออกแบบการจัดการเรียนรู้ในทุกเนื้อหาสาระก่อนการจัดกิจกรรมการเรียนในแต่ละครั้ง

7. การกำหนดแนวทางการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดชลบุรี ทั้ง 5 ด้าน ควรมีแนวทาง ดังนี้

7.1 สถานศึกษามีแนวทางการบริหารวิชาการของสถานศึกษาเป็นไปทิศทางเดียวกัน

7.2 การนำเทคโนโลยีมาช่วยในการบริหารงานในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา

7.3 ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน มีทักษะการใช้เทคโนโลยีดีอยู่แล้วควรร่วมมือกันวางแผนและพัฒนางานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

7.4 สถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดต่อไวรัสโคโรนา 2019 เทคโนโลยีจึงเป็นปัจจัยหนึ่งในการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษา ทั้งนี้ เนื่องจากเทคโนโลยีมีการพัฒนาและก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ผู้บริหารสถานศึกษา ครูผู้สอน ผู้เรียน และผู้เกี่ยวข้องควรพัฒนาทักษะ ความสามารถของตนเองให้มีความรู้เท่าทันเทคโนโลยีนำมาพัฒนาการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาปัญหาที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอื่น โรงเรียน วิทยาลัยมหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่น ๆ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการบริหารงานวิชาการในยุคดิจิทัลของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัยจังหวัดอื่น โรงเรียน วิทยาลัยมหาวิทยาลัย และหน่วยงานอื่น ๆ

เอกสารอ้างอิง

- นุชเรศ คำดีบุญ.(2564:1) การพัฒนาแนวทางการบริหารงานวิชาการของสถานศึกษาในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษาอุดรธานีเขต 4 การศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารและการพัฒนาการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- นุชรี เนียมรัตน์. (2562). การบริหารงานวิชาการของหัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้โรงเรียนสังกัด เทศบาลนครหาดใหญ่หลักสูตรปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตสาขาวิชาการบริหารการศึกษามหาวิทยาลัยหาดใหญ่.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2553). วิธีการทางสถิติสำหรับการวิจัยเล่ม 2 กรุงเทพฯ:สุวีริยาสาส์น.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2560). การวิจัยเบื้องต้น. กรุงเทพมหานคร: บริษัท สุวีริยาสาส์น จำกัด.
- ทิพวรรณ วงษาลาภ. (2558).การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารในโรงเรียนโสตศึกษาตามความคิดเห็นของครูผู้สอนภาคกลางสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาพิเศษ หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา
- พระราชวุฒ พลญาวชิโร (เพชรไพร). (2561). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามหลักสี่ปฐริศ ร ร ม 7 โรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดขอนแก่น สาขาวิชาพุทธบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณ์ราชวิทยาลัย.
- ยุพา พรหมแย้ม. (2562). การบริหารงานวิชาการของผู้บริหารสถานศึกษาในอำเภอบางบัวทอง สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานนทบุรี เขต 2 ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี.
- วราพร สิ้นศิริ. (2564). การบริหารงานวิชาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา นนทบุรี. วารสารมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชพฤกษ์.
- ศิวพร รหารเพชร. (2562). ประสิทธิผลการบริหารงานวิชาการสถานศึกษาขนาดเล็กตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุราษฎร์ธานีเขต 2 หลักสูตรครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา บัณฑิตวิทยาลัย. มหาวิทยาลัยราชภัฏสุราษฎร์ธานี.
- สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.(2551). พระราชบัญญัติส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย พ.ศ.2551.กรุงเทพฯ : สำนักงานส่งเสริมการศึกษานอกระบบและการศึกษาตามอัธยาศัย.
- สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน) รายงานผลการทดสอบ N-NET 2563 สถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน). (2563:1-5).

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ. (2560:1-4) แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2579. กรุงเทพมหานคร : บริษัทพรินทิงกราฟฟิค จำกัด.

สาคร มหาหิงค์และ เกรียงไกร ชูระพันธ์ (2563:180) การบริหารงานวิชาการในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาขอนแก่น เขต 4 วิทยาลัยพณิชยบัณฑิต มหาวิทยาลัยราชภัฏอุดรธานี.

หลักสูตรกิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน เพื่อการเชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษ

บ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา

Creating the creative activities and Korat local stories using the creation of community participation process for connecting the cultural ancient sculpture knowledge creating the group of young tour guide prototypes for the educational area in Nakhon Ratchasima Province

วุธยา สืบเทพ¹, อัจฉราพร ไครบุตร²,

พชรกฤต ศรีบุญเรือง³ และ จิรวัดน์ สิทธิธรรม⁴

มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา¹

มหาวิทยาลัยจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น²⁻⁴

**Wutthaya Suebthep¹, Atcharaporn Kraeibut²,
Phacharakrit Sriboonrueang³ and Jirawat Sitthitham⁴**

Nakhon Ratchasima Rajabhat University¹

Chulalongkornrajavidyalaya University Khon Kaen Campus ²⁻⁴

Corresponding Author, E-mail: kapko1990@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชนอำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน 2) เพื่อจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมาโดยมีการจัดทำในรูปแบบของคู่มือ สื่อ และนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ 3) เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการพูดเทคนิคการนำเสนอ องค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษบ้านด่านเกวียนในกลุ่มเยาวชนในรูปแบบของ “การจัดการความรู้” เปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากชุมชนเมืองกับ ชุมชนด้านเกวียน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จะก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ และรายได้แบบยั่งยืนในอนาคต

การวิจัยนี้ กำหนดพื้นที่การวิจัย จำนวน 1 พื้นที่ คือ อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา กำหนดข้อมูลปฐมภูมิ (Primary Data) เป็นข้อมูลที่ได้จากการใช้เครื่องมือ ดังต่อไปนี้ 1) แบบสอบถาม 2) การ

* วันที่รับบทความ : 26 กันยายน 2565; วันแก้ไขบทความ 15 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ :17 ตุลาคม 2565

Received: September 26, 2022; Revised: October 15, 2022; Accepted: October 17, 2022

สัมภาษณ์ 3) แบบประเมินผล และ 4) แบบประเมินผลความพึงพอใจของผู้ใช้หลักสูตรที่กำหนดตามรูปแบบ Focus Group รวบรวมข้อมูลทุติยภูมิ (Secondary Data) ควบคู่กันไปด้วย เพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความสมบูรณ์ขึ้น เครื่องมือวิจัยได้รับการตรวจ วิเคราะห์ สังเคราะห์ และประเมินเครื่องมือวิจัยโดยผู้เชี่ยวชาญ

ผลการวิจัย พบว่า เยาวชนได้รับการเพิ่มพูนทักษะและเทคนิคด้านการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นโคราช สามารถนำไปใช้เพื่อการเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำพิพิธภัณฑ์มีชีวิตบ้านด่านเกวียนได้ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 98 เยาวชนสามารถนำเทคนิคการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นด้านเกวียน จังหวัดนครราชสีมาและ กิจกรรมสร้างสรรค์ที่บรรจุไว้ในหลักสูตร ต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 98 เยาวชนได้เพิ่มพูนเทคนิคการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นบ้านด่านเกวียน จังหวัด นครราชสีมา อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 94 เครือข่ายเยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยและออกแบบ ให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90 เยาวชนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมสร้างสรรค์เรื่องเล่าใน พื้นที่บ้านด่านเกวียน ซึ่งได้มีการสอดแทรกวัฒนธรรมอัตลักษณ์บ้านด่านเกวียนไว้ในเรื่องเล่า อยู่ในระดับมาก คิดเป็นร้อยละ 90

คำสำคัญ : หลักสูตรกิจกรรมสร้างสรรค์, เรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราช, ด่านเกวียน

Abstracts

The purpose of this research was to Study are: The objectives of this research are: 1) To enhance the process of participation in youth groups in Muang District, Nakhon Ratchasima Province, creative activities and local stories in Korat by creating a community participation process. 2) To manage public relations knowledge Linking the knowledge and culture of ancient wagon-making to create a model youth tour guide in the Ban Dan Kwian educational area, Nakhon Ratchasima province by making it in the form of a manual. Media and Innovation for Learning 3) To develop the potential of speaking and presentation techniques the cultural knowledge of the ancient wagon construction to create a model youth tour guide in the Ban Dan Kwian educational area in the youth group in the form of “Knowledge Management” comparing academic results know from the urban community with Dan Kwian Community, Muang District, Nakhon Ratchasima Province will create a career and sustainable income in the future.

This research identified one research area, Chokchai District, Nakhon Ratchasima Province. The study determined the primary data as the data obtained by using the following tools: 1. Questionnaire 2. Interview 3. Evaluation form and 4. Assessment Form for using satisfaction of the courses specified in the focus group process. Secondary data was collected together as well. The data collection was obtained and completed information. Research instruments were examined, analyzed, synthesized and evaluated by specified experts.

The results of the research revealed that the youths were enhanced in storytelling skills and techniques specific to Korat. Can be used to be a youth tour guide model at Ban Dan Kwian Living Museum of 98% of the youth were able to apply local storytelling techniques at Dan Kwian. Nakhon Ratchasima Province and creative activities contained in the curriculum

Continue to generate income for yourself and your family in the future. at a high level accounted for 98 %. The youths have increased the technique of storytelling locally at Ban Dan Kwian. Nakhon Ratchasima Province at a high level 94% of the youth networks were involved in the research and design process to achieve results. at a high level 90% of the youths were satisfied with the story creation activities in Ban Dan Kwian area. which has inserted the cultural identity of Ban Dan Kwian in the story at a high level accounted for 90 percent

Keywords: Courses of Creative Activities; Local Stories of Korat; Dan Kwian

บทนำ

ในประวัติศาสตร์หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาบ้านเกวียน นับตั้งแต่สมัยอยุธยา ด้านเกวียนเป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำมูลที่อยู่ระหว่างเส้นทางการค้าขายระหว่างโคราชกับกัมพูชา โดยผ่านนางรอง บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชุขันธ์ ขุนหาญ จนถึงกัมพูชา บรรพบุรุษของชาวบ้านเกวียนเล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคนจากรุ่นสู่รุ่นว่าชาวบ้านเกวียนมีอาชีพทำนาไร่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูล โดยเริ่มเรียนรู้การทำเครื่องปั้นดินเผาจากชาวข่า ซึ่งเป็นชาวเขาเผ่าหนึ่งของตระกูลมอญ-เขมร เป็นชนพื้นเมืองเดิมที่มีถิ่นฐานอาศัยอยู่แถบลุ่มแม่น้ำโขง การทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวบ้านเกวียนยุคแรกส่วนใหญ่ปั้นเป็นภาชนะและเผาใช้ในครัวเรือน เช่น โอ่ง กระจ่าง ไห ครกฝนยา ปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากการปั้นเพื่อเป็นภาชนะสำหรับใช้ในครัวเรือนมาเป็นเครื่องประดับของตกแต่งบ้าน ของตกแต่งจัดสวนให้สวยงาม ตลอดจนเป็นสินค้าส่งออกไปขายยังต่างประเทศ สร้างชื่อเสียงให้กับชาวบ้านบ้านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นที่รู้จักของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ด้วยคุณสมบัติของดินบ้านเกวียนที่เมื่อเผาออกมาแล้วมีลักษณะเป็นสีสมฤทธิ์ มีเอกลักษณ์ของความเป็นเครื่องปั้นดินเผาบ้านเกวียนไว้โดยเฉพาะ ซึ่งควรแก่การศึกษาวิธีการปั้นเครื่องปั้นดินเผาให้เป็นที่ทราบขั้นตอนวิธีการทำ และประวัติศาสตร์ที่ยาวนานควรแก่การศึกษารวบรวมมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้เล่าตำนานเฉพาะถิ่นโคราช บ้านบ้านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

จากการศึกษาแผนพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2560-2564) ในประเด็นการสร้างโอกาสในการเปิดเสรีประเทศไทยและประเทศต่าง ๆ ที่อยู่ในกลุ่ม ประชาคมอาเซียน ให้มีการเปิดกว้างด้านการขยายฐานรากด้านการท่องเที่ยว โดยในแผนพัฒนาเศรษฐกิจฯ ฉบับดังกล่าวได้มุ่งเน้นให้เกิดการพัฒนาคนในทุกช่วงวัยให้มีความพร้อมในการเตรียมรับการเข้าสู่การเป็นประเทศเปิดเสรีในด้านต่าง ๆ

นอกจากนี้การจัดการความรู้ (Knowledge Management) นั้น ถือว่ามีส่วนสำคัญในการเรียนรู้ในทุกช่วงวัยในปัจจุบัน ความรู้จำเป็นที่เป็นทรัพย์สินอันมีค่าที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาในทุก ๆ ด้าน ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้เป็นวิธีการหนึ่งที่จะสามารถรวบรวมองค์ความรู้ที่มีอยู่ เกี่ยวกับการดำเนินการศูนย์อาเซียน ซึ่งกระจุกกระจายอยู่ในตัวบุคคลหรือเอกสาร เพื่อนำมาพัฒนาให้เป็นระบบ สามารถเข้าถึงความรู้ และพัฒนาตนเองให้เป็นผู้รู้ รวมทั้งปฏิบัติงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยจัดการความรู้ทั้ง 2 ประเภท คือ 1) ความรู้ที่

ฝังอยู่ในคน (Tacit Knowledge) เป็นความรู้ที่ได้จากประสบการณ์ พรสวรรค์หรือสัญชาตญาณของแต่ละบุคคลในการทำความเข้าใจในสิ่งต่าง ๆ 2) ความรู้ที่ชัดเจน (Explicit Knowledge) เป็นความรู้ที่สามารถรวบรวม ถ่ายทอดได้ โดยผ่านวิธีต่าง ๆ เช่น การบันทึกเป็นลายลักษณ์อักษร ทฤษฎี คู่มือต่าง ๆ และบางครั้งเรียกว่าเป็นความรู้แบบรูปธรรม ซึ่งรูปแบบในการจัดการความรู้มีหลายรูปแบบไม่ว่าจะเป็นรูปแบบโมเดลปลาทู ของ นพ.วิจารณ์ พานิช การจัดการความรู้ แบบ SECI MODEL ของ Nanoka และ Takeuchi (1995) ที่มุ่งยกระดับความรู้ให้สูงขึ้นอย่างต่อเนื่องเป็นวัฏจักรให้เกิดความยั่งยืน มี 4 กระบวนการ เริ่มจาก 1) การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ (Socialization) 2) การสกัดความรู้ออกจากตัวตน (Externalization) 3) การรวบรวมความรู้ (Combination) และ 4) การผนึกฝังความรู้ (Internalization) และการนำกระบวนการจัดการความรู้ (Knowledge Management Process) มาใช้เพื่อจัดการและพัฒนาความรู้ในการดำเนินการและบริหารศูนย์อาเซียนศึกษาได้ และโมเดลตามแนวทางของสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ ประกอบด้วย 7 ขั้นตอน ได้แก่ 1) การบ่งชี้ความรู้ (Knowledge Identification) 2) การสร้างและแสวงหาความรู้ (Knowledge creation and acquisition) 3) การจัดความรู้ให้เป็นระบบ (Knowledge organization) 4) การประมวลและกลั่นกรองความรู้ (Knowledge Codification) 5) การเข้าถึงความรู้ (Knowledge Access) 6) การแบ่งปันแลกเปลี่ยนความรู้ (Knowledge sharing) และ 7) การเรียนรู้ (Learning) (สำนักงาน ก.พ.ร.และสถาบันเพิ่มผลผลิตแห่งชาติ, 2548 : 5) ซึ่งกระบวนการจัดการความรู้ดังกล่าวช่วยให้เกิดการทบทวนองค์ความรู้ของผู้ที่ได้องค์ความรู้ใด ๆ มา สามารถนำไปขยายผลและต่อยอดเพื่อการพัฒนาตนเองและสังคมได้อย่างยั่งยืน การพูด คือ การแสดงออกถึงอารมณ์และความรู้สึกโดยใช้ภาษาและเสียงสื่อความหมาย การพูด เป็นเครื่องมือสื่อสารที่มีคุณภาพมากที่สุดในโลกการพูด เป็นสัญลักษณ์แห่งความเข้าใจระหว่างมนุษย์กับมนุษย์ กล่าวว่าการพูดเป็นพฤติกรรมของมนุษย์ซึ่งเกิดจากการเรียนรู้ไม่ใช่สัญชาตญาณมีหลักเกณฑ์ให้ศึกษาและฝึกฝนได้ ดังนั้น จึงถือว่าการพูดเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ ที่ว่าเป็น “ศาสตร์” เพราะมีหลักเกณฑ์และวิธีการวางไว้เป็นแนว สำหรับให้เรียนรู้และฝึกฝนตลอดจนสามารถพิสูจน์ทดลองได้

นอกจากนี้ความหมายของวาทปฏิบัติศาสตร์ วาท หมายถึง การพูด พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถานพ.ศ.2554 (ราชบัณฑิตยสถาน, 2556 : 1111) ให้ความหมายว่า คำพูด, ถ้อยคำ, ลัทธิ, ความเห็น วิทยา หมายถึง ความรู้พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556 : 1075) มักใช้ประกอบกับคำอื่น เช่น วิทยากร วิทยาการ จิตวิทยา สังคมวิทยา ปฏิบัติ หมายถึง การกระทำ ฝึกพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556 : 694) ให้ความหมายว่า ดำเนินการไปตามระเบียบแบบแผน เช่นปฏิบัติราชการ, กระทำเพื่อให้เกิดความชำนาญ เช่น ภาควิชาปฏิบัติ กระทำตามเช่นปฏิบัติตามสัญญา ศาสตร์ หมายถึง ความรู้ พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554 ให้ความหมายว่าวิชาความรู้ มักใช้ประกอบหลังอื่น ประวัติศาสตร์ มนุษย

ศาสตร์ (ราชบัณฑิตยสถาน. 2556 : 1143) ดังนั้น วาทวิทยา จึงหมายถึง วิชาความรู้ ฝึกพูดในสถานการณ์ต่าง ๆ กระทำให้เกิดความชำนาญ ด้วยคำพูด

จากความสำคัญและพื้นฐานข้อมูลที่สอดรับกับระหว่างแผนพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2560-2564) และแผนพัฒนาประเทศตามแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 11 (พ.ศ.2560-2564) ทำให้ผู้วิจัยได้นำองค์ความรู้ต่าง ๆ มาเรียบเรียงและจัดการความรู้ภูมิปัญญา ส่งผลให้ผู้วิจัยมีความสนใจที่ต้องการเตรียมประชากรในกลุ่มวัยต่าง ๆ ให้พร้อมหลักสูตรกิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน เพื่อการเชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณ สู่อการสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมาไปสู่การจัดการความรู้แบบมีส่วนร่วมในด้านการการเรียนรู้ตลอดชีวิต

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน
2. เพื่อจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่อการสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมาโดยมีการจัดทำในรูปแบบของคู่มือ สื่อ และนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้
3. เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการพูดเทคนิคการนำเสนอ องค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่อการสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียนในกลุ่มเยาวชนในรูปแบบของ “การจัดการความรู้” เปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากชุมชนเมืองกับ ชุมชนด้านเกวียน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จะก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ และรายได้แบบยั่งยืนในอนาคต

ระเบียบวิธีวิจัย

1. การทบทวนวรรณกรรม
ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง โดยศึกษางานเขียน เอกสาร ตำรา บทความทางวิชาการ และวิทยานิพนธ์ ที่เกี่ยวกับแนวคิดทฤษฎี
 - 1.1 ข้อมูลพื้นฐานหมู่บ้านวัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา
 - 1.2 องค์ความรู้แนวคิดด้านการพัฒนาชุมชน (Community Development) และการมีส่วนร่วมของ ประชาชน (People's Participation)

- 1.3 องค์ความรู้แนวคิดการพัฒนาชุมชนแบบพึ่งตนเอง (Self-Reliance Community Development)
- 1.4 องค์ความรู้แนวคิดการพัฒนายั่งยืนและแนวคิดเกี่ยวกับความเข้มแข็งของชุมชน
- 1.5 องค์ความรู้แนวคิดดัชนีภาพรวมความเข้มแข็งของชุมชน (The conceptual framework of the strength of community)
- 1.6. แนวคิดของการส่งเสริมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์วัฒนธรรมเพื่อความเข้มแข็งการท่องเที่ยวระดับชุมชน
- 1.7 แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับอัตลักษณ์ชุมชนด้านวัฒนธรรมเพื่อนำไปบูรณาการกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชนในการสร้างพิพิธภัณฑ์มีชีวิต
- 1.8 องค์ความรู้ความหมายและคุณค่าของการสร้างพิพิธภัณฑ์มีชีวิตเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวชุมชน
- 1.9 ความหมายและลักษณะของภาษาถิ่นโคราช
- 1.10 ความรู้พื้นฐานเกี่ยวกับวาทปฏิบัติศาสตร์
- 1.11 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2. การจัดเก็บข้อมูล

แผนการวิจัยและโครงการย่อยกำหนดแผนการดำเนินงานและผลผลิตนำส่ง (Output) ร่วมกับพื้นที่การวิจัยและหัวหน้าโครงการย่อยเพื่อให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามเป้าหมาย (Outcome) รายละเอียดตาม Gantt Chart ลำดับที่ 1-12

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณจากแบบสอบถาม โดยใช้การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ การหาค่าร้อยละ (Percentage) ค่าความถี่ (Frequency) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ขณะที่แบบประเมินสมรรถนะใช้ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) ในการวัดสมรรถนะ ทั้งนี้ได้ใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูปทางสถิติในการประมวลผลข้อมูล สำหรับหลักเกณฑ์ในการประเมิน

ผลการวิจัย

การวิจัย “หลักสูตรกิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน เพื่อการเชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษา บ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา” อภิปรายผลการวิจัยโดยวิเคราะห์ตามวัตถุประสงค์ดังนี้

1. เพื่อเสริมสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน

2. เพื่อจัดการความรู้ด้านการ

ประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมาโดยมีการจัดทำในรูปแบบของคู่มือ สื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

3. เพื่อพัฒนาศักยภาพด้านการพูดเทคนิคการนำเสนอองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียนในกลุ่มเยาวชนในรูปแบบของ “การจัดการความรู้” เปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากชุมชนเมืองกับ ชุมชนด้านเกวียน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จะก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ และรายได้แบบยั่งยืนในอนาคต จากการศึกษาสามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. เกิดกระบวนการมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา กิจกรรมสร้างสรรค์ และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชโดยอาศัยการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมชุมชน

เยาวชนได้รับการเพิ่มพูนทักษะและเทคนิคด้านการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นโคราช สามารถนำไปใช้เพื่อการเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์ประจำพิพิธภัณฑ์มีชีวิตบ้านด่านเกวียนได้ อยู่ในระดับมาก เห็นควรบรรจุหลักสูตรกิจกรรมสร้างสรรค์และเรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราชไว้ในหลักสูตรระดับจังหวัด อยู่ในระดับมาก มีการบรรจุกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์เรื่องเล่าในพื้นที่บ้านด่านเกวียน โดยมีการสอดแทรกวัฒนธรรมอัตลักษณ์บ้านด่านเกวียนไว้ในเรื่องเล่า อยู่ในระดับมาก เครือข่ายชุมชนด้านเกวียนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยและออกแบบให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก

2. เกิดการจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมาโดยมีการจัดทำในรูปแบบของคู่มือ สื่อ และนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้

เยาวชนมีความเข้าใจในข้อมูลที่ถูกบรรจุในแผ่นพับ (Leaflet) เพื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์มีชีวิตด้านการปั้น สามารถนำข้อมูลไปต่อยอดเพื่อการเป็นยุวมัคคุเทศก์ประจำพื้นที่ได้ในอนาคต อยู่ในระดับมาก เยาวชนมีความเข้าใจในข้อมูลที่ถูกบรรจุในวิดีโอคลิป (Video Clip) เพื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์มีชีวิต

ด้านการปั่น สามารถนำข้อมูลไปต่อยอดเพื่อการเป็นยุวมัคคุเทศก์ประจำพื้นที่ได้ในอนาคต อยู่ในระดับมาก ความพึงพอใจข้อมูลที่ถูกเผยแพร่ในเว็บไซต์ (Website) เพื่อประชาสัมพันธ์พิพิธภัณฑ์มีชีวิตด้านการปั่น ด้านรูปแบบ ความถูกต้องและความเหมาะสม อยู่ในระดับมาก

3. เกิดการพัฒนาศักยภาพด้านการพูดเทคนิคการนำเสนอการ องค์ความรู้วัฒนธรรมการปั่นด้านเกวียนแบบโบราณสู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาบ้านด่านเกวียนในกลุ่มเยาวชนในรูปแบบของ “การจัดการความรู้” เปรียบเทียบผลการเรียนรู้จากชุมชนเมืองกับชุมชนด่านเกวียน อำเภอเมือง จังหวัดนครราชสีมา จะก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ และรายได้แบบยั่งยืนในอนาคต

เยาวชนได้รับการเพิ่มพูนทักษะและเทคนิคด้านการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นโคราช สามารถนำไปใช้เพื่อการเป็นเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำพิพิธภัณฑ์มีชีวิตบ้านด่านเกวียนได้ อยู่ในระดับมาก เยาวชนสามารถนำเทคนิคการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นบ้านด่านเกวียน จ.นครราชสีมาและกิจกรรมสร้างสรรค์ที่บรรจุไว้ในหลักสูตร ต่อยอดเพื่อสร้างรายได้ให้แก่ตนเองและครอบครัวได้ในอนาคต อยู่ในระดับมาก เยาวชนได้เพิ่มพูนเทคนิคการเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นบ้านด่านเกวียน จังหวัดนครราชสีมา อยู่ในระดับมาก เครือข่ายเยาวชนมีส่วนร่วมในกระบวนการวิจัยและออกแบบให้เกิดผลสัมฤทธิ์ อยู่ในระดับมาก เยาวชนมีความพึงพอใจต่อกิจกรรมสร้างสรรค์เรื่องเล่าในพื้นที่บ้านด่านเกวียน ซึ่งได้มีการสอดแทรกวัฒนธรรมอัตลักษณ์บ้านด่านเกวียนไว้ในเรื่องเล่า อยู่ในระดับมาก

อภิปรายผลการวิจัย

เกิดหลักสูตรที่บรรจุกิจกรรมและเล่าเรื่องเฉพาะถิ่นโคราชในพื้นที่บ้าน ด่านเกวียนในหลายประเด็น เนื่องจากพื้นที่บ้านด่านเกวียนนี้มีประวัติศาสตร์หมู่บ้านเครื่องปั้นดินเผาบ้านด่านเกวียน นับตั้งแต่สมัยอยุธยา ด่านเกวียนเป็นหมู่บ้านริมแม่น้ำมูลที่อยู่ระหว่างเส้นทางการค้าขายระหว่างโคราชกับกัมพูชา โดยผ่านนางรอง บุรีรัมย์ สุรินทร์ ชุขันธ์ ขุนหาญ จนถึงกัมพูชา บรรพบุรุษของชาวบ้านด่านเกวียนเล่าสืบต่อกันมาหลายชั่วอายุคน จากรุ่นสู่รุ่น ว่าชาวบ้านด่านเกวียนมีอาชีพทำนาไร่บริเวณริมฝั่งแม่น้ำมูลโดยเริ่มเรียนรู้จากการทำเครื่องปั้นดินเผาจากชาวข่า ซึ่งเป็นชาวเขาเผ่าหนึ่งของตระกูลมอญ-เขมร เป็นชนพื้นเมืองเดิมที่มีถิ่นฐานอาศัยอยู่แถบลุ่มแม่น้ำโขง การทำเครื่องปั้นดินเผาของชาวบ้านด่านเกวียนยุคแรกส่วนใหญ่ ปั้นเป็นภาชนะและเผาใช้ในครัวเรือน เช่น โอ่ง กระจ่าง ไห ครกผนยา เป็นต้น โดยปัจจุบันได้มีการพัฒนารูปแบบผลิตภัณฑ์จากการปั่นเพื่อเป็นภาชนะสำหรับใช้ในครัวเรือนมาเป็นเครื่องประดับของตกแต่งบ้านของตกแต่งจัดสวนให้สวยงามตลอดจนเป็นสินค้าส่งออกไปจำหน่ายยังต่างประเทศ สร้างชื่อเสียงให้กับชาวบ้านด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา เป็นที่รู้จักของทั้งชาวไทยและชาวต่างชาติ ด้วยคุณสมบัติของดินบ้านด่านเกวียนที่เมื่อเผาออกมาแล้วมีลักษณะเป็นสีส้มฤทธิ์ มีเอกลักษณ์ของความเป็นเครื่องปั้นดินเผาบ้านด่านเกวียนไว้โดยเฉพาะ ซึ่งควร

แก่การศึกษาวิธีการปั้นเครื่องปั้นดินเผาให้เป็นที่ทราบขั้นตอนวิธีการทำและประวัติศาสตร์ที่ยาวนานควรแก่ การศึกษารวบรวมมาจัดทำเป็นหลักสูตรการเรียนรู้เล่าตำนานเฉพาะถิ่นโคราช บ้านด่านเกวียน อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา

การวิจัยนี้ได้สร้างกระบวนการมีส่วนร่วมในกลุ่มเยาวชนบ้านด่านเกวียน ทำกิจกรรมสร้างสรรค์และ เรื่องเล่าเฉพาะถิ่นโคราช เพื่อจัดการความรู้ด้านการประชาสัมพันธ์ เชื่อมโยงองค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้าน เกวียนแบบโบราณ สู่การสร้างเยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาด่านเกวียน จังหวัด นครราชสีมาโดยมีการจัดทำในรูปแบบของคู่มือ สื่อและนวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้ ท้ายสุด คือ เพื่อพัฒนา ศักยภาพด้านการพูดเทคนิคการนำเสนอ องค์ความรู้วัฒนธรรมการปั้นด้านเกวียนแบบโบราณ สู่การสร้าง เยาวชนมัคคุเทศก์ต้นแบบประจำเขตพื้นที่การศึกษาด่านเกวียนในกลุ่มเยาวชนในรูปแบบของ “การ จัดการความรู้” เปรียบเทียบผลการเรียน รู้จากชุมชนเมืองกับชุมชนด่านเกวียน อำเภอเมือง จังหวัด นครราชสีมา จะก่อให้เกิดการสร้างอาชีพ สามารถนำมาต่อยอดสู่การสร้างอาชีพและสร้างรายได้ให้แก่ชุมชน เพื่อการต้อนรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาเที่ยวพิพิธภัณฑน์มีชีวิตเพื่อการเรียนรู้ตลอดชีวิตด้านการภูมิปัญญาการ ปั้นในระดับสากลได้

จากผลการวิจัยเบื้องต้น สอดคล้องกับผลการศึกษาศักยภาพชุมชนเบื้องต้น เพื่อประเมินและวาง แผนการพัฒนาและการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน และยังเป็นการเตรียมความพร้อมชุมชนผ่านเครื่องมือ งานวิจัยเพื่อท้องถิ่นในการสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมระหว่างคนในชุมชนที่มีทั้งคนไทยภาคกลาง และชน เผ่าม้งที่อาศัยอยู่ร่วมกันอีกทั้งโครงการวิจัยนี้ยังเป็นอีกหนึ่งชุมชนรูปธรรมในการสร้างการเรียนรู้ร่วมกัน ระหว่างชุมชนท่องเที่ยว อุทยานฯ และสถาบันการศึกษา ได้แก่ มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม จังหวัด พิษณุโลก (ป้อ วชิรวงศ์วรกุล และคณะ, 2554 : 58)

จากผลที่เกิดขึ้นของโครงการวิจัย นอกจากจะทำให้ชุมชนบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้แล้ว ระหว่างดำเนิน โครงการจนจบโครงการยังมีการประสานภาคีที่เกี่ยวข้องเข้าร่วมมาทำงาน ส่งผลให้เกิดผลกระทบต่าง ๆ ตามมามากมาย เช่น

1) ชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันเพื่อศึกษาเรื่องราว วิถีวัฒนธรรม มีการสืบค้นข้อมูลบันทึกเรียนรู้และ ถ่ายทอดอย่างเป็นระบบ จะเห็นได้ว่าเกิดโปรแกรมและเส้นทางท่องเที่ยวที่เกิดจากการค้นหาความรู้ ข้อมูล โดยคนในชุมชน เป็นการให้ออกาสคนเล็ก ๆ ในชุมชนเล็กที่จะค้นหาตนเอง

2) ชุมชนสามารถรวมกลุ่มกันผ่านกระบวนการวิจัย ในการสืบค้นเรื่องราวของตนเองและกำหนด รูปแบบการท่องเที่ยวชุมชน อันเป็นจุดเริ่มต้นของการสร้างการมีส่วนร่วม เป็นการฝึกการทำงานเป็นทีม สะท้อนการมีส่วนร่วมได้อย่างชัดเจน เมื่องานวิจัยเพื่อท้องถิ่นเกิดขึ้น ทำให้การทำกิจกรรมต่าง ๆ เกิดการมี ส่วนร่วมระหว่างทั้งสองกลุ่ม

3) ชุมชนเกิดการพัฒนาศักยภาพในหลายๆ ด้าน เห็นได้จากการจัดการท่องเที่ยวเป็นเรื่องใหม่ของคนกลุ่มเล็ก ๆ บนดอยสูง ชาวบ้านต้องเรียนรู้ใหม่ทั้งหมด อาทิ การรวมกลุ่ม การบริหารงานแบบมีส่วนร่วม การจัดการต่าง ๆ การรับรองนักท่องเที่ยว การสื่อความหมาย การบริการต่าง ๆ และการบริหารจัดการการเงิน เป็นต้น การนำผลงานไปใช้ประโยชน์ เกิดขึ้น 3 ระดับ ได้แก่

1. ระดับชุมชน ชุมชนบ้านใหม่ ร่องกล้า สามารถจัดการการท่องเที่ยว ด้วยการใช้งานวิจัยเพื่อท้องถิ่น เป็นเครื่องมือในการสร้างความเข้มแข็งให้กับชุมชน จากเดิมที่ชาวบ้านม้งและคนไทยภาคกลางที่อาศัยอยู่ร่วมกันแบบต่างคนต่างอยู่ แต่เมื่อมีการท่องเที่ยวเป็นเครื่องมือทำให้ทั้งสองวัฒนธรรมสามารถฟื้นฟูและอนุรักษ์ จนสามารถเกิดระบบบริหารจัดการร่วม และสามารถพัฒนาด้านอื่น ๆ ได้อย่างต่อเนื่อง ได้แก่

1.1 การพัฒนาศักยภาพคนในชุมชนให้เข้มแข็ง การให้โอกาสคนม้งกลุ่มเล็ก ๆ ทำให้วันนี้ชาวบ้านสามารถคิด วิเคราะห์เรื่องราวของตนเองอย่างเป็นระบบแสวงหาความรู้ ติดตามสถานการณ์ท่องเที่ยวจากภายนอก และสามารถเป็นวิทยากรนำเสนอเรื่องราวของตนเองได้อย่างมีแบบแผน และสามารถพัฒนาคนในชุมชนท้องถิ่นให้เป็นมัคคุเทศก์มืออาชีพจนได้รับบัตรมัคคุเทศก์จากกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬาอย่างถูกต้องจำนวน 20 คน นับได้ว่าเป็นการสร้างเสริมความเข้มแข็งให้กับชุมชนทางหนึ่ง

1.2 การอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ เกิดการอนุรักษ์พื้นที่ป่าที่ไม่ขยายเพื่อการเกษตร แต่ปลูกชากระยะ 1,200 ต้น เป็นโครงการความร่วมมือระหว่างชุมชนและอุทยานฯ โดยอุทยานยังให้ทำการเกษตรเล็กน้อยเพื่อยังชีพในพื้นที่ใต้ต้นชากระยะที่เป็นการอนุรักษ์ที่ยังเอื้อต่อวิถีชุมชน

1.3 การฟื้นฟูวัฒนธรรม ประเพณี ขนเผ่าม้ง เกิดการรวมกลุ่มเยาวชนเพื่อเรียนดนตรีม้งและนำมาประกอบพิธีกรรมและใช้ในงานพิธีต่าง ๆ จนได้รับการสนับสนุนจากสำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ปี พ.ศ. 2553 ในการฟื้นฟูวัฒนธรรมท้องถิ่นเพื่อการท่องเที่ยว จากอดีตที่ไม่ค่อยให้ความสำคัญกับวัฒนธรรมดั้งเดิมของชนเผ่าม้งปัจจุบันมีการสืบสานและสืบทอดจากรุ่นสู่รุ่น และยังผลักดันสู่การเป็นหลักสูตรท้องถิ่นอีกด้วย

1.4 การมีส่วนร่วมของชุมชน จากงานวิจัยเพื่อท้องถิ่น ทำให้ชาวบ้านเกิดการรวมกลุ่มคิดศึกษาวางแผนจากที่ไม่เคยเขียนหนังสือก็สามารถใช้คอมพิวเตอร์ได้ และเกิดการพูดคุยกันเองในชุมชนอย่างต่อเนื่อง เกิดพื้นที่ให้คนไทยภาคกลาง (ครึ่งชุมชน) กับคนม้ง (ครึ่งชุมชน) ได้ทำกิจกรรมและการทำงานร่วมกันอย่างเป็นรูปธรรม

1.5 การสร้างความภูมิใจในความเป็นชาติพันธุ์ที่อยู่บนดอยสูง จากที่เคยถูกมองว่าเป็นชุมชนที่เอาแต่รุกรานและใช้ประโยชน์จากป่า วันนี้ชุมชนร่องกล้าพูดได้เต็มปากและสามารถสื่อสารกับคนภายนอกได้ถึงความเป็นชุมชนที่อยู่คู่อุทยานฯ และเป็นส่วนหนึ่งในการช่วยดูแล ปกป้อง รักษาป่าด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น และเป็นเสมือนผู้ดูแลป่าที่ไม่ต้องการเงินเดือนเพราะการดูแลป่าของชุมชนอยู่ในวิถีชีวิตด้วยการท่องเที่ยวโดยชุมชน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัยในครั้งนี้ ภายหลังจากที่ผู้วิจัยได้สรุปผลการดำเนินงาน โดยได้มีการเข้าสัมภาษณ์เชิงลึกเพิ่มเติม (In-Dept Interview) คืบข้อมูล (Feedback) ภาพรวมของการวิจัยแก่ท้องถิ่นอำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา โดยจัดการประชุมแบบออนไลน์โดยใช้ Zoom Online Conference โดยได้พบผู้บริหารและผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย รวมทั้งสิ้น จำนวน 8 คน เมื่อวันที่ 20 สิงหาคม พ.ศ.2564 จึงได้รับบทสรุปและข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์

1. ประชุมยังเห็นว่าการดำเนินการวิจัยครั้งนี้ มีระยะเวลาที่ไม่มากพอ ที่จะสร้างสำนึกรักบ้านเกิดได้อย่างยั่งยืน ในการนี้ ผู้บริหาร อำเภอโชคชัย จังหวัดนครราชสีมา ต้องการให้ทางทีมวิจัยโดยมหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมาส่งบุคลากรเพื่อจัดการอบรมด้านสำนึกรักบ้านเกิดและวางแผนในศิลปวัฒนธรรมการปั้นดินเผาบ้านด่านเกวียนโชคชัยอย่างต่อเนื่อง โดยต้องการให้ดำเนินการจัดอบรมเชิงปฏิบัติการด้านสร้างสำนึกรักบ้านเกิดในกลุ่มผู้นำท้องถิ่น ประชาชนและเยาวชนอย่างต่อเนื่อง

2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 สร้างหลักสูตรพิพิธภัณฑ์มีชีวิตการเล่าเรื่องบนเส้นทางทางท่องเที่ยวโคราชจีโอพาร์ค จังหวัดนครราชสีมาภายใต้หลักสูตรทางพหุวัฒนธรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

2.2 “สร้างหลักสูตรพิพิธภัณฑ์เมือง จังหวัดนครราชสีมาภายใต้หลักสูตรการเล่าเรื่องทางพหุวัฒนธรรมและเทคโนโลยีดิจิทัล

เอกสารอ้างอิง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2548). *การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2562). *การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. แผนปฏิบัติการท่องเที่ยวเชิงนิเวศแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร.

กัลยา วาณิชย์ปัญญา. (2549). *สถิติสำหรับงานวิจัย*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

คณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ. (2560). *แผนพัฒนาการท่องเที่ยวแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2560 – 2564)*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานกิจการโรงพิมพ์องค์การสงเคราะห์ทหารผ่านศึก.

จรัญวิไล จรุงุโรจน์, ม.ล. (2560). *เทคนิคการวิจัยทางภาษาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

- ป้อ วชิรวงษ์วรกุล และคณะ (2554). *การศึกษาศักยภาพชุมชนเบื้องต้น เพื่อประเมินและวางแผนการพัฒนา และการจัดการท่องเที่ยวโดยชุมชน*. พิษณุโลก: มหาวิทยาลัยราชภัฏพิบูลสงคราม
- ราชบัณฑิตยสถาน. (2556). *พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2554*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์ นามมีบุ๊คส์.
- Pfister, R. E. (2000). *Culture as a Tourism Resource: Aboriginal Views on the Privileges of Storytelling. (Chapter 6) in Tourism and Development in Mountain Regions*. New York: CABI Publishing.

Review of flexible management of human resources

Yali Kang

Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand

E-mail: 272908411@qq.com

Abstracts

In view of the impact of the internal and external environment, enterprises must adopt appropriate flexible management to cope with the impact of these changes to ultimately achieve the organizational goals. Our research seeks to seek an appropriate flexible management model of human resources to promote positive and organizational performance. Through literature combing and comparative research, we found that human resource flexible management will show dynamic adaptability and can adapt to the changing environment, so as to play a greater role in the enterprise organizational performance improvement.

Keywords: human resource flexible management; internal flexibility; external flexibility

Introduction

The dynamic change in the external environment of the enterprise accelerates the organizational change, and also requires the active adjustment of the existing human resource management. The changing external environment makes enterprise managers pay more attention to the resulting problems, and accelerate the exploration of effective ways to solve these problems. Organizational structure must be able to adapt to environmental changes, although traditional organizational structure plays an important role in the development of the past, but in the rapidly changing environment, the organizational structure is no longer suitable, flexible organizational structure has become its alternative successful mode, in order to realize this change, enterprises also need to realize flexible human resource management, so as to realize the matching of organizational structure and management practice. In addition, the increased competition has also caused changes in job design, member structure, employee skills and other aspects, which require human resource management to be improved.

Therefore, many enterprise managers hope to find a management mode that can stimulate the potential of employees and adapt to the changing environment in the new era, in order to more stimulate the work enthusiasm of employees. Therefore, the enterprise organizers should be committed to developing better human resource channels, more diversified incentives to employees, stimulate the active development of the whole organization with flexible strategic innovation policies, and enable the enterprise to cope with the challenges brought by the changing external environment by improving the organizational performance.

With the rapid development of science and technology in the new era, it has also brought more fierce market competition to enterprises. In order to obtain more market resources, the intensity of strategic interaction has also been improved, and the competition has become more dynamic competition (Zhang Jiayue, 2021: 65-71.). In this context, flexible human resource management has greater advantages compared with other management modes, which is also a

starting point for enterprises to obtain more markets. And this management mode can also enhance the enthusiasm of employees, make employees work more positive, more serious efforts to work, stronger behavior motivation, it also provides the conditions for enterprise cohesion, to further enhance enterprise core competitiveness, promote the enterprise get greater development space in the competition (Chen Yijuan, 2018: 81-82.). Therefore, it is of great practical significance to study the development of the flexible management of the enterprise in human resources from the level of the enterprise organization performance.

Research background

In today's era, driven by science and technology, the competition of enterprises is becoming more and more fierce, and the internal and external environment is also gradually showing diversified and complex changes:

On the one hand, the enterprise strategic interaction becomes more frequent, the original static competition is gone, and the external environment is in the process of great rapid change; on the other hand, it is difficult to maintain its competitive advantage, and the internal environment has more changing factors. In view of the impact of the internal and external environment, enterprises must adopt appropriate flexible management, to deal with the impact of these changes, and finally achieve the organizational goals. While the human resource, as the most important production factor, the level of flexible human resource management ability directly affects the improvement of enterprise competitiveness. In the strategic human resource management framework, human resource "flexibility" has developed into the core concept (Lepak et al., 2003: : 681-703), the introduction of flexibility into its framework is a new research direction (Sanchez, 1995: 135-159). Moreover, some scholars said that the human resource flexibility can actively promote the improvement of the enterprise organizational performance, and we should have a deeper understanding of the intermediary role of the human resource flexibility in the enterprise organizational performance (Wright & Snell, 1998; Way, 2006: 1098-1131).

Under the dynamic environment change, the enterprise structure and production skills continue to change, skills update required cycle is shorter and shorter, the development of all kinds of information services increasingly perfect and mature, which makes consumption demand and consumption habits more diversified, at the same time, these changes make the organization in the face of environmental uncertainty increased, various uncertainty factors, and mutual relationship, make the enterprise internal decision-making difficulties, thus affecting the enterprise performance.

Research meaning

There are many continuous competitive advantages of the whole asset appraisal institution. However, fundamentally, the advantage of human resources is the most fundamental reason, which directly determines the success or failure of institutional development. For asset appraisal institutions, only by constantly improving their core human resource management capabilities and realizing high-quality human resource management can they continuously provide high-level services and gain continuous competitive advantages.

1 Theoretical significance

The development of management theory must be able to match with the environment. At present, scholars mainly focus on organizational innovation, dynamic response ability and environmental adaptability. In the market competition, enterprises that break the old rules and dare to make changes replace the traditional rigid system management with flexibility, which thus changes the enterprise management theory.

2 Practical significance

In practice, flexible human resource management is manifested in different ways, which has important practical significance for the improvement of enterprise organizational performance: (1) In the flexible management of human resources, for enterprise organizational performance, skill flexibility can achieve performance improvement. (2) Employee behavior flexibility can improve organizational performance. (3) Practical flexibility can improve organizational performance.

Whether it is human resource behavior or skill flexibility, it is realized through human resource practice, Therefore, practice flexibility is very key.

Literature review

1. Flexible management concept

The proposal of flexible management is a new concept extended on the basis of the original implemented rigid management concept, which represents the ability to adapt and respond to the changes existing in the management. In the 1950s, the concept of flexible management was first mentioned in the West. The ideological basis of this concept is "humanism". Therefore, people-centered and human needs are the core point of flexible management. This people-oriented management mode enables enterprise organizations to have a stronger ability to deal with changes, so as to promote the completion of enterprise organization goals.

"Flexible" is the translation of "Flexibility", which is originally intended as adaptability, elasticity, flexibility, etc., which represent physical characteristics. Later, it is applied to the skills and behaviors of "human", and the concept of flexibility in human resources forms the flexibility of human resources. Although flexibility is not clearly defined at present, the ability of enterprises to adapt to environmental changes is the consensus of most scholars on flexibility. Flexible ability can promote enterprises to grasp a stronger competitive advantage (Hou Yulian, Wang Yingjun, 2003 : 14). Some studies point out that scarcity, irreplaceability, value and difficulty to imitate are the characteristics of human resource flexibility. Therefore, human resource flexibility is a core competitive resource of enterprises and can form a strong competitiveness (Bhattacharya, 2005 : 622–640). From the perspective of resource view, the internal organization is the source of human resources flexibility, rather than from the outside. However, for enterprises developing in emerging technologies, emerging industries and other fields, this theory lacks sufficient explanatory ability. Many scholars point out that organizations should constantly develop innovation competitiveness in a dynamic environment, which is the so-called "dynamic ability". Milliman (1991 : 318-339) analyzed that human resource flexibility is actually the dynamic ability to effectively respond to and adapt to the human resource system in the face of changes in the internal and external environment. And analysis from the dynamic ability level, human resources management system and human capital is the core competitiveness of human resources, human resources system through the effective allocation of human capital, can play the advantages of human

resources, thus, the enterprise organization ability can be reflected by the human resource management system (La-do & Wilson, 1994: 681-698). Therefore, from the perspective of dynamic capability and flexibility theory, the human resource flexibility of enterprises can be divided into two parts, one is human resource system flexibility, and the other is human capital flexibility.

2. Concept of flexible HR management

Flexible human resource management: This is a new concept extended from the traditional rigid management, which is relative to the rigid management. Zheng Qixu (1996:3-23) said that this is the opposite concept, and rigid management is the old management mode, while flexible management is the new management mode, which is the innovation and development of management theory. The promotion of human nature is the starting point of flexible management of human resources. Compared with the rigid supervision and restriction management mode of rigid management, flexible management is to use non-compulsory measures to make employees consciously identify them from the aspects of culture and ideas, so as to achieve the enterprise goals. Flexible management can realize the integration of organizational goals and vision with personal values and goals. On the basis of people-oriented, employees can have consciousness, improve their innovation ability and sense of belonging, so as to realize the independent management of employees.

Qian Zhaoji (1999:444)'s research on flexible management of human resources is based on the concept of "benevolence", which pointed out that it is a non-mandatory flexible control mode, which is developed based on the relationship between thought and behavior. In addition, through the way of "benevolence", flexible management can be more effective organization goals, using flexible management, can let employees produce behavior consciousness, improve enthusiasm, realize independent management, enhance innovation ability, promote self innovation is effectively enhanced, make the staff really become the enterprise high quality resources and the source of competitive advantage, so as to achieve the purpose of flexible management.

Dai sha (2005: 365-366) and others pointed out that in the flexible human resource management, it includes not only employees, but also leaders, especially leaders, who are the sponsors of making rules, and must also abide by the set standards, so as to play a lead role. In addition, it is not only necessary to strengthen the "people-oriented" management, but also necessary to ensure that the management is more personalized, reflecting a strong human touch, and can let employees participate in the enterprise management, improve the management ability of employees, so as to achieve better self-management, which also provides a greater guarantee for the realization of organizational goals.

Flexible management research

With the development of social economy, the traditional human resource management can no longer provide more support for the development of modern enterprises, and its role in the development of enterprises is becoming weaker and weaker, while in promoting the development of enterprises, the flexible management of human resources plays an important role and significance. Therefore, based on the concept of flexible management of human resources, this paper analyzes the flexible management of enterprises from the aspect of necessity.

In his research, Hart pointed out that flexibility is actually the adaptability shown by the organization under the influence of uncertainty, especially in the blur of market demand and fierce competition. The Mandelbaum (1978:6) research also showed that the general definition of flexibility refers to the ability of enterprises to respond to market changes. Breton (1996)

pointed out that in the face of a changing market environment, corporate decision-making, execution, and the speed of solving problems are all manifestations of flexibility. In addition, some scholars believe that flexibility is actually the response ability of enterprises in the face of emergencies.

In addition, compared with the traditional rigid thinking, flexibility is a completely opposite concept, so the conflict between these two types of management is inevitable. Specific analysis, rigid management is based on the performance to improve this goal, through all kinds of standard system of mandatory measures and constraints to manage employee behavior, therefore, the requirements on management according to the rules and regulations and goals, as far as possible to achieve predetermined goals, and through the system to constraints on employee behavior, efficiency and benefit is the final standard of judgment, and the system also limits the development of employee personality. Flexible management is a new people-oriented management mode, is more is a kind of attach importance to personal development, inclusive management, it no longer limit the personality development of employees, employees have a certain autonomy and development space, and self management is also a major content of flexible management, no longer use institutional constraints, but from the cognitive level, let employees actively accept organizational goals, and take the initiative to complete organizational tasks. In short, flexible management is more about choosing non-material means to motivate employees, so as to improve organizational performance.

Current research shows that there are various definitions of organizational structure, but most scholars say that a definite framework system of an organization is the organizational structure, which can ensure the orderly development of decision-making, division of labor, cooperation and implementation within the organization. From the form of expression, there are two types of organizational structure, organic type and mechanical type. Mechanical organizational structure is a solidified organizational structure, which is produced in the rigid management mode, through the rules and regulations to achieve management. Organic organizational structure is the flexible structure that pays attention to personalized employees, which is the organizational structure corresponding to flexible management, and to realize reasonable management on the basis of people-oriented. Therefore, we should choose the organization from the aspects of market risk and operating environment. In a complex and changeable environment, flexible structure can bring greater advantages, and also can effectively improve the level of flexible management.

Research on Strategic Flexible Management

Arthur (1994: 295) selected 35 large manufacturing groups, studied and analyzed the data of these enterprises, and pointed out that compared with the rigid management mode, flexible management can motivate employees, be more active to work and study, and improve job satisfaction. MacDuffie (1995: 197-221.) investigated and analyzed more than 60 oil production plants around the world. The results show that the management entity system adopted by the enterprise is a flexible management combined with strategic objectives, which can enhance the enthusiasm of employees, and also enhance the competitiveness of the enterprise's products, and create greater benefits. Applebaum (2000:149-195.) investigated and analyzed the heavy industry enterprises, carried out the analysis from the market valuation level, and pointed out whether the production process and human resource allocation of the enterprises are oriented by economic benefits, which has a direct impact on their market valuation. Through combing and summary, the flexible human resource management system can enhance the work enthusiasm of employees and create higher work efficiency, thus promoting the improvement of enterprise benefits.

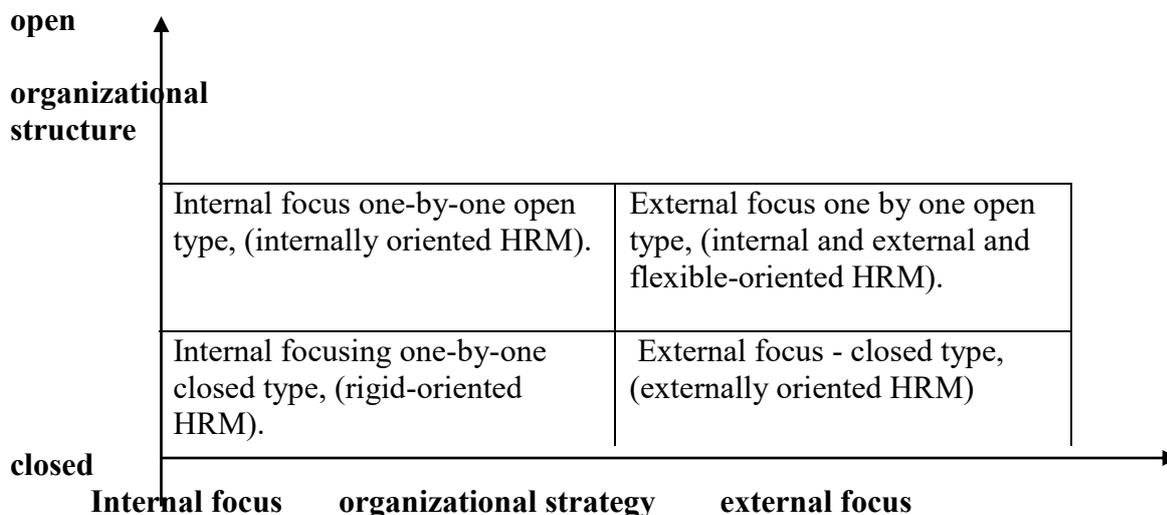
Steven (2001:104-116) analysis said that employee performance will have greater volatility impact on enterprise service quality, flexible human resources system, can make employees produce identity, improve satisfaction, making better employee performance, to make the enterprise service quality better, make customer satisfaction, increase customer loyalty, it also shows the organization identity, human resources strategy system, there is a close correlation between customer loyalty.

Wright & Snell (1998: 756-772) analyzed that in the fierce competition environment, enterprises to improve the matching degree of position strategy, in fact, this is also the core value of strategic oriented human resource management in the implementation process. The matching here actually represents the degree of fit of each department in the code of conduct, goals, work links and other aspects. At present, scholars focus on the in-depth analysis of the matching from the two levels of individual employees and functional departments. In these two aspects, only by improving the matching degree can the market competitiveness be enhanced.

In a stable market environment, the internal coordination of human resource management system can improve the performance and enhance the market position, so many scholars introduced this flexible factor in the changing market environment, and demonstrated the influence of management practice, which lays a theoretical foundation for the subsequent research on the relationship between flexible management and organizational performance.

Flexible HR management configuration based on multiple matching

Based on the concept of the previous configuration, Based on the concept of configuration theory, Based on the concept of flexible strategy of human resources, Combined with Quinn's original competitive architecture model (CVF), In the analysis of this paper, The whole formed by the combination of various elements of comprehensive human resources, To synthesize the mutual synergistic effect between the various elements, Thus, the two dimensions of organizational human resource structure model and human resource strategy are selected to carry out the standard division, Mainly used to analyze the human resource management system, By making a combination of each other, Regeneration a new horizontal module form, Through this analysis and refining, Not only reflects the horizontal matching between the human capital management system and the human resources practice, It will also reflect that the human resource management mode needs to match with the organizational structure, organizational strategy and other vertical matching, The following figure shows the refined typical human resource flexible management mode.

1Figure 1 Configuration of human Resource flexible Management

1. Internal flexibility theory of human resources

Internal Flexible Guided HRM (Internal Focus- -Open HRM). The HRM model focuses more on internal flexibility management, emphasizes the stable employment and guarantee of the team, and uses rich job content, job rotation, authorization, job remodeling, and employee participation to achieve differentiated internal team training. Not only to carry out skills training, but also need to strengthen the training of staff communication, social, customer relationship maintenance and other abilities, so that the team's skill combination ability can be further improved.

From the research progress of the western developed countries, the system rules, workflow design, organizational structure and incentive system of the flexible enterprise human resources management are the most common four aspects.

Flexible rules and regulations are to ensure the long-term and stable development of enterprises, and can achieve orderly and efficient development. Traditional rigid norms are highly mandatory and clearly targeted, but too single and lack of flexibility, which can easily make employees' reverse psychology and dissatisfaction. The biggest characteristic of flexible organizational structure that is different from traditional enterprise organizational structure is its flat organizational structure, which is particularly prominent in asset appraisal institutions. The assessment focuses on the external environment and market changes, focusing on the efficiency and accuracy of information transmission. Employee communication and information sharing are required to form a strong paradigm community; flexible workflow design changes the original traditional hard management mode to form a more flexible development strategy, which can stimulate employee subjective initiative and employee creativity; flexible incentive system is the top priority in the flexible management of enterprise human resources. Human resources are the core resources of enterprises, while evaluation institutions are knowledge-based enterprises. Therefore, they have high professional requirements for personnel. Talents are the most important resources of evaluation institutions, which is related to the success or failure of the development of institutions. So, in the enterprise to implement human resource management strategy, flexible incentive system is an inevitable development trend, not only to build multiple, flexible and stable salary reward system, also need to create more relaxed and comfortable working environment for employees, increase its

work autonomy and self management, make it have a strong sense of ownership.

Therefore, the construction of enterprise rules and regulations should be moderately flexible mode change, so that enterprises can carry out real-time reform with the continuous change of the environment. We should listen to the opinions of employees, respect their ideas, reflect a more democratic side, and make the enterprise operation more flexible. Systematization and standardization are only the basic requirements for knowledge-based employees, but also need to pay attention to their creativity and thinking. Therefore, enterprises should strengthen flexible management, in the design of workflow and content, under the premise of the whole enterprise organization performance improvement, fully consider the personal value of employees, improve employee satisfaction, so as to enhance the centripetal force of the enterprise.

2. External flexibility theory of human resources

External soft-oriented HRM (external focus-closed HRM). This flexible model is a balance of using external resources to achieve skill needs and labor cost control. That is to say, through the flexible job allocation strategy, if some of the skilled personnel in the enterprise position is short, it can be made through temporary employment or recruitment. However, this kind of employment method is generally used for skilled positions, and the corresponding configuration form is generally part-time / part-time employees, external experts or consultants, self-employed employees, etc.

The market not only provides enterprises with a lot of resources and opportunities, but due to the limited nature of enterprise resources, they have to conduct market segmentation or choose the key areas. The fierce confrontation between enterprises urgently needs the enterprises themselves to adjust their existing business philosophy and strategic guidance to adapt to the changes of the external environment. Therefore, for the external environment for enterprises to develop outward, how to avoid the competition of other industry rivals and implement effective human resources policies to enhance the competitive advantage of the external market with the greatest possibility is the most important thing for enterprises to win in the competition.

The effectiveness of the various activities of the enterprise itself depends largely on the expertise, knowledge reserve, and commitment of credit of the internal employees. The implementation of human resource flexibility will help the new entering enterprises to better adapt to the complex and changeable external environment and the diversified needs faced by the enterprises in the operation process, so as to improve the adaptability and organizational performance of the enterprise. The flexible integration and allocation of the existing human resources is the optimal strategy to enter the new enterprises in the initial dilemma of less resources and "new access barriers" (Wang Lingling, Zhao Wenhong, 2017:1-12).

Enterprises can realize the sustainable competitive advantage of their organizational performance only when they newly enter the market and can timely seek opportunities and benefit activities and combine them with effective human resource management strategies. At this time, flexible human resource management, as a flexible and flexible organizational strategy, can bring continuous competitive advantages to enterprises.

3. Human resources are both inside and outside the flexible theory

Internal and external and soft-oriented HRM (external focus- -open HRM). This flexible mode pays more attention to the internal and external elastic penetration and balance of human resource management. Firstly, to encourage internal employees, strengthen their knowledge sharing, skill development, team cooperation, and secondly, under the concept of absorbing external talents, including internal entrepreneurship, crowdsourcing platform, informal employee configuration, and external alliance.

Research conclusions and recommendations

1 Research conclusions

According to the above analysis, it can be seen that current scholars have an extensive discussion on the concept of flexibility, but there is still no consensus on the conceptual cognition. In the past literature, it can be seen that the concept of flexibility mainly includes the following points: First, it is believed that flexibility is the stress adjustment of enterprises in the changing environment. Flexibility is mainly to find out effective ways to deal with all kinds of mutational environment, and it is also the resilience of enterprises to ensure their own survival and development in the turbulent market. Second, from the perspective of the organization's superior resources stock, we believe that flexibility is the integration of the stock resources, to achieve the improvement of their own competitiveness, so that the ability to actively respond to the mutated environment. By summarizing the above definition of flexibility, this paper regards it as "adaptive tolerance", and also the balance ability of the organization. It can not only absorb external pressure, and quickly respond to the new environment, but also shows the balance between the autonomy and control of the managers.

To sum up, although many scholars have analyzed the relationship between human resources flexibility and organizational performance, obtained a series of research results, however, the relationship between the two still has some deficiencies: (1) most of the research from the overall effect of human resources flexibility and intermediary effect analysis, however, this is a has a rich connotation of the diversified concept, therefore, in terms of conduction mechanism, must have contrary. So, the determination of the core concept is a very critical step. To carry out research from the level of strategic human resources flexibility, self-innovation is an important ability of enterprise knowledge updating and forward-looking in a complex and changing environment, which is directly related to the growth and development of the organization. However, scholars have little research on self-innovation, pay no attention to its bridging effect, and lack of research on the action mechanism; (2) basically are similar research perspective, focus on some more common flexible human resource management mode, such as inclusive talent development, platform HRM, high performance work system, etc. only, This research is limited to the monistic level, Human resource management in practice is a multiple concept, therefore, A single level of research, The obtained research conclusions can not effectively and fully reveal the overall operation mechanism, Nor does it reflect the actual situation, Can not explain the coexistence of various human resource management models, Unable to achieve a three-dimensional perspective on the differences of human capital allocation and management structure, Nor does it really reflect its complex relationship with the organization; (3) There is also a current literature on strategic matching (fit) and flexibility (flexibility) as an alternative relationship, That is, the analysis is conducted only from the flexible or matching level, And the lack of the combination of the two perspective to make the analysis. In addition, most of the studies are made from the static level of the analysis, or only a small number of variables, without a multivariable, multi-dimensional, systematic theoretical

empirical analysis.

2 Research recommendations

In the practice of strategic reform of enterprises, enterprises are advocated to build a new human resource management mode, and there is not only an optimal management strategy, especially in the asset evaluation industry, which is highly dependent on talents. Enterprises only fully pay attention to the strategy of matching, as this principle, pay more attention to the internal integration of human resource management strategy and to the adaptability of the external dynamic environment, so as to build an effective perfect human resource management system, to meet the needs of enterprise development, adopt rich management practice, stimulate the staff of self innovation. Enterprises can adopt a variety of ways to create a relaxed innovation environment, promote employees' continuous spontaneous learning, consciously cultivate employees' ability to subjectively acquire self-innovation, and accumulate flexible ability reserve to respond to internal and external environment changes, so as to continuously and effectively promote organizational reform and improve organizational performance.

In addition, the conclusion of this paper is that in the selection of strategic flexibility, on the one hand, we should pay attention to horizontal matching, that is, to achieve internal matching consistency, on the other hand, we should pay more attention to vertical matching, to be able to match with the market business and external strategy. In the information age faces the changing environment, coupled with the impact of the outbreak, led to the enterprise's external environment has greater fluctuations, the uncertainty increases, enterprises only enhance the ability to deal with change, improve their flexible ability, to enhance their core competitiveness, and to achieve the result, a major premise is to achieve internal and external strategy matching unity, this is also the most effective way.

Reference documentation

- Applebaum, E. T., Bailey, P. & A. Ber (2000) *Manufacturing Advantage: Why High Performance Work Systems Pay off*. Ithaca, NY: Cornell University Press, 2000:149-195.
- Arthur. Gansler. & Michael. Linden Mcyle. (1994) *Arthur's Law — 50 years, the growth of the world's top architectural firm*, China Construction Industry Press. Publication year: 2018-4. ISBN: 9787 112218 295.
- Bhattacharya, M., Gibson, D. E. & Doty, D. H. (2005) The effects of flexibility in employee skills, employee behaviors, and human resource practices on firm performance. *Manage.* (31), 622–640.
- Chen Yijuan, (2018) Exploring the application of flexible management in human resource management. *Chinese and foreign entrepreneurs*, (30), 81-82.
- Dai Sha, Du Jing, Tang Hongqing. (2005). Flexible Management of Human Resources Based on Knowledge Economy (07), 365-366..
- Hou Yulian & Wang Yingjun. (2003). Connotation definition and classification of strategic flexibility and economic management (14), 28-32. doi: 10.19616 / j. cnki. bmj. 2003. 14. 005.
- La-do & Wilson, J.P. (1994). The historical evolution of PTSD diagnostic criteria: From Freud to DSM-IV. *Journal of Traumatic Stress*, 7(4), 681-698.
- Lepak, Takeuchi & Snell. (2003) Employment flexibility and firm performance: examining the interaction effects of employment mode, environmental dynamism, and technological intensity. *Journal of Management*, 29(5): 681-703.

- MacDuffie, J. P. (1995). Human resource bundles and manufacturing performance: Organizational logic and flexible production systems in the world auto industry. *Industrial and Labor Relations Review*, 48(2), 197-221.
- Mandelbaum, M. (1978), *Flexibility in Decision Theory: An Exploration and Unification*, Unpublished Ph.D. Dissertation, Department of Industrial Engineering, University of Toronto, Canada.
- Milliman, J., Glinow, M. A. V., & Nathan, M. (1991). Organizational life cycles and strategic international human resource management in multinational companies: Implications for congruence theory. *Academy of Management Review*, 16(2), 318-339.
- Qian Zhaoji. (1999) Innovation Management. China Electric Power Press ISBN: 978 7801 259 554 Published time: 1999-08 edition.
- Sanchez, R. (1995) Strategic flexibility in product competition. *Strategic Management Journal*, 16(1): 135-159.
- Steven, J. & J. Nickel. (2001) Competition and Corporate Performance. *Journal of Political Economy*, (4): 104-116.
- Wang Lingling & Zhao Wenhong. (2017). Research on the Impact of Entrepreneurial Resource Acquisition and Adaptation Ability on New Enterprise Performance, *Research and Development Management* (03), 1-12. doi:10.13581/j.cnki.rdm.2017.03.001.
- Way, S. A., Tracey, J. B., Fay, C. H., Wright, P. M., Snell, S. A., Chang, S., & Gong, Y. (2006). Validation of a multidimensional HR flexibility measure. *Journal of Management*, 41(4), 1098-1131.
- Wright, P. M., & Snell, S. A. (1998). Toward a unifying framework for exploring fit and flexibility in strategic human resource management. *Academy of Management Review*, 23(4), 756-772.
- Zhang Jiayue, (2021) Research on the relationship between business model, dynamic capability and enterprise performance. *Journal of Shenyang Normal University*, (5), 65-71.
- Zheng Qixu. (1996) *Flexible management*. Dongying: Petroleum University Press, 1996:3-23.

Research and review on the influence of the property right on the quality of asset appraisal

Dazhi Yan

Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand
E-mail: 172258613@qq.com

Abstracts

After 30 years of development in China's asset appraisal industry, asset appraisal institutions will face greater market opportunities and quality pressure. This paper analyzes the influence of the property right on the quality of asset evaluation by combing the previous research literature. Through the literature, we found that from the perspective of external impact factors, if the regulatory system of the industry is not perfect and the management mechanism is missing, the quality of asset assessment will be affected. In addition, the quality of asset assessment will also be affected by environmental factors. From the perspective of internal factors, the independence of small asset appraisal institutions is often more likely to lack, so the quality of asset appraisal will also be ignored. The moral level and professionalism of the asset appraiser itself will directly affect the quality of the asset appraisal.

Introduction

The asset appraisal industry is a modern high-end service industry. It is an important feature of the asset appraisal to determine the fair value in line with the trend of the market development point on the basis of the evaluation criteria. In the current world social and economic development, its two main functions are follows: consulting and verification, which have always played an important role in enterprise merger and reorganization, property inheritance and division, enterprise bankruptcy liquidation, equity value assessment, and tax base determination. From the perspective of Chinese social and economic development, asset appraisal is an important basic tool for the government in finance and state-owned assets management, and has always played an important role in safeguarding state-owned assets, preventing the loss of state-owned assets, safeguarding social and public interests and national economic security.

After 30 years of development in China's asset appraisal industry, In particular, with the promulgation of the Asset Appraisal Law, Strengthening the legal status of the asset appraisal industry, Having strengthened the legal environment of legal practice, Open up the practice examination and approval of the asset appraisal industry, From the examination and approval system to the record-filing system, Restrictions that shareholders of asset appraisal agencies must be registered asset appraisers have also been reduced, Allow legal persons to participate in asset appraisal institutions, Open the market to the whole society systematically, Fundamentally opening up the asset appraisal services market, Unleashed the industry vitality of asset appraisal, Has formed the evaluation industry, the lawyer industry, the CPA industry three professional service industry in a simultaneous situation.

By 2019, China's appraisal industry development has formed a number of influential appraisal institutions, with asset appraiser 44000 people, including 34000 practicing asset appraiser, asset appraisal institutions more than 4800, according to the latest in 2021 comprehensive income ranking, annual appraisal income more than 100 million yuan of assets

appraisal reached 28, industry top ten institutions annual income reached 250 million yuan, only 11 appraisal agencies in 2018 income over 100 million yuan, the industry ushered in an unprecedented prosperity.

Asset appraisal institutions will face greater market opportunities and quality pressure, especially in the service of state-owned enterprises, listed companies involving the public interest enterprise main body, regulators of asset appraisal institutions practice quality requirements increasingly strict, fines, market ban, sentence and other punishment cases, punishment unprecedented severity, in this case need professional asset appraisal institutions, it is mainly responsible for the quality of asset appraisal project practice risk.

And China's asset appraisal industry development just 30 years, technical standards, market environment and international differ greatly, asset appraisal criteria itself has not yet formed a standard operation specification, in the stage of guidance mainly, the asset appraisal quality of project definition and formation is in the process of research and exploration, asset evaluation quality is absolute value or deviation value, compare the object is the future assets actual operating status or report itself procedures, method, parameter applicability and accuracy? And so on, these problems are in the process of exploration.

Actual operation process, the industry more than 30 years of development process what can draw lessons from the way to improve the quality of evaluation, industry regulators in the asset appraisal quality supervision and management can be more standardized form more objective exercise of supervision and punishment, make the industry development can be more healthy and orderly, the purpose of this article is through the literature and real project asset evaluation report research, find out the deep factors and mechanism, and comprehensively improve the quality level of asset appraisal project, promote the healthy development of the industry.

Research Meaning

1. Theoretical significance

The theoretical contribution of this study is that, first, this paper broadens the literature on asset appraisers assessing quality factors. Secondly, the conclusion of this paper enriches the research on the influence of different property rights on capital market intermediaries. Under the different nature of property rights, the behavior of capital market intermediaries will change. Some scholars have conducted research from the perspective of auditors, analysts and media, but few literature studies on the behavior changes of asset appraisers. So this paper enriches the research of the influence of property rights on intermediary institutions to some extent. Finally, this paper adds to the research of the intermediary institutions in the merger and acquisition research of listed companies. The asset appraisal institution plays a key role in the merger price. This paper discusses the influencing factors of the merger price in a deeper level from the perspective of property rights.

2. Practical significance

This article advises on intermediaries and national policies. First of all, study the influence of property nature on the evaluation quality, can on the choice of specific methods, the choice of specific parameters, looking for certain rules, when the business to undertake can be more effective to determine the evaluation plan, evaluation plan, to better ensure the quality of asset appraisal institutions, establish the professional image of asset appraisal industry, to provide a feasible solution. Secondly, according to China's national conditions, the further analysis of the different effects of the two types of appraisers with different property rights properties can make reference significance for China's regulatory authorities to improve the

regulatory system. At the present stage, China has no relatively sound enterprise governance mechanism, especially the state-owned enterprises, which must constantly improve their supervision level.

literature review

In the process of discussing the quality of asset evaluation, the academic circle of the western economic development countries is studied accurately. In the process of analyzing the accuracy of asset evaluation, the international academic circle focuses on its connotation. In the late 1970s, a number of British companies formally studied the accuracy of asset assessment. According to this case, researchers have put forward the definition of "correct evaluation value". The so-called correct evaluation value actually refers to the value calculated by professional and experienced appraisers who obtain relevant professional titles after obtaining sufficient effective information and combined with market conditions.

1. Definition and connotation research of quality research

Brown (1992:199-207) and other research scholars pointed out that in the asset appraisal industry, the so-called accuracy is essentially a difference between the appraisal value of the evaluation. According to Waldy (1997:1-7), the so-called accuracy of asset appraisal is the gap between the valuation and the market price given by professional appraisal institutions, and the market price. The smaller the gap is, the higher the quality of asset appraisal is. This view plays a very important role in guiding it in the practice of asset appraisal. The accuracy of asset appraisal should be close to the market transaction price. The objective quantitative reflection of the value of assets in the market transaction is the primary basis for the existence and continuous development of the asset appraisal industry.

However, DavidRR Parker (1998:1) rejected the definition of Waldy in his later research, and on Waldy, he put forward the " difference between asset appraisal accuracy and asset market price and valuation, so it is unscientific to define its accuracy through this distinction.

David and other researchers believe that the so-called asset appraisal accuracy, from a macro perspective, is for the same assets, under the same valuation difference given by multiple professional appraisers under the same time and conditions. The researchers also believe that the accuracy here is also under the same time conditions, and that multiple valuations give different valuations and the asset market price and different valuations. His views has played a considerable role in promoting the evaluation practice. In the current Chinese asset appraisal practice, it is often adopted in the professional quality inspection of the asset appraisal industry, and appraisers from other institutions are invited to evaluate the evaluation report issued by the inspected institutions, so as to test its evaluation quality.

Matysiak, Wang (1995: 19-22), two scholars, systematically discussed the problem of asset appraisal quality through quantitative analysis methods. According to their research, it can be found that in the process of judging asset appraisal quality, mainly through the index of asset appraisal value and market value. However, research scholar Brown (2000:7) does not agree. He believes that the two people use different types of samples and quantities in the specific research links, so the accuracy after comparison is meaningless. Then, he believes that in the process of judging the quality of asset evaluation, it should be acceptable according to the difference in the evaluation results of multiple appraisers.

Some researchers believe that in the asset evaluation industry, the accuracy of evaluation results is not valid. Millington (1985:603~625.) and other researchers believe that the results

obtained after the asset evaluation are not subjective, so there is no mention of accuracy. Because the asset value evaluation results are affected by the market price, they can also be said to be an intuitive embodiment of the market value and are objective.

Nick French (2001:1-14) and other research scholars also believe that asset evaluation is not accurate and inaccurate to say. The research scholars pointed out that asset valuation is not a fixed value, but is the valuation given by professional appraisers, but the appraisers themselves cannot use measurement means to give accurate values.

In the process of analyzing the accuracy of the asset evaluation, Neil Crosby (2003) and other researchers are mainly based on the perspective of whether the applicable assumptions of the evaluation method are satisfied. According to its conclusion, the appraiser cannot absolutely guarantee the accuracy of the results after the evaluation of the assets. Because whether it is the cost method, the income method and the market law, its applicable assumptions cannot be satisfied. Some of the assumptions are too idealistic to be realized in reality, and the more typical one is the open market assumption. Nick French (2013) and other research scholars and Neil Crosby view is basically the same, the research scholars is mainly based on the perspective of the evaluation process pointed out that the accuracy of asset appraisal is difficult to judge, the appraiser in the process of evaluating asset value, mainly combined with market conditions, so the last given is just a general valuation, not accurate measurement.

Chinese scholar Wang Qiyang (1995: 19-22) pointed out that the quality of asset evaluation is to protect the basic rights and interests of reporting users, and is the authenticity and legitimacy of the valuation of an asset in the field of operation and evaluation management. Lin Lin (2009: 102-103) system analysis of the relationship between the asset appraisal accuracy and evaluation quality, and then points out that the asset appraisal quality is not static, it has a certain openness, and emphasize the accuracy, is obtained by the corresponding title appraiser according to the relevant guidelines of the valuation and the value of the market matching degree. However, the "actual transaction price of the appraisal object" mentioned in this view will also be affected by the different status of the buyers and the sellers and the different market environment, which cannot truly reflect the actual value of the appraisal object,

Chen Minggao (2003: 23-26..) and other researchers pointed out that the asset transaction price is usually different from its valuation, but it is reasonable if the asset transaction price is not much different from its valuation. Jiang Nan (2005: 33-37 + 4) and other researchers pointed out that for the same assessors, multiple assessors give different valuations at the same time and in the environment. The research scholar focused on the accuracy of the evaluation results, but ignored the standardization of the practice process in the process of evaluating the assets.

At present, most research scholars point out that the quality of asset evaluation should include the following two parts: one is the standard evaluation process, and the other is the accuracy of the evaluation results. For the problem of the accuracy of the asset evaluation results, the academic community has conducted a comprehensive analysis, so some research scholars pointed out that the evaluation process is a major factor affecting the quality of the asset evaluation, the specification of the evaluation process of the operation determines the asset evaluation quality or not, and the accuracy of the asset evaluation results is only the final form of the quality evaluation.

2. Judgment standard of asset evaluation quality

As discussed above, in the process of judging the quality of asset evaluation, the accuracy of the evaluation results is mainly measured by reference. International academic research is based on the following two dimensions: first, different valuations given by different appraisers for the same assets, but this valuation difference is within an acceptable range. The second is the degree to which market value matches asset valuation.

(1) International view 1: the degree to which the market value corresponds with the assessed asset value

From the perspective of the consistency between market value and asset valuation, Hager and Lord (1985:19~60) and other researchers conducted an in-depth analysis, which invited 10 appraisers with relevant titles to evaluate the two kinds of assets through highly operable and convenient methods. Comparing the results of the assessments given by the ten appraisers shows that the different appraisers also give different valuations for the two assets.

(2) International view 2: different appraisers give valuations within the acceptable range

For the same assets, different appraisers give differences in valuation within the acceptable range. Because different scholars choose different asset types and different sample quantities in the process of research, the degree of difference between asset appraisal value and market price also has different results. Research scholars such as Hager and Lord (1985:19~60) took a series of research activities, and then pointed out that the acceptable range of their valuation differences for the same assets is generally 5 percentage points. But researcher Hutchison has a different view, who noted that the acceptable range of Hager and Lord settings is small and should be set to between 5 and 10 percentage points.

3. View from Chinese academia

To judge the asset evaluation quality of this problem, Chinese academic reference to the international appraisal academic achievements, therefore, our country research scholars in the process of judging asset evaluation quality, mainly from the same assets, different appraiser valuation differences, asset transaction price and different appraisers of the difference of the same asset valuation results acceptable range of the two dimensions.

Liu Guiliang (1997: 216-217) and other research scholars believe that asset appraisal quality can be divided into the following two parts: one is the behavior quality, the second is the result quality, and then analyzed the relationship between the two, according to its conclusion, asset appraisal behavior greatly affects the quality of the evaluation results, that is to say, only ensure the asset appraisal behavior is reasonable, then the quality of the evaluation results is guaranteed.

There are also research scholars in the process of studying asset evaluation quality from the perspective of operational process. After a series of analysis and discussion, Li Feng (1998: 17-19) and other scholars pointed out that the main factors influencing the quality of asset appraisal are as follows: the first, the qualification of appraisal institutions, the ability of the project director to control the appraisal project, and the third, the professional degree of the appraiser. Xu Hongyu (2003:6) and other researchers in the analysis of asset evaluation quality process, mainly based on the perspective of the appraisal practice process.

In terms of asset market transaction price and appraisal value, Chen Minggao (2003: 23-26..) and other research scholars believe that the asset market transaction price and valuation difference of the acceptable range is between 6-15%, but the international acceptable range is generally between 5-10%, the research scholars also believe that if the appraiser through reasonable parameters to asset evaluation, then the final evaluation quality is guaranteed.

Gao Yan (2003) and other scholars further defined the definition of asset appraisal accuracy, in the process of clear the definition, the main reference is the enterprise value theory, and then points out that the enterprise assets intrinsic value can reflect the accuracy of asset appraisal, but not between the two, only the asset appraiser in the process of evaluation to choose reasonable parameters, according to the standard process, to improve the accuracy of asset appraisal.

Tan Hongtao (2014:9) and other research scholars in the process of research with full reference to the macroeconomics theory, and then deeply analyzed the relationship between the asset transaction price and valuation, at the same time, the study also analyzes the principal, the trustee to asset valuation result accuracy, finally pointed out that asset trading value and valuation difference acceptable range should be between 5-15%, the so-called acceptable range is actually "error margin".

Based on the perspective of evaluation value difference, the academic research in China is not in-depth, and there are few relevant academic literature. Chen Yali (2005:online) and other research scholars pointed out that in the process of judging asset evaluation quality, based on the following aspects: first, select the market environment and the basic characteristics of asset evaluation; second, professional asset evaluation agencies should establish a perfect quality control and supervision mechanism and conduct standardized evaluation; third, asset appraisers should constantly improve and learn, actively participate in practice and accumulate experience.

And from the point of the industry itself, measure the asset appraisal results and the underlying assets of the market price difference is relatively difficult, because how to determine the market price of a underlying asset is relatively difficult, to find a variety of indicators in the market reference object is unrealistic, if using similar assets as comparable objects, and need to correct various factors, so will produce different differences in subjective factors.

Therefore, from the perspective of the actual business operation, whether the evaluation difference of the same asset by different appraisers is within a certain range can be used as the judgment standard of the quality of the asset evaluation.

4. Value rate of asset evaluation

The biggest role of asset evaluation is to protect the public interest. Therefore, the relevant laws and regulations of the capital market and state-owned assets clearly stipulate that the use of asset appraisal value as the base price of the transaction price. The value-added rate of the asset evaluation results profoundly affects the transaction price, the asset value, the interests of small and medium investors and the public interest.

More scholars based on different perspectives began to study asset appraisal value rate, asset appraisal value rate as a measure of the appraisal results and the benchmark asset book value difference degree, can to a certain extent reflect the rigor of the asset evaluation project implementation process and the reliability of the results, from this Angle to judge whether the asset appraisal has credibility.

In the early days, scholars selected 453 mergers and acquisitions in the US stock market from 1986 to 19932 to study the relationship between organizations and the m & a premium. He paid special attention to the impact of the appraisal agencies providing evaluation services. The research showed that the current merger transaction will be affected by other merger and acquisition activities of the same family previously employed asset appraisal intermediaries, and the current merger premium is positively related to the premium paid by the previous merger transaction.

currently, The influencing factors of domestic scholars on evaluating the value-added rate can be summarized into the following categories: In terms of the evaluated objects, Whether the asset type (fixed assets, intangible assets, current assets, etc.), the company size (assets and net assets), the capital structure (liability and equity ratio) and the affiliated industry have an impact on the appraisal value-added rate; Secondly, from the evaluation method, Evaluation purpose, Study the influence mechanism of such factors on the evaluation of value-added rate; Then, from the motivational perspective, Related party transactions and the abuse of market position by major shareholders, To study its impact on assessing the value-added rate, Finally, study the impact of the asset appraisal premium from other degrees, For example, whether the client will preset the evaluation value to affect the evaluation value-added rate. Lu Demin (1998 : 3-5) selected the asset appraisal events of listed companies on the base date of appraisal from 1992 to 1992-1996 as the object, and conducted empirical analysis on the influencing factors of the asset appraisal premium. The research results show that the asset appraisal premium plays an obvious role in the proportion of fixed assets, asset-liability ratio, enterprise scale and other factors.

Li Xinjie (2014: : 155-157) found that the fixed assets is the main influencing factor of the appraisal appreciation rate, and previous scholars, his research shows that the proportion of fixed assets and negatively related to the appraisal appreciation rate, colleagues asset appraisal premium differences in different industries, the first industry, the third industry appraisal appreciation rate is significantly higher than the second industry.

In addition to studying the influencing factors of the asset evaluation premium from the characteristics of the evaluated object, some scholars also carry out the research from the perspective of the evaluation itself. Du Zuli (2003: : 11-13) believes that the improper use of evaluation methods, the subjective attitude of individual appraisers, and the improvement of laws and regulations will all affect the asset appraisal premium. Zhao Banghong and Zhai Ruixian (2005: : 133-137) found that even if the same underlying assets are evaluated under the same evaluation conditions, and different evaluation methods or evaluating different value types are selected, the value-added rate of evaluation will be quite different. □ □

Zhao Shanxue, ShiChao (2011: 06-11) selected three evaluation higher appreciation of industry research, real estate industry, information technology industry and mining industry, research found that the high appreciation of the three industries has certain objective rationality, but some listed companies in order to improve the profitability and asset quality, too much personal role in the merger and reorganization, the valuation of artificially high in the three industries.

Guo Hualin, term generation, Wang Ping (2014:47-54..) in the study of mergers and acquisitions of listed companies found that listed companies for the same merger and reorganization event can not have large shareholders infringement motivation and surplus management motivation, because the two motives are mutually exclusive, and related transactions to a specific motivation provides more space, often in related party transactions of mergers and acquisitions transaction prices is easy to be manipulated. In order to further analyze the asset appraisal results exist is manipulated, Zhao Junxia (2015: 137-144) selected in 2010-2014 listed company merger and reorganization events for research samples, the results confirmed the in recent years the major shareholders of listed companies through merger and reorganization company interests does exist, and means more secret. □ □

Ma Haitao (2017:101-118.) believes that evaluation agencies with better reputation pay more attention to maintaining independence, strictly implement evaluation procedures,

reasonably evaluate asset value, alleviate information asymmetry, make more cautious profit forecasts for the future profitability of target enterprises, and help acquisition parties to reduce investment risks from the source.

The above studies on China's capital market all show that in the Chinese market, the appraisal value-added rate has become a very significant surface feature to measure the quality of the asset appraisal. Through the analysis of the formation causes of the asset appreciation rate, the accuracy or the rationality of the asset appraisal results can be judged and grasped.

In short, external factors will directly affect the quality of asset evaluation. From the perspective of external influence factors, if the regulatory system of the industry is not perfect and the management mechanism is missing, then the quality of asset evaluation will be affected. In addition, the quality of asset evaluation will also be affected by environmental factors. From the perspective of internal factors, the independence of small asset appraisal institutions is often more likely to lack, so the quality of asset appraisal will also be ignored. The moral level and professionalism of the asset appraiser itself will directly affect the quality of the asset appraisal.

The Construction of the theoretical models

This study, based on a comprehensive literature analysis, Starting with the report results of mergers and acquisitions in China's capital market and state-owned enterprises, A comprehensive analysis of the factors influencing the results, From the three surface variables: the nature of the property rights of the acquiree / agent cost / bargaining power; Assessor characteristics: independence / professional competence / other characteristics; Burer: bargaining power / agent cost / property nature, Looking for other deep variables that affect the surface variables, Then analyze the impact of the appraiser's professional characteristics, different property rights and nature, agency cost, bargaining power of the transaction of both parties on the selection of evaluation method, the impact of evaluating specific technical parameters, Find out the deep logic behind it, To provide new theoretical support and technical methods for the development of industry standards and valuation technology for asset appraisal, Provide strong market promotion suggestions for the high-quality development of asset appraisal agencies.

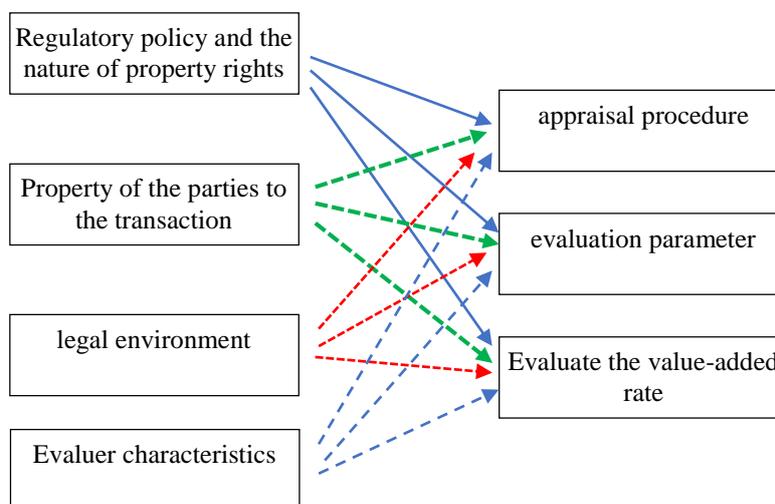

Figure 1 studies the model and the hypothesis

Research conclusions and recommendations

1 Research conclusions

The nature of property rights has a positive impact on the operation and management of enterprises, and even the negative effect (low efficiency, internal seniority, etc.) will be greatly offset in the scale advantage of state-owned enterprises. Through combing through the research literature, it is found that China has no research and discussion on the direct impact of property rights in the process of enterprise equity and asset transaction, most of which study the nature of property rights as an intermediary variable. However, according to the work practice, in the field of asset evaluation, the nature of property rights can directly affect the evaluation results and evaluation quality, and this paper will also be the core of all the research.

2 Research recommendations

In China, state-owned enterprises are the backbone of China's economy. The special institutional arrangement of state investment and state holding provides a new perspective for us to study the asset evaluation industry that serves China's capital market. Because of the different nature of enterprise ownership, the difference in the asset appraisal quality of state-owned and private listed companies may be different due to the following two reasons.

First, the impact of bargaining power on the quality of the assessment. Because state-owned enterprise agency problem is more outstanding, property rights for the principal of state-owned enterprises in the process of the conflict of their own interests and state-owned capital interests and sell high price of state-owned assets, low purchase of private enterprise assets, in order to meet their own interests and intervention assets evaluation results, realize "high sell low buy", to maximize their own interests. When selling state-owned assets, do not consider the future income, consider only the replacement cost, lower the new rate, choose the cost method conclusion as the pricing basis, make high profit forecast, discount rate at a low level, and use the income method conclusion as the pricing basis of asset value. Make the asset evaluation results deviate from the normal value level of the asset, and affect the quality of the evaluation.

Second, the impact of practice risk caused by agency problems on the quality of assessment. Because of the problem of the agent in state-owned enterprises is very common, so the state-owned enterprises and state-owned enterprises listed companies are generally regulated by more regulators, the relevant state assets management institutions also introduced a lot of regulatory system to regulate property rights trading behavior, evaluation institutions in undertaking state-owned enterprises evaluation business often face high fines and the risk of widespread business loss.

Reference documentation

- Brown G R . (1992) Valuation accuracy : Developing the economic issues.*Journal of Property Research* , 9(3):199-207.
- Brown, G.R, & Matysiak, G. (2000) Sticky, Valuations, Aggregation Effects and Property Indices.*Journal of Real Estate Finance Economics*,01.
- Chen Minggao.(2003) Reasonable analysis of asset appraisal value of Asset appraisal *in China*, (04): 23-26..
- Chen Yali.(2005). Research on asset Evaluation quality of Electric Power Enterprises (master's thesis, Jiangsu University).<https://kns.cnki.net/KCMS/detail/detail.aspx?dbname=CMFD0506&filename=2005134395.nh>

- DAVID RR & PARKER. (1998) *Valuation Accuracy -anAustralian Perspective* . 4th Pacific Rim Real Estate Society Conference , (1).
- Du Zuli (2003) Analysis of the deviation of asset evaluation results of Chinese listed companies and countermeasures. *Journal of Shenyang Agricultural University (Social Science edition)*. (1) : 11-13. □□
- Guo Hualin, Xiang Daiyou, & Wang Pingyi (2014) Listed company δ value is abnormal: major shareholder infringement or surplus management —— based on the 2009-2011 data financial theory cluster, 04:47-54..
- Hager, D.P.& D.J.Lord. (1985) The Property Market, Property Valuations and Property Performance Measurement. *Journal of the Institute of Actuaries*, 112(1):19~60.
- High Rock (2003). On the standard of the accuracy of the asset evaluation. *Liaoning economy*, (06): 22.
- Jiang Nan (2005) on the rationality of asset evaluation results. *China Asset Appraisal*, (07): 33-37 + 4.
- Li Feng (1998). Talk about the quality control of the asset appraisal operation. *Asset Appraisal in China*, (3): 17-19.
- Li Xinjie.(2014) Empirical analysis of the influencing factors based on the perspective of asset internal structure. *Shopping mall modernization*, (1): 155-157.
- Lin Lin, Li Yanmin, & Wang Jianzhong.(2009) Enlightenment of evaluation accuracy research on evaluation quality evaluation. *Economic Forum*, (9): 102-103.
- Liu Guiliang, (1997). On the construction of asset appraisal quality control standards, 97 International Seminar on asset appraisal standards, Beijing: *Economic Science Press* 216-217
- Lu Demin (1998). Asset appraisal in the process of listing and reorganization: an empirical study, *accounting study*, (05): 3-5
- Ma Haitao, Li Xiaorong, & Zhang Fan.(2017) Reputation of asset appraisal institutions and corporate merger and reorganization pricing. *Chinese soft science*.(05):101-118.
- MATYSIAK,G.&AND P.WANG. (1995) Commercial property market prices and valuations: analyzing the correspondence. *Journal of Property Research*,(3).
- Millington, A.F. (1985) Accuracy and the Role of the Valuer. *Estates Gazette*. 11(276):603~625.
- NEIL CROSBY, STEVEN DEVANEY , TONY KEY & GEORGE MATYSIAK. (2003) .Valuation accuracy: Reconciling the Timing of the Valuation and Sale. *European Real Estate Society*, 2003(6): 2-8.
- Nick French.A (2001) Question of Value : A Discussion of Property Pricing and Definitions of Value. *The University of Reading* , (04):1-14.
- NIKE FRENCH. (2013) *Introducing Property Valuation*. *journal of property investment finance*, (1).
- Tan Hongtao (2014). *Rational analysis of asset appraisal results for transaction*. *Agricultural University Of Hebei*.
- Waldy(1997).Valuation Accuracy 64th FIG Permanent Committee Meeting & International Symposium. *Singapore* , (2) :1-7.
- Wang Qi-yang. (1995) . Need to pay attention to and improve the quality of asset appraisal urgently. *State-owned assets management*, (3): 19-22.

- Xu Hongyu.(2003). *Journal of Jinzhou Normal University* (Philosophy and Social Sciences edition) (03).doi:10.13831/j.cnki.issn.1672-8254.2003.03.032.
- Zhao Banghong, & Zhai Ruixian (2005). Positive analysis of asset deviation of listed companies. *Economic Forum*. (5) : 133-137. □□
- Zhao Junxia (2015) Economic Research Guide of merger and Reorganization and Asset *Evaluation deviation*, (9): 137-144..
- Zhao Shanxue, C & Shi Chao.(2011) Study on the value evaluation of listed companies. *China Asset Appraisal*, 2011 (8): 06-11.

Research on the evaluation index system

Yijia Gao

Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand

E-mail:346335103@qq.com

Abstracts

It is of great significance to establish a set of service ability evaluation index system that is suitable for the actual situation of the service ability, has high reliability, validity, and is easy to apply and promote practically. Through the literature review, this paper can understand the current development of individual maternity matrons and even the whole industry, and measure the management efficiency of the industry scientifically and reasonably. The literature review shows that there is no systematic research on the service ability of maternity wives in China, so the research in this paper is particularly important.

Keywords: Service ability of confinement service; Evaluation Index System Literature Review

Introduction

In recent years, with the rapid development of China's social economy and culture, the living standards of residents have been greatly improved, and the concept of production and parenting has changed significantly. Different from the previous simple requirements for living materials, the pregnant women with the post-80s and post-90s as the main body not only pay attention to the scientific and modern parenting, but also pay more attention to the postpartum physical recovery, physical recovery and personal quality of life maintenance. However, in terms of individual situation, they are mostly primiparous women and only children, and they are lack of experience in dealing with various problems during the puerperium, and their parenting skills are not yet mature. With the improvement of economic conditions, the elders in the family are more willing to enjoy life in their old years, have their own spiritual and material pursuit, and no longer simply revolve around their children and grandchildren. Based on this situation, an increasing number of families generate a demand for professional care of maternal and newborn infants.

As a social extension of the integrated obstetric care, the maternity nurses participate in the family support of the health management of women in the puerperium with the role of nursing assistance professionals. However, not all matrons can provide qualified services, and unprofessional matrons can often have a great adverse impact on the whole family. According to the 2014 Annual Consumption Survey of postpartum Maternal and child Rehabilitation services organized by the China Maternal and Child Health Association, 64.4 percent of consumers hope that the quality of maternal and child care workers can be improved. Many industry surveys have pointed out the service problems of maternity wives. Although most maternity sister-in-law participated in the pre-job training, but the general training is not standard, the training time limit is insufficient, and there is no on-the-job continued training.

Puerperial women need health guidance to confirm the health status of mothers and infants and to deal with puerperial health problems. Grimes (2011 : 1500-1509) and 742 women in Australia showed the highest maternal demand rate for breastfeeding (29.3%), postpartum recovery (21.1%), health management organization (14.7%), and infant care (13.8%). Chinese maternal demand for health knowledge is higher than abroad. Wang Zhaohui researchers on Shenzhen 454 maternal questionnaire survey, the results show that Chinese maternal health demand rate is higher than Grimes (2011: :1500-1509), including the highest demand for infant vaccination (75.5%), infant common diseases (73.9%), timely treatment of 71.0%, infant living environment (68.3%), infant development monitoring (66.8%), breast care (66.8%), puerperium common diseases (67.2%) seven aspects of health guidance demand rate is the highest. Qi Jing (201) and other scholars analyzed the results of maternal needs and showed that postpartum women have a high demand for taking care of first-child children, nutrition guidance, postpartum medication and psychological health care guidance.

Although maternal and infant care is a traditional custom in China, it is only five years since the relevant occupation is clear, and the research on the service capacity specifically for maternity matrons and the maternal and infant service industry is still in a relatively basic stage. However, overseas researchers lack the environment of social service. On the whole, there are few documents on the basic quality and ability of maternity employees. Therefore, based on the existing domestic service industry model, the research enhances the research on enriching the service ability and the market standard, and provides some selection basis for the future improvement. Meanwhile, the research also provides some guidance and support for the professional education and sets the market towards professionalism, marketization and further standardization. The evaluation system of the institute is of great practical significance, which lays a data foundation for the market quality supervision of Kunming City, and plays a positive role in promoting the regional maternal and infant health level. In the future, this study will also try to deepen the wider application scope, which will bring greater impetus to the national industry, and even to the internationalization of the maternal and infant care industry in the future.

China's family service industry has broad development prospects, and also has great potential to cultivate it into a strategic industry in the service industry, and the Yuesao industry is a typical representative of this industry. In foreign academic circles, the research on family service industry is mostly on the micro analysis of industrial characteristics, while the research on domestic service industry mostly focuses on the description and analysis of the current situation and problems of family service market, and less conducts in-depth research from the perspective of service ability management of employees. Under the current situation, it is of very positive and practical significance to improve the overall quality of the industry, to take the service ability evaluation system of the employees, and to solve the pain points of the industry.

Literature Review

1. Research on maternity and maternity and puerperal health

Generally speaking, the definition of maternity usually has two aspects. On the one hand, puerperium in traditional Chinese is defined as maternity, so it is also understood as the service of "confinement"; on the other hand, the usual service cycle is limited to one month, so the month also refers to the service cycle. The core of the maternity wife service is the care of mothers and infants during the puerperium, and the whole care cycle also needs to conform to the medical definition of the puerperium. Time is controversial about the puerperium but is generally considered as 6 to 8 weeks postpartum. Romano et al scholars divided the puerperal period into three stages: 6-12 hours after delivery as early or acute puerperal period, 2-6 weeks after delivery as sub-acute puerperal period, and 6 months as delayed puerperal period after delivery. Chinese scholars mostly recognize it as 6 weeks postpartum, and usually the puerperium women can have a general body recovery within 6 weeks.

According to a study by Liu Yanhong (2011: 254-256), 14 percent of women in Beijing have never been visits during the puerperium. Postpartum target health education is conducive to promoting the rehabilitation of pregnant women during the puerperium. The professional maternity wives in charge of their nursing work entered the family for health guidance, and the health status of mothers and infants was investigated and studied. It shows that it is a very meaningful work for professional maternity to enter the community and continue integrated nursing. Yuesao also participate in family visits and postpartum health care services, effectively implementing health education, greatly improving the quality of care, truly meeting the needs of the public, and realizing the safety of mothers and infants.

The study by Yang Li (2008:8) pointed out that after participating in family care, they investigated the cognition of maternal and infant health care and the satisfaction with the 102 "maternity matrons" of the mothers through a feedback form. Results The maternal satisfaction of "maternity wife" was significantly higher than that of "nanny", and the awareness of maternal and infant health care and nursing was improved significantly.

Nowadays, the hospital cesarean section rate is on the rise, and the successful infant delivery rate has been greatly improved, but the infant mortality rate, especially the neonatal mortality rate, has not decreased, which has become the research focus of the medical community. In this context (2000), Professor Levin proposed the concept of humanized neonatal care 10. As an important participant in humanized neonatal care, maternity matrons can effectively guide maternal breastfeeding. Professor Levin also believes that maternity care provides scientific and systematic care for pregnant women and newborns, which can reduce postpartum complications such as uterine prolapse, anal fissure and the incidence of neonatal diseases with mastitis. Yang Li (2008:8)'s research has proved that through systematic learning, she has mastered all obstetric nursing routine after professional training, guided and solved the problems that pregnant women urgently need to solve in the puerperium, and greatly improved the level of maternal and infant health. In recent years, postpartum depression has received wide attention from the society and from professional researchers. Postpartum depression refers to the first onset within 6 weeks postpartum (always no history of mental disorders), with depression, depression, crying, irritability, irritability, severe hallucinations or suicide and a series of symptoms characterized by psychological disorders, not only affect maternal physical and mental health, also affect the baby, family, marriage, society, is a common maternal psychological behavior abnormalities. Studies by Zhang Ronglian, Chen Qiyang, and Li Yanhua (1999: 38-40) pointed out that demographic, environmental changes, social and cognitive factors, long-term life stress, and family problems are the high-risk factors for postpartum

depression. The hospital environment at delivery and the attitude of the medical staff can also affect the maternal physical and mental health. According to statistics, about 3 / 4 of the primiparas suffer from postpartum depression. Researchers including Yang Li (2011: 2096-2097), Huan Jian (2010: 72-72), Niu Fen and Si Jie (2019: 163-165) have all confirmed that professional maternity services can effectively reduce the frequency of postpartum depression.

In conclusion, the puerperium, both mentally and physiological, is a vulnerable, sensitive and critical, maternal and family period, requiring systematic health management. At present, China or other researchers generally recognize that maternity matrons and similar care service providers can effectively protect the maternal and infant health during the puerperium, believing that maternity matrons and related services are of certain significance for the maintenance of maternal and infant health.

February Yuesao industry related research

Luo Yu (2005:9) writing "application of PDCA cycle training maternal and infant health nurse effect observation" points out that the PDCA cycle system, maternity training includes basic nursing knowledge and operation skills training, ward practice guidance, pay attention to students' professional quality (behavior code, language civilization, etiquette and instrument), communication and communication, humanized service concept, personal hygiene habits. It also includes professional ethics, etiquette, career concept and other training. Zhang Hongjie (2007: 118 + 135-136) research from the composition and quality of "Yuesao" practitioners, the training and qualification certification of "Yuesao", "Yuesao" market operation, with a lot of survey data to analyze the current development status of this industry in Beijing. Although most researchers currently agree with the important role of maternity services in maternal and infant health, many researchers also analyze the current situation of maternity services and point out that there are still many problems in the existing maternity service system, especially in the service quality and maternity service management scheme. The general cognition in this research has laid a certain feasibility foundation for the author to study the quality of maternity wives.

The research of Nan Jifu and Li Meihua (2013: 428-429) points out that in order to adapt to the market and social needs, improve the professional nursing skills and quality of the physical and mental health of maternal and infant employees; to improve the quality of maternal and child care, it is urgent to need professional hospitals or professional institutions to provide scientific guidance and services, such as strengthening the strict training of maternity practitioners, give full play to the positive role of maternity employees in clinical, and provide reference for maternity training in the future.

There are also a lot of researchers focus on the maternity industry, qing-qing wu, Luo Yun lu (2013: 1-2) research points out that the lack of standardized management in Chinese market, many domestic staff also turn to maternity service industry, lead to maternity nursing is not professional, maternity level rating is too casual, owe specification, cannot meet the industry standards. By Peng Mei, Liu Xia and Su Li Huan (2014: 72-72), the low professional knowledge and operation skills of "Yuesao" is the core drawback of the current Yuesao market, which has greatly affected the development of the whole industry. Luo Lianyun (2016: 96-96) pointed out that housekeeping companies should implement unified management and institutionalized management; standardized operation, record, special supervision, return visit, deal with violators and coordination relations, and fully protect the interests of employers.

The research of Sun Nannan, Liu Yuting and Ren Ji (2019: 27-28) focuses on the series of problems such as the lack of corresponding legal protection, serious unfair competition and unclear management ownership in the industry. Their research proposed that a series of targeted

laws and regulations should be introduced to carry out effective macro control and norms, establish the legitimacy of the "maternity matrons" industry, greatly improve the professional quality of "maternity matrons", and ensure the health of mothers and infants.

Yao Jinzhi and Qian Yanxia (2014) summarized the main training process as a physician or above in the hospital, gave 15 days to explain the main practical theoretical knowledge of postpartum body recovery, postpartum breast nursing, child feeding and child bathing, and then arrange them to practice in a professional maternal and child service center or hospital for half a month. On the whole, the establishment of the current service system of maternity matrons in China mainly focuses on the cultivation of professional service skills of maternity matrons, but rarely cultivates the growing quality from the moral level, and also lacks the long-term training system of maternity matrons service. The working ability of maternity matrons is basically directly related to personal experience.

To sum up, the current research on the occupational status and training needs of domestic maternal and infant nurses in China presents the following characteristics:

(1) In terms of the number of studies, the number of literature studies on the continuing training of maternal and infant nurses in China is relatively small;

(2) From the perspective of research content, the existing literature is mostly the exploration of the training mode and evaluation system of maternal and infant nursing staff, and less research on the service status, the content, form of training needs and their influencing factors;

(3) From the perspective of the research objects, the existing research does not discuss the occupational status and training needs of maternal and infant caregivers from the perspectives of the service party, the service party and the manager.

(4) From the perspective of research design, the existing research mainly adopts quantitative research method, with no quantitative combination and qualitative research method to explore the occupational status and training needs of family maternal and child nursing staff;

(5) From the perspective of research tools, there is no practical and applied multi-dimensional measurement tool used to assess the training needs of domestic maternal and infant caregivers in China.

3. Research on the service ability of maternity wives

Domestic relevant researchers have also made some exploration of the content of the maternity wife service.

According to Wang Liru, Yao Bing (2015) compiled "Yuesao service skills" and Yao Jinzhi, Qian Yanxia (2014:6), the main scope of work includes breast feeding guidance, breast nursing and mastitis prevention, nipple rupture prevention and nursing, maternity meal production, nutrition, reasonable nutrition, less meals, postpartum shape recovery, postpartum lateral incision and surgical wound cleaning, observe the wound and malignant lotion; to assist maternal life, maternal daily care precautions, etc.

With the sound social cognition of maternal fertility, the psychological counseling of maternity is also being absorbed into the work category of maternity maternity. The study of Zhang Ronglian, Chen Qiyan and Li Yanhua (1999: 38-40) pointed out that postpartum complications are the main risk factors for postpartum depression, about 3-4 of new mothers suffer from postpartum depression, and adverse birth outcomes are the core inducing factor of postpartum depression. Studies by Tan Shuzhuo, Hu Jianxiu, and Zhu Congge (2005: 1089) have proved that maternal maternity care can help reduce the level of postpartum depression and postpartum depression. "Yuesao" not only for maternal and newborn nursing in life, and in

physical and psychological health guidance and care, "maternity" and easy to reach some kind of tacit understanding between maternal, complete the best communication with each other, timely meet the needs of the maternal, maternal confidence from psychological, eliminate bad psychological stimulation. At present, the postpartum health care services of maternity wives not only include about 6 days of postpartum hospital management and postpartum rehabilitation and health care within 6 weeks, but also some maternity wives' centers add postpartum guidance within 6 months, which greatly helps the prognosis of childbirth.

Chen Chen (2012:5) summarized the work of maternity wives as: (1) domestic cooking and epidemic prevention, can provide reasonable nutritious diet, prevention and treatment of common infectious diseases and family diet hygiene; (2) maternal and infant health care, scientific nursing methods and newborn care, prevention and care of common infant diseases for pregnant women. Diet and nursing of pregnant women, feeding and nursing of newborns and infants, and nursing of common diseases of infants; (3) early training of newborns: crawling, walking (the eighth day), grasping and foraging.(4) Exercise the newborn normal mental reflex: training avoidance ability, three kinds of head up, blink reflex, training balance reaction, open the package to appear bike boarding reaction. And can find neonatal neurological dysfunction in the early stage; (5) neonatal education, neonatal hearing testing, vision training, conversation, listening to music, dancing and reading, etc. On the whole, Chen Chen (2012:3)'s research is relatively perfect and systematic among all the researchers, which provides a good theoretical basis for the establishment of the author's quality evaluation system.

The study of Yao Jinzhi and Qian Yanxia (2014:6) summarized the main work of maternity wives as the main practical scenarios such as maternal postpartum shape recovery, postpartum breast nursing, child feeding and child bathing.

Tang Jingying (2014:5) research pointed out that the work of maternity wives also includes newborn life care, mainly including: artificial feeding and guidance, milk overflow treatment, changing diapers, newborn daily care, temperature measurement, clothing cover, skin, eyes and the whole body observation, etc. In terms of neonatal guidance, it includes neonatal touch, neonatal passive exercise, neonatal growth monitoring, neonatal bath, eye care, hip care and umbilical cord care, infant nutrition catering, scientific feeding, potential development, physical training, and personalized early education program implementation. Neonatal physiological jaundice treatment, five behavior training, neonatal supplies cleaning and disinfection, neonatal accident injury prevention and other services.

On the whole, whether domestic researchers research, or the relevant current standards, the relevant scope of work is focused on the following three aspects: (1) maternal aspects: 1. Daily life care: oral, perineum, breast cleaning, puerperium diet care, etc.; 2. Professional nursing: lochia observation and treatment, abdominal or perineal incision observation and nursing, guide breastfeeding, abnormal puerperium observation and nursing, guide postpartum body recovery, psychological communication and counseling, etc.(2) Neonatal: 1. Daily life care: neonatal mouth, nose, eye, perineum, and other parts of the cleaning, urine treatment, skin care, sleep care, a variety of feeding techniques, cleaning and disinfection, etc. 2. Professional care: common newborn abnormal observation and nursing, physical and intellectual training, prevention of safety risks.(3) Other domestic services: other domestic services after communication and consultation with the woman's family members.

The scope of her work

Maternity	Daily life care	Daily life care: oral cavity, perineum, breast cleaning and indoor environment cleaning work, puerperium diet care, etc
	Professional nursing	Observation and treatment of lochia, observation and nursing of abdominal or perineal incision, guiding breastfeeding, observation and nursing of abnormal puerperium, guiding postpartum physical recovery, psychological communication and counseling, etc.
Neonatal aspects	Daily life care	Daily life care: newborn mouth, nose, eyes, perineum and other parts of the cleaning, defecation treatment and skin care, sleep care, a variety of feeding techniques, feeding utensils cleaning and disinfection, etc.
	Professional care	Observation and nursing of common neonatal abnormalities, physical and intellectual training, prevention of safety risks, etc.
Other housekeeping services	Other domestic services after communication and consultation with the maternal family members	

Research conclusion

In recent years, China's social and market economic system has been continuously improved, which puts forward higher requirements for the new social group work formed with the economic and social development and technological progress. Based on the growing demand for domestic maternal and child care, standardizing the family maternal and infant care service practitioners, and based on the thorough understanding of the current situation and main situation of maternity industry in Kunming, this study, a systematic and systematic evaluation system of maternity professional standards in Kunming is established.

On the whole, compared with other evaluation systems or scales in the maternal and infant industry, or including the scale of the evaluation nature, the evaluation index system of this study has made a great breakthrough in both the evaluation dimension and the depth of the evaluation.

From the level of evaluation depth, especially in the process of the professional work ability evaluation, through different difficulty levels of items corresponding to different levels of service, and through the form of scoring system, the whole evaluation level system for further deepening, make the final evaluation results more fine and has a strong pertinence.

In short, according to the results of the current literature review, the evaluation index system has not yet had a unified academic view of the service ability, which experts have seen, and there is still a lot of common research in this young field.

Reference

- Chen Chen.(2012). Senior maternal and infant care teacher training materials. China Workers' Publishing House.
- Hong-jie zhang.(2007). Research on the status of "maternity ao" in Beijing. China Medical Frontier (22), 118 + 135-136.
- Hwang L Y ,Grimes C Z ,& Tran T Q , et al. (2011) Accelerated Hepatitis B Vaccine Schedule among Drug Users – A Randomized Controlled Trial.Journal of Infectious Diseases, 202(10):1500-1509.
- Liu Yanhong, & Yang Li.(2011). Study on the influence of nursing care on maternal mental health. China Health Monthly: B, 030 (Issue 10,2011), P.254-256.
- Luo Lianyun.(2016). How to cultivate high-quality social maternal and child care teachers (maternity matrons). Career, (12), 96-96.
- Luo Yu, Wang Manfeng, Jing Xiaoqing.(2005). Application of PDCA cycle method. Maternal and Child Health Care in China (03).
- Nan Ji Fu, & Li Meihua.(2013). Investigation of service status and demand of community maternity in Yanbian area. China Disability Medicine, 21 (10), 428-429.
- Niu Fen, & Si Jie.(2019). The influence of continuous nursing and maternity nursing on the negative psychology of maternal birth defects. Chinese Practical Medicine, 14 (10), 163-165.
- Peng Mei, Liu Xia, Su Li Huan, Liu Xiaoying, Li Xiaomei, & Ou Minge.(2014). Training status and countermeasures of maternal and infant nursing teachers. Journal of Heze Medical College, 26 (4), 72-72.
- Sun Nannan, Liu Yuting, Ren Ji, Sun Hanwen, Wu Jiwei, & Li Dongyan.(2019). Analysis on the development status, problems and countermeasures of maternal and child care teachers. New West, 471 (08), 27-28.
- Tan Shuzhuo, Hu Jianxiu, & Zhu Congge.(2005). The effect of maternity care on postpartum depression. General Practice in China, 8 (13), 1089.
- Tang glittering and translucent.(2014). Yuesao a variety of housekeeping skills training content and methods. Science, Education and Culture Collection (15), 2.
- Wang Liru, & Yao Bing.(2015). *Yuesao service skills all through: maternal and newborn care. The People's Military Medical Sciences Publishing House.*
- Wu Qingqing, & Luo Yunlu.(2013). Research on the current situation of maternity rons in China. The Think Tank Era (15), P.1-2.
- Yang li.(2008). Research on the effect of nursing on maternal and infant health.(Doctoral dissertation, Central South University).
- Yang li.(2011). Multifactorial analysis of the impact of maternity wife characteristics on maternal health. Nursing research: mid-term edition (8), 25 (023), 2096-2097.
- Yao Jinzhi, & C & Qian Yanxia.(2014). Yuesao service skills training tutorial. Hebei Science and Technology Press.
- Zhang Ronglian, Chen Qingyan, Li Yanhua, & Wang Zhihong.(1999). Discussion on the Disease Factors of Postpartum Depression. Chinese Journal of Obstetrics and Gynecology, (04), 38-40.

กลวิธีใช้ความเปรียบจากหัวข้อธรรมในคำกลอนของพุทธทาสภิกขุ
**The Conceit comprises from Dhamma subject in the verse
of Buddhadasa Phikkhu towards Buddhadasa's Poetry**

กัลยา กุลสุวรรณ,
พชรกฤต ศรีบุญเรือง และ พระครูคัมภีร์ ธรรมานุวัตร
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

**Kanlaya Kunsuwan,
Phacharakrit Sriboonrueng and Phrakhu khumphee Dhammanuwat**
Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Corresponding Author, E-mail: kapko1990@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพมีจุดประสงค์เพื่อศึกษากลวิธีใช้ความเปรียบของพุทธทาสภิกขุในกวีนิพนธ์ชุด “หัวข้อธรรมในคำกลอน” จากภาคแรกของหนังสือ “หัวข้อธรรมในคำกลอน และ บทประพันธ์ของสิริวิลาส” ของพุทธทาสภิกขุ จำนวน 12 หมวด ซึ่งเขียนเป็นกวีนิพนธ์ประเภทกลอนแปดจำนวน 126 เรื่อง แนวคิดที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ แนวคิดเกี่ยวกับภาษาคน-ภาษาธรรมและแนวคิดเกี่ยวกับความนึกเปรียบเทียบ ผลการศึกษาพบว่า ความเปรียบมี 2 ประเภท คือ 1) ความเปรียบประเภทโวหารภาพพจน์ มี 3 ลักษณะจากปริมาณจากมากไปหาน้อย คือ โวหารภาพพจน์ประเภทอุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และอุปมา และ 2) ความเปรียบประเภทถ้อยธรรม ซึ่งเป็นภาษาธรรมที่ผู้ประพันธ์สร้างสรรค์ขึ้นประกอบการสื่อพุทธธรรมผ่านองค์ประกอบต่าง ๆ ในกวีนิพนธ์ชุดนี้ 3 ลักษณะ จากปริมาณมากไปหาน้อย คือ ถ้อยธรรมในวลี ถ้อยธรรมในประโยคและข้อความ และถ้อยธรรมในคำ การใช้ความเปรียบสื่อพุทธธรรมในกวีนิพนธ์ชุดนี้แสดงถึงอัตลักษณ์ทางวรรณศิลป์ในการสร้างสรรค์พุทธกวีนิพนธ์ของพุทธทาสภิกขุ เป็นองค์ความรู้ที่เอื้อประโยชน์ต่อการเผยแผ่แก่นพุทธธรรมและการใช้ความเปรียบในกวีนิพนธ์

คำสำคัญ: กลวิธีใช้ความเปรียบ; หัวข้อธรรมในคำกลอน; พุทธทาสภิกขุ

Abstracts

Comparitive Tactics on Buddha 's Teachings towards Buddhadasa's Poetry

This paper is a qualitative research. The objective is to study the technique of using the analogy of Buddhadasa Bhikkhu poetry in the series of 12 poems using a form of Thai octaeter poem called ~klon pad ~with 126 stories. This is the information of the first part of the book ~huekordhammanaikumklon (dharma titles in the poetry)~and~ botprapannaikumklonkong siriwayas (Opus of Siriwayas)~ Analytical concepts are human language - Dharma language concept and comparative thought. The results showed that there are two types of analogy as follows

1. Rhetorical Analogy; there are three types of rhetorical comparison in descending order: Metaphor , personification and similitude ,

2. Phrases Analogy : the comparative type using Dharma language created by the author with Buddhist media through various elements. In this poetry, there are three aspects in descending order, dharma teaching in phrases, dharma teaching in sentences-messages and dharma teaching in words The tactics of using analogy in Buddha Dharma media in the poetry are powerful identities of art created language and literature throughout the poetry. It's useful knowledge to disseminate the core of Dharma and the using of analogy.

Keywords; The Conceit comprises; Dhamma subject in the verse; Buddhadasa Phikkhu

บทนำ

เป็นที่ทราบกันของชาวไทยและชาวโลกถึงผลงานของพุทธทาสภิกขุ ในคุณูปการทางพุทธศาสนาผ่านสื่อธรรมะมากมายหลายประเภท ทั้งบทความ นิทานเช่น กวีนิพนธ์ ธรรมบรรยาย จนได้รับความศรัทธาอย่างสูง นอกจากเผยแผ่พุทธธรรมผ่านงานวรรณกรรมร้อยแก้วหลากหลาย “หัวข้อธรรมในคำกลอน” และ บทประพันธ์ของสิริवास” ที่จัดพิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานธรรมสมโภช ฉลอง ชนมวาระ 80 ปี ท่านพุทธทาส ด้วยเจตจำนงในการพัฒนาความสะอาด สว่าง สงบ ในจิตผู้อ่านงานชุดนี้” เป็นวรรณกรรมเปี่ยมคุณค่าอีกเล่มหนึ่ง โดยภาคแรกเสนอ หัวข้อธรรมในคำกลอน ที่มุ่งส่งเสริมสมาธิและปัญญาในแนวพุทธ ดังความตอนหนึ่งว่า

“....ความรู้ ความเข้าใจที่เกิดจากการเพ่งทำนองนี้ จะถูกต้องและมีประโยชน์กว่าจากที่เกิดจากการอ่านตะพืดตะพือ และยังเป็นกรปฏิบัติกรรมฐานภาวนาชนิดหนึ่งอยู่ในตัว ทั้งสมาธิและปัญญาในระดับที่คนทั่วไปจะพึงทำได้ และพร้อมกันนั้นก็เป็นศีลอยู่แล้ว ในขณะที่มีการสังวรระวัง บังคับตัวให้ทำเช่นนั้น ไม่มีโอกาสแก่การจุศีลแต่ประการใด....”

นอกจากเป็นเจตนาสื่อเนื้อความที่แสดงถึงความเอื้ออาทรต่อการพัฒนาปัญญาแต่เพื่อนมนุษย์แล้ว ในมิติการสรรค์สร้างกลวิธีสื่อพุทธธรรมในกวีนิพนธ์ชุดนี้ ยังพบประเด็นชวนติดตามยิ่ง นับจากโครงสร้างการนำเสนอโดยการการจัดหมวดหมู่ทั้ง 12 หมวด 126 เรื่อง โดยเริ่มเสนอบทพุทธคุณหรือพุทธาวรคุณ 9 บท อุบาลีพุทธคุณ 100 บท สื่อความเปรียบเป็นโวหารภาพพจน์ประเภทบุคลาธิษฐาน อุปลักษณ์ และอุปมา

รวมถึงถ้อยคำสื่อพุทธธรรม แล้วจึงเสนอพุทธกวีนิพนธ์ 12 หมวดได้แก่ หมวดการงาน หมวดอุปมาธรรม หมวดโลก หมวดเตือนตน หมวดอธิบายธรรมจากภาพ หมวดศาสนา หมวดความตาย หมวดเป็นให้เป็น หมวดศีลธรรม หมวดมงคล หมวดมอง-มอง หมวดโลก และหมวดปกิณกะ เมื่อพิจารณาเนื้อหาโดยสังเขป พบสารัตถธรรมที่สื่อผ่านกวีนิพนธ์ชุดนี้ทั้งระดับโลกีย์ธรรมและโลกุตรธรรมควรแก่การเผยแพร่สู่ชาวพุทธและผู้สนใจพุทธศาสนา โดยเฉพาะการใช้ถ้อยคำสำนวนในลักษณะความเปรียบในชื่อเรื่องและในเนื้อเรื่องที่แสดงอัตลักษณ์ในผลงานสื่อพุทธกวีและผู้ประพันธ์ ดังชื่อเรื่อง การงานคือการปฏิบัติธรรม โลกนี้คือทางผ่านและบทเรียน สาหรัยเรียนพระไตรปิฎก โลกเปรียบมหาสมุทรและกรงไก่อ เป็นต้น ในเนื้อหาที่ทำนองเดียวกัน ดังเช่น

เรือของธรรมแล่นฝ่าทะเลไฟ	เรือของคนอย่างไรยังไม่แน่
เห็นทีจะซี้ชลลาดและอ่อนแอ	จึงต้องแพ้แก่เนื้อหนังยังเฝ้าดู
	(พุทธทาสภิกขุ, 2529 : 68)
ตัวการงานคือการประพาศธรรม	พร้อมกันไปหลายสำมีค่ายิ่ง
ถ้าจะเปรียบก็เหมือนคนฉลาดยิ่ง	นัดเดียววิวักเนนกลหลายพอกเอย
	(พุทธทาสภิกขุ, 2529 : 38)

“เรือของธรรม” “ทะเลไฟ” “ตัวการงานคือการประพาศธรรม” “ถ้าจะเปรียบเหมือนคนฉลาดยิ่ง” “เก็บนก” ที่ท่านนำมาประกอบสร้างกวีนิพนธ์ดังกล่าว เป็นถ้อยคำที่เป็นนามธรรมสื่อภาษาธรรมพยานกับความเปรียบช่วยสื่อความเข้าใจ ความเปรียบ (conceit) หรือ จินตภาพ (concept) เป็นคำสำหรับเรียกภาพพจน์ ซึ่งสร้างการเปรียบเทียบที่เด่นชัด ปกติเป็นการเปรียบเทียบที่ให้รายละเอียดถี่ถ้วน ระหว่างวัตถุสิ่งของสองอย่าง หรือสถานการณ์สองสถานการณ์ที่ไม่เหมือนกัน อย่างไรก็ตาม ภาษาธรรมเป็นเสมือนสิ่งเปรียบเทียบซึ่งเรียกกันว่า “ภาษาธรรม” แสดงว่าในกวีนิพนธ์ชุดนี้ท่านยังคงใช้ความเปรียบเป็นเครื่องมือสื่อพุทธธรรม ซึ่งก่อนหน้านี้ความเรียงประเภทร้อยแก้วใน ชุมนุมเรื่องสั้น ชุมนุมเรื่องยาว ชุมนุมข้อคิดอิสระ และตามรอยอรหันต์มีการใช้ความนึกเปรียบเทียบ 3 ประเภทคือ ความนึกเปรียบเทียบเชิงอุปมา ความนึกเปรียบเทียบเชิงอุปลักษณ์ และความนึกเปรียบเทียบบุคลาธิษฐาน ในหน่วยภาษาระดับคำ วลี ประโยค และข้อความ เป็นวรรณศิลป์ในการสื่อนัยยะแห่งพุทธธรรม “วาทกรรมคำสอนของ กัลยา กุลสุวรรณ (2553 : 269) โวหารภาพพจน์เป็นอุปกรณ์ทางวรรณศิลป์ที่สำคัญยิ่งของพุทธทาสภิกขุ สมเกียรติ รัชมณี (2551 : 63) มีทัศนะว่า นอกจากจะเป็นเครื่องมือการถ่ายทอดอารมณ์ความรู้สึกแล้ว โวหาร ซึ่งเป็นกลวิธีทางวรรณศิลป์ที่เรียบเรียงข้อความอย่างสละสลวย ยังสื่อถึงชั้นเชิงการใช้ภาษา ความหมายและลักษณะของโวหารที่กล่าวโดยสังเขปนี้บ่งบอกถึงลักษณะการประกอบกันระหว่างเรื่องที่แต่งและถ้อยคำ

จากการพิจารณาเป็นเบื้องต้น พบว่าในอีกแง่มุม ความเปรียบในกวีนิพนธ์ชุดนี้เป็นอุปสรรคต่อการสื่อสาร เพราะผู้เสพไม่อาจเข้าถึงนัยยะของคำและความเหล่านั่นหรือภาษาธรรมของท่าน “.... ภาษาคนคือ ภาษาโลก ๆ ภาษาของคนที่ไม่รู้ธรรมะพูดกันอยู่ ตามภาษาคนที่ไม่รู้ธรรมะ....ส่วนภาษาธรรมนั้นเป็นภาษาคน เหมือนกันพูด แต่ว่าได้เห็นธรรมะในส่วนลึก หรือเห็นธรรมะที่แท้จริง แล้วพูดไปด้วยความรู้สึกอันนั้น....นี้ เรียกว่าภาษาธรรม (พุทธทาส อินทปัญโญ. ม.ป.ป. : 2-3) ในที่นี้เรียกว่าถ้อยธรรม เช่น โลก เหนือโลก ไม้ ขอน เมา ความก้าวหน้าทางเนื้อหนัง การเข้าถึงธรรมในวรรณกรรมชุดนี้จึงมีอุปสรรคตรงประเด็นการเข้าใจความที่สื่อผ่านถ้อยคำ นอกนั้นก็เมื่อได้พิจารณาชื่อเรื่องยังพบความเปรียบลักษณะต่าง ๆ เช่น โลกคือเครื่อง ลวงและโรงละคร การตั้งชื่อเชิงอุปลักษณ์ เดินตัวเปล่าเดินเร็วกว่าแบกบ้าน เป็นต้น โดยเฉพาะ “หัวข้อธรรม ในคำกลอน” ดูเหมือนจะบ่งชี้ถึงความหลากหลายของพุทธธรรมและการใช้ความเปรียบที่ยากแก่ความเข้าใจ

การศึกษาความเปรียบในกวีนิพนธ์ชุดนี้อาจลึกลับซึ่งน่าจะเป็นการเผยแพร่และสาธยายแก่นพุทธธรรม ได้อีกช่องทางหนึ่ง และยังเป็นการสร้างวิวิธวิทยาการเขียนพุทธกวีนิพนธ์อีกประการหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

การวิจัยนี้มีความมุ่งหมายเพื่อเพื่อศึกษาการใช้ความเปรียบของพุทธทาสภิกขุในกวีนิพนธ์ชุด หัวข้อธรรมในคำกลอน

ระเบียบวิธีวิจัย

ผู้วิจัยได้ดำเนินการศึกษาข้อมูลกวีนิพนธ์ชุด “หัวข้อธรรมในคำกลอน” ซึ่งเป็นการวิจัยเอกสาร จากหนังสือหัวข้อธรรมในคำกลอน โดยเริ่มจากการศึกษากลอนและบทประพันธ์ของสิริวิลาส 13 หมวด คือ บทพุทธคุณ (ปฐมบทที่เริ่มจากพุทธนวราหคุณ 9 อุบาสีพุทธคุณ 100 บท เรื่อง) หมวดการงาน หมวดอุปมา ธรรมคำกลอน หมวดเตือนตน หมวดอธิบายธรรมะจากภาพ หมวดศาสนา หมวดความตาย หมวดเป็นให้ เป็น หมวดศีลธรรม หมวดมงคล หมวดมอง-มอง หมวดโลก และหมวดปกิณกะจำนวน หัวข้อธรรมในคำกลอน หมวดบทนำจำนวน 131 เรื่อง แล้วศึกษาแนวคิดเกี่ยวกับเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องวรรณกรรมของพุทธ ทาสภิกขุ ความเปรียบ (The Conceit) และสำนวนโวหาร แล้วศึกษาเรื่องแนวคิดเกี่ยวกับการวิเคราะห์ภาษา คน-ภาษาธรรม แก่นพระพุทธศาสนา นิพพาน สวรรค์ธรรมในระดับโลกียธรรมและโลกุตระธรรม เพื่อประยุกต์ และบูรณาการในการวิเคราะห์กวีนิพนธ์ชุดนี้ จนได้กรอบแนวคิดที่สอดคล้องกับข้อมูลวิจัย จึงดำเนินการ วิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูล แล้วเสนอผลการวิจัย 4 ประเด็นคือ สรุปผล อภิปรายผล ข้อเสนอแนะในการวิจัย ที่สืบเนื่องจากการวิจัยนี้ และองค์ความรู้ใหม่

ผลการวิจัย

การใช้ความเปรียบใน กวีนิพนธ์ชุดหัวข้อธรรมในคำกลอน ของพุทธทาสภิกขุ ปรากฏในชื่อเรื่อง และเนื้อความ ที่สื่อสารัตถธรรมในระดับโลกียธรรมและโลกุตระธรรม ผ่านหมวดนำและหมวดหมู่ทั้ง 12 หมวด ดังเสนอแล้วข้างต้น ความเปรียบที่พบมี 2 ลักษณะ คือ ความเปรียบประเภท โวหารภาพพจน์และความเปรียบประเภทถ้อยธรรม ซึ่งเป็นภาษาธรรม โวหารภาพพจน์มี 3 ลักษณะ คือ อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และอุปมา ส่วนถ้อยธรรมเป็นความเปรียบเชิงอีกลักษณะหนึ่งที่อยู่ผ่านภาษาระดับคำ วลี และประโยคและข้อความ ซึ่งนับเป็นอัตลักษณ์ของงานกวีนิพนธ์ชุดนี้ ผู้เขียนมีรายละเอียด ดังนี้

1. โวหารภาพพจน์ในกวีนิพนธ์ของพุทธทาสภิกขุ พบการใช้ความเปรียบในโวหารภาพพจน์ในพุทธกวีนิพนธ์ชุด หัวข้อธรรมในคำกลอนทั้ง 3 ลักษณะ ตามลำดับปริมาณจากมากไปหาน้อย คือ อุปลักษณ์ บุคลาธิษฐาน และอุปมา คือ ปรากฏในชื่อเรื่องและเนื้อความ มีรายละเอียดและตัวอย่าง

1.1 การใช้อุปลักษณ์ในกวีนิพนธ์ของพุทธทาสภิกขุ การความเปรียบที่สื่อภาพพจน์ในลักษณะอุปลักษณ์ที่ปรากฏในชื่อเรื่องมีจำนวนน้อย และปรากฏในเนื้อความเป็นจำนวนมากดังนี้

1.1.1 การใช้อุปลักษณ์ในชื่อเรื่อง พบ 6 เรื่อง จากหมวดการงานมี 2 เรื่อง คือการงานคือการปฏิบัติธรรม การงานเป็นสิ่งน่ารัก และหมวดศาสนามี 2 เรื่อง คือ ติดตำราจะติดตั้ง มีธรรมเป็นอาภรณ์ ในหมวดโลกมี 2 เรื่อง คือ โลกนี้คือทางผ่านและบทเรียน โลกนี้คือเครื่องลงและโรงละคร จะเห็นว่า คำหลักและสิ่งเปรียบล้วนเป็นคำและความที่เป็นนามธรรม เป็นถ้อยธรรมที่ต้องตีความจากเนื้อความในกวีนิพนธ์ ดังตัวอย่าง

การงานเป็นสิ่งน่ารัก

อันที่จริงการงานเป็นสิ่งน่ารัก	เมื่อยังไม่รู้จักก็อาจขนาง
ไม่รู้จักก็ปล่อยปละและละวาง	บ้างร้องครางเมื่อรอนหน้าว่าเบื้อจริง
แต่ที่แท้การงานนั้นน่ารัก	สอนให้คนรู้จักไปทุกสิ่ง
ถ้ายิ่งทำยิ่งฉลาดไม่พลาดยิง	ได้ตรงดิ่งสิ่งอุกฤษฏ์คือจิตเจริญ
การงานนี้ดูให้ดีมันน่ารัก	เป็นการชักธรรมะมาน่าสรรเสริญ
คือมีสติ ฉันทะ ทมะเกิน	ครั้นหยุดเพลิน จิตก็ว่าง ทางนิพพาน

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 37)

มีธรรมเป็นอาภรณ์

“คนไร้ธรรมพินเพื่อนเหมือนเปลือยกาย มั่นนำอายุอวตได้ไม่เคลื่อนเหียน
คนมีธรรมรู้อายุไม่วายเวียน มองดูให้แนบเนียนมีอาภรณ์....”

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 80)

เนื้อความแรกเรื่อง การงานเป็นสิ่งน่ารัก ยังคงใช้ความเปรียบบรรยายสาระธรรมทั้งระดับโลกหรือแนวปฏิบัติระดับจริยธรรมและระดับอริยชนที่สามารถก้าวถึงนิพพานดังข้อความ “การงานนี้ดูให้ดีมันน่ารักเป็นการชักธรรมะมาน่าสรรเสริญ คือมีสติ ฉันทะ ทมะเกิน ครั้นหยุดเพลิน จิตก็วาง ทางนิพพาน”

ส่วนเรื่อง มีธรรมเป็นอารมณ์ เป็นการขยายความให้เห็นลักษณะของคนมีธรรมะโดยใช้ความเปรียบเชิงอุปมา คือ “คนพินเพื่อนเหมือนเปลือยกาย” มาสื่อให้เห็นภาพลักษณะของคนมีธรรมะ

ชื่อเรื่องเชิงอุปมาในชื่อเรื่องดังกล่าวเป็นการเร้าความสนใจใคร่รู้เป็นเบื้องต้นแล้วจึงสาธยายสื่อความเข้าใจลงไปอีกในเนื้อความ

1.1.2 การใช้โวหารอุปมาอุปไมยในเนื้อความ พบ 99 ข้อความในกวีนิพนธ์ชุดนี้เกือบทุกหมวด ไม่พบในหมวดที่ 10 มีจำนวนมากกว่าสิบข้อความขึ้นไปตามลำดับ คือ ในหมวดที่ 7 เป็นให้เป็น หมวดที่ 11 หมวดที่ 5 หมวดที่ 9 หมวดที่ 4 มีปริมาณมากที่สุด ดังตัวอย่าง จากเรื่อง “ความเป็นพระ” และ “โลกนี้คืออะไรแน่”

“ความเป็นพระคือจิตปราศจากกิเลส รู้สังเกตไม่ประมาทฉลาดเฉลียว
สำรวมรักษาใจไปทำเดี่ยว เพื่อหลีกเลี่ยงภัยทั้งสามไม่ตามต่อม....”
(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 96)

“โลกนี้คือถ้ามืดไม่เห็นแสง ไม่มีความแจ่มแจ้งไม่เฉลียว
คิด-พูด-ทำโมหาไปทำเดี่ยว ลองคิดเที่ยวโลกสว่างข้างหน้ากัน....”
(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 119)

การสื่อความผ่านความเปรียบประเภทอุปมาอุปไมยดังกล่าวข้างต้น ทำให้เป็นภาพ ช่วยให้เข้าใจคำว่า “โลก” และ “ความเป็นพระ” แล้วจึงขยายความเพื่อความเข้าใจต่อไป

1.2 การใช้บุคลาธิษฐานในกวีนิพนธ์ของพุทธทาสภิกขุ พบในชื่อเรื่อง 2 ชื่อ และในเนื้อความมากเป็นอันดับสองรองจากการใช้อุปมาอุปไมย ดังนี้

1.2.1 การใช้บุคลาธิษฐานในชื่อเรื่อง 2 เรื่องในหัวข้อธรรมหมวดที่ 4 คือ “จิตว่างได้ยินหญ้าพูด” และ “ใส่เดือนเขียนจดหมายถึงมนุษย์” ดังตัวอย่าง

จิตว่างได้ยินหญ้าพูด

“พระพุทธรู้จิตอยู่ว่าง ได้ยินเสียงทุกอย่างแฉ่งไป
เหมือนมันฟ้องตัวเองแข่งแซ่ไป ว่าไม่มีสิ่งไหนน่ายึดเอา....
ครั้นจิตว่างจะได้ยินแม่ใบหญ้า มันปรึกษาข้อความที่ถามข้า
ว่า “ทำไฉนสัตว์ทั้งหลายจะร้ายรำ ด้วยจิตว่างทั้งวงธรรมทั้งปวงเอ๋ย”

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 75)

“เจ้าตนหลวงห้วงประชาเป็นภาระ ดั่งจอมพระห่างสัตว์ในสงสาร
 เจ้าตนหลวงห้วงชาติราชากร ดั่งสมภารห้วงวัดสมบัติกกลาง
 เจ้าตนหลวงยังห้วงศาสนา เพื่อไพร่ฟ้าพุทธธรรมพรา้สะสง
 เจ้าตนหลวงห้วงสี่บพระวงศ์,วาง- ทายาทอย่างก่อนมาภาระเออยฯ”

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 119)

2. ถ้อยธรรมในพุทธกวีนิพนธ์ของพุทธทาสภิกขุ เป็นความเปรียบลักษณะถ้อยคำสำนวนที่ผู้ประพันธ์ใช้สื่อภาษาธรรมโดยใช้เป็นสิ่งที่เทียบ ปรากฏทั้งในชื่อเรื่องและเนื้อความ มีความหมายลึกกว่าภาษาธรรมดาหรือเรียกว่าภาษาคนในที่นี้ใช้คำว่า “ถ้อยธรรม” แทนภาษาธรรมที่สื่อผ่านภาษาระดับคือ คำ วลี ประโยคและข้อความ เรียกว่าถ้อยธรรมในวลี ถ้อยธรรมในประโยคและข้อความ และถ้อยธรรมในคำ เรียงตามลำดับปริมาณที่พบในกวีนิพนธ์ชุดนี้ ดังข้อมูลโดยสังเขปและตัวอย่าง

2.1 ถ้อยธรรมในวลี ในกวีนิพนธ์ชุดนี้มีทั้งถ้อยธรรมในกริยาวลีและถ้อยธรรมในนามวลี ดังข้อมูลในตาราง 1 และตัวอย่าง

ถ้อยธรรมในวลี	
ถ้อยธรรมในกริยาวลี	ถ้อยธรรมในนามวลี
เมาคตน หาเนื้อหนัง เหนือโลก ยกตน เปิดตา กำหู่ เปิดปาก บ้าดี ตายก่อนตาย ประชดธรรม ประชดลม ประชดบาป ตาบอดตาดี ปลุกโพธิ ตายก่อนตาย	แหวนพระธรรม ความก้าวหน้าทางเนื้อหนัง เมฆนอก เมฆใน เมฆจิต ตาบอด ตาดี ภัยทั้งสาม นางฟ้าพระไตรปิฎก นางฟ้า หกเศียร เต่าหินตาบอด ผุ่งเรือแปดลำ บุรีนิร วาณ

บ้าดี

ยิ่งทำดีจะมีนรกมาก ถ้าใจอยากดีเด่นเป็นเจ้าของ
 ให้ผู้คนทั้งผองต้องยอมกลัว คือยอมตัวอยู่ใต้ปัญญา
 ไม่ต้องการมรรคผลลลินีพพาน คงต้องการแต่ให้เขาช่วยส่ง
 ให้อลอยลมวางไปจมไม่ลง ต้องประสงค์แต่เท่านั้น บ้า ดี เอย

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 49)

อริยมรรคมีองค์แปด

“พญานาคหกเศียรเฉวียนฉวัด	เที่ยวขบกัดอารมณ์หกอยู่ผกผัน
หู จมูก ลิ้น กาย ใจ ไหล่ปลิววัน	รูป เสียง กลิ่น รส ฉวีกระสัน ธรรมารมณ
พญาครุฑขุดขำกำนาคไว้	มนุษย์ผ่านไปได้โดยเหมาะสม
ด้วยเรือฝูงแปดลำทวนน้ำลม	ในธารธรรมงามอุดมสะดวกดี
มีมนุษย์ถึงก่อนวอนเรียกขาน	ให้ทุกท่านตามมาอย่าผันหนี
ของจขวานกันและกันให้ทันที	ถึงบุรีนิรวาณก่อนก็ตาย

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 65)

ถ้อยธรรมในคำ “บ่าดี” ในที่นี้มีความหมายต่างไปจากธรรมดา แต่หมายถึง การผู้โยง ยึดมั่นในคำ สรรเสริญ เช่นกันกับ “พญานาคหกเศียร” ที่ได้หมายถึงพญานาค รูปบุชาตามความเชื่อของคนทั่วไป แต่ หมายถึงอายตนะทั้งหก (ตา หู จมูก ลิ้น กาย ใจ) ในบทกวีนี้ยังเชื่อมโยงถึง ฝูงเรือแปดลำ ซึ่งหมายถึง อริยมรรคมีองค์แปด หรือศีล สมาธิ ปัญญา ที่จะมาปกป้องให้ก้าวผ่านพ้นการตกอยู่ใต้อำนาจพญานาคหกเศียร เข้าสู่แดน นิพพาน หรือ บุรีนิรวาณ

2.2 ถ้อยธรรมในประโยคและข้อความ

ถ้อยธรรมในประโยคและข้อความ	
ถ้อยธรรมในประโยค	ถ้อยธรรมในข้อความ
ไร้ธรรมผีสิง ไฟไหม้โลก มองดินเห็นฟ้า ศีลธรรมหันหัวลา กิเลสไสหัวส่ง คนไร้ธรรมพิน เพื่อนเหมือนเปลือยกาย พราหมณ์กลิ่นพุทธ เรือธรรมฝ่าทะเลไฟ	ธรรมของใครใครเห็นตามเป็นจริง จมลึกในโลก ปริญาตายก่อนตาย รสความว่างอ้อมโอชะตลอด ดวงประทีปแห่งปัญญาถ้าเต็มผลย่อมเต็มล้นด้วยมหา กรุณา ศาสนาเนืองอก อย่าถือแต่ตำราจะพาเวียนวน ติดตั้ง

เราถือศาสนาอะไรกันแน่

ศาสนาโบสถ์วิหารการวัดวา	ศาสนาคือพระธรรมคำสั่งสอน
ศาสนาประพฤติธรรมตามขั้นตอน	ศาสนาพาสัตว์จรจวนนิพพาน
ศาสนาเนืองอกพอกพระธรรม	ศาสนาน้ำคร่ำของเปิดห่าน
ศาสนาภูตผีพานิชการ	ศาสนาวิถถารกวนบ้านเมือง

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 75)

“ศาสนาเนืองอก” และบริบทความ บ่งบอกถึงความผิดเพี้ยนของชาวพุทธ ที่ไม่ทราบแก่นแท้ของพระพุทธศาสนา หลงตกในวิถีพุทธพาณิชย์ ไสยศาสตร์

2.3 ถ้อยธรรมในคำ มีทั้งถ้อยธรรมในคำกริยาและถ้อยธรรมในคำนาม ดังข้อมูลในตาราง 2 และตัวอย่าง

ถ้อยธรรมในคำ	
ถ้อยธรรมในคำกริยา	ถ้อยธรรมในคำนาม
เพ่ง เมา ว่าง สอบไล่ เหนือเมฆ สอบไล่	หมอน ไม้ขอน หนวดเต่า อาจารย์ไก่ โลกคนกรงไก่

มอง มอง มอง

“มองอะไรมองให้เห็นเป็นครูสอน มองไม้ขอนหรือมองคนมองค้นหา
 มองเห็นความเสมอกันมีปัญญา มองเห็นว่าล้วนมีพิษอนิจจัง...”

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 116)

โลกเปรียบเหมือนมหาสมุทรและกรงไก่

โลกนี้เปรียบปานว่ามหาสมุทร	ปลามนุษย์ผูกตัวอยู่ในหวาย
เพราะตัดหาหนึ่นวิถีเข้าใจ	วังขวกไขว่เหยื่อตีมีไม่พอ
โลกนี้คือกรงไก่เขาใส่ไว้	จะนำไปแล้วเนื้อไม่เหลือล่อ
จิกกันเองในกรงได้ลงคอ	เฝ้าตั้งขอรบกันฉันนี้นักกลัว

(พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 120)

กลวิธีใช้ความเปรียบประภทโวหารภาพพจน์ผนวกกับถ้อยธรรมดั่งเสนอข้างต้น เป็นการประกอบสร้างทางวรรณศิลป์ที่ลงตัว งดงามด้วยลีลาทางฉันทลักษณ์ในรูปแบบกวีนิพนธ์ประเภทกลอน ด้วยสารัตถะทางธรรมในระดับจริยธรรมและอริยมรรค เห็นอัตลักษณ์ทางกวีของพุทธทาสภิกขุ โดยเฉพาะการสื่ออรรถรสทางเสียงและคำได้อย่างทรงพลังด้วยถ้อยธรรมที่สร้างจินตนาการให้เข้าถึงธรรมและจุดประกายให้ใฝ่ศึกษาพุทธธรรมให้กระจ่าง

อภิปรายผลการวิจัย

นอกจากการใช้ความเปรียบลักษณะต่าง ๆ ที่สรุปมาข้างต้น อันเป็นความมุ่งหมายหลักในการศึกษาครั้งนี้แล้ว คุณค่าในการศึกษาครั้งนี้คือทำให้ตระหนักถึงอัตลักษณ์ด้านการสร้างพลังภาษาของพุทธทาสภิกขุ ได้ทราบอรรถิยาภาพและวิจณลีลาด้านการประพันธ์บทกลอนและผลงานเหล่านี้ยังโลดแล่น เยียวยาสังคม จนถึงปัจจุบัน

ลำดับแรกเป็นทำให้ตระหนักในอัตลักษณ์ด้านการใช้ความเปรียบของพุทธทาสภิกขุ ซึ่งได้ศึกษาผ่านงานเขียนประเภทร้อยแก้วมาแล้ว เมื่อได้ศึกษากวีนิพนธ์ชุดนี้ จึงทราบว่า การใช้ความเปรียบในการสื่อธรรมะเป็นปัจจัยสำคัญต่อการสร้างความสำเร็จและเข้าถึงธรรมอย่างถูกต้อง เป็นสุนทรียรสทางเสียงและความหมาย เป็นการเติมเต็มพลังทางภาษา เช่น เรื่อง “มังคุดธรรม” “ไอ้จ้อหนึ่งหีบมังคุดทิ้งเปลือกผาด ก็อาละวาดขว้างทิ้งกลิ้งหลุนหลุน

ไอ้จ้อหนึ่งมีปัญญารู้ค่าคุณ หยิบบิดุนกินเนื้อในชิ้นใจลิง คนโง่จับศาสนาร้องว่าผาด ก็อาละวาดโกรธใจ คล้ายผีสิง สัตบุรุษชุดพระธรรมได้ความจริง ต้มธรรมยั้งต้มสุขทุกคืนวัน ลิงหรือคนก็วิกลได้ด้วยกัน กลืนถูกมันก็กลืนคล่องไม่ต้องฝืน กลืนทิ้งเปลือกตาเหลือกตายทั้งยืน กลืนเนื้อในชิ้นมีนร้อนแรงธรรม”

ส่วนถ้อยธรรม (ภาษาธรรม) ทั้งระดับคำ วลี ประโยคและข้อความ นับเป็นอุปกรณ์การสร้างสรรค์กวีนิพนธ์ โดยเฉพาะการสื่อความเชิงนามธรรม ที่ต่างจากภาษาธรรมดา (ภาษาคน) โดยเฉพาะรูปแบบกวีนิพนธ์ประเภทกลอน

กับโวหารภาพพจน์ และถ้อยธรรมที่ผู้ประพันธ์สื่อ จะมีประสิทธิภาพดังมุ่งหมาย หมายถึงความสำเร็จของการสื่อสาร ดังความในเรื่อง มังคุดธรรม ทั้ง 3 บท ที่ท่านนำคำทั่วไป (ไอ้จ้อ, มังคุด) ความเปรียบประเภทโวหารภาพพจน์ (คนโง่จับศาสนาร้องว่าผาด ก็อาละวาดคล้ายผีสิง) มาร้อยเรียงตามข้อกำหนดของบทกลอน เป็นความลงตัวทางด้านรูปแบบและเนื้อหาและเป็นแบบอย่างในการสร้างสรรค์พุทธกวีนิพนธ์ ที่เน้นการกลมกลืนความรู้ กระตุ้นการคิด “...รูปแบบมิใช่สิ่งที่จะหลงด้วยตัวเอง ความงามของรูปแบบนั้นส่วนมากจะปรากฏอยู่เฉพาะเมื่อเป็นประโยชน์ต่อการสร้างศิลปะชิ้นนั้นเท่านั้น ประโยชน์ที่ว่านี้ก็คือการสร้างแรงกระทบอารมณ์และการกระตุ้นให้คิดนั่นเอง...” (ดวงมน จิตรจำนงค์. 2556 : 254-255)

นอกจากกลวิธีในความเปรียบของกวีนิพนธ์ชุดนี้ข้างต้น เมื่อได้พิจารณาเนื้อหาเป็นเบื้องต้น พบว่าสอดคล้องกับสังขธรรมของชีวิต และการก้าวสู่มรรคผลนิพพานในที่สุด “ความแก่หง่อมย่อมทุกทุเลมาก ตั้งคนบอดข้ามฟากฝั่งคลองหาวิธีไต่ไผ่ลำคานาคลามาภิรยาแสนทุกทุเลแล...” (พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 81) นอกจากนี้ “ความแก่หง่อม” ผ่านกวีนิพนธ์หมวดความตายดังกล่าวแล้ว ยังพบคำและความที่สื่อความลักษณะนี้ในเรื่อง พุทธทาสจักไม่ตาย วิธีทำไม่ให้ฉันตาย และอยู่กันนิรันดร์ “พุทธทาสจักอยู่ไปไม่มีตาย แม้ร่างกายจะดับไปไม่ฟังเสียง ร่างกายเป็นร่างกายไปไม่ลำเอียง นั่นเป็นเพียงสิ่งเปลี่ยนไปในเวลา...” (พุทธทาสภิกขุ. 2529 : 88) ปัจจุบัน คีตกวี “พุทธทาสนิรันดร์” ยังเผยแพร่ผ่านช่องทาง ยูทูบ ให้ได้ติดตาม

ข้อเสนอแนะ

นอกจากทราบถึงกลวิธีการใช้ความเปรียบตามจุดประสงค์การวิจัยแล้ว ยังได้สัมผัสกับสาระตถะทางธรรมะในพระพุทธศาสนาในพระพุทธศาสนาในระดับโลกียธรรมและโลกุตระธรรม ที่ควรศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมให้เข้าใจอย่างถ่องแท้ในลำดับต่อไป

เพื่อเป็นการสร้างองค์ความรู้ด้านการใช้ความเปรียบในกวีนิพนธ์ และวรรณกรรมพุทธศาสนา สำหรับการวิจัยครั้งต่อไป ควรศึกษากลวิธีการใช้ความเปรียบระหว่างยุคสมัยและ/หรือเปรียบเทียบระหว่างกวีและศึกษาพลวัตของการใช้ความเปรียบในกวีนิพนธ์

เอกสารอ้างอิง

- กัลยา กุลสุวรรณ. (2553). *วาทกรรมคำสอนของพุทธทาสภิกขุ*. วิทยานิพนธ์ ปร.ด. มหาสารคาม : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- ทองสุข เกตุโรจน์ (แปลและเรียบเรียง). (2529). *อธิบายศัพท์วรรณคดี*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์คุรุสภา.
- พุทธทาสภิกขุ. (2529). *หัวข้อธรรมในคำกลอน*. กรุงเทพมหานคร: สอนอุศมมูลนิธิ.
- พุทธทาสภิกขุ. (ม.ป.ป.). *ภาษาคน-ภาษาธรรม*. กรุงเทพมหานคร: ธรรมสภา.
- ดวงมน จิตรจำนง. (2556). *วรรณคดีวิจารณ์เบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: ประพันธ์สาส์น.
- สมเกียรติ รัชมณี. (2551). *ภาษาวรรณศิลป์*. (พิมพ์ครั้งที่ 3). กรุงเทพมหานคร: สายน้ำใจ.
- สุจิตรา จงสถิตวัฒนา. (2544). *พุทธธรรมในกวีนิพนธ์ไทยสมัยใหม่*. กรุงเทพมหานคร: โครงการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการ คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สุวรรณ สถาอาพันธ์. (2536). *ปรัชญาพุทธทาสภิกขุกับมหายานธรรม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อำนวยการ ยัสโยธา. (ม.ป.ป.). “ภูมิปัญญาการนำทางสู่เนื้อธรรมของท่านพุทธทาส,” ใน *ภูมิปัญญาที่กษิณจากวรรณกรรมและพฤติกรรม*. กรุงเทพมหานคร: ม.ป.ท.

Study on the influence of internal and external environment on workplace behavior

Bin Shi

Chinese Graduate School, Panyapiwat Institute of Management, Thailand

E-mail: 13706335315@163.com

Abstracts

As the most common form of existence in economies, small and micro enterprises play an important role in promoting the development of individual economy, providing employment opportunities, and promoting poverty alleviation. This paper explores the influence mechanism of the internal and external environment of small and micro enterprises in the workplace, and forms a theoretical model. The results show that the internal and external environment has a positive influence on the pro-environment behavior, mediating the attitude, and regulating the internal and external environment of the employees.

Keywords: Small and Micro Enterprise Employees Workplace; Pro-Environment Behavior; Internal and External Environment

Introduction

Small and micro enterprises are a general term for small and micro enterprises, family workshop enterprises and individual industrial and commercial businesses. It was first proposed by the economist Lang Xianping in 2011. The focus of both the real industry and the theoretical circle is mainly to reduce the tax burden of small and micro enterprises, increase loan support, and promote their benign development.

At present, most of the research on environmental behavior literature mainly from the perspective of rational behavior theory, some think the main factors affecting environmental behavior including behavior attitude, subjective norms, personal behavior control, some scholars think that mainly influenced by the staff's cultural background, value orientation, for the main factors affecting the workplace pro-environment behavior have no unified research path, which provides the research gap for this paper. Therefore, the problems proposed in this paper are mainly the influence of internal and external environmental factors of small and micro enterprise employees on their pro-environmental behaviors.

Attitude and subjective norms jointly determine the individual's behavior intention, which then affects the behavior (Ajzen and Fishbein 1980:88-96). Organizational atmosphere is the subjective perception of the organizational environment of employees (Duan Jinyun, Wang Juanjuan, Zhu Yuelong, 2014: 1964-1974). This herd mentality makes it not feel guilty about their own environmental behavior, let alone form a positive pro-environmental attitude. (Wei Qingwang, Sun Jianmin 2013: 751-760)

In recent years, China has increased the support for small micro enterprises, under the support of financial, fiscal and taxation policies, "much starker choices-and graver consequences-in period", the new small micro enterprises accounted for more than ninety percent, the number of nearly 52 million, small micro enterprises reached more than 800, accounting for 90% of all industrial enterprises above designated size, enterprise contributed 80% of the employment, more than 60% of the GDP, small micro enterprise employees

constitute a huge group of employees. Whether the employees of small and micro enterprises have pro environmental behavior is of great significance to the benign development of China's environment.

Theoretical principle

Most of the literature identifies the organizational level as responsible for these issues, using different theoretical foundations at different periods. A common feature of pro-environmental behavior concerns a behavior centered on environmental benefits (Steg, Bolderdijk, Keizer, & Perlaviciute, 2014: :104-115). The origin, evolutionary nature of these theories re-verify the background relevance and complexity of the study of environmental problems.

1 Value-Belief-Gauge Theory

The theory of value-belief-norm (VBN) divides behavior into four major types. This theory determines the behavior mainly based on beliefs and normative steps. The four steps included in the theory are the individual values, ecological world view (NEP), the awareness of consequences (AC), the perception of threat (AR), and personal norms. There are three types of personal values: biosphere values, altruism, and egotism. Personal norms are activated by values, NEP, AC, and AR. When individual norms are fully activated, they will have an impact on the four categories of behaviors.

2 Theory of Rational Behavior

Theory of Reasoned Action (TRA) was mainly proposed by Fishbein and Ajzen in 1977 to analyze the influence of attitudes on individual behavior. The basic assumption is that people are rational and will consider the meaning and consequences of their own behavior before a certain behavior is taken. The theory consists of four aspects, namely, attitude, subjective norms, behavior intention and behavior. Attitude indicates that the positive or negative emotion of a certain target behavior is determined by the main belief in the behavioral outcome and the importance assessment of the result; the subjective norm is the individual's perception of the desire to adopt a certain behavior, the degree of trust in how to do it, and the level of being consistent with others. Behavior intention is a measure of what people intend to engage in a particular act, and it is a will. Attitude and subjective norms jointly determine the individual's behavior intention, which then affects the behavior (Ajzen and Fishbein 1980:88-96).

Research hypothesis

The main purpose of this study is to study the environmental predictors of environmental behavior of employees of Chinese small and micro enterprises in the workplace. When constructing the conceptual framework, mainly based on the case study of PC equipment manufacturers, it found the pretest variables and their mechanism of environmental behavior, and determined the variables in the established TPB theory, TRA theory, comprehensive action determination model theory (CADM).

1. Relationship between the internal and external environment and pro-environmental behavior of the employees of small and micro enterprises

In the process of analysis, many researchers have no real separation between their own behavior changes and psychological cognition, and some scholars even turn the two into equal numbers. Of course, some researchers believe that their own behavior and psychological cognition are not consistent. For example, in terms of commodity purchase, some scholars conclude that buyers have differences in the safety attention and willingness to buy goods.

However, in the current environment, most researchers lack a deeper exploration of the inconsistent influence mechanism of psychological cognition and behavior.

Therefore, the following assumptions are made here:

H1: The internal and external environment of small and micro enterprise employees has a positive impact on pro-environmental behaviors

H1a: Individual psychological factors have a positive impact on the pro environmental behavior of employees in small and micro enterprises

H1b: External practice situation factors have a positive impact on the pro environmental behavior of employees in small and micro enterprises

2. The relationship between the internal and external environment and the pro-environment attitude of the employees of small and micro enterprises

Environmental awareness is widely believed to influence individuals' environmental decision-making process and behavior. To study individual green consumption behavior, we found that environmental awareness is one of the important drivers of environmental behavior, which responds to environmental behavior through environmental attitude as an intermediary variable.

Organizational atmosphere is the subjective perception of the organizational environment of employees (Duan Jinyun, Wang Juanjuan, Zhu Yuelong, 2014: 1964-1974). Good, environment-friendly atmosphere can strengthen their pro-environmental attitudes and thus promote the implementation of their pro-environmental behaviors. If the employees feel that the pro-environment atmosphere within the company is weak, the leaders and colleagues do not pay attention to environmental protection, and naturally, it is also difficult to develop a pro-environment attitude. If there is widespread waste within the company, it is easy for individuals to weaken or ignore their own behavior, and think that they are not at fault, just like others. This herd mentality makes it not feel guilty about their own environmental behavior, let alone form a positive pro-environmental attitude.(Wei Qingwang, Sun Jianmin 2013: 751-760).

Therefore, this paper believes that the environmental incentives of organizations will promote the transformation of employees' pro-environmental behavior. Therefore, this paper makes the following assumptions:

H2: The internal and external environment of employees in small and micro enterprises has a positive impact on pro-environmental attitudes

H2a: Individual psychological factors have a significant influence on pro environmental attitudes

H2b: External practice situational factors have a significant impact on pro environmental attitudes

3.The relationship between the working environment, attitude and environmental behaviors of employees in small and micro enterprises

Planning behavior theory can help us understand how people change their patterns of behavior. Attitude is a behavioral tendency, through which attitudes can predict human behavior, potentially determining in what way people act on a particular thing. Attitude affects behavior. Attitude is the intermediary of behavior, but attitude and behavior do not correspond one to one. The TPB believes that human behavior is the result of deliberate planning. According to the five elements of its theory, attitude, social norms, perceptual behavior control, behavior intention and behavior, relevant research assumptions are put forward:

H3: The attitude of small and micro enterprise employees will significantly affect the environmental behavior in the workplace.

4 Mediating role of pro-environmental attitudes

Individuals eager by different group norms to get the recognition and appreciation of others for their own quality and ability, and the attention to others' evaluation may promote them to produce different environmental behaviors. Ajzen (1991: :179–211) introduced perceptual behavior control in his theory of planned behavior, arguing that when individuals think they have the ability to perform a particular behavior, or have the more resources or opportunities related to performing it, the higher the level of perceptual behavior control, the stronger the intention to perform the particular behavior, the more positive the attitude.

Therefore, this paper makes the following assumptions:

H4: Pro-environmental attitudes are a mediator between internal and external environmental factors and pro-environmental behaviors

H4a: Pro environmental attitudes have a mediating role between individual psychological factors and environmental behaviors

H4b: Pro-environmental attitudes have a mediating role between external practice situational factors and pro-environmental behaviors

5. The regulation effect of habits

Some scholars have studied the relationship between intentions, personal norms, and habits to determine the impact of habit dimensions on behavior (C.Klockner & Verplanken , 2012;Christian A Klockner, 2013;8). Whether the chosen course of action is a habit is, firstly, the habit means a spontaneous and unconscious overall response to a particular behavior in a stable environment, and secondly, the strength of the habit is fundamental to the realization of the expected and chosen actions and goals.

Therefore, this paper makes the following assumptions:

H5: Habits play a regulating role between internal and external environmental factors and pro-environmental behaviors

H5a: Habit plays a regulatory role between individual psychological factors and pro environmental behavior

H5b: Habit plays a regulatory role between external practice situational factors and pro environmental behavior

H6: Regulation between internal and external environments and pro-environmental attitudes

H6a: Habits plays a regulating role between individual psychological factors and environmental attitudes

H6b: Habits plays a regulatory role between external practice situational factors and environmental attitudes

Hypothesis Test

1. The impact of the environment of employees in small and micro enterprises on pro-environmental behaviors

Firstly, discuss the influence of the environment of independent variables on H1; include demographic variables as control variables in the second stratification analysis; and establish equation H1b as equation H 1 b.

Three models were involved in this hierarchical regression analysis.

The independent variables in model 1 are gender, age, education level, unit time, unit number of people, model 2 adds individual psychological factors to model 1, model 3 adds internal and external environment to model 2, and the dependent variable of the model is pro-environmental behavior.

For model 2: after the addition of individual psychological factors to model 1, the change of F value will be significant ($p < 0.05$), which means that the individual psychological factors will have explanatory significance to the model.

For model 3: after adding the internal and external environment based on model 2, the F value change is significant ($p < 0.05$), which means that the internal and external environment has explanatory significance to the model.

Therefore, H1, H1a and H1b were assumed in this study.

2. The impact of the environment of small and micro business employees on their pro-environmental attitudes

Firstly, we discuss the influence of the environment on H2; include demographic variables as control variables as independent variables, and establish equation H2b.

Three models were involved in this hierarchical regression analysis.

The independent variables in model 1 are gender, age, education level, unit time, number of people per unit. Model 2 adds individual psychological factors on the basis of model 1, and model 3 adds external environmental factors on the basis of model 2. The dependent variable of the model is: pro-environmental attitude.

For model 2: after the addition of individual psychological factors to model 1, the change of F value will be significant ($p < 0.05$), which means that the individual psychological factors will have explanatory significance to the model.

For model 3: after the addition of external environmental factors based on model 2, the F value change is significant ($p < 0.05$), which means that the external environmental factors have explanatory significance to the model.

From this observation, H2, H2a and H2b were assumed in this study.

3. The influence of pro-environmental attitude of small and micro enterprise employees on pro-environmental behavior

Firstly, we explore the influence of the environmental attitude on the environmental behavior, assuming H3; demographic variables were included as control variables, secondly, environmental attitudes were included as independent variables, and environmental behaviors were established as dependent variables, and the second stratified analysis was done.

Two models were involved in this hierarchical regression analysis. The independent variables in model 1 were sex, age, education level, unit time, unit number of people, model 2 added pro-environmental attitude to model 1, and the dependent variable of the model was pro-environmental behavior.

For model 2: After the addition of environmental attitude to model 1, the F value change is significant ($p < 0.05$), meaning that the addition of environmental attitude has explanatory significance to the model.

Thus, this study assumes that all H3 is true.

4. Impact of employees in small and micro enterprises on internal and external environment and environmental behaviors

first, To explore the independent environmental attitudes, The influence of the internal and external environment on the pro-environmental behavior, The study hypothesis is that the H4; The demographic variables were successively included as control variables, Make the first stratified analysis; next, Pro-environmental attitudes were included as an independent variable, Pro-environmental behavior served as the dependent variable and establishing the equation, Do the second stratified analysis; moreover, Taking pro-environmental attitudes as an independent variable, Pro-environmental behavior served as the dependent variable and establishing the equation, Do the third stratified analysis; last, moreover, Using pro-environmental behaviors

and pro-environmental attitudes together as independent variables, Pro-environmental behavior served as the dependent variable and establishing the equation, Do the third stratified analysis.

Four models were involved in this hierarchical regression analysis. The independent variables in model 1 are gender, age, education level, unit time, unit number of people, model 2 add individual psychological factors on the basis of model 1, model 3 add external environmental factors in model 2, model 4 add pro-environmental attitude on the basis of model 3, the dependent variable of the model is: pro-environmental behavior.

For model 2: after the addition of individual psychological factors to model 1, the change of F value will be significant ($p < 0.05$), which means that the individual psychological factors will have explanatory significance to the model.

For model 3: after the addition of external environmental factors based on model 2, the F value change is significant ($p < 0.05$), which means that the external environmental factors have explanatory significance to the model.

For model 4: after the addition of environmental attitude to model 3, the F value change is significant ($p < 0.05$), meaning that the addition of environmental attitude has explanatory significance to the model.

Therefore, this study assumes that H4, H4a, H 4 a and H4b are all established, but the internal relationship and correlation degree of each variable still need to be further studied. Here, the project packaging method proposed by Professor Wen Zhonglin is needed for the process mediation effect test, specifically as follows.

Table 1 Mediation effects of pro-environmental attitudes

effect	SE	Effect value	Effect ratio	Confidence interval: 95% C.I.	result
gross effect	0.02	0.611		[0.557,0.666]	notable
direct effect	0.04	0.178	29.26%	[0.116,0.241]	notable
mesomeric effect	0.02	0.443	70.84%	[0.369,0.493]	notable

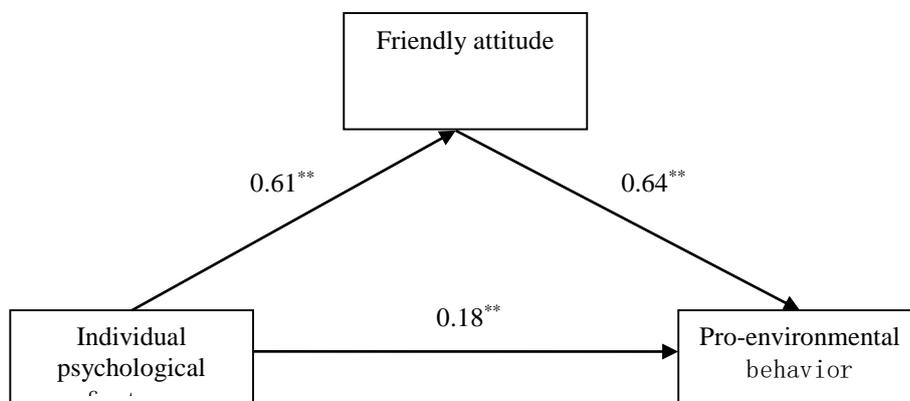

Figure 1 Plot of the mediation effect of pro-environmental attitudes in individual psychological factors and pro-environmental behavior
 Note: The path coefficient is the normalized coefficient, and ** indicates $P < 0.01$.

5. The influence of small and micro enterprise employees' environmental habits of internal and external environments and environmental behaviors

In order to further explore the regulating effect of internal and external environmental factors (external environmental factors, individual psychological factors) and pro-environmental behaviors, and put pro-environmental habits as regulatory variables into internal and pro-environmental behaviors, the analysis results showed that the internal and external environmental factors have significant negative effects ($P < 0.01$, $b = -0.102$), indicating a negative regulation effect between internal and external environmental factors and pro-environmental behaviors.

Regulatory utility was further tested using the Process macro procedure, with repeated sampling 5,000 times using the bootstrap method to obtain a 95% confidence interval, which indicated a significant modulation effect if the interval did not include 0. The test results showed that the regulatory effect confidence interval of pro-environmental attitudes was $[0.337, 0.615]$, excluding 0, indicating that pro-environmental habits play a regulatory role in internal and external environmental factors and pro-environmental behaviors. That is, the study assumes that H5 holds.

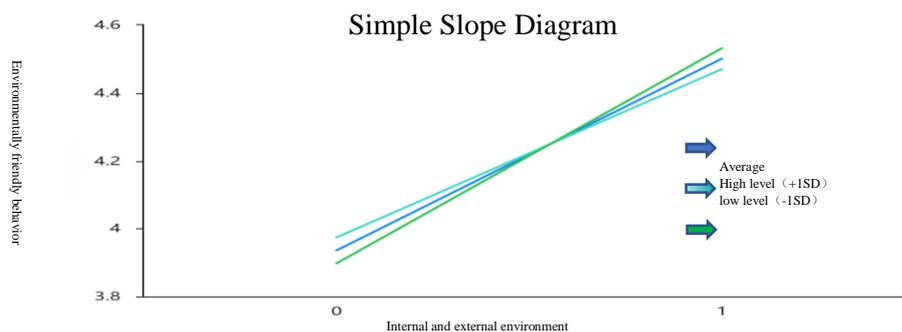

Figure 2 Map of pro-environmental habits in internal and external environmental factors and pro-environmental behaviors

6. The influence of small and micro enterprises' environmental habits of employees in the internal and external environment and environmental attitude

In order to further explore the regulating effect of internal and external environmental habits between internal and external environmental factors (external environmental factors, individual psychological factors) and attitudes, and put them into internal and external environmental factors as regulating variables, the analysis results showed that the interaction ($P < 0.01$, $b = -0.106$), indicating a negative regulation effect between internal and external environmental factors and attitudes.

Regulatory utility was further tested using the Process macro procedure, with repeated sampling 5,000 times using the bootstrap method to obtain a 95% confidence interval, which indicated a significant modulation effect if the interval did not include 0. The test results showed that the confidence interval of the regulatory effects was $[0.443, 0.638]$, excluding 0, indicating a regulatory role in internal and external environmental factors and pro environmental attitudes. That is, the study assumes that H6 holds.

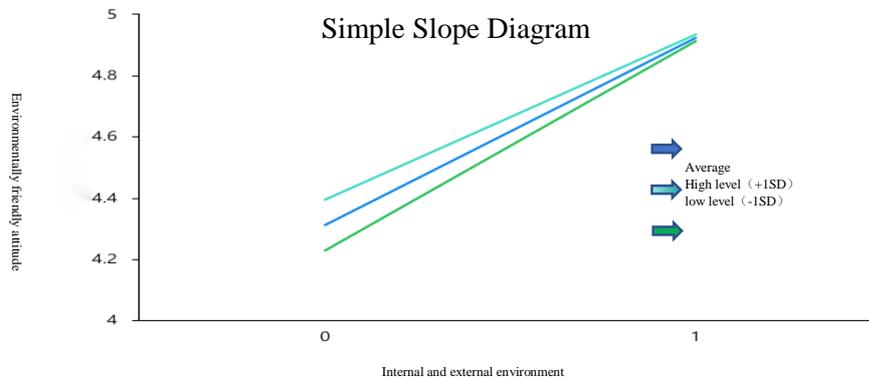

Figure 3 Map of pro-environmental habits in internal and external environmental factors and pro-environmental attitudes

Research conclusion

This paper contains 6 total assumptions and 10 subhypotheses and 16 hypotheses. A total of 13 hypotheses pass hypothesis testing, and the test conclusions are summarized in the following table:

Table 2 Summary Table of the study hypotheses

order number	Suppose the number	Suppose the content	checkout bear fruit
1	H1	The internal and external environment of small and micro enterprises employees have a positive impact on pro-environmental behavior;	pass through
2	H1a	Individual psychological factors have a positive impact on the small and the pro environmental behavior of micro-enterprise employees;	pass through
3	H1b	External practice situation factors have a positive impact on the pro environmental behavior of employees in small and micro enterprises;	pass through
4	H2	The internal and external environment of the employees of small and micro enterprises has a positive impact on the pro-environmental attitude;	pass through
5	H2a	Individual psychological factors have a positive influence on the pro environmental attitude;	pass through
6	H2b	External practice situation factors have a positive influence on the pro environmental attitude;	pass through
7	H3	Small and micro enterprise employees' workplace pro-environment attitude has a positive impact on the pro-environment behavior in the workplace;	pass through
8	H4	Pro-environmental attitude has a mediator role between internal and external environmental factors and pro-environmental behavior;	pass through

9	H4a	Pro environmental attitude has an intermediary role between individual psychological factors and environmental behavior;	pass through
10	H4b	Pro-environmental attitude has a mediating role between external practical situational factors and pro-environmental behavior;	pass through
11	H5	Habits play a regulating role between internal and external environmental factors and pro-environmental behaviors;	pass through
12	H5a	Habits play a regulating role between the internal environment and pro-environmental behavior of employees;	pass through
13	H5b	Habits play a regulating role between the external practice environment and pro environmental behavior of employees;	pass through
14	H6	Habits play a regulating role between the internal and external environment and the pro environment attitude;	not pass
15	H6a	Habits play a regulating role between individual psychological factors and pro environmental attitude;	not pass
16	H6b	Habit plays a regulating role between external practice situation and pro environmental attitude;	not pass

As can be seen from the above table, there are 6 total hypotheses, 10 subhypotheses, and 16 hypotheses. The first five total assumptions and sub-assumptions are valid, and the last one total assumptions and sub-assumptions are not valid, that is, there is no adjustment between the internal and external environment and the attitude of the employees.

Through the above data results analysis, the proposed model and hypothesis study are basically verified. The results obtained in this paper for small micro enterprise employees in internal and external environment has a positive impact on the environment behavior, and small and micro enterprise employees in a positive impact on environment attitude to environment, small micro enterprise employees workplace environment behavior attitude will have a positive impact on the workplace environment behavior. Also verified the pro environment attitude between external environment factors and pro environment behavior, habits in employees between internal and external environment factors and pro environment behavior, pro environmental attitude and habits in internal and external environment affect pro environment behavior play a mediation role, the internal and external environment including its individual psychological factors and external practice situation.

Research prospect

Looking into the future research, we can start from two main aspects.

First, future research should expand the research field and scope. This paper has strive for the scope of universality, but it only involves industry, wholesale and retail, catering and other fields, and the research field needs to be expanded. There are individual differences in the employee behavior of small and micro enterprises, and they are affected by different industries, regions and individual differences. The follow-up research will classify the type, region, and nature of the enterprise.

Second, future studies should add more to the study variables. This paper considers the adjustment variable of pro environmental habits, and the influence of other factors on the internal and external environment and the employee behavior of small and micro enterprises is still worth exploring. Future studies attempt to consider the influence of variables such as organizational culture and individual emotions on the relationship. At the same time, the research on pro-environmental behavior of employees in small and micro enterprises can be considered in multiple dimensions. By changing the independent variables, adding intermediary variables and adjusting variables, the influencing factors of employees in small and micro enterprises can be further studied, so as to provide countermeasures and suggestions for better encouraging employees to implement pro-environmental behavior.

Reference

- Ajzen I, Fishbein, M (1980). *Understanding attitudes and predicting social behavior*. London: Englewood Cliffs: 88-96.
- Ajzen I. (1991) The theory of planned behavior. *Organizational Behavior Human Decision Processes*, 50(2):179-211.
- Christian A. & Klöckner. (2013) *How Powerful are Moral Motivations in Environmental Protection?*. Sense Publishers .
- Duan Jinyun, Wang Juanjuan & Zhu Yuelong. (2014). Organizational atmosphere research: conceptual measurement, theoretical basis and evaluation outlook. *Progress in Psychological Science* (12), 1964-1974.
- Steg L., Bolderdijk J.W., & Keizer K., et al. (2014) An Integrated Framework for Encouraging Pro-environmental Behaviour : The role of values, situational factors and goals. *Journal of Environmental Psychology*, 38(3):104-115.
- Wei Qingwang & Sun Jianmin. (2013). Review of psychological psychology of environmental behavior. *Progress in Psychological Science* (04), 751-760.

การเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนาของนิสิตสาขาวิชา

รัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Higher Education Classroom Research Subject: Learning of Buddhist subjects by students in the Bachelor of Public Administration program Phetchaburi Monastic College

มะลิ ทิพย์ประจง

วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

Mali thipprajong

Phetchaburi Monastic College

Email:thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ (1) ศึกษาผลการก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม (2) ศึกษาเจตคติของนิสิตในการเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนา (3) ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนิสิตระดับปริญญาตรีของวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี หลักสูตรรัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2565 จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ (1) แผนการสอนรายวิชาด้านพระพุทธศาสนา เรื่อง วิชาด้านพระพุทธศาสนา แบบเดี่ยวและแบบกลุ่ม (2) แบบผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาเรียนรู้ จำนวน 30 ข้อ (3) เจตคติในวิชาด้านพระพุทธศาสนา 10 ข้อ

ผลการศึกษาพบว่า

1. ศึกษาผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายด้านพระพุทธศาสนาของนักนิสิตที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นิสิตส่วนใหญ่ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ มีเจตคติในด้านพระพุทธศาสนาในระดับมากที่สุด
3. นิสิตส่วนใหญ่ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้แบบผู้เรียนเป็นสำคัญมีความพึงพอใจใน การเรียนในระดับมาก

* วันที่รับบทความ : 16 กุมภาพันธ์ 2566; วันแก้ไขบทความ 29 มีนาคม 2566; วันตอบรับบทความ : 30 มีนาคม 2566

Received: February 16, 2023; Revised: March 29, 2023; Accepted: March 30, 2023

Abstracts

The objectives of this research were: (1) to study the pre-study and post-study outcomes of students who received participatory learning management techniques; (2) to study the students' attitudes in learning Buddhist subjects (3) Study the satisfaction of learning with a student-centered approach. The sample group used in this research were undergraduate students of Phetchaburi Sangha College. Bachelor's degree in Public Administration, first year, who are studying in the academic year 2022, consisted of 40 students. Study and learn 30 items. (3) Attitudes in the subject of Buddhism 10 items.

The results showed that

1. To study the achievement of individual students in Buddhism of the students who received management. Learning after school was statistically significantly higher than before at the .01 level.
2. Most of the students received the learning management as a learner as a priority. had the highest level of attitude towards Buddhism
3. Most of the students who received the learner-centered learning management were satisfied with learning at a high level

บทนำ

การศึกษาของไทยยุคนี้ผู้สอน ผู้เรียน ชุมชน เศรษฐกิจ สังคมมีความเชื่อมโยงสัมพันธ์กันเพราะการผลิตบัณฑิตต้องมีคุณลักษณะตามกรอบมาตรฐานคุณวุฒิอุดมศึกษาแห่งชาติ เพื่อตอบสนองความเชื่อมั่นให้กับสังคม ความยั่งยืนของระบบการศึกษาจึงต้องมีบรรทัดฐานกลางไว้เป็นหลักชาติ เพื่อให้สามารถสร้างประชากรที่มีคุณภาพตรงตามที่ชาติต้องการยิ่งขึ้น พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 หมวด 4 เกี่ยวกับแนวการจัดการศึกษามาตรา 22 ได้กล่าวไว้ว่า การจัดการศึกษาต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน มีความสามารถเรียนรู้และ พัฒนาตนเองได้ และถือว่าผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด กระบวนการจัดการศึกษา ต้องส่งเสริมให้ ผู้เรียนสามารถพัฒนาเกี่ยวกับการจัดการกระบวนการเรียนรู้ โดยจัดเนื้อหาสาระ และกิจกรรมให้สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียน โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มี การฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา มีการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียน ได้เรียนรู้จากประสบการณ์จริง การฝึก ปฏิบัติ ให้ทำได้ คิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน และเกิดการใฝ่รู้อย่างต่อเนื่อง (สนง.คณะกรรมการ การศึกษาแห่งชาติ, 2542) ปัจจุบันเทคนิคการเรียนการสอนในสถาบันอุดมศึกษาของประเทศไทยมีด้วยกันหลาย รูปแบบได้แก่ 1) เทคนิคการสอนแบบบรรยาย หรือ เทคนิคการสอนแบบเน้นอาจารย์ผู้สอนเป็น สำคัญ 2) เทคนิคการสอนแบบอภิปราย 3) เทคนิคการสอนแบบฝึกปฏิบัติ 4) เทคนิคการสอนให้ ศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง หรือเทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ (student centered learning) 5) เทคนิคการสอนแบบเน้นปัญหา หรือ problem base learning (PBL) และ 6) เทคนิคการสอนแบบเน้นวิจัย ซึ่ง แต่ละรูปแบบก็มีจุดมุ่งหมาย และการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

ที่แตกต่างกันไป เทคนิคการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ กำลังได้รับการยอมรับมากยิ่งขึ้น ในสังคมไทย (ไพฑูริย์,2543)

นอกจากผู้เรียนจะได้รับความรู้จากผู้สอนแล้วยังจำเป็นที่ผู้เรียนจะต้องขวนขวายหาความรู้ด้วยตนเอง หรือได้รับมอบหมายให้ไปศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับเรื่องที่เรียน แล้วนำมาเสนอ ให้ผู้สอน และเพื่อนร่วมชั้น จึงเป็น เหตุผลที่สถาบันการศึกษาระดับอุดมศึกษาให้ความสำคัญกับ การเทคนิคการเรียนการสอนแบบเน้นผู้เรียนเป็น สำคัญ ด้วยการเรียนการสอนวิชาด้านพระพุทธศาสนา ที่ผ่าน มาประกอบด้วยเนื้อหาวิชาการ ภาษาที่ใช้ ปรากฏในพระคัมภีร์เข้าใจค่อนข้างเข้าใจ ยากจึงมุ่งการบรรยายมากกว่าการมีส่วนร่วมของผู้เรียน จึงทำให้ ผู้เรียนขาดประสบการณ์เรียนรู้ เชิงประจักษ์ จากการค้นคว้าข้อมูลด้วยตนเองจากสารสนเทศรอบตัวที่มีให้ เรียนรู้ตลอดเวลา เช่น สื่อทางอินเทอร์เน็ตฉะนั้นจึงเห็นว่าการนำหลักการเรียนรู้ผู้เรียนเป็นสำคัญมาประยุกต์ อย่างเป็นระบบใช้ใน การเรียนการสอนที่มีขั้นตอน จะช่วยให้เกิดกระบวนการเรียนรู้ที่เกิดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน ดีขึ้น

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. ศึกษาผลการก่อนเรียนและหลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม
2. ศึกษาเจตคติของนิสิตในการเรียนรู้วิชาทางด้านพระพุทธศาสนา
3. ศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรู้แบบเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

ระเบียบวิธีวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรคือนิสิตชั้นปีที่ 1 สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์บัณฑิต จำนวน 30 คน ปีการศึกษา 2565

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ใช้เครื่องมือ 4 ฉบับดังนี้ 1.แผนการสอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ

2.แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ

3.แบบวัดเจตคติ จำนวน 10 ข้อ

4.แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการพัฒนาเครื่องมือดังนี้แผนการ

สอนที่ยึดหลักผู้เรียนเป็นสำคัญ ขั้นตอนการสร้างรูปแบบวิธีสอน

1.ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับสภาพปัญหา

2.ข้อมูลด้านทฤษฎีและแนวคิดเกี่ยวกับรูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญจาก งานวิจัย วารสาร

ข้อมูลที่เผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต

3. วิเคราะห์หลักสูตรรายวิชาเวชกรรมไทย ในด้านเนื้อหา และจุดประสงค์การเรียนรู้
4. ออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ในแต่ละขั้นตอนให้สอดคล้องกับหลักการจัดการเรียน แบบผู้เรียนเป็นสำคัญ
5. เขียนแผนการสอนให้มีรายละเอียดครอบคลุม แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ จำนวน 30 ข้อ ขั้นตอนสร้างมีดังนี้
 1. ศึกษาหลักสูตรและจุดประสงค์การเรียนรู้
 2. สร้างผังวิเคราะห์ข้อสอบ (test blueprint) กำหนดเนื้อหาที่ ต้องการวัด และจำนวน ข้อสอบที่ต้องการ จำนวน 30 ข้อ
 3. เขียนข้อสอบจำนวน 30 ข้อ ให้เกินจำนวนที่ต้องการไว้ 10 ข้อ
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน โดยนำไป ให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการจัดการเรียนรู้ ประเมิน โดยใช้เกณฑ์การประเมินดังนี้
 - +1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
 - 0 ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อสอบนั้นสอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด
 - 1 ถ้าแน่ใจว่าข้อสอบนั้นไม่สอดคล้องกับเนื้อหาที่ต้องการวัด แบบวัดเจตคติต่อวิชาชีพจำนวน 30 ข้อ ขั้นตอนสร้างมีดังนี้
 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับ
 2. กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความ รับผิดชอบ พัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะ
 3. เขียนข้อคำถามในแต่ละด้าน ด้านละ 3 และ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 18 ข้อ
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการ จัดการเรียนรู้ ประเมิน
- แบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ ขั้นตอนสร้างมี ดังนี้
 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
 2. กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านความ รับผิดชอบ พัฒนาตนเอง ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล คุณธรรมจริยธรรม และคุณลักษณะ
 3. เขียนข้อคำถามในแต่ละด้าน ด้านละ 3 และ 6 ข้อ รวมทั้งหมด 18 ข้อ
 4. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถาม โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญในด้านการ จัดการเรียนรู้ ประเมินแบบสอบถามความพึงพอใจ จำนวน 10 ข้อ ขั้นตอนสร้าง ดังนี้
 1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความพึงพอใจในการเรียนข้อ

2. กำหนดประเด็นในการสร้างแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียนรวมทั้งหมด 10 ข้อ

3. ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาของแบบสอบถามความพึงพอใจในการเรียน โดยนำไปให้ผู้เชี่ยวชาญ

ในด้านการจัดการเรียนรู้ ประเมิน

วิธีเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการวิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

1. ดำเนินการทดลองสอนด้วยแผนการสอนโดยใช้กิจกรรมการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ

2. ทำการทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ก่อนเรียนแล้วเก็บรวบรวมข้อมูล

3. นิสิตใช้เวลาเรียน 2 คาบๆ ละ 50 นาที จำนวน 5 ครั้งและมีการค้นคว้านอก ห้องเรียนอีก 4 คาบ

หลังจากเรียนจบแล้วมีการทดสอบวัดผล สัมฤทธิ์และแบบวัดเจตคติหลังเรียน แล้วเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อไป

วิเคราะห์ต่อไป

4. นำข้อมูลไปวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วยโปรแกรมสำเร็จรูป

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์

1. การวิเคราะห์ความแตกต่างของคะแนนวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนการวิเคราะห์ความแตกต่างระหว่างคะแนนของแบบทดสอบก่อนเรียนและแบบทดสอบหลังเรียน โดยใช้ t-test for One Samples

2. วิเคราะห์ข้อมูลจากเจตคติเกี่ยวกับวิชาชีพเป็นค่าถามประเมินค่าของลิคเคิร์ต (Likert's scale) มีลักษณะการวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ เห็นด้วย มากที่สุด เห็นด้วยมาก เห็นด้วยปานกลาง เห็นด้วยน้อย เห็นด้วยน้อยที่สุด

เกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

	ข้อความเชิงบวก (Positive statement)	ข้อความเชิงลบ (Negative statement)
เห็นด้วยมากที่สุด	5 คะแนน	1 คะแนน
เห็นด้วยมาก	4 คะแนน	2 คะแนน
เห็นด้วยปานกลาง	3 คะแนน	3 คะแนน
เห็นด้วยน้อย	2 คะแนน	4 คะแนน
เห็นด้วยน้อยที่สุด	1 คะแนน	5 คะแนน

ด้านเจตคติเกี่ยวกับวิชาซีพจำนวน 18 ข้อ มีค่าคะแนนระหว่าง 18- 90 คะแนน
คะแนนต่ำกว่า 60% ของคะแนนเต็ม (18- 61) มีระดับค่าคะแนนต่ำ
คะแนนระหว่าง 60-79% ของคะแนนเต็ม (62- 75) มีระดับค่าคะแนนปานกลาง
คะแนนตั้งแต่ 80% ของคะแนนเต็ม (76- 90) มีระดับค่าคะแนนสูง

3.วิเคราะห์ข้อมูลจากความพึงพอใจเป็นคำถามประเมินค่าของลิคเคิร์ต (Likert's scale) มีลักษณะ
การวัดเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก พอใช้ ค่อนข้างน้อย น้อย

กรอบแนวคิดในการวิจัย

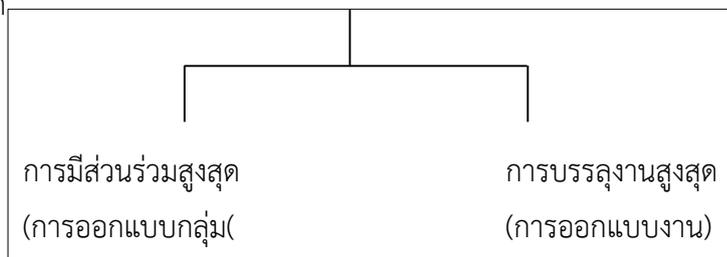
การเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (Participatory learning) เป็นการเรียนรู้ที่ยึดผู้เรียนเป็น ศูนย์กลาง
ประกอบด้วยหลักการเรียนรู้พื้นฐาน 2 อย่างคือ

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning)
2. กระบวนการกลุ่ม (Group process)

หลักการสำคัญของ Participatory learning

การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ → การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม

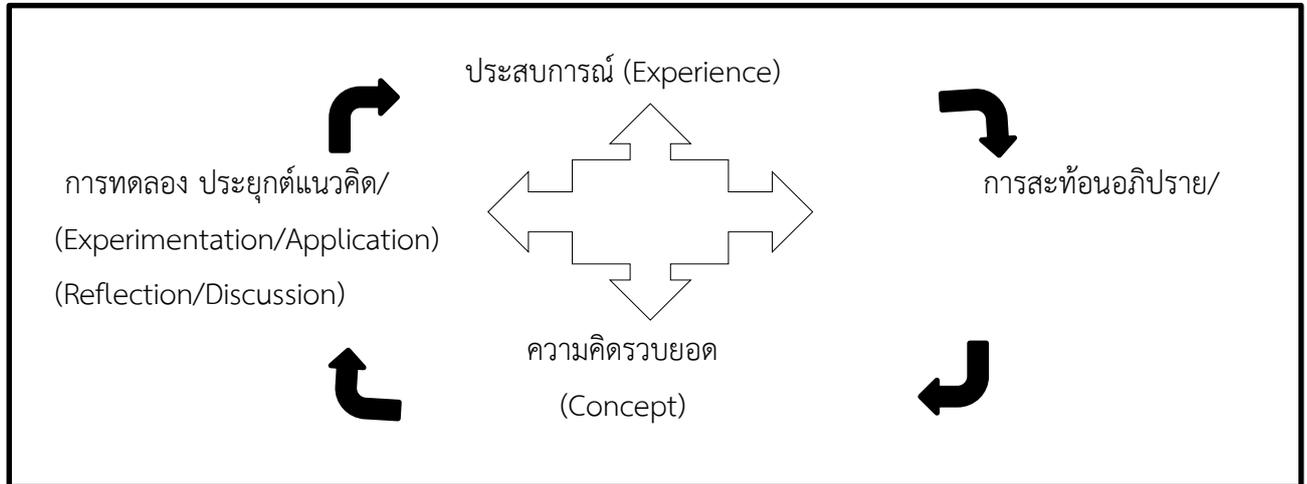
การเรียนรู้สูงสุด

1. การเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) เป็นการเรียนรู้ที่ผู้สอนมุ่งเน้นให้ผู้เรียนสร้าง
ความรู้จากประสบการณ์เดิม มีลักษณะที่สำคัญ 5 ประการ ดังนี้

- 1.1 เป็นการเรียนรู้ที่อาศัยประสบการณ์ของผู้เรียน
- 1.2 ทำให้เกิดการเรียนรู้ใหม่ๆ ที่ทำทหายอย่างต่อเนื่องและเป็น การเรียนรู้เชิง (Active learning) คือ
ผู้เรียนต้องทำกิจกรรมตลอดเวลาไม่ได้นั่งฟังการบรรยายอย่างเดียว
- 1.3 มีปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเองและระหว่างผู้เรียนกับผู้สอน
- 1.4 ปฏิสัมพันธ์ที่มีทำให้เกิดการขยายตัวของเครือข่ายความรู้ที่ทุกคนมีอยู่ออกไปอย่าง กว้างขวาง
- 1.5 อาศัยการสื่อสารทุกรูปแบบเช่น การพูดหรือการเขียน การวาดรูป การแสดงบทบาท สมมุติ ซึ่ง

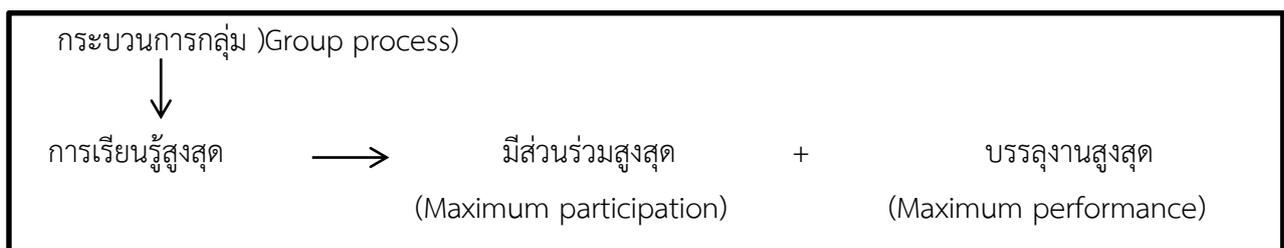
เอื้ออำนวยให้เกิดการแลกเปลี่ยนการวิเคราะห์และสังเคราะห์การเรียนรู้

ภาพที่ 2.1 วงจรและทิศทางขององค์ประกอบการเรียนรู้เชิงประสบการณ์

2. การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process)

การเรียนรู้ด้วยกระบวนการกลุ่ม (Group process) เป็นการเรียนรู้พื้นฐานที่สำคัญอีก อย่างหนึ่งซึ่งเมื่อประกอบไปกับการเรียนรู้เชิงประสบการณ์ (Experiential learning) กระบวนการ กลุ่มจะช่วยทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมสูงสุดและทำให้บรรลุนานสูงสุด

การมีส่วนร่วมสูงสุด (Maximum participation) ของผู้เรียน ขึ้นอยู่กับการออกแบบกลุ่ม ซึ่งมีตั้งแต่กลุ่มเล็กที่สุดคือ 2 คน จนกระทั่งกลุ่มใหญ่ กลุ่มแต่ละประเภทมีข้อดีและข้อจำกัด ต่างกันผู้เรียนทุกคนควรมีส่วนร่วมในทุกกิจกรรมของแต่ละองค์ประกอบ ฉะนั้นผู้สอน จึงต้อง พิจารณาตามจำนวนผู้เรียน การบรรลุนานสูงสุด (Maximum performance) ถึงแม้ผู้สอนจะออกแบบกลุ่มให้ผู้เรียนทุก คนมีส่วนร่วมในการท ากิจกรรมแล้วก็ตาม แต่สิ่งสำคัญอีกอย่างหนึ่งที่จะทำให้กลุ่มผู้เรียนบรรลุ งานสูงสุด ได้คือ การออกแบบงาน ซึ่งเป็นกิจกรรมที่ผู้สอนจะต้องจัดทำเป็นใบงานที่กำหนดให้ กลุ่มผู้เรียนทำกิจกรรมให้บรรลุตามวัตถุประสงค์การเรียนรู้ในแผนการสอน

สรุป

ในการวิจัยครั้งนี้แนวคิดการสอนแบบกระบวนการกลุ่มที่มีส่วนร่วมโดยประยุกต์ วิธีการสอนหลายๆแบบตามสภาพผู้เรียนคือ การบรรยาย การอภิปรายกลุ่ม

ผลการวิจัย

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชาด้านพระพุทธศาสนา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ปีที่ 1 ที่ได้รับ การจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาเจตคติในวิชาด้านพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 3 ผลการศึกษาความพึงพอใจในการเรียนรายวิชาด้านพระพุทธศาสนา

ตอนที่ 1 ผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ด้านพระพุทธศาสนา สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการ จัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม ดังแสดงในตารางที่ 4.1 ตารางที่

4.1 แสดงผลการเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา ด้านพระพุทธศานานิสิตสาขาวิชา รัฐประศาสนศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยเทคนิคการมีส่วนร่วม

ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน	\bar{x}	S.D.	t	Sig.
ก่อนเรียน	11.18	2.696	13.047	.01
หลังเรียน	21.63	3.739		

จากตารางที่ 4.1 แสดงว่า นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมมี ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา หลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ทั้งนี้ นักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยก่อนเรียนเท่ากับ 11.18 หลังเรียนเท่ากับ 21.63

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัย สามารถนำมาอภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากผลการวิจัยข้อที่ 1 ที่พบว่านักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรายวิชา หลังเรียนสูง กว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ น่าจะเนื่องมาจากการจัดการเรียนแบบที่ได้รับการจัดการ เรียนรู้ด้วยการมีส่วนร่วมครั้งนี้ การออกแบบกิจกรรมอภิปรายกลุ่มซึ่งสอดคล้องกับหลักการจัดการเรียนรู้แบบร่วมมือที่ว่าสมาชิกทุกคนได้เรียนรู้ การเรียนเป็นทีมอย่างมีประสิทธิภาพ (ดาวคลี ศิริวัลย์ 2543 : 56) มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาปีที่ 1 หลังเรียนสูงจากการ ประยุกต์รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ

สรุปผลการวิจัย

1. ผลการศึกษาวิจัยด้านสัมฤทธิ์ทาง การเรียนรู้หลังเรียนของนิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม สูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01
2. นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีเจตคติในวิชาสาขารัฐประศาสนศาสตรบัณฑิตในการเรียน รายวิชาด้านพระพุทธศาสนา
3. นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนแบบมีส่วนร่วม มีความพึงพอใจในการเรียนอยู่ใน ระดับมาก

ข้อเสนอแนะ

จากการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้พบข้อสังเกตบางประการ ซึ่งจะขอเสนอแนะดังต่อไปนี้ ข้อเสนอแนะในการนำไปใช้

1. ผู้บริหารคณาจารย์ที่สอนเกี่ยวกับวิชาด้านพระพุทธศาสนาควรสนับสนุนด้านสถานที่ให้เหมาะสม
2. หลังจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนของ นิสิตที่ได้รับการจัดการเรียนรู้เพิ่มขึ้น จึงควรส่งเสริมให้นักนิสิตมีการศึกษาค้นคว้ามากขึ้นและ การทำงานเป็นกลุ่มอยู่เรื่อยๆต่อไป
3. การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนแบบมีส่วนร่วมผู้สอนเป็นผู้ชี้แนะให้นักนิสิตพยายาม แสวงหาความรู้ค้นพบจนสร้างองค์ความรู้ด้วยตนเองกล้าคิดกล้าทำกล้านำเสนองานของตนเองและของกลุ่มมากยิ่งขึ้น
4. ควรจัดบรรยากาศที่เอื้อต่อการอภิปรายแลกเปลี่ยนความคิดเห็น ส่งผลให้นักศึกษากล้า แสดงออก มีการยอมรับ

ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยเพื่อศึกษาพัฒนารูปแบบการจัดกิจกรรมอื่นๆ ทักษะกระบวนการคิดและการเสริมสร้างการเรียนรู้ของผู้เรียนให้มากกว่าเดิมเพราะนิสิตที่เข้ามาศึกษาก็มีความแตกต่างกันทั้งอายุ วัย การศึกษา ประสบการณ์ ตลอดถึงหน้าที่การงานของนิสิตเอง
2. ควรศึกษาตัวแปรอื่น เช่น พฤติกรรมการทำงานกลุ่มการทำงานของอาจารย์กับนิสิตเพราะนิสิตที่เข้ามาศึกษาที่วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ที่มิอาชีพอและตำแหน่งอยู่แล้วเป็นส่วนมากดังนั้นการที่อาจารย์ให้การกับนิสิตมากจนเกินไปก็นำไปสู่การเบื่อหน่ายต่อสิ่งที่ให้ไปดำเนินการต่อไปได้
3. ควรให้การศึกษในห้องเรียนให้มากกว่าการให้ภาระงานไปทำที่อื่นบางครั้งจะมีเสียงสะท้อนกลับมาว่าอาจารย์ให้งานเยอะกว่าการบรรยายในห้องเรียนจนทำให้ผู้เรียนเกิดความท้อ
4. การจัดการสอนควรให้อาจารย์และนิสิตได้มีความใกล้ชิดแลกเปลี่ยนให้คำปรึกษาทั้งในระหว่างเรียนและนอกเวลาเรียนให้มากกว่าเดิมเพื่อลดช่องว่างระหว่างอาจารย์กับนิสิตได้บ้าง
5. การสร้างมิตรภาพในห้องเรียนระหว่างอาจารย์กับนิสิตและนิสิตด้วยกันเองก็ต้องมีเพื่อลดช่องว่างระหว่างที่เข้ามาศึกษาในวิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรีให้มากกว่าเดิม เพื่อสร้างวัฒนธรรมขององค์กรและการสร้างค่านิยมให้เกิดขึ้นในห้องเรียนระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนและผู้เรียนด้วยกันอีกทางหนึ่ง

เอกสารอ้างอิง

- กรมสุขภาพจิต. (2544). *คู่มือการฝึกอบรมแบบมีส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร: วงศ์กมลโปรดักชั่น,
- คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, สำนักงาน. (2542). *พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542*. หนังสือพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ .
- ดาวคลี ศิริวาลัย. (2543). *ผลการเรียนรู้ของนักเรียนมัธยมศึกษาชั้นปีที่1ที่เน้นการประยุกต์ รูปแบบการเรียนแบบร่วมมือ*. รายงานการวิจัยปริญญามหาบัณฑิต. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- เบญจมาศ ทรัพย์ธำรงค์. (2549). *การเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาการเงินธุรกิจ ระหว่างนักศึกษา คณะบริหารธุรกิจสาขาการจัดการและสาขาวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ โดยวิธีสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ*. รายงานการวิจัย. มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคล.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ . (2545). *การเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ด้วยการเน้นกระบวนการเพื่อสร้างความรู้สำหรับครูมัธยมศึกษา. ประมวลบทความ นวัตกรรมเพื่อการเรียนรู้สำหรับครู ยุคปฏิรูปการศึกษา เล่ม 2*. กรุงเทพมหานคร: คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ไพฑูริย์ ลินสารัตน์. (2543). *เทคนิคการสอนอุดมศึกษา. ส่วนวิจัยพัฒนาสำนักมาตรฐาน อุดมศึกษา ทบวงมหาวิทยาลัย*. กรุงเทพมหานคร: ครูสภา.

- ทีศนา แคมมณี. (2545). *ศาสตร์การสอน*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธีระชัย ปุณณโชติ . (2531). *กรณีศึกษาการทำโครงการวิทยาศาสตร์*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สมนึก ภัททิยธนี. (2541). *การวัดผลและประเมินผลทางการศึกษา*. คณะศึกษาศาสตร์มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- สุขเสนอ อินทะไชย์. (2546). *รูปแบบการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ วิชาความรู้เบื้องต้น เกี่ยวกับการประกอบธุรกิจ ตามหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง สำหรับ วิทยาลัยชุมชน พุทธศักราช 2538*. ปริญญามหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหาสารคาม.
- อนงค์ วิเศษสุวรรณ. (2550). *การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ Facilitating Student - Centered Learning*. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยบูรพา* . 18 (2), 1-10.
- อรพรรณ พรสีมา. (2540). *การเรียนรู้แบบร่วมมือแรงร่วมใจ ทฤษฎีและแนวคิดเรื่องการเรียนรู้แบบมี ส่วนร่วม*. กรุงเทพมหานคร. เจริญผล

การพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก
อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

Development and Promotion of Stucco Carving Art of Chong Sakae Sub-District, Mueang District, Phetchaburi Province

พระพิพิธพัชรโรดม (อำนวยการ อินทวณโณ),
พระสมุห์บัว (พรหมณพล์ ทีปธมโม) และ มะลิ ทิพย์ประจง
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

**Phra Phiphitphatcharodom,
PhraSamu Bua Dipadhammo and Mali Thipprajong**
Phetchaburi Buddhist College
Corresponding Author, E-mail: thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ (Quality Research) และผสมผสาน จากการศึกษาเอกสารจากวิทยานิพนธ์ รายงานวิจัย ตำราทางวิชาการ วารสารและสื่ออื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก 15 คน โดยคัดเลือกช่างจำนวน 15 คน วัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาเพื่อศึกษาการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี 2) เพื่อศึกษาด้านส่งเสริมบุคลากรในชุมชนให้มีรายได้และอาชีพ ของตำบลช่องสะแก และส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก 3) เพื่อสร้างการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก

คำสำคัญ : การพัฒนา; การส่งเสริมศิลปะปูนปั้น

Abstracts

This research is a qualitative research (Quality Research) and combines the study of documents from thesis, research report, academic textbook. Journals and other media related By conducting in-depth interviews with 15 people, 15 technicians were selected. Objectives 1) To study the development and promotion of stucco carving art. of Chong Sakae Sub-district, Mueang District, Phetchaburi Province 2) To study the promotion of personnel in the community to have income and career of Chong Sakae Subdistrict and promoting stucco-carved art; 3) to create, develop and promote stucco-carved art

Keywords: Development; Promotion of Stucco Art

บทนำ

กล่าวถึงศิลปะปูนปั้นของคนเมืองเพชรบุรี เป็นงานประณีตศิลป์ในกลุ่มงานช่างฝีมือดั้งเดิม จากการศึกษาของนักวิชาการทางประวัติศาสตร์ได้ระบุถึงหลักฐานเกี่ยวกับปูนปั้นที่เก่าที่สุดว่าอยู่ในยุคทวารวดี และมีพัฒนาการเรื่อยมาจนถึงปัจจุบัน อนึ่งเมืองเพชรบุรีได้รับการขนานนามว่าเป็นอยุธยาที่มีชีวิต เพราะมีความโดดเด่นและเป็นเอกลักษณ์ ที่แสดงความรุ่งเรืองและร่ำรวยของงานศิลปกรรมหลากหลายแขนง โดยเฉพาะงานปูนปั้นที่ถือว่าเป็นงานสกุลช่างเมืองเพชรโดยแท้ เพราะงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรมีเอกลักษณ์เฉพาะ ในด้านกรรมวิธีการผลิตปูน ความพิถีพิถันในการสร้างงาน การออกแบบลวดลายให้พลิ้วไหว มีการแทรกแนวความคิดของช่างปั้นลงไปในผลงาน ประกอบกับช่างผู้สร้างงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรได้รับแรงบันดาลใจจากผลงานปูนปั้นชั้นครู ที่ถือว่าเป็นเสมือนเพชรน้ำงามของเมืองมีปูนปั้นสมัยอยุธยา วัดเขابันไดอิฐ วัดสระบัว วัดเกาะ วัดใหญ่สุวรรณาราม เป็นต้น เป็นหนึ่งในเมืองประวัติศาสตร์ของประเทศไทย ที่ยังคงปรากฏการตั้งถิ่นฐานของชุมชนมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์สืบเนื่องมาถึงปัจจุบัน ด้วยเหตุดังกล่าวเมืองเพชรบุรีจึงมีมิติในด้านความเป็นเมืองร่วมสมัยบนรากฐานของวัฒนธรรมที่มีการสั่งสมมาทุกยุคทุกสมัย จากหลักฐานทางโบราณคดีและศิลปกรรมสามารถบ่งบอกถึงความเป็นมาทางประวัติศาสตร์และชุมชนได้เป็นอย่างดี งานศิลปกรรมเมืองเพชรบุรี โดยเฉพาะในสมัยอยุธยาตอนปลายเป็นต้นมา ได้รับการกล่าวถึงอยู่เสมอในเรื่องความงาม และเอกลักษณ์ทางงานช่าง ดังปรากฏในพระราชหัตถเลขาของพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว คราวเสด็จประพาสมณฑลราชบุรี ร.ศ.128 (พ.ศ. 2452) ว่า มาหยุดที่วัดใหญ่สุวรรณาราม ซึ่งเป็นที่ฉันขอบใจฝีมือช่างในวัดนั้น บรรดาฝีมือที่ทำทุกอย่างปรากฏว่าเป็นช่างหลวงทำได้อย่างวิเศษงานที่ได้ทำใหม่คือพระระเบียงล้อมรอบพระอุโบสถ แต่เป็นความคิดที่แปลกใหม่มีมากในการที่จะซ่อมขึ้นให้บริบูรณ์ได้อย่างเท่านั้น ไม่แต่ฝีมือพระ ถึงฝีมือช่างหลวงทุกวันนี้ก็ยากที่จะทำให้เข้ากับของเดิมได้รูปภาพเทพชุมนุมที่นั่งเป็นชั้นๆ ในผนังอุโบสถดูได้ทุกตัว แลเห็นได้ว่าไม่มีฝีมือแห่งใดในกรุงเทพฯ เหมือนเลย...ที่เพื่อพรรณนาถึงเรื่องวัดใหญ่ลงไว้นี้ เพราะเหตุที่เห็นไม่มีผู้ใดชอบฝีมืออย่างละเอียดชนิดนี้แล้ว เห็นเป็นเก๋คร่ำคร่าไป คงไม่มีผู้ใดสามารถที่จะคิดปฏิสังขรณ์ จึงได้ว่าไว้เสีย พอให้มีจดหมายลงไว้ว่ามีของดีอยู่ในวัดนั้น... และจดหมายระยะทางไปมณฑลราชบุรีของสมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ร.ศ. 121 (พ.ศ. 2445) ตัวอย่างเช่น "...เขابันไดอิฐ มีวัดเก่า มีโบสถ์หลังหนึ่ง หน้าบรรพนี้เป็นนารายณ์ทรงครุฑ มีกนกเป็นพื้งงามดี เป็นฝีมือปลายกรุงเก่าถาดันกรุงเทพฯ มีวิหารหลังหนึ่งเก่าเหมือนโบสถ์...มีทวยแปลกกว่าที่เคยเห็นมา...บัวฐานพระก็แปลก..." อนึ่ง ยังมีข้อความกล่าวถึงความแปลกตาด้านแนวความคิด และการแสดงออกทางงานช่างของเมืองเพชรบุรีอีกหลายแห่ง รวมถึงข้อความเชิงวิจารณ์ฝีมือทางช่างไว้อีกมาก ข้อสังเกตของนักวิชาการในยุคถัดมายังคงยอมรับในแนวทางเดียวกันว่างานศิลปกรรมของกลุ่มช่างเมืองเพชรบุรีนั้น มีความงามเชิงช่างชั้นครู ตลอดจนจนลักษณะพิเศษ ที่เป็นแบบเฉพาะของท้องถิ่น เรียกกันโดยทั่วไปว่า "สกุลช่างเพชรบุรี" กล่าวคือ ศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี ได้ทำการศึกษางานจิตรกรรมสกุลช่างนนทบุรี โดยเปรียบเทียบกับงานช่างกลุ่มอื่นๆ ที่มีเอกลักษณ์

เฉพาะตัว และกำหนดเรียกเป็นสกุลช่าง ได้แก่ สกุลรัตนโกสินทร์ และสกุลเพชรบุรี ประยูล อรุณชาภา ได้กล่าวถึงศิลปะชิ้นเอกของไทย โดยยกตัวอย่างงานช่างเพชรบุรีว่า มีฝีมือดี จนงานช่างแห่งอื่นมาเทียบเคียงได้ยาก โดยเฉพาะงานสลักไม้ และงานปูนปั้นมีความงดงามเทียบฝีมือช่างชั้นครูสมัยอยุธยา ได้แก่งานสลักไม้-ธรรมาสน์ที่วัดเกาะแก้วสุทธาราม งานศิลปกรรมที่วัดใหญ่สุวรรณาราม และงานปูนปั้นวัดเขabanไดอิฐ เป็นต้น ศาสตราจารย์ฉ่อง บวชเชอลีแยร์ได้ศึกษาจัดกลุ่มงานจิตรกรรมไทยออกเป็นสกุลช่างต่างๆ โดยจัดแยกงานจิตรกรรมวัดใหญ่สุวรรณาราม และวัดเกาะแก้วสุทธาราม ออกจากสกุลช่างอยุธยา มาเป็นสกุลช่างเพชรบุรีที่แสดงออกถึงความคิดริเริ่มไม่ลอกเลียนแบบจากที่ใด ดังปรากฏชัดเจนในการจัดองค์ประกอบภาพแถวเทพชุมนุมเต็มพื้นที่ผนังสกัดของอุโบสถวัดใหญ่สุวรรณาราม และการจัดองค์ประกอบของภาพจิตรกรรมในอุโบสถวัดเกาะแก้วสุทธาราม งานปูนปั้นในจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่เป็นงานสร้างสรรค์ที่ตอบสนองเรื่องความศรัทธาเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา ดังจะเห็นงานปูนปั้นตั้งแต่อดีตมาจนถึงปัจจุบันมักจะปรากฏตามถาวรวัตถุและบันไดประดับศาสนสถานในทางศาสนา เช่น พระพุทธรูป เทวรูป ฐานพระประธานหน้าบัน ชุ่มประตุน้ำต่างพระอุโบสถ วิหาร ฯลฯ ตามที่มีการศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับหลักฐานและร่องรอยของงานปูนปั้นในจังหวัดเพชรบุรี พบว่า งานปูนปั้นชิ้นเก่าแก่ที่สุดในจังหวัดเพชรบุรี มีพัฒนาการที่สามารถย้อนไปได้ถึงสมัยทวารวดี (พุทธศตวรรษที่ 12-17) เช่น ประติมากรรมปูนปั้นจากแหล่งโบราณคดีทุ่งเศรษฐี ประติมากรรมปูนปั้นถ้ายายจุงหลาน สืบขึ้นมาคือปูนปั้นประดับปราสาท วัดกำแพงแลง เป็นปราสาทขอมพุทธศตวรรษที่ 18 สมัยลพบุรี เรื่อยมาจนถึงสมัยอยุธยาตอนต้น ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 19-20 คืองานปูนปั้นประดับเจดีย์แปดเหลี่ยมในถ้ำเขาหลวง งานปูนปั้นประดับพระอุโบสถวัดสระบัว ราวกลางพุทธศตวรรษที่ 23 งานปูนปั้นประดับพระอุโบสถวัดเขabanไดอิฐ ราวปลายพุทธศตวรรษที่ 23 ถึงต้นพุทธศตวรรษที่ 24 สมัยอยุธยาตอนปลายในกลุ่มปูนปั้น วัดเกาะ วัดใหญ่สุวรรณาราม วัดไผ่ล้อม รวมถึงปูนปั้นประดับอาคารวัดมหาธาตุวรวิหาร ที่มีการผสมผสานฝีมือของช่างรุ่นเก่ากับช่างรุ่นใหม่สมัยรัตนโกสินทร์ไว้อีกหลายๆ ท่าน งานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรเริ่มมีพัฒนาการต่อเนื่องจากปลายอยุธยาอย่าง ชัดเจน จนถึง ต้นรัตนโกสินทร์ และพบว่า มีช่วงรอยต่อที่ยังขาดหลักฐานเกี่ยวกับงานปูนปั้นในช่วงรัชกาลที่ 1-3 จนมาถึงสมัยรัชกาลที่ 4 เป็นต้นมา พบว่า มีการศึกษาข้อมูลตลอดจนประวัติศาสตร์ของงานปูนปั้นสกุลช่างเมืองเพชรที่เริ่มมีความชัดเจนมาเรื่อยๆ ขึ้นตามลำดับผลงานเหล่านี้เป็นห้องเรียนรู้ของสกุลช่างเมืองเพชรมาอย่างต่อเนื่อง ดังจะเห็นได้ว่าจังหวัดเพชรบุรีเป็นเมืองที่มีช่างปูนปั้นอยู่คู่กับเมืองเพชรมาอย่างยาวนาน ซึ่งช่างปูนปั้นตั้งแต่โบราณการสืบมาจนถึงปัจจุบันมีส่วนในการช่วยสร้างบ้านแปงเมือง ให้มีความเจริญรุ่งเรืองสืบมาโดยลำดับ ความโดดเด่นอันเป็นเอกลักษณ์ของผลงานปูนปั้นสกุลช่างเพชรบุรี ยังเป็นเครื่องจูงใจให้บรรดาผู้ที่สนใจศึกษาใฝ่รู้เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ศิลปะ และผู้ที่หลงใหลในงานปูนปั้นเข้ามาเรียนรู้เข้ามาศึกษาอย่างต่อเนื่อง ส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับลวดลายที่งดงามของปูนปั้น การออกแบบที่ลงตัว การแทรกเนื้อหาแนวคิด ลูกเล่นที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งมีทั้งผลงานยุคเก่าและสร้างสรรค์ชิ้นใหม่ที่ผสมผสานแนวคิดได้อย่างลงตัว อนึ่ง งาน ปูนปั้นเมืองเพชร เป็นงานศิลปะ มีความคงทนจึงเป็นที่นิยมทำกัน

ต่อๆ มาวัสดุที่ใช้สามารถหาได้ในท้องถิ่น ซึ่งปูนขาวโบราณทำจากเปลือกหอย กระจาดขาง กาวหนัง น้ำตาล โขลกด้วยครกจนละเอียดแล้วนำไปปั้น งานปูนปั้น จึงเป็นงานช่าง ผู้ที่ทำงานปูนปั้นสามารถ เลือกทำเป็น อาชีพ หนึ่งได้เพราะเป็นอาชีพสร้างเงินเลี้ยงตนเองเลี้ยงครอบครัวได้ดีอีกอาชีพหนึ่ง

วัตถุประสงค์การวิจัย

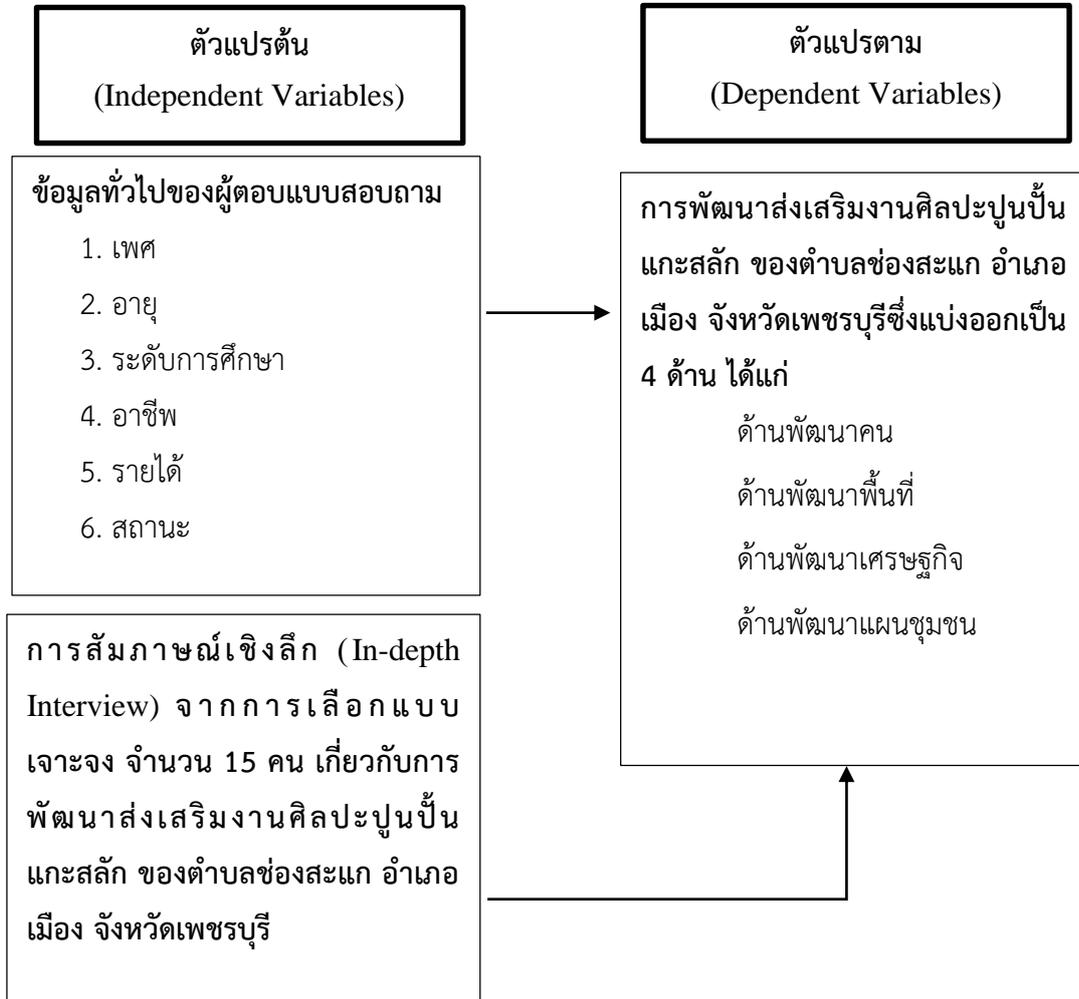
1. เพื่อศึกษาการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี
2. เพื่อศึกษาด้านส่งเสริมบุคลากรในชุมชนให้มีรายได้และอาชีพ
3. เพื่อสร้างการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปปูนปั้นแกะสลัก

กรอบแนวคิดใช้ในงานวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยมุ่งศึกษาเรื่อง “การพัฒนาส่งเสริมงานศิลปปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี” จากการทบทวนแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยกำหนด กรอบแนวคิดการวิจัย (Conceptual Framework) ประกอบด้วยตัวแปรต้น (Independent Variables) และตัวแปรตาม (Dependent Variables) ดังนี้

ตัวแปรต้น (Independent Variables) คือ ปัจจัยส่วนบุคคลของ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตตำบล ช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานะ

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) คือ ความคิดเห็นที่มีต่อการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปปูนปั้น แกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยผู้วิจัยสังเคราะห์จากแนวคิด/แนวทฤษฎี ซึ่ง แบ่งออกเป็น 4 ด้าน ได้แก่ ด้านพัฒนาคน ด้านพัฒนาพื้นที่ ด้านพัฒนาเศรษฐกิจ ด้านพัฒนาแผนชุมชน

แผนภาพที่ 1 กรอบแนวคิดในการวิจัย

ผลการวิจัย

งานวิจัยนี้มีผู้ให้ข้อมูลสำคัญ 15 คน ได้แก่ ช่างปูนปั้นแกะสลัก ประชาชน ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ช่างศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมืองเพชรบุรี ข้อมูลสำคัญด้วยการสัมภาษณ์เชิงลึกทั้งหมด 15 คน โดยผลการศึกษาสามารถสรุปตามวัตถุประสงค์การวิจัยได้ดังนี้

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี

ผลการศึกษาสภาพปัจจุบันของการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี การคิดวางแผนในการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ประชาชนชุมชน เพื่อสร้างสุขให้มากขึ้นโดยใช้หลักธรรม นำชีวิตคือคุณเครื่องแห่งความสำเร็จ ของการทำงานร่วมกัน เรียกว่า วางแผน คิดไว้ใจว่ามีข้อดี ข้อบกพร่อง และประชาชนขององค์กรที่จะประสานสามัคคี ด้านการสร้าง ความสัมพันธ์ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีการเสียสละ วัตถุประสงค์ที่มีความใกล้ชิดกับ ประชาชนอยู่อย่างสม่ำเสมอ ประชาชนต่างเห็นว่าวัดและหน่วยงานรัฐ เป็นที่ยึดเหนี่ยว เป็นที่พึ่ง ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อันจะนำไปสู่ความสุขในชุมชน ดังนั้นหากสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างช่างศิลปะปูนปั้น แกะสลัก รัฐ และประชาชนในชุมชนได้ ก็จะสามารถสร้างความสุขในชุมชนได้ง่ายยิ่งขึ้น การยึดหลักการของ คุณธรรม คือ รู้รักสามัคคี ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อการสร้างความสุขในชุมชน คือ ปัจจัยในการทำงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะงาน ด้านความสัมพันธ์ในที่ทำงาน ด้านผู้นำและนโยบาย ด้วยสวัสดิการตอบแทน และ ด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยทั้ง 5 ด้านเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสุขการพัฒนาในชุมชน ซึ่งจะมีลักษณะองค์กรแห่งความสุข 3 ด้านได้แก่ ด้านความสุขทางกาย ความสุขทางใจ และความสุขทางสังคม การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ตำบลช่องสะแก อำเภอ เมือง จังหวัดเพชรบุรี ตลอดถึงคุณภาพชีวิต ของชุมชนความสำเร็จในหน้าที่การงาน และความมั่นคงด้านอาชีพ เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่าง ช่างศิลปะปูนปั้นแกะสลักหน่วยงานรัฐ ประชาชน คือ คน /บุคคล ต่อมา คือ เงิน ต่อมา คือ วัสดุ/อุปกรณ์ และการจัดการตาม 4 Ms ดังนี้ 1) Man 2) Maney 3) Materiod 4) Managerent ซึ่งองค์กรทุกองค์กรต้องอาศัย ปัจจัยเหล่านี้ ปัจจัยด้านจิตสำนึก ปัจจัยด้านความรับผิดชอบ ปัจจัยด้านความร่วมมือ ปัจจัยด้านการบริหารจัดการ ปัจจัยด้านการประชาสัมพันธ์ ของการพัฒนาส่งเสริมงาน ศิลปะปูนปั้นแกะสลักและประชาชนในชุมชน ต่อการสร้างความสุขในชุมชน ความสามัคคี ความเมตตา กรุณา การรับฟัง ความคิดเห็น ความเสียสละ ชื่อสัตย์ คือความสามัคคีในหมู่ทำตนให้เป็นแบบอย่างของประชาชน มี การร่วมมือในการทำงานของกันและกัน ต้องรู้จักเอื้อเพื่อแบ่งปัน และที่สำคัญต้องรู้จักให้อภัยซึ่งกัน เมื่อมี ความสามัคคีเป็นระเบียบเรียบร้อย ประชาชนในชุมชนก็ให้ความร่วมมือร่วมด้วยช่วยกันทำยอมรับนับถือ ทั่วไปในที่ชุมชนได้หน่วยงานภาครัฐ เข้ามาสนับสนุนคอยให้ความดูแลจากภาครัฐ ประชาชน และถือได้ว่าเป็นความคิด รวบรวม ที่ลงตัวมา เป็นเรื่องราวที่มีเนื้อหาหลากหลาย ที่จะกระชับพื้นที่ ความสามัคคี ความรัก

ใคร่กลมเกลียว ให้ประชาชนเข้าถึงการเรียนรู้ นำไปเป็นวิถีชีวิต มีความสุขกันอย่างแท้จริง นั่นคือ ความสัมพันธ์ หน่วยงานราชการ ที่เกิดขึ้นอย่างเป็นรูปธรรมความสัมพันธ์ด้านความเชื่อของบุคคลในชุมชน วัฒนธรรมด้านเครือญาติ กฎ หรือ นโยบาย แต่ละบริบทแต่ละชุมชน ผลประโยชน์ตอบแทนร่วมกัน ระบบ ความเชื่อ ลักษณะนิสัยชุมชน เช่น ชุมชนยังมีระบบการนำมาอาศัยกันในรูปแบบเครือญาติ บทบาทของช่าง ศิลปะปูนปั้นแกะสลักก็อาจจะคงอยู่อย่างยาวนานต่อไป นโยบายพัฒนาของชุมชน ภาวะที่คนในชุมชนมี คุณภาพชีวิตที่ดี มีความอยู่ดีเป็นสุข ดำรงชีวิตอย่างมีดุลยภาพทั้งจิต กาย ปัญญา เชื่อมโยง เศรษฐกิจ สังคม การศึกษา สิ่งแวดล้อม อย่างเป็นองค์รวม ต้องเกิดจากความเป็นอยู่ทั้ง 4 ด้าน ได้แก่ ด้านแรก คือทางกาย สุขภาพอนามัย ความเพียงพอทางเศรษฐกิจ ด้านที่สอง คือทางจิตใจ การมีความเครียดน้อย ความมีสติและ สุขภาพจิตดีด้านที่สาม คือทางสังคม การอยู่ร่วมกันด้วยดีในครอบครัวในชุมชนด้านที่สี่ คือทางจิตวิญญาณ ความเมตตา สัมมาทิฐิและเอาตนเป็นศูนย์กลางให้น้อยลง การพัฒนาสัมพันธ์ทางกายภาพของศิลปะปูนปั้น แกะสลักและชุมชนให้สะอาด ร่มรื่น สวยงาม เป็นสถานที่ที่สบายๆ ความร่วมมือในส่วนกับภาครัฐนั้น ต้อง เป็นไปในทิศทางเดียวกัน จึงจะเป็นการเสริมสร้างความสัมพันธ์ ความร่วมมือกันตลอดไปถึงชุมชน เรียกว่าการ บริการ ต้องมีความร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อเสริมสร้างความสามัคคีปองต้องสมานฉันท์ให้เกิดประโยชน์สุขทั้ง ชุมชน รัฐ ในด้านการจัดกิจกรรมต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นด้านศิลปะ ศาสนา ประเพณีและวัฒนธรรมต่างๆ ซึ่งจะมี สถานที่ และอุปกรณ์เครื่องมือใช้ต่างๆ คอยอำนวยความสะดวกให้กับคนในชุมชน มีแหล่งศิลปวัฒนธรรม เก่าแก่ มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ต้องมีส่วนร่วมระหว่างกับหน่วยงานรัฐ เช่น มีงานประจำปี หน่วยงานรัฐต้อง เข้ามามีส่วนร่วมภายในงานบริเวณแสดงงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก เพื่ออำนวยความสะดวกต่างๆ ให้แก่ ประชาชนที่เข้าร่วมงาน

ผลการวิเคราะห์

ระดับของการทำงานของช่างปูนปั้นแกะสลัก การประสานงานกันเพื่อให้เกิดความร่วมมือร่วมใจกันในการ ดำเนินงานต่าง ๆ ให้เกิดความสอดคล้องเป็นไปในแนวทางเดียวกัน เป็นการเสริมสร้างความร่วมมือ ในการ ช่วยเหลือซึ่งกันและกันด้วยความเต็มใจ เป็นไปตามเป้าหมายหรือ วัตถุประสงค์ที่วางไว้ เปิดโอกาสให้ ประชาชน มีส่วนร่วม ตั้งแต่ เริ่มวางแผน การดำเนินการ จนถึงการประเมินผล การร่วมมือ ของการทำงาน 3 องค์การนี้คือ ยึดหลักธรรมะที่พระพุทธองค์ทรงวาง และสอนให้พุทธบริษัททั้งศฤหัชฎ์ และบรรพชิต ทุกหมู่เหล่า เริ่มตั้งแต่ครอบครัว พ่อ แม่ บุตร ธิดา พี่ป้า น้าอา ญาติ ประชาชนทุกหมู่เหล่า และสังคมของวัด และรัฐ ประชาชน ต้องตัดความคิด การกระทำที่เห็นแก่ตัวที่ความโลภ โกรธ หลง ต่อครอบครัว สังคม หมู่บ้าน ตำบล อำเภอ จังหวัด ท่านทำวิจัยถามมาตอบไปมีอะไรดีขึ้น มนุษย์ทุกผู้ตกอยู่ในห้วงมหรณทุกข์ แต่ขาดสติ ขาดอดทน ขาดความเพียรถ้าทำได้ชนะดีมาก คือ การเปิดโอกาสให้ทุกคนร่วมกันคิด วางแผนงานจากทุก ฝ่าย เช่น การประชุมร่วมกัน ทุก 2 เดือน สนับสนุนการปฏิบัติงานให้ทุกฝ่ายมีกิจกรรมร่วมกันสนับสนุนร่วมกัน ในการแก้ไขและเปลี่ยนแปลง ในข้อดี ข้อเสีย

อภิปรายผลการวิจัย

การพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี โดยปัจจุบันจะถูกนำมาสู่การถ่ายทอดความรู้ให้แก่ประชาชนในชุมชนต่างๆ ที่มีอยู่ในตำบลช่องสะแก มีโรงเรียนวัดพระรูป โรงเรียนบ้านพี่เลี้ยงที่ตั้งอยู่ในบริเวณพื้นที่ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ให้ทางโรงเรียนเปิดโอกาสให้ช่างศิลปะปูนปั้นแกะสลักได้เข้าไปใช้พื้นที่ทำการศึกษาดูงานตั้งอดีตมาจนถึงปัจจุบัน มีการสร้างศิลปะในโรงเรียน เป็นลำดับถึงปัจจุบัน (สัมภาษณ์, นายทองรุ่ง เอ็มโอษฐ์) การคิดวางแผนในกิจการงานของ 3 องค์กร ช่างศิลปะปูนปั้นแกะสลัก รัฐ ชุมชน เพื่อสร้างสุขให้มีขึ้นโดยใช้หลักธรรม นำชีวิต ทั้ง 3 องค์กร คือคุณเครื่องแห่งความสำเร็จ ของการทำงานร่วมกัน เรียกว่าวางแผน คิดไว้ในใจว่ามีข้อดี ข้อบกพร่อง และประชาชนของ 3 องค์กรที่จะประสานสามัคคี (สัมภาษณ์, นางบาหยัน รอดจากทุกข์) ด้านการสร้างความสัมพันธ์ ต้องมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี มีการเสียสละ (สัมภาษณ์, นางสุธิดา กงแก่นทา) และหน่วยงานรัฐ ต่างเป็นองค์กรที่มีความใกล้ชิดกับประชาชนอยู่อย่างสม่ำเสมอ ประชาชนต่างเห็นว่าการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลักนั้นรัฐและหน่วยงานรัฐเป็นที่พึ่ง ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ อันจะนำไปสู่ความสุขในชุมชน ดังนั้นหากสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีระหว่าง ช่างศิลปะปูนปั้นแกะสลัก หน่วยงานรัฐ และประชาชนในชุมชนได้ ก็จะสามารถสร้างความสุขในชุมชนได้ง่ายยิ่งขึ้น (สัมภาษณ์, นายสมชาย บุญประเสริฐ) การยึดหลักการทำงานตามหลักของคุณธรรม คือ รู้รักสามัคคี (สัมภาษณ์, นายบุญเจื่อน เอ็มโอษฐ์) ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ ต่อการสร้างความสุขในชุมชน คือ ปัจจัยในการทำงาน 5 ด้าน ได้แก่ ด้านลักษณะงาน ด้านความสัมพันธ์ในที่ทำงาน ด้านผู้นำและนโยบาย ด้วยสวัสดิการตอบแทน และด้านสิ่งแวดล้อมในการทำงาน ปัจจัยทั้ง 5 ด้านเหล่านี้ มีความสัมพันธ์กับการสร้างความสุขในชุมชน ซึ่งจะมีลักษณะองค์กรแห่งความสุข 3 ด้านได้แก่ ด้านความสุขทางกาย สุขทางใจ และความสุขทางสังคมการวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยสำคัญชี้วัดคุณภาพชีวิต ของชุมชนความสำเร็จในหน้าที่การงาน และความปลอดภัย เป็นต้น ความสัมพันธ์ระหว่างช่างศิลปะปูนปั้นแกะสลัก หน่วยงานรัฐ ประชาชน วัดเป็นสถานที่ ที่หน่วยงานและประชาชนใช้เป็นที่ยึดเหนี่ยวจิตใจของพี่น้องประชาชน ไม่ว่าจะยามทุกข์หรือสุข และยังเป็นสถานที่สั่งสอนให้ทำแต่ความดีงามเสมอปัจจัย ระหว่างวัด หน่วยงานรัฐ ในชุมชน อำเภอเมืองในปัจจุบัน วัด รัฐ ก็ได้ช่วยกันดูแล ความเป็นอยู่ของชุมชนให้เป็นไปด้วยความเรียบร้อย (สัมภาษณ์, นายมนัส โททรัพย์) ความสัมพันธ์ระหว่าง หน่วยงานรัฐ การพัฒนาส่งเสริมศิลปะปูนปั้นแกะสลักและการจัดการ

ต้องการให้ทุกฝ่าย ทุกส่วน มีส่วนร่วมในการดำเนินงานจัดการต่างๆ เพื่อการส่งเสริมความร่วมมือ การมีส่วนร่วมในการดำเนินงานต่างๆ เช่น มีส่วนร่วมในการรับรู้ ร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมตัดสินใจ ร่วมบริจาคต่างๆอุปกรณ์ในการทำแบบร่างหรือว่าเครื่องมือในการใช้ในการทำงาน (สัมภาษณ์, คุณสองศรี พรประสาท)

1. มีความโปร่งใส จริงใจต่อกัน
2. สร้างเสริม สนับสนุนกันและกัน
3. การรับรู้และมีมุมมองที่ตรงกัน
4. มีสัมพันธ์ ทัศนคติ ร่วมกัน, การเปิดโอกาสให้ช่างศิลป์ปะปนปั้นแกะสลักในชุมชนมีส่วนร่วม
รับ

ฟังปัญหาประชาชนในชุมชนแล้วนำมาวิเคราะห์ และนำไปปฏิบัติให้ได้จริง นำข้อเสนอแนะนั้นๆ มาวิเคราะห์ สังเคราะห์ให้เข้าใจปัญหา และนำไปสู่การแก้ปัญหา การพบประสมทนากันในระหว่างวัด หน่วยงานของรัฐ และชุมชนโดยการหมุนเวียนกันไปตามหน่วยงานต่างๆ ที่มีอยู่ในชุมชนนั้น การได้ประชุมปรึกษาหารือกัน ระหว่างผู้นำและผู้มีส่วนเกี่ยวข้องของทุกภาคส่วน เพื่อการมีส่วนร่วม และรับทราบความต้องการ และการแก้ปัญหาาร่วมกัน (สัมภาษณ์, นายนรากร หอมจันทร์)

1. มีการกำหนดเป้าหมายการส่งเสริมความร่วมมือพัฒนาอาชีพศิลปะปะปนปั้นแกะสลักจาก หน่วยงานของรัฐ และประชาชนในชุมชน
2. ส่งเสริมความร่วมมืองานศิลปะปะปนปั้นแกะสลัก หน่วยงานของรัฐ และประชาชนในชุมชน ในการเสริมสร้างความสุขให้ชุมชน
3. ติดตาม ประเมินผล การส่งเสริมความร่วมมือ ของการพัฒนาส่งเสริมศิลปะปะปนปั้นแกะสลัก หน่วยงานของรัฐ และชุมชน อย่างต่อเนื่องตลอดไป
4. นำผลจากการประเมินผล มาปรับปรุง และพัฒนาการส่งเสริมความร่วมมืออย่างต่อเนื่อง การ พัฒนางานศิลปะปะปนปั้นแกะสลักมีสมาชิกในชุมชน ให้มีความรู้มีการอบรมการอาชีพ การพัฒนาให้มีความ เป็นอยู่ มีชีวิตที่ดี การร่วมมือกันในการทำงานมีความรัก สามัคคี คอยช่วยเหลือกัน ท่านทั้งหลายที่ตั้งคำถามให้ ตอบ ถามว่าตั้งคำถามมานี้ เจ้าอาวาสเจ้าคณะปกครองทุกระดับ อ่านแล้วยังไม่เข้าใจในคำถาม ท่านจะทำวิจัย ก็ทำได้เมื่อเกียรติ ความรู้มาตรฐาน แต่พอสำเร็จแล้ว ความอ่อนน้อมถ่อมตน

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับวิจัยเรื่อง การศึกษาวิจัยในหัวข้อเรื่องดังกล่าว คาดว่าจะเกิดประโยชน์ ต่อ สังคมโดยส่วนรวมของช่างศิลป์ปะปนปั้นแกะสลัก ของตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี ในด้าน ความปรองดอง สมานฉันท์ สันติสุขอย่างยั่งยืน หากได้นำผลการวิจัยไปสู่การปฏิบัติอย่างเป็นรูปธรรมและเป็น แบบอย่างของการพัฒนาความร่วมมือ ระหว่างช่างศิลป์ปะปนปั้นแกะสลัก หน่วยงานรัฐ และประชาชนในชุมชน ในวงกว้างต่อไปการทำวิจัยอย่างถาวรวิจาร์ณจากบุคคลอื่นมีผู้วิจาร์ณมากเท่าไรนั่นคืองานวิจัยที่ดีที่สุด อย่า กลัวการตำหนิ แต่จงกลัวการชมและยกย่องว่าดี นั่นคือผลเสียของการทำวิจัยที่จะไม่ได้ข้อเท็จจริงทำให้

งานวิจัยไม่มีผู้สนใจอ่านและนำไปปฏิบัติ ก็เสียเวลาในการทำวิจัยปัญหาที่ค้นพบในการวิจัย นำมาสู่การพัฒนา
งานใหม่เพื่อ

1) แนวทางในการพัฒนาในอนาคตให้ดียิ่งขึ้น ไม่ใช่การทำตามความประสงค์ของการศึกษา งานวิจัย
ต้องนำข้อเสียความบกพร่อง ความผิดพลาดในอดีต มาคิดใหม่ ทำใหม่ให้ดีกว่าเดิม จึงเรียกว่างานวิจัยและเป็น
งานวิจัยที่มีคุณค่า มีประโยชน์สามารถนำไปใช้ได้

2) ควรมุ่งสร้างผลงานทางด้านศิลปะปูนปั้นแกะสลักให้เกิดความงามทางจิตใจของคนมากกว่า ให้
มากกว่าที่เป็นอยู่ แต่ทั้งนี้ทุกคนควรมีความรู้ทางด้าน เทคโนโลยี ทันยุค ทันสมัย ทันเหตุการณ์ ทันโลก
เป็นบุคคลผู้ตื่นรู้อยู่ตลอดเวลา รักการศึกษาตลอดชีวิต

3) ช่วยกันพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลักให้มีความโดดเด่นและหน่วยงานรัฐ ส่วนท้องถิ่น
ประชาชนมาร่วมด้วย รัฐต้องมีนโยบายให้การสนับสนุนงบประมาณในด้านงานศิลปะปูนปั้นแกะสลักอย่าง
ชัดเจนและต่อเนื่องงบประมาณต้องมีการจัดสรรให้อย่างชัดเจนและต่อเนื่อง

4) ก่อนน่าจะมีสถานการณ์ที่มีโควิดระบาด หน่วยงานรัฐไม่เคยเข้ามาให้การสนับสนุนส่งเสริมและวาง
แนวทางในการทำงานให้กับผู้ทำงานด้านศิลปะปูนปั้นแกะสลัก อย่างชัดเจนและเป็นรูปธรรม ไม่เคยเอี่ยวยา
ให้กับผู้ที่ทำอาชีพศิลปะปูนปั้นแกะสลักเลย

5) ควรนำวิจัยนี้ ไปปฏิบัติ ได้จริง และมีประโยชน์กับวัด หน่วยงานรัฐ ประชาชนในชุมชน เพื่อสร้าง
สังคมที่มีประโยชน์ และสงบสุข อย่างยั่งยืน

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

หน่วยงานรัฐต้องลงพื้นที่เพื่อไปพบปะเพื่อจะได้ข้อมูลในการนำมาสู่การจัดทำแผนนโยบาย จัดสรร
งบประมาณ ในการพัฒนาส่งเสริมงานศิลปะปูนปั้นแกะสลัก ในชุมชนและลงมือปฏิบัติ ร่วมกัน ให้มากกว่านี้
ทุกๆ ร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ตามกฎหมายบ้านเมือง รัฐต้องเอื้อเพื่อให้ประชาชนต้องร่วมกันทุกๆ ภาคส่วน
ร่วมมือกันจึงทำให้เป็นไปด้วยดีมีผลของงานมีความสุขที่ยั่งยืน

รัฐควรสร้างหลักสูตรขึ้นมาเพื่อให้เกิดการเรียนรู้ในการศึกษาให้ถูกต้องตาม ขั้นตอน กระบวนการ
วิธีการทำงานด้านศิลปะปูนปั้นแกะสลักให้ได้

ผู้นำท้องถิ่นหรือว่าระดับจังหวัดต้องมีความคิดในการสร้างการเปลี่ยนแปลงและการสร้างองค์ความรู้
ด้านงานศิลปะปูนปั้นแกะสลักให้มีความชัดเจนและโดดเด่นเพื่อสร้างแรงจูงใจในการเรียนและการสร้างอาชีพ
ตลอดถึงการมีแผนงานรองรับสำหรับอาชีพนี้ในอนาคตให้มากขึ้นกว่าเดิม

การกำหนดค่าตอบแทนให้กับผู้ประกอบการอาชีพงานด้านศิลปะปูนปั้นแกะสลักให้มีความชัดเจนเมื่อไม่
สามารถดำเนินอาชีพนี้ได้ในอนาคต

สร้างความเชื่อมั่นและสร้างแรงจูงใจให้เกิดต่อผู้ที่มีความต้องการจะศึกษาสืบทอดอาชีพการงานศิลปะ
ปูนปั้นแกะสลักให้ตั้งแต่เด็กๆ

รัฐบาลควรสร้างโอกาสให้กับผู้ประกอบการอาชีพงานศิลปะปูนปั้นแกะสลักให้มากกว่าเดิม เช่น ประชาสัมพันธ์ จัดการแสดงตามงานต่างๆทั้งระดับพื้นที่ จังหวัด ประเทศ ทั่วโลกบ้าง การสนับสนุนเครื่องมืออุปกรณ์อบรมช่างด้านปูนปั้นแกะสลักรุ่นใหม่ให้เกิดมีการเปลี่ยนแปลงในการทำงานเพิ่มเติมด้วย

เอกสารอ้างอิง

- ประยูล อุตุชาภู. (มปป). *เที่ยวชมศิลปะ*. พระนคร: โอเดียนสโตร์.
- ประยูล อุตุชาภู. (2513). *ศิลปะรส*. กรุงเทพมหานคร: เกษมบรรณกิจ.
- ฉอง บวลสเซอร์. (2526). *จิตรกรรมไทยสกุลช่างต่างๆ, แปลโดย สนธิวรรณ อินทรลิป*. กรุงเทพมหานคร: คณะโบราณคดี มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว. (2516). *พระราชหัตถเลขาพระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว เมื่อคราวเสด็จประพาสสมณชลราชบุรี พ.ศ. 2452 และเสด็จประพาสต้นในรัชกาลที่ 5*. กรุงเทพมหานคร: ประยูรวงศ์. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานฌาปนกิจศพอุบาสิกาทรัพย์ เอลกวัฒน์ 13 เมษายน 2516.
- สมเด็จพระเจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์. (2516). *จดหมายระยะทางไปมณฑลราชบุรี*. กรุงเทพมหานคร: ศิวพร.
- ศิลปะ พีระศรี. (2506). *จิตรกรรม ฝาผนังไทยสกุลช่างนนทบุรี*. กรุงเทพมหานคร: ศิวพร.
- ศรีศักร วัลลิโภตร. (2534). “เพชรบุรี กับความเป็นนครประวัติศาสตร์,” *เมืองโบราณ*. 17 (4), 16.
- สัมภาษณ์,นางบาหยัน รอดจากทุกข์, จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 6 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นางสุธิดา กงแก่นทา ผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านพี่เลี้ยง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 8 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายสมชาย บุญประเสริฐ, จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 9 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายบุญเจือ เอ็มโอษฐ์. จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 9 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายเยี่ยม ทองไทร, จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 11 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายสายรุ่ง สงวนทรัพย์ กำนันตำบลช่องสะแก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 13 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายแมน มีเจริญ, ผู้ใหญ่บ้านพี่เลี้ยง จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 14 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายมนัส โตทรัพย์ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2565.
- สัมภาษณ์, คุณสองศรี พรประสาท, ผู้อำนวยการศึกษา องค์การบริหารส่วนตำบลช่องสะแก จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 16 มิถุนายน 2565.
- สัมภาษณ์, นายมานพ นกฉลาด , จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 16 มิถุนายน 2565.

สัมภาษณ์, .นายนรากร หอมจันทร์, จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 17 มิถุนายน 2565.

สัมภาษณ์, นายศิรินทร์ บุตรกษัตริย์ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 17 มิถุนายน 2565.

สัมภาษณ์, นางสุนิสา โกญจนวรรณ, ครู คศ. 3 วิชาการผู้อำนวยการโรงเรียนวัดพระรูป จังหวัดเพชรบุรี,
วันที่ 20 มิถุนายน 2565.

สัมภาษณ์, นายสุพจน์ กลิ่นพ่วง, จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 22 มิถุนายน 2565.

สัมภาษณ์, นายเสมีน นาคแย้ม, จังหวัดเพชรบุรี, วันที่ 22 มิถุนายน 2565.

สัมภาษณ์, นายทองร่วง เอ็มโษษฐ์, ช่างศิลป์ปูนปั้นแกะสลัก แห่งชาติสาขาทัศนศิลป์ จังหวัดเพชรบุรี, วันที่
3 มิถุนายน 2565.

รัฐศาสตร์กับวัฒนธรรม
Political Science and Culture

พระครูพิพัฒน์สุตคุณ, (ธัญพิสิษฐ์ เตชโร (จ๋านิล),
พระมหาเมธี จันทวิโส (เมธี ไวยุวัฒน์),
นพวรรณ ไชยชนะ, วิชิต ไชยชนะ และ มะลิ ทิพย์ประจง
วิทยาลัยสงฆ์เพชรบุรี

**PhrakhruPhiphatSutkun, (Thanpisit tachatharo (Jannil),
Phra Mahamethi Jantawaso (Methee Waiyuwat),
Noppawan Chaichana, Wichit Chaichana and Mali thipprajong**
Phetchaburi Monastic College
Corresponding Author, Email: thipprajongmali@gmail.com

บทคัดย่อ

กระบวนการทางการเมืองนับว่าเป็นบทบาทสำคัญ เนื่องจากเป็นวิธีการใช้อำนาจทางการเมือง ในการกำหนดกฎเกณฑ์ของข้อบังคับและกฎหมายเพื่อใช้ในสังคม ฉะนั้นกระบวนการทางการเมือง จึงเป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อน เพราะมีหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องหลายหน่วย แต่ละหน่วย มีความรับผิดชอบโดยเฉพาะ ซึ่งผู้มีอำนาจหรือผู้นำองค์กรทางการเมืองในการปกครองสังคมนั้น ๆ มีรูปแบบการปกครองที่หลากหลายในประวัติศาสตร์รูปแบบการปกครองของผู้กำหนดอำนาจทางการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดได้แก่ พระมหากษัตริย์และข้าราชการ

คำสำคัญ: รัฐศาสตร์; วัฒนธรรม

Abstracts

The political process plays an important role. because it is a way of using political power in the formulation of rules, regulations and laws for use in society Therefore, the political process Therefore, it is a complex activity. Because there are many agencies involved, each unit has a specific responsibility. In which the powerful or the leader of a political organization to govern that society has various forms of governance in the history of the form of governance of the power-makers. The oldest political King and civil servants

Keywords: Political Science; Culture

บทนำ

กระบวนการทางการเมืองนับว่าเป็นบทบาทสำคัญ เนื่องจากเป็นวิธีการใช้อำนาจทางการเมือง ในการกำหนดกฎเกณฑ์ของข้อบังคับและกฎหมายเพื่อใช้ในสังคม ฉะนั้นกระบวนการทางการเมือง จึงเป็นกิจกรรมที่สลับซับซ้อน เพราะมีหน่วยงานที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับหลายหน่วย แต่ละหน่วย มีความรับผิดชอบโดยเฉพาะ ซึ่งผู้มีอำนาจหรือผู้นำนโยบายทางการเมืองในการปกครองสังคมนั้น ๆ มีรูปแบบการปกครองที่หลากหลายในประวัติศาสตร์รูปแบบการปกครองของผู้กำหนดอำนาจทางการเมืองที่เก่าแก่ที่สุดได้แก่ พระมหากษัตริย์และข้าราชการ เมื่อพิจารณาจากมุมมองความหมายของ ธรรมาธิปไตย เราก็จะพบประเด็นปัญหา ความวิฤติของสังคมในทุกด้าน ดังที่ท่านพุทธทาส กล่าวว่า ศิลธรรม แพบการศึกษาเฟ็ด ประชาธิปไตยเพื่อยุชนฟุง การปกครองเฟือน การเมืองฟูป สังคมเฟื่อ เศรษฐกิจฟาม ศาสนาฟั้น วัฒนธรรมเฟี้ยว ประเทศชาติฟอน รัฐธรรมนูญฟาง ความเป็นไทยก็เฟื่อย ในที่นี้ผู้เขียนสรุปรวมว่า เป็นวิฤติจิตวิฤญาณของมนุษย์ ถึงแม้ท่านพุทธทาสจะกล่าวว่า ปรากฎการณ์ทั้งหมดเกิดจากวิฤติที่เกิดขึ้นในสังคมทุกด้านที่ กล่าวถึง เป็นผลมาจากระบบการปกครองที่เหลวแหลกจนกระทั่งสร้างวัฒนธรรมที่เลวร้ายขึ้นมา 2 ประการ กล่าวคือ วัฒนธรรมแห่งความละโมบ และวัฒนธรรมแห่งความเกลียดชัง

วัฒนธรรมด้านลบที่กล่าวถึงทั้งสองประการล้วนเป็นสารตั้งต้นที่ก่อให้เกิดวิฤติ ของสังคมอย่างมากมายดังที่อ้างถึงคำกล่าวของท่านพุทธทาสไปแล้ว โดยแต่ละวัฒนธรรมจะมีลักษณะ ดังนี้

1. วัฒนธรรมแห่งความละโมบ ระบบการปกครองในระบบเดิมทำลายจิตใจทำลายศีลธรรม สร้างวัฒนธรรมแห่งความละโมบ มือใครยาวสาวได้สาวเอา มุงกอบโกย โดยไม่สนใจว่า การได้มาของตน มีค่าเท่ากับการทำลายหรือการสูญเสียของใครหรือธรรมชาติอันไหนบ้าง

2. วัฒนธรรมแห่งความเกลียดชัง เป็นผลผลิตของระบบการปกครองที่ใช้อำนาจนำแบบเดิม ไม่ส่งเสริมความรักความเมตตา แต่ส่งเสริมสิทธิและเสรีภาพจนทำให้คนเกิดความยึดมั่น ถือมั่นในตัวตน กลายเป็นสังคมตัวใครตัวมันและแบ่งแยก มองคนด้วยกันบนความแตกต่าง แบ่งแยก พวกเขา พวกเขา อะไรที่เป็นของเราเป็นสิทธิของเราเท่านั้น พวกเขาไม่มีสิทธิ ด้วยพื้นฐานความคิด แบบนี้ จึงกลายเป็นสารตั้งต้นที่ก่อให้เกิดสงคราม เช่นฆ่า ประหัตประหารล้มตายกันไปจำนวน มากมายทางออกของวิฤติที่จะนำสังคมไปสู่สังคมแห่งสันติสุข ก็คือ วัฒนธรรมแห่งการตื่นรู้ เป็นวัฒนธรรมที่ผู้คนเป็นกัลยาณมิตรต่อกัน ช่วยเหลือเกื้อกูลมีเมตตาเผื่อแผ่แบ่งปันต่อกัน ในวัฒนธรรมแห่งการตื่นรู้ ระบบการปกครองแบบประชาธิปไตยจะถูกยกระดับเป็นประชาธิปไตย แห่งธรรมาธิปไตย อันเป็นผลมาจากการที่คนในสังคมมีคุณภาพผนวกรวมกับสังคมมีคุณภาพจะทำให้ การปกครองมีคุณภาพ ตามสมการทางสังคมที่ว่า

คนมีคุณภาพ + สังคมมีคุณภาพ = ประชาธิปไตยแห่งธรรมาธิปไตย

สมการประชาธิปไตยแห่งธรรมาธิปไตย

แต่ถึงกระนั้นแนวคิดนี้ก็ยังมีลักษณะเป็นอุดมคติ เพราะทิศทางการนำพารัฐไปสู่ การปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยแห่งธรรมาธิปไตย ยังมีดมนในโลกรของความเป็นจริง เพราะหลักการแห่งประชาธิปไตยแห่งธรรมาธิปไตย จะต้องปกครองบ้านเมืองที่ธำรงไว้ซึ่ง หลักศีลธรรมอันดีงามเป็นพื้นฐาน หลักศีลธรรมไม่ใช่เรื่องของการเขียนรัฐธรรมนูญให้เกิดองค์กร มากมายมาทำหน้าที่สร้างดุลอำนาจในระบอบการปกครอง แต่เป็นเรื่องของการสร้างพลเมืองให้มี ธรรม และธรรมที่เป็นพื้นฐานที่สุดที่พลเมืองจะต้องมี คือ ศีล อันได้แก่ วินัย ในที่นี้ผู้เขียนจะไม่ สาธยายประเด็นเกี่ยวกับศีล เนื่องจากจะมีกล่าวถึงหมู่บ้านรักษาศีล 5 แต่จะให้เห็นภาพที่ชัดเจนว่า ระบอบการปกครองที่เรียกว่า ประชาธิปไตย จะมีคุณภาพจะต้องเป็นประชาธิปไตย แห่งธรรมาธิปไตย การที่จะเกิดขึ้นได้จะต้องมีสังคมที่มีคุณภาพ สังคมจะมีคุณภาพได้คนในสังคม ต้องมีคุณภาพก่อน และเครื่องมือพื้นฐานในการสร้างคนมีคุณภาพ คือ วินัย ดังเช่น ประเทศญี่ปุ่น เกิดสึนามิครั้งใหญ่ ทำให้คนญี่ปุ่นไร้บ้านไร้ที่อยู่เป็นจำนวนมาก ขาดแคลนอาหาร อาหารที่มีอยู่ไม่เพียงพอสำหรับคนทั้งหมด แต่คนญี่ปุ่นก็ไม่มีอาการแย่งปล้นชิง ในยามวิกฤติเช่นนี้กลับยังต่อแถวสิ่งของที่บ่งบอกถึงเอกลักษณ์ของท้องถิ่นได้ดีที่สุดคือวัฒนธรรมประจำท้องถิ่น โดยเฉพาะอย่างยิ่งวัฒนธรรมที่เป็นอัตลักษณ์หรือมีลักษณะเฉพาะตัว ก็ยังจะสร้างความแตกต่างอย่างชัดเจน แต่เส้นทางของกิจกรรมในสังคมจะก้าวขึ้นมาเป็นวัฒนธรรมได้นั้น ต้องผ่านบททดสอบมากมาย บางกิจกรรมเกิดขึ้น แต่ไม่ได้รับการยอมรับ ก็ไม่เรียกว่าเป็นวัฒนธรรม บางกิจกรรมเกิดขึ้น และได้รับการยอมรับพร้อมกับการใช้ระยะเวลาหนึ่งในการพิสูจน์คุณค่า เมื่อกิจกรรมนั้นดำรงอยู่จนผ่านบททดสอบได้ก็จะสถาปนาให้เป็นวัฒนธรรมในสังคมโดยปริยาย เช่น ประเพณีการร้องรำทำเพลง ประเพณีการนับถือบรรพบุรุษประเพณีการแข่งขันเรือ เป็นต้น ซึ่งกิจกรรมส่วนใหญ่ที่ได้กลายเป็นวัฒนธรรมของชุมชนล้วนแต่เกี่ยวข้องกับวิถีชีวิตของสมาชิกในสังคมทั้งสิ้น ไม่ว่าจะเป็นวัฒนธรรมการกิน วัฒนธรรมการดำรงชีวิต หรือวัฒนธรรมด้านปรัชญาความเชื่อ เป็นอาทิครั้นเมื่อการเมืองได้ใช้มุมมองของวัฒนธรรมมาเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ก็ยิ่งทำให้วิถีชีวิตของชุมชนได้รับความสนใจมากยิ่งขึ้นเพราะกิจกรรมในชุมชนสามารถเชื่อมโยงเข้ากับการเมืองได้แทบทั้งหมด ประกอบกับวิถีชีวิตต่างๆ ก็จะเป็นปัจจัยสนับสนุนการพัฒนาการเมืองได้อีกทางหนึ่งด้วย ปรัชญาหรือความเชื่อประจำท้องถิ่นเป็นลักษณะสำคัญของท้องถิ่นที่คนในสมาชิกได้รับรู้จากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งความเชื่อประจำท้องถิ่นนี้สามารถพัฒนาขึ้นไปเป็นความรู้ประจำท้องถิ่นหรือภูมิปัญญาท้องถิ่นได้ ภูมิปัญญาท้องถิ่นนั้นเป็นความรู้ความสามารถที่คนในชุมชนเข้าใจจริงและผ่านกระบวนการทางความคิดเชิงสร้างสรรค์จนกระทั่งเกิดผลสำเร็จมาแล้ว แม้ภูมิปัญญาจะเป็นนามธรรมที่ไม่มีตัวตน จับต้องไม่ได้แต่ก็เป็นความรู้ที่ลึกซึ้งคิดที่อยู่รอบตัวสมาชิกทุกคนในท้องถิ่น การเมืองวัฒนธรรม: รากเหง้าแห่งการพัฒนาการเมืองไทย

ขณะเดียวกันภูมิปัญญาท้องถิ่นยังแสดงให้เห็นถึงวิถีชีวิตและคุณค่าแห่งวัฒนธรรมที่สามารถผสมผสานองค์ความรู้เข้ากับทักษะวิชาการแขนงอื่นๆ ได้ด้วย เช่น ความเชื่อเกี่ยวกับปูตา ผีบรรพชน และพิธีกรรมต่างๆ หากรู้จักประยุกต์ใช้ก็จะสามารถสร้างการมีส่วนร่วมทางการเมืองได้และสามารถระดมมวลชนให้ชุมชนยืนหยัดพึ่งตนเองตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียงได้ตั้งนั้น ภูมิปัญญาท้องถิ่นจึงเป็นรากเหง้าที่ช่วยส่งเสริมให้ชุมชนพัฒนาได้อย่างยั่งยืนและยังประโยชน์ให้สมาชิกมีความเข้าใจในวิถีชีวิตของตนอย่างลึกซึ้งซึ่งเมื่อความเข้มแข็งของชุมชนขึ้นอยู่กับรูปแบบความเชื่อทางวัฒนธรรม นั้นแสดงว่าทุนทางวัฒนธรรมเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้คุณภาพชีวิตของผู้นั้นในชุมชนสูงขึ้น เป็นรากฐานสำคัญของการพัฒนาชีวิตกับจิตใจและเป็นฐานรากที่ช่วยให้สมาชิกสัมผัสถึงแก่นแท้ของวัฒนธรรม เมื่อเข้าใจวัฒนธรรมก็สามารถเข้าใจระบบการเมืองได้เช่นกัน วัฒนธรรมชุมชนจะช่วยพัฒนาการเมืองในระดับท้องถิ่นให้ไปสู่ระดับที่สูงขึ้น อย่างเช่นกิจกรรมการบวชป่า การสืบชะตาแม่น้ำ หรือการอนุรักษ์ป่าชายเลน ล้วนเป็นวัฒนธรรมในชุมชนที่ได้ช่วยพัฒนาคุณภาพชีวิตตั้งแต่ระดับชุมชนจนถึงระดับประเทศด้วยซึ่งเมื่อภาครัฐเห็นความสำคัญก็อาจดำริให้ออกกฎหมายเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมโดยมีผลบังคับใช้ทั่วประเทศ ยังผลให้ทรัพยากรธรรมชาติในแต่ละชุมชนได้รับการปกป้อง สร้างความอุดมสมบูรณ์ให้กับชุมชน และนำทรัพยากรนั้นไปใช้ให้เกิดอรรถประโยชน์สูงสุดแก่ชุมชน เกิดอานิสงส์ตามมาก็คือ ชุมชนมีอาชีพ มีรายได้มากขึ้น กินดีอยู่ดีมากขึ้นคุณภาพชีวิตดีขึ้น และชีวิตมีความมั่นคงมากขึ้นด้วย ความสัมพันธ์ของวัฒนธรรม กับการพัฒนาการเมือง ความเกี่ยวข้องของวัฒนธรรมที่มีต่อการเมืองสามารถ มองได้หลายมิติซึ่งหลากหลายมิติมีความเกี่ยวข้องกับ การเมืองอย่างละมุนละม่อม อาทิเช่น วัฒนธรรมการกิน นั้นสามารถมองเป็นการเมืองได้โดยมองในมุมการมี สุขภาพที่ดีซึ่งเป็นพื้นฐานการเมืองที่เกี่ยวข้องกับ นโยบายส่งเสริมสุขภาพของกระทรวงสาธารณสุข หรือ วัฒนธรรมการดำรงชีวิตนั้นสามารถมองผ่านมิติการเมืองในมุมของความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน ซึ่งเป็นพื้นฐานการเมืองที่เกี่ยวข้องกับนโยบายรักษาความเรียบร้อยภายในประเทศของกระทรวงที่ใหญ่อันดับหนึ่งคือ กระทรวงมหาดไทย หรือวัฒนธรรมด้านปรัชญาความเชื่อสามารถมองเป็นการเมืองได้ในมุมของการอนุรักษ์ ศิลปะประเพณีที่เป็นมรดกของชาติซึ่งเป็นพื้นฐานของนโยบายอนุรักษ์มรดกไทยของกระทรวงวัฒนธรรม เหล่านี้เป็นต้น นี่จึงเป็นมิติที่วัฒนธรรมเป็นรากเหง้าของการเมืองอย่างแยกคางหางได้กล่าวมาข้างต้นจะเห็นได้ว่า คุณค่าทางวัฒนธรรมถือเป็นปัจจัยเกื้อหนุนที่ช่วย “ค้ำยัน” ให้การเมืองไทยในระดับล่างมีความเข้มแข็งได้ในทุกวันนี้เพราะวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เข้มแข็งจะส่งผลถึงการพัฒนาสังคมให้เข้มแข็งเช่นกันว่า กิจกรรมหนึ่งๆ จะได้รับการยอมรับและผ่านการตีค่าจากสมาชิกต้องใช้เวลาานานมากทั้งยังต้องผ่านกระบวนการวิพากษ์วิจารณ์ขัดเกลา สังเคราะห์และตกผลึกจนกลายเป็นวัฒนธรรมได้ในที่สุด ดังนั้น คุณค่าทางวัฒนธรรมจึงเป็นทุนทางสังคมที่มีอยู่ในตัวบุคคลชุมชน กลุ่ม/องค์กรในท้องถิ่นนั้นๆ และเป็นทุนที่สมาชิกใช้ในการดำรงชีวิตและสามารถบูรณาการเพื่อให้เกิดผลที่ทรงคุณค่าสำหรับการพัฒนาตนเอง ส่วนรวม และระดับประเทศได้ด้วยคุณค่าทางวัฒนธรรมมีส่วนช่วยในการส่งเสริมการปกครองของสังคมได้เพราะเป็นปัจจัย

เชิงลึกที่แทรกอยู่ในทุกอนุของสังคม โดยเฉพาะช่วงวิกฤติการณ์ทางเศรษฐกิจปี 2540 ที่ได้เกิดองคาพยพการเคลื่อนไหวทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม ก็เป็นเครื่องพิสูจน์ความแข็งแกร่งของทุนทางวัฒนธรรมในสังคมไทยได้เป็นอย่างดีจะเห็นได้จากการที่ประชาชนสามารถปรับตัวรวมกลุ่มเพื่อพึ่งพาอาศัยกัน เมื่อภาครัฐมีกำลังในการกระตุ้นเศรษฐกิจน้อยลง ภาคประชาชนจึงต้องออกแรงช่วยพยุงตัวเองมากขึ้น การสร้างเครือข่ายชุมชนที่มีภูมิปัญญาท้องถิ่นเป็นฐานราก ได้ถูกนำมาใช้เป็นต้นทุนทางสังคมในการกอบกู้ชุมชนจากวิกฤติสังคม และทุนทางวัฒนธรรมยังมีส่วนสำคัญในการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งคุณค่าทางวัฒนธรรมของไทยมี 3 ลักษณะ ดังนี้

- 1) อุดมการณ์ร่วม เป็นตัวปลุกสำนึกการอยู่ร่วมกันของคนในชุมชนอย่างแท้จริง
- 2) สำนึกร่วม เป็นสำนึกในการแก้ไขปัญหาาร่วมกัน
- 3) ปฏิบัติการร่วม เป็นแนวทางไปสู่การแก้ไขปัญหา

ให้เกิดการเปลี่ยนแปลงในระดับนโยบายสาธารณะความสำคัญของทุนทางสังคมและทุนทางวัฒนธรรมต่อการพัฒนาการเมือง พบว่า ต้นทุนเหล่านี้มีความสำคัญอย่างสูงที่จะช่วยวางรากฐานให้กับสังคมในภาพรวมโดยเฉพาะอย่างยิ่งต่อการเสริมสร้างกระบวนการผลิตในภาคเศรษฐกิจ การเสริมสร้างความมั่นคงให้กับสังคม และการส่งเสริมระบบการเมืองการปกครองให้เข้มแข็ง ในยามที่เกิดวิกฤติเศรษฐกิจและสังคม ทุนทางสังคมก็ยังช่วยดำรงคงสถานะดั้งเดิมไว้ได้ เห็นได้จากการมีส่วนร่วมจากประชาชนในท้องถิ่นที่จะเป็นแรงผลักดันก่อให้เกิดการรวมตัว ร่วมคิด ร่วมทำบนฐานวัฒนธรรม ซึ่งเป็นพลังสำคัญที่ช่วยให้ชุมชนผ่านพ้นวิกฤตต่างๆ ไปได้ ชาวบ้านจะมีความสัมพันธ์กันผ่านระบบเครือญาติมีการปกครองและการจัดการความสงบเรียบร้อยภายในโดยระบบอาวุโส มีผู้นำที่มีบารมีได้รับการเคารพยกย่องในชุมชน สมาชิกชุมชนมีความผูกพันกลมเกลียวเพราะมีความเคารพนับถือในผีบรรพบุรุษเดียวกัน และความเชื่อในสิ่งเหนือธรรมชาติที่คอยเป็นสิ่งแวดล้อมพฤติกรรมของคน ก่อให้เกิดกฎเกณฑ์ในการอยู่ร่วมกันอย่างมีระเบียบแบบแผน รวมทั้งคติทางศาสนาพุทธ-พราหมณ์ที่เข้ามาผสมกลมกลืนในวิถีความเชื่อ พิธีกรรม และประเพณีของชุมชน สิ่งเหล่านี้หล่อหลอมให้สมาชิกชุมชนอยู่ร่วมกันด้วยความเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ เมื่อเกิดความแตกแยกขัดแย้งก็จะมีกลไกภายในไกล่เกลี่ยตัดสิน คือ ระบบว่าความโดยผู้อาวุโสและเครือญาติจะเห็นได้ว่า การที่สังคมไทยยังคงดำรงอยู่ได้ก็เพราะมีทุนทางสังคมมากมายเป็นตาข่ายรองรับ จุดเด่นที่สำคัญก็คือ การมีสถาบันพระมหากษัตริย์เป็นศูนย์รวมจิตใจของคนทั้งชาติมีระบบเครือญาติและชุมชนที่เข้มแข็งบนพื้นฐานวัฒนธรรมที่เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ มีน้ำใจไมตรีเป็นต้นคุณค่าทางวัฒนธรรมที่สร้างความเข้มแข็งของชุมชนท้องถิ่นเป็นเสมือนฝ่ายที่ชะลอความเสียหายอันอาจจะเกิดขึ้นจากผลกระทบภายนอก เปรียบเหมือนปราการที่จะคอยเฝ้าระวังอันตราย เปรียบเสมือนจิตวิญญาณของสังคมที่สะท้อนคุณค่าของสังคมและเป็นพลังสำคัญให้สมาชิกและสังคมก้าวข้ามอุปสรรคไปได้ นอกจากนี้ทุนทางสังคมจะได้รับการยกย่องว่าเป็น “ของมีค่า” ที่ช่วยลดวิกฤติสังคมแล้วทุนสังคมก็ยังช่วยส่งเสริมการเมืองการปกครองในประชาธิปไตยให้มีความเข้มแข็งได้อีกด้วยโดยจะสามารถอธิบายได้ดังนี้

1. สังคมพึ่งพา (life for society) อุปนิสัยการพึ่งพาและถ้อยที่ถ้อยอาศัยกันจะช่วยผ่อนหนักเป็นเบา ในผลกระทบซึ่งเกิดจากปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้เช่น ปัญหาสงครามกลางเมือง ปัญหาราคาน้ำมันโลก ปัญหาเศรษฐกิจโลก เป็นต้น การมีสังคมที่พึ่งพากันกลายเป็น “วัดขึ้นทางวัฒนธรรม” ที่สร้างภูมิคุ้มกันให้กับประเทศเมื่อต้องเผชิญโรคร้าย สังคมพึ่งพาที่เห็นได้เด่นชัดที่สุด คือ วัฒนธรรมท้องถิ่นที่มีการรวมกลุ่มเป็นองค์กรภาคประชาชนอย่างแข็งแกร่งเช่น กลุ่มเหมืองฝาย กลุ่มสัจจะออมทรัพย์กลุ่มดูแลรักษาป่าชุมชน ถือเป็นตัวอย่างของสังคมพึ่งพา (ในเรื่องที่ดี) ที่ช่วยให้สมาชิกในสังคมหล่อหลอมเอื้ออาทรต่อกันจนเกิดเศรษฐกิจหมุนเวียนอยู่ในชุมชน เช่น การจ้างงานการบริโภคทรัพยากรอย่างคุ้มค่า สังคมที่พึ่งพาอาศัยกันเป็นกลจักรสำคัญที่ช่วยสร้างความเข้มแข็งให้ชุมชนมีความสมานฉันท์เป็นปึกแผ่น รักษารากเหง้าทางสังคมได้เป็นอย่างดี ซึ่งช่วยสนับสนุนให้นโยบายรัฐสามารถ “เข้าถึง” (approach) ประชาชนได้ง่ายและช่วยเผยแพร่แนวคิดการเมืองแบบประชาธิปไตยได้อย่างกว้างขวาง มากขึ้นด้วย อาทิจการพึ่งพาให้ชุมชนช่วยประชาสัมพันธ์นโยบายประชารัฐตามข้อมูลที่เป็นจริง หรือกรณีภาคประชาชนอาจพึ่งพาเจ้าหน้าที่รัฐให้ประสานงานส่งหน่วยควบคุมโรคติดต่อที่ไปยังพื้นที่แพร่ระบาดในช่วงนอกเวลาราชการ เหล่านี้ถือเป็นความสำเร็จอันเกิดจากความร่วมมือกันอย่างเข้าใจ โดยมีได้มีคำตอบแทนใดๆ มิได้ช่วยเหลือเพราะสายสัมพันธ์ส่วนตัว หากแต่ทำไปเพราะความเต็มใจที่ได้ปฏิบัติหน้าที่ที่ตนรับผิดชอบอย่างสมบูรณ์ที่สุด อันเนื่องมาจากสายสัมพันธ์ที่ดีที่เกิดจากการวางใจกันระหว่างภาครัฐกับภาคประชาชนนั่นเอง

2. ประเพณีพึ่งพิง (life from tradition) ประเพณี วัฒนธรรมใน แต่ละท้องถิ่น ถือว่ามีความสำคัญที่ไม่ใช่แค่ช่วยชะลอความตกต่ำที่เกิดจากปัจจัยภายนอกเท่านั้น แต่ยังเป็นฟันเฟืองสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมและสร้างความหวังใหม่ๆ แก่สมาชิกในสังคมด้วย ประเพณีวัฒนธรรมที่ยืนหยัดในสังคมไทยมาช้านานได้สร้างมิตรภาพที่น่าทึ่งให้เกิดขึ้นในสังคม ไม่ว่าจะเป็นการยกย่องผู้ใหญ่ กตัญญูรู้คุณ การโอบอ้อมอารีของคนไทยมีส่วนช่วยดำรงความมั่นคงและความสามัคคีปรองดองของชนในชาติก็ล้วนแต่สะท้อนถึงจุดแข็งแห่งประเพณีท้องถิ่นไทยที่พึ่งพิงกันอย่างถ้อยที่ถ้อยอาศัยทั้งสิ้น เพียงแต่สังคมต้องมีสติมากพอที่จะไม่คล้อยตามให้ผู้ใหญ่ที่ไร้คุณธรรมชักจูงให้เชื่อในทางเสื่อมหรือมีฉันทิภูมิตัดต้องรู้จักแยกแยะที่จะเลือกเคารพผู้ใหญ่ที่มีคุณธรรมจริยธรรมเป็นต้นแบบ เมื่อผู้ใหญ่มีคุณสมบัติที่น่าเลื่อมใสศรัทธาแล้ว ก็จะเปิดโอกาสให้ชุมชนได้เข้า การเมืองวัฒนธรรม: รากเหง้าแห่งการพัฒนาการเมืองไทยมีส่วนร่วม (participation) ในการตัดสินใจกำหนดทิศทางการพัฒนาชุมชนได้โดยไม่ผูกขาดอำนาจการตัดสินใจอยู่แต่ในคนบางกลุ่มเท่านั้น เมื่อสังคมเกิดความปรองดอง แม้สถานการณ์ในปัจจุบันจะเริ่มมีการแบ่งแยกอุดมการณ์ทางการเมืองเป็นสีต่างๆ แต่ต้นทุนทางวัฒนธรรมที่อยู่ในระดับสูงของไทยก็จะสามารถประสานความคิดต่างของคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี นอกจากนี้คุณค่าของประเพณีวัฒนธรรมในแต่ละท้องถิ่นยังได้ทำหน้าที่ช่วยประสานรอยร้าวนั้นให้ประสานกันได้อย่างดีเลิศ ไม่ว่าคนในชุมชนจะชุ่นเคื่องกันมายาวนานขนาดไหน แต่พอถึงห้วงเวลาประเพณีสำคัญ ความขัดแย้งนั้นก็

ดูเหมือนจะค่อยๆ จางลงอย่างเห็นได้ชัด อาทิเช่น พอถึงเทศกาลประเพณีสงกรานต์ชาวบ้านทุกตารางเมตรในสังคมจะสืบสานประเพณีรดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ที่เคารพนับถือ ทำให้เกิดบรรยากาศแห่งความสามัคคีปรองดองเกิดขึ้นอีกครั้ง ทำให้สังคมได้ผู้นำและผู้ตามที่มีคุณธรรมเพิ่มขึ้น เฉกเช่นเดียวกับประเพณีบุญข้าวสากหรือประเพณีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เป็นต้น ซึ่งล้วนแต่เป็นองค์ประกอบสำคัญที่ช่วยหล่อหลอมเจตคติร่วมกัน มีความอบอุ่นและมิตรสัมพันธ์ที่มอบให้แก่กัน ถือว่าเป็นสิ่งที่ช่วยสร้างความรักความสามัคคีเป็นการแสดงออกซึ่งสังคมแบบพหุนิยม (pluralism) ที่นำไปสู่ความสวยงามตามแนวทางประชาธิปไตยสากลดังนั้น องค์ความรู้แบบดั้งเดิมจึงกลายเป็นประเพณีเกี่ยวกับวิถีชีวิตที่มีผลต่อการส่งเสริมการปกครองและการพัฒนาประชาธิปไตยดังกล่าว

3. ประชาธิปไตยในโรงเรียน (democracy in school) รัฐบาลไทยในอดีตได้ใช้ระบบการศึกษาถ่อมเกล้าให้ราษฎรได้เข้าใจหน้าที่ของตนเพื่อตอบสนองต่อรัฐผ่านหลักสูตรหน้าที่พลเมือง ต่อมาเมื่อมีการกระจายการศึกษาไปสู่ท้องถิ่นมากขึ้น การปรับเนื้อหาหลักสูตรให้เข้ากับแต่ละท้องถิ่นจึงเริ่มปรากฏมากขึ้น เช่น รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540 2550 และ 2560 ต่างก็มีเจตจำนงที่จะกระจายอำนาจการตัดสินใจให้กับท้องถิ่นเพื่อการเรียนรู้จุดเด่นของท้องถิ่นตนให้ลึกซึ้งมากขึ้น ถือเป็นกระบวนการที่จะช่วยตอบสนองนโยบายการปกครองจากส่วนกลางให้สอดคล้องกับวิถีชีวิตของประชาชนในแต่ละท้องถิ่นได้ นอกจากนี้การเรียนรู้โครงสร้างการเมืองในระดับท้องถิ่นด้วยการเริ่มต้นที่ระบบการศึกษาถือเป็นกระกระต้นชีพจรการเมืองได้อย่างตรงจุดที่สุด เพราะโรงเรียนเป็นระบบการศึกษาที่มีกระบวนการพัฒนาคนให้มีความรู้ความเข้าใจ และถ่อมเกล้าทางการเมือง (political socialization) ได้ดีที่สุดในชีวิตหนึ่ง ทั้งรูปแบบการเสริมสร้างความรู้ทฤษฎีเกี่ยวกับระบอบประชาธิปไตยในโรงเรียนและการนำไปใช้ในชีวิตประจำวันในทางปฏิบัติ เพราะสามารถจำลองบรรยากาศการเมืองได้ในระดับหนึ่ง ในสังคมโรงเรียนจะมีผู้บริหาร ครูอาจารย์ เป็นต้นแบบประชาธิปไตยให้แก่นักเรียน และร่วมมรดงศ์ให้เข้าใจการปกครองโดยผ่านกระบวนการเลือกตั้งแบบต่างๆ เช่น การเลือกประธานนักเรียน การโหวตเลือกหัวหน้าห้อง การสมัครใจเป็นจิตอาสาในโรงเรียน เป็นต้นทั้งหมดนี้จะทำให้นักเรียนเกิดการ “ ซึมซับ ” (absorption) อุดมการณ์ทางการเมืองในเบื้องต้น ช่วยเสริมสร้างแนวคิดความเท่าเทียมกัน ช่วยฝึกนักเรียนให้รู้จักวิธีการของระบอบประชาธิปไตยผ่านสนามเลือกตั้งในสถานศึกษาของตน ทั้งยังสามารถนำวิธีคิดแบบประชาธิปไตยไปใช้กับสมาชิกในครอบครัวได้เช่นกัน

4. สถาบันครอบครัวเข้มแข็ง (family power) ความสัมพันธ์ที่ดีของครอบครัวและเครือญาติในชุมชนถือเป็นจุดแข็งสำหรับทุนทางวัฒนธรรมไทยที่ช่วยในการพัฒนาการเมืองไทย เพราะหลังจากที่ได้เรียนรู้ทฤษฎีประชาธิปไตยในโรงเรียนแล้ว การนำความรู้ไปสู่ภาคปฏิบัตินอกโรงเรียน โดยเฉพาะการถ่ายทอดสู่สมาชิกในครอบครัวผ่านกิจกรรมต่างๆ เช่น การเปิด โอกาสให้สมาชิกแสดงความคิดเห็น การประชุมปรึกษาหารือหรือการรับฟังความคิดเห็น การฟังเสียงข้างมากที่มีเหตุผล เป็นต้น การอบรมเลี้ยงดูในครอบครัวมีส่วนสำคัญมากในการขัดเกล้าให้สมาชิกในครอบครัวมีจิตใจที่อ่อนโยน มีคุณธรรม รู้จักการมีเหตุผล แบ่งปัน รู้จักรับฟังความคิดเห็น

ของผู้อื่น มีการแสดงออกที่เหมาะสมและสามารถหลีกเลี่ยงการทะเลาะวิวาทได้ตั้งนั้นการหมั่นดูแลสมาชิกในบ้านอย่างประณีประนอมถือเป็นรากเหง้าที่ทำให้ต้นประชาธิปไตยในบ้านเติบโตขึ้นอย่างสมบูรณ์และการกล่อมเกล่าอย่างมีเหตุผลมากขึ้นจะช่วยปลูกฝังระเบียบวินัยและความรับผิดชอบ ซึ่งจะช่วยสร้างวิถีคิดแบบประชาธิปไตยให้เกิดขึ้นได้ตั้งแต่ที่บ้านเป็นการฝึกสร้างความสมดุลระหว่างการใช้เสรีภาพความรับผิดชอบและความมีวินัยที่ไม่เบียดเบียนสิทธิของผู้อื่น โดยเฉพาะการสร้างนิสัยให้เป็นผู้มีวินัยที่สามารถควบคุมตัวเองได้ เพราะวินัยเป็นสิ่งสำคัญมากในการพัฒนาการเมืองตามแนวประชาธิปไตยสากล หากประชาชนไร้ระเบียบวินัยก็ย่อมไม่สามารถบังคับหรือควบคุมตัวเองให้มีพฤติกรรม (mindset) อยู่ในกรอบกติการ่วมกันได้ ยิ่งวินัยได้รับการฝึกฝนตั้งแต่ระดับฐานรากของสังคมแล้วก็จะยิ่งช่วยยกระดับการเมืองไปสู่ความเป็นสากลได้มากขึ้นเท่านั้น สอดคล้องกับคำกล่าวที่ว่า “วินัยเกิดขึ้นที่บ้าน”

5. อิสระของท้องถิ่น (local autonomy) องค์ประกอบของการพัฒนาทางการเมืองที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ ความเป็นอิสระของระบบย่อยในท้องถิ่น เพราะการเมืองในระดับท้องถิ่นของไทยได้รับอิสรเสรีภาพมาอย่างยาวนานตามนโยบายการกระจายอำนาจ (decentralization) จึงกลายเป็นอีกหนึ่งแรงผลักดันที่สะท้อนทุนทางวัฒนธรรมได้เป็นอย่างดี ความคุ้นเคยในการได้สิทธิ์ดูแลตัวเองได้เป็นเบ้าหลอมให้สมาชิกในชุมชนคุ้นชินกับความคล่องตัวในการบริหารท้องถิ่น แต่เมื่อใดก็ตามที่ความเป็นอิสระในการบริหารท้องถิ่นลดลง คงทำให้ความเป็นท้องถิ่นนิยมและทุนดั้งเดิมทางวัฒนธรรมได้รับผลกระทบอย่างแน่นอนเพราะการให้สิทธิเสรีภาพอยู่คู่สังคมไทยมาอย่างยาวนาน ไม่ว่าจะเป็นเสรีภาพด้านเศรษฐกิจ (ประกอบสัมมาอาชีพใดก็ได้หรือใครใคร่ค้าค้า ใครใคร่ขายขาย) ด้านสังคม (มีสัมมาทิฐิเรื่องใดก็ได้) และด้านการเมือง(เคารพในสิทธิที่จะเลือกใครเป็นผู้ปกครองก็ได้) ซึ่งมีผลทำให้ท้องถิ่นหลอมรวมกันเป็นปึกแผ่นมากขึ้น เป็นแรงขับ (push) ที่ช่วยให้เกิดประสิทธิภาพในการแก้ไขปัญหาของชุมชน การให้อิสระในการปกครองตนเองมีส่วนสำคัญที่ช่วยจรรโลงให้ระบบราชการเกิดการพัฒนามีประสิทธิภาพ อันเนื่องมาจากการที่ระบบราชการมีขนาดเล็กลง (down size) ไม่ซ้ำซ้อนนั่นเอง เมื่อโครงสร้างหรือสายการบังคับบัญชาสั้นลง การบริหารองค์กรและการให้บริการประชาชนจึงมีความสะดวกรวดเร็วหรือที่เรียกว่า “reengineering” (การปรับรื้อระบบ) เห็นได้จากการปรับโครงสร้างการบริหารราชการแผ่นดินในบางกระทรวงเพื่อให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมโลก เมื่อประชาชนรู้สึกมีส่วนร่วมทางการเมืองประชาชนก็จะสำนึกในความเป็นท้องถิ่นของตน เกิดความหวงแหนในสิทธิและเสรีภาพมากขึ้น สอดคล้องกับมาตรา 43 ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ที่ระบุว่าบุคคลและชุมชนมีสิทธิเข้าชื่อกันเพื่อเสนอแนะต่อหน่วยงานรัฐเพื่อให้อำนาจการในอันที่จะเป็นประโยชน์ต่อประชาชนหรือชุมชน ยิ่งไปกว่านั้นยังส่งเสริมให้ประชาชนมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและวางแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่น ด้วยการกระจายอำนาจ เช่นนี้การมีส่วนร่วมในการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐทุกระดับจึงถือเป็นการส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้มแข็งตามหลักการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุขการเมืองวัฒนธรรม:

รากเหง้าแห่งการพัฒนาการเมืองไทยฉะนั้นการปกครองส่วนท้องถิ่นที่ให้ความเป็นอิสระแก่ระบบย่อยในท้องถิ่นจึงเป็นการสร้างทัศนคติทางการเมืองที่ถูกต้องและดีงามซึ่งจะช่วยให้ก้าวข้ามความขัดแย้งที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาการเมืองไทย หากประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับบทบาทของตนว่าการเมืองเป็นเรื่องที่ใกล้ตัวที่ทุกคนมีส่วนร่วมได้

สรุป

การปกครองรูปแบบใดก็ตามก็ต้องมีความเชื่อทางด้านวัฒนธรรมประเพณีเข้ามามีส่วนเกี่ยวข้องในการบริหารจัดการพัฒนาและการสร้างความรักความสามัคคีของคนทั้งชาติอยู่ด้วยเสมอไปเพราะวัฒนธรรมเป็นส่วนหนึ่งของชีวิตคนเราไปแล้ว

เอกสารอ้างอิง

- กฤษณา วงษาสันต์. (2552). *วิถีไทย*. กรุงเทพมหานคร: เวิร์ดเวฟ เอ็ดดูเคชั่น
- เกษียร เตชะพีระ. (2560). *การเมืองวัฒนธรรม*. มติชนสุดสัปดาห์. 37 (1924), 3-7.
- ณรงค์ เส็งประชา. (2541). *มนุษย์กับสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์โอเดียนสโตร์.
- พลศักดิ์ จิรไกรศิริ. (2542). *การเมืองเบื้องต้น*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์อักษรเจริญทัศน์.
- บุศรินทร์ เลิศขวลิตสกุล. (2555). *การเมืองเชิงวัฒนธรรมของรสชาติ: วิถีอาหารของแรงงาน ไทใหญ่*. *วารสารสังคมวิทยามานุษยวิทยา*. 31 (2), 137-168
- นันทวัช นูนารถ. (2560). *ภูมิปัญญาท้องถิ่น คุณค่าแห่งวิถีชีวิต วัฒนธรรม เพื่อการศึกษาที่ยั่งยืน*. *วารสารวิชาการและวิจัยสังคมศาสตร์*. 12 (34), 17-26.
- พระมหาสุเทพ สุปญฺฑิต. (2560). *หัวหน้าภาควิชาสังคมวิทยาและมานุษยวิทยา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย*. (11 สิงหาคม 2560). สัมภาษณ์.
- พระมหาบุญเลิศ อินทปญฺโญ. (2560). *พุทธรัฐศาสตร์: การพัฒนาพุทธธรรมเพื่อความสมบูรณ์แห่งรัฐ*. นนทบุรี: นิติธรรมการพิมพ์.
- วิศาล ศรีมหาวโร. (2554). *การเมืองไทยระบบหรือคน: การพัฒนาวัฒนธรรมและการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชน*. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: <http://kpi2.kpi.ac.th/wiki/index.php/>
- วิทยากร เชียงกุล. (2552). *แนวทางสร้างประชาธิปไตยทางการเมือง เศรษฐกิจ และสังคม*. กรุงเทพมหานคร: สถาบัน พระปกเกล้า.
- เสาวภา สุขประเสริฐ. (2542). *มิติทางวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่นเพื่อการพัฒนาความเข้มแข็งของชุมชนและองค์กรชุมชน กรณีศึกษาองค์กรบริหารส่วนตำบล (อบต.เมือง) จังหวัดเลย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงาน คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ.

- พรอัมรินทร์พรหมเกิด. (2558). การปฏิรูปการเมืองไทยว่าด้วยการพัฒนาวัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย: เส้นทางใหม่ที่ดีกว่า. *รัฐสภาสาร*. 63 (11), 9-34.
- สมหมาย จันทรเรือง. (2559). โรงเรียนประชาธิปไตย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 20 มีนาคม 2564. แหล่งที่มา: https://www.matichon.co.th/columnists/news_366282
- อริย์รัช แก้วเกาะสะบ้า. (2559). *วัฒนธรรมทางการเมืองแบบประชาธิปไตย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานวิชาการ สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร.
- อานันท์ กาญจนพันธ์. (2538). *วัฒนธรรมกับการพัฒนา: มิติของพลังที่สร้างสรรค์*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์การศาสนา กรมการศาสนา.

การบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหาร
โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์
**The Personnel Administration Based on the Dutiyapapanika Sutta of
Phrapariyattidhamma Schools, General Education in Kalasin Province**

พระมหาธงชัย วิลาสินี (วิลาวรรณ),
สุนทร สายคำ และ พระครูปลัดบุญช่วย โชติวิโส
**Phramaha Thongchai Wilasinee (Wilawan),
Sunthon Saikham and PhrakhruPalad Boonchuay Chotivungso**
มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น
Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand
Corresponding Author, E mail : 6405205108@mcu.ac.th.

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ 2) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีวิจัยแบบผสมผสานวิธี กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้บริหารและครูผู้สอนโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 162 รูป/คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.675 และแบบสัมภาษณ์ สลิดิติที่ใช้ใน การวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย พบว่า

1. การบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมา คือ ด้านการวางแผนอัตรากำลัง ด้านการบรรจุแต่งตั้ง ด้านการดำรงรักษาบุคลากร ด้านการสรรหาบุคลากร ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด คือ ด้านการพัฒนาบุคลากร

2. แนวทางการส่งเสริมการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่สำคัญ มีดังนี้ ด้านการสรรหาบุคลากร ควรคัดเลือกบุคลากรที่มีความสามารถตรงกับตำแหน่ง ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรส่งเสริมให้บุคลากรได้พัฒนาศักยภาพตนเองในด้านต่าง ๆ ด้านการวางแผนอัตรากำลัง ควรวางแผนอัตรากำลังให้เหมาะสมกับศักยภาพของบุคลากร ด้านการ

* วันที่รับบทความ : 21 มีนาคม 2566; วันแก้ไขบทความ 29 มีนาคม 2566; วันตอบรับบทความ :30 มีนาคม 2566

Received: March 21, 2023; Revised: March 29, 2023; Accepted: March 30, 2023

อำนวยการศึกษาศึกษา การควมมีการพิจารณาความดีความชอบโดยปราศจากอคติ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน
สถานศึกษาควรจัดทำคู่มือและวิธีการประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจน

คำสำคัญ: การบริหารงานบุคคล; หลักพุทธยปาปณิกสูตร; โรงเรียนพระปริยัติธรรม

Abstracts

The objectives of this research were: 1) to study personnel administration according to the Dutiyapāṇika Sutta of educational institution administrators of Phrapariyattidhamma schools, General Education Division, Kalasin Province; 2) to propose development guidelines for personnel administration according to the Dutiyapāṇika Sutta of educational institution administrators of Phrapariyattidhamma schools, General Education Division, Kalasin Province. This study was carried out by means of mixed-method research. The sample group was 162 administrators and teachers of Phrapariyattidhamma schools, General Education Division, Kalasin Province. The research tools were a questionnaire with a reliability value of 0.675 and an interview. Statistics used in data analysis were: Frequency, Percentage, Mean, and Standard Deviation.

The research results were as follows:

1) The personnel administration according to the Dutiyapāṇika Sutta of educational institution administrators of Phrapariyattidhamma schools, General Education Division, Kalasin Province, in overall and aspect perspectives, was statistically rated at a high level of practice. The most practiced aspect was performance appraisal, followed by workforce planning, personnel appointment, personnel maintenance, and recruitment. The least mean can be seen in the aspect of personnel development.

2) The development guidelines for personnel administration according to the Dutiyapāṇika Sutta of educational institution administrators of Phrapariyattidhamma schools, General Education Division, Kalasin Province were that in terms of recruitment, personnel should be recruited with the ability to match the position. In personnel development, personnel should be encouraged to develop their potential in various fields. In terms of manpower planning, manpower should be planned to suit the potential of personnel. Regarding personnel maintenance, personnel performance outcomes should be considered without prejudice. In terms of performance appraisal, educational institutions should prepare manuals and methods for explicitly evaluating performance.

Keywords: Personnel Administration; Dutiyapapanika Sutta; Phrapariyattidhamma school

บทนำ

การบริหารงานบุคคล ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาให้บุคลากรปฏิบัติงานเพื่อตอบสนอง
ภารกิจของหน่วยงาน โดยยึดหลักการกระจายอำนาจระบบคุณธรรมและหลักธรรมาภิบาลเพื่อให้การบริหาร
จัดการมีความคล่องตัว เกิดความอิสระในการปฏิบัติงานภายใต้กฎหมาย ระเบียบปฏิบัติ ผู้ปฏิบัติงานได้รับการ
พัฒนา มีความรู้ความสามารถมีกำลังใจนำไปสู่การบริการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตามหลักบริหารแบบ
มุ่งผลสัมฤทธิ์ (กรม วิชาการ, 2545 : 15)

โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เป็นสถานศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดตั้งขึ้นในวัดหรือที่ธรณีสงฆ์หรือที่ดินของมูลนิธิทางพระพุทธศาสนา ในสังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ มีหน้าที่จัดการศึกษาแก่พระภิกษุสามเณร ตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการให้เป็นไปอย่างมีคุณภาพ ให้กระทรวงศึกษาธิการกระจายอำนาจการบริหารและการจัดการศึกษา ทั้งด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไปไปยังสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา และสถานศึกษาในเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรง รวมทั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษาด้วย โรงเรียนต้องจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรของกระทรวงศึกษาธิการ เพื่อให้พระภิกษุสามเณรมีความรู้ทั้งทางโลกและทางธรรมคู่กันไป เป็นการจัดการศึกษาที่มุ่งเน้นให้ภิกษุสามเณรเป็นศาสนทายาทที่ดีมีความรู้ตามมาตรฐานการศึกษาของชาติ และมีความรู้ความเข้าใจในหลักธรรม น้อมนำหลักธรรมและพระวินัยไปประพฤติปฏิบัติเพื่อให้เกิดประโยชน์สุขแก่ชีวิต เกิดปัญหาสามารถดำรงอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข และช่วยเผยแผ่ ปกป้องพระพุทธศาสนาให้เจริญรุ่งเรือง และส่งเสริมสันติสุขให้แก่สังคมไทยและสังคมโลกสืบไป (กองพุทธศาสนศึกษา, 2557 : 254)

ปัญหาด้านบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา พบว่าเกิดปัญหา บุคลากรขาดคุณภาพ ปัญหาการลาออกของครูผู้สอน ทำให้การเรียนการสอนไม่มีความต่อเนื่อง ปัญหาการขาดแคลนครูที่มีความรู้ความเข้าใจอย่างแท้จริง โดยเฉพาะวิชาบังคับ หรือวิชาหลัก ปัญหาครูที่สอนมีวุฒิการศึกษาไม่ตรงกับวิชาที่สอน ขาดการอบรมเกี่ยวกับเนื้อหาหลักสูตร และเทคนิคการสอนแบบต่าง ๆ และนอกจากนั้น ยังพบว่าปัญหาเกิดจากครูและบุคลากรได้รับค่าตอบแทนต่ำกว่าวุฒิการศึกษา มีสถานภาพที่ไม่ชัดเจน ไม่มีความมั่นคงในวิชาชีพ ไม่ได้ได้รับการพัฒนาอย่างต่อเนื่องสถานภาพเป็นเพียงลูกจ้างของวัด ขาดแรงจูงใจในการปฏิบัติหน้าที่ ไม่มีการ พิจารณาความดีความชอบ เพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือนประจำปี ไม่มีการสอบบรรจุแข่งขันเหมือนข้าราชการครูทำให้ประสบปัญหาในกระบวนการเรียนการสอนของโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ไม่มีประสิทธิภาพ และไม่ได้มาตรฐานเท่าที่ควร (กมล รอดคล้าย, 2532 : 23)

ดังนั้น ผู้วิจัยในฐานะที่มีความเกี่ยวข้องโดยเป็นบุคลากรของโรงเรียนพระปริยัติธรรม จึงสนใจในการทำวิจัยเรื่องการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อนำผลของการวิจัยที่ได้ไปใช้เป็นข้อมูลการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตร ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์
2. เพื่อเสนอแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปณิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยใช้รูปแบบผสม (Mixed Method) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้ในการสัมภาษณ์ (Interview) เป็นหลัก โดยเก็บรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ประชากร/กลุ่มตัวอย่างและกลุ่มเป้าหมาย

1.1 ประชากร ที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2565 ประกอบด้วยผู้บริหาร 10 รูป และครูผู้สอนทั้งบรรพชิตและคฤหัสถ์ จำนวน 270 รูป/คน รวมประชากรทั้งหมด 280 รูป/คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษา ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2565 ซึ่งการกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) ที่ระดับความเชื่อมั่น ร้อยละ 95 โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 162 คน

1.3 กลุ่มเป้าหมาย ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน ในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา สังกัดสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ จังหวัดกาฬสินธุ์ ปีการศึกษา 2565 จำนวน 6 คน โดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling)

2. เครื่องมือการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ครังนี้ใช้รูปแบบการวิจัยแบบผสม (Mixed Method Research) ซึ่งใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และ ใช้แบบสัมภาษณ์ในการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยมีรายละเอียดของเครื่องมือ ทั้งสองประเภท ดังนี้

2.1 การวิจัยเชิงปริมาณ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลครั้งนี้เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

ตอนที่ 2 แบบสอบถามที่ใช้วัดระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นมาตราส่วนประเมินค่า 5 ระดับตามแบบ Likert Five Rating Scale

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นปลายเปิด

2.2 การวิจัยเชิงคุณภาพ ผู้วิจัยใช้เครื่องมือเป็นแบบสัมภาษณ์ (Interviews) เกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร สำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีลักษณะเป็นแบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open ended Questionnaire) แบ่งเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ให้สัมภาษณ์เกี่ยวกับ ตำแหน่ง ระดับการศึกษา และประสบการณ์ทำงาน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structure interview) ชนิดปลายเปิด มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 5 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านการสรรหาบุคลากร 2) ด้านการพัฒนาบุคลากร 3) ด้านการวางแผนอัตรากำลัง 4) ด้านการดำรงรักษาบุคลากร 5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

(1) ขอนหนังสือจากสำนักงานศูนย์บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการรวบรวมข้อมูล

(2) ส่งหนังสือถึงผู้ซึ่งขอความอนุเคราะห์ไปยังผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ เพื่อขอความอนุเคราะห์ประชาสัมพันธ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลกับผู้อำนวยการโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

(3) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลโดยการนำเทคโนโลยีสารสนเทศเข้ามาช่วยเพื่ออำนวยความสะดวก ซึ่งสอดคล้องกับสภาพการบริหารจัดการ โดยใช้ Google Form ในการเก็บรวบรวมข้อมูลของงานวิจัยต่อไป

(4) ผู้วิจัยเก็บข้อมูลตามแบบสัมภาษณ์ จากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ซึ่งเป็นผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอน จำนวน 6 รูป/คน

(5) นำแบบตอบสัมภาษณ์ที่ได้มาจัดทำข้อมูลโดยการตรวจสอบความถูกต้องสมบูรณ์ของแบบสัมภาษณ์แต่ละชุดบูรณาการกับแบบสอบถามในส่วนเกี่ยวข้องเพื่อนำเสนอตามวัตถุประสงค์การวิจัยต่อไป

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ สถิติที่ใช้วิเคราะห์ข้อมูลมีดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสัมภาษณ์ วิเคราะห์โดยการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ซึ่งได้จากการศึกษาเอกสาร (Documentary) การสังเกตการณ์อย่างมีส่วนร่วม (Participant Observation) และการสัมภาษณ์ แล้วนำมาวิเคราะห์ สังเคราะห์และนำเสนอเชิงพรรณนา

2. การวิเคราะห์ข้อมูลแบบสอบถาม

1) ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ตำแหน่งหน้าที่ ประสบการณ์ทำงาน และระดับการศึกษาโดยวิเคราะห์ข้อมูลเชิงสถิติด้วยค่าสถิติร้อยละ (Percentages) และการแจกแจงความถี่ (Frequency) ซึ่งเป็นสถิติที่ใช้สำหรับอธิบาย

2) ใช้สถิติวิเคราะห์โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน อธิบายข้อมูลระดับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตรสำหรับผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

ผลการวิจัย

จากการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้วิจัยได้สรุปผล ตามวัตถุประสงค์การวิจัย ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยรวมและรายด้าน

การบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และเมื่อจำแนกเป็นรายด้าน พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร รองลงมา คือ ด้านการวางแผนอัตรากำลังตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร ด้านการดำรงรักษาบุคลากรตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร และด้านการสรรหาคูคณาจารย์ตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร ตามลำดับ ส่วนด้านที่มีการปฏิบัติต่ำสุด ด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร เมื่อพิจารณารายละเอียดรายด้าน ปรากฏดังนี้

1. ด้านการสรรหาคูคณาจารย์ตามหลักทฤษฎีป้าปนิกสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการวางแผนการดำเนินการและพอใจในการบริหารจัดการที่เป็นอยู่ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีแรงบันดาลใจและกระตือรือร้นโดยการทำให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันกับผู้อื่น และผู้บริหารมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครข้าราชการ พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง และเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน

2.ด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักทฤษฎีปาดนิคสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารต้องมีเทคนิคและความถนัดในงานที่ทำมีความพร้อมในการทำงานตลอดเวลา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญงาน และมุ่งมั่นที่จะบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และผู้บริหารมีความหมั่นเพียรในการฝึกฝนในการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของการทำงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ สถานศึกษาจัดให้บุคลากรได้เข้าอบรมวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่

3.ด้านการวางแผนอัตรากำลังตามหลักทฤษฎีปาดนิคสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความตั้งใจจดทน ต่อสภาพปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสร้างมิตรภาพ ห่วงใยผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งนอกและในเวลางาน รวมทั้งเอาใจใส่ในการบริหารจัดการ และผู้บริหารมีใจผูกพันอยู่กับงานในหน้าที่ รับรู้และใคร่ครวญในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความรอบคอบพร้อมให้คำปรึกษาให้กำลังใจ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มั่นคง จริงใจที่จะทำงานแม้ในยามเกิดภาวะวิกฤติและผลกระทบจากเหตุการณ์ผันผวนของภายนอก

4.ด้านการดำรงรักษาบุคลากรตามหลักทฤษฎีปาดนิคสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความตั้งใจจดทนต่อสภาพปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสร้างมิตรภาพ ห่วงใยผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งนอกและในเวลางาน รวมทั้งเอาใจใส่ในการบริหารจัดการ และผู้บริหารมีใจผูกพันอยู่กับงานในหน้าที่ รับรู้และใคร่ครวญในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความรอบคอบพร้อมให้คำปรึกษาให้กำลังใจ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มั่นคง จริงใจที่จะทำงานแม้ในยามเกิดภาวะวิกฤติและผลกระทบจากเหตุการณ์ผันผวนของภายนอก

5.ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีปาดนิคสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนดหลักสูตรการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของบุคลากร รองลงมาคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารมีการส่งเสริม และสนับสนุนให้บุคลากรในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ นำเอาหลักพุทธธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารแจ้งผลการพิจารณาความดีความชอบต่อที่ประชุม ด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม

2. แนวทางการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตรของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์

1. ด้านการสรรหาบุคลากรกำลังตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้บริหารควรกำหนดคุณลักษณะที่ตรงกับงาน คัดเลือกบุคลากรที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จ ส่งเสริม สร้างสรรค์ เสียสละ โปร่งใสในการรับสมัครบุคลากรและตรวจสอบได้

2. ด้านการวางแผนอัตรากำลังตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้บริหารควรเน้นในทุกส่วนในองค์กรนำเหตุและผลในด้านหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อขับเคลื่อนไปได้อย่างเป็นระบบ เกิดความสุขในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการวางแผนอัตรากำลัง ต้องพึงพาอาศัยกันตามหลักนิสสัยสัมปันโน คือความเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยกัลยาณมิตร ทำให้มีเมตตาต่อกัน เห็นคุณค่าของกันและกัน

3. ด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจหรือมีความรู้เกี่ยวกับตัวบุคคลนั้นๆ เพื่อช่วยใน การทำงานร่วมกับบุคคล ต้องมีการให้โอกาสและสนับสนุนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้ดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม ส่งเสริมให้บุคคลมีการพัฒนาตนเอง จัดให้มีสวัสดิการด้านต่างๆ ตามความ เหมาะสม มีการประชุมชี้แจงข้อมูลข่าวสารส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาต่อในสายงานของตนเอง

4. ด้านการธำรงรักษาบุคลากรตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้บริหารควรมีการพิจารณาความดีความชอบโดยปราศจากอคติ และส่งเสริมบุคคลได้ตรงตามความ ต้องการเพื่อให้ได้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากที่สุด ผู้บริหารควรจัดสวัสดิการต่างๆ ให้กับบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสมจัดให้มีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจ่ายค่าตอบแทนตามวุฒิการศึกษาและตำแหน่งงานหน้าที่รับผิดชอบ

5. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนสถานศึกษามีวิธีการประเมินคุณภาพบุคลากรอย่างหลากหลาย เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้รับการประเมินเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผลงาน

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการวิจัยการบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ มีประเด็นที่ควรนำมาอภิปรายดังนี้

1. ด้านการสรรหาบุคลากรตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีการวางแผนการดำเนินการและพอใจในการบริหารจัดการที่เป็นอยู่ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีแรงบันดาลใจและกระตือรือร้นโดยการทำให้เกิดวิสัยทัศน์ร่วมกันกับผู้อื่น และผู้บริหารมีเป้าหมายที่ชัดเจนและมีความพอใจในงานที่ปฏิบัติอยู่ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ สถานศึกษาจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครข้าราชการ พนักงานราชการ ครูอัตราจ้าง และเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน ซึ่งสอดคล้องกับ สายยันท์ แดนกาไสย, พระครูชัยรัตนกร, ธีรภัทร ถิ่นแสนดี

(2565 : 38) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์ ผลการวิจัยพบว่า 1. การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของครูต่อการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมจำแนกตาม เพศ อายุ และ ประสบการณ์การทำงาน โดยรวมและรายด้านทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ประสบการณ์การทำงาน ที่ไม่แตกต่างกัน 3. ข้อเสนอแนะแนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม ได้แนวทาง ดังนี้ 1) การแสดงออกถึงความรักความปรารถนาดี ให้ความช่วยเหลือให้ทุกคนประสบแต่ประโยชน์และมีความสุขโดยทั่วกัน และยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วม 2) หากการทำงานเกิดปัญหาหรืออุปสรรค สิ่งแรกที่หัวหน้าควรทำ คือการพูดคุย สอบถามถึงปัญหาที่เกิดขึ้น พร้อมชี้แนะแนวทางการแก้ไขและพูดให้กำลังใจ โดยไม่ปล่อยให้ผู้ใต้บังคับบัญชาต้องเผชิญปัญหาเพียงลำพัง 3) ความยินดี พลอยยินดีเมื่อผู้อื่นได้ดี ได้รับความสำเร็จ มีความสุข มีความเจริญก้าวหน้า ยินดีในสิ่งที่ผู้อื่นได้รับ ไม่มีความอิจฉาริษยากันในความสำเร็จของผู้อื่นด้วยการพูดแสดงความยินดี 4) เมื่อประสบกับอุปสรรคในการทำงานใดๆ ต้องให้ความช่วยเหลือให้ผ่านพ้นอุปสรรคไปได้ ไม่ซ้ำเติมด้วยการลงโทษอย่างไม่เป็นธรรม ลงโทษโดยไร้เหตุผล

2. ด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักทศุติยาปาปณิกสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารต้องมีเทคนิคและความถนัดในงานที่ทำมีความพร้อมในการทำงานตลอดเวลา รองลงมา คือ ผู้บริหารมีความเชี่ยวชาญงาน และมุ่งมั่นที่จะบริหารจัดการเพื่อให้บรรลุเป้าหมาย และผู้บริหารมีความหมั่นเพียรในการฝึกฝนในการปฏิบัติงานในรูปแบบใหม่ๆ เพื่อพัฒนาคุณภาพของการทำงาน ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ สถานศึกษาจัดให้บุคลากรได้เข้าอบรมวิทยาการและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาพัฒนา วฑฒนญาโณ, พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, พระราชวชิรเมธี, ปฎิธรรม สำเนียง (2565 : 18) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาจังหวัดเพชรบูรณ์ ประกอบด้วย 5 ด้าน โดยภาพรวมมีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก และ 2) แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์ ควรส่งเสริมดังนี้ 2.1) ด้านการสรรหาบุคลากร ควรกำหนดนโยบายวางแผนร่วมกัน วางอัตรากำลังคนให้เหมาะกับงาน 2.2) ด้านการจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติหน้าที่ ควรจัดบุคลากรเข้าปฏิบัติงานตามความรู้ความสามารถ ด้วยความยุติธรรม 2.3) ด้านการพัฒนาบุคลากร ควรมีการนิเทศติดตามผลการดำเนินงาน บันทึกการเปลี่ยนแปลง มีการจัดให้เข้ารับการอบรม การศึกษาดูงาน และสนับสนุนการจัดทำผลงานทางวิชาการ 2.4) ด้านการธำรงรักษาบุคลากร ควรพิจารณาความดีความชอบและสวัสดิการต่าง ๆ ของบุคลากรอย่างโปร่งใส ชื่นชมและให้กำลังใจแก่บุคคลที่

ปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ 2.5) ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน ควรประเมินผลการปฏิบัติงานบุคลากรทุกคนอย่างเป็นธรรมและโปร่งใส เปิดโอกาสให้ทุกคนมีส่วนร่วมในการประเมินผลปฏิบัติงาน

3.ด้านการวางแผนอัตรากำลังตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความตั้งใจจดทน ต่อสภาพปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสร้างมิตรภาพ ห่วงใยผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งนอกและในเวลางาน รวมทั้งเอาใจใส่ในการบริหารจัดการ และผู้บริหารมีใจผูกพันอยู่กับงานในหน้าที่ รับรู้และใคร่ครวญในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความรอบคอบพร้อมให้คำปรึกษาให้กำลังใจ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มั่นคง จริงใจที่จะทำงานแม้ในยามเกิดภาวะวิกฤติและผลกระทบจากเหตุการณ์ผันผวนของภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ พระมหาจักรพันธ์ ฐานสมปโน (แก้วก่า), เกษม แสงนนท์, สมศักดิ์ บุญปุ (2565 : 10) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางพัฒนาการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักพุทธธรรม ในเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า 1) สภาพการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนประถมศึกษา เขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร ในภาพรวมทั้ง 4 ด้าน อยู่ในระดับมาก คือ ด้านวัดผลการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้านการวางแผนงานบุคลากร ด้านดำรงรักษาบุคลากร และด้านการจัดบุคลากรเข้าทำงาน 2) แนวทางพัฒนาการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักพุทธธรรม ในเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร โดยใช้หลักสังคหวัตถุ 4 ประกอบด้วย 1) ด้านทาน มีการจัดสรรงบประมาณในการจัดซื้อวัสดุ อุปกรณ์ เป็นไปอย่างเหมาะสม เพื่อนำไปใช้ในการปฏิบัติงาน อันก่อให้เกิดความสำเร็จในองค์กรและความก้าวหน้าในการบริหารสถานศึกษา 2) ด้านปิยวาจา ผู้บริหาร มีอัธยาศัยดี รู้จักใช้คำพูดในการบริหารงาน 3) ด้านอถจจริยา ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีในการรักษาระเบียบวินัย มีการช่วยเหลืองานฌาปนกิจสงเคราะห์ของผู้ใต้บังคับบัญชาและมีน้ำใจ 4) ด้านสมานัตตตา ผู้บริหารปฏิบัติตนอย่างเสมอต้นเสมอปลายกับผู้ใต้บังคับบัญชาทุกคน เป็นแบบอย่างที่ดีในการสร้างความเป็นภาวะผู้นำ ผู้บริหารปฏิบัติตนเป็นกัลยาณมิตรที่ดีกับผู้ใต้บังคับบัญชา

4.ด้านการธำรงรักษาบุคลากรตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารมีความตั้งใจจดทน ต่อสภาพปัญหาอันเกิดจากการปฏิบัติงานในหน้าที่ ที่ได้รับมอบหมายอย่างเต็มความสามารถ รองลงมา คือ ผู้บริหารมีการสร้างมิตรภาพ ห่วงใยผู้ใต้บังคับบัญชาทั้งนอกและในเวลางาน รวมทั้งเอาใจใส่ในการบริหารจัดการ และผู้บริหารมีใจผูกพันอยู่กับงานในหน้าที่ รับรู้และใคร่ครวญในสิ่งที่ทำ และทำสิ่งนั้นด้วยความรอบคอบพร้อมให้คำปรึกษาให้กำลังใจ แก่ผู้ใต้บังคับบัญชา ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มั่นคง จริงใจที่จะทำงานแม้ในยามเกิดภาวะวิกฤติและผลกระทบจากเหตุการณ์ผันผวนของภายนอก ซึ่งสอดคล้องกับ พระชนพร คุณสมปโน (อาคะนิช), สุนทร สายคำ, พระฮอนด้า วาทสโท (2565 : 27) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญ

ศึกษา เขต 7 ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7 โดยภาพรวมและรายด้าน โดยรวม 4 ด้าน อยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ การบริหารงานบุคคลตามหลักอรรถจริยา รองลงมาได้แก่ การบริหารงานบุคคลตามหลักสมานัตตา การบริหารงานบุคคลตามหลักทาน การบริหารงานบุคคลตามหลักปิยวาจา ตามลำดับ

5. ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักทศุติยาปานิโกสูตร โดยภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อจำแนกเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติสูงสุด คือ ผู้บริหารกำหนดหลักสูตรการพัฒนาให้สอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็นของบุคลากร รองลงมาคือ สถานศึกษาแต่งตั้งคณะกรรมการสอบสวนทางวินัย ในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ และผู้บริหารมีการส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในการบริหารจัดการอย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ นำเอาหลักพุทธธรรมไปใช้ในการบริหารจัดการ ตามลำดับ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารแจ้งผลการพิจารณาความดีความชอบที่ประชุม ด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ซึ่งสอดคล้องกับ พระอริการอุทัย อุดมปณฺโญ (ศรีชา), สุรศักดิ์ จันทลา, พระฮอนด้า วาทสโท (2565 : 15) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานบุคคลตามหลักทศุติยาปานิโกสูตรของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น ผลการวิจัย พบว่า ผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอนมีความคิดเห็นเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลตามหลักทศุติยาปานิโกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น โดยรวม 5 ด้าน อยู่ในระดับมากและรายด้านทุกด้านอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับจากมากไปหาน้อย ได้แก่ ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน รองลงมาได้แก่ ด้านการวางแผนอัตรากำลัง การบรรจุแต่งตั้ง ด้านการธำรงรักษาบุคลากร ด้านการสรรหาบุคลากร และด้านการพัฒนาบุคลากร ตามลำดับ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัยครั้งนี้ ซึ่งมีข้อเสนอแนะที่ควรปรับปรุงจากผลการวิจัยและจากความคิดเห็นของผู้ตอบแบบสอบถามซึ่งสรุปเป็นประเด็นได้ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1. ข้อเสนอแนะระดับนโยบายสำหรับสำนักงานเขตพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

1.1 สำนักงานเขตพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แนวทางในการพัฒนาการบริหารงานบุคคลตามหลักทศุติยาปานิโกสูตร ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ในด้านที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนทั้ง 5 ด้าน ได้แก่ 1.ด้านการสรรหาบุคลากร 2.ด้านการพัฒนาบุคลากร 3.ด้านการวางแผนอัตรากำลัง 4.ด้านการธำรงรักษาบุคลากร และ 5.ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงาน เพื่อส่งเสริมให้ผู้บริหารมีความรู้ความสามารถในการบริหารงานบุคคลในโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา และส่งผลกระทบต่อประสิทธิผลโรงเรียนพระปริยัติธรรมต่อไป

1.2 สำนักงานเขตพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ควรให้ความสำคัญในการนิเทศ ติดตาม การดำเนินงานเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา อย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอเพื่อเป็นการกำกับ ติดตามการบริหารงานบุคคลของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา ให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา

2. ข้อเสนอแนะระดับปฏิบัติสำหรับโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา

2.1 ด้านการสรรหาบุคลากรตามหลักทุติยาปานิโกสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์การรับสมัครข้าราชการ พนักงานราชการ ครูอัตราจ้างและเจ้าหน้าที่อย่างชัดเจน ดังนั้น ผู้บริหารควรกำหนดคุณลักษณะที่ตรงกับงาน คัดเลือกบุคลากรที่ดีที่สุดในการปฏิบัติงานให้เกิดความสำเร็จ ส่งเสริม สร้างสรรค์ เสียสละ โปร่งใสในการรับสมัครบุคลากรและสามารถตรวจสอบได้

2.2 ด้านการพัฒนาบุคลากรตามหลักทุติยาปานิโกสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ สถานศึกษาจัดให้บุคลากรได้เข้าอบรมวิทยากรและเทคโนโลยีสมัยใหม่ ผู้บริหารต้องมีความเข้าใจหรือมีความรู้เกี่ยวกับตัวบุคคลนั้นๆ เพื่อช่วยใน การทำงานร่วมกับบุคคล ต้องมีการให้โอกาสและสนับสนุนบุคคลที่มีความรู้ความสามารถให้ดำรงตำแหน่งที่เหมาะสม ส่งเสริมให้บุคคลมีการพัฒนาตนเอง จัดให้มีสวัสดิการด้านต่างๆ ตามความ เหมาะสม มีการประชุมชี้แจงข้อมูลข่าวสารส่งเสริมให้บุคลากรไปศึกษาต่อในสายงานของตัวเอง

2.3 ด้านการวางแผนอัตรากำลังตามหลักทุติยาปานิโกสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มั่นคง จริงใจที่จะทำงานแม้ในยามเกิดภาวะวิกฤติและผลกระทบจากเหตุการณ์ผันผวนของภายนอก ผู้บริหารควรเน้นในทุกส่วนในองค์กรนำเหตุและผลในด้านหลักธรรมมาประยุกต์ใช้เพื่อขับเคลื่อนไปได้อย่างเป็นระบบ เกิดความสุขในการปฏิบัติงานให้เกิดประสิทธิภาพ โดยเฉพาะในด้านการวางแผนอัตรากำลัง ต้องพึงพาอาศัยกันตามหลักนิสสัยสัมปันโน คือความเป็นผู้ถึงพร้อมด้วยกัลยาณมิตร ทำให้มีเมตตาต่อกัน เห็นคุณค่าของกันและกัน วางแผนอัตรากำลังให้เหมาะสมกับความสามารถและความถนัดของบุคลากรเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ขององค์กร

2.4 ด้านการธำรงรักษาบุคลากรตามหลักทุติยาปานิโกสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารมีการควบคุมอารมณ์ได้ดี มั่นคง จริงใจที่จะทำงานแม้ในยามเกิดภาวะวิกฤติและผลกระทบจากเหตุการณ์ผันผวนของภายนอก ผู้บริหารควรมีการพิจารณาความดีความชอบโดยปราศจากอคติ และส่งเสริมบุคคลได้ตรงตามความ ต้องการเพื่อให้ได้เกิดประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมากที่สุด ผู้บริหารควรจัดสวัสดิการต่างๆให้กับบุคลากรเป็นไปอย่างเหมาะสมจัดให้มีการเบิกจ่ายค่ารักษาพยาบาลจ่ายค่าตอบแทนตามวุฒิการศึกษาและตำแหน่งงานหน้าที่รับผิดชอบ

2.5 ด้านการประเมินผลการปฏิบัติงานตามหลักทฤษฎีปาปนิคสูตร จากผลการวิจัยพบว่า ข้อที่มีการปฏิบัติต่ำสุดคือ ผู้บริหารแจ้งผลการพิจารณาความดีความชอบต่อที่ประชุมด้วยความบริสุทธิ์ยุติธรรม ผู้บริหารควรจัดทำคู่มือประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างชัดเจนสถานศึกษามีวิธีการประเมินคุณภาพบุคลากรอย่างหลากหลาย เพื่อรวบรวมเป็นข้อมูลในการพัฒนาบุคลากร ผู้บริหารต้องชี้แจงทำความเข้าใจกับผู้รับการประเมินเกี่ยวกับหลักเกณฑ์การประเมินผลงาน

ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป

1. ควรมีการวิจัยสร้างนวัตกรรมใหม่ หรือการแสวงหาวิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศในการที่จะทำให้เกิดความรักความสามัคคี การมีสร้างมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี และการลดความขัดแย้งในองค์กร
2. ควรมีการศึกษาวิจัยเปรียบเทียบระหว่างการบริหารโดยการกระจายอำนาจหน้าที่และความรับผิดชอบให้กับบุคลากร กับการบริหารโดยยึดผู้นำเป็นหลัก เพื่อให้ทราบข้อดี ข้อด้อยและข้อมูลสำหรับนำไปใช้ในการบริหารงานในองค์กร
3. ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบผลสัมฤทธิ์ของผู้เรียนระหว่างโรงเรียนที่มีผู้บริหารที่ได้รับการพัฒนาการบริหารงานบุคคลจากองค์กร กับผู้บริหารที่ไม่ได้รับการพัฒนาการบริหารงานบุคคล เพื่อให้ทราบความแตกต่าง และนำผลที่ได้ไปใช้เป็นแนวทางการบริหารองค์กรที่มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

- กรมวิชาการ. (2545). *แนวทางการปฏิรูปการศึกษา พ.ศ. 2545*.
- กมล รอดคล้าย (2532). *สภาพปัญหาการจัดการศึกษาคณะสงฆ์ไทย*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- พระมหาพัฒนา วุฒนญาโณ, พระครูศรีสุธรรมนิวิฐ, พระราชวชิรเมธี, ปฎิธรรม สำเนียง. (2565). *แนวทางการบริหารงานบุคคลตามหลักสาราณียธรรม 6 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดเพชรบูรณ์*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาจักรพันธ์ ฐานสมปนโน (แก้วกำ), เกษม แสงนนท์, สมศักดิ์ บุญปู่. (2565). *แนวทางการบริหารงานบุคคลโรงเรียนประถมศึกษาตามหลักพุทธธรรมในเขตบางคอแหลม กรุงเทพมหานคร*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระธนพร คุณสมปนโน (อาคะนิช), สุนทร สายคำ, พระฮอนด้า วาทสโท. (2565). *การบริหารงานบุคคลตามหลักสังคหวัตถุ 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา เขต 7*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอธิการอุทัย อุตตมปณฺโญ (ศรีชา), สุรศักดิ์ จันทลา, พระฮอนด้า วาทสพโท. (2565). *การบริหารงานบุคคลตามหลักทฤษฎีป้าปณิกสูตรของผู้บริหาร โรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดขอนแก่น*. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษา. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยมหา จุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

สายยันห์ แदनกาไสย, พระครูชัยรัตน์นกร, ธีรภัทร ถิ่นแสนดี. (2565). *การบริหารงานบุคคลตามหลักพรหมวิหาร 4 ของผู้บริหารโรงเรียนพระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดกาฬสินธุ์*. วิทยานิพนธ์ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตร้อยเอ็ด.

การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการบริหาร และการนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ
**Bringing Buddhist principles to integrate management and leading
educational institutions to success**

พระครูใบฎีกาวิเชียร มหาวิชยปญโญ (คันทา)

และ เอกราช โฆษิตพิมานเวช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Phrakhubaidika Wichan Mahawachirapanyo (khantha)

and Ekkarach Kositpimanwet

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kean Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: praewpanprajakko@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความทางวิชาการนี้เป็นการนำเสนอเนื้อหาการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการบริหาร และการนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ ซึ่งเป็นแนวทางในการนำเอาหลักธรรมคำสั่งสอนขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามาบูรณาการในการดำเนินงานบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา ทั้งงานด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีความรู้ความสามารถตามมาตรฐานวิชาชีพ ควบคู่กับคุณธรรมจริยธรรมในการบริหารสถานศึกษา เพื่อนำไปสู่การนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าหมายของสถานศึกษาหรือมาตรฐานของสถานศึกษา และตามมาตรฐานของหน่วยงานต้นสังกัดของสถานศึกษา

คำสำคัญ: หลักพุทธธรรม; การบริหาร; การนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

บทนำ

ในปัจจุบันด้วยหลักการที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 ให้ผู้บริหารสถานศึกษา ซึ่งหมายถึง บุคลากรวิชาชีพที่รับผิดชอบการบริหารสถานศึกษาแต่ละแห่ง ทั้งของรัฐและเอกชน กำหนดบทบาทหน้าที่ของตนเองในการบริหารจัดการสถานศึกษาให้สามารถขับเคลื่อนไปสู่เป้าหมายของสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาจึงมีความจำเป็นที่จะต้องกำหนดบทบาทในการบริหารหรือการดำเนินงานกับหน่วยงาน บุคคล ที่เกี่ยวข้องกับสถานศึกษา เพื่อให้เกิดการร่วมมือในการประสานงานหรือกิจกรรมของสถานศึกษา รวมทั้งการกำหนดบทบาทในการบริหารจัดการภาระงานที่เกี่ยวข้องทั้งระบบ ให้ดำเนินไปอย่างเป็นระบบ ระเบียบ และมีความชัดเจนในการดำเนินงานตามเป้าหมายที่กำหนดไว้ ซึ่งการจะให้เกิดความสำเร็จในการปฏิบัติงานของผู้บริหารสถานศึกษานั้น จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารจะต้องมีความรู้ความสามารถในตำแหน่งบริหาร ทั้งหลักการ ทฤษฎี และหลักธรรม เพื่อนำมาใช้เป็นอุปกรณ์สำคัญในการ

* วันที่รับบทความ : 19 ตุลาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 9 พฤศจิกายน 2565; วันตอบรับบทความ : 10 พฤศจิกายน 2565

ขับเคลื่อนการบริหารให้สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ โดยเฉพาะหลักสูตรหรือคุณธรรมจริยธรรมนั้น มีความจำเป็นสำหรับผู้บริหารอย่างยิ่ง ตามข้อบังคับคุรุสภา ว่าด้วยมาตรฐานวิชาชีพ พ.ศ.2556

ด้วยเหตุนี้ ในการบริหารสถานศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องนำเอาหลักสูตรหรือทฤษฎีและแนวคิดในทางพระพุทธศาสนามาบูรณาการการบริหารให้สถานศึกษามีคุณภาพ ทั้งภาระงาน 4 ด้านหลักของสถานศึกษาทั้งการขับเคลื่อนระบบงานการบริหารการศึกษาให้เกิดความเป็นธรรมและสามารถพัฒนาการศึกษาได้อย่างยั่งยืน โดยใช้ระบบตามหลักสูตรของพระพุทธเจ้ามาประยุกต์เพื่อการบริหารจัดการ

หลักพุทธธรรม

แนวคิดเกี่ยวกับหลักพุทธธรรม

1. ความหมายของหลักพุทธธรรม

คำว่า “พุทธธรรม” หรือ “พระธรรม” คือ ธรรมะ หรือ ธรรมชาติ หรือ หลักในการประพฤติปฏิบัติของพุทธศาสนิกชน ซึ่งในที่นี้จะหมายถึงหลักสูตร คำสอน ขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ที่ได้ทรงตรัสรู้และประกาศเผยแผ่ให้กับสาวกของพระองค์

พุทธธรรมสามารถแยกออกเป็น 2 ส่วน คือ สัจธรรม ส่วนหนึ่ง และจริยธรรม ส่วนหนึ่ง โดยกำหนดให้สัจธรรมเป็นตัวแสดงภาวะหรือรูปลักษณะตามความเป็นจริง และจริยธรรมเป็นข้อประพฤติปฏิบัติ จะเห็นได้ว่า สัจธรรมในทางพระพุทธศาสนา หมายถึง คำสอนที่เกี่ยวกับสภาวะของสิ่งทั้งหลาย หรือ ธรรมชาติและความเป็นไปโดยธรรมชาติของสิ่งทั้งหลายเหล่านั้น หรือกฎของธรรมชาตินั้นเอง ส่วนจริยธรรม หมายถึง การถือเอาประโยชน์จากความรู้ความเข้าใจในสภาพและความเป็นไปของสิ่งทั้งหลาย หรือการรู้กฎของธรรมชาติแล้วนำมาบูรณาการใช้ในทางที่เป็นประโยชน์

2. หลักการของพุทธธรรม

พุทธธรรมมีหลักการว่า ไม่ว่าพระพุทธเจ้าจะอุบัติขึ้นหรือไม่ก็ตาม ความจริงก็ดำรงอยู่ตามธรรมดาของมันเป็นกลาง ๆ เพราะพระพุทธเจ้าทรงตรัสรู้ คือ ค้นพบความจริงนั้นแล้วนำมาเปิดเผยไว้ สาระของความจริงนี้ก็คือ ความเป็นไปตามหลักธรรมดาแห่งเหตุปัจจัย หรือกระบวนการแห่งเหตุปัจจัย ผู้ที่มองสิ่งทั้งหลายตามที่มันเป็น ไม่ใช่มองตามที่ตนอยากหรือไม่อยากให้มันเป็น จึงจะเข้าใจความจริงที่เป็นกลางนี้ได้ เมื่อเข้าใจธรรมที่เป็นกลางนี้แล้ว ก็ย่อมมองเห็นความจริงอย่างกว้างๆ ครอบคลุมทั่วไปทั้งหมด มีทัศนะเปิดกว้าง หลุดพ้นเป็นอิสระอย่างแท้จริง โดยหลุดพ้นทั้งทางจิต คือ หลุดพ้นจากสิ่งบีบคั้นครอบงำที่เรียกว่ากิเลส และความทุกข์ กลายเป็นจิตที่ปลอดโปร่ง เบิกบาน เป็นสุข และด้านปัญญาคือ หลุดพ้นรู้เท่าทันธรรมดาแล้วมองเห็นตัวความจริงล้วนๆ ที่บริสุทธิ์ ไม่มีกิเลสเคลือบแคลงหรือทำให้เอนเอียงและรู้ชัดแจ้งที่ความจริงโดยตรง ไม่ต้องรู้ผ่านใครๆ หรือรู้ตามที่ใครบอกอีกต่อไป

3. ลักษณะสำคัญของหลักพุทธธรรม

สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) เจ้าอาวาสวัดญาณเวศกวัน จังหวัดนครปฐม ผู้เป็นปราชญ์ในทางพระพุทธศาสนา ได้กล่าวถึงลักษณะของพุทธธรรม สรุปได้ดังนี้

1. คำสอนเป็นกลาง ปฏิบัติสายกลาง หรือลักษณะที่เป็นสายกลาง ไม่สุดโต่งในทางความคิด หรือสุดโต่งในทางปฏิบัติตน จึงว่าข้อปฏิบัติที่เรียกว่า มัชฌิมาปฏิปทา

2. พุทธธรรมมีหลักการเป็นสากล หรือสอนหลักความจริงที่เป็นสากล ความจริงเป็นสิ่งที่มิอยู่ตามธรรมชาติ คือธรรมดาของสิ่งทั้งหลายเป็นเช่นนั้นเอง เรียกว่าเป็นกฎธรรมชาติ

3. พุทธธรรมให้ความสำคัญของสาระ (ธรรม) ในรูปแบบ (วินัย) ธรรมวินัยจึงเป็นอีกชื่อของพระพุทธศาสนา ต้องมีทั้งสองอย่าง ธรรมเป็นหลักของความจริงซึ่งมีอยู่แล้วตามธรรมดาของมันและเป็นสิ่งที่ผู้ศึกษาและปฏิบัติสามารถเข้าถึงได้ ส่วนวินัย เป็นกฎเกณฑ์ ข้อบังคับ กติกา หรือข้อบัญญัติที่กำหนดขึ้น เพื่อให้คนในสังคมประพฤติปฏิบัติ เพื่อความเจริญ และความสงบสุข วินัยเปรียบได้กับศีล

4. พุทธธรรมสอนหลักกรรม พระพุทธศาสนายึดเอาการกระทำหรือการประพฤติเป็นเครื่องจำแนกคน ไม่แบ่งแยกด้วยชาติกำเนิด เผ่าพันธุ์ ผิวพรรณ เน้นการรับผิดชอบต่อการกระทำของตนเอง

5. สอนให้มองความจริงโดยแยกแยะจำแนกครบทุกมุมทุกด้าน

6. หลักการสำคัญของพระพุทธศาสนาคือการมุ่งอิสรภาพ ดังพุทธพจน์ที่ว่า “มหาสมุทรแม้จะกว้างใหญ่เพียงใดก็ตาม แต่น้ำในมหาสมุทรที่มากมายนั้นมีรสเดียวคือรสเค็มฉ่ำในใจ ธรรมวินัยของพระองค์ที่สอนไว้มากมายทั้งหมดก็มีรสเดียวกัน คือวิมุตติรส ได้แก่ ความหลุดพ้นจากทุกข์และกิเลสทั้งปวง”

7. พระพุทธศาสนาเป็นศาสนาแห่งปรัชญา ดังพุทธพจน์ว่า “ธรรมทั้งหลายทั้งปวงมีปัญญาเป็นยอดยิ่ง” หลักปัญญามีความสำคัญ เพราะปัญญาเป็นตัวตัดสินใจในการเข้าถึงจุดหมายของพระพุทธศาสนา

8. สอนหลักอนัตตา พระพุทธศาสนาประกาศหลักสำคัญเกี่ยวกับความจริงของสิ่งทั้งหลายหรือของสภาวะธรรมต่าง ๆ คือ หลักอนัตตา ผู้มีปัญญาเห็นว่าสิ่งทั้งหลายที่ดำรงอยู่เป็นไปตามธรรมดาของมัน ไม่มีใครเป็นเจ้าของ ไม่สามารถบังคับให้เป็นไปตามใจปรารถนาได้เลย

9. การมีทัศนคติที่มองสิ่งทั้งหลายตามความสัมพันธ์แห่งเหตุและปัจจัย เชื่อมโยงกัน อิงอาศัยกันเป็นไปตามเหตุแห่งปัจจัยนั่นเอง

10. ยืนยันในศักยภาพสูงสุดของมนุษย์เชื่อว่ามนุษย์ประเสริฐด้วยการฝึกฝนพัฒนา เมื่อพัฒนาแล้วก็เป็นผู้ประเสริฐสุด (ทนต์ เสฏฐิ มนุสเสสุ ผู้ฝึกตนดีแล้ว เป็นผู้ประเสริฐในหมู่มนุษย์)

11. เป็นศาสนาแห่งการศึกษา นำเอาการศึกษาเข้ามาเป็นสาระสำคัญเป็นเนื้อแท้ของการดำเนินชีวิต หลักการปฏิบัติทั้งหมดในทางพระพุทธศาสนาเรียกว่า มรรค หมายถึงการดำเนินชีวิต

12. สอนให้ตื่นตัวด้วยความไม่ประมาท พระพุทธเจ้าทรงเน้นย้ำอัปมาทธรรม คือ ความไม่ประมาท

13. สอนให้เห็นทุกข์ แต่เป็นสุข นั่นคือ พระพุทธศาสนาสอนให้มองเห็นความทุกข์แต่ให้ปฏิบัติด้วยความสุข เมื่อความทุกข์มีอยู่จริง พระพุทธศาสนาก็สอนให้เผชิญหน้ากับความทุกข์นั้นโดยไม่หลีกเลี่ยงหนี แต่ให้มองความทุกข์นั้นด้วยความรู้เท่าทัน จึงจะทำให้มีจิตใจที่ปลอดโปร่ง เป็นอิสระ มีปัญญา ไม่ถูกบีบคั้น

14. มุ่งประโยชน์สุขเพื่อมวลชน พระพุทธเจ้าทรงตรัสหลักการนี้เสมอ เมื่อเริ่มออกประกาศพระศาสนาทรงตรัสแก่ภิกษุสาวกว่า “ภิกษุทั้งหลาย เธอทั้งหลายจงจาริกไป เพื่อประโยชน์เกื้อกูลแก่ชนทั้งหลาย เพื่อความสุขแก่ชนทั้งหลาย เพื่อนุเคราะห์ชาวโลก”

กล่าวโดยสรุป หลักพุทธธรรม หมายถึง หลักการปฏิบัติในทางพระพุทธศาสนาที่สาวกหรือผู้นับถือทั้งหลายพึงปฏิบัติตาม เพื่อความหลุดพ้น เพื่อความสุข อีกทั้งในขณะที่ยังไม่ถึงความหลุดพ้นก็สามารถนำเอาหลักพุทธธรรมนั้นไปบูรณาการในการดำเนินชีวิต การบริหารงานสถานศึกษา การบริหารงานองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ เพื่อนำพาสถานศึกษา/องค์กร/หน่วยงานนั้นไปสู่ความสำเร็จตามเป้าประสงค์และมาตรฐานที่กำหนด

การบริหาร

ความหมายของการบริหาร

ติน ปรัชญพฤทธิ ให้ความหมายว่า การบริหารเป็นกระบวนการ โดยหมายถึง กระบวนการนำเอาการตัดสินใจและนโยบายไปปฏิบัติ

วิโรจน์ สารัตนะ กล่าวว่า การบริหาร หมายถึง กระบวนการดำเนินงานเพื่อให้บรรลุจุดมุ่งหมายขององค์กรอย่างมีประสิทธิภาพ โดยอาศัยหน้าที่ในการบริหาร ได้แก่ การวางแผน (Planning) การจัดองค์กร (Organizing) การชี้นำ (Leading) และการควบคุมองค์กร (Controlling)

ศิริ ถิอาสนา ได้ให้ความหมายของการบริหารว่า เป็นกิจกรรมของกลุ่มตั้งแต่ 2 คนขึ้นไป ร่วมมือกันจัดการทรัพยากรที่เหมาะสมเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ร่วมกัน ใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์จัดการกระบวนการบริหารหรือหน้าที่การบริหาร ประกอบด้วย การวางแผน (Planning) การจัดองค์การ (Organizing) การจัดคณะทำงาน (Staffing) การอำนวยการ (Directing) การประสานงาน (Coordinating) การรายงาน (Reporting) และการงบประมาณ (Budgeting)

การบริหารการศึกษา หมายถึง การดำเนินงานทุกอย่างในโรงเรียนให้เป็นไปตามจุดมุ่งหมายการศึกษาหรือจุดมุ่งหมายของหลักสูตร คือ ให้นักเรียนมีสุขภาพดี มีคุณธรรม และเป็นพลเมืองที่ดีสามารถใช้ประโยชน์ของวิชาที่เรียนมีความสำคัญเกี่ยวกับเศรษฐกิจและมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคม

กล่าวโดยสรุปตามทัศนะของผู้เขียน การบริหาร คือ กระบวนการในการดำเนินงานที่ผู้เป็นหัวหน้าของหน่วยงานนั้นๆ ดำเนินการ ซึ่งอาจจะเป็นทั้งการนำปฏิบัติและนโยบาย เพื่อนำหน่วยงานหรือองค์กรเดิน

ไปสู่ความสำเร็จตามเป้าประสงค์ที่ได้ตั้งไว้ และ การบริหารการศึกษา คือ การที่ผู้บริหารสถานศึกษาดำเนินการด้วยการนำปฏิบัติหรือนโยบาย นำสถานศึกษาไปถึงจุดมุ่งหมายของสถานศึกษาหรือหลักสูตรของสถานศึกษา

องค์ประกอบของการบริหาร

การบริหารมีองค์ประกอบ 3 ประการ

1. มีเป้าหมาย (Goal) หรือวัตถุประสงค์ที่แน่นอนของการบริหารองค์กร ผู้บริหารจะต้องมีการกำหนดทิศทางหรือวัตถุประสงค์ของการทำงานไว้ชัดเจน
2. มีปัจจัยในการบริหาร (Facyor of Magement) ปัจจัยสำคัญพื้นฐานในการบริหาร ได้แก่ คน (Man) เงิน (Money) วัสดุ (Material) เทคนิควิธี (Method) เครื่องจักร (Machine) อย่างไรก็ตามปัจจัยพื้นฐานของการบริหาร 5 ประการข้างต้นนั้นอาจจะยังไม่เพียงพอ โดยเฉพาะอย่างยิ่งสภาพสังคมที่มีการแข่งขันอย่างรุนแรง เช่น ธุรกิจการค้า การผลิต หรือแม้กระทั่งการศึกษา ซึ่งอาจจะมีปัจจัยอื่นในการบริหารเพิ่มขึ้น เช่น การตลาด เป็นต้น
3. ลักษณะการบริหาร (Management Style) การบริหารเป็นทั้งศาสตร์และศิลป์ที่ผู้บริหารจะต้องนำมาประยุกต์ใช้ในการบริหารให้เกิดประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กร

หลักการบริหารทางพระพุทธศาสนา

“ภิกษุทั้งหลาย พวกเธอจงจาริกไปเพื่อประโยชน์และความสุขของชนหมู่มาก เพื่ออนุเคราะห์ชาวโลก เพื่อประโยชน์เกื้อกูลและความสุขแก่ทวยเทพและมนุษย์ทั้งหลาย” เป็นการประกาศนโยบายในการเผยแผ่พระพุทธศาสนาในสมัยครั้งพุทธกาล และเป็นพุทธพจน์ที่แสดงจุดเริ่มต้นให้เห็นถึงการบริหารการศึกษาในทางพระพุทธศาสนา แสดงถึงวิสัยทัศน์ การวางแผนงาน และภาวะผู้นำที่ยอดเยี่ยมในการบริหาร ดังนั้นผู้บริหารซึ่งเป็นผู้ผู้นำในองค์กร/หน่วยงาน จะดำเนินการบริหารหน่วยงาน/องค์กรให้สำเร็จลุล่วงได้ต้องมีคุณลักษณะ 3 ประการ คือ

1. จกขุมา หมายถึง มีปัญญามองไกล ต้องมีความชำนาญในการใช้ความคิด (วิสัยทัศน์)
2. วิรุโรรุ หมายถึง มีการจัดการธุระได้ดี ต้องมีความชำนาญทางด้านเทคนิค และทักษะ (วางแผนรอบคอบ)
3. นิสสยสมปนโน หมายถึง การมีพึ่งพาอาศัยคนอื่นได้ดี หรือมีมนุษย์สัมพันธ์ที่ดี (รอบรู้คน งาน สถานที่)

จะเห็นได้ว่า หลักธรรมทางพระพุทธศาสนา มีส่วนสำคัญในการสร้างเสริมความเป็นผู้นำ เพราะเป็นหลักธรรมสำหรับการปกครองตนเองและผู้อื่น สามารถนำมาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานทุกประเภท ทั้งยังเป็นหลักธรรมที่สามารถนำชีวิตให้ประสบสุขในแนวทางของพระพุทธศาสนาได้ด้วยเช่นกัน

การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการบริหารสถานศึกษา

การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการบริหารสถานศึกษา คือ การนำเอาหลักธรรมหรือคำสอนของพระพุทธเจ้ามาประยุกต์ใช้ในการบริหารสถานศึกษา ซึ่งมีความจำเป็นที่จะต้องอาศัยทรัพยากรที่มีอยู่ และการแสวงหาทรัพยากรอื่นในการบริหาร และบทบาทของผู้บริหารสถานศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542 แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ.2545 และ (ฉบับที่ 3) พ.ศ.2553 มาตรา 39 ให้กระทรวงกระจายอำนาจการบริหารจัดการไปยังคณะกรรมการและสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาโดยตรงใน 4 ด้าน คือ การบริหารวิชาการ การบริหารงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารทั่วไป นอกจากนี้ผู้บริหารในในการบริหารสถานศึกษา มีภารกิจขอบข่ายและการจัดการศึกษาตามโครงสร้างสายงานที่เปลี่ยนแปลงใหม่ และเป็นบทบาทที่ผู้บริหารต้องนำไปใช้หรือนำไปปฏิบัติในภารกิจ 4 ด้าน ดังนี้ 1) การบริหารงานวิชาการ 2) การบริหารงบประมาณ 3) การบริหารงานบุคคล 4) การบริหารงานทั่วไป

เพื่อให้ผู้อ่านเห็นการนำเอาหลักพุทธธรรมมาบูรณาการการบริหารสถานศึกษา ในที่นี้ผู้เขียนจะได้แยกการนำหลักพุทธธรรมมาบริหารในสถานศึกษาตามภาระงานฝ่ายต่างๆ ของสถานศึกษา จำนวน 4 ฝ่าย ดังนี้

1. หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานวิชาการ

การศึกษาคือการฝึกฝนตามหลักไตรสิกขา เพื่อให้มนุษย์บรรลุสภาวะที่ปราศจากความทุกข์ที่สุด เป็นกระบวนการแก้ปัญหาเพื่อทำลายอวิชชาและตัณหา พร้อมทั้งเสริมฉันทะและกรุณา จากความหมายนี้ชี้ให้เห็นว่า การศึกษาคือการฝึกฝนตามหลักไตรสิกขา กล่าวได้ว่าการศึกษานั้นเป็นการพัฒนาชีวิตให้ครบทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านพฤติกรรม (ศีล) ด้านจิตใจ (สมาธิ) ด้านปัญญา (ปัญญา) ดังนั้น ในการบริหารงานวิชาการผู้เขียนจะยกหัวข้อธรรมที่บูรณาการกับงานวิชาการได้ คือ หลักการของไตรสิกขา ประกอบด้วย ศีล สมาธิ ปัญญา

ศีล คือ ข้อที่พึงปฏิบัติ สำหรับงานวิชาการคือการพัฒนาให้นักเรียนให้มีความเรียบร้อยทางด้านพฤติกรรมกรรม กล่าวคือ ในพระราชบัญญัติการศึกษา พ.ศ.2542 มาตรา 6 กำหนดว่า การจัดการศึกษาต้องเป็นไปเพื่อพัฒนาคนไทยให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ ในที่นี้สถานศึกษาต้องสอนให้นักเรียนมีการแสดงออกทางพฤติกรรมอันพึงประสงค์ให้เป็นไปตามมาตรฐานการศึกษาของสถานศึกษา ดังนั้น การแสดงออกในด้านพฤติกรรมของนักเรียนนั้น สถานศึกษาอาจจะใช้หลักของศีลบูรณาการในการบริหารงานวิชาการเพื่อส่งเสริมให้นักเรียนมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์

สมาธิ คือ การพัฒนาด้านต่างๆ ทางจิตใจของนักเรียน ในที่นี้การเรียนการสอน หรือกิจกรรมวิชาการของสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีการพัฒนาทางด้านจิตใจ ซึ่งสถานศึกษาต้องจัดกระบวนการเรียนรู้ในสถานศึกษาโดยมีการผสมผสานสาระความรู้ด้านต่างๆ อย่างสมดุล ปลูกฝังคุณธรรม ค่านิยมที่ดีงาม และคุณลักษณะที่พึงประสงค์

ปัญญา คือ ความรู้อันเกิดจากการศึกษา ในการจัดการเรียนการสอนเพื่อให้เกิดองค์ความรู้กับนักเรียนมากที่สุดนั้น สถานศึกษาต้องจัดการเรียนการสอนโดยมีเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจและความถนัดของผู้เรียนโดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล มีการฝึกทักษะ กระบวนการคิด การจัดการ การเผชิญสถานการณ์ และการประยุกต์ความรู้มาใช้เพื่อป้องกันและแก้ไขปัญหา และสถานศึกษาต้องส่งเสริมให้นักเรียนมีการศึกษาเรียนรู้จากประสบการณ์จริงทั้งภายในและนอกสถานที่ มีการคิดเป็น ทำเป็น รักการอ่าน เป็นต้น

๒. หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานงบประมาณ

งบประมาณ หรือการเงิน เป็นอีกทรัพยากรหนึ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่งในการบริหารการศึกษา เพราะงบประมาณเป็นที่มาของการสนับสนุนการเรียนการสอน ทั้งในเรื่องของสื่อ เทคโนโลยี สถานที่ อื่นๆ เป็นต้น แต่งบประมาณมีส่วนเกี่ยวข้องกับหน่วยงานหลายหน่วยงาน เพราะสถานศึกษาทุกแห่งได้รับงบประมาณอุดหนุนการจัดการศึกษาจากรัฐบาล ดังนั้น การบริหารงานงบประมาณของสถานศึกษาต้องมีความโปร่งใส หลักธรรมที่สามารถนำมาบูรณาการกับการบริหารงานงบประมาณได้ ดังนี้ **หลักของสุจริต 3** ตามพจนานุกรม ฉบับประมวลธรรม ให้ความหมายว่า ความประพฤติดี ประพฤติชอบ (Sucarita: good conduct) ประกอบด้วย 1) **กายสุจริต** ความประพฤติชอบด้วยกาย (Kāya-sucarita: good conduct in act) คือ งดเว้นและประพฤติตรงข้ามกับ ปาณาติบาต อทินนาทาน และกาเมสุมิฉฉาจาร 2) **วจีสุจริต** ความประพฤติชอบด้วยวาจา (Vacā-sucarita: good conduct in word) คือ งดเว้นและประพฤติตรงข้ามกับ มุสาวาท ปสุณาวาจา ผรุสวาจา และสัมผัปปลาปะ 3) **มโนสุจริต** (Mano-sucarita: good conduct in thought) มี 3 คือ อนภิชชา อพยาบาท และสัมมาทิฐิ

ในการบริหารงานงบประมาณนั้น ผู้บริหารหรือเจ้าหน้าที่ที่ได้รับผิดชอบงานบริหารงบประมาณ ต้องเป็นบุคคลผู้ที่มีความซื่อสัตย์ หรือ “ใจซื่อ มือสะอาด” ไม่มีประวัติหรือความผิดอันเกิดจากการทุจริตเกี่ยวกับงบประมาณ ดังนั้น การบริหารงานงบประมาณจึงต้องอาศัยหลักของสุจริต 3 ในทางพระพุทธศาสนาเป็นแนวทางในการบริหารงบประมาณ นอกจากนี้ยังมีหลักธรรมที่เอื้อต่อการบริหารงบประมาณ อาทิ ประโยชน์ 3 (ประโยชน์ปัจจุบัน ประโยชน์เบื้องหน้า และประโยชน์ถึงที่สุด)

3. หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานบุคคล

การบริหารงานบุคคลเป็นงานที่ผู้บริหารสถานศึกษา มีความจำเป็นที่จะต้องใช้ทั้งศาสตร์และศิลป์ในการบริหาร เพราะงานบุคคลเป็นงานอีกงานหนึ่งที่จะนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จได้ ถ้าหากผู้บริหารสถานศึกษาบริหารงานบุคคลไม่เป็น ไม่ถูกต้อง งานที่ได้ อาจจะไม่ตรงกับความต้องการหรือคุณภาพของสถานศึกษา เช่น ให้ครูจบภาษาไทยไปสอนคณิตศาสตร์ หรือให้ครูภาษาอังกฤษมาสอนคณิตศาสตร์ เป็นต้น หรือแม้กระทั่งการยกย่องชมเชยบุคลากร การลงโทษบุคลากร งานบุคคลจึงเป็นงานที่ดูความสามารถของผู้บริหารด้วย จึงมีคำกลอนของปราชญ์สอนในเรื่องนี้ว่า “ผู้นำดี ผู้ตามดี นั้นดีแน่ ผู้นำดี ผู้ตามแย่ ต้องแก้ไข ผู้นำแย่ ผู้ตามดี มีทางไป ผู้นำแย่ ผู้ตามไม่เอาไหน บรรลี่ยอย” ซึ่งให้เห็นว่าผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีภาวะความเป็นผู้นำสูงในการนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จ โดยการใช้คนให้ถูกกับงานและปราศจากอคติในการบริหารจัดการ ซึ่งในการบริหารงานบุคคลมีหลักธรรมที่สามารถนำมาบูรณาการได้ ดังนี้

อคติ 4 ตามพจนานุกรมฉบับประมวลธรรมให้ความหมายว่า ฐานะอันไม่พึงถึง, ทางความประพฤติที่ผิด, ความไม่เที่ยงธรรม, ความลำเอียง (Agati: wrong course of behaviour; prejudice) อคติ หรือ ความลำเอียง ประกอบด้วย 1) **ฉันทาคติ** ลำเอียงเพราะชอบ (Chandàgati: prejudice caused by love or desire; partiality) 2) **โทสาคติ** ลำเอียงเพราะชัง (Dosàgati: prejudice caused by hatred or enmity) 3) **โมหาคติ** ลำเอียงเพราะหลง, พลาดผิดเพราะเขลา (Mohàgati: prejudice caused by delusion or stupidity) 4) **ภยากติ** ลำเอียงเพราะกลัว (Bhayàgati: prejudice caused by fear)

ผู้บริหารสถานศึกษา ต้องบริหารงานบุคคลโดยปราศจากอคติ 4 เพราะอคติเป็นที่ตั้งแห่งความไม่เท่าเทียมหรือเที่ยงธรรม เพราะเมื่อใดก็ตามผู้บริหารสถานศึกษามีอคติบริหารงานด้วยความไม่เป็นธรรมแล้ว ผู้บังคับบัญชาย่อมมีความขัดแย้ง ขัดขืน ต่อต้าน อันจะทำให้เกิดปัญหาตามมาในที่สุด และผู้บริหารต้องใช้คนให้ถูกกับงาน ให้รางวัลหรือยกย่องกับบุคคลที่สมควรได้รับ และต้องลงโทษบุคคลที่มีความผิดให้เหมาะสมกับความผิดนั้นๆ นอกจากนี้ผู้บริหารอาจจะใช้หลัก **พรหมวิหาร 4** (เมตตา, กรุณา, มุทิตา, อุเบกขา) หรือ **อธิปไตย 3** (อัตตาริปไตย, โลกาธิปไตย, อัมมาธิปไตย) ในการบริหารงานบุคคลเพิ่มเติมด้วย

4. หลักพุทธธรรมกับการบริหารงานทั่วไป

การบริหารงานทั่วไปของสถานศึกษา เป็นงานที่เน้นการจัดบริหารสถานศึกษาหรือการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมภายในสถานศึกษาให้น่าอยู่ น่าเรียน และการมีส่วนร่วมของบุคลากรในสถานศึกษา เพื่อมุ่งเน้นความสำเร็จในด้านต่างๆ ของสถานศึกษา ซึ่งในการบริหารงานทั่วไปนี้ผู้เขียนจะได้แยกหัวข้อในการบริหารงานทั่วไปออกเป็น ๒ และนำหลักธรรมมาบูรณาการในการบริหาร ดังนี้

1. การจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา เป็นสภาวะอันเกิดจากการมีปฏิสัมพันธ์กันระหว่างบุคคลกับสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา แล้วจะส่งผลถึงความรู้สึกของบุคคล ถ้าบุคคลมีความพึงพอใจกับสภาพแวดล้อมนั้นก็จะมีสุขทั้งด้านการเรียน การสอน หรืออาจจะทำให้มีความรู้สึกดีว่า “บรรยากาศดี” แต่ในทางตรงกันข้ามนั้นถ้าหากบุคคลไม่พึงพอใจกับสภาพแวดล้อมนั้น การจัดการเรียน การสอนก็จะไม่ประสบผลสำเร็จ หรือทำให้มีความรู้สึกดีว่า “บรรยากาศไม่ดี” ผู้บริหารสถานศึกษาจึงจำเป็นที่จะต้องมีความสามารถในการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษา ให้ครูผู้สอนและนักเรียนเกิดความรู้สึกพอใจ ภูมิใจ อบอุนใจ สบายใจ รู้สึกมีความเป็นเจ้าของโรงเรียน และอยากมาปฏิบัติหน้าที่ที่โรงเรียน รวมทั้งอยากมาเรียนที่โรงเรียน ผู้บริหารสถานศึกษาต้องสามารถบริหารโรงเรียนให้มีสภาพแวดล้อมทางกายภาพที่ดี สภาพแวดล้อมทางกายภาพที่เป็นเลิศ สภาพแวดล้อมทางการบริหารจัดการที่เป็นธรรม ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาสามารถนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับการจัดบรรยากาศและสภาพแวดล้อมในสถานศึกษาได้ เช่น **หลักพละ 5** ตามพจนานุกรมฉบับประมวลธรรมให้ความหมายว่า “เพนพลัง ทำให้ เกิดความมั่นคง” หรือหลักธรรมที่เป็นไปเพื่อความมั่นคง ประกอบด้วย 1) **สัทธา** คือ ความเชื่อ กำลังแห่งความเชื่อหรือความศรัทธา (Saddhà: confidence) 2) **วิริยะ** คือความเพียร กำลัง

แห่งความเพียรพยายาม (Viriya: energy; effort) 3) สติ คือความระลึกได้ กำลังแห่งสติหรือความระลึก
รู้ (Sati: mindfulness) 4) สมาธิ คือ ความตั้งจิตมั่น หรือกำลังแห่งใจที่ตั้งมั่น (Samādhi:
concentration) 5) ปัญญา ความรู้ทั่วชัด หรือความรู้ กำลังแห่งความรู้ที่เกิดจากปัญญาญาณ
(Paññā: wisdom; understanding) และ หลักอิทธิบาท 4 ตามพจนานุกรมฉบับประมวลธรรมให้
ความหมายว่า คุณเครื่องให้ถึงความสำเร็จ, คุณธรรมที่นำไปสู่ความสำเร็จแห่งผลที่มุ่งหมาย (Iddhipāda:
path of accomplishment; basis for success) ประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจ คือ ความต้องการที่
จะทำใฝ่ใจรักจะทำสิ่งนั้นอยู่เสมอ และปรารถนาจะทำให้ได้ผลดียิ่งๆ ขึ้นไป (Chanda: will; zeal;
aspiration) 2) วิริยะ ความเพียร คือ ขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน เอาธุระ
ไม่ทอดทิ้ง (Viriya: energy; effort; exertion; perseverance) 3) จิตตะ ความคิดมุ่งไป คือ ตั้งจิตรับรู้
ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตผูกใฝ่ไม่ปล่อยให้ห่วงชานเลื่อนลอยไป อุทิศตัวอุทิศใจให้แก่สิ่งที่
ทำ (Citta: thoughtfulness; active thought; dedication) 4) วิมังสา ความไตร่ตรอง หรือ ทดลอง คือ
หมั่นใช้ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจตราหาเหตุผลและตรวจสอบข้อสงสัยอย่างหยอในสิ่งที่ทำนั้น มีการวางแผน
วัดผล คิดคนวิธีแก้ไขปรับปรุง เป็นต้น (Vāmaṅsā: investigation; examination; reasoning; testing)

2. การมีส่วนร่วมในการบริหารสถานศึกษา การบริหารสถานศึกษาให้ประสบ
ความสำเร็จได้นั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องอาศัยองค์ประกอบหลายอย่าง การมีส่วนร่วมในการบริหาร
สถานศึกษา ก็เป็นองค์ประกอบสำคัญอีกประการหนึ่ง เพราะเมื่อสถานศึกษาหรือหน่วยงาน องค์กรใดก็ตาม
มีความสามัคคีกัน การดำเนินงานหรือกิจกรรมต่างๆ ย่อมต้องประสบผลสำเร็จ การจะทำให้เกิดการมีส่วน
ร่วมในสถานศึกษานั้น ต้องเริ่มจากผู้บริหารสถานศึกษา ก่อน โดยผู้บริหารต้องใจกว้าง เอื้อเฟื้อ รัก
สถานศึกษา รักผู้ร่วมงาน รับฟังเหตุผลของผู้ใต้บังคับบัญชา เป็นต้น ครูผู้สอน ต้องมีความเป็นครู รักษา
จรรยาบรรณของวิชาชีพครู รักสถานศึกษา และรักลูกศิษย์เปรียบเสมือนลูกของตน เป็นต้น นักเรียน ต้อง
เคารพเชื่อฟังครู ตั้งใจเรียน และรักโรงเรียนเสมือนบ้านของคน เป็นต้น เมื่อแต่ละคนรู้หน้าที่ของตนเองใน
ฐานะต่างๆ ก็จะก่อให้เกิดการประสานความร่วมมือในการทำกิจกรรมเพื่อความสำเร็จได้ ผู้บริหารสถานศึกษา
สามารถนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการในการบริหารการมีส่วนร่วมในสถานศึกษาได้ เช่น หลักกัลยาณมิตร
๗ ตามพจนานุกรมฉบับประมวลธรรมให้ความหมายว่า องค์คุณของกัลยาณมิตร , คุณสมบัติของมิตรดีหรือ
มิตรแท้ คือคนที่คบหรือเข้าหาแล้วจะเป็นเหตุให้เกิดความดีงามหรือความเจริญ ในที่นี้มุ่งเอามิตรประเภทครู
หรือพี่เลี้ยงเป็นสำคัญ (Kalyāṅamitta-dhamma: qualities of a good friend) ประกอบด้วย 1) ปโย
คือน่ารัก ในฐานะเป็นที่สบายใจและสนิทสนม ขวนให้อยากเข้าไปปรึกษาไต่ถาม (Piyo: lovable; endearing)
2) ครุ คือนาเคารพ ในฐานะประพฤติสมควรแก่ฐานะ ให้เกิดความรู้สึกอบอุนใจ เป็นที่พึ่งได้และปลอดภัย
(Garu: esteemable; respectable; venerable) 3) ภาวนีโย คือนาเจริญใจ หรือนายกย่อง ในฐานะทรง
คุณคือความรู้และภูมิปัญญาแท้จริง ทั้งเป็น ผู้ฝึกอบรมและปรับปรุงตนอยู่เสมอ ควรเอาอย่าง ทำให้ระลึก
และเอืออองด้วยซาบซึ้งภูมิใจ (Bhāvanāyo: adorable; cultured; emulable) 4) วตฺตา จ รูจักพูดให้ได้ผล

รู้จักชี้แจงให้เข้าใจ รู้ว่าเมื่อไรควรพูดอะไรอย่างไร คอยให้คำแนะนำ นำวาทถกเถียง เป็นที่ปรึกษาที่ดี (Vattā ca: being a counsellor) 5) **วจนกขโม** คืออดทนต่อถ้อยคำ คือ พร้อมที่จะรับฟังคำปรึกษาซักถาม คำเสนอ และวิพากษ์ วิจารณ์อดทนฟังได้ไม่เบื่อไม่ฉุนเฉียว (Vacanakkhamo: being a patient listener) 6) **คมภีรณจ กถกัตตา** คือแถลงเรื่องล้าลึกได้สามารถอธิบายเรื่องยุ่งยากซับซ้อนให้เข้าใจ และให้เรียนรู้เรื่องราวที่ลึกซึ้งยิ่งขึ้นไป (Gambhāraṃca kathaṣ kattā: able to deliver deep discourses or to treat profound subjects) 7) **โน จฏฐาเน นโยชเย** คือไม่ชักนำในอูฐาน คือ ไม่แนะนำในเรื่องเหลวไหลหรือชักจูงไปใน ทางเสื่อมเสีย (No caññhāne niyojaye: never exhorting groundlessly; not leading or spurring on to a useless end)

กล่าวโดยสรุป การนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับการบริหาร เป็นเรื่องที่มีความสำคัญยิ่งสำหรับผู้บริหาร เพราะนอกจากผู้บริหารจะต้องมี “ความรู้” “ความสามารถเหมาะสมกับตำแหน่ง” “มีวิสัยทัศน์” แล้ว ผู้บริหารจะต้องมี “คุณธรรม” ในการบริหารด้วย เพราะคุณธรรมนี้จะเป็เครื่องอำนวยความสะดวกในการบริหารงานของสถานศึกษา ซึ่งดังที่กล่าวมาแล้วในเบื้องต้นในการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการกับการบริหาร สามารถสรุปหลักธรรมสำหรับการบริหารลงในหลักอิทธิบาท 4 หรือหลักแห่งความสำเร็จ ซึ่งหลักธรรมนี้เป็นหลักธรรมที่ส่งเสริมให้เกิดความสำเร็จในการทำงาน ประกอบด้วย 1) ฉันทะ คือ มีใจรัก 2) วิริยะ คือ ความพากเพียร 3) จิตตะ คือ การเอาใจจดจ่อ 4) วิมังสา คือ การวินิจฉัย ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคิด แยะแยะ วิเคราะห์ สังเคราะห์ สร้างสรรค์ กว้างไกล เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสถานศึกษา

การนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเพื่อนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ

การนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จได้นั้นต้องอาศัยองค์ประกอบต่างๆ มากมายดังที่กล่าวมาในข้างต้น ดร.มานะ สิ้นจุงฆานนท์ เขียนไว้ในบทความน่ารู้เรื่อง กลยุทธ์การบริหารสู่ความสำเร็จไว้ว่า องค์ประกอบที่สำคัญของคุณภาพการจัดการศึกษา ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ คุณภาพคน (Human Quality) คุณภาพงาน (Work Quality) คุณภาพผู้เรียน (Student Quality)

กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษาต้องบริหารแบบมีกลยุทธ์ ซึ่ง ดร.เอกราช โฆสิตพิมาณเวช ได้ให้ความหมายของการบริหารเชิงกลยุทธ์ ไว้ว่า หมายถึง กระบวนการหรือแนวทางในการบริหารจัดการการศึกษาให้บรรลุเป้าหมาย ซึ่งประกอบด้วย การกำหนดทิศทางองค์กร กำหนดกลยุทธ์ นำกลยุทธ์ไปปฏิบัติ การควบคุมและประเมินกลยุทธ์ และการวิเคราะห์สภาพแวดล้อม จากองค์ประกอบที่มีความสัมพันธ์เกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาทั้ง 3 ส่วน สามารถนำไปกำหนดเป็นกลยุทธ์ในการพัฒนาองค์ประกอบทั้ง 3 ส่วน ได้ดังนี้ คือ การพัฒนาคน การพัฒนางาน และการพัฒนาผู้เรียน

1. กลยุทธ์ในการพัฒนาคน

เพื่อให้คนซึ่งเป็นทรัพยากรที่สำคัญในการบริหารจัดการศึกษาเป็นคนที่มีความคุณภาพ หน่วยงานที่ใช้คนต้องมีกลยุทธ์ในการในการพัฒนาคน ซึ่งแนวทางในการพัฒนาคน ได้แก่

1. การพัฒนาจิตสำนึก (จิตวิญญาณ) ของครูในองค์กรให้เป็นผู้มีความคิดในการทำงานอย่างมีอุดมการณ์ มีเป้าหมายและทุ่มเท เสียสละ เพื่อให้งานสัมฤทธิ์ผลโดยคำนึงถึงเรื่องส่วนรวมมากกว่าเรื่องส่วนตัวและตระหนักถึงหน้าที่ในการทำงาน ทั้งนี้ จิตวิญญาณเป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนเกิดพฤติกรรมในการทำงานและการพัฒนาตนเององค์รวมของบุคคลประกอบด้วยร่างกาย (Body) จิตใจ (Heart) ความคิด (Mind) และจิตวิญญาณ (Spirit) และเมื่อบุคคลได้รับการปฏิบัติที่พึงพอใจ ก็จะทุ่มเทความพยายามและพลังงานสูงสุดออกมาอย่างเต็มที่ และส่งผลต่อเป้าหมายสำคัญสูงสุดขององค์กร

2. การพัฒนาค่านิยม อุดมการณ์และสร้างวัฒนธรรมในการทำงาน เพื่อให้คนในองค์กรหรือหน่วยงานทางการศึกษา มีหลักยึดเป็นแนวทางในการปฏิบัติร่วมกัน สิ่งที่ต้องพัฒนาและสร้างให้เกิดขึ้นในองค์กร คือ ค่านิยม อุดมการณ์ และวัฒนธรรมร่วมกันของคนในองค์กร เป็นการแสดงออกให้เห็นถึงการปฏิบัติหน้าที่ มุ่งหวังให้เกิดความสำเร็จอย่างยั่งยืนถาวร โดยคนในองค์กรมองเห็นถึงเป้าหมายความสำเร็จและความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ที่จะพัฒนางานอย่างต่อเนื่อง มีความผูกพันกับงาน ผูกพันกับองค์กร ทำงานโดยไม่ต้องรอคำสั่ง กล้าตัดสินใจ กล้ารับผิดชอบ โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นหลักในการตัดสินใจโดยการมีส่วนร่วมของคนที่อยู่ในองค์กรหรือสถานศึกษานั้นเป็นผู้ร่วมกันคิดร่วมกันกำหนดและถือปฏิบัติร่วมกัน ซึ่งจะเป็นการเสริมสร้างและพัฒนาให้คนปฏิบัติงานเป็นคนที่มีคุณภาพ

3. การพัฒนาสมรรถนะในการปฏิบัติงาน สมรรถนะเป็นคุณลักษณะความสามารถของบุคคลที่เป็นผลมาจากความรู้ ทักษะและคุณลักษณะอื่นๆ ที่ทำให้บุคคลแสดงออกมา และสร้างผลการปฏิบัติงานให้เป็นไปตามเกณฑ์ที่กำหนดในกรอบงานที่ตัวเองรับผิดชอบ ซึ่งการพัฒนาสมรรถนะเป็นการมุ่งเสริมสร้างความสามารถให้ทรัพยากรบุคคล โดยพัฒนาคนให้มีความสามารถคนก็จะใช้ความสามารถที่มีอยู่ไปผลักดันให้องค์กรบรรลุเป้าหมาย

2. กลยุทธ์ในการพัฒนางาน

แนวทางในการจะทำให้การทำงานมีคุณภาพงาน อาจดำเนินการได้ คือ

1. การสร้างและพัฒนานวัตกรรมในการปฏิบัติงาน ซึ่งเป็นแนวคิดเทคนิค วิธีการที่จะทำให้งานขององค์กรบรรลุเป้าหมาย

2. กลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา

3. การเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน เช่น การลดขั้นตอนในการปฏิบัติงาน การดำเนินการใช้ทรัพยากรทางการบริหารอย่างประหยัด คุ่มค่า และการเพิ่มผลผลิต

4. การประยุกต์ใช้หลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงในการบริหารงาน

5. การปฏิบัติงานตามกลยุทธ์ของหน่วยงานและการปฏิบัติงานตามตัวชี้วัด ตามข้อตกลงหรือคำรับรองในการปฏิบัติงานของหน่วยงาน (MOU)

6. การบริหารการเปลี่ยนแปลง (Change Management)

3. กลยุทธ์ในการพัฒนาผู้เรียน

แนวทางในการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนสามารถดำเนินการได้ ดังนี้ เช่น

1. การยกระดับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน เช่น การสอบ O - Net และ NT (National Test)
2. การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถตามสมรรถนะของหลักสูตร
3. การพัฒนาให้ผู้เรียนมีความสามารถในการแก้ปัญหาและมีความสามารถในการวางแผนการเรียนรู้
4. การพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณธรรม จริยธรรม มีความรับผิดชอบ
5. การเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะพึงประสงค์ตามหลักสูตร
6. การพัฒนาเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสุขภาพกาย สมบูรณ์ แข็งแรง มีสุขอนามัย
7. การพัฒนาเสริมสร้างให้ผู้เรียนมีสุขภาพจิตดี มีจิตใจ อารมณ์ร่าเริงแจ่มใส

จะเห็นได้ว่าองค์ประกอบที่สำคัญของคุณภาพการศึกษา ประกอบไปด้วยส่วนที่สำคัญทั้ง 3 ส่วน คือ คุณภาพคน (Human Quality) คุณภาพงาน (Work Quality) และคุณภาพผู้เรียน (Student Quality) ซึ่งสถานศึกษา หน่วยงาน หรือผู้ที่มีหน้าที่เกี่ยวข้องในการจัดการศึกษา จะต้องดำเนินการให้องค์ประกอบทั้ง 3 ส่วนมีคุณภาพที่ดี โดยอาจมีแนวทางและกลยุทธ์ในการพัฒนาคุณภาพของคน คุณภาพของงาน และคุณภาพของผู้เรียนได้ตามบริบทความพร้อมความเหมาะสมของแต่ละแห่งแตกต่างกันไป โดยมีเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพการศึกษาในที่สุด

สรุป

การนำสถานศึกษาสู่ความสำเร็จ เกิดจากความรู้ ความสามารถ ศักยภาพ ในการบริหารจัดการสถานศึกษาตามมาตรฐานด้านต่างๆ ทั้งด้านการบริหารงานวิชาการ การบริหารงานงบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไปของ “ผู้บริหารสถานศึกษา” โดยอาศัยปัจจัยที่มีตามบริบทของสถานศึกษานั้นๆ หรือการแสวงหาปัจจัยอื่นที่มีผลต่อความสำเร็จของสถานศึกษาบริหารจัดการ

องค์ความรู้ใหม่ตามแนวคิดของผู้เขียน

หลักพุทธธรรม เป็นหลักคำสอนที่เป็นทั้งข้อแนะนำ ละเว้น ในการปฏิบัติตัวเพื่อพัฒนากาย วาจาใจ เพื่อให้มีความรอบรู้ สมบูรณ์ อันจะนำไปสู่การพัฒนาในงานในทุกๆ ด้าน โดยการพาการจัดการศึกษาซึ่งเป็นหัวใจหลักในการพัฒนาประเทศชาติ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาซึ่งเป็นหน่วยแรกในการพัฒนาบุคลากรที่มีความรู้ของประเทศ ต้องนำเอาหลักพุทธธรรมที่มีอยู่อย่างมากมายมาบูรณาการในการบริหารเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพ ประสิทธิผลในการจัดการศึกษาให้เป็นไปตามตัวชี้วัด เป้าประสงค์ มาตรฐานของสถานศึกษา และหน่วยงานต้นสังกัด ซึ่งการนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการนั้นสามารถสรุปเข้ากับการบริหารงาน 4 ด้านในสถานศึกษาได้ดังนี้

1. การบริหารงานวิชาการ ต้องสามารถบูรณาการหลักพุทธธรรมให้เข้ากับการปรับหลักสูตร การเรียนการสอนของสถานศึกษา ซึ่งสามารถใช้หลักไตรสิกขา (ศีล สมาธิ ปัญญา) มาบูรณาการเพื่อพัฒนา งานวิชาการในสถานศึกษาให้มีประสิทธิภาพ
2. การบริหารงานงบประมาณ ต้องอาศัยคนที่มีความรู้ ความเชี่ยวชาญ ใจซื่อ มือสะอาด มาบูรณาการกับหลักสุจริต 3 ในการบริหาร
3. การบริหารงานบุคคล ต้องอาศัยผู้บริหารที่มีวิสัยทัศน์ มีความฉลาดรอบรู้ มีความเป็น ธรรมปราศจากความลำเอียงในการบริหาร มาบูรณาการกับหลักอคติ 4 เพื่อการพัฒนาสถานศึกษา
4. การบริหารงานทั่วไป ส่งเสริมการจัดบรรยากาศและสิ่งแวดล้อมตลอดทั้งการมีส่วนร่วมใน สถานศึกษา โดยบูรณาการกับหลักพลละ 5 อิทธิบาท 4 และกัลยาณมิตร 7 ซึ่งหากผู้บริหารสถานศึกษา สามารถนำหลักพุทธธรรมมาบูรณาการในการบริหาร และประสบความสำเร็จในการบริหารทุกด้าน ทุกมิติใน บริบทของการจัดการศึกษา เรียนได้ว่าสามารถนำสถานศึกษาไปสู่ความสำเร็จตามเป้าประสงค์ได้

เอกสารอ้างอิง

- จิตรจรรยา ทรงวิทยา. (2561). ทักษะการบริหารของผู้บริหารสถานศึกษา. *Journal of Roi Kaensarn Academi*. 3 (1).
- ติน ปรัชญพฤทธิ. (2551). *การบริหาร การพัฒนา*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.
- พระพรหมคุณาภรณ์ (ป.อ.ปยุตโต). *พจนานุกรม ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: มูลนิธิการศึกษาเพื่อ สันติภาพ พระธรรมปิฎก (ป.อ.ปยุตโต).
- มานะ สิ้นธุฆานนท์. (2564). บทความนำรู้จักกลยุทธ์การบริหารสู่ความสำเร็จ. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 28 สิงหาคม 2565. แหล่งที่มา: https://elibrary.ksp.or.th/index.php?lvl= cmspage&pageid =4&id_article=180
- มลวิภา สีขเรศ. (2559). การบริหารสถานศึกษาเชิงพุทธบูรณาการของผู้บริหารสถานศึกษา. *วารสารครู ศาสตร์ปริทรรศน์*. 3 (1).
- ราชกิจจานุเบกษา. พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542. เล่มที่ 116 ตอนที่ 74 ก. ลงวันที่ 19 สิงหาคม 2542
- ร้อยตำรวจตรีประกาศิต ชัยรัตน์. (2560). หลักพุทธธรรมเพื่อการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจสันติบาล. *วารสาร ประชญาปริทรรศน์*. 22 (2).
- วิโรจน์ สารรัตน์. (2555). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 3) กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยรังสิต.

- ศิริ ถีอาสา. (2557). *เทคนิคการจัดการคุณภาพแนวใหม่ : แนวคิด หลักการ สู่การบริหารจัดการคุณภาพ การศึกษา*. (พิมพ์ครั้งที่ 2). มหาสารคาม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
- สิน งามประโคน. (2560). *พุทธบริหารการศึกษา : แนวคิด ทฤษฎีและการบูรณาการ. วารสารนวัตกรรม การศึกษาและการวิจัย*. 1 (2),
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต) (256..). *พุทธธรรมฉบับปรับขยาย. ฉบับข้อมูลคอมพิวเตอร์ ครั้งที่ 24*
- สมเด็จพระพุทธโฆษาจารย์ (ป.อ.ปยุตฺโต). *พจนานุกรมพุทธศาสตร์ ฉบับประมวลธรรม*. กรุงเทพมหานคร: ผลิตีมี.
- เอกราช โฆสิตพิมานเวช. (2562). *รูปแบบการบริหารโรงเรียนเอกชนที่มีประสิทธิผล สังกัด สพป.ขอนแก่น เขต 1. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยภาค ตะวันออกเฉียงเหนือ. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*

การประเมินหลักสูตร

An Evaluation

พระปลัดนัฐพงศ์ ขนติสมปนโน (หมื่นแก้ว),

เอกราช ไชยิตพิมานเวช

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตขอนแก่น

Phrapalad Nuttapon Khantisampanno (Muenkaew),

Ekkarach Kositpimanvach

Mahachulalongkornrajavidyalaya University, Khon Kaen Campus, Thailand

Corresponding Author, E-mail: E mail : do1433@gmail.com

บทคัดย่อ

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากกลุ่มผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแล้ว ยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้หลักสูตรทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตรอย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรให้มีความเหมาะสม เพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

คำสำคัญ : การประเมินหลักสูตร, หลักสูตร

Abstracts

Evaluation of courses in higher education institutions In addition to the course users will be assessed to determine the course management system to improve the quality according to the process of course development and teaching. It also complies with the standards for graduate programs of 2015 according to the announcement of the Ministry of Education. that requires all courses to be developed to be up-to-date Demonstrate periodic revisions to the Index for Educational Standards and Quality at least every five years, and to assess for continual curriculum development every five years and to be consistent with the Higher Education Qualifications Framework. This is a guideline for developing and improving the course details to be appropriate. To ensure that the higher education courses are of continuous quality and standards.

* วันที่รับบทความ : 19 ตุลาคม 2565; วันที่แก้ไขบทความ 9 พฤศจิกายน 2565; วันที่ตอบรับบทความ : 10 พฤศจิกายน 2565

Received: October 19, 2022; Revised: November 9, 2022; Accepted: November 10, 2022

Keywords: Course Assessment; Course

บทนำ

การศึกษานับว่าเป็นเครื่องมือสำคัญยิ่งในการพัฒนาสังคมและประเทศชาติ โดยในศตวรรษที่ 21 อันเป็นศตวรรษแห่งการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และการศึกษา ซึ่งเป็นผลมาจากอิทธิพลของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารที่ทันสมัย จึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องพัฒนาทรัพยากรบุคคลของประเทศ ให้มีทักษะความสามารถเพียงพอสำหรับการเรียนรู้ตลอดชีวิต ดังที่เลวิน (Levin, 2001 : 28) กล่าวถึงทักษะการเรียนรู้ของบุคคลในศตวรรษที่ 21 (21st Century Skills) โดยสรุปว่าประกอบด้วยความสามารถในการผลิตผลงาน (High Productivity) ความมีประสิทธิภาพในการสื่อสาร (Effective Communication) ความรู้ความสามารถทางดิจิทัล (Digital-Age Literacy) และความคิดประดิษฐ์ (Inventive Thinking) ในรายละเอียดของความคิดประดิษฐ์นั้นจะประกอบด้วยทักษะชีวิต (Life Skills) ที่เกี่ยวข้องกับการปรับตัวและจัดการความสลับซับซ้อน (Adaptability and Managing Complexity) การชี้นำตนเอง (Self Direction) ความใฝ่รู้ (Curiosity) การคิดสร้างสรรค์ (Creativity) ความกล้าเสี่ยง (Risk Taking) และการคิดขั้นสูงอย่างมีความเป็นเหตุผล (Higher-Order Thinking and Sound Reasoning)

สำหรับสถาบันอุดมศึกษาซึ่งมีภารกิจหลายประการ ทั้งด้านการผลิตบัณฑิต การวิจัย การบริการวิชาการ และการทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม การเรียนรู้และการแลกเปลี่ยนประสบการณ์ด้านอุดมศึกษาซึ่งกันและกันในยุคโลกาภิวัตน์ทำให้เกิดการเปรียบเทียบ และเกิดเป็นแนวคิดที่จะปรับปรุงการอุดมศึกษาของแต่ละประเทศให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น (พันธ์ศักดิ์ พลสารรัมย์, 2549 : 120) อย่างไรก็ตามภารกิจหลักที่สำคัญยิ่งของสถาบันอุดมศึกษา คือ การผลิตบัณฑิตให้เป็นผู้ที่มีคุณภาพ ตอบสนองความต้องการของประเทศและประชาคมโลก ทุกสถาบันจึงเปิดสอนหลักสูตรปริญญาในระดับต่างๆ เพื่อผลิตบัณฑิตที่มีความรอบรู้ทั้งภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติในสาขาวิชาการและวิชาชีพต่างๆให้สามารถนำไปประยุกต์ใช้ได้เหมาะสม ทุกหลักสูตรจะกำหนดปรัชญา และวัตถุประสงค์ให้สัมพันธ์สอดคล้องกับแผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ ปรัชญาของการอุดมศึกษา ปรัชญาของสถาบันอุดมศึกษา และมาตรฐานวิชาการและวิชาชีพของแต่ละสาขาวิชา เมื่อใช้หลักสูตรไปได้ระยะหนึ่งจะต้องมีการประเมิน ซึ่งการประเมินหลักสูตรมีวัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาทบทวนเกี่ยวกับคุณภาพของหลักสูตรโดยใช้ผลการวัดในแง่มุมต่างๆ ของสิ่งที่จะประเมิน (วิชัย วงษ์ใหญ่, 2537 : 217)

การประเมินหลักสูตรในสถาบันอุดมศึกษา นอกจากกลุ่มผู้ใช้หลักสูตรจะประเมินเพื่อพิจารณาตรวจสอบระบบการบริหารจัดการหลักสูตรเพื่อปรับปรุงคุณภาพตามกระบวนการของการพัฒนาหลักสูตรและการสอนแล้ว ยังสอดคล้องกับเกณฑ์มาตรฐานหลักสูตรระดับบัณฑิตศึกษา พ.ศ.2558 ตามประกาศกระทรวงศึกษาธิการ ที่กำหนดให้หลักสูตรทุกหลักสูตรมีการพัฒนาหลักสูตรให้ทันสมัย แสดงการปรับปรุงดัชนีด้านมาตรฐานและคุณภาพการศึกษาเป็นระยะ ๆ อย่างน้อยทุกๆ 5 ปี และมีการประเมินเพื่อพัฒนาหลักสูตร

อย่างต่อเนื่องทุก 5 ปี (สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา, 2558 : 35) และสอดคล้องกับกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษา ซึ่งเป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตรให้มีความเหมาะสมเพื่อให้หลักสูตรระดับอุดมศึกษามีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง นอกจากนี้ในการประกันคุณภาพการศึกษาของสถานศึกษา ตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ที่ได้กำหนดไว้ในมาตรา 47 ให้มีการประกันคุณภาพการศึกษาเพื่อพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกกระดับ ประกอบด้วยระบบประกันคุณภาพภายใน และระบบการประกันคุณภาพภายนอก และมาตรา 48 ให้หน่วยงานต้นสังกัดและสถานศึกษาจัดให้มีระบบการประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาและให้ถือว่าการประกันคุณภาพภายในเป็นส่วนหนึ่งของกระบวนการบริหารการศึกษาที่ต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องโดยการจัดทำรายงานประจำปีเสนอต่อหน่วยงานต้นสังกัด และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาและเพื่อรองรับการประกันคุณภาพภายนอกประกอบกับกระทรวงศึกษาธิการ ได้กำหนดกรอบมาตรฐานคุณวุฒิระดับอุดมศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2552 (Thai Qualification Framework for Higher Education, TQF : HEd) เพื่อให้สถาบันอุดมศึกษาได้พัฒนาหรือปรับปรุงรายละเอียดของหลักสูตร อันนำไปสู่หลักสูตรที่มีคุณภาพและมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

หลักสูตร

หลักสูตรมีความสำคัญยิ่งในการจัดการศึกษาทุกระดับ เพราะเป็นโครงสร้างกำหนดกรอบแนวทางการปฏิบัติที่จะนำไปสู่การจัดการเรียนรู้ให้ผู้เรียนได้รับประสบการณ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการดำเนินชีวิตรวมทั้งเป็นแนวทางในการให้การศึกษ ให้วิชาความรู้ การถ่ายทอดวัฒนธรรม การปลูกฝังเจตคติและค่านิยม การสร้างความเจริญเติบโต ความสมบูรณ์ทางร่างกาย อารมณ์ สังคม และสติปัญญา อีกทั้งยังช่วยการพัฒนาผู้เรียนในทุก ๆ ด้าน เพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในทิศทางที่สอดคล้องกับความมุ่งหมายทางการศึกษาที่กำหนด

ความหมายของหลักสูตร

มีนักวิชาการได้ให้ความหมาย ไว้ดังนี้

Taba (1962 : 96) กล่าวว่า หลักสูตรเป็นแผนการเกี่ยวกับการเรียนรู้

Good (1973 : 47) กล่าวว่า หลักสูตร เป็นเนื้อหาวิชาที่จัดไว้เป็นระบบให้ผู้เรียนได้ศึกษา เพื่อสำเร็จหรือรับประกาศนียบัตรในสาขาวิชาหนึ่ง หรือเค้าโครงสร้างทั่วไปของเนื้อหาหรือสิ่งเฉพาะที่จะต้องสอน ซึ่งโรงเรียนจัดให้แก่เด็กเพื่อให้สำเร็จการศึกษาและสามารถเข้าศึกษาต่อในทางอาชีพต่อไป และเป็นกลุ่มวิชาและการจัดประสบการณ์ที่กำหนดไว้ให้ผู้เรียนได้เรียนภายใต้การแนะนำของโรงเรียนและสถานศึกษา

วิชัย วงษ์ใหญ่ (2537 : 26) ได้ให้ความหมายหลักสูตรไว้ว่า มวลประสบการณ์ทั้งปวงที่จัดให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ครบถ้วนตามมาตรฐานคุณภาพสากล มาตรฐานความเป็นชาติไทยและมาตรฐานที่ชุมชนท้องถิ่นต้องการ

สังต์ อุทรานันท์ (2532 : 5) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง สิ่งที่สร้างขึ้นในลักษณะของรายวิชา ซึ่งประกอบไปด้วยเนื้อหาสาระที่จัดเรียงลำดับความยากง่ายหรือเป็นขั้นตอนอย่างดีแล้ว รวมไปถึงการวางแผนล่วงหน้าเพื่อมุ่งหวังจะให้เด็กได้เปลี่ยนแปลงพฤติกรรมในทางที่ต้องการ เป็นสิ่งที่สังคมสร้างขึ้นสำหรับให้ประสบการณ์ทางการศึกษาสำหรับนักเรียน นักศึกษา และมวลประสบการณ์ทั้งหมดของผู้เรียน ซึ่งเขาได้ทำไว้ ได้รับรู้ และได้ตอบสนองต่อการแนะแนวของโรงเรียน

চার্জ বাক্সী (2542 : 17) หลักสูตร หมายถึง แผนซึ่งได้ออกแบบจัดทำขึ้นเพื่อแสดงจุดมุ่งหมายการจัดเนื้อหาสาระกิจกรรมและมวลประสบการณ์ในแต่ละโปรแกรมการศึกษา เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาการในด้านต่าง ๆ ตามจุดหมายที่ได้กำหนดไว้

มาเรียม นิลพันธ์ (2543 : 6) กล่าวว่า หลักสูตร หมายถึง เอกสารข้อกำหนดเกี่ยวกับมวลประสบการณ์ เพื่อให้ผู้เรียนมีพัฒนาไปในแนวทางที่ต้องการ

จากแนวคิดของนักการศึกษาหลายท่าน สรุปได้ว่า หลักสูตร หมายถึง แนวการจัดประสบการณ์ และ/หรือ เอกสารที่มีการจัดทำเป็นแผนการจัดสภาพการเรียนรู้หรือโครงการจัดการศึกษา โดยมีการกำหนดวิธีการจัดการเรียนรู้ เพื่อให้ผู้เรียนเกิดผลการเรียนรู้ตามจุดประสงค์หรือจุดมุ่งหมายตามที่หลักสูตรกำหนดไว้

ความสำคัญของหลักสูตร

สันต์ ธรรมบำรุง (2527 : 41) สรุปความสำคัญของหลักสูตรไว้ 9 ประการ ดังนี้

1. หลักสูตรเป็นแผนปฏิบัติงานหรือเครื่องชี้แนวทางปฏิบัติงานของครู เพราะหลักสูตรจะกำหนดจุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการประเมินผลไว้เป็นแนวทาง
2. หลักสูตรเป็นข้อกำหนดแผนการเรียนการสอน อันเป็นส่วนรวมของประเทศ เพื่อนำไปสู่ความมุ่งหมายตามแผนการศึกษาชาติ
3. หลักสูตรเป็นเอกสารของทางราชการ เป็นบัญญัติของรัฐบาล หรือเป็นธรรมนูญในการจัดการศึกษา เพื่อให้บุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาปฏิบัติตาม
4. หลักสูตรเป็นเกณฑ์มาตรฐานการศึกษา เพื่อควบคุมการเรียนการสอนในสถานศึกษาระดับต่าง ๆ และยังเป็นเกณฑ์มาตรฐานอย่างหนึ่งในการจัดสรรงบประมาณ บุคลากร อาคาร สถานที่ วัสดุอุปกรณ์ ฯลฯ ของการศึกษาของรัฐแก่สถานศึกษาอีกด้วย
5. หลักสูตรเป็นแผนการดำเนินงานของผู้บริหารการศึกษา ที่จะอำนวยความสะดวกและควบคุม ดูแล ติดตามให้เป็นไปตามนโยบายการจัดการศึกษาของรัฐบาลด้วย
6. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางในการส่งเสริมความเจริญอกงามและพัฒนาการของเด็กตามจุดมุ่งหมายของการศึกษา
7. หลักสูตรจะกำหนดและลักษณะรูปร่างของสังคมในอนาคตได้ว่าจะเป็นไปในรูปใด

8. หลักสูตรจะกำหนดแนวทางให้ความรู้ ทักษะ ความสามารถ ความประพฤตินี้จะเป็นประโยชน์ต่อสังคม อันเป็นการพัฒนากำลังซึ่งจะนำไปสู่การพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติที่ได้ผล

9. หลักสูตรจะเป็นสิ่งที่บ่งชี้ถึงความเจริญของประเทศ เพราะการศึกษาเป็นเครื่องมือในการพัฒนาคน ประเทศใดจัดการศึกษาโดยมีหลักสูตรที่เหมาะสม ทันสมัย มีประสิทธิภาพทันต่อเหตุการณ์และการเปลี่ยนแปลงย่อมได้กำลังที่มีประสิทธิภาพสูง

องค์ประกอบของหลักสูตร

องค์ประกอบของหลักสูตรเป็นส่วนสำคัญที่จะทำให้ความหมายของหลักสูตรสมบูรณ์และสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอน การประเมินผล และการปรับปรุงการเรียนการสอนหรือการพัฒนาหลักสูตรได้ องค์ประกอบของหลักสูตรโดยทั่วไปมี 4 องค์ประกอบ (สุมิตร คุณากร, 2533 : 30) ดังนี้

1. ความมุ่งหมาย (objectives) เป็นเสมือนการกำหนดทิศทางของการจัดการศึกษา การจัดการเรียนการสอน เพื่อมุ่งให้ผู้เรียนได้พัฒนาไปในลักษณะต่าง ๆ ที่พึงประสงค์อันก่อให้เกิดประโยชน์ในสังคมนั้น การกำหนดความมุ่งหมายของหลักสูตรต้องคำนึงถึงข้อมูลพื้นฐานของสังคม เพื่อประโยชน์ ในการแก้ปัญหา และสนองความต้องการของสังคมและผู้เรียน และต้องสอดคล้องสัมพันธ์กับนโยบายการจัดการศึกษาของชาติด้วย กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ กำหนดองค์ประกอบของหลักสูตรส่วนนี้ เป็น 2 ลักษณะ คือ “หลักการของหลักสูตร” หมายถึง แนวทางหรือทิศทางในการจัดการศึกษาซึ่งผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายในการจัดการศึกษาระดับนั้น ๆ จะได้ยึดถือเป็นแนวปฏิบัติ “จุดหมายของหลักสูตร” หมายถึง พฤติกรรมต่าง ๆ หรือคุณสมบัติต่าง ๆ ที่ต้องการให้เกิดขึ้นแก่ผู้เรียน เมื่อผ่านกระบวนการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตรนั้นแล้ว

2. เนื้อหาวิชา (Content) เป็นสาระสำคัญที่กำหนดไว้ในหลักสูตรให้ชัดเจน โดยมุ่งให้ผู้เรียนได้มีประสบการณ์การเรียนรู้เพื่อพัฒนาไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร เนื้อหาสาระที่ได้กำหนดไว้ต้องสมบูรณ์ ต้องผนวกความรู้ ประสบการณ์ ค่านิยม แนวคิด และทัศนคติเข้าด้วยกันเพื่อให้ผู้เรียนได้พัฒนาทั้งในด้านความรู้ ความทัศนคติ และพฤติกรรมต่าง ๆ อันพึงประสงค์

3. การนำหลักสูตรไปใช้ (Curriculum implementation) เป็นองค์ประกอบที่สำคัญยิ่ง เพราะเป็นกิจกรรมที่จะแปลงหลักสูตรไปสู่การปฏิบัติกิจกรรมนั้นมีหลายลักษณะ แต่กิจกรรมที่สำคัญที่สุด คือ กิจกรรมการเรียนการสอน หรือ อาจกล่าวได้ว่า “การสอนเป็นหัวใจของการนำหลักสูตรไปใช้” ดังนั้น ครูผู้สอนจึงเป็นผู้ที่มีบทบาทสำคัญในฐานะเป็นผู้จัดการเรียนรู้ การกำหนดวิธีการที่จะนำผู้เรียนไปสู่ความมุ่งหมายของหลักสูตร

4. การประเมินผล (evaluation) เป็นองค์ประกอบที่ชี้ให้เห็นว่าการนำหลักสูตร แปลงไปสู่การปฏิบัติ นั้น บรรลุจุดมุ่งหมายหรือไม่ หลักสูตรเกิดสัมฤทธิ์ผลมากน้อยเพียงใด ข้อมูลจากการประเมินผลนี้จะเป็นแนวทางไปสู่การปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรต่อไป

การประเมินหลักสูตร

ความหมายของการประเมินหลักสูตร

การประเมินหลักสูตรมีความสำคัญอย่างมากในกระบวนการจัดการศึกษา เป็นเครื่องมือที่จำเป็นสำหรับการควบคุมคุณภาพ การประกันคุณภาพของการศึกษาหลายๆ ระดับ ตั้งแต่ระดับห้องเรียน ระดับโรงเรียน ระดับเขตจนถึงระดับชาติ ผู้ที่มีบทบาทในการประเมินทั้งในระดับผู้จัดทำนโยบายการศึกษา ผู้กำกับดูแล จนถึงระดับผู้ปฏิบัติ จึงควรทำความเข้าใจกับประเด็นต่าง ๆ ที่เป็นองค์ประกอบสำคัญของการประเมินหลักสูตรให้ชัดเจน เพื่อจะได้กำหนดวางแผนการประเมินหลักสูตรที่สอดคล้องกับเป้าหมายของการประเมิน และสามารถนำผลการประเมินหลักสูตรไปใช้ได้จริง

เสนีย์ พิทักษ์อรุณพ (2524 : 87) กล่าวว่า การประเมินผล (Evaluation) เป็นกระบวนการรวบรวมข้อมูล และสารสนเทศตลอดจนกิจกรรมต่าง ๆ ของโครงการเพื่อนำมาวิเคราะห์ สรุปผลให้ผู้บริหารหรือผู้วินิจฉัยสั่งการ การเลือกดำเนินงานให้เหมาะสมที่สุดในสถานการณ์นั้น อาจกล่าวได้ว่าการประเมินผลเป็นการวางแผน การตัดสินใจ การพัฒนาและความเหมาะสมของโครงการ หรือการประเมินผล หมายถึง กระบวนการตัดสินใจคุณค่าหรือความน่าพึงพอใจในลักษณะพฤติกรรมหรือการดำเนินงานต่าง ๆ

สงบ ลักษณะ (2542 : 125) กล่าวว่า สำหรับการประเมินผลหลักสูตรนั้น เป็นการประเมินผลที่ย่อยมาจากการประเมินผลการศึกษา ประเมินผลที่ตัวหลักสูตร แต่ความหมายของหลักสูตรนั้นกินความหมายที่กว้างมาก คือ โปรแกรมการศึกษาใด ๆ ที่กำหนดเค้าโครงการเรียน ซึ่งประกอบไปด้วยวิชาการต่าง ๆ พร้อมทั้งให้คำแนะนำเกี่ยวกับการจัดประสบการณ์ การเรียนการสอนของแต่ละรายวิชานั้นด้วย

การประเมินผลหลักสูตรจะต้องประเมินทั้งหมด หรือทุกส่วนที่กล่าวมาสำหรับความหมายของการประเมินผลหลักสูตร คือ

Stufflebeam, D. L. et al. (1971 : 63) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตร คือ กระบวนการในการหาข้อมูล เก็บข้อมูล เพื่อที่จะนำมาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีกว่าของเดิม

Cronbach, L. J. (1963 : 42) กล่าวว่า การประเมินผลหลักสูตร หมายถึง การรวบรวมข้อมูล และการทำข้อมูลเพื่อการตัดสินใจในเรื่องของโปรแกรมหลักสูตรการศึกษา

อรสา ปราชญ์นคร (2533 : 82) กล่าวว่า การประเมินหลักสูตร คือ การหาคำตอบว่าหลักสูตรสัมฤทธิ์ผลตามที่กำหนดไว้ในความมุ่งหมายหรือไม่ และอะไรเป็นสาเหตุ การประเมินผลหลักสูตรเป็นงานละเอียดต้องการผู้ที่มีความรู้ทั้งในเรื่องของหลักสูตรและการประเมินผล

จากความหมายของการประเมินหลักสูตรที่กล่าวมาข้างต้น สรุปได้ว่า การประเมินหลักสูตรคือ กระบวนการในการพิจารณาตัดสินใจคุณค่าของหลักสูตรว่าหลักสูตรนั้นๆ มีประสิทธิภาพแค่ไหนเมื่อนำไปใช้แล้วบรรลุจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อะไรที่ต้องแก้ไขเพื่อนำผลที่ได้มาใช้ให้เป็นประโยชน์ในการตัดสินใจทางเลือกที่ดีกว่าต่อไป

จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตร

สูนีย์ ภูพันธ์ (2546 : 75) กล่าวว่า จุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรมีดังนี้

1. เพื่อหาคคุณค่าของหลักสูตรนั้น โดยดูว่าหลักสูตรที่จัดทำขึ้นนั้นสามารถสนองวัตถุประสงค์ ที่หลักสูตรนั้นต้องการหรือไม่ สอนความต้องการของผู้เรียนและสังคมอย่างไร
2. เพื่ออธิบายและพิจารณาว่าลักษณะของส่วนประกอบต่าง ๆ ของหลักสูตรในแง่ต่าง ๆ เช่น หลักการ จุดมุ่งหมาย เนื้อหาสาระ การเรียนรู้ กิจกรรมการเรียนการสอน สื่อการเรียนการสอนและการวัดผล ว่าสอดคล้องต้องกันหรือไม่ หรือสนองความต้องการหรือไม่
3. เพื่อตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ เหมาะสมหรือไม่เหมาะสมกับการนำไปใช้ มีข้อบกพร่องที่ จะต้องปรับปรุงแก้ไขอะไรบ้าง การประเมินผลในลักษณะนี้ มักจะดำเนินไปในช่วงที่ขณะใช้หลักสูตร
4. เพื่อตัดสินว่า การบริหารงานด้านวิชาการและบริหารงานด้านหลักสูตร เป็นไปในทางที่ถูกต้องหรือไม่ เพื่อหาทางแก้ไขระบบการบริหารหลักสูตร การนำหลักสูตรไปใช้ให้มีประสิทธิภาพ
5. เพื่อติดตามผลผลิตจากหลักสูตร คือผู้เรียนมีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมหลังจากการผ่าน กระบวนการทางการศึกษามาแล้วตามหลักสูตรว่าเป็นไปตามความมุ่งหวังหรือไม่
6. เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขสิ่งบกพร่องที่พบในองค์ประกอบต่าง ๆ ในหลักสูตร
7. เพื่อช่วยในการตัดสินว่าควรใช้หลักสูตรต่อไปหรือควรปรับปรุงพัฒนาหรือเพื่อยกเลิกการใช้ หลักสูตรนั้นหมด การประเมินผลในลักษณะนี้ จะดำเนินการหลังจากที่ใช้หลักสูตรไปแล้วระยะหนึ่ง แล้วจึง ประเมินเพื่อสรุปผลตัดสินว่าหลักสูตรมีคุณภาพดีหรือไม่ดี บรรลุตามเป้าหมายที่หลักสูตรกำหนดไว้มากน้อย เพียงใด สอนความต้องการของสังคมเพียงใด เหมาะสมกับการนำไปใช้ต่อไปหรือไม่

ความสำคัญและประโยชน์ของการประเมินหลักสูตร

การประเมินผลหลักสูตร เป็นสิ่งสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งที่จะทำให้เราทราบถึงคุณภาพและ ประสิทธิภาพของหลักสูตร การประเมินผลมีประโยชน์ในการจัดการศึกษา การจัดทำหรือพัฒนาหลักสูตรต้อง อาศัยผลจากการประเมินผลเป็นสำคัญ ประโยชน์ของการประเมินผลหลักสูตรมีดังนี้

1. ทำให้ทราบว่าหลักสูตรที่สร้างหรือพัฒนาขึ้นนั้น มีจุดดีหรือจุดเสียตรงไหน ซึ่งจะเป็นประโยชน์ใน การวางแผนปรับปรุงให้ถูกจุด ส่งผลให้หลักสูตรมีคุณภาพดียิ่งขึ้น
2. สร้างความน่าเชื่อถือ ความมั่นใจ และค่านิยมที่มีต่อโรงเรียนให้เกิดในหมู่ประชาชน
3. ช่วยในการบริหารทางด้านวิชาการ ผู้บริหารจะได้รู้ว่าควรจะทำตัดสินใจและสนับสนุน ช่วยเหลือหรือ บริการทางใดบ้าง
4. ส่งเสริมให้ประชาชนมีความเข้าใจในความสำคัญของการศึกษา
5. ส่งเสริมให้ผู้ปกครองมีความสัมพันธ์ใกล้ชิดกับโรงเรียนมากยิ่งขึ้น ทั้งนี้เพื่อให้การเรียนการสอน นักเรียนได้ผลดี ด้วยความร่วมมือกันทั้งทางโรงเรียนและที่บ้าน

6. ให้ผู้ปกครองทราบความเป็นไปอย่างสม่ำเสมอ เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกันระหว่างผู้ปกครองนักเรียนกับทางโรงเรียน

7. ช่วยให้การประเมินผลเป็นระบบระเบียบ เพราะมีเครื่องมือและหลักเกณฑ์ทำให้เป็นเหตุผลในทางวิทยาศาสตร์มากขึ้น

8. ช่วยชี้ให้เห็นคุณค่าของหลักสูตร

9. ช่วยให้อาจวางแผนการเรียนในอนาคตได้ ข้อมูลของการประเมินผลหลักสูตร ทำให้ทราบเป้าหมายแนวทางและขอบเขตในการดำเนินการศึกษาของโรงเรียน

ขั้นตอนการประเมินหลักสูตร

1. ขั้นกำหนดวัตถุประสงค์หรือจุดมุ่งหมายในการประเมิน การกำหนดจุดมุ่งหมายในการประเมินเป็นขั้นตอนแรกของกระบวนการในการดำเนินการประเมินหลักสูตร ผู้ประเมินต้องกำหนดวัตถุประสงค์และเป้าหมายของการประเมินให้ชัดเจนว่าจะประเมินอะไรในส่วนใด ด้วยวัตถุประสงค์อย่างไร เช่น ต้องการประเมินเอกสารหลักสูตรเพื่อดูว่าเอกสารหลักสูตรถูกต้อง สมบูรณ์ สามารถนำไปใช้ได้โดยมีประสิทธิภาพแค่ไหน หรือจะประเมินการนำหลักสูตรไปใช้ในเรื่องอะไร แค่นั้น การกำหนดวัตถุประสงค์ในการประเมินที่ชัดเจนทำให้เราสามารถกำหนดวิธีการ เครื่องมือ และขั้นตอนในการประเมินได้อย่างถูกต้องและทำให้การประเมินหลักสูตรดำเนินไปอย่างมีประสิทธิภาพและได้ผลถูกต้องเป็นที่เชื่อถือได้

2. ขั้นกำหนดหลักเกณฑ์และวิธีการที่จะใช้ในการประเมินผล เกณฑ์การประเมินจะเป็นเครื่องบ่งชี้คุณภาพในส่วนของหลักสูตรที่ถูกประเมิน

3. ขั้นการสร้างเครื่องมือและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล เครื่องมือที่ใช้ในการประเมินหรือเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นสิ่งที่มีความสำคัญที่จะมีผลทำให้การประเมินนั้นน่าเชื่อถือมากน้อยแค่ไหน เครื่องมือที่ใช้มีหลายอย่างซึ่งผู้ประเมินจะต้องเลือกใช้และสร้างอย่างมีคุณภาพ เชื่อถือได้และมีความเที่ยงตรงสูง

4. ขั้นเก็บรวบรวมข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินต้องเก็บรวบรวมข้อมูลตามขอบเขตและระยะเวลาที่กำหนดไว้

5. ขั้นวิเคราะห์ข้อมูล ในขั้นนี้ผู้ประเมินจะต้องกำหนดวิธีการจัดระบบข้อมูล พิจารณาเลือกใช้สถิติในการวิเคราะห์ที่เหมาะสม แล้วจึงวิเคราะห์ สังเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้นโดยเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6. ขั้นสรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูลและรายงานผลการประเมิน

7. ขั้นนำผลที่ได้จากการประเมินไปพัฒนาหลักสูตร

รูปแบบการประเมิน

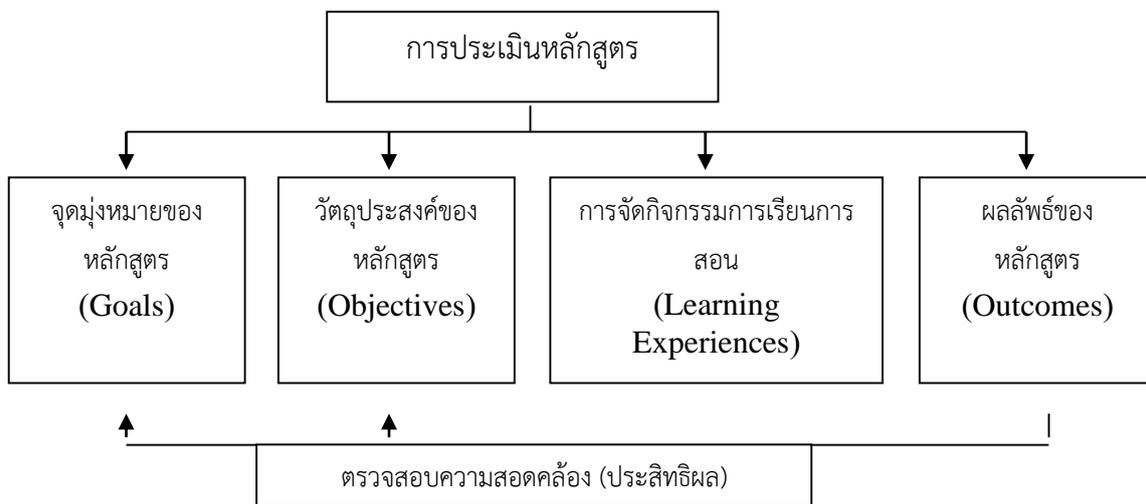
รูปแบบของการประเมินที่นิยมนำมาประยุกต์ใช้ในการประเมินหลักสูตร สามารถจัดจำแนกได้เป็น 3 กลุ่ม ดังนี้

1) รูปแบบการประเมินที่ยึดจุดมุ่งหมายเป็นหลัก (Goal-Based Models)

รูปแบบการประเมินแนวนี้นับเป็นการตัดสินคุณค่าตามจุดมุ่งหมายเป้าหมายหรือวัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ในแผนงานโครงการ หรือหลักสูตรการประเมินจึงมีลักษณะของการเปรียบเทียบผลที่เกิดขึ้นจริงกับผลที่คาดหวังไว้ตั้งนั้น จุดมุ่งหมายเป้าหมาย หรือวัตถุประสงค์จึงถูกใช้เป็นเกณฑ์สำหรับตัดสินความสำเร็จของการดำเนินงาน ผู้นำความคิดการประเมินแนวนี้นักสำคัญ ได้แก่ Tyler and Ralph W. (1950 : 63) ได้เสนอแนวทางการประเมินโดยมีขั้นตอนดังนี้

1. ศึกษาจุดมุ่งหมายของหลักสูตร (Goals)
2. กำหนดวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Behavioral objectives)
3. ให้ชัดเจน
4. กำหนดสถานการณ์ / เนื้อหา / เทคนิควิธีการวัด
5. สร้างเครื่องมือวัด
6. เก็บรวบรวมข้อมูล
7. วิเคราะห์ผล

การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นกับผู้เรียน ถ้าผลที่เกิดขึ้นเป็นไปตามวัตถุประสงค์ถือว่าเกิดสัมฤทธิ์ผล แต่ถ้าไม่บรรลุผลตามที่กำหนดไว้จะต้องตัดสินใจปรับปรุงหลักสูตรใหม่ การประเมินหลักสูตรควรประกอบด้วย การประเมินความเหมาะสมของวัตถุประสงค์ของหลักสูตรการประเมินความเป็นไปได้ของแผนการเรียนรู้ที่จะส่งผลต่อความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ประเมินการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ประเมินผลผลิตและผลลัพธ์ของหลักสูตรตลอดจนการติดตามประเมินหลักสูตรเป็นระยะอย่างต่อเนื่อง ดังในภาพที่ 1

ภาพประกอบที่ 1 การประยุกต์โมเดลการประเมินของ Tyler สำหรับใช้ประเมินหลักสูตร

2) รูปแบบการประเมินที่ยึดเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลัก (Criterion - Based Models)

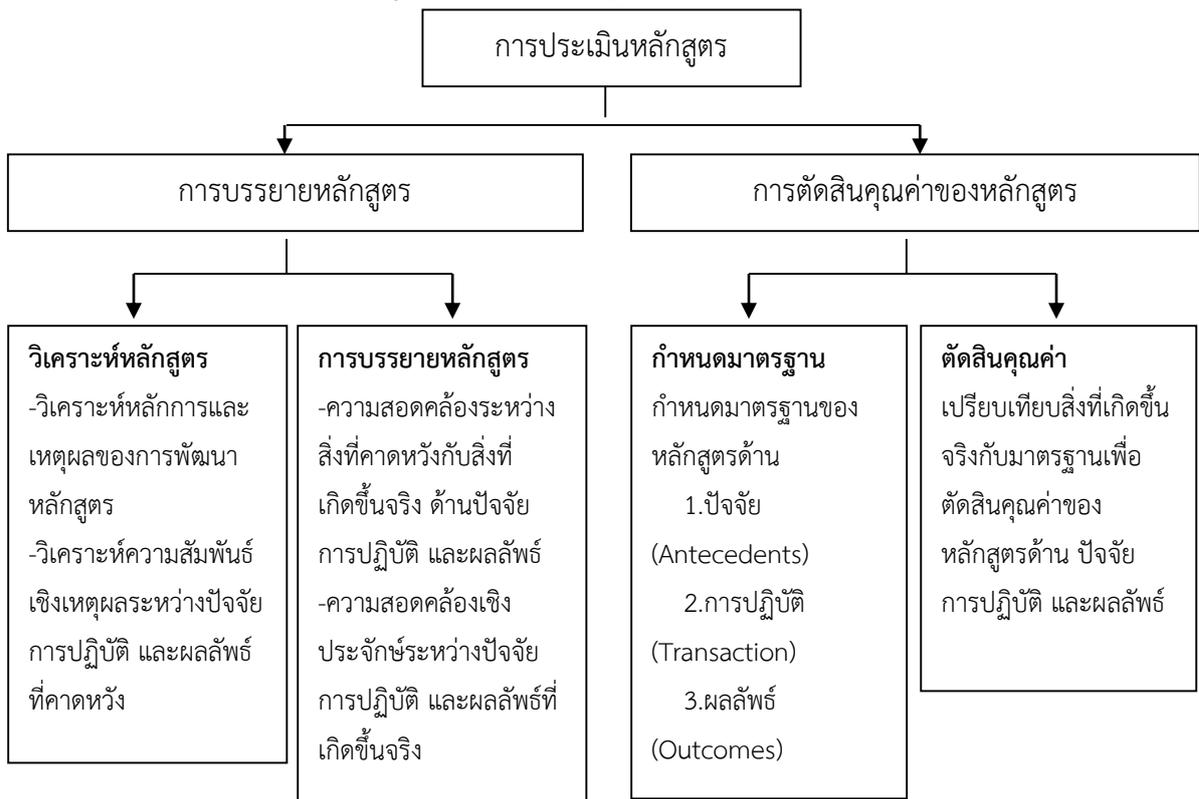
รูปแบบการประเมินแบบนี้เน้นการตัดสินคุณค่าตามเกณฑ์หรือมาตรฐานเป็นหลักที่มาของเกณฑ์หรือมาตรฐานอาจกำหนดโดยผู้เชี่ยวชาญ หน่วยงาน หรือองค์กร วิชาชีพอันเป็นที่ยอมรับ ผู้นำแนวคิดการประเมินแบบนี้คนสำคัญได้แก่ Stake (1967 : 86) และ Provus (1971 : 18) ได้เสนอแนวทางการประเมินเป็น 2 ส่วน ได้แก่

ส่วนแรก การบรรยายหลักสูตร (Description Matrix) ซึ่งประกอบด้วย

- 1) การวิเคราะห์หลักสูตร
- 2) การบรรยายการใช้หลักสูตรด้านปัจจัย (Antecedents) การปฏิบัติ (Transactions) และผลลัพธ์ (Outcomes)

ส่วนที่สอง การตัดสินคุณค่าของหลักสูตร (Judgment Matrix) ซึ่งประกอบด้วย

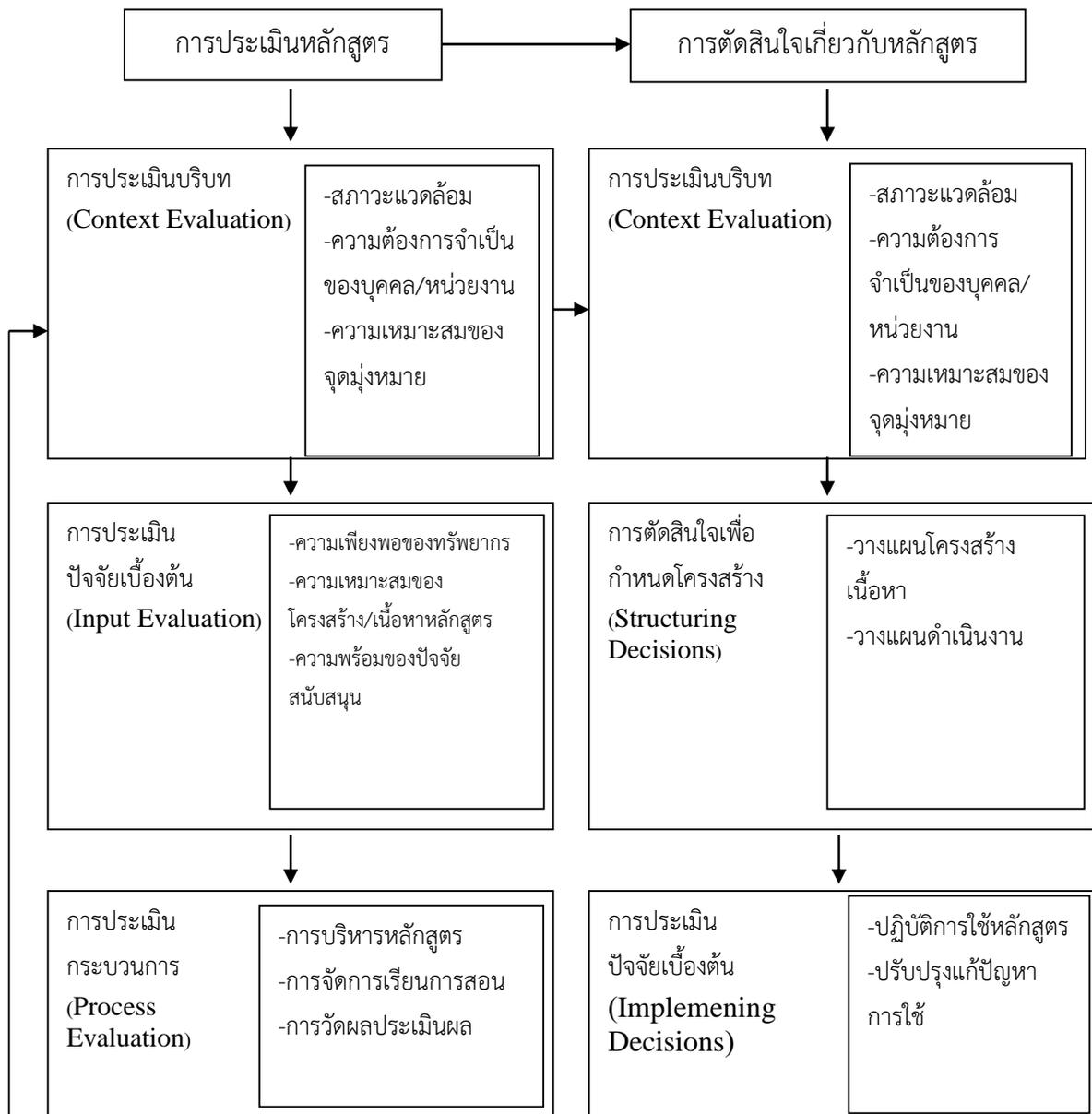
- 1) การกำหนดมาตรฐานของหลักสูตร
- 2) การตัดสินคุณค่าของหลักสูตรด้านปัจจัยการปฏิบัติ และผลลัพธ์ ดังในภาพที่ 2

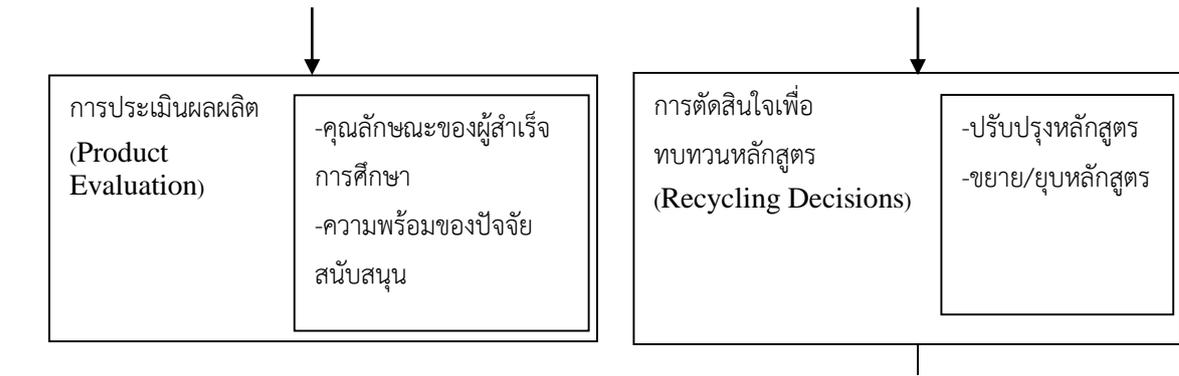

ภาพประกอบที่ 2 การประยุกต์โมเดลการประเมินของ Stake สำหรับใช้ประเมินหลักสูตร

3) รูปแบบการประเมินที่ยึดความต้องการตัดสินใจเป็นหลัก (Decision-Based Model) รูปแบบการประเมินแนวนี้ต้องการเสนอสารสนเทศเพื่อช่วยผู้บริหารในการตัดสินใจเลือกทางเลือกต่าง ๆ ได้อย่างเหมาะสม โดยเน้นความต้องการให้สารสนเทศของผู้บริหาร เป็นหลักในการประเมิน ผู้นำแนวคิดการประเมินแนวนี้คนสำคัญ ได้แก่ Cronbach (1963 : 117), Alkin (1969 : 63) และ Stufflebeam (1971 : 23)

Stufflebeam, D. L. et al. (1971 : 58) ได้เสนอโมเดล CIPP สำหรับการประเมินบริบท (Context) ปัจจัยเบื้องต้น (Input) กระบวนการ (Process) และผลผลิต (Product) ของหลักสูตรเพื่อช่วยผู้บริหารหลักสูตรในการตัดสินใจเกี่ยวกับการวางแผนหลักสูตร (Planning Decision) การกำหนดโครงสร้างของหลักสูตร (Structuring decisions) การนำหลักสูตรไปใช้จริง (Implementing decisions) และการตัดสินใจเกี่ยวกับการทบทวนหลักสูตร (Recycling decisions) ดังในภาพที่ 3

ภาพประกอบที่ 3 การประยุกต์โมเดลการประเมินสำหรับใช้ประเมินหลักสูตร

ปัญหาในการประเมินหลักสูตร

1. ปัญหาด้านการวางแผนการประเมินหลักสูตร การประเมินหลักสูตรมักไม่มีการวางแผนล่วงหน้า ทำให้ขาดความละเอียดรอบคอบในการประเมินผล และไม่ครอบคลุมสิ่งที่ต้องการประเมิน
2. ปัญหาด้านเวลา การกำหนดเวลาไม่เหมาะสมการประเมินหลักสูตร ไม่เสร็จตามเวลาที่กำหนด ทำให้ได้ข้อมูลเนิ่นช้าไม่ทันต่อการนำมาปรับปรุงหลักสูตร
3. ปัญหาด้านความเชี่ยวชาญของคณะกรรมการประเมินหลักสูตร คณะกรรมการประเมินหลักสูตรไม่มีความรู้ความเข้าใจเรื่องหลักสูตรที่จะประเมิน หรือไม่มีความเชี่ยวชาญในการประเมินผล ทำให้ผลการประเมินที่ได้ไม่น่าเชื่อถือ ขาดความละเอียดรอบคอบ ซึ่งมีผลทำให้การแก้ไขปรับปรุงปัญหาของหลักสูตรไม่ตรงประเด็น
4. ปัญหาด้านความเที่ยงตรงของข้อมูล ข้อมูลที่ไม่ใช้ในการประเมินไม่เที่ยงตรงเนื่องจากผู้ประเมินมีความกลัวเกี่ยวกับผลการประเมิน จึงทำให้ไม่ได้เสนอข้อมูลตามสภาพความเป็นจริงหรือผู้ถูกประเมินกลัวว่าผลการประเมินออกมาไม่ดี จึงให้ข้อมูลที่ไม่ตรงกับสภาพความเป็นจริง
5. ปัญหาด้านวิธีการประเมิน การประเมินหลักสูตรส่วนมากมาจากการประเมินในเชิงปริมาณ ทำให้ได้ข้อค้นพบที่ผิวเผินไม่ลึกซึ้ง จึงควรมีการประเมินผลที่ใช้วิธีการประเมินเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพควบคู่กัน เพื่อให้ได้ผลสมบูรณ์และมองเห็นภาพที่ชัดเจนยิ่งขึ้น
6. ปัญหาด้านการประเมินหลักสูตรทั้งระบบ การประเมินหลักสูตรทั้งระบบมีการดำเนินงานน้อยมาก ส่วนมากมักจะประเมินผลเฉพาะด้าน เช่น ด้านผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในด้านวิชาการ (Academic Achievement) เป็นหลัก ทำให้ไม่ทราบสาเหตุที่แน่ชัด
7. ปัญหาด้านการประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง คณะกรรมการประเมินหลักสูตรหรือผู้ที่เกี่ยวข้องมักไม่ประเมินหลักสูตรอย่างต่อเนื่อง

8. ปัญหาด้านเกณฑ์การประเมิน เกณฑ์การประเมินหลักสูตรไม่ชัดเจน ทำให้ผลการประเมินไม่เป็นที่ยอมรับ และไม่ได้นำผลไปใช้ในการปรับปรุงหลักสูตรอย่างจริงจัง

สรุป

การประเมินหลักสูตรอาจถือได้ว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายของกระบวนการในการพัฒนาหลักสูตร เป็นขั้นตอนที่ชี้ให้เราได้ว่าหลักสูตรที่พัฒนาขึ้นมาเป็นรูปเล่มและนำไปใช้แล้วนั้น ประสบความสำเร็จมากน้อยเพียงใด มีข้อดี ข้อบกพร่องอะไรบ้างที่ต้องแก้ไขปรับปรุง การประเมินเป็นการพิจารณาคุณค่าของหลักสูตรโดยอาศัยวิธีการต่างๆในการประเมินเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นจริง นำมาวิเคราะห์และสรุป ชี้ให้เห็นข้อบกพร่องต่างๆ เพื่อนำไปเป็นข้อมูลในการพัฒนาหลักสูตรในโอกาสต่อไป

เพราะฉะนั้นจึงจำเป็นที่ผู้ประเมินต้องมีความเข้าใจอย่างแท้จริงในจุดมุ่งหมาย สิ่งที่จะประเมิน และวิธีการประเมิน ก่อนที่จะลงมือปฏิบัติจริง เพราะจุดมุ่งหมายของการประเมินหลักสูตรมีอยู่หลายประการ สิ่งสมควรได้รับการประเมินก็ครอบคลุมหลายองค์ประกอบ รวมทั้งรูปแบบการประเมินก็มีอยู่หลายหลาก ผลจากการประเมินหลักสูตรนั้นย่อมมีคุณประโยชน์ทั้งต่อผู้บริหารและผู้ใช้หลักสูตรตลอดจนประสิทธิภาพของการศึกษา หากการประเมินกระทำอย่างเป็นระบบมีเป้าหมายและมีวิธีการที่ชัดเจนเป็นที่น่าเชื่อถือ เมื่อนำไปปรับปรุงแล้วย่อมให้หลักประกันว่าหลักสูตรมีคุณภาพดี ดังนั้น กระบวนการจัดทำ การประเมินหลักสูตรจึงเป็นกระบวนการและขั้นตอนสำคัญที่ต้องกระทำอย่างรอบคอบในการศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลที่ถูกต้อง วิธีการและขั้นตอนในการประเมินจะต้องได้รับความร่วมมือร่วมใจจากผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่าย จึงทำให้ได้ผลประเมินที่ถูกต้องเที่ยงตรงเป็นจริง และมีประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรโดยแท้

เอกสารอ้างอิง

- চারঙ্গ বসু. (2542). *ทฤษฎีหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: ธนัชการพิมพ์.
- พันธ์ศักดิ์ พลสารมัย. (2549). *การศึกษาแนวโน้มเพื่อการวิจัยและพัฒนาการศึกษาการศึกษาสำหรับอนาคต: รายงานการวิจัย*. กรุงเทพมหานคร: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ.
- มาเรียม นิลพันธุ์. (2543). *การสังเคราะห์งานวิจัยทางด้านหลักสูตร*. นครปฐม: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- วิชัย วงษ์ใหญ่. (2537). *กระบวนการพัฒนาหลักสูตรและการสอน: ภาคปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร: อาร์ แอนด์ พรินท์.
- สงบ ลักษณะ. (2542). *ปฏิรูปหลักสูตร: ที่สอดคล้องกับร่างพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ*. กรุงเทพมหานคร: กระทรวงศึกษาธิการ.
- สังต์ อุทรานันท์. (2532). *พื้นฐานและหลักการพัฒนาหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: เซนเตอร์พับลิเคชั่น.
- สันต์ ธรรมบำรุง. (2537). *หลักสูตรและการบริหารหลักสูตร*. กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์นรสิงห์.

- สำนักมาตรฐานและประเมินผลอุดมศึกษา สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2558). *คู่มือการประกันคุณภาพการศึกษาภายในระดับอุดมศึกษา ฉบับปีการศึกษา 2557*. นนทบุรี: ภาพพิมพ์.
- สุนีย์ ภู่งพันธ์. (2546). *แนวคิดพื้นฐานการสร้างและการพัฒนาหลักสูตรยุคปฏิรูปการศึกษาไทย*. เชียงใหม่: The Knowledge Centre.
- สมิทร คุณานุกร. (2533). *หลักสูตรและการสอน*. กรุงเทพมหานคร: ชวนพิมพ์.
- เสนีย์ พิทักษ์อรณพ. (2524). *การประเมินโครงการ*. สารพัฒนาหลักสูตร.
- อรสา ปราชญ์นคร. (2533). *หลักสูตรและแบบเรียนมัธยมศึกษา*. กรุงเทพมหานคร: ไทยวัฒนาพานิช.
- Cronbach. L. J.. (1963). *Educational Psychology*. New York: Harcourt Brace And World. Inc.
- Daniel Levin. (2001). *Relate & Report The R&R Cookbook 2*. United States of America: Liveware Publishing Inc.. and Daniel Levin.
- Good Carter. (1973). *Dictionary of Education*. Education. Edited by Carter V. Good New York: Magraw – Hill book Company.Inc.
- Stufflebeam. D. L.. Foley. W. J.. Gephart. W. J.. Guba. E. G.. Hammond. R. L.. Merriman. H. O.. & Provus. M. M.. (1971). *Educational evaluation and decision making*. Itasca. IL: Peacock.
- Taba and Hilda.(1962). *Curriculum Development: Theory and Practice*. New York: Harcourt Brace and World.
- Tyler. Ralph W.. (1950). *Basic Principles of curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago press.
- Tyler. Ralph W.. (1971). *Basic Principles Curriculum and Instruction*. Chicago: The University of Chicago Press.

Training Students' Sight-Reading Skill for Piano Teaching in Colleges Under Multicultural Background in China

Na Jia and Panya Roongruang

Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Sight reading skill refers to how well a student's skill to read a new music score in the process of playing piano. This is also the most basic skill of piano performance, which is one of the focuses of music education. Teachers should pay attention to improving students' hand-eye collaborative skills while teaching piano and complete their understanding of piano music education content under the multicultural background. This paper analyzes the educational content of piano sight-reading skill training in the art Center of Shenzhen University of Technology and explores its teaching mode in a multicultural background. We find an efficient way to strengthen the piano sight-reading teaching method in the future, to hear and distinguish slow playing teaching, and adjust the curriculum adjustment. To complete the reform of piano classroom teaching in colleges and universities, improve students' piano playing skills and realize the highlight of aesthetic education value.

Keywords: Sight-Reading Skill, Piano Teaching, Under Multicultural Background

Introduction

Piano training is an important content of music teaching and basic skill to practice music learning. There are many occasions to cultivate this kind of skill. Under the multicultural background, the educational practice of sight-reading skills should also start with teaching the music curriculum and its educational function. To understand the aesthetic education value contained in the multicultural environment and the cultural and educational characteristics of piano teaching, integrate the reform of piano teaching curriculum in colleges and universities to improve students' visual playing skills. Promote the integration of aesthetic education and subject content construction in colleges and universities (Ma, 2020:1).

Sight-reading is one of the needed skills for applying for a job, according to the application needs of collaborative piano. It requires skills for project-based design, and train students' ability to arrange accompaniment of different types of songs and collaborate with the other musicians as well as their ability to play and sing songs through task driven and teaching methods such as analysis, practice, display, and mutual evaluation.

* Received: October 1, 2022; Revised: October 12, 2022; Accepted: October 16, 2022

The urgency of sight-reading skills training in colleges and universities

1) For aesthetic education in universities

From the perspective of history, the course of aesthetic education in China can be seen as inheriting the concept of education and development and the excellent culture of China. At the beginning of the 20th century, Wang Guowei and CAI Yuanpei poured aesthetic education thoughts into China from the West. Later, Liang Qichao and Zhu Guangqian analyzed aesthetic education theories, which also became the ideological source of aesthetic education theory practice in universities. In the implementation of aesthetic education, Chinese aesthetic education has a long tradition, which is also a new cultural content permeated from the idea of enlightenment. In the construction of a great Chinese dream today, it is necessary for a great country to carry forward traditional culture and enhance aesthetic education practice. In 2018, The State Council issued the Guidance Document on Aesthetic Education, which made a breakthrough in promoting the development of aesthetic education. It is stipulated that the aesthetic education construction will achieve breakthrough development by 2022, and a modern school aesthetic education system with Chinese characteristics will be built by 2035. According to the guarantee of The construction of Aesthetic education in China, it is introduced by the multi-cultural background teaching under the circumstance of showing the posture of a big country to realize the outburst of students' thinking. From the perspective of piano music, folk music and piano music integrate Chinese culture and develop, forming a distinctive modern Chinese piano culture. For example, in the famous piano work autumn Moon over the Flat Lake, people can feel piano music's ideological and aesthetic nature. The work also integrates the unique charm of traditional Chinese aesthetics, vividly showing the fresh and elegant melody of piano solo music, showing the color of its music. In revealing the unique culture and poetry of the ancients, the core should run through the unique extension structure to achieve an effective connection from inheritance to transformation. As shown in Figure 1, it is part of the composition of Autumn Moon over The Flat Lake, which has the characteristics of national music in the process of music creation. It can be seen that aesthetic education in colleges and universities takes piano teaching as its practice breakthrough, which is conducive to the innovative aesthetic education class and completes the practical exploration of the development of education teaching in colleges and universities.

Figure1, Excerpts from Autumn Moon over A Flat Lake

2) The importance of piano visual skills training

Many piano students did not receive comprehensive and systematic training at an early age, and the flexibility of their fingers, wrists and other joints is finalized. The teaching hours of piano courses in colleges and universities are limited, so how to teach students in the limited teaching time and improve their piano skills is also very important. From the perspective of the current planning and development of piano talent training in the art Center of Shenzhen University of Technology, it focuses on the output and training of piano talents. Focus on developing piano practice courses and training students' practice skills. However, in teaching, some students' sight-reading skills are limited. When getting a music score, it is easy to form the habit of being bound by watching and playing one sentence (Wei, 2019: 107).

Along with the progress of playing music, such a habit is bound to affect the integrity and fluency of piano performance, and it is not easy to show the overall effect of music. This lack of skills affects the speed of learning new music, and students' piano practice skills will gradually decline. Under such a background, the integration of aesthetic education practice in piano colleges and universities helps students understand the training content of piano visual playing skills in building comprehensive applied courses. Experience aesthetic education comprehensive practice elements, and improve students' aesthetic education skills.

Basic skills of sight reading in piano teaching under multicultural background

1) Skills to read music

The cultivation of piano playing skills should start from reading music. In order to improve the standard, in the process of reading music, the characteristics of the high and low lines of each staff should be recognized first. At the same time, for the score line status of recognition, students usually use the staff fixed memory method for this time. For the staff in the memory, this does not need to pay attention to the students. In addition, students can also practice spelling. The performance rhythm of the score has a treble and bass clef, as is generally the case with the bass clef for the left hand and the treble clef for the right hand. Students should carefully identify the general situation of music as the basis of their training. At the same time, according to the characteristics of music rhythm analysis. The expression of the key is the expression of some spectrum, to be skilled in different musical features. Under the condition of recognizing its syllable characteristics, the key sign is re-identified and analyzed. According to the performance content, to do certain discrimination (Yin, 2020:1).

2) Blind missile skills

Blind playing refers to placing the fingers on the piano keys and quickly finding the position of the keys after the eyes see the score. Then according to the performance characteristics of the keys to cooperate with it, which is a prerequisite to realize the cultivation of visual playing skills. In blind playing, students need to use both hands and brains to accurately understand the syllables and keys of the keyboard accurately. Find a reasonable distance between the keyboards, and feel the Angle at which each piece is touched. In repeated training, it is possible to see the syllables without the eyes. After playing a tone, quickly find the next corresponding tone. Also, pay attention to the shifting position between fingers, which helps to establish the relationship between sounds. After a long period of training to make accurate piano playing.

Countermeasures for cultivating students' sight-reading skills in piano teaching in colleges and universities under multicultural background

1) "listening to the music you are playing ", focusing on the application of auditory skills

Music is the art of audio and is a medium to convey emotion through sound. In the process of piano performance, the auditory skills training of players is very important. Players should feel the distinguishing characteristics of different temperaments in their hearts based on the piano teaching content in colleges and universities in multicultural backgrounds. Whether the performer can correctly identify whether the influence of his performance is correct and perfect, and then touch the key position with his finger to adjust it. Correcting the wrong sound is the key to its smooth performance. The player's hearing needs to be in close coordination with the brain in order to be able to play correctly. Auditory perception should follow the brain's perception of each sound, correctly judge it, and then use the repeated training of the fingers to manipulate it.

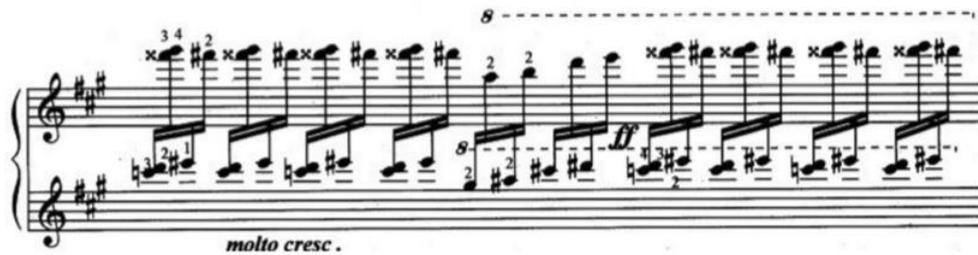

Figure 2, Excerpt from Birds Pay Homage to the Phoenix

In Birds Paying Homage to the Phoenix, figure 2, the performance of birds paying homage to the Phoenix integrates the performance of some national instruments. Timbre techniques Compose music in sections 18 and 19, imitating the playing mode of Yangqin with array accompaniment and imitating the Hua Zi sound of Gaohu with grace notes, preserving the national characteristics of traditional music and expressing the hidden emotions. For performers, western piano music to simulate folk music challenges performance skills and the inheritance of national culture. The dynamic scene of birds paying homage to the Phoenix is presented in the performance process. At the same time, the traditional tone of Suona music is retained and integrated into a new aesthetic element. As for the application of auditory skills, students can first carry out hand and brain memory control based on the training of this piece of music. Repeatedly listen to understand the song "birds pay homage to the Phoenix" timbre low characteristics of high pitch. After hearing proficiency, the grace note, music note, and finger tone were analyzed according to the performance characteristics of music notation. To realize the sequence of small notes and eventually form a complete piece of music. At this time, students' visual playing skills will also unconsciously improve in the process of "listening and arguing," completing the development of their music literacy (Zhang, 2016:1).

2) Well coordinate with hands and feet while playing

The eye is not outrageous, and it is an important standard of piano music performance. In order to enable the students to play the music, look for notes on the keyboard while reading the staff. In the process of one-by-one correspondence, although the accuracy of playing was achieved, the coherence of the melody was affected. Look at the speed of its playing. It cannot lift. The so-called eye is not ridiculous. That is, in the process of playing, do not look at a person with the eyes. When playing it, it should form a complete signal in the brain and reflect it on the keyboard. After seeing the score, a new consciousness is formed in the brain, which can understand the characteristics of the spectrum and form the corresponding motion control consciousness. Do both hands.

Figure 3, Excerpt from Mozart piano Sonata K311

For example, in the practice of Mozart's piano sonata K311, the core of hand-eye combination lies in the mastery of stressed syllables. For example, in Mozart's K311 piano sonata, the performance process also needs to control 16 notes, which is also the most characteristic of Mozart's performance. In the performance process, the performance mode will flow smoothly, with a natural state of mind. At the same time, it should analyze its smoothness, drill points according to rhythm, and take stress playing as its core. Stress playing is to express 16 notes through four different light tones. The accent mode requires 16 notes to be played the first time, with an accent mark on the first note. The second time is to add stress to the second note of the sixteenth note, which is the rule and is trained in the normal extrinsic process of playing, which enables the trainer to understand the characteristics of the presentation of the music rhythm and also enables the player to have certain skills to play the desired song according to their thoughts. To achieve the formation of Mozart's style in the player's mind, and through performance to restore the author's creative ideas, show the sense of the reality of work performance. Analyze its rhythm characteristics, and feel other parts out of the corner of your eye according to the following performance links. Connect the played and unplayed parts in the series, and analyze the sense of rhythm according to the process of sight-playing practice. Keep the clarity of the brain and realize the aesthetic value of piano music performance in the process of gradual performance (Xia, 2017: 155-155).

3) "Step by step", the cultivation and application of slow playing

Slow play, which is used to develop the student's skills in piano playing, is undoubtedly the most effective way. The students in practice the music have more time to think. They will gradually observe the score, the master of music notation, fingers playing process, according to the playing skills, to grasp accurately, sight-reading performance such as accurate and effective, For the position of the keyboard, the rhythm characteristics of the performance requirements and the status of its playing rules, well done, understanding is also in the process of playing, forming students' self-thinking. According to the characteristics of ramble playing, students' music appreciation, auditory perception, and self-association should be integrated into the analysis. The performance's timbre characteristics, music status, and aesthetic development characteristics should be analyzed in gradual integration. This is an important way to realize the value of music aesthetic education, which should run through the teaching of piano courses in colleges and universities. Grasp the context and construct the ecological pattern of its performance content. Perfect aesthetic education thought, pay attention to gradually constructing students' visual playing skills.

Figure 4, Excerpt from sonata of Beethoven “the passionate”

For example, when teaching the first movement of "Passionate Sonata," in the performance process of this piece of music, Austrian pianist Nabel was deeply powerful and passionate about its performance. He paid attention to the color change of musical harmony, making the timbre more rhythmical. For students' practice process, it is necessary to recognize the characteristics of the rhythm in the process of repeated slow playing. According to the visual training program, the previous piece and the abdominal part show a series of coordination, which is also the core point of the composition of this piece. The first two beats are subordinate chords in D major, and the last two are dominant chords. The second measure is the tonic chord, the progression of the subordinate, dominant (S -- D -- T) chord like this, which is the core of the construction of the termination structure. In the process of realizing the rhythm of music, it can give people a sense of ease and let people feel the charm of mastering the rhythm of the music. The role of tonality is indisputable. The right hand by the tone of the special music relief effect, to the main melody, gives a sense of termination, let a person aftertaste endless, and the rhythm of the whole music is also very prominent in the process of music performance, you can feel the piano sonata relaxed pleasure and comfortable feeling. It is precisely because of such a sense of freedom that the composer, in the process of music, creates piano music as the core so that the audience is under the stage by the baptism of a piano sonata. The majority of musicians deeply love such a sonata, not only because of its sense of humor and advanced sense but also because of the reverse creation technique in the whole layout of "Enthusiastic Sonata," which makes the transition of musical tension by reversing the creation characteristics, as shown in figure 4. Through such training practice, students' sense of rhythm is formed to ensure the coordination of music performance (Cui, 2017:22).

Conclusion

It is inevitable to integrate aesthetic education into piano teaching. Piano from its artistic attributes; In terms of artistic characteristics and forms, it has become a basic musical instrument for music course teaching in colleges and universities. In the piano classroom teaching process, improve students' visual reading skills. Under the cultivation of the aesthetic education concept, we pay attention to curriculum adjustment, rhythm training, and music recognition. In building the new college music classroom, the development of its piano education value should be completed so that the piano teaching is full of the aesthetic education value of the new era and gradually improve the students' comprehensive piano skills.

References

- Cui, L. (2017). Cultivation of Students' Visual Reading Skills in Piano Teaching in Colleges and Universities. *Chizi*, 22.
- Ma, S. (2020). Research on Piano Teaching in Colleges and Universities under Multicultural Background -- Review of Piano Teaching and Practice Research. *News junkie* (5),1.
- Wei, D. (2019). Study on the Cultivation of students' visual reading skills in piano teaching in colleges and universities. *Sound of the Yellow River*, 107.
- Xia, X. (2017). Research on Measures to cultivate Students' Visual Reading Skills in Piano Teaching in Colleges and Universities. *Northern Music*, 37,155-155.
- Yin, X. (2020). Innovative Countermeasures for the cultivation of visual reading skills in piano education in colleges and universities. *Shenhua: Below*, 3,1.
- Zhang, X. (2016). Research on the Reform of Piano Teaching in Colleges and Universities under the Background of Multi-Culture. *Voice of the Yellow River*.

The inheritance of national music culture in Chinese university education

Li Zhan and Sakchai Hirunrux

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The inheritance of national music culture is an important issue in developing contemporary music culture. The academic community has also done a lot of work and research on it. In China's university education, the importance of national music culture has been mentioned repeatedly, but it is still lacking. From the perspective of higher music education, this article expounds on this issue from three aspects: the significance, ideas, and methods of the inheritance of national music culture, and reform suggestions, and emphasizes the inheritance of national music culture in universities in a more reasonable way.

Keywords: inheritance of national music culture, Chinese university education, China

Introduction

National music is a treasure in the treasure house of our national culture, and it is one of the spiritual motivations for the continued development of the Chinese nation. As an important field of national music culture inheritance, school education must seek a new position in today's multicultural world of music education. In order to coordinate with the development trend of music education in the world, we should establish the concept of taking national music education as the foundation, deepen the reform of school music teaching, and carry out a series of reforms in education ideas, teaching contents, teaching forms, and educational, ecological environment, to truly achieve a certain degree of "return" and "unity" between Chinese national music culture and human music culture.

Music has always been regarded as one of the most valuable cultural treasures by all ethnic groups. In a sense, music is the lifeblood of a nation's emotions. It not only records a nation's groans, pain, and joy but also places a cultural sentiment on it. The emotions and spirits it covers are often the soul and thoughts of the nation and the birthplace of the nation's wisdom. It can be said that national music is the most beautiful, full of complete human connotation, rich in life, and the national personality image of the music culture category, which to a large extent, represents the spiritual state of a nation. If national culture is the symbol of national nature, dignity, and will, then national music culture is the perfect musical expression of national nature. Through the music of a nation, we can feel that nation's culture and then understand it; On the contrary, only through a national culture can we truly experience national music and understand it as a whole (Zhang, 2008: 95-97.).

Today's society is a knowledge economy era with spiritual culture as the first resource, which attaches great importance to the comprehensive development of human health and creativity. National cultural characteristics and multiple cultural concepts are inexhaustible sources of individual and social creativity development. Therefore, respecting, protecting, and inheriting the national culture, paying attention to the development of their cultural

* Received: October 12, 2022; Revised: October 27, 2022; Accepted: November 3, 2022

characteristics, and seeking cultural resources have become the basic national policies for people of all nationalities to seek and promote development. In this context, national music has been promoted to the height of being an important cultural resource and has gained due respect. Because the exchange and inheritance of national music culture differ from nature's inheritance and evolution, its characteristics, such as aesthetic taste, music form, and values, cannot be preserved and transmitted through biological inheritance. Therefore, it is mainly through the unique genetic mechanism of human beings - education, that national music culture can be continued and updated.

The Significance of Inheriting Ethnic Music Culture in College Education

As the core part of recent educational activities, school education is an important symbol of the development of a country and its national music culture. It is not only the support of national music culture but also the most important inheritance field of contemporary national music culture. For more than a century, the Chinese music culture, affected by the concept of industrial civilization, has lost its resistance from the beginning and lingered in the huge shadow of Western civilization for a long time. "Learning music, taking western values as the standard, and transforming and reconstructing Chinese music has become the main theme of social culture." This led to the gradual demise of Chinese music culture and the national character of music subjects, the confusion of national music evaluation values, and the weakening of national self-confidence to some extent. Some say that when western music entered our modern education system and occupied a dominant position, our young people's perception of national music deteriorated or even disappeared. In order to change the subsidiary status of national music in China's music education and make national music systematically inherited within its own culture, we should awaken people's "local music culture consciousness," actively seek countermeasures, strengthen the vitality of current school's national music education, and make national music culture better inherited (Wang, 1996:1).

Ideas and Methods of Inheriting Ethnic Music Culture in College Education

1) Deepening the teaching reform in normal universities

As a "machine tool" for training school education teachers, teachers' colleges and universities are important carriers for the inheritance of national music culture. They should take national music education as their responsibility and carry forward national culture as their bounden duty. As future music teachers, the students they train are "active texts" of national music. They not only need to have correct national cultural concepts and good national music literacy but also have rich teaching abilities. However, from the current situation of various types of music education in normal universities across the country that train teachers, the European music system centered on "Germany and Austria" is still adopted. Although the value orientation of "emphasizing the west over the middle" and "focusing on the west over the middle" has improved in recent years, the basic situation has not been substantially reversed. Therefore, the existing music education in normal universities has become the bottleneck that restricts the position of national music in national education. Suppose we want to fundamentally change the current situation of Chinese music education based on the different cultural education models only by establishing the fundamental position of national music culture in the music curriculum and building a school music education system project based on national music. Can national music be revitalized in the new century?

2) Establishment of Chinese Music Theory System

China's national music has inherent creative methods, musical concepts, morphological characteristics, and forms of expression. It has formed its inherent system in aesthetics, history, morphology, etc. For a long time, there has been an objective phenomenon of "emphasizing the west over the middle" and "emphasizing technology over technology," so the theoretical system of Chinese national music has not been established yet. At the moment of great changes in the development of world culture and human society history, in order to completely change the current situation of national music education in normal universities, we should take Chinese traditional language, aesthetics, philosophy, psychology, and sociology as its value orientation to form a set of Chinese music theory system that has the same integrity and independence as the western music system. The two cannot replace each other.

3) Focus on "Inheritance in Culture" and "Culture in Inheritance"

Culture is the essence of all social, spiritual, material, and technological values created by human beings to meet their own needs constantly. It mainly refers to "aspects of human spiritual activities and their products." As a part of the whole culture, music is an art form created by different individuals and groups of human beings to reflect their cultural values and characteristics. When talking about the connection between Chinese music and its culture, Mr. Liu Chenghua said: "The unique beauty of art is rooted in the culture that produces it. Culture is alive, and it is the root of infinite vitality and vitality. The most original power of music is culture and life. Only by deeply rooting the creation of art in its life impulse and perception can we create works that have an impact and shock on the life state of others. If we want to display music's inherent vitality fully, we must use the text. It is possible to transform the impact of this artistic originality. " The music in a specific culture contains the historical, social, cultural background, consciousness, form, and other aspects of its formation. Therefore, music can be best understood when placed in the social and cultural context and taken as a part of the culture. In the past teaching of national music, teachers and students paid more attention to the teaching paradigm of the surface layer of music skills. When dealing with the relationship between the technology and culture of music itself, they paid more attention to the former and ignored the latter. They did not focus on the excavation, understanding, and performance of the cultural foundation, cultural origin, cultural connotation, and cultural aesthetic psychology of music works. "Inheritance in culture" refers to the inheritance of national music in the context of culture. With the help of multiple perspectives of culture, analyze music images from all aspects of culture, explain music behavior, and attach importance to and care for music technology and culture as a whole; "Inheriting culture" means that in the teaching practice of national music. We should not only focus on the inheritance of the music itself but also pay attention to the excavation, interpretation, and teaching of the cultural connotation contained in the music, transcending all levels of skills and techniques and achieving the integration of national music cultural knowledge (Zhang, 2004: 101-115).

China has a very different musical and cultural tradition from the West, with unique artistic, aesthetic, and philosophical views. After thousands of years of process variation, its traditional art has already formed its unique artistic personality. For example, pay attention to the "charm" and "artistic conception" of works of art; Emphasize the "character" and "appearance" in artistic creation; Pay attention to the "unity" and "communication" between man and nature. In the teaching of national music, on the one hand, teachers should explain the national vocal music, instrumental music theory, and the connotation of works to students one by one as an important inheritance content and share the soul of music in Chinese culture. On the other hand, teachers should actively guide students to pay attention to their cultural

cultivation while mastering proficient performance and singing skills. Chinese culture and art have a long history and a vast array of fine works. Only by going deep into the essence of national culture and understanding the aesthetic consciousness and music thought of the era when music came into being can we accurately grasp the style and connotation of works and make personal artistic interpretations and performances. Through "inheritance in culture" and "inheritance in culture," students can establish a close relationship with their own national music culture. This precious spiritual resource will become an inexhaustible source of their future personality creativity.

4) Focus on the comparison of Chinese and Western music culture

Chinese and Western music expresses the sense of music in two different ways: mentality, behavior, and form. Chinese music attaches importance to emotion and life feelings in constructing music thoughts. It is not simply the carrier of the author's thoughts and feelings or the interpretation of the harmonious relationship between humans and society as a whole and between human and natural life. Western music emphasizes the preciseness and order of music logic in terms of aesthetic concepts, and Chinese music emphasizes virtuality. In the contradictory structure of "virtual" and "real", it emphasizes more on the mutual penetration and coordination with "real", while western music deliberately leaves the audience with credible associations and pursues the instant truth; In terms of value orientation and spiritual pursuit, Chinese music culture follows the concept of advocating nature "harmony between man and nature", while western music is "harmony between man and nature"; In the pursuit of structural sense, Chinese music emphasizes the unity factor in the structure, pursuing the repetition and reproduction of the music structure, while western music emphasizes the contrast factor in the structure, pursuing the dramatic conflict of music; In terms of music performance, Chinese music advocates improvised performance, so that music imagination can be romantic and uninhibited, pursuing the individuality of performance, while western music emphasizes the standardized training of various performance methods, advocates fully prepared instrumental performance, and advocates the second creation of loyalty to the original work.

Chinese and Western music expresses the sense of music in two different ways: mentality, behavior, and form. Chinese music attaches importance to emotion and life feelings in constructing music thoughts. It is not simply the carrier of the author's thoughts and feelings or the interpretation of the harmonious relationship between humans and society as a whole and between human and natural life. Western music emphasizes the preciseness and order of music logic in terms of aesthetic concepts, and Chinese music emphasizes virtuality. In the contradictory structure of "virtual" and "real", it emphasizes more on the mutual penetration and coordination with "real", while western music deliberately leaves the audience with credible associations and pursues the instant truth; In terms of value orientation and spiritual pursuit, Chinese music culture follows the concept of advocating nature "harmony between man and nature", while western music is "harmony between man and nature"; In the pursuit of structural sense, Chinese music emphasizes the unity factor in the structure, pursuing the repetition and reproduction of the music structure, while western music emphasizes the contrast factor in the structure, pursuing the dramatic conflict of music; In terms of music performance, Chinese music advocates improvised performance, so that music imagination can be romantic and uninhibited, pursuing the individuality of performance, while western music emphasizes the standardized training of various performance methods, advocates fully prepared instrumental performance, and advocates the second creation of loyalty to the original work.

5) Enrich teaching forms and create a rich ecological environment for ethnic music education

Education cannot be separated from the ecological environment of education. The so-called ecological environment of education is a multi-dimensional space and multi-environmental system that takes education as the center and plays a restrictive and regulatory role in education's emergence, existence, and development. In order to let every student immerse in the native language environment of national music and absorb excellent national music culture with an open mind, we should enrich the teaching forms in school music education and create a rich ecological environment for students in national music education (Zhang, 2010: 99-104).

First, please let the "original" folk music return to the campus. Nowadays, most of the folk music we see and hear has been processed and whitewashed by "musicians," It has lost the inherent fresh and simple "natural temperament" contained in many folk musics. Mr. Huang Xiangpeng once pointed out that "depending on the teaching in the college, we must be vigilant. In the new inheritance relationship, whether there has been a crisis of discarding the origin." When pure folk music is increasingly lost or unable to find a place to live, it is very meaningful to invite folk music with a strong local flavor to return to campus. For example, folk musicians and artists are often invited to perform live for school students, so students can directly face the tradition, understand it and feel it. This attempt to invite "original" folk music back to campus has created a good social atmosphere to respect and support folk artists and increased our confidence in building a "blood" relationship with traditional culture.

Secondly, regularly carry out various kinds of folk custom activities and activities related to music and art. The development of human beings results from interdependence and communication between people. The value of music education also needs to be realized through artistic behavior - music practice. In the teaching of national music in schools, students should be encouraged to go out of school, face society, go deep into folk music associations, feel the rich resources of national music in the big classroom of national music culture, and experience the excellent national music that lives among the people.

Thirdly, we should use high-tech audio-visual means to endow national music with multimedia and multi-perspective features and narrow the distance between traditional and modern aesthetics. In order to make national music more popular, carry forward, and develop, it is not enough to only emphasize its root and nature but also fully consider the social psychological background of today's music culture aesthetics. Social psychology is the spiritual focus of an era, which reflects the common trend and orientation of people in this era in many social factors such as art, morality, philosophy, and religion. In today's era of advocating multiculturalism, cultural psychology and cultural structure present a diversified pattern. As an important part of the culture, the inheritance of national music culture should be combined with modern music elements so that national music not only retains its rich Chinese national music color but also has fashionable and popular world music style. This will not only fill the gap between traditional and modern but also narrow the distance between traditional aesthetics and modern aesthetics. Therefore, in the school's ethnic music education, we can inject visual elements that conform to the aesthetic habits of the times through modern teaching media and high-tech means such as sound, light, and dance beauty so that students can get perfect audio-visual enjoyment and stimulate their love of ethnic music (Chun, 2012: 107-112).

Over a hundred years, the collision and blending of Eastern and Western cultures have been a process from the outside to the inside, from the shallow to the deep, and constantly rediscovering oneself while constantly losing oneself. The Chinese national music education

in the 21st century must seek a new position in the multicultural world of music education. Only by thoroughly changing the drawbacks existing in the past school music education and deeply excavating the spiritual and cultural resources of national music can we truly achieve the "return" and "unity" of Chinese national music culture and human music culture to some extent.

Establish an education system that conforms to the cultural status quo

China's music education in the 21st century should establish a music education system that conforms to the current cultural situation based on combining Chinese and Western music. The conception and scheme of China's music education system should be gradually completed through continuous accumulation and revision over a long historical period. For example, the relationship between music education and music creation. The teaching materials of music education depend on the emergence of more excellent Chinese music works. The soul of traditional music lies in the tradition of music, not just in the form of music. The piano is a foreign musical instrument. Suppose the style connotation of Chinese traditional music is more reflected in the piano music works and is generally applied to music teaching. In that case, modern Chinese music education will be far better than the model of modern music education that draws lessons from western music education. There is no lack of examples of "both Chinese and military" in Chinese history. For another example, in the traditional Chinese music education model, there are many experiences worth learning, such as the experience of "Dasi Music" in cultivating people's overall cultural quality, the tradition of the "Yuefu" style collection system, the competitive mechanism of "Dale Belonging" music teaching, and the "National Music Institute" in adhering to high-quality teaching management, which are all the reference bases for us to think about how to position Chinese music education in the 21st century. To embody the national character in music education and establish the system of Chinese traditional music theory and music education system, we should first pay attention to the construction and practice of each link of music education itself (Wu & Chen, 2001: 67-71).

Taking a comprehensive view of the situation of Chinese traditional music teaching in the 20th century, the predecessors of the music industry in China have experienced two stages of learning from the European and American music education system and the Soviet music education system. They have not given up the research and teaching of Chinese traditional music playing skills and traditional music theory. They have made gradual development and progress, made certain achievements, and trained many talents. It has promoted the improvement of traditional music performance and theoretical academic level. However, due to the long-term reference or copying of the European music theory system and the objective existence of the monistic cultural concept of "emphasizing the west while ignoring the middle," the theoretical system of Chinese traditional music has not yet been established. Some of our misconceptions have resulted in misunderstandings about Chinese music. In order to correctly understand Chinese traditional music, we should objectively and calmly conduct a systematic and in-depth study of all aspects of Chinese national music in comparison with the music of all nations and countries in the world and strive to establish a theoretical system of Chinese national music. On this basis, we should establish a socialist music education system with Chinese characteristics. Introduce the cultural resources of national music into school education. There are two major branches of ethnic music and cultural resources. One is the birthplace of the existing ethnic folk music. The other is the achievements made by professional musicians in mining and sorting out ethnic music since the founding of the People's Republic of China 50 years ago, such as the achievements in the integration of Chinese ethnic music (He, 2004:1).

Then, how to embody nationality in school education? The author believes that we should start from the following three points:

1) Change ideas

In December 1992, the Sixth National Music Education Seminar jointly held by the Arts Committee of the State Education Commission and the Music Education Committee of the China Conservatory of Music put forward the issue of "music education with Chinese culture as the mother tongue." The proposal of "mother tongue music education" does not exclude the existing western music courses in music colleges and universities but requires constructing a Chinese traditional music course system independent of western music and the corresponding equal value status.

First of all, we should recognize national equality in ideology. In Chinese music education, it is necessary and objective to promote the existence of excellent traditional music and local music. In Chinese music education, we should encourage excellent traditional and local music to enter the classroom so that excellent traditional and local music can be combined with other excellent music works of our nation and other nations. Together, they become the spiritual food for the growth of young people. At the same time, we should use scientific traditional music theory to educate young students to understand Chinese traditional music from a correct point of view.

2) Reforming the curriculum

For the course construction and arrangement of traditional music in the professional music education of art colleges and universities, the first is the traditional music content of the common basic course, building the traditional music course system, taking Chinese music theory, Chinese music history, introduction to Chinese traditional music, selection of Chinese traditional music papers, folk music, and Chinese instrumental music performance as required courses, and focusing on cultivating people's musical thinking and mastering music style. Second, build traditional music courses for all majors. The existing traditional music learning in various majors is very uneven. For example, music major, except

In addition to some Chinese music history, national folk music, and Chinese music aesthetics (some colleges have been established), traditional music, including court music, literati music, religious music, and sacrificial music, should also be comprehensively taught and studied. The major of the composition should build a course of traditional Chinese composition techniques. The traditional music education for performance majors should focus on the mastery and application of music styles through the study of folk vocal music (including folk songs, operas, and Quyi) and folk instrumental music (including various representative types of musical instruments in China), to see whether students learning national instrumental music can specialize in one subject and be versatile. There should be a historical and developmental concept of "tradition." Tradition is a "social factor handed down from generation to generation with characteristics, such as culture, morality, ideology, system, etc.". It has relative stability and forms a certain model based on stable development. However, on the other hand, tradition is not immutable, and variability is also an important feature of it. The stability of tradition makes it continue, while the variability of tradition makes it develop to adapt to new situations and conditions. "Tradition is a river" comes from ancient times and rolls away towards the future, both ancient and young. As for the "tradition" of Chinese music, we should not only see its relative stability but also recognize its variability. We should not only see the ancient tradition and its musical morphological characteristics formed in

generations but also summarize and sublimate it in time so that both successful experiences and lessons of failure become our precious wealth.

3) Improve ecological environment

Since the 1980s, with the transformation of the social economy, traditional music has faced severe challenges. The change in some traditional modes of production and life has made the original folk music lose its foundation of existence. For example, using motor sailboats instead of wooden boats makes the boatman's chant, originally accompanied by pulling on the beach, no longer necessary. The independent replacement of arranged marriage by men and women has changed the social basis on which the crying marriage song depends. Therefore, for these musical genres and their works, or recognize the reality, let it die; Or rescue and preserve; Or change the way of life to make it break away from the original singing environment, move onto the stage and become a concert program.

Some traditional music forms, such as Xi'an Ancient Music, Fujian Southern Music, Beijing Opera, Kunqu Opera, etc., have a certain aesthetic, historical, and academic value. However, due to insufficient publicity, the masses do not have more opportunities to contact them, are unfamiliar with them, do not understand them, and do not have a basic appreciation of common sense, which requires us to improve their ecological environment. For example, we can popularize basic knowledge through various publicity means and enter our lives by restoring various meaningful folk activities. In the big class of folk culture and folk music, if there are several healthy and beneficial folk activities every year, it will be a very valuable wealth for ordinary intellectuals, professional musicians, and music educators.

Conclusion

A college education is the top priority of contemporary education, and the inheritance of national music culture also requires the young generation to make more effort. The renewal of the concept of music education is the precursor to the formation of a new music education model. It not only belongs to the music educators' thinking field but also needs the guidance of government policy decisions and media publicity. More importantly, it needs the consensus of the whole society. The importance of the inheritance of national music culture is highlighted in college education, which is an important part of the inheritance and development of music culture in China.

References

- Chun, Z. (2012). On the influence of digital technology on contemporary music production and consumption. *Chinese Musicology*, 107-112.
- He, X. (2004). Fit: The Value Fulcrum of TV Series Music: Music Analysis of TV Series "Years of Burning Passion". *Chinese Music*, (01).
- Wang, Y. (1996). The Significance of Music Education with Chinese Culture as the "Mother Tongue" and Its Prospects. *Music Studies*, (01).
- Wu, X., Chen, Y. (2001). "Mother tongue penetration" in Chinese piano music education: thought of by the "Chinese piano school". HUANG Zhong. *Journal of Wuhan Conservatory of Music*, (01), 67-71. doi:10.19706/j.cnki.cn42-1062/j.2001.01.034.
- Zhang, C. (2008). On the Music Education in Multi-cultural Background. *Journal of the Central University for Nationalities*. *Journal of the Central University for Nationalities* (01), 95-97. doi:10.15970/j.cnki.1005-8575.2008.01.006.

- Zhang, T. (2004). Music Education and Ethnic Music Inheritance of Higher Teachers: Investigation and Countermeasures on the Current Situation of Higher Education Teachers in Ethnic Music Teaching. *Chinese Musicology*, (01),101-115. doi:10.14113/j.cnki.cn11-1316/j.2004.01.015.
- Zhang, X. (2010). Multicultural Education and a Master in Music Teaching Reform. *Journal of Shaanxi Institute of Education* (04), 99-104. doi:CNKI:SUN:SHAA.0.2010-04-026.

The Applying Discovery Learning Theory in Music Education of China

Zhang Rui,

Nicha Pattananon and Satana Rojanatakul

Bangkokthonburi University, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

The music class with convergence discovery learning is a step-by-step process to find one correct or the best answer. A solution can be seen when a problem-solving method is applied. For the convergent discovery learning method to be used effectively, Musical knowledge accumulated in guided discovery learning is fundamentally required, and the learner's logical and voluntary. This article presented the applying discovery learning theory in music education in China. The contents included the background knowledge of discovery learning theory and how it can be applied in music education and the current research and study about using discovery learning theory in music education in China.

Keywords: applying discovery learning, music education, China

Introduction

Since the middle of the 20th century, music teaching courses have found that teaching methods have been fruitful in studying foreign learning theory and have defined a positive role in education and teaching. It is found that teaching methods have been applied in Chinese teaching practice, but only vocational music teaching is rarely explored. The use of discovery teaching in vocational music teaching is to enhance the internal motivation of learners and advocate the educators as the main body. Based on traditional teaching, the introduction of the discovery teaching method can not only enrich professional music teaching courses but also improve students' interest in learning so that they can improve their artistic skills, strengthen their musical awareness in the discovery and inquiry, and cultivate their independent, confident and tenacious inquiry character. Therefore, teachers should constantly explore teaching methods and skills to improve the quality of vocational music teaching.

Vocational music discovery teaching cultivates the educators' inquiry ability and "discovery" consciousness so that the music major students can form the ability to complete their work independently. Found that learning is people oriented. Teaching sides communicate and unify teaching materials, works and versions. Using the discovery teaching method can guide students to learn more actively, stimulate their interest in learning, and effectively transfer and internalize knowledge; Teachers have time to explore more optimized and efficient teaching methods and accurately use methods to solve new problems in teaching. Music teaching must follow the principle of art education through continuous exploration and positive innovation to cultivate excellent talents with independent working ability, sunshine, and confidence for society. In the information age, science and technology bring many conveniences to people's lives, and it is a tool for exploring new methods. We can cultivate modern professional music and art talents by following teaching principles, organically combining traditional teaching with discovery teaching, actively exploring other teaching

* Received: October 12, 2022; Revised: October 27, 2022; Accepted: November 3, 2022

methods, and enriching traditional teaching methods. Based on students' independent inquiry of knowledge, the discovery of teaching has become a new mode to assist traditional teaching. Integrate discovery teaching and other teaching modes with traditional teaching, effectively solve the dependence on mechanical thinking and learning and thinking in the traditional teaching process, take students' independent exploration of knowledge, knowledge transfer, and ability internalization as the focus, and the educated become the teaching center. In the professional music discovery teaching process, teachers and students participate in exploring the teaching activities, making the teaching activities more interesting (Wang, 2021: 60-63).

Discovery Learning Theory

The discovery method was advocated by Jerome S. Bruner (1960:43), a professor of psychology at Harvard University and a world-famous psychologist and educator. The theory is mainly in cognitive and developmental psychology. He absorbed the German "Gestalt" psychology and the theory of Piaget. In the critical inheritance of Dewey and his long-term research, he gradually formed the mode and theory of "Discovery learning."

The Discovery Learning Model integrates the following 5 principles (Pappas, 2021:online):

Principle 1: Problem Solving.

Instructors should guide and motivate learners to seek solutions by combining existing and newly acquired information and simplifying knowledge. This way, learners are the driving force behind learning, take an active role and establish broader applications for skills through activities that encourage risks, problem-solving and probing.

Principle 2: Learner Management.

Instructors should allow participants to work alone or with others and learn at their own pace. This flexibility makes learning the exact opposite of a static sequence of lessons and activities, relieves learners from unnecessary stress, and makes them feel they are learning.

Principle 3: Integrating and Connecting.

Instructors should teach learners how to combine prior knowledge with new and encourage them to connect to the real world. Familiar scenarios become the basis of new information, encouraging learners to extend their knowledge and invent something new.

Principle 4: Information Analysis and Interpretation.

Discovery learning is process-oriented, not content-oriented, based on the assumption that learning is not a mere set of facts. Learners learn to analyze and interpret the acquired information rather than memorize the correct answer.

Principle 5: Failure and Feedback.

Learning does not only occur when we find the correct answers. It also occurs through failure. Discovery learning does not focus on finding the right end result but on the new things we discover. Furthermore, it is the instructor's responsibility to provide feedback since, without it, learning is incomplete.

Traditional teaching mostly only pays attention to the value of knowledge, emphasizing that a person "learns" a certain amount of knowledge through school; modern teaching not only pays attention to the value of knowledge but also emphasizes the value of ability and methods, requiring students to "learn" knowledge through learning, that is, "learn to learn."

Bruner once stressed that the purpose of students studying in school is that "learning should not only take us somewhere but also make it easier for us to move on later. "Based on

this understanding, Bruner strongly advocates the discovery and learning method and pays attention to theoretical analysis.

The core of *discovery learning* is discovery. So, what is discovery? The so-called discovery generally refers to the processing and reorganizing of existing things and reconfiguring of various elements.

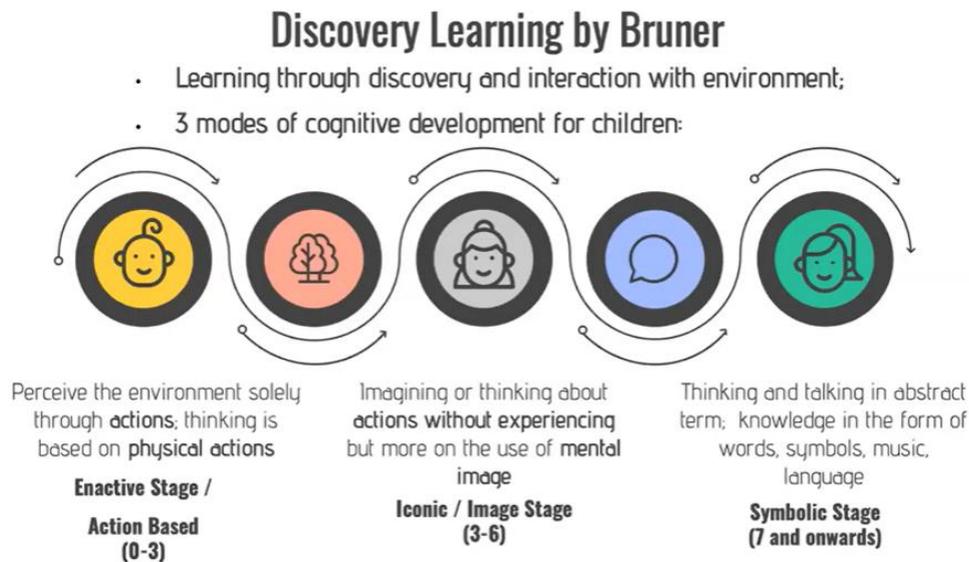

Figure 1, Discovery learning by Bruner (Koo, 2008:online)

1. Emphasize the inner motivation

In Bruner's view, making children's cognitive activities efficient is mostly about getting them out of direct control of the rewards and punishments given by their environment. Learning, such as parents and teachers who praise or fail, often leads to clues or hints about how to match people's expectations, even if such children learn well. They are not outstanding in transforming learning into a living thinking structure and are less able to analyze problems than children who do not seek high grades. Therefore, Bruner proposed the hypothesis that "to be able to achieve learning methods as a task of discovery rather than learning, and to achieve a child will have a tendency to reward his learning activities, more precisely, to develop their learning activities with discovery as a reward." The tendency of self-reward mentioned here is an intrinsic motivation for learning, and the stimulation of this motivation depends on children's discovery and learning (Bruner, 1966:6).

Bruner also believes that from the conclusion of cognitive process development research, behaviorism focuses on the drive weakening (retreat) learning model, contrary to many important phenomena of development. He advocates strengthening the discovery learning of internal motivation. He believes that when "competence or superior motivation reaches the level of controlling behavior, the role of strengthening external favors in cultivating behavior will gradually disappear."

2. Emphasize intuitive thinking

Bruner expounds on the characteristics of intuitive thinking through the comparative analysis of thinking and intuitive thinking. Bruner argues, "Analytical thinking is characterized further before one. The steps are obvious and can often be properly reported by the thinker to

others." When it comes to intuitive thinking, he believes that "intuitive thinking is very different from analytical thinking. It is not characterized by careful and prescribed steps forward", proposing that intuitive thinking "enables thinkers to leap forward, leap forward and take shortcuts."

According to Bruner, intuitive thinking is extremely important to scientific discovery activities. In scientific discovery, establishing assumptions or assumptions mainly depends on the role of intuitive thinking. If in other teaching methods, analytical thinking almost plays the only leading role in discovery and learning, analytical thinking and intuitive thinking are the two carriages driving together.

3. Emphasize the basic structure of learning

The role of teachers is to form a situation in which students can explore independently, not just to provide ready knowledge. The main purpose of learning is not to remember the teacher and the textbook but to learn the basic structure and establish the knowledge system of the discipline. As Bruner said, no matter what subject we choose to teach, to make the students understand the basic structure of the subject ".

In Bruner's book "The Educational Process," "the importance of structure" is a chapter it which makes it easy to see the position that "structure" occupies in Bruner's theory. The Discovery method is a learning method strongly advocated by Bruner. For Bruner, the implementation of the discovery method is based on learning the basic structure.

What is the basic structure of the discipline? First, Bruner believes that the basic concepts and principles are the most basic elements of the discipline structure; second, Bruner believes that the basic concepts and principles of the textbook are not separate but interconnected, so he proposes that "learning structure is learning how things are interrelated"; again, Bruner believes that "the knowledge of the basic concepts of an academic field includes not only mastering the general principles, but also developing learning and investigation, speculation and premonition, and the possibility of problem-solving independently." The implementation of the discovery method should be based on mastering the basic discipline structure; meanwhile, it is an effective method to master the discipline structure.

What is the significance of discovering the implementation of the learning method? In other words, what benefits can people gain from discovering this learning experience for themselves? It can be summarized as follows:

First, it is conducive to fully tapping the students' wisdom potential. Traditional teaching is often more important than teaching. Most students are in a passive acceptance position; students are more rote learning or mechanically applying and copying knowledge. Their thinking is in a passive, inhibitory state. In the discovery of learning, students can learn independently, explore knowledge, constantly activate their thinking, and fully mobilize and show the potential of wisdom.

Second, it is conducive to the memory of knowledge. Finding that learning emphasizes the basic knowledge structure of learning. By learning the basic structure of knowledge, it is easier for us to understand and grasp the knowledge as a whole better, helping the knowledge memory. As Bruner says, "the purpose of learning universal or basic principles is to ensure that the loss of memory is not all lost, and the legacy will enable us to reconceive things when we need them."

Third, it helps to cultivate students' abilities and creativity. A problem is a certain kind of problem that needs to be solved. Problem-solving refers to any activity conducted to achieve the specified goal, in which the cognitive representation of the existing experience and all aspects of the current situation is reorganized; this reorganization of knowledge can only be

gradually formed through a joyful analysis, exploration, and practice. In addition, the solution to problems is not a simple reorganization of the existing knowledge but depends more on personal creative insights, and this creativity cannot be owned overnight. It cannot be separated from a long-term exploration and discovery action.

Fourth, to find that the learning method is not the only way to learn knowledge. Although the discovery and acceptance methods have stimulated students' internal motivation and wisdom potential and cultivated creative advantages, the found method takes more time than the learning system. What is more, accepting the learning system knowledge, thinking vastness, and creativity is very important, and accepting learning can effectively expand classroom knowledge capacity. Any optimization method is not a single one; the best method can only be a method system with complementary effects. Discovery learning and acceptance learning must be organically combined in teaching (Bruner, 1971:5).

Characteristics of "*Discovery learning*"

1. Learning Process "*Discovery learning*" emphasizes the learning process, not the result of learning. The main purpose of teachers' teaching is to make students personally participate in the system construction of the knowledge they learn, think by themselves, and discover the knowledge by themselves. Bruner believes that only the knowledge the student finds is what belongs to himself. The purpose of teaching is not to require students to remember the content stated in teachers and textbooks but to cultivate students' ability to discover knowledge and their excellent intelligence. In this way, students are like getting the "key" to open the door to knowledge and can move forward independently.

2. Intuitive Thinking In the process of "*discovery and learning*," students "'intuitive thinking" (intuitive thinking) is very important to students' discovery activities. The so-called "intuitive thinking" is to ask the students not to use normal logical thinking in the learning process but to use the students' rich imagination to develop the students' thinking space and to acquire much knowledge. Bruner believes that "intuitive thinking" may not necessarily get the correct answer because "intuitive thinking" can fully mobilize students' positive mental activities. It may become a prelude to "*discovery and learning*," which is very helpful for students to discover and master knowledge.

3. Internal motivation: Students' inner motivation is key in promoting learning activities. Bruner attaches great importance to the influence of internal motivation on students' learning direction. He believes that in the process of learning, "*discovery learning*" can best stimulate students' curiosity (inquiry reflection), and students' curiosity is the prototype of their internal motivation. It is the primary form of students' internal motivation, and external motivation must also be transformed into internal motivation to work. He said: " Children's intellectual development is reflected in the restructuring and expansion of the internal cognitive structure. It is not a simple connection from stimulus to response, but a process of constantly forming and changing the cognitive structure in mind." Therefore, Bruner opposes the use of external, mandatory means to stimulate students' learning, advocating that teachers should build on teaching activities as far as possible to arouse students' interest in learning and fully mobilize students' learning enthusiasm to achieve good learning results.

4. Information Extraction. Human memory function is an essential condition in learning activities. Bruner makes a different view that many people regard "storage" (storage) as the main function of memory. He believes that the primary problem of human memory is not the

"storage" of information but the "extraction" of information (retrieval). The key to extraction is organization, knowing where the information is stored and how it can be extracted. He said: " The material that a person organizes according to his interests and cognitive structure is the most promising material to access freely in his memory.

Find the general steps of the learning method

- (1) Put forward and clarify the questions that interest students in
- (2) Make students experience some degree of uncertainty about the problem to stimulate the desire to explore
- (3) Provide various assumptions to solve the problem
- (4) Assist the students in collecting and organizing the information available for drawing conclusions
- (5) Organize the students to review the relevant materials and draw the due conclusions
- (6) Guide students to use analytical thinking to verify the conclusion and, finally, solve the problem

In short, in the whole process of solving the problem, teachers are required to provide materials to students so that students can personally find the due conclusions or rules so that students become the discoverer.

Discovery learning theory in music education

The discovery approach to learning and its adaptability to music education. Professional literature relating to the discovery approach was reviewed and summarized. Conclusions and implications for music education were drawn from these summaries. Examining educational trends' philosophical implications and learning's nature was also made. This examination was made to gather perspective on the need for evaluating and exploring educational approaches and methods that affect learning. It was concluded that no one method or approach could be accepted as the all-encompassing answer in music education. However, the discovery approach does hold great promise as another way of teaching music to the child in a creative manner. Through the discovery approach, the child can be allowed to experience personal success and expertise in the art of music. He can enjoy exploring and discovering the elements of music as learning evolves from his perspective and point of view (Song, 1999: 78-80).

Human thinking experience is important. In a music class to which convergence discovery learning is applied, the learner solves a given problem. All musical knowledge and information are collected to achieve higher-order application, analysis, and synthesis. Various cognitive functions are used. For example, the learner may change the structure of temporary tables, scales, or chords to different tones. It can also be applied to the composition of the instrument played after listening to a piece of music and the form of performance composed of this arrangement. It is necessary to be able to analyze the form of a piece of music and to have comprehensive thinking by integrating previous musical knowledge. should be the teacher presents a problem or question, watches the learner find the answer, and If so, the teacher can give feedback. When convergence discovery learning appears in the form of individual learning, learner-centered individual learning It is learning, and when it appears in group learning, it is learner-centered cooperative learning (Seung, 2009: 475-495).

Applying discovery learning theory in music education in China

Vocational music discovery teaching cultivates the educators' inquiry ability and "discovery" consciousness so that the music major students can form the ability to complete their work independently. Found that learning is people-oriented. Teaching sides communicate and unify teaching materials, works and versions. The discovery teaching method can guide students to learn more actively, stimulate their interest in learning, and effectively transfer and internalize knowledge. Teachers have time to explore more optimized and efficient teaching methods and accurately use them to solve new problems in teaching. Music teaching must follow the principle of art education through continuous exploration and positive innovation to cultivate excellent talents with independent working ability, sunshine, and confidence for society. In the information age, science and technology bring many conveniences to people's lives and are tools for exploring new methods. We can cultivate modern professional music and art talents by following teaching principles, organically combining traditional teaching with discovery teaching, actively exploring other teaching methods, and enriching traditional teaching methods. Based on students' independent inquiry of knowledge, the discovery of teaching has become a new mode to assist traditional teaching. Integrate discovery teaching and other teaching modes with traditional teaching, effectively solve the dependence on mechanical thinking and learning and thinking in the traditional teaching process, take students' independent exploration of knowledge, knowledge transfer, and ability internalization as the focus, and the educated become the teaching center. In the professional music discovery teaching process, teachers and students participate in exploring the teaching activities, making the teaching activities more interesting (Wang, 2021: 60-63).

The revelation of *Discover learning*. In 2020, the principle of interactive teaching was based on the discovery and learning method. In China's new teaching, it pays attention to emphasizing the composite interaction between teachers, students, and teaching materials. This interaction activates the classroom atmosphere and fully stimulates the student's interest in learning, mobilizes the students to give full play to their imagination, and form to participate in classroom teaching personally. The interactive teaching principle emphasizes that the interaction between students and students is the most critical. In music teaching, stimulating the interaction between students and students can close the feelings between students and make up for the deficiencies in personal learning. In the interaction process, learn from each other, and promote the student's all-around development. The interaction between teachers is also particularly important. Teachers play a key guiding role in the whole process of music teaching. Teachers can inspire each other, complement and discuss with each other through collectively preparing lessons and listening to each other to achieve the collision of wisdom to promote the formation of new theories, which is conducive to improving the quality of teaching content.

Music teaching is inseparable from aesthetics. Aesthetic teaching, that is, to recognize beauty, to discover the beauty, and to create beauty. The aesthetic principle is reflected everywhere in music learning. Through aesthetics, it can cultivate students' emotional experience, form character setting, and eventually become an all-round person.

Aesthetic penetration of music classroom. Through the aesthetic teaching aesthetic interest, improve the aesthetic ability. Improve the aesthetic quality, and edify the aesthetic sentiment. The principle of aesthetic education runs through music learning, optimizing the teaching content, and improving the teaching effect. With the development of society and the progress of science and technology, studying music has also brought much convenience. Due to the restriction of experimental conditions, we cannot return to nature in every class. However, teachers can make courseware through multimedia and lead students to achieve the

effect of understanding the course through rich courseware content and student role-playing. Teachers can guide students in teaching, make the content concrete, and visualize. By playing a role, students personally participate in teaching, experience the teaching content, and improve their learning ability (Zhi, 2002: 43-46.).

The principle of inquiry teaching, also known as the discovery method, is one of Bruner's discoveries and learning. Emphasize that students personally explore and improve students learning ability. The principle of inquiry teaching is the concept of "people-oriented" in modern education. Centering on students as the main body, giving full play to students 'inquiry ability, through analysis, we draw "concepts" and "conclusions," guide students to practice activities, and cultivate the active role of students' independent learning. The principle of inquiry teaching is an important means of quality education. Quality education is to cultivate students to develop in an all-around way. Teaching plays a key role in the moral, intellectual, physical, aesthetic, and labor inquiry. Through students' independent research, they find problems, solve problems, and draw conclusions. In this process, intellectual, aesthetic, and labor education are fully cultivated and, finally, form an all-around development of people (Zhang, 2019:265).

Conclusion

The musical ability still tends to be regarded as equivalent to a practical skill, and in the school setting, music. It can be seen that ability is perceived as a talent rather than intelligence. Intelligence is something that must be developed. However, the reality is that talent is perceived as good if it is present or not. But musical intelligence, Musical thinking ability and musical thinking function are unique human abilities that must be developed through school education. It is an independent domain that cannot be replaced by any other kind of intelligence, ability to think, or thinking function. It is a mental ability that must be developed through intellectual inquiry.

References

- Bruner, J. S. (1960) *The Process of Education*, Cambridge, Mass. Harvard University Press.
- Bruner, J. S. (1966). *Toward a Theory of Instruction*. Cambridge, Mass. Harvard University Press.
- Bruner, J. S. (1971) *The Relevance of Education*, New York: Norton
- Koo, A. C. (2008, November 24). *Behavioral and cognitive theories of learning - part 2*. YouTube. <https://www.youtube.com/watch?v=CPYxfj6eanU>.
- Pappas, C. (2021). *Instructional design models and theories: The discovery learning model*. eLearning Industry. <https://elearningindustry.com/discovery-learning-model#:~:text=Discovery%20Learning%20was%20introduced%20by,facts%2C%20correlations%20and%20new%20truths>.
- Seung, Y. (2009). Application of J. Bruner's Discovery Learning Method in Music Education and a Stage Model for Discovery Learning. *Journal of Research in Curriculum Instruction*, 13, 475-495.

- Song, C. (1999). found that the learning theory and college students' creative potential development, *Nantong Institute of Technology Journal*, 78-80.
- Wang, G. (2021). Bruner Discovery Teaching inquiry in vocational music teaching, *Art Education*, 60-63.
- Zhang, T. (2019). From the Bruner's discovery of learning method to see the reform of China's music teaching method, *literature and art teaching*, 265.
- Zhi, T. (2002). From discovery and teaching to research and based learning, *Education theory and practice*, 43-46.

The development of community music education in Shenyang city in China

Pan Yingxu,

Nicha Pattananon and Nopporn Dansakun

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

Community music education is the key to the community's cultural development. This article aims to present the development of community music education in Shenyang city, China. The contents including the development of Chinese community music education, Community music education courses in China, and Community music education courses in Shenyang city. Shenyang community college has trained many full-time teachers with high educational levels. In addition, in recent years, some college graduates have devoted themselves to local community teaching as the core force, which has played a huge role in promoting the development of community education in Shenyang. Of course, there are still many problems in the construction of teachers in Shenyang community education, such as the insufficient number of full-time teachers, uneven professional ability of teachers, some teachers' lack of understanding of community education and work attitude not serious, loose management of teachers.

Keywords: development of music education, community music education, Shenyang, China

Introduction

In China, community music education is mostly the study of community construction, community music education development, community music education problems, community music, studying the relationship between education and people's life, community music education curriculum building, and implementation of research is very little.

Community music course is to achieve the goal of community music education in the community environment to promote the overall development of community staff in music education experience and design. That is to say, any purposeful, meaningful, organized activities, measures, publicity, and even background music within the scope of community public space that can have an educational impact on the community are different ways of community music education. The total of such community music education methods is defined as community music courses. The sum of community music education methods -- community music course -- is a broad concept of music course, which is the extension of the existing concept of school music course in the scope of community music education. The audience of community music courses is the participants of community music activities, who have a wide range of age distribution, a wide range of occupational types, different degrees of education, a large difference in life and work experience, and different life experiences lead to a large difference in the perception of music education. Therefore, community music education courses are rich in content, without strict assessment standards and time requirements, highly entertaining, with low requirements on knowledge, skills, and appreciation. The primary purpose is to meet the physical and mental pleasure of community people and further promote people's demand for music aesthetics (Wang, 2020: 13-15+34)"Community music education

* Received: September 26, 2022; Revised: October 12, 2022; Accepted: October 16, 2022

in China has been developing gradually since 1978. Compared with western countries, the development process of community music education in China is shorter, so the model of community music education in China is always in the stage of exploration and research. Community music education is an important part of community culture, and it is a diversified educational form integrating various music education methods, educational contents, objects, organizational forms, and participants. Community music education is a diversified and all-around form of education. The objects and participants of education are not restricted by occupation, age, or educational background. Music education in the community is different from professional education in school. It combines general education and professional education, formal education, and informal education. It is an important way to promote the harmonious construction of society and improve people's spiritual and cultural level (Le & Yang, 2016: 110-112.).

Community music education is the key to community cultural development. In present China, community music education is mostly in the study of community construction, community music education development, community music education problems, community music, studied the relationship between education and people's life, community music education curriculum building and implementation of research is very little. Therefore, it is of great significance to investigate and study this topic.

The development of Chinese community music education

Compared with western countries, China's community music education started relatively late and is still in the bud. In the community, music education draws lessons from the experience of many western countries and continues to improve and develop, but there are also a series of problems. Firstly, the development of community music education in China is mainly driven by government support. The government promulgates a series of policies, formulates feasible working routes, and promotes the development of community music education. Second, the gradual improvement of urban infrastructure has provided convenience for developing community music education and community music activities, and people have more opportunities to participate in community activities. Third, people from all walks of life actively participate in community activities. For example, the local community residents and art lovers specializing in literature and artwork love community activities. The residents actively participate in community art activities, and community music culture can flourish (Zhu, 2018: 78-80).

In December 2008, the Academic Committee of Community Music Education was formally established in Beijing and later renamed the Community Music Education Center. The idea of this organization is to build a "bridge" between community and school music education. Amateur music lovers and professional musicians are closely linked together to create a harmonious music "home." In August 2010, the 29th World Music Education Conference was held in Beijing. Music educators and scholars from all over the world came to Beijing for in-depth academic exchanges. The conference was divided into two themes, the first was discussion, and seminars were established in Shanghai, Shenyang, and Changchun. The second is practice. A series of concerts and teaching observation classes were held. Music educators worldwide brought the latest lessons and research results from their communities (He, 2008: 124-131).

There are some problems in the development of Chinese community music education. First, community schools have a single function. Although community schools have been set up in communities in many cities in China, most of them are "universities for the elderly," whose main purpose is to improve the quality of life for the elderly. "Universities for the aged" also lack certain professionalism, usually mainly setting up some chess and card rooms, reading rooms can not provide sufficient and comprehensive teaching conditions, and there are no professional music teachers for teaching. Secondly, the audience is of one age. Community music education is open to all members of society, with participants from different professions and ages. However, in most cities in China, middle-aged and older people over 50 are the main participants in community music education, while teenagers have low participation in community music education. Third, the content and form of the course are single. Because community music education lacks professional teachers, and most music courses require professional skills, most community music activities have low technical difficulty, unprofessional performance, and more self-entertainment (Jiang, 2015:8).

Table1, Chinese and Western community music education

Organizational forms and characteristics of Chinese community music education	Organizational forms and characteristics of community music education in western countries
1. Under the government's leadership, community music education has been brought into the government's important work.	1.Community music education activities in western countries are diverse and rich in content.
2. Government-sponsored community schools at all levels carry out music education through curriculum development, professional development, project development, and other means to organize music education activities.	2. Many western countries develop community music education through government funding and legal guarantee. Governments of western countries invest a lot of money in supporting community music education.
3.Community music education led by the community is a form of music education mainly carried out by social groups.	3. Set up courses related to community music education in universities and systematically train community music, education teachers.
4.Community organizations and citizens jointly promote the model.	4.The scale of community music education is growing and developing fast.

Community music education courses in China

By understanding the concept of practical music education to music, value, and course, we can describe the community music course from the participants of the community music course activities, the cultural background of the participants, and the practice of the community music course workers. First, the development of community music course activities needs to adapt to participants' characteristics, including psychological and practical needs. Secondly, community music course activities must adjust to the cultural context in which participants are located and select music content that most community members are familiar with and love. On the other hand, different music styles are community music course content. Third, community

music course activities need participants' personal experience. Fourthly, community music course activities need to pay attention to the cultivation of community belonging (Lin, 2020: 143-144).

The concept of "community music course" was first proposed by referring to school classroom education, which retains the characteristics of traditional school discipline education, and promotes the physical and mental health of community personnel through organized and meaningful music education and guidance against the background of community cultural atmosphere and public space. In a broad sense, Community music course generally refers to all the publicity, organization, and activities that can have an educational impact on the community in music. Compared with traditional course education, community music courses have two characteristics: the audience is extensive. The audience of community music courses has no age and educational background restriction and is, in essence, public welfare. They can receive music course education if they are willing to participate in community music activities. Second, content and carrier form diversity. There is no fixed teaching model and assessment standard for community music courses, and its content emphasizes the satisfaction of community people's overall physical and mental pleasure, which has strong music appreciation (Zhou, 2017: 165).

The "trinity" community practice mode refers to that under the premise of overall planning, art education majors in colleges and universities, basic education departments (middle school, primary school, kindergarten), and social art education and training institutions complement each other, rely on each other, and become one.

Under the "Trinity" community art practice mode, the music teachers of the basic education department come from the art education department of higher professional quality. The courses are provided by social art training institutions in the form of small groups. In this mode, exchanging people's knowledge and skills in music can not only effectively improve the teaching effect of relevant courses but also realize the improvement of regional people's musical and artistic accomplishments in a short time (Tu, 2017: 287-288).

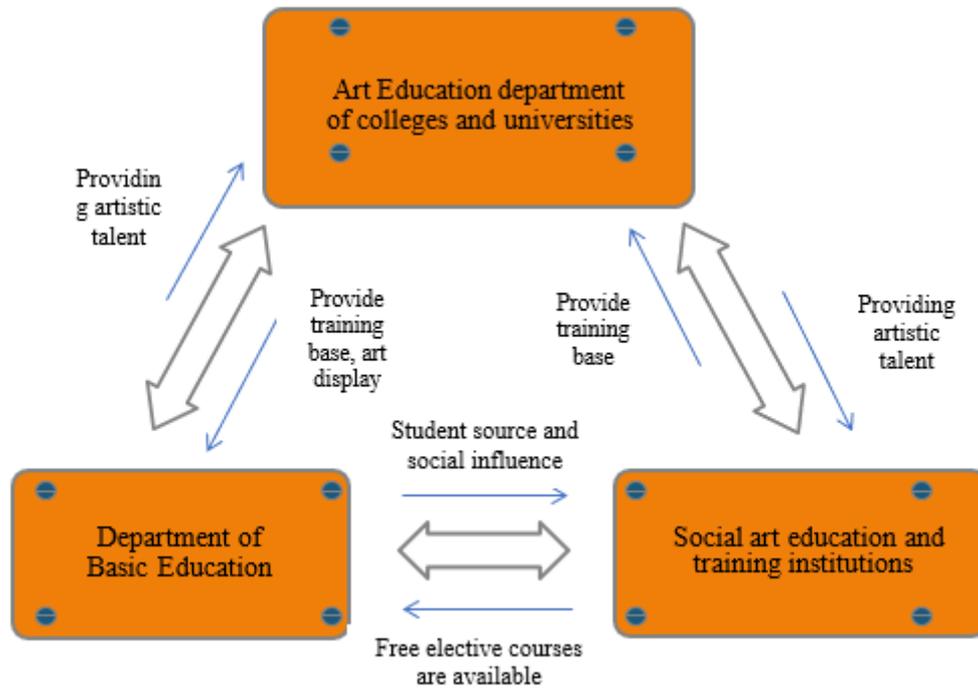

Figure 1, “Triune pattern diagram”

The "Trinity" practice mode of music art literacy course includes six courses. Compulsory courses include vocal music and multi-part chorus appreciation, piano works and group appreciation, instrumental music appreciation, and ensemble appreciation. Students must choose one course in the basic education stage, while the other three are electives. Students can choose one course to teach each academic year according to their needs. Each class period is 90 minutes, including 20 minutes of work appreciation, 50 minutes of cooperation and practice, and 20 minutes of group communication (it can be adjusted according to different age stages of social students). "Trinity" of community music course practice patterns in the plan as a whole under the premise of ideas, to colleges and universities music education profession and art education training institution with basic education department of music education course and the practice carried out by the fixed path integration, is ideal for the future of community music education development model of new exploration, can make more people in the form of "low input, high return" contact with music. This will contribute to the research on the development of music education practice, which can not only strengthen the practical teaching of music education in colleges and universities but also expand the professional teaching content of the basic education department. At the same time, it is oriented to society and promotes the healthy development of social music education and training institutions (Tu, 2017: 287-288).

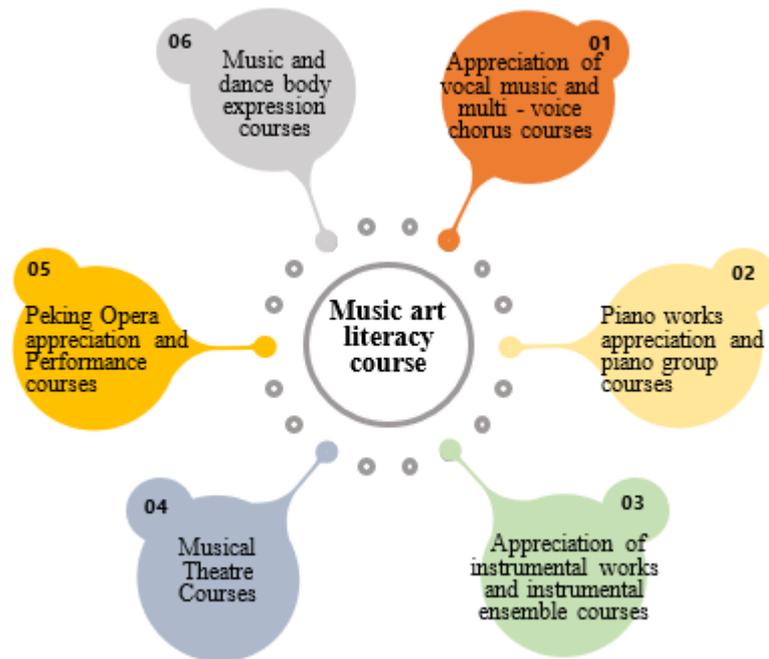

Figure2, “Music art literacy course structure chart”

A community music course is a type of community course that is the product of community course development to a certain stage. It is to point to in a certain community, based on regional culture, the purpose is to improve the residents' music quality, enrich people's spiritual life and bring happiness to the community residents of the feeling of a popular, regional music course activities (Zhang, 2016: 150-153).

Community music education courses in Shenyang

Shenyang city has 36 community cultural squares and is the center of community cultural activities. Six bases, including senior dance teams and mass choirs, have been built into provincial-level community cultural bases, and 31, including mass singing groups and children's calligraphy, have been built into municipal-level activity bases. As the foundation of community culture, the city's community cultural facilities have reached 930,000 square meters. The development of community curriculum is becoming increasingly abundant, among which music curriculum is still an important content of community curriculum. However, the content of community curriculum is also different, and the level of community development is also different in different communities because of the different infrastructure construction, regional environment, economic situation, and residents' quality and education level.

Community schools in Shenyang usually have four years of schooling. Where conditions permit, Shenyang Community University and all district-level community colleges and universities will focus on building demonstration bases for municipal and district-level community education and teaching. The teaching base covers an area of more than 47,000 square meters and can undertake about 35,000 community education and teaching tasks every year. Shenyang Community University opened: calligraphy, painting, photography, dance, vocal music, digital piano, Guzheng, erhu, and other art courses. According to the community's existing conditions, each learning center has a teaching place for community residents to learn.

However, the development of each community is different, and the conditions of teaching places are uneven. Some districts and counties have not yet established independent community colleges, and some communities have limited facilities and funds, which cannot meet the learning needs of community residents (Xiao & Xu, 2019:29-33).

Shenyang Quanyuan Community University's music education courses have formed three levels of curriculum content: public basic course, specialized basic course, and specialized course, and various special lectures are taken as supplementary courses. In music, there is the basic theory of vocal music, piano, guzheng, erhu, cucurbit flute, harmonica, guqin, dulcimer, and other courses

Community University facilities are improving day by day. The classroom is equipped with advanced multimedia teaching equipment and a teaching management attendance system. Students can register through their official WeChat account. In terms of school facilities, there are multimedia classrooms, dance rooms, concert halls, piano rooms, and ethnic instrumental music classrooms. Shenyang Quanyuan Community University has steadily promoted curriculum standardization, classroom standardization, management informatization, and equipment modernization to achieve leap-forward development.

In 2010, Shenyang Municipal Party Committee and Municipal Government established Shenyang Community University, the first municipal community university in Liaoning Province, based on the excellent educational resources of Shenyang Radio and TV University. In 2016, Shenyang Education Bureau provided financial support to guide Shenyang Community University to carry out the "sending lessons to the community," making it a lifelong education brand project of Shenyang Education Bureau and a normalized community education work. Shenyang Community University not only coordinates and integrates the city's community music education curriculum resources for each district and county community college but also allocates outstanding vocal music teachers to the community on a timely basis and regularly carries out community education volunteer training to solve the problem of shortage of teachers for community music education.

Statistics of the teaching practice of "Sending lessons to the community" in Shenyang in 2017 and 2018 show that vocal music and chorus art training has a total audience of 93,000 person-times, with a total class time of 8,300 class hours and 107 teachers participating. Among them, there are 11 full-time teachers (community colleges), 37 part-time staff (music colleges and art groups), and 59 volunteers (community experts). Shenyang Community University, with professional backbone teachers as the main body, sends qualified education volunteers to the community to solve the teacher shortage problem (Ouyang, 2020: 34-35.).

Conclusion

Due to different community conditions, the development of community education in Shenyang city is facing an unstable situation. Some communities have improved conditions, strong teachers, rich curriculum content, and high participation of residents. In contrast, some communities have not established places to implement community education due to limited funds, which can not meet the learning needs of residents. Third, the construction of community education teachers in Shenyang. In community education, the ideal composition of teachers is full-time, part-time, and volunteers. Shenyang community college has trained many full-time teachers with high educational levels. In addition, in recent years, some college graduates have devoted themselves to local community teaching as the core force, which has played a huge role in promoting the development of community education in Shenyang. Of course, there are still many problems in the construction of teachers in Shenyang community education, such as

the insufficient number of full-time teachers, uneven professional ability of teachers, some teachers' lack of understanding of community education and work attitude not serious, loose management of teachers.

References

- He, Q. (2008). The concept of lifelong education from a global perspective: one of the educational literature studies of UNESCO. *Journal of Jiangxi Normal University (Philosophy and Social Science edition)*, (01), 124-131.
- Jiang, X. (2015). *In our country city community music education research* [master's thesis], Xinjiang normal university.
- Le, M., & Yang, Y. (2016). On the model of community music education. *Journal of Nanchang Normal University* (03), 110-112.
- Lin, X. (2020). Community music curriculum development from the perspective of practical music education philosophy. *Contemporary Music* (08), 143-144.
- Ouyang, R. (2020). Development status of Community music education in China. *Grand View (Forum)*, (11), 34-35.
- Tu, B. (2017). "Trinity" community art Practice Model: taking music education curriculum practice as an example. *Art Education (Z5)*, 287-288.
- Wang, Y. H. (2020). The development strategy of community music education in building a learning society. *Art Review* (23), 13-15+34.
- Xiao, L., & Xu, B. (2019). Construction and research of community education service capacity System -- a case study of Shenyang. *Basic Education Forum* (02), 29-33.
- Zhang, W. (2016). Research on the development of music education in Urban Communities. *China Adult Education* (23), 150-153.
- Zhou, D. (2017). The development of leshan Community music curriculum. *Northern Music* (05), 165.
- Zhu, T. (2018). An analysis and comparison of the concept of lifelong education among Well-known Scholars at home and abroad. *Continuing Education* (08), 78-80. doi:10.13981/j.cnki.cn11-3315/G4.2018.08.028

The Parental Participation in Music Education of China

Liu Chang,

Nicha Pattananon and Nithi Junchomchaey

Bangkokthonburi University, Bangkok, Thailand

Corresponding Author E-mail: nicha.musiced@gmail.com

Abstracts

From the perspective of parental participation, this article analyzes the family factors affecting children's musical instrument learning from the current situation, puts forward effective suggestions for parents to participate in children's musical instrument learning, and provides effective data support for practical problems such as promoting children's development and cultivating children's musical aesthetic ability. This article presents different perspectives on parental participation in music education—the structure of parental participation and parents' participation in music education in China.

Keywords: parental participation, music education, China

Introduction

Research on parental participation began in 1959. With the birth of the Parent Teacher Association (PTA) in the United States in 1897, parental participation was formally proposed until the 1960s. In the mid-1990s, the project was widely implemented in the United States. To ensure the successful implementation of the project, the government and educators took various measures to promote parents' participation. Since 1959, researchers have explored the basic concepts of parental participation from different perspectives, such as psychology, sociology, and pedagogy. In the early 1990s, researchers shifted from the concept study of parental participation to the structural study of parental participation. The literature in this period mainly explored the patterns, levels, dimensions, and types of parental participation. From the end of the 1990s to the 21st century, the focus on parental participation has shifted from theoretical to empirical research. The impact of parental participation on children's academic achievement, achievement motivation, cognitive development, and other aspects has become a hot issue for researchers. The research method has also shifted from theoretical thinking to experimental research. Make the research on parents' participation more scientific. Since the 21st century, empirical studies on parental participation have mushroomed in the past 10 years. The number of works of literature has rapidly increased, covering different research fields and disciplines.

Parents' participation in Education

Psychological factors of long-term participation. In the research field, the research in recent years has shifted from focusing on home-school cooperation and home cooperation to the home. Social cooperation and mutual promotion among parents, schools, and communities.

The full name of "parental involvement" is "parental participation in education" or "parental participation in children's learning activities," which refers to parents' participation in children's learning activities or educational processes through direct or indirect means based on their concern for children's education.

After entering the 20th century, in 1897, the Parent Teacher Association (PTA) was born in the United States, which became the symbol of the formal birth of parent participation. In the mid-1960s, the project was widely implemented in the United States. Promoting parents' participation is important content and a guarantee for the success of the reform plan. Since the end of the 1970s, many educators and psychologists have explored the theoretical connotation of parental participation from different perspectives and put forward different viewpoints: Bloom (1980: 382-385.) believes that parental participation is the process of parents' expectations of children's academic achievements or conveying expectations to their children; Stevenson and Baker (1987: 1348-1357) defined parental participation as parental participation in school activities. Christenson (1992: 178-206.) defined participation as parents and children talking about school. Gronick and Slowiaczek (1994: 237-252) believe that parents' participation refers to all the activities (including time and energy) that parents put into the education field for children's learning and development.

Ma Zhonghu (1996: 33-37.), a Chinese scholar, believes that parental participation refers to parents' direct or indirect participation in their children's learning activities, including family-based and school-based involvement.

It can be found that Chinese and foreign scholars have different definitions of the connotation of parental participation, and scholars have different meanings of the concept of "parental participation." Over time, the focus of the concept of parental participation has changed from "parents' expectations of academic achievement" to "parents' participation in school," then to "communication between parents and children," and finally to "all parents' inputs to children's development." It can be found that the personal initiative of parents in the definition of parental participation is getting stronger and stronger, and the level of parental participation is required to be higher and higher. The scope of participation is getting wider and wider. Until the concept of parental participation was put forward by Gronick and Slowiaczek (1994: 237-252), "for the sake of children's learning and development, parents should participate in all activities in the field of education." In this concept, different from previous studies, they proposed the purpose of parents' participation, which is not only based on children's academic achievement but also children's learning and development. Therefore, he set a long-term goal for parents' participation. At the same time, the concept also emphasizes that parents should invest time and energy in all activities in the field of children's education. Therefore, they believe parents should be an indispensable part of children's education. However, the author believes that the participation of parents in all activities in the field of children's education in this definition will affect the children's spontaneous growth. The participation of parents should be moderate, and they should participate in children's learning and education activities in appropriate ways and with effective strategies.

Structure of parental participation

The research on parental participation began in the 1990s. Based on the research on the concept of parental participation, scholars in China and abroad have further studied the structure of parental participation. From the level of parental participation, the type of parental participation, the mode of parental participation, and the dimension of parental participation.

1. Level of parental participation

Cervone (1982:66), an American educational researcher, put forward the "sequence model of parental participation" according to the level of parental participation. According to the level from passive to active involvement, the model divides parental roles and behaviors

into four levels: information recipient behavior, Learner behavior; Teacher behavior; Decision maker behavior.

1.1 High and low levels of parental participation

Morgan and Fraser (1992: 11-20) divided parental participation into low-level and high-level. Low-level participation refers to only having the right to know, that is, understanding and knowing the school's policies and decisions. High-level participation enjoys the decision-making power of school affairs, which can help schools operate and participate in school decision-making.

1.2 Internal and external levels of parental participation

Liu Li (1992: 62-66) of Hangzhou University divided parental participation into three levels. (1) Formal participation is the outer layer and the most superficial activity, usually the school leads. For example, the head of the family is invited to participate in home-school meetings, open days, or homework exhibitions; Home school contact books and parent tabloids also belong to this level. Parents play the role of "supporters and learners" at this level. (2) Interpersonal participation: This is a two-way communication activity. Parents and teachers exchange information, opinions, and suggestions in a more harmonious atmosphere, such as through home visits, helping teachers organize activities, and making teaching aids. Parents play the role of "supporters and school volunteers" at this level. (4) Management participation: parents participate in the decision-making of school development and management and act as "consultants and decision makers" at this level.

2. Mode of parental participation

Gordon (1991:7) refers to three models: the family influence model - the school goes deep into the family to understand the needs of parents through home visits or various communication skills; School influence mode - parents participate in various affairs or management of the school as volunteers or members of the parent committee; Community impact model - use the primary resources of the community to strengthen the cooperation between the school and the community.

Swap (1993:43) classifies parental participation patterns into four categories according to the degree of cooperation between schools and parents: (1) protective models.

In the protective model, the family only strengthens the values instilled in the school, and the parents play a negative role; (2) The school-to-home transmission model is two-way communication between schools and families to share information; (3) Curriculum enrichment model: in particular, it provides help to low-income or low-education families to strengthen their study and life at school and home; (4) Partnership model, making plans, making decisions and sharing responsibilities.

3. Types of parental participation

Epstein (2001: 28-30) applied his "interaction" theory to educational practice and proposed six types of parental participation: (1) parenting: it is the basic obligation of parents to provide basic material, safety, and health protection for children's growth and development, nurture and educate children to be mature and independent, and provide family conditions for children's learning activities; (2) Communication: refers to the communication between home and school about the school plan and children's growth, such as telephone communication, school briefing, home school contact book and parent meeting. (3) Volunteer activities: according to the needs of the school and their strengths, parents participate in the daily affairs or various processes of the school as volunteers, such as repairing the desks and chairs in the classroom, assisting the classroom in organizing tourism, participating in and coordinating the

cultural and sports activities of the school or class. (4) Family learning: participate in children's various family learning activities, such as helping answer questions and solve doubts, discussing and communicating school changes and learning problems, encouraging and monitoring children's learning progress, etc.; (5) Decision making: parents participate in the decision-making process of school plans, guidelines, and policies, and put forward constructive opinions, such as attending school affairs meetings and teaching and research activities; (6) Community cooperation: it refers to integrating community resources and services, promoting parents' participation, and improving school relations and family community relations.

Taiwan scholars Wang Zhenxing and Zhang Shannan (2001:54) divided the types of parental participation into two types: out of school participation and in school participation according to the forms of parental participation: unorganized participation in the education of individual students and organized support for school education; There are two forms of general affairs participation in school daily operation and decision-making participation in school decision-making. Hong Kong scholar he Ruizhu (2002:8) divides parent participation into three categories: home-based involvement, school-based involvement and community-based involvement, and proposes seven different types of participation: parent education, guidance for children to study at home school communication, parents' participation in school voluntary work, parents' participation in parent organizations and school administration decisions, and school community collaboration.

4. Dimensions of parental participation

Some researchers try integrating the degree of parental participation into the dimension model. For example, Rasinski and Fredericks (1989: 180-182) proposed a level of parental participation, from less monitoring without actual participation to gradually increasing and conscientious participation level, and finally to an effective and energetic level

Parental participation in Music Education

Parental participation type is defined as parents providing resources for children within a limited range (Grolnick & Benjet 1997: 538-549). Grolnick divides parental participation into three categories: behavioral participation, cognitive participation, and emotional participation.

1. Behavior participation

Currently, the research on parental participation abroad includes participatory activities and the importance of parental participation in the academic field. The model construction of sex is based on the behavioral participation. Study and research in musical instruments. The forms of parental participation in research include monitoring and participation in the practice process and participation in classes and at home.

There are three forms of tutoring. In an experimental study of band students, it was found that there was a great relationship between the time of practicing the piano and the student's achievements. Under the supervision of parents, much practicing time can predict the development and achievements of instrumental music learning in the future.

In the investigation of young wind musicians, Zdzinski (2002: 245-255) found that the effect of parents' participation on improving music achievement was related to the age of students. 12-18 is described as "the middle-aged crisis of the performer." Parents' meeting children's psychological needs and stimulating children's interest in music have become crucial factors. In this period, the role of behavioral participation becomes smaller, and cognitive and emotional participation becomes more important.

2. Cognitive participation

Children's cognitive activities and specific cognitive activities contain important parental participation. In musical instrument learning, parents' cognitive participation is mainly to develop their children's sound. Happy cognition provides them various opportunities and materials, including arranging musical instrument lessons and participating in professional music with children. Music club, discuss and listen to music together at home, and encourage children to participate in extracurricular music activities.

Parents of gifted children usually provide achievement and perseverance support within the scope of disciplines and provide them with value cognition related to disciplines in cognitive participation. So that they can maintain strong values and perseverance in the process when they participate in a specific field alone. Parents' participation in high-level cognition positively impacts young people's talents. The parents of these highly talented children will generally contribute

3. Emotional Participation

More and more evidence prove that emotional participation is important for parents' participation, related to the healthy and stable development of children's musical abilities (Creech, 2010: 13-32). Education researchers also found that children of all ages, including middle school students, think that parents' help, interests, and emotional support are very important, and parents' influence on children extends to adulthood.

There are potential conflicts between parents and children in overcoming the problems of practice, music preference, and time guarantee in musical instrument learning. These factors may lead to the fact that only a few studies have explored the reasons for parents' emotional participation. A concept of "good enough parents" based on multicultural characteristics, a generalization of parents' emotional participation. First, parents should be very sensitive to their children's changing needs. Secondly, parents should be able to make children feel love, worship, and pleasure.

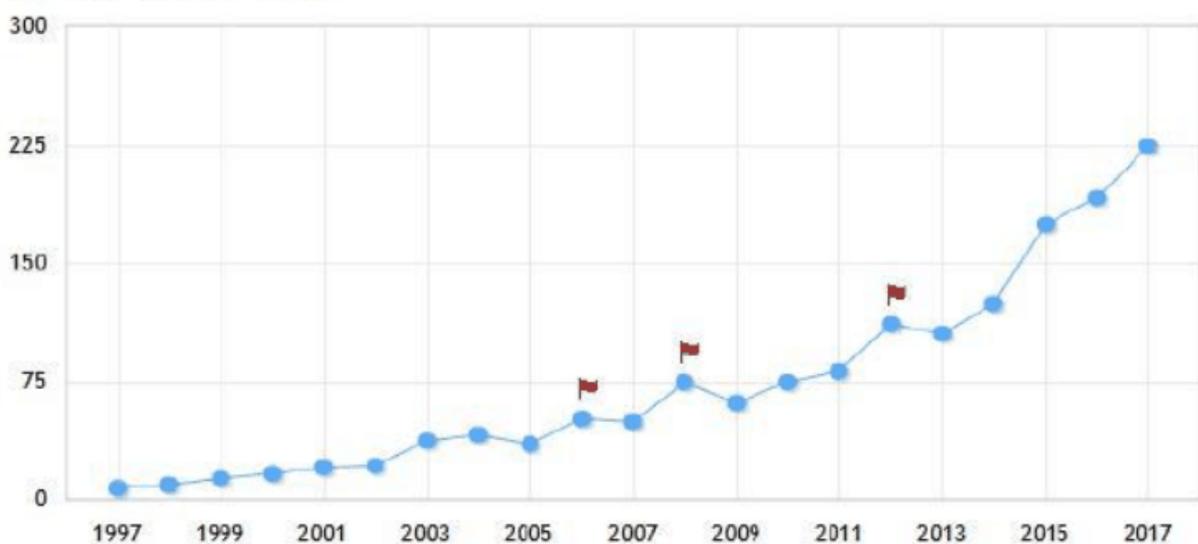
Parents' participation in music education in China

The research on parents' participation in China began at the end of the 20th century. Through the literature search on *HowNet*, it was found that the first literature on parents' participation was "functions and methods of parents' participation in school education" by Professor Liu Li in 1992, which discussed the ways of parents' participation. The analysis found that the early literature on parental participation in China is mainly focused on the introduction and comparative study of foreign parental participation policies, status quo, and research. At the beginning of the 21st century, the research on parental participation began to explore the fundamental problems of parental participation and home-school cooperation based on the current education situation in China and sort out and analyze the concept, level, and type of parental participation. Further, explore the influencing factors of parental participation and pay attention to the theoretical research of parental participation.

The research value of this study is to analyze the shortcomings of music education research in China by synthesizing the current situation of music education research at home and abroad. Value provides a theoretical basis. This study chooses children's music learning as the research content. Influence children from parents' perspective: The key factors of children's music learning motivation are discussed. Because the concept of music learning is large, the objects of this study are: Focused on children who learn music through musical instruments. Therefore, the retrieval formula is determined as parent participation and musical instrument learning. one Academic attention By using "parent participation" and "musical instrument

learning" as the keywords for Chinese documents that can be recorded in the database (1997-2018), Conduct academic trend search, as shown in figure 1.

It can be seen that the number of studies on "parental participation" is increasing year by year. The situation of rapid growth. Among the "Parental involvement" Number of studies in two thousand eighteen. The highest number of entries reached one hundred and seventy-five documents. However, the academic attention on the study of "musical instrument learning" shows a dynamic trend. The maximum number of entries is: two thousand and sixteen Annual average The recording volume is only six articles.

Figure, 1 Academic trends of Chinese literature on "parental participation" in CNKI database

Professor Zhou Haihong (1994: 36-38.) analyzed the motivation of musical instrument learning from the psychological perspective and provided suggestions for parents on how to participate in children's musical instrument learning. There are several countermeasures, but the lack of empirical research data supports them.

Liu Min and Wang Qing (2009; 44-46) proposed in the article "the influence of parents on children's self-concept in music learning activities": (1) parents' educational attitude and behavior will affect children's self-experience in music learning activities; (2) Parents' evaluation methods and contents will affect children's self-evaluation in music learning activities; (3) Parents' educational expectations and educational concepts will affect children's autonomous participation in music learning activities.

Through the analysis of the questions and attribution, we can draw the following conclusions: (1) parents are ambiguous about the concept of "family music education." (2) Parents are suitable to carry it out. The purpose of family music education is generally utilitarian. (3) Parents cannot accurately grasp the music learning of preschool children during the "Critical period." (4) Parents cannot use appropriate methods to educate preschool children. (5) Parent-to-family voice Do not understand the content of music education. (6) The parents in the family have different ideas about music education. (7) Parent-to-family voice.

Music education lacks continuity. "Analysis of social adaptability and influencing factors of children in Guangzhou interest class" is to understand the current situation and influencing factors of social adaptability of children in Guangzhou interest class. With the method of random cluster sampling, 592 children aged 6-11 years in Guangzhou were assessed with the social adaptability questionnaire of the Achenbach children's behavior scale (CBCL). It is found that the participation rate of children's interest classes in Guangzhou city is high, the time is long, the types are many, and the attitude is positive. The willingness is active, and the age of attending the interest classes is early. The total scores of social ability and activity ability of boys and girls in the interest class were higher than those of children in the non-interest class ($P < 0.05$). The higher the degree of liking for interest classes, the more active the willingness. The longer time and participation in literacy, music, and talent classes are the protective factors of social ability. In conclusion, it is helpful to improve children's ability of social adaptation for parents to comply with their children's wishes and hobbies and let them participate in interest classes properly (Dong, et.al., 2014: 765-767).

Conclusion

To sum up, by comparing Chinese and foreign "Musical instrument learning" and "Parental involvement," It can be found that, foreign countries pay more attention to family and social music education in music education than our country. Moreover, regarding parental involvement, the study of music learning has been a hot topic abroad. The intersection of Family Parent Participation and musical instrument learning in China The research is in its infancy and needs to be explored and studied in depth.

References

- Bloom, B. S. (1980). The New Direction in Educational Research: Alterable Variables. *Phi Delta Kappan*, 61, 382-385.
- Cervone, B. T., & O'Leary, K. (1982). *A Conceptual Framework for Parent Involvement. Educational Leadership*.
- Christenson, S. L., Rounds, T., & Gorney, D. (1992). Family Factors and students Achievement: An Avenue to Increase Students' Success. *School Psychology Quarterly*, 7, 178-206.
- Creech, A. (2010). Learning a musical instrument: the case for parental support. *Music Education Research*, 12 (1), 13-32.
- Dong, J., Lu, T., Guo L., Zhu, Q., Chen, Y., & Wei S. (2014). Social adaptability and influencing factors of children in Guangzhou interest classes. *China School Health*, 05, 765-767.
- Epstein, J. L. (2001). *School, Family, and Community Partnerships: Preparing Educators and Improving Schools*. Boulder, CO: Westview Press, 28-30.
- Gordon, E., Greenwood, C., & Hichman, W. (1991). Research and Practice in Parent Involvement: Implication for Teacher Education. *The Elementary School Journal*, 3.
- Grolnick, W. s., & Benjet, C. (1997). Predictors of Parent Involvement in Children's Schooling. *Journal of Educational Psychology*, 89, 538-549.
- Gronick, W. S., & Slowiaczek, M. L. (1994). Parents' Involvement in Children's Schooling: A Multidimensional Conceptualization and Motivation Model. *Child Development*, 65, 237-252

- He, R. (2002). *Homeschooling and Community Collaboration: From Theory to Practice*. Hong Kong Chinese University Press.
- Liu, L. (1992). The function and mode of parental participation in school education, *Educational research and experiment*, 1, 62-66.
- Liu, M., & Wang, Q. (2009). The Influence of Parents on Children's Self-Concept in Music Learning Activities. *Research Institute of Preschool Education*, 05, 44-46.
- Ma, Z. (1996). Parents' Participation in School Education: A Model of Family-School Cooperation in the United States. *Foreign primary and secondary education*, 6, 33-37.
- Morgan, V., & Fraser, G., (1992). Parent Involvement in Education: How Do Parents Want to Become Involved, *Education Studies*, 18(1), 11-20.
- Rasinski, T. V., & Fredericks, A, D. (1989). Dimensions of Parent Involvement, *The Reading Teacher*, 11, 180-182.
- Stevenson, D. L., & Baker, D. P. (1987). The Family-School Relation and the Child's School Performance. *Child Development*, 58, 1348-1357
- Swap, S. M. (1993). *Developing home- school partnerships*. New York: Teachers College Press.
- Wang, Z., & Zhang S. (2001). *School Autonomy and Parental Participation: A Survey of Parents' Attitudes of Primary School Teachers in Taitung County to Parents' Participation in School Education*. Proceedings of the International Symposium on Educational Reform: Theory and Practice. Taipei: Taiwan Normal University.
- Zdzinski, S. F. (2002). Development and Validation of a String Performance Rating Scale. *Journal of Research in Music Education*, 50(3), 245-255.
- Zhou, H. (1994). Motivation in children's piano learning. *People's Music*, (09), 36-38.

การยุติความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครนด้วยพุทธสันติวิธีด้านการเจรจา
**Ending the Conflict Between Russia and Ukraine Through Buddhist
Peaceful Way of Negotiation**

พระไกรสร สุมนโน (กันมา),
พระมหาสถิตย์ สุทธิมนโน (ราชวงศ์) และ ทวีศักดิ์ ไครบุตร
มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีล้านช้าง
**Phra Kaison Sumano (Kanma),
PhramahaSathit sutemano (Ratchawong) and Taweesak Kraiboot**
Mahamakut Buddhist University, Srilanchang Campus
Corresponding Author E-mail: rockhop8899@gmail.com

บทคัดย่อ

ความขัดแย้ง เป็นกระบวนการทางสังคมที่มนุษย์สร้างขึ้น และเมื่อบุคคล หรือ กลุ่มบุคคล ตกอยู่ในสถานการณ์ที่มีความคิดเห็นทางความเชื่อ ความต้องการ ทศนคติ เป้าหมาย ผลประโยชน์ และวิธีการทำงานที่แตกต่างกัน รวมไปถึงการต่อสู้เพื่อแย่งชิงทรัพยากรที่มีจำกัด หรือการกระทำที่รุกรานดินแดนจากฝ่ายอื่น หรือประเทศอื่น เพื่อให้กลุ่มของตน หรือประเทศของตน บรรลุเป้าหมาย ความขัดแย้งระหว่างรัสเซียและยูเครน จึงเป็นปฏิสัมพันธ์ที่มีลักษณะที่ไม่เป็นมิตร เช่น ผู้ที่มีกำลังทางยุทธโปกรณ์ที่มากกว่าอย่างรัสเซีย จึงมีการข่มขู่ การสร้างแรงกดดันแก่ฝ่ายตรงข้าม และรุกราน เพื่อต้องการให้ได้ชัยชนะ สงครามจะยุติลงได้ด้วยการเจรจา หรือทางสันติวิธีเท่านั้น การใช้อาวุธตอบโต้กับฝ่ายตรงข้ามนั้นจึงไม่ใช่วิธีการที่ถูกต้อง พุทธสันติวิธีด้านการเจรจาจึงเป็นอีกแนวทางหนึ่งที่พระพุทธเจ้า และเหล่าสาวกของพระพุทธองค์ ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความขัดแย้งอย่างสันติ โดยปราศจากความรุนแรงทั้งทางตรง และทางอ้อม

คำสำคัญ : ความขัดแย้ง; พุทธสันติวิธี; การเจรจา

Abstracts

Conflict is a human-made social process. and when a person or group of people is in a situation where they have different opinions, beliefs, needs, attitudes, goals, interests and ways of working. including fighting for limited resources or acts of encroachment on the territory from other parties or another country for their group or their country achieve the goal The conflict between Russia and Ukraine is therefore an interaction of a hostile nature, such as those with more armed forces like Russia. therefore there is intimidation Putting pressure on opponents and aggression in order to achieve victory. War can be ended by negotiation. or only through peaceful means The use of weapons against opponents is therefore not the correct

* วันที่รับบทความ : 17 กันยายน 2565; วันที่แก้ไขบทความ 4 ตุลาคม 2565; วันที่ตอบรับบทความ :6 ตุลาคม 2565

Received: September 17, 2022; Revised: October 4, 2022; Accepted: October 6, 2022

method. Buddhist peaceful method of negotiation Therefore, it is another way that the Buddha and the disciples of the Buddha has been used as a management tool peaceful conflict without violence, both directly and indirectly

Keywords: Conflict; Buddhist peace method; Negotiation

บทนำ

สถานการณ์ความขัดแย้งระหว่างยูเครนกับรัสเซีย เริ่มตึงเครียดมากยิ่งขึ้น หลังจากหน่วยข่าวกรองสหรัฐอเมริกา อ้างว่ารัสเซียจะเปิดฉากบุกยูเครน ก่อนจะจบแข่งขันกีฬาโอลิมปิกฤดูหนาว ที่ประเทศจีนในวันที่ 20 ก.พ. 65 นี้ จนมีปฏิกิริยาจากหลายๆประเทศ ได้แจ้งเตือนพลเมืองของตนที่พำนักในยูเครน ให้เดินทางออกจากประเทศยูเครนโดยทันที สอดคล้องกับหนังสือพิมพ์ประชาชาติธุรกิจ (ประชาชาติธุรกิจออนไลน์ : WWW.PRACHACHAT.NET) กล่าวว่า ความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย-ยูเครน สร้างความกังวลว่า จะนำไปสู่สงครามเต็มรูปแบบ เรื่องนี้มีที่มาที่ไปอย่างไร วันที่ 24 มกราคม 2565 ผู้สื่อข่าวรายงานว่า ความตึงเครียดระหว่างรัสเซีย และยูเครน ที่อาจนำไปสู่สงครามเต็มรูปแบบ มีชนวนจากการแย่งชิงอำนาจเชิงยุทธศาสตร์ และข้อพิพาทเรื่องเกี่ยวกับพรมแดน ส่วนวนิดา ชนินทยุทธวงศ์ (2557 : 7) กล่าวว่า ความขัดแย้ง (conflict) คือ เหตุการณ์ที่ปรากฏขึ้น เมื่อบุคคล หรือทีม และมีความเห็นไม่สอดคล้องกัน ความขัดแย้งถือเป็นเหตุการณ์ธรรมดาที่เกิดขึ้น ในการอยู่ร่วมกัน หรือทำงานร่วมกัน คนโดยทั่วไปมักนึกถึงความขัดแย้งในเชิงทำลาย แต่เป็นที่ยอมรับกันว่า หากความขัดแย้งเกิดขึ้น ในปริมาณที่พอเหมาะความขัดแย้งนั้น จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลง ที่สร้างสรรค์ในธรรมชาติของสรรพสิ่ง เย็นใจมา และคณะ (2561 : 224) กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นสภาพการณ์ หรือสถานการณ์ที่เป็นความแตกต่างที่บุคคลสองคน หรืออาจมากกว่า โดยการแสดงพฤติกรรมเปิดเผยออกมาที่แตกต่างกัน สภาพการณ์เหล่านี้คือ ความขัดแย้ง ซึ่งอาจเกิดจากมีการรับรู้ในเป้าหมายที่แตกต่างกัน มีความเข้าใจผิด หรือไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ มีความต้องการที่แตกต่างกัน หรือแย่งชิงในสิ่งเดียวกัน หรือต้องการความเท่าเทียมกัน ทั้งด้านวัตถุประสงค์ และคุณค่าเกิดความรู้สึกต้องการเอาชนะหรือทำให้ฝ่ายตรงข้ามไม่พึงพอใจ สูญเสีย หรือถูกกดดัน หรือเกิดความต้องการที่เหนือกว่าอีกฝ่ายหนึ่ง สถานการณ์เหล่านี้ จะทำให้เกิดความตึงเครียด เพราะความไม่เห็นด้วย หรือไม่ตกลงด้วย และมีแนวโน้มทำให้แต่ละฝ่ายมีทิศทางที่ตรงข้าม บทสรุปของความขัดแย้งก็จะกลายเป็นแบ่งฝักแบ่งฝ่ายเป็นหน่วยย่อยของสังคมที่ไม่ขึ้นตรงต่อกลุ่มใหญ่ ทั้งในแง่ของความคิด และการปฏิบัติ ส่งผลกระทบเสียหายต่อสันติสุขของสังคม และกรุณา มธุลาภรังสรรค์ (2564 : 120) กล่าวว่า ความขัดแย้ง ความบาดหมางกันระหว่างบุคคล กลุ่มคน องค์กร หรือสถาบันเป็นเครื่องมือ ในการเปลี่ยนสังคม เกิดความตึงเครียด ความไม่สงบสุข ความหวาดระแวง โดยมีปัจจัยที่เกิดจากการตัดสินใจ การรับรู้ ผลประโยชน์ ค่านิยมที่ต่างกัน การไม่ยอมรับสภาพความเป็นจริง ว่าการแตกแยกทางทัศนะ ความคิด และความต้องการทางภูมิภาค เป็นอุปสรรคที่สำคัญยิ่งในการหาทางออกของประเทศ ทุกสังคมย่อมหลีกเลี่ยงความขัดแย้งไม่ได้ ความขัดแย้งในสังคมเป็นเรื่องปกติ เพียงแค่ความ

ขัดแย้งสามารถ หาข้อยุติได้ในกรอบของกลไกที่มีอยู่ สังคมนั้นก็สามารถดำเนินต่อไปได้ตราบเท่าที่ปัญหาความขัดแย้งอยู่ในสัดส่วนที่ไม่แพร่กระจายไปทั่ว จนหาวิธีการ หรือกลไก เพื่อยุติความขัดแย้งไม่ได้ สังคมนั้นก็สามารถดำเนินต่อไป ถือได้ว่าสังคมนั้นยังอยู่ได้อย่างสมานฉันท์ แต่เมื่อความขัดแย้งถึงจุดที่ไม่สามารถจะแก้ไขเยียวยาได้ ทางเลือกของสังคมก็จะถูกจำกัดลง การพยายามแก้ไขความขัดแย้งโดยสันติวิธี ด้วยการเจรจา หรือไกล่เกลี่ยจึงเป็นทางออกที่ดีที่สุด

ดังนั้น ความขัดแย้ง จึงเป็นสถานการณ์ที่เป็นความแตกต่างของบุคคลสองฝ่าย หรือ อาจมากกว่านั้นก็ได้ สภาพการณ์เหล่านี้ คือ ความขัดแย้ง ซึ่งอาจเกิดจากมีการรับรู้ในเป้าหมายที่มีความแตกต่างกัน หรือไม่เข้าใจวัตถุประสงค์ มีความต้องการที่แตกต่างกัน หรือแย้งซึ่งในสิ่งเดียวกันระหว่างบุคคล หรือกลุ่มบุคคล โดยมีสาเหตุมาจากวัตถุประสงค์ ที่ไม่สามารถเข้ากันได้ ความไม่ลงรอยกัน ทางด้านความต้องการ ความปรารถนา ค่านิยม ความเชื่อ และทัศนคตินั้นเอง

ประธานาธิบดีของรัสเซีย และยูเครน

1. ประวัติประธานาธิบดีรัสเซีย (Russia)

ประธานาธิบดีปูติน หรือชื่อเต็ม Vladimir Vladimirovich Putin จบการศึกษาด้านกฎหมายจากมหาวิทยาลัยเลนินกราด (ปัจจุบันคือมหาวิทยาลัย เซนต์ปีเตอส์เบิร์ก) และเคยทำงานในหน่วยสายลับ KGB หรือคณะกรรมการความมั่นคงแห่งรัฐ (สหภาพโซเวียต) แต่หลังจากสหภาพ โซเวียตล่มสลาย ปูตินก็ลาออกจาก KGB และมาเริ่มงานทางการเมืองในปี 1990 รับแต่งตั้งเป็นที่ปรึกษาด้านกิจการต่างประเทศของนายกเทศมนตรี Anatolu Sobchak ปูตินค่อย ๆ ได้เข้าตำแหน่งทางการเมืองเรื่อย ๆ จนในปลายปี 1999 เขาได้ ดำรงตำแหน่งรักษาการณประธานาธิบดี และในช่วงรักษาการณเขามีผลงาน จากสงครามเชชเนียครั้งที่ 2 ทำให้ปูตินได้รับความนิยมอย่างมาก และชนะการเลือกตั้งได้เป็นประธานาธิบดีคนที่สองของรัสเซียในปี 2000 ได้สำเร็จ ปูตินชนะการเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีอีกครั้งในปี 2004 ทำให้เขาดำรง ตำแหน่งต่อเนื่อง ในปี 2000 -2008 แต่ด้วยกฎหมายรัสเซียไม่อนุญาตให้ประธานาธิบดีดำรงตำแหน่งติดต่อกันเกินสองวาระ ในปี 2008 ปูตินจึงเลือกให้ Dmitry Anatoluevich Medvedev ซึ่งเป็นเพื่อนและอดีตนายกรัฐมนตรีของเขาเป็นตัวแทน ในการชิงตำแหน่งประธานาธิบดีแทน ซึ่ง Medvedev ก็ได้รับเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนต่อไป

จนในปี 2012 ปูตินก็กลับมาลงเลือกตั้งชิงเก้าอี้ประธานาธิบดีสมัยที่สองอีกครั้ง และในปี 2021 ปูตินก็ลงนามกฎหมายที่จะเปิดทางให้เขาดำรงตำแหน่งประธานาธิบดีรัสเซียได้อีก 2 สมัย สมัยละ 6 ปี เปิดโอกาสให้ปูตินสามารถครองอำนาจต่อไปจนถึงปี 2036 ผลงานของปูตินในฐานะประธานาธิบดีสมัยแรก ปี 2000 - 2008 คือการสร้างปฏิรูปรัฐวิสาหกิจต่าง ๆ ในรัสเซีย โดยเฉพาะด้านพลังงาน สร้างความมั่งคั่งแก่รัสเซีย ทำให้สามารถปลดหนี้ที่มีมาตั้งแต่สมัยสหภาพโซเวียตได้เป็นสาเหตุที่เขาได้รับความนิยม

ตลอดหลายสิบปีในเวทีโลก บุดินมีบทบาทที่โดดเด่นมาเสมอ เขาได้รับการจัดอันดับว่าเป็นผู้ทรงอิทธิพล มากที่สุดในโลกในปี 2013 ถึง 2015 โดยนิตยสาร Forbes ได้อธิบายว่าเขาเป็น "บุคคลเพียงไม่กี่คนบน โลกที่ทรงอำนาจพอจะทำอะไรก็ได้ตามที่เขาต้องการ" และล่าสุดกับการตัดสินใจครั้งล่าสุดของบูดิน ในการสั่ง "ปฏิบัติการพิเศษทางทหาร" เพื่อส่งกองกำลัง รัสเซียเข้าบุกในยูเครน จนเกิดเป็นสงครามที่ชาวโลกเป็นกังวลในปี 2022 นี้ และปัจจุบันยังไม่มีปลายทางของเหตุการณ์นี้ที่แน่ชัด ต้องตามติดสถานการณ์อย่างใกล้ชิด ซึ่งหลายฝ่ายภาวนาไม่ให้ลุกลามจนกลายเป็นสงครามโลกครั้งที่ 3

2. ประวัติประธานาธิบดียูเครน (Ukraine)

ประธานาธิบดีเซเลนสกี หรือชื่อเต็มว่า Volodumir Oleksandrovich Zelensky เป็นชาวยูเครน จบการศึกษาด้านกฎหมาย จากมหาวิทยาลัย Kyiv National Economic (LLB) เริ่มต้นอาชีพนักแสดงตลก ตั้งแต่อายุ 17 ปี และมีผลงานในวงการบันเทิงเรื่อยมาจนปี 2015 เขาได้แสดงนำในซีรีส์เรื่อง *Servant of the People* ที่มีเนื้อหาเสียดสีการคอร์รัปชันในสังคม

ซีรีส์เรื่องนี้ได้รับความนิยมอย่างมาก และในที่สุดเซเลนสกีก็ร่วมกับทีมงานของเรื่องนี้ ตั้งพรรคการเมืองขึ้นมาในปี 2018 โดยมีชื่อพรรคว่า *Servant of the People* เช่นเดียวกับชื่อซีรีส์ แม้ว่าพรรคของเขาจะถูกมองว่าเป็นเรื่องตลกในทีแรก แต่ด้วยความสามารถในการปราศรัยผนวกกับนโยบายที่สัญญาว่าจะแก้ปัญหาคอร์รัปชันในยูเครน เซเลนสกีก็ชนะเลือกตั้งเป็นประธานาธิบดีคนที่ 6 ของยูเครนในที่สุด ด้วยคะแนนเสียงกว่า 73 % ของคะแนน เสียงทั้งหมด หนึ่งในคำมั่นของการหาเสียงของเขา คือเขาจะดำรงประธานาธิบดีเพียงแค่วาระเดียว แม้ว่าเซเลนสกีจะมีประสบการณ์ทางการเมืองไม่นาน แต่การดำรงตำแหน่งของเขาก็ต้อง เผชิญกับความท้าทายที่สุดครั้งหนึ่งในประวัติศาสตร์ยูเครน เมื่อรัสเซียตัดสินใจส่งกำลังทหารบุกเข้าเมืองต่าง ๆ ของยูเครน และในสถานการณ์วิกฤตเขาได้ใช้ช่องทางโซเชียลมีเดียต่างๆ เพื่อสื่อสารสร้างขวัญกำลังใจแก่ชาวยูเครน และสื่อสารกับคนทั่วโลก เพื่อเรียกร้องความช่วยเหลือจากประชาคมโลก ดังนั้นนักวิเคราะห์จำนวนมากแสดงความเห็นว่า เซเลนสกีฉลาดในการใช้สื่อโซเชียลอย่างมาก เพราะใช้สื่อสารอย่างทันที ตัวสาร ที่ตรงไปตรงมา ดูไร้การปรุงแต่ง เข้าถึงใจคน เพื่อดึงให้โลกให้การสนับสนุนประเทศยูเครน และประณามประเทศรัสเซีย (MONEYBUFFALO : <https://www.moneybuffalo.in.th/economy/>)

3. ปฏิสัมพันธ์ระหว่างประเทศรัสเซียและยูเครน

ประเทศยูเครนอยู่ในภูมิภาคยุโรปตะวันออก ติดกับทะเลดำ อยู่ระหว่างโปแลนด์กับรัสเซีย ทิศเหนือจรดพรมแดนรัสเซีย และเบลารุส ทิศตะวันออก มีอาณาเขตติดต่อรัสเซีย ทิศตะวันตกจรดพรมแดนโปแลนด์ สโลวาเกีย และฮังการี ทิศใต้ติดทะเลดำ และทะเล Azov ทิศตะวันตกเฉียงใต้จรดพรมแดนโรมาเนีย และมอลโดวา พื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยที่ราบลุ่มอันอุดมสมบูรณ์ มีเทือกเขา Carpathian ทางด้านตะวันตกเฉียงใต้ มีแม่น้ำที่สำคัญของทวีปยุโรปไหลผ่าน ได้แก่ แม่น้ำดานีเปออร์ แม่น้ำนิสเตอร์ และแม่น้ำดานูป ซึ่งไหลลงสู่ทะเลดำ เมืองหลวงกรุงเคียฟ (Kyiv) เป็นเมืองหลวงเก่าของอาณาจักรคีฟรุสโบราณ (Kievan Rus) และเป็นเมืองใหญ่อันดับ 3 ในสมัยจักรวรรดิรัสเซีย และสหภาพโซเวียต รองจากมอสโก และเซนต์ปีเตอส์เบิร์ก

ก่อนสงครามโลกครั้งที่ 1 นักประวัติศาสตร์เชื่อว่าชาว Nomad โดยเฉพาะชาว Scythian เป็นพวกแรกที่เข้ามาตั้งหลักแหล่งในยูเครนในช่วงก่อนคริสตกาล หลังจากนั้น ชาวเผ่าสลาฟได้เข้ามาตั้งถิ่นฐานบริเวณตอนกลางและตะวันออกของยูเครน โดยชนชาติสำคัญที่มีบทบาทในการรวบรวมดินแดนบริเวณนี้ให้เป็นปึกแผ่นคือชาวรุส (Rus) ที่มาจากสแกนดิเนเวีย ต่อมาชาวรุสได้สถาปนาอาณาจักร Kievan Rus ขึ้นในศตวรรษที่ 6 และปกครอง ชาวสลาฟ ที่อาศัยอยู่ในดินแดนแถบนี้ และได้ขยายดินแดนออกไปรวบรวมเผ่าสลาฟ และชนชาติต่างๆ จนเป็นอาณาจักรที่ใหญ่ที่สุดในยุโรป ในศตวรรษที่ 11 แต่ในศตวรรษที่ 12 อาณาจักรนี้ได้เสื่อมสลายลงเนื่องจากสงครามระหว่างเจ้าผู้ครองนครต่าง ๆ และการรุกรานจากชาวมองโกลในศตวรรษต่อมา หลังจากนั้นดินแดนบางส่วนของยูเครนได้ถูกผนวกรวมกับอาณาจักรต่าง ๆ อาทิ ลิทัวเนีย โปแลนด์ ออสเตรีย-ฮังการี และรัสเซีย หลังสงครามโลกครั้งที่ 1 ยูเครนได้ประกาศเอกราชจากจักรวรรดิรัสเซีย และราชวงศ์ฮับส์บูร์กเป็นครั้งแรกในปี ค.ศ. 1918 ต่อมากระแสนการปฏิวัติในรัสเซียได้ลุกลามมายังยูเครน ทำให้เกิดสงครามกลางเมืองขึ้น จากนั้นดินแดนส่วนตะวันตกของยูเครน ได้ถูกผนวกรวมกับโปแลนด์ ในขณะที่ดินแดนตอนกลางและตะวันออกถูกผนวกรวมกับรัสเซียในฐานะ Ukrainian Soviet Socialist Republic ในปีค.ศ. 1922 ภายใต้ระบอบสหภาพโซเวียต ชาวยูเครน ถูกบังคับให้เลิกใช้ภาษาของตนเอง

4. วิเคราะห์จุดเริ่มการก่อสงครามระหว่างรัสเซียและยูเครน

ในช่วงปี ค.ศ. 1932-1933 ประธานาธิบดี “โจเซฟ สตาลิน” แห่งสหภาพโซเวียต ได้ใช้มาตรการ Holodomor (Famine) ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของนโยบายระบบการรวมของสหภาพโซเวียต กับชาวยูเครน อันส่งผลให้เกิดภาวะข้าวยากหมากแพง และการขาดแคลนอาหารขึ้นทั่วประเทศ และชาวยูเครนกว่า 7 ล้านคนต้องเสียชีวิตลง ขาวนา และปัญญาชนที่ต่อต้านระบบดังกล่าวถูกกวาดล้างและเนรเทศไปยังไซบีเรีย

ในช่วงแรกของสงครามโลกครั้งที่ 2 ชาวยูเครนให้การสนับสนุนกองทัพของนาซีเยอรมัน เพื่อเป็นอิสระจากสหภาพโซเวียต แต่ต่อมาได้หันไปต่อต้าน เนื่องจากกองทัพเยอรมันปกครองอย่างกดขี่ และทารุณ โดยในช่วงดังกล่าว ชาวยิวในยูเครนกว่า 1 ล้านคน ถูกสังหารหมู่และ กระจุกเคียฟ ถูกเผาทำลาย แต่หลังจากที่กองทัพนาซีบุกโปแลนด์ในปี ค.ศ. 1939 ดินแดนส่วนตะวันตกของยูเครนที่เดิมอยู่ภายใต้โปแลนด์ ได้ถูกผนวกรวมกับสหภาพโซเวียต หลังสงครามโลกครั้งที่ 2 กระแสชาตินิยมในยูเครนขยายตัวขึ้นอย่างต่อเนื่อง ด้วยเหตุผลต่าง ๆ ได้แก่ ความสำเร็จประสิทธิผลของระบบสหภาพ โซเวียต ภาวะเศรษฐกิจตกต่ำทั่วสหภาพโซเวียต และการพยายามปิดบังข้อมูลของเจ้าหน้าที่ระดับสูงของสหภาพโซเวียต ต่อกรณีการระเบิดของโรงงานปฏิกรณ์ปรมาณู Chernobyl ที่ตั้งอยู่ในยูเครน ในปีค.ศ.1986 เมื่อประธานาธิบดี “กอร์บาเชฟ” ดำเนินนโยบายเปิดกว้างทางการเมือง ส่งผลให้รัฐบาลของสหภาพโซเวียต จำเป็นต้องให้อำนาจแก่สาธารณรัฐ และดินแดนปกครองตนเองต่างๆ มากขึ้น กระแสการเรียกร้องสิทธิที่จะปกครองตนเองในยูเครน ดำเนินไปอย่างเข้มข้น และในที่สุดยูเครนได้ประกาศเอกราชจากสหภาพโซเวียต เมื่อวันที่ 24 ส.ค. ค.ศ. 1991 ต่อมาเมื่อวันที่ 1 ธ.ค. ในปีค.ศ. 1991 ชาวยูเครนได้ลงประชามติ ให้อำนาจอธิปไตยแก่ยูเครนประกาศเอกราชจากสหภาพโซเวียต (ไทยรัฐออนไลน์ : www.thairath.co.th/news/foreign/)

5. สรุปวิเคราะห์รัสเซียขัดแย้งกับยูเครนเพราะสาเหตุอะไร

ที่มาของความขัดแย้งระหว่างยูเครน และรัสเซีย ว่าเกิดอะไรขึ้นบริเวณชายแดน ขณะที่สหรัฐอเมริกา และนาโต มีความสำคัญอย่างไร หากเกิดสงครามแล้วจะส่งผลอย่างไร "ยูเครน" เป็นประเทศที่กั้นกลางระหว่างรัสเซีย และยุโรป ด้านบนเป็นเบลารุส ด้านซ้ายเป็นโปแลนด์ ซึ่งตลอดหลายเดือนที่ผ่านมาทหารรัสเซียไปประจำการบริเวณชายแดน มีทั้งรถถัง ปืนใหญ่ เครื่องกระสุน และกำลังทางอากาศ แม้ว่าผู้นำรัสเซียจะยืนยันว่าไม่ได้ตั้งใจจะบุกยูเครน แต่นานาชาติกังวล และระบุว่ามีความเป็นไปได้สูงที่รัสเซียจะบุกยูเครน โดยสรุปวิเคราะห์ที่ได้ดังนี้

1) นักวิชาการมองรัสเซียรื้อฟื้นจักรวรรดินิยม

นายอดุลย์ กำไลทอง ผู้เชี่ยวชาญด้านรัสเซีย เปิดเผยว่า ทางยุโรปรู้ว่ารัสเซียกำลัง คืบคลาน โดยการรื้อฟื้นระบบจักรวรรดินิยมแบบโซเวียตกลับมาใหม่อีกครั้ง และผลที่เห็นชัดคือ ได้ไครเมียไปแล้ว และอนาคตถัดไปอาจจะเป็นยูเครนตะวันออก หรืออาจจะเป็นยูเครนทั้งหมด เพราะฉะนั้น จึงมีความหวาดระแวงกัน ขณะเดียวกัน ทางรัสเซียมีความไม่สบายใจ และคิดว่าเกมที่สหรัฐอเมริกา และตะวันตกพยายามเข้ามา ทำให้ยูเครนเป็นสมาชิกองค์การสนธิสัญญาแอตแลนติกเหนือ (นาโต) จะเป็นข้ออ้างสำคัญในการนำไครเมียมาให้ยูเครน

2) ยูเครนแยกตัวออกมาหลังโซเวียตล่มสลาย

ในอดีตรัสเซีย และยูเครน เป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต ต่อมาในปี 1991 สหภาพโซเวียตล่มสลาย ทำให้ยูเครนประกาศอิสรภาพ แยกตัวออกมา แต่ยูเครนถือว่าเป็นประเทศที่ไม่ได้ มีประชาธิปไตยสมบูรณ์แบบ เพราะว่ามีนโยบายการต่างประเทศที่ไม่ชัดเจนว่าจะสนับสนุนรัสเซีย หรือสนับสนุนยุโรป ปี 2013 คือ บททดสอบว่ายูเครนจะเข้าร่วมฝั่งตะวันตกอย่างไรยุโรป หรือจะกลับไปสู่อ้อมอกของรัสเซียอีกครั้ง ซึ่งในขณะนั้น ยูเครนภายใต้การนำของประธานาธิบดี วิกเตอร์ ยานูโควิช กำลังจะเข้าร่วมกับสหภาพยุโรป หรือ (อียู) แต่สุดท้ายไปลงนามกับรัสเซีย โดยไปจับมือกับวลาดิเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีรัสเซีย ชาวยูเครนหลายคนเลยมองว่า อาจจะเป็นการกีดกันจากรัสเซีย ทำให้เกิดการประท้วงต่อต้านประธานาธิบดี วิกเตอร์ ที่ถูกมองว่าเข้าข้างรัสเซีย ที่กรุงเคียฟ ในยูเครน หากพูดให้เห็นภาพ คือ รัสเซียสนับสนุน วิกเตอร์ ยานูโควิช ส่วนสหรัฐอเมริกา และยุโรป สนับสนุนผู้ประท้วง ในปี 2014 กองกำลังความมั่นคงของยูเครน ปราบปรามผู้ประท้วงอย่างรุนแรง สถานการณ์ยิ่งแย่งไปเรื่อย จึงทำให้ประธานาธิบดี ยานูโควิช ต้องลี้ภัยออกนอกประเทศ สุดท้ายประธานาธิบดีคนใหม่ของยูเครน ได้ลงนามข้อตกลงกับอียู

3) รัสเซียใช้กำลังผนวกไครเมียในปี 2014

ในเวลาเดียวกัน ในเดือน มี.ค. 2014 รัสเซียใช้กำลังผนวกเขตไครเมีย ที่เคยเป็นส่วนหนึ่งของยูเครน โดยอ้างว่าเพื่อคุ้มครองชาวรัสเซียในเขตไครเมีย โดยคนส่วนใหญ่ที่ไครเมียพูดภาษารัสเซีย จากนั้นจัดการลงประชามติ ส่งผลให้ไครเมียประกาศอิสรภาพจากยูเครน และผนวกดินแดนเข้าเป็นส่วนหนึ่งของรัสเซีย แต่นานาชาติไม่รับรองความชอบธรรมในการออกเสียงในครั้งนั้น

4) ยุโรปหวั่นเสียท่ารัสเซียอีกครั้ง

นายอดุลย์ กล่าวว่า เหตุการณ์ปี 2014 เป็นเหตุการณ์ที่ใครก็คิดไม่ถึงว่า ปูติน จะมากมุนี่ ซึ่งที่จริงแล้ว เหตุการณ์ปี 2014 เกิดจากการที่ก่อนปี 2014 รัฐบาลยูเครนเป็นรัฐบาลที่สนับสนุนรัสเซีย ขณะที่ตะวันตกสนับสนุนให้มีการเปลี่ยนแปลง แต่พอได้ผู้นำใหม่ที่สนับสนุนตะวันตก ก็เกิดปะทะกันในสงครามการเมืองก่อน และรัสเซียใช้เหตุการณ์นี้ เข้ามาเพื่อปกป้องชีวิต และทรัพย์สิน ของชาวรัสเซียที่อยู่ในไครเมีย แล้วเลยกลายเป็นการประกาศเอกราชขึ้นมา และเข้ามาอยู่ร่วมกับรัสเซีย สำหรับเหตุการณ์นี้เป็นเหตุการณ์ที่คิดไม่ถึง แต่กลายเป็นว่าพอเกิดขึ้นแล้ว จึงกลายเป็นโดมิโน เอฟเฟกต์กับแคว้นต่างๆ ทางตะวันตกไม่ยอมให้มีการชำระ และมองว่ารัสเซียน่าจะใช้กลยุทธ์เดิมๆแต่มองว่าการกระทำของยุโรป ตอนนี้นักกลัวว่าเสียท่ารัสเซีย และปูตินอีกครั้ง เพราะรัสเซียน่าจะจะมีแผนอะไรบางอย่างที่สามารถที่จะยึดอะไรบางอย่างได้ และหาความชอบธรรมเหมือนที่เคยทำแล้วในกรณีของไครเมีย

5) พลเรือนเสียชีวิตนับหมื่นจากเหตุบุกดอนบาส

นอกจากการสู้รบที่ไครเมีย รัสเซียส่งกำลังพลบุกเขตดอนบาสอย่างหนัก ซึ่งการสู้รบทางตะวันออกของยูเครนในปี 2014 ทำให้พลเรือนเสียชีวิตมากกว่า 10,000 คน และมีผู้คนที่พลัดถิ่นมากกว่า 1,000,000 คน จากความขัดแย้งนี้ นำไปสู่ข้อตกลงสนธิสัญญาที่กรุงมินสค์ของประเทศเบลารุส ในปี 2015 หนึ่งในข้อตกลงคือการหยุดยิง แต่รัสเซียก็ยังมี การละเมิดข้อตกลงนี้หลายครั้งปี 2019 ผู้นำของรัสเซีย ยูเครน เยอรมนี และฝรั่งเศส ร่วมประชุมอีกครั้งที่กรุงปารีส ย้ำถึงข้อตกลงที่เคยคุยกันในปี 2015

6) เปิดที่มาของนาโต ตัวละครที่สำคัญ

นาโตเป็นกลุ่มพันธมิตรทางการทหารของประเทศประชาธิปไตย ผังซีกโลกเหนือ ก่อตั้งขึ้นหลังสงครามโลกครั้งที่ 2 เพื่อต่อสู้กับภัยคุกคามคอมมิวนิสต์ ซึ่งในขณะนั้น คือ สหภาพโซเวียตซึ่งยึดถือหลักการว่าการโจมตีประเทศใดประเทศหนึ่ง ถือเป็นการโจมตีประเทศสมาชิกทั้งหมด นายวิบูลพงศ์ พูนประสิทธิ์ ที่ปรึกษาศมาคมอเมริกาศึกษาในประเทศไทย กล่าวว่า ตามกฎบัตร ของนาโต ถ้าประเทศใดประเทศหนึ่งที่เป็นสมาชิกรานาโต ถูกกรุกราน สมาชิกนาโตทั้งหมดจะเข้าช่วย อย่างไรก็ตาม เบลารุส และยูเครน ไม่ใช่สมาชิกของนาโต การที่รัสเซียบุกเข้าไปในยูเครน ไม่เป็นผล ทำให้นาโตต้องตอบโต้ แต่จะเป็นในแง่ของกฎหมายระหว่างประเทศ ในแง่ของยูเครนเป็นสมาชิกสหประชาชาติ ซึ่งจะต้องตอบโต้ในประเด็นนั้น

7) ปูตินหวั่นยูเครนเป็นสมาชิกรานาโต

วลาดิเมียร์ ปูติน ประธานาธิบดีรัสเซีย กล่าวว่า ลองนึกดูว่ายูเครนเป็นสมาชิกของนาโต ที่เต็มไปด้วยอาวุธ พร้อมระบบโจมตีที่ทันสมัยในลักษณะเดียวกับโปแลนด์ และโรมาเนีย ใครจะหยุดยั้งได้ และเริ่มดำเนินการในไครเมีย นี่คือการเอาเขตของรัสเซียที่มีอำนาจอธิปไตย ขณะที่ผู้เชี่ยวชาญด้านรัสเซีย กล่าวว่า เมื่อใดก็ตามที่ยูเครนเป็นสมาชิกรานาโต ประธานาธิบดีปูตินเพิ่งมาพูดเองล่าสุดว่า เขารู้เกมทันทีว่าปูตินเป็นสมาชิกรานาโตเมื่อไหร่ จะมีการปะทะกันทันทีว่ายูเครนจะต้องเอาไครเมียคืนมา ซึ่งจะเป็นสงครามครั้งใหม่ และไม่ยอมแพ้ ซึ่งรัสเซียไม่ยอมอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเหตุการณ์ที่จะเกิดขึ้นทันที ถ้ายูเครนเป็นสมาชิกของนาโต แต่ว่า

นอกเหนือจากเหตุการณ์ความรุนแรง เป็นเรื่องของความมั่นคงทางยุทธศาสตร์ของรัสเซียด้วย เพราะว่าใครเมียเหมือนเป็นรั้วบ้านของรัสเซีย การที่คู่แข่งตลอดกาลของรัสเซียเข้ามาสหรัฐฯ และพันธมิตร คือเป็นการล้อมรั้วบ้าน ซึ่งรัสเซียรู้สึกว่าจะไม่สามารถขยับไปไหนได้อีกแล้ว ซึ่งรัสเซียยอมไม่ได้ เพราะฉะนั้น จุดยืนตอนนี้คือมีทางเดียวที่ปูติน จะยอมก็คือต้องมีการลงนาม หรือยืนยันเป็นทางการว่าไม่ให้ยูเครนเป็นสมาชิกของนาโต ซึ่งเป็นสาเหตุที่นาโตกำลังเป็นตัวละครสำคัญ เพราะนาโตได้ส่งกองกำลังไปประจำการบริเวณโดยรอบของยูเครน ซึ่งถ้าเทียบขุมกำลังของรัสเซีย และยูเครน จะเห็นได้ว่ายูเครนยังห่างไกลจากรัสเซียมาก นาโตจึงต้องส่งกองกำลังไปสนับสนุน ในขณะที่ยูเครนไม่ได้เป็นสมาชิกนาโต ประธานาธิบดีปูติน จึงกล่าวหาชาติตะวันตกว่า กำลังใช้นาโตเข้าปิดล้อมรัสเซีย และสหรัฐอเมริกา กำลังละเมิดคำมั่นในปี 1990 ที่เคยบอกว่านาโตจะไม่ขยายอิทธิพลเข้าไปในโลกฝั่งตะวันออก

8) เทียบขุมกำลังยูเครนแพ้รัสเซียทุกประตู

จากข้อมูลของ Global Firepower, IISS Military Balance ระบุยูเครนมีกำลังพล 1,100,000 คน เครื่องบินโจมตี 98 ลำ เฮลิคอปเตอร์โจมตี 34 ลำ รถถัง 2,596 คัน รถหุ้มเกราะ 12,303 คัน และปืนใหญ่แบบลากจูง 2,040 คัน ขณะที่รัสเซีย มีกำลังพล 2,900,000 คน เครื่องบินโจมตี 1,511 ลำ เฮลิคอปเตอร์โจมตี 544 ลำ รถถัง 12,240 คัน รถหุ้มเกราะ 30,122 คัน และปืนใหญ่แบบลากจูง 7,571 คัน ขณะนี้สหรัฐฯ ส่งทหารเข้าไปประจำการที่ประเทศพันธมิตร และจะส่งทหารเข้าไปในยูเครน ถ้านาโตตัดสินใจจะตอบโต้ฉบับพลัน ซึ่งสหรัฐฯ ยืนยันว่าไม่มีแผนที่จะส่งทหารเข้าไปประจำการในยูเครนด้วยตัวเอง แต่ว่าได้ส่งอาวุธเข้าไปช่วยเหลือทั้งเครื่องกระสุนปืนซีปนาวุธต่อต้านรถถัง และอาวุธเจาะเกราะ

9) ไบเดนขู่อูเครนจะมีราคาที่ต้องจ่ายมหาศาล

โจ ไบเดน ประธานาธิบดีสหรัฐอเมริกา กล่าวว่า ข้อแรก ผมคิดว่าปูตินยังคงไม่ต้องการให้เกิดสงครามเต็มรูปแบบ ข้อสอง ถ้ามองว่าผมคิดว่าเขาจะทดสอบตะวันตก ทดสอบสหรัฐอเมริกา และ นาโต ให้มากที่สุดเท่าที่จะทำได้ หรือไม่ใช่ว่าผมคิดว่าเขาจะทำ แต่เขาจะมีราคาที่ต้องจ่ายมหาศาลสำหรับเขา ซึ่งตอนนี้เขายังไม่ได้นึกถึงว่ามันต้องแลกกับอะไร และผมคิดว่าเขาจะเสียดายที่ทำมันลงไป ทั้งนี้ สิ่งที่จะเกิดขึ้น ถ้ารัสเซียบุกยูเครน ก็คือนาโต และประเทศพันธมิตร จะตอบโต้ในสมรภูมิรบในครั้งนี้ ประชาชนจำนวนมากอาจจะเสียชีวิต และอพยพหนีการสู้รบ รวมถึงอาจจะเกิดการคว่ำบาตรระหว่างกันด้วย

10) ปูตินอาจอ้างส่งกำลังไปปกป้องชาวรัสเซีย

ที่ปรึกษาสมาคมอเมริกาศึกษาในประเทศไทย กล่าวว่า ตัวหลักคือประธานาธิบดีปูตินเพียงคนเดียว เพราะว่าปัจจุบันนี้ สมมติว่ามีการส่งกำลังเข้าไปในภาคตะวันออกของยูเครน ซึ่งเป็นพื้นที่ที่มีชาวรัสเซียอาศัยอยู่ด้วย ทางประธานาธิบดีปูติน อาจจะอ้างว่าเข้าไปปกป้องชาวรัสเซียด้วยลักษณะการปะทะกันย่อย ๆ กับยูเครน อาจเกิดขึ้นได้ก่อน ไม่ถึงขนาดจะเป็นการรุกราน ข้ามประเทศโดยตรง แต่ต้องได้รับการร้องขอจากยูเครนก่อน ทางสหรัฐอเมริกาจึงจะสามารถเข้าไปช่วยเหลือโดยตรงได้ หรือการกระทำของปูติน เป็นการขัดต่อหลักกฎหมายระหว่างประเทศ อย่างร้ายแรง เช่น เป็นการโจมตีอย่างร้ายแรง อาจจะออกภายใต้กฎหมาย

ระหว่างประเทศ หรือว่าภายใต้มติขององค์การสหประชาชาติ สำหรับรัสเซียเป็นประเทศที่ครอบครองก๊าซธรรมชาติ 1 ใน 5 ของทั้งโลก โดยแก๊สพร้อมบริษัทด้านพลังงานของรัสเซีย ซึ่งยุโรปพึ่งพาก๊าซธรรมชาติจากรัสเซีย มากกว่า 1 ใน 3 ของปริมาณก๊าซธรรมชาติทั้งหมดต่อปี และยูเครนได้รับก๊าซธรรมชาติจากรัสเซีย ร้อยละ 50 ของที่ใช้ในยูเครน ผ่านเครือข่ายท่อส่งก๊าซหลายประเทศในยุโรป แต่ช่วงหลังรัสเซียพยายามลดบทบาทของยูเครนลง ด้วยการสร้างท่อส่งก๊าซนอร์ด สตรีม 1 และนอร์ด สตรีม 2 ยิ่งตรงไปยังเยอรมนี ผ่านทะเลบอลติก โดยเฉพาะนอร์ด สตรีม 2 ที่ยูเครนจะไม่ได้รับรายได้จากค่าผ่านทางในการเดินท่อส่งก๊าซต่อไป

11) รัสเซียใช้ท่าไม้ตายโดยตัดแก๊สที่ส่งไปยุโรป

นายอดุลย์ กล่าวว่า สิ่งหนึ่งที่รัสเซียใช้เป็นเครื่องมือที่ได้ผลดีที่สุด คือ นโยบายด้านพลังงาน การใช้พลังงานเป็นเครื่องมือทางการทูตในการกดดันชาติยุโรป ซึ่งในอดีตที่ผ่านมา มีหลายกรณีที่มีความขัดแย้งกันระหว่างรัสเซีย และยุโรป และรัสเซียก็มีการตัดแก๊สทันที และเลือกตัดในช่วงฤดูหนาวด้วย และทุกครั้งที่มีการตัดแก๊สตัดพลังงาน ยุโรปจะต้องเป็นฝ่ายมาอ่อนวอนขอร้อง และคืนดีกับรัสเซียทุกครั้ง ซึ่งตรงนี้เป็นสิ่งที่ได้ผลมาก ซึ่งท่อแก๊สจะไปถึงทุกบ้านเหมือนน้ำประปาถ้ามีการตัดแก๊สเหมือนไม่มีน้ำประปาใช้ ซึ่งเป็นเรื่องของความอบอุ่น และการประกอบอาหาร เพราะฉะนั้น ชาวยุโรปยอมไม่ได้ ด้วยเหตุนี้เอง ท่อนอร์ด สตรีม 2 จึงมีทางออกที่จะแก้ปัญหาพลังงานอย่างยั่งยืนของยุโรป แต่ว่าต้องแลกมาด้วยการเป็นเบี้ยล่างของรัสเซียในด้านพลังงานอย่างถาวร ก๊าซธรรมชาติอาจจะจะเป็นเหตุผลหนึ่งที่ทำให้รัสเซียบุกยูเครน เพราะรัสเซียกลัวว่ายูเครนไปสนิทสนมกับสหรัฐอเมริกาเกินไป อาจจะเป็นการเปิดทางให้บริษัทพลังงานของสหรัฐอเมริกาอย่าง เชฟรอน และเอกซอน มีบทบาทในเชิงพลังงานมากขึ้น ซึ่งอาจจะเป็นคู่แข่งที่น่ากลัวของแก๊สพรอมของรัสเซีย แต่ความหนักใจน่าจะไปตกอยู่ที่ประเทศปลายทางอย่างเยอรมนี

12) ผู้นำเยอรมนีบินไปสหรัฐอเมริกาต่อรองให้ได้ข้อสรุป

ผู้เชี่ยวชาญด้านรัสเซียกล่าวว่า เยอรมนีตอนนี้อาจจะคุยกับรัสเซียในลักษณะแบบเพื่อนมากกว่า คงไม่ได้เป็นการข่มขู่ หรือบังคับ อาจจะเป็นในลักษณะขอร้อง แต่มองว่ารัสเซียหลังพึ่งฝามาแล้ว ไม่ถอยแน่นอน เพราะฉะนั้น ถ้าตัดแก๊สก็คือตัด ซึ่งรัสเซียอาจจะเดือดร้อนในการได้ค่าก๊าซน้อยลง แต่ไม่ได้เดือดร้อนเหมือนยุโรป นี่เป็นเหตุผลหนึ่งว่าทำไมผู้นำของเยอรมนีจึงต้องบินไปด่วนที่สหรัฐอเมริกา เพื่อต่อรองให้ได้ข้อสรุปเร็วที่สุด เพราะไม่เช่นนั้น ผลเสียเรื่องพลังงานจะไปตกอยู่ที่เยอรมนี (ข่าวไทยพีบีเอสออนไลน์ : <https://news.thaipbs.or.th/content/>)

สรุปว่า การที่รัสเซียบุกยูเครนนั้น ต้องมองย้อนกลับไปตั้งแต่สหภาพโซเวียตล่มสลาย ยูเครนแยกตัวออกจากรัสเซียเป็นประเทศอิสระเมื่อปี ค.ศ.1991 เมื่อแยกตัวแล้ว ยูเครนก็มีปัญหา มาตลอด เพราะเกือบจะไม่สามารถเลี้ยงตัวเองได้ เศรษฐกิจ และคุณภาพชีวิตของประชาชนตกต่ำกว่าเมื่อสมัยเป็นส่วนหนึ่งของสหภาพโซเวียต GDP ต่อหัวของยูเครนในปี 1990 ก่อนแยกประเทศสูงกว่า GDP ต่อหัวในปี 2020 หลังแยกประเทศเสียอีก และเหตุใดรัสเซียจึงบุกยูเครนในขณะนี้ ก่อนอื่นต้องไม่ลืมว่า NATO คือ การรวมตัวของสหรัฐอเมริกา และยุโรปตะวันตกในยุคสงครามเย็น เพื่อต่อต้านรัสเซีย หากประเทศสมาชิกประเทศใดประเทศ

หนึ่ง ถูกรุกรานจากรัสเซีย หรือใครก็ตาม ก็ถือว่าประเทศสมาชิกอื่นถูกรุกรานด้วย แน่แน่นอนนาย Zelenskyy ย่อมเป็นพวกขวาจัด หรือ Far Right และไม่นิยมรัสเซีย นาย Zelenskyy จึงต้องการนำยูเครนเข้าเป็นสมาชิกของ NATO ด้วยความยินดีของสหรัฐอเมริกา และประเทศอื่นๆใน NATO แต่รัสเซียไม่อาจยอมได้ เนื่องจากยูเครนเป็นประเทศ ที่คั่นกลางระหว่างรัสเซียกับประเทศใน EU จึงถือเป็นจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญ หากยูเครนเป็นสมาชิกของ NATO ก็หมายความว่าสหรัฐอเมริกาจะสามารถตั้งฐานยิงขีปนาวุธในยูเครนได้ อันเป็นการกระทบต่อความมั่นคงของรัสเซีย ดังนั้น การที่จะทำให้สงครามยุติลงโดยเร็ว โดยไม่ขยายไปเป็น สงครามโลกครั้งที่ 3 ที่อาจเป็นสงครามนิวเคลียร์ได้นั้น ความจริงไม่ยากเลย เพียงแต่ยูเครนประกาศว่าจะไม่ เข้าเป็นสมาชิกของ NATO สหรัฐยุติการคว่ำบาตรรัสเซีย ส่วนเรื่อง Donetsk และ Luhansk ขอให้มีการตั้ง โต๊ะเจรจากัน ถ้าทำได้ทุกอย่างก็จบ หรืออย่างน้อยก็จบได้ชั่วคราว เพียงแต่สหรัฐอเมริกา และยูเครน จะยอม ทำเช่นนั้นหรือไม่เท่านั้น

ความขัดแย้ง

ความขัดแย้งคือความไม่ลงรอยกัน หรือสภาวะที่ไม่เห็นพ้องต้องกัน หรือความเป็นปฏิปักษ์กัน ระหว่างบุคคลตั้งแต่สองคนขึ้นไป โต้แย้งกันในประเด็นของค่านิยม หรือเกิดการแข่งขันกันในเรื่องของอำนาจ สถานภาพ เป้าหมาย และการแย่งชิง ทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัด คำว่าความขัดแย้งในวรรณคดีของพงศัพัตน์ พงษ์โสภา (2542 : 141) กล่าวว่า ความขัดแย้ง คือ สภาวะความไม่ราบรื่นที่เกิดภายในตัวบุคคล ระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่ม เนื่องจากมีความต้องการหรือผลประโยชน์ขัดแย้งกันและไม่สามารถตัดสินใจหรือหาข้อตกลง ร่วมกันได้ สอดคล้องกับเสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์ (2534 : 10) กล่าวว่า ความขัดแย้ง หมายถึง ความสัมพันธ์ ระหว่างบุคคลที่เกี่ยวข้องกับจุดมุ่งหมาย หรือวิธีการ หรือทั้งสองอย่าง แต่เป็นการพึงพาอาศัยในทางลบ อาจ กล่าวอย่างกว้าง ๆ ได้ว่า ความขัดแย้ง หมายถึง การที่แต่ละฝ่ายไปด้วยกันไม่ได้ ในเรื่องเกี่ยวกับความต้องการ ไม่ว่าจะ เป็นความต้องการจริง หรือศักยภาพที่จะเกิดตามต้องการ ส่วน Filley (1975 : 4) กล่าวว่า ความ ขัดแย้งเป็นกระบวนการทางสังคม ความขัดแย้งเกิดขึ้นเมื่อแต่ละฝ่าย มีจุดมุ่งหมายที่ไปด้วยกันไม่ได้ และมี ค่านิยมที่แตกต่างกัน ความแตกต่างนี้นี่มักจะเป็นการรับรู้มากกว่าที่จะเป็นความแตกต่างที่เกิดขึ้นจริง ๆ และ Trusty (1987 : 103) กล่าวว่า ความขัดแย้งเป็นสิ่งที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติระหว่างบุคคลที่มีเป้าประสงค์และ จุดมุ่งหมายแตกต่างกัน ความแตกต่างเหล่านี้นำไปสู่ความขัดแย้ง

สรุปว่า ความขัดแย้ง มีปฏิกริยาเชิงพฤติกรรมที่ไม่ลงรอยกัน หรือเป็นพฤติกรรมที่ไปด้วยกันไม่ได้ ทั้งที่เป็นพฤติกรรมที่เกิดกับตนเอง ระหว่างบุคคล หรือระหว่างกลุ่ม เนื่องจากมีความต้องการที่ไม่เหมือนกัน โดยต่างฝ่ายต่างต้องการสกัดกัน เพื่อเอาชนะด้วยการแข่งขันต่อสู้ หรือมีการทำลายกัน และมีผลในทิศทางบวก หรือลบต่อผู้ที่เกี่ยวข้องกับความขัดแย้ง จนในที่สุดความขัดแย้งอาจจะนำไปสู่การต่อสู้กัน จนเกิดสงคราม ระหว่างประเทศขึ้นได้

การใช้พุทธสันติวิธีด้านการเจรจา

พระพุทธศาสนาเป็นส่วนหนึ่งของระบบสังคม และไม่สามารถแยกออกจากกันได้ พระพุทธศาสนาเปลี่ยนแปลงไปตามสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง แต่พระพุทธศาสนาก็มีอิทธิพล และบทบาทสำคัญต่อวิถีชีวิตของบุคคลในสังคม ซึ่งนักสังคมศาสตร์ให้การยอมรับความสำคัญของพระพุทธศาสนาในลักษณะที่เป็นระบบควบคุมสังคมให้สงบ และเป็นสถาบันเบื้องต้นสำหรับการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และสวัสดิการของมนุษย์ พุทธสันติวิธีเป็นวิธีปฏิบัติอย่างใดอย่างหนึ่งที่พระพุทธเจ้า และเหล่าสาวกของพระองค์ ได้ใช้เป็นเครื่องมือในการจัดการความขัดแย้งอย่างสันติ หรือการแก้ไขความขัดแย้งโดยไม่ใช้ความรุนแรง โดยแสดงออกได้ดังนี้

1. การสื่อสารเพื่อสันติภาพ วิธีการดังกล่าวในทศวรรษของวิลาวณีย์ สุทธิรักษ์ และคณะ (2560 : 331-332) เขียนบทความเรื่อง “วิเคราะห์แนวทางการสื่อสารเพื่อสันติภาพขององค์ทะไลลามะ ที่ 14” กล่าวว่าตามหลักพุทธสันติวิธีพระพุทธเจ้าได้ตรัสไว้ว่า การใช้วาจาสุภาชิตนั้นเป็นมงคล อันสูงสุด โดยทำให้ชีวิตพบกับสันติสุข และขยายวงกว้างเป็นสังคมสันติภาพ อีกทั้งได้ประโยชน์ในปัจจุบัน ดังนั้น จึงกล่าวได้ว่า วาจาสุภาชิตเป็นพุทธสันติวิธีของการสื่อสาร เพื่อให้เกิดสันติภาพอย่างแท้จริง คือ (1) คำพูดที่เหมาะสมกาล องค์ทะไลลามะเป็นผู้ที่มีการสื่อสารเหมาะกับบุคคลผู้รับสารนั้นๆ เช่น “เป็นการฆ่าล้างเผ่าพันธุ์ทางวัฒนธรรม” เป็นการสื่อสารที่ท่านใช้การสื่อสารเหมาะกับบุคคล คือ ชาวทิเบตเพื่อเป็นการกระตุ้นให้ชาวทิเบตลุกมาสู้ เพื่อขอความเป็นอิสระจากจีน เป็นการสื่อสารเพื่อสันติภาพ เป็นต้น (2) คำพูดจริง เป็นคำที่กล่าวด้วยความจริง เน้นความเป็นแก่นแท้ของความเป็นมนุษย์ในการรัก และเมตตา กรุณาต่อผู้อื่น เช่น “มนุษย์...เพราะเขาละสุภาพเพื่อหาเงิน แล้วก็สละเงิน เพื่อให้สุภาพพื้นกลับมา และเขาห่วงอนาคตมาก จนไม่มีความสุข กับปัจจุบัน ผลก็คือ เขาไม่อยู่กับทั้งปัจจุบัน และอนาคตเขาอยู่เหมือนจะไม่มีวันตาย และท้ายสุดเขาก็ตายไป โดยไม่ได้มีชีวิตอยู่จริงๆ” เป็นวาทกรรมที่ชี้ให้เห็นความจริง ที่ทุกคนไม่ได้ตระหนักกับสิ่งเหล่านี้ (3) เป็นคำที่กล่าวด้วยวาจาสุภาพ อ่อนหวาน เช่น “เป้าหมายหลักของเราในชีวิตนี้ คือการได้ช่วยเหลือผู้อื่น และหากเราไม่สามารถช่วยเหลือพวกเขาได้ อย่างน้อยที่สุด ก็อย่าทำร้ายพวกเขา” เป็นวาทกรรมขององค์ทะไลลามะ ที่ใช้ถ้อยคำสุภาพ ไม่มีถ้อยคำที่หยาบคาย หรือส่อเสียด ทำให้เป็นที่พอใจของผู้ได้ยินได้ฟัง และเป็นข้อคิดทำให้สังคมเกิดสันติภาพ (4) เป็นคำที่ก่อประโยชน์แก่ผู้ฟัง เช่น “คำพูดที่มีประโยชน์คำเดียว ที่คนฟังแล้วสงบระงับได้ ย่อมดีกว่าคำพูดที่ไร้ประโยชน์ ตั้ง 1,000” เป็นวาทกรรมขององค์ทะไลลามะ ผู้สื่อสารที่ทำให้สังคมสงบสุขเป็นประโยชน์ต่อมนุษยโลก เกิดสันติภาพจากการมีมนต์ศักดิ์สิทธิ์เชิงบวกเสมอ โดยมีเป้าหมายประสงค์ของการสื่อสารให้ทุกชีวิตพ้นทุกข์ และพบสันติสุขอย่างแท้จริง (5) เป็นการพูดที่มีจิตที่ตั้งงามมีเมตตา องค์ทะไลลามะ มีการสื่อสารที่เปี่ยมด้วยเมตตา อันออกมาจากใจของผู้ส่งสาร คือ เจตนาเมตตาเป็นพื้นฐานก่อนที่จะพูด มีการสอดแทรกธรรมะให้เข้ากับเรื่องราวต่างๆ และจะเน้นธรรมะที่เป็นตัวหลักในการเผยแผ่ที่มีประสิทธิภาพ และก่อให้เกิดประสิทธิผล “จะเร้าใจให้ผู้ฟังอยากรู้อยากติดตาม ด้วยบุคลิกที่โดดเด่นโดยมีใบหน้ายิ้มแย้มแจ่มใส มีแววตา

แห่งความเมตตา อีกทั้งการพูดในการให้กำลังใจ และช่วยชี้แนะสังคมให้มองเห็นทางสว่างที่ควรเดินในเรื่องต่างๆ เช่น “สารที่ข้าพเจ้าต้องการสื่อออกไป คือ การฝึกเจริญเมตตากรุณา และความรัก”

สรุปว่า การมีวาจาสุภาสิตนี้ เป็นพุทธสันติวิธีที่สำคัญในการจัดการความขัดแย้ง โดยไร้ความรุนแรง หรือสงคราม เป็นการสลายอัตลักษณ์ และการยอมรับในความต่างของมนุษย์แต่ละคน ซึ่งเป็นการส่งเสริม และยอมรับในศักยภาพของมนุษย์ ให้อยู่ร่วมกันอย่างสันติสุข และเป็นสิ่งสะท้อนให้เห็นการสื่อสารขององค์ทะเลลามา ด้วยวาจาสุภาสิต ทำให้โลกเกิดสันติภาพ

2. การไกล่เกลี่ยเพื่อยุติข้อขัดแย้ง

วิธีการไกล่เกลี่ยเพื่อยุติข้อขัดแย้ง ในพระคัมภีร์ของสำนักพระขรรค์พิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม (2559 : 2-11) กล่าวว่า บทบาทของพระพุทธเจ้าในการไกล่เกลี่ยในกรณีของสงครามน้ำ เป็นสงครามเกิดจากการแย่งชิงทรัพยากรน้ำระหว่างชาวศากยะ และโกลิยะ ซึ่งที่มาของสงครามก็คือ ทาส และกรรมกร ในขณะที่สงครามน้ำกำลังดำเนินไปอยู่นั้น พระพุทธเจ้าทรงวิเคราะห์สถานการณ์ความขัดแย้ง (Conflict Analysis) ตั้งแต่ช่วงเช้าตรู่ในกรุงสาวัตถี แคว้นโกศล ซึ่งไม่ไกลจากสถานที่ดังกล่าว และพบว่าประเด็น (Issue) ของความขัดแย้งคือ น้ำ ในขณะที่เดียวกัน ความขัดแย้งที่ซับซ้อนก็คือประเด็นเรื่องชาติพันธุ์ สิ่งที่ทำหน้าที่ชักใยอยู่เบื้องหลังพฤติกรรมดังกล่าวก็คือ ตัณหา ทิฏฐิ และมานะ ขั้นตอนที่สำคัญที่สุดของของพระพุทธเจ้า ในฐานะนักเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลาง ก็คือการนำเสนอ ชุดของแนวคิดที่ได้คัดสรร และเตรียมมาตั้งแต่ช่วงใกล้รุ่งตั้งต่อนี้ คือ (1) ชุดของแนวคิดที่ใช้ระงับความขัดแย้ง ชุดของวิธีนี้ประกอบไปด้วยหลักการตามที่ปรากฏอยู่ใน 3 ชาตก ได้แก่ ผันทนชาตก ทุพทชาตก และลฎกชาตก ซึ่งเป้าหมายของชุดนี้ก็เพื่อที่จะซ่อมแซมความรู้สึกของทั้งสองฝ่ายที่กำลังทำสงคราม และเสริมสร้างสันติภายใน (2) ชุดของแนวคิดที่สร้างความสามัคคี และสมานฉันท์ให้เกิดขึ้นแก่ทั้งสองฝ่าย ชุดของวิธีนี้ประกอบไปด้วยหลักการตามที่ปรากฏใน 2 ชาตก กล่าวคือ รุกขชาตก และวิภูฏกชาตก เป้าหมาย สำคัญของชุดนี้คือการเสริมสร้าง สันติภายนอก (3) แนวคิดถอนรากเหง้าของตัณหา ทิฏฐิ และมานะ แนวคิดนี้ปรากฏอยู่ใน อตตทัณฑสูตร อันเป็นการแก้ไขปัญหาคความอยากในเรื่องน้ำ การยึดมั่นในความคิดเห็นของแต่ละคน และปัญหาเรื่องชาติพันธุ์

ดังนั้น ภายหลังจากที่พระองค์ได้นำเสนอแนวคิดทั้ง 3 ชุด ดังกล่าวแล้ว กษัตริย์ และประชาชนทั้งสองแคว้นได้พากันยุติสงครามน้ำ จากการทำหน้าที่เป็น “นักเจรจาไกล่เกลี่ยคนกลาง” ของพระพุทธเจ้านั้น มีประเด็นที่นักศึกษาคณะวิเคราะห์เพิ่มเติมใน 2 ประเด็นใหญ่ คือ การใช้วิธีการเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินกลยุทธ์ของพระองค์ และปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการความขัดแย้งบรรลุผลสำเร็จ คือ (1) การใช้วิธีการเพื่อเป็นเครื่องมือในการดำเนินกลยุทธ์ จากการวิเคราะห์วิธีการที่พระองค์ได้นำไปใช้ในการจัดการความขัดแย้งนั้น พบว่าประกอบไปด้วย 2 วิธีการ ได้แก่ (1.1) กลยุทธ์ในการเผชิญหน้ากับคู่กรณีทั้งสองฝ่าย ในสถานการณ์นี้ พระองค์ทรงเริ่มต้นด้วยการเข้าไปเผชิญหน้ากับสถานการณ์ความขัดแย้งโดยตรง เพื่อแสวงหาทางออกร่วมกันกับกษัตริย์ทั้งสองฝ่ายแต่จุดอ่อนของวิธีนี้ก็คือ หากความสัมพันธ์ของคู่กรณีกับผู้ไกล่เกลี่ยไม่ดีแล้ว อาจจะทำให้เกิดปัญหาตามมาในหลาย ๆ ด้านได้ (1.2) กลยุทธ์ในการโน้มน้าว (Persuasion) เป็นวิธีการ

ที่พระพุทธเจ้าเน้นหนัก และให้ความสำคัญสูงมาก ในการเข้าไปเจรจาไกล่เกลี่ย ดังจะเห็นได้จากกรณีนี้ หรือกรณีอื่น ๆ ที่จะนำเสนอต่อไปจุดเด่นของวิธีการนี้คือ การสร้างความเข้าใจเกี่ยวกับผลเสียที่จะเกิดขึ้นแก่คู่กรณี และโน้มน้าวให้คู่กรณี ได้เห็นถึงความสำคัญของความสามัคคีแต่จุดอ่อนคือ “ทุนทางสังคม” ของผู้ไกล่เกลี่ยว่าจะส่งผลต่อความน่าเชื่อถือของการสื่อสาร หรือไม่ (2) ปัจจัยสำคัญที่ทำให้กระบวนการจัดการความขัดแย้งบรรลุผลสำเร็จ ผู้เขียนมองว่า การที่พระพุทธเจ้าสามารถทำให้คู่กรณียุติความขัดแย้งนั้น เกิดจากปัจจัยที่สำคัญ 2 ประการ ได้แก่ (2.1) สร้างความสัมพันธ์กับคู่กรณี จากการศึกษาวิเคราะห์บริบทต่างๆของพระองค์นั้น ทำให้เราประจักษ์ความจริงประการหนึ่งว่าพระพุทธองค์ทรงมีต้นทุนทางสังคมสูงมาก กล่าวคือ สถานะทางสังคมก่อนที่จะบวชพระองค์ทรงเป็นพระมหากษัตริย์เช่นเดียวกับกษัตริย์ศากยะ และโกถิยะ แม้ว่าพระองค์จะทรงเจริญวัยในแคว้นศากยะ และมีพระบิดาเป็นชาวศากยะ (2.2) การสร้างความเชื่อมั่น และความร่วมมือจากคู่กรณี ต้นทุนที่สำคัญอีกประการหนึ่งก็คือ สถานะของความเป็นพระพุทธเจ้า ที่พระองค์มีอยู่เหนือบุคคลเหล่านั้น และบุคคลเหล่านั้นมิได้มี ในสิ่งที่พระองค์มี ในประเด็นนี้พระองค์มักจะตรัสอยู่เสมอว่า ในหมู่ชนที่ถือตระกูลเป็นใหญ่กษัตริย์ประเสริฐที่สุด ส่วนท่านผู้เพียบพร้อมด้วยวิชา และจรณะ จัดได้ว่าประเสริฐที่สุดในหมู่เทวดา และมนุษย์

สรุปว่า การไกล่เกลี่ยเพื่อยุติข้อขัดแย้งเรื่องน้ำ และวิธีจัดสรร หรือการแบ่งปันทรัพยากรน้ำว่าควรจะทำอย่างไร สาเหตุที่เป็นเช่นนี้ก็เพราะปัญหาที่แท้จริงไม่ได้เกิดจากปัจจัยภายนอก แต่หากเกิดจากปัจจัยภายใน เมื่อปัจจัยภายในได้รับการแก้ไข จึงไม่มีความจำเป็นต้องกล่าวถึงปัจจัยภายนอกซึ่งสำคัญน้อยกว่า ดังนั้น ความสามัคคี จึงเป็นตัวขับเคลื่อนที่ทำให้เกิดกระบวนการต่าง ๆ ไม่ว่าจะเป็นการแสวงหาเวทีเพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้ข้อมูล และพร้อมที่จะแบ่งปันความต้องการ ความรัก และ ความเข้าใจต่อกันได้ อันจะส่งผลให้เกิดสังคมแห่งสันติภาพได้นั่นเอง

สรุป

1. ประเด็นสำคัญของความขัดแย้ง

ประเด็นสำคัญของความขัดแย้ง อาจกล่าวได้ว่าทั้งสองประเทศ คือ รัสเซีย และยูเครนไม่คิดที่จะแก้ไขอย่างจริงจัง หรือยังมีบางประเทศที่ได้ผลประโยชน์จากความขัดแย้ง กล่าวคือ เหมือนกับสงครามในโลกนี้ ไม่มีวันที่จะหมดไป เพราะมีบางประเทศที่เป็นมหาอำนาจทางอาวุธ ได้ผลประโยชน์จากสงคราม ก็คือ ประเทศที่ขายอาวุธจึงเป็นชนกลุ่มแรกที่ได้ผลประโยชน์ เมื่อสู้รบกันจำเป็นที่จะต้องซื้ออาวุธ และความขัดแย้งในยูเครนซึ่งรัสเซียเป็นฝ่ายอ้างสิทธิ์ทางดินแดนบางจังหวัดในยูเครนอันเป็นต้นเหตุแรกในความขัดแย้งกัน โดยต่างฝ่ายก็อ้างความมีสิทธิ์ในดินแดนนั้น วัฏจักรของความขัดแย้งจึงไม่หมดไป หรืออาจมีบางประเทศ สร้างเงื่อนไขความขัดแย้ง ให้เกิดความรุนแรงให้ดำรงอยู่ตลอด เพราะกลุ่มของตนเองได้ประโยชน์

2. ปมก่อปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย และยูเครน

ปมก่อปัญหาความขัดแย้งระหว่างรัสเซีย และยูเครนที่จะต้องแก้ไขก็คือ ความใจแคบ หรือที่เรียกว่า “มัจฉริยะ” กล่าวคือ มีความหวงแหนกีดกันเกี่ยวกับเรื่องพรรคพวก พงศ์เผ่า หรือชาติพันธุ์ และเรื่องเกี่ยวกับลาภ ทรัพย์สมบัติ ผลประโยชน์ต่างๆ แม้กระทั่งเรื่องเกี่ยวกับชนชั้นวรรณะ รวมไปถึงวิทยาการ ความรู้ ความก้าวหน้าในทางภูมิปัญญา และความสำเร็จต่างๆ การที่จะแก้ไขปัญหาสงครามระหว่างรัสเซียกับยูเครนได้นั้น เบื้องต้นต้องสลัดความใจแคบออกไปให้ได้ ถ้าแก้ไขปัญหาในเบื้องต้นนี้ไม่ได้ สงครามระหว่างรัสเซียและยูเครนคงจะไม่จบลงแบบง่ายๆ ความขัดแย้งจะยังคงอยู่ต่อไปอีกนาน

3. ด้านการเจรจาแบบพุทธสันติวิธี

สาเหตุที่ทำให้การเจรจาเกิดความล้มเหลว คือ (1) ตัณหา หมายถึง ความทะยานอยาก หรือมีความปรารถนาที่จะบำรุงบำเรอปรนเปรอตน ความอยากได้ (2) ทิฏฐิ หมายถึง ความคิดเห็นอุดมการณ์ต่างๆ ที่ยึดถือไว้โดยมงาย ปิดตัวแคบไม่ยอมรับฟังใคร (3) มานะ หมายถึง ความถือตัว ความสำคัญตนผิด ความอยากเด่นอยากยกชูตนให้ยิ่งใหญ่ เป็นต้น ส่วนการเจรจาแบบพุทธสันติวิธีนั้นกล่าวได้ว่า ต้องเป็นผู้ที่มีการสื่อสารเหมาะกับบุคคลผู้รับสารนั้น ๆ และเป็นการสื่อสารเพื่อให้เกิดสันติภาพ เป็นคำที่กล่าวด้วยความจริง เน้นความเป็น แก่นแท้ของความเป็นมนุษย์ และมีเมตตากรุณาต่อผู้อื่น เป็นคำที่กล่าวด้วยวาจาสุภาพ ไม่มีถ้อยคำที่หยาบคาย หรือส่อเสียด ทำให้เป็นที่พอใจของผู้ได้ยินได้ฟัง และเป็นข้อคิดทำให้สังคมเกิดสันติภาพ ก่อประโยชน์แก่ผู้ฟัง ผู้สื่อสารที่ทำให้สังคมสงบสุขเป็นประโยชน์ต่อมนุษยโลก เกิดสันติภาพ เป็นการพูดที่มีจิตที่ดีงามมีเมตตา ที่ออกมาจากใจของผู้ส่งสาร คือ เจตนาเมตตาเป็นพื้นฐานก่อนที่จะพูด อีกทั้งการพูดในการให้กำลังใจ และช่วยชี้นำสังคมให้มองเห็นทางสว่าง ที่ควรที่จะดำเนินไปได้อย่างสันติสุขของสังคมได้นั่นเอง

เอกสารอ้างอิง

- กรรณา มธูลาภรังสรรค์. (2564). ปัจจัยและเงื่อนไขความขัดแย้งในสังคมไทย. *วารสารสถาบันวิจัยญาณสังวร*. ปีที่ 12 ฉบับที่ 1. มกราคม-มิถุนายน.
- พงษ์พันธ์ พงษ์โสภา. (2542). *พฤติกรรมกลุ่ม*. กรุงเทพมหานคร : วิสิทธิ์พัฒนา.
- รัฐพล เย็นใจมา และคณะ. (2561). ความขัดแย้งในสังคม : ทฤษฎีและแนวทางแก้ไข. *วารสาร มจร สังคมศาสตร์ปริทรรศน์*. ปีที่ 7 ฉบับที่ 2. เมษายน-มิถุนายน.
- วิลาวัลย์ สุทธิรักษ์ และคณะ. (2560). วิเคราะห์แนวทางการสื่อสารเพื่อสันติภาพขององค์ทะเลมะ ที่ 14. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*. ปีที่ 5. ฉบับพิเศษ พฤษภาคม.
- วนิดา ชนินทุทธรวงศ์. (2557). *ความรู้เพื่อการป้องกันและแก้ไขปัญหาความขัดแย้ง*. กรุงเทพมหานคร : ศูนย์สื่อและสิ่งพิมพ์แก้วเจ้าจอมมหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา.
- เสริมศักดิ์ วิศาลาภรณ์. (2534). *ความขัดแย้ง : การบริหารเพื่อการสร้างสรรค*. กรุงเทพมหานคร : ตะเกียง.

- สำนักกระงับข้อพิพาท สำนักงานศาลยุติธรรม. (2559). *หลักศานากับการไกล่เกลี่ยข้อพิพาท : ทางออกสู่การ
แก้ปัญหา*. กรุงเทพมหานคร : แอคทีฟ พรินท์.
- Filley, A. C. (1975). *Interpersonal Conflict Resolution*. Glenview Illinois : Scott Foresman and
Company.
- Trusty, F. M. (1987). *Managing the Tensions that Go with the planning Process*. in Robert G.
Simerly and Associates. *Strategic Planning and Leadership in Continuing Education*.
San Francisco : Jossey-Bass.

รูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิต

มหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

Internal Supervision Model for Context of Ramkhamhaeng University Demonstration School (Elementary Level)

สง่า วงศ์ไชย,

ธนชพร พุ่มภชาติ, พชณี หนูพยัน,

อัมภิรา สิงหนรงค์, กิตติมา ลินสีบผล และ ฤติมา พันธุ์รณ

มหาวิทยาลัยรามคำแหง

Sa-nga Wongchai,

Thanachaporn Pumpachart, Patchanee Noohpayan,

Aumpira Singhanarong, Kittima Sinseabphon, Rutima Punran

Ramkhamhaeng University, Thailand

Corresponding Author, Email: Wongchai41@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิชาการนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) การนิเทศภายในเป็นกระบวนการร่วมมือของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้และกระบวนการทำงานของครูและบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ รูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนสาธิตมีพื้นฐานมาจากการบูรณาการแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก เพื่อหลอมรวมไปสู่การกำหนดองค์ประกอบให้มี 4 ประการ ได้แก่ 1) หลักการ 2) วัตถุประสงค์ 3) กระบวนการนิเทศ มี 5 ขั้นตอน ได้แก่ 3.1) ขั้นสร้างความเข้าใจร่วมกัน 3.2) ขั้นรวมพลังความคิด 3.3) ขั้นนิเทศแบบกัลยาณมิตร 3.4) ขั้นสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ 3.5) ขั้นร่วมมือกันทำวิจัย 4) การวัดและประเมินผล รูปแบบการนิเทศภายในที่เกิดจากการหลอมรวมสาระสำคัญของแนวคิดจะช่วยพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูและกระบวนการทำงานของบุคลากรให้มีประสิทธิภาพ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาสมรรถนะการเรียนรู้ของผู้เรียนตามบริบทของโรงเรียนสาธิต

คำสำคัญ: รูปแบบการนิเทศภายใน; โรงเรียนสาธิต; ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ; การเรียนรู้เชิงรุก; การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน

* วันที่รับบทความ : 3 ตุลาคม 2565; วันแก้ไขบทความ 23 ตุลาคม 2565; วันตอบรับบทความ: 26 ตุลาคม 2565

Received: October 3, 2022; Revised: October 23, 2022; Accepted: October 26, 2022

Abstracts

This academic aims to internal supervision model for context of Ramkhamhaeng University Demonstration school (Elementary Level). Internal supervision is a collaborative process of teachers, personnel and related people to improve and develop learning management processes and work processes of teachers and personnel to be effective. The internal supervision model for context of demonstration school based on integration of professional learning community, lesson study and active learning approach to the determination 4 components, namely 1) principle 2) objective 3) supervision process consists of five components which are: 3.1) collaborative understanding 3.2) collaborative thinking 3.3) kallayanamitr supervision 3.4) reflection thinking 3.5) collaborative action research 4) measurement and evaluation. The form of internal supervision resulting from the fusion of the essence of the concept will help develop teachers' learning management competency and staff work processes effectively. Development of learners' learning competencies in the context of the demonstration school.

Keywords: Internal Supervision Model; Demonstration School; Professional Learning Community; Active Learning; Lesson Study

บทนำ

การเปลี่ยนแปลงของโลกปัจจุบันไปสู่โลกอนาคตส่งผลกระทบต่อสภาพสังคม เศรษฐกิจ และการเมือง ซึ่งไม่อาจรู้ได้ว่าผลกระทบนั้นจะเกิดขึ้นกับใคร เกิดที่ไหน เกิดเมื่อไร และส่งผลกระทบต่อทุกระบบอย่างไร หากเมื่อเกิดขึ้นแล้วมนุษยโลกจะต้องหาแนวทางในการตั้งรับกับสถานการณ์การเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้น กลไกสำคัญที่มนุษย์สามารถควบคุมได้ คือ ระบบการศึกษา เนื่องจากการเปลี่ยนเป้าหมายของระบบการศึกษาจากการพัฒนาคนให้รู้หนังสือ (1.0) มีความรู้ (2.0) สามารถสร้างความรู้ได้ (3.0) เป็นการพัฒนาคนให้เป็นนวัตกรรม สามารถสร้างนวัตกรรม (4.0) และใช้ชีวิตในสังคมหลังนวัตกรรมได้อย่างมีความสุขและมีคุณค่า (5.0) (พฤทธิ์ ศิริบรรณพิทักษ์, 2565: 23) การเปลี่ยนแปลงระบบการศึกษาจึงเป็นการพลิกโฉมระบบการศึกษาให้สอดคล้องกับโลกอนาคต

การพลิกโฉมระบบการศึกษาเป็นการเปลี่ยนวิสัยทัศน์ ปรัชญา เป้าหมาย แนวทางการจัดการศึกษา การจัดทำหลักสูตร แนวทางการจัดการเรียนรู้ และแนวทางการวัดและประเมินผลเพื่อให้สอดคล้องกับระบบการศึกษาในโลกยุคใหม่ การทำความเข้าใจนโยบายและประเด็นในการเปลี่ยนแปลงจึงเป็นภาระสำคัญของครู และบุคลากรทุกหน่วยงานที่จะต้องศึกษาและทำความเข้าใจเพื่อปรับเปลี่ยนกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่รองรับผู้เรียนที่หลากหลายรูปแบบการเรียนรู้ ดังที่ Fisher and Frey (2014: 1-2) กล่าวว่า การเรียนรู้ในปัจจุบันอาจจะไม่ใช่การเรียนรู้ในโลกอนาคต ครูจะต้องพัฒนาตนเองเพื่อปรับตัวให้เหมาะสมกับการจัดการเรียนรู้ในโลกยุคใหม่ ดังนั้น ครูทุกระดับควรจะต้องปรับตัวก่อนเพื่อให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงของระบบการศึกษา เตรียมความพร้อมทั้งด้านเนื้อหา วิธีสอนและเทคโนโลยีที่ทันสมัย และพัฒนาผู้เรียนที่ตอบสนองความต้องการของโลกการศึกษายุคใหม่ให้ทันเวลา

โรงเรียนสาธิตเป็นสถานศึกษาที่ส่งเสริมการพัฒนาวิชาชีพแห่งหนึ่งของประเทศไทย ซึ่งตั้งขึ้นเพื่อใช้เป็นแหล่งศึกษาวิจัย ทดลองแนวคิดและวิธีการใหม่ ๆ ของคณาจารย์ ตลอดจนใช้เป็นสถานที่ฝึกประสบการณ์วิชาชีพของนิสิตนักศึกษา จึงเป็นสถานศึกษาที่มีความพร้อมในด้านบุคลากรและทรัพยากรที่ทันสมัยและสามารถพัฒนาบุคลากรและองค์กรอย่างต่อเนื่อง เนื่องจากเป็นสถานศึกษาที่หน่วยงานจัดตั้งขึ้นเพื่อสนองวัตถุประสงค์เฉพาะด้านกระบวนการเรียนการสอนและนวัตกรรมทางการศึกษา (ราชบัณฑิตยสภา, 2564: 184) ภายใต้การกำกับของคณะครุศาสตร์ หรือคณะศึกษาศาสตร์ การจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตจึงมีความเฉพาะในแง่ของการจัดการเรียนการสอนที่มีความหลากหลาย จึงทำให้ครูและบุคลากรของโรงเรียนสาธิตจึงต้องพัฒนาวิชาชีพของตนเองอยู่เสมอ ดังผลการวิจัยของ Anna, Evans, Breeding, and Arancibia (2019: 13-14) ที่ค้นพบว่า การที่ครูจะต้องพัฒนาตนเองอยู่เสมอมีเหตุผล 3 ประการ คือ 1) ครูจะต้องพัฒนาตนเองให้มีความรู้รอบตัวและทันต่อการเปลี่ยนแปลงของโลก 2) ครูจะต้องพัฒนาวิชาชีพด้านความรู้ในเนื้อหาความรู้ด้านศาสตร์การสอน และความรู้ด้านเทคโนโลยี และ 3) ครูจะต้องพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนที่ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ของนักเรียน

แม้ว่าโรงเรียนสาธิตจะเป็นโรงเรียนที่จัดการศึกษาในระดับประถมศึกษาและมัธยมศึกษาในกำกับของมหาวิทยาลัย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา กระทรวงการอุดมศึกษา วิทยาศาสตร์ วิจัยและนวัตกรรม แต่การประเมินคุณภาพการศึกษายังใช้มาตรฐานเดียวกับโรงเรียนในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (สพฐ.) คือ การประกันคุณภาพภายในสถานศึกษาตามประกาศกระทรวงศึกษา เรื่อง ให้ใช้มาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ พ.ศ. 2561 ซึ่งกำหนดแนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐานไว้ 3 มาตรฐาน ได้แก่ มาตรฐานที่ 1 คุณภาพของผู้เรียน ให้ความสำคัญกับผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้เรียน มาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ และมาตรฐานที่ 3 กระบวนการจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ โดยเฉพาะในมาตรฐานที่ 2 กระบวนการบริหารและการจัดการ ข้อ 2.2 มีระบบการบริหารจัดการคุณภาพการศึกษา ที่ระบุว่า “...มีระบบการนิเทศภายใน การนำข้อมูลในการพัฒนาบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องทุกฝ่ายมีส่วนร่วมการวางแผน ปรับปรุง และพัฒนา และร่วมรับผิดชอบต่อการจัดการศึกษา” และข้อ 2.4 พัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ มีคำอธิบายว่า “สถานศึกษาส่งเสริม สนับสนุน พัฒนาครู บุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพและจัดให้มีชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาใช้ในการพัฒนางานและการเรียนรู้ของผู้เรียน” (สำนักทดสอบทางการศึกษา, 2561: 2-4) จากข้อมูลดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า โรงเรียนสาธิตจะต้องมีระบบการนิเทศภายในที่มาจากความร่วมมือของบุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้อง และส่งเสริมพัฒนาครูด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเพื่อพัฒนาครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญ พัฒนางาน และการเรียนรู้ของผู้เรียน

การพัฒนากระบวนการจัดการศึกษาของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) เพื่อให้ตอบสนองเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน เพื่อให้บรรลุมาตรฐานที่ 2

กระบวนการบริหารและการจัดการ ข้อที่ 2.2 และข้อ 2.4 นับเป็นความท้าทายของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในโรงเรียนที่จะต้องดำเนินการให้เป็นรูปธรรม หรือปรับปรุงระบบเดิมที่มีใช้อยู่แล้วให้มีประสิทธิภาพ และให้ทันตามสมัยนิยม ดังข้อมูลที่ เวียงชัย แสงทอง และคณะ (2565: 123-133) ได้พบว่า การนิเทศภายในสถานศึกษายุคใหม่ไม่ใช่เพียงแค่นำผลการนิเทศมาปรับปรุงและพัฒนาครูและบุคลากรให้ก้าวหน้าในวิชาชีพเท่านั้น แต่เป็นการปรับรูปแบบการนิเทศให้สอดคล้องกับบริบทของสังคมปัจจุบันหรือปรับเปลี่ยนระบบให้มีประสิทธิภาพและทันสมัย

บทความนี้จึงเป็นการนำเสนอรูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ตามความคิดเห็นและมุมมองของผู้เขียนที่ออกแบบและพัฒนาเพื่อแสดงให้เห็นรากฐานของแนวคิดและทฤษฎี หลักการ วัตถุประสงค์ กระบวนการนิเทศ การวัดและประเมินผลที่ได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบเพื่อให้สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง และสอดคล้องกับเกณฑ์การประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษาระดับขั้นพื้นฐาน พ.ศ. 2561

รูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

การพัฒนากระบวนการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) เป็นการนำเสนอตามความคิดของผู้เขียนที่มีประสบการณ์ในการนิเทศครูโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) เป็นเวลา 10 ปี จึงเข้าใจสภาพบริบทและความต้องการของผู้เรียนเป้าหมายการจัดการศึกษา จึงนำเสนอแนวทางการออกแบบและพัฒนากระบวนการนิเทศภายใน โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐาน

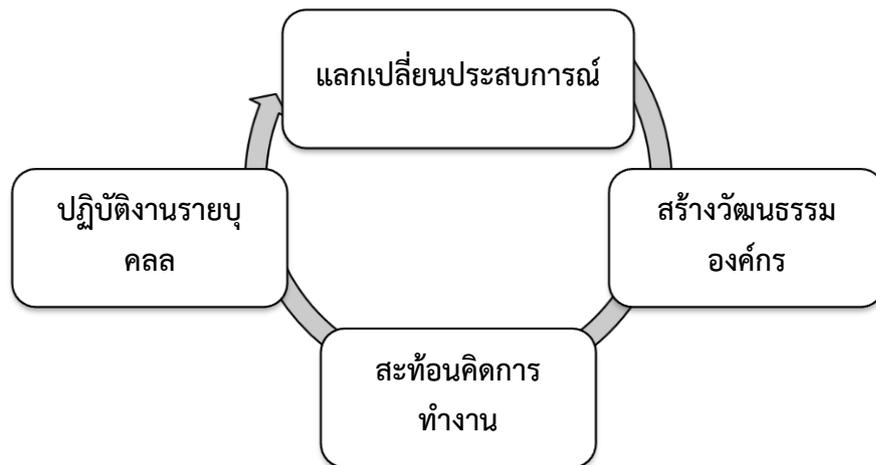
แนวคิดและทฤษฎีพื้นฐานที่นำมาใช้พัฒนากระบวนการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมี ดังนี้

1.1 ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community)

ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพเป็นการรวมกลุ่ม รวมตัวของครู ผู้บริหาร และนักการศึกษา แสวงหาความรู้ด้วยการวิจัยปฏิบัติการ สะท้อนคิด แลกเปลี่ยนเรียนรู้เพื่อปรับปรุงผลการเรียนของผู้เรียนหรืองานวิชาการของสถานศึกษา โดยเป้าหมายอยู่ที่คุณภาพในการเรียนรู้ของผู้เรียน รวมถึงการพัฒนาการเรียนรู้ของทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้อง (ราชบัณฑิตยสภา, 2564: 525) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับทำงานแบบร่วมมือโดยอาศัยการพึ่งพาอาศัยซึ่งกันและกัน เพื่อนำไปสู่การปรับปรุงการทำงานอย่างต่อเนื่องที่มีเป้าหมายเดียวกัน

หลักการสำคัญของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมี 4 ประการ (ราชบัณฑิตยสภา, 2564: 525; เรวณี ชัยเชวรัตน์, มปป.: 7) ได้แก่ 1) การแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดและประสบการณ์ระหว่างบุคลากรร่วม

วิชาชีพที่มีเป้าหมายเดียวกัน 2) การสร้างวัฒนธรรมการทำงานร่วมกันภายในองค์กรเพื่อสร้างความสามัคคี
จริงใจ เปิดเผย และเอื้อเฟื้อต่อผู้อื่น 3) การส่งเสริมการทำงานแบบสะท้อนคิดเพื่อนำมาปรับปรุงกระบวนการ
ทำงานและกระบวนการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมผลการเรียนรู้ของผู้เรียน 4) การแลกเปลี่ยนประสบการณ์จาก
การปฏิบัติจากผู้ที่เกี่ยวข้องและบุคลากรในโรงเรียนรายบุคคล ดังแผนภาพที่ 1

แผนภาพที่ 1 หลักการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ

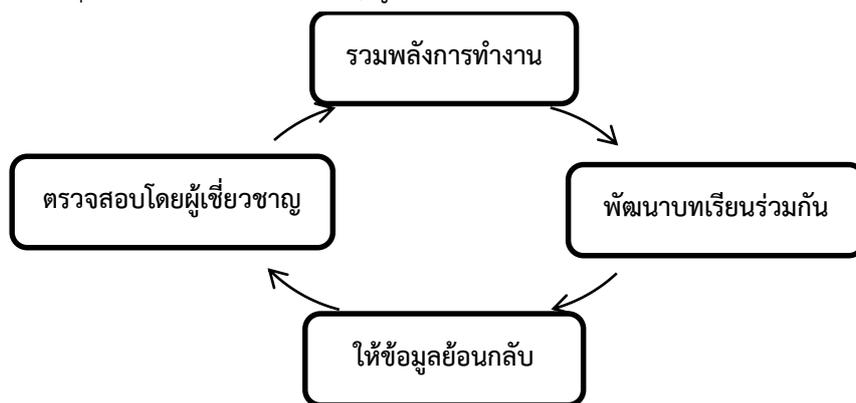
การดำเนินการของชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมีโครงสร้างของสมาชิกขึ้นอยู่กับความ
ต้องการของแต่ละโรงเรียน Hord, Roussin and Sommers (2009: 23) และปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน
ศิริสัมพันธ์ (2561: 32-35) กล่าวว่า การจัดโครงสร้างของสมาชิกในชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไว้ 2 ส่วน คือ
1) การรวมกลุ่มสมาชิกอาจจะมาจากครูที่สอนในระดับชั้น ครูในระดับกลุ่มสาระการเรียนรู้ ครูที่สอนระดับ
ประถมศึกษา ครูที่สอนระดับมัธยมศึกษา เช่น กลุ่มครูที่สอนระดับชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 กลุ่มครูภาษาไทยที่
สอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น เป็นต้น 2) การรวมกลุ่มสมาชิกอาจจะเป็นกลุ่มผู้บริหารสถานศึกษา
ประกอบด้วย ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ ผู้ทรงคุณวุฒิ หรือศึกษานิเทศก์ที่มีความรู้เพื่อแลกเปลี่ยนเรียนรู้
และช่วยเหลือในด้านต่าง ๆ เพื่อนำไปสู่การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน เช่น ผู้อำนวยการ รอง
ผู้อำนวยการ หัวหน้ากลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้ทรงคุณวุฒิจากคณะตามสาขาวิชา เป็นต้น

การนำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพไปประยุกต์ใช้ในการพัฒนาวิชาชีพมีทั้งข้อดี คือ 1)
ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดีให้แก่ครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องจากการทำงานร่วมกัน 2) ช่วยเปิดโอกาสให้ครู
บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องได้แลกเปลี่ยนเรียนรู้ แสดงความคิดเห็น และอภิปรายในประเด็นที่สนใจร่วมกัน เพื่อ
นำไปสู่แนวทางการแก้ปัญหาการเรียนการสอน 3) ช่วยให้ครูได้รับประสบการณ์ใหม่จากผู้ร่วมวิชาชีพเดียวกัน
เพื่อนำไปพัฒนาผู้เรียน พัฒนาตนเอง และพัฒนาวิชาชีพ (สุพรรณิการ์ ชนะนิล และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์,
2565: 85-86; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ, 2565: 41; ชาลีนี ตรีวรวิญญู, 2560, 303-304)

1.2 การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study)

การพัฒนาบทเรียนร่วมกันเป็นแนวคิดการพัฒนาครูในบริบทการทำงานจริงผ่านการทำงานแบบร่วมมือรวมพลังของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ ต่อเนื่อง และในระยะยาว โดยการให้ครูร่วมกันทำวิจัยในชั้นเรียน (ราชบัณฑิตยสภา, 2564: 419-420) แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับการร่วมกันของครูและบุคลากรที่มีเป้าหมายเดียวกันเพื่อพัฒนาบทเรียนและเนื้อหา

หลักการสำคัญของการพัฒนาบทเรียนร่วมกันมี 4 ประการ ดังนี้ 1) การทำงานร่วมกันแบบรวมพลังของครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาบทเรียน 2) การกำหนดประเด็น เนื้อหา หรือสาระที่มีผลมาจากสภาพปัญหาการเรียนการสอนจริงในชั้นเรียนร่วมกัน 3) การให้ข้อมูลย้อนกลับอย่างมีส่วนร่วมเพื่อนำไปสู่การพัฒนาและปรับปรุงแก้ไขบทเรียน เนื้อหา หรือสาระ 4) การให้ผู้รู้หรือผู้เชี่ยวชาญมีส่วนร่วมพัฒนา ตรวจสอบ และปรับปรุงบทเรียน (ชาลิณี ตริวีร์บุญ, 2560: 301-302) แสดงรายละเอียดในแผนภาพที่ 2

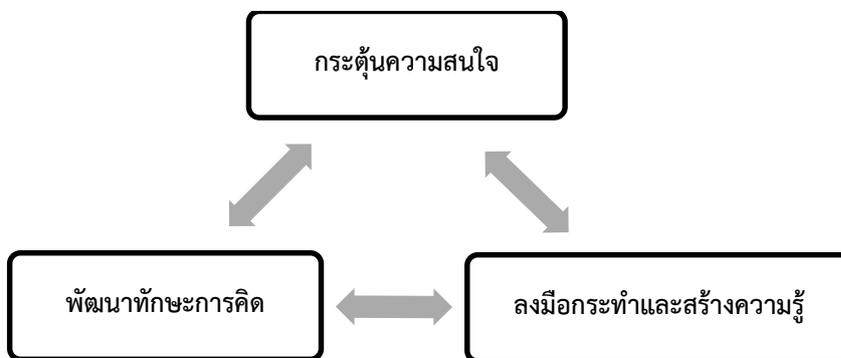
แผนภาพที่ 2 หลักการของการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน

การพัฒนาบทเรียนร่วมกันมี 3 รูปแบบ (ชาลิณี ตริวีร์บุญ, มปป.: 35) ได้แก่ 1) รูปแบบการพัฒนาบทเรียนร่วมกันแบบสถานศึกษาเป็นฐาน (School-based Lesson Study) เป็นรูปแบบการดำเนินการร่วมกันในสถานศึกษาเดียวกัน ซึ่งเป็นการรวมกลุ่มของครูเพื่อศึกษาและพัฒนาบทเรียนให้มีคุณภาพ 2) รูปแบบการพัฒนาบทเรียนร่วมกันแบบข้ามสถานศึกษา (Cross-school Lesson Study) เป็นรูปแบบการดำเนินการร่วมกันของครูจากหลายสถานศึกษาที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงกัน หรืออยู่ในเขตพื้นที่เดียวกัน ซึ่งจะต้องเกิดจากความสมัครใจและสนใจที่จะศึกษาและพัฒนาในประเด็นเดียว บทเรียนเดียวกัน และ 3) รูปแบบการพัฒนาบทเรียนร่วมกันแบบข้ามเขตพื้นที่ (Cross-district Lesson Study) เป็นรูปแบบการดำเนินการร่วมกันของครูที่สอนจากต่างสถานศึกษา หรือต่างเขตพื้นที่การศึกษา ซึ่งมีความสมัครใจและความสนใจในประเด็น หัวข้อ เนื้อหาเดียวกัน รูปแบบนี้อาจจะเป็นความร่วมมือกันของสถานศึกษาที่มีนโยบายเดียวกันก็ได้

การนำแนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันไปใช้ในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศ การโค้ช หรือการพัฒนาวิชาชีพครู พบว่า เกรียง ฐิติจำเริญพร, ชาริณี ตริวิรัญญู และสิริพันธ์ สุวรรณมรรคา (2562: 21-41) นำไปพัฒนาความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน ฐาปนา จ้อยเจริญ (2563:7) นำไปพัฒนาความสามารถในการจัดการเรียนรู้เชิงรุก

1.3 การเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning)

การเรียนรู้เชิงรุกเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อนำไปสู่ การสร้างความรู้ใหม่และนำไปใช้อย่างมีความหมาย แนวคิดนี้ให้ความสำคัญกับการส่งเสริมให้ผู้เรียนมีความ ตื่นตัวในการเรียนรู้ ศึกษา ลงมือกระทำ และสร้างความเข้าใจข้อมูลหรือความรู้ด้วยตนเอง โดยผู้เรียนจะต้อง อาศัยกระบวนการเรียนรู้อย่างตื่นตัว (Active Learning) ทั้งร่างกาย สติปัญญา สังคม และอารมณ์ (สำนัก มาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้, 2563: 18) หลักการสำคัญของแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (วัชรา เล่า เรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560: 65; สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนาระบบการเรียนรู้, 2563: 18; มนสิข สิทธิสมบุรณ์, 2565: 1) มี 3 ประการ ดังนี้ 1) การกระตุ้นและเร้าความสนใจให้ผู้เรียนมีส่วนร่วม ในกระบวนการจัดการเรียนรู้ 2) การเรียนรู้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ อภิปราย แสดงความคิดเห็น การลง มือปฏิบัติ และสร้างความรู้ด้วยตนเอง และ 3) การเรียนรู้จากสถานการณ์ ประสบการณ์ หรือเหตุการณ์เพื่อให้เกิด กระบวนการคิดที่หลากหลาย ดังแผนภาพที่ 3

แผนภาพที่ 3 หลักการของการเรียนรู้เชิงรุก

การนำแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกไปประยุกต์ใช้เพื่อพัฒนาวิชาชีพครูที่ส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ ของผู้เรียน (วัชรา เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์, 2560: 65; พิมพันธ์ เดชะคุปต์ และพ เยาว์ ยินดีสุข, 2562: 94; มนสิข สิทธิสมบุรณ์, 2565: 11-12) คือ 1) ช่วยพัฒนาผู้เรียนในด้านสติปัญญา อารมณ์ สังคม จิตใจและร่างกาย 2) ช่วยพัฒนากระบวนการสังเกต คัดสรร วิเคราะห์ เพื่อนำไปสู่ทักษะการคิด ขั้นสูง 3) ช่วยส่งเสริมการทำงานร่วมกันเป็นทีม ความกล้าแสดงออก และการมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อเสริมสร้างความมีมนุษยสัมพันธ์ 4) ช่วยสร้างบรรยากาศในการเรียนรู้ที่เอื้อต่อความต้องการของผู้เรียน

การศึกษาสาระสำคัญของทั้ง 3 แนวคิด ให้ทราบว่า แนวคิดทั้งสามมีสาระสำคัญและจุดเน้นที่สามารถนำมาบูรณาการร่วมกันเพื่อนำไปสู่การออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิต ดังเห็นได้จากงานวิจัยของ นพพรพรรณ ญาณโกมุท และคณะ (2558: 123-138) ได้นำแนวคิดการพัฒนาร่วมกันเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของครูระดับประถมศึกษาต่อมา มณีรัตน์ เย็นสวัสดิ์ (2564: 169-193) ได้นำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพมาพัฒนารูปแบบการนิเทศให้แก่ครูระดับประถมศึกษา และอรพร คนสนิท และคณะ (2565: 445-460) ที่นำแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกเป็นฐานในการพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาการศึกษาระดับประถมศึกษา จังหวัดมุกดาหาร จากข้อมูลที่พบจากงานวิจัยดังกล่าว แสดงให้เห็นว่า แนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดการพัฒนาร่วมกัน และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกสามารถนำมาใช้เป็นแนวคิดพื้นฐานในการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ได้เช่นกัน

2. องค์ประกอบ

ผู้เขียนได้นำหลักการของแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ แนวคิดการพัฒนาร่วมกัน และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุกมาบูรณาการเพื่อนำไปสู่การกำหนดองค์ประกอบของรูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ให้มี 4 องค์ประกอบตามแนวคิดของทิตนา แคมมณี (2564: 224) โดยมีรายละเอียดในแต่ละองค์ประกอบ ดังนี้

2.1 หลักการ

- 2.1.1 การส่งเสริมการทำงานร่วมกันของครูและบุคลากรในโรงเรียน
- 2.1.2 การส่งเสริมให้ครูออกแบบและพัฒนากิจกรรมสอนร่วมกัน
- 2.1.3 การมีส่วนร่วมในการเรียนรู้ช่วยส่งเสริมการเรียนรู้ที่มีความหมาย
- 2.1.4 การได้รับข้อมูลย้อนกลับอย่างสร้างสรรค์ช่วยให้ครูเกิดการเรียนรู้และพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ได้อย่างต่อเนื่อง
- 2.1.5 การทำวิจัยในชั้นเรียนช่วยแก้ปัญหาการเรียนการสอนที่เกิดในชั้นเรียน

2.2 วัตถุประสงค์

- 2.2.1 เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครู
- 2.2.2 เพื่อพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3 กระบวนการนิเทศ

2.3.1 **ขั้นสร้างความเข้าใจร่วมกัน (Collaborative Understanding)** เป็นขั้นที่ครูและบุคลากรในโรงเรียนประชุมเพื่อกำหนด วางแผน และทำความเข้าใจเกี่ยวกับปัญหาการจัดการเรียนรู้ในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3.1.1 ประชุมผู้เกี่ยวข้อง ได้แก่ ผู้อำนวยการ รองผู้อำนวยการ หัวหน้า
กลุ่มสาระการเรียนรู้ ผู้เชี่ยวชาญจากองค์ภายนอกสถานศึกษา และครู

2.3.1.2 กำหนดและวางแผนเป้าหมาย ที่ประชุมกำหนดและวางแผนการ
นิเทศร่วมกัน

2.3.2 ชั้นรวมพลังความคิด (Collaborative Thinking) เป็นขั้นที่ครูระดม
ความคิดและออกแบบการเรียนรู้ร่วมกันเพื่อให้เหมาะสมกับนักเรียน

2.3.2.1 ครูแต่ละระดับชั้นร่วมกันอภิปราย แลกเปลี่ยนรู้ และแสดงความคิด
เห็นเพื่อวิเคราะห์เป้าหมายการเรียนรู้และเนื้อหาสาระในแต่ละกลุ่มสาระการเรียนรู้

2.3.2.2 ครูแต่ละระดับชั้นร่วมกันออกแบบการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความต้องการ
ของนักเรียนและเป้าหมายของหลักสูตรสถานศึกษา

2.3.3 ชั้นนิเทศแบบกัลยาณมิตร (Kalyanamitra Supervision) เป็นชั้นลง
พื้นที่เพื่อปฏิบัติการนิเทศครู

2.3.3 ครูจัดเตรียมเครื่องมือการนิเทศเพื่อให้บุคลากรที่มีความเชี่ยวชาญ

2.3.4 ผู้เชี่ยวชาญดำเนินการนิเทศการสอนของครู

2.3.4 ชั้นสะท้อนคิดอย่างสร้างสรรค์ (Reflective Thinking) เป็นขั้นที่ครู
บุคลากรและผู้ที่เกี่ยวข้องสะท้อนผลการนิเทศ เพื่อให้ครูนำไปปรับปรุงสมรรถนะการจัดการเรียนรู้

2.3.4.1 ผู้เชี่ยวชาญสะท้อนผลการนิเทศที่เป็นประโยชน์แก่ครูเพื่อนำไป
ปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนรู้

2.3.4.2 ประชุมครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องเพื่อวิเคราะห์ผลการนิเทศของ
ครู เพื่อนำไปสู่การกำหนดทิศทางและแนวโน้มในการพัฒนาครูที่ส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียน

2.3.5 ชั้นร่วมมือกันทำวิจัย (Collaborative Action Research) เป็นขั้นที่ครู
นำผลการสะท้อนคิดและผลการให้ข้อมูลย้อนกลับจากผู้นิเทศมากำหนดเนื้อหาและสาระในการทำวิจัยในชั้นเรียน

2.3.5.1 ครูร่วมกันทำออกแบบโครงงานวิจัยในชั้นเรียน

2.3.5.2 จัดทำรายงานวิจัยในชั้นเรียนและนำเสนอเป็นบทความวิชาการ
หรือนำเสนอในงานประชุมวิชาการ

2.4 การวัดและประเมินผล

2.4.1 ประเมินสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูก่อนและหลังการได้รับการนิเทศ
ตามกระบวนการของรูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนสาธิต

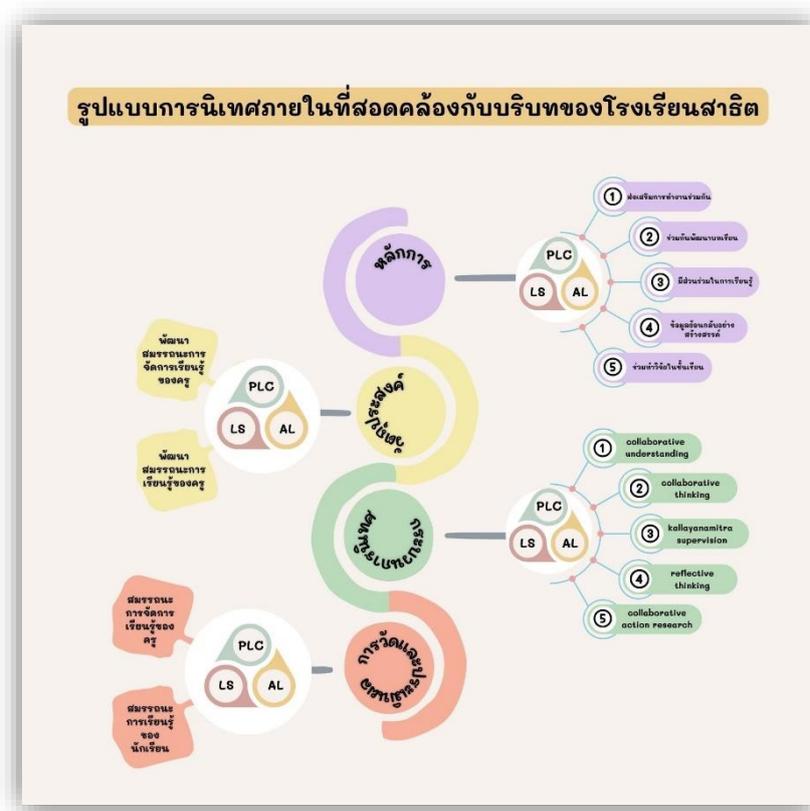
2.4.2 ประเมินผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนก่อนและหลังการได้รับการจัดการเรียนรู้จากครูที่ได้รับการนิเทศตามกระบวนการของรูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทโรงเรียนสาธิต

จากผลการนำเสนอทั้งหมดนี้เป็นการออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในตามความคิดเห็นของผู้เขียนจากประสบการณ์การทำงานร่วมกับโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) จึงได้ออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตซึ่งเป็นสถานศึกษาในกำกับของมหาวิทยาลัยรัฐ และมีความพร้อมในด้านบุคลากร ด้านสื่อ อุปกรณ์ และแหล่งเรียนรู้ และด้านผู้เรียน เพื่อสะท้อนให้เห็นระบบบริหารจัดการคุณภาพของสถานศึกษาที่มีระบบการนิเทศภายในเพื่อใช้ดำเนินงานพัฒนาวิชาชีพครูและบุคลากรให้มีความเชี่ยวชาญทางวิชาชีพ ผู้เขียนหวังเป็นอย่างยิ่งว่ารูปแบบการนิเทศภายในนี้อาจจะได้รับการนำไปทดลองใช้เพื่อพัฒนาสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูที่ส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียนว่ามีประสิทธิผลเป็นอย่างไร

สรุป

การพัฒนาวิชาชีพ (Professional Development) มีความจำเป็นสำหรับครูและบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาทุกระดับ กระบวนการนิเทศภายในเป็นแนวทางการพัฒนาวิชาชีพที่ต้องใช้ความร่วมมือจากครู บุคลากร และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนรู้ ซึ่งจำเป็นจะต้องปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนรู้ และกระบวนการทำงานในหน้าที่ของครูอย่างต่อเนื่อง รูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตที่นำแนวคิดชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (Professional Learning Community) แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study) และแนวคิดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) มาบูรณาการสู่การออกแบบและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในโรงเรียนที่เสริมสร้างสมรรถนะการจัดการเรียนรู้ของครูเพื่อส่งเสริมสมรรถนะการเรียนรู้ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาให้มีประสิทธิผลตามมาตรฐานของโรงเรียนสาธิต

ผู้วิจัยจึงสรุปองค์ความรู้จากการสร้างและพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม) ดังแผนภาพที่ 4

แผนภาพที่ 4 รูปแบบการนิเทศภายในที่สอดคล้องกับบริบทของโรงเรียนสาธิตมหาวิทยาลัยรามคำแหง (ฝ่ายประถม)

เอกสารอ้างอิง

เกรียง ฐิติจำเริญพร, ชาริณี ตรีวรวิญญู และสิริพันธ์ สุวรรณมรรคา. (2562). การพัฒนากระบวนการนำครูใหม่เข้าสู่วิชาชีพโดยใช้แนวคิดการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเป็นฐานร่วมกับการเป็นพี่เลี้ยงเพื่อเสริมสร้างความสามารถในการออกแบบการเรียนการสอน. *วารสารครุศาสตร์*, 47(1), 21-41.

ชาลิณี ตรีวรวิญญู. (มปป.). “การพัฒนาบทเรียนร่วมกัน (Lesson Study: LS)” ใน *หลากหลายวิธี หลายมุมมอง เพื่อการสร้างครูผู้ศิษย์: เอกสารประมวลแนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู*. บังอร เสรีรัตน์, ชาริณี ตรีวรวิญญู และเรวณี ชัยเขาวรัตน์ (บรรณาธิการ), (หน้า 29-45). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้ และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.).

ชาลิณี ตรีวรวิญญู. (2560). การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพด้วยการพัฒนาบทเรียนร่วมกัน: แนวคิดและแนวทางสู่ความสำเร็จ. *วารสารครุศาสตร์*, 45(1), 299-319.

- ฐาปนา จ้อยเจริญ. (2563). การพัฒนารูปแบบการนิเทศตามแนวคิดชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพพร้อมกับการพัฒนาบทเรียนร่วมกันเพื่อส่งเสริมความสามารถในการจัดการเรียนรู้ร่วมกันเชิงรุกของนักศึกษาครุวิทยาศาสตร์ของมหาวิทยาลัยราชภัฏ. *ปริญญาานิพนธ์การศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ สาขาวิทยาศาสตร์ศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.*
- ทิตนา แคมมณี. (2564). *ศาสตร์การสอน: องค์ความรู้เพื่อการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่มีประสิทธิภาพ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- นพพรพรรณ ญาณโกมุท และคณะ. (2558). การพัฒนารูปแบบการนิเทศภายในตามแนวคิดการศึกษาชั้นเรียน (Lesson Study). *วารสารวิชาการ สถาบันการพลศึกษา*, 7(3), 123-138.
- ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2561). *ชุมชนแห่งการเรียนรู้เชิงวิชาชีพครู กลยุทธ์การยก ระดับคุณภาพการศึกษา: แนวคิดสู่การปฏิบัติ.* กรุงเทพฯ: M & N Design Printing.
- พฤธี ศิริบรรณพิทักษ์. (2565). *การพลิกโฉมระบบการศึกษาเพื่อตอบโจทย์การพัฒนาประเทศ.* กรุงเทพฯ: สาขาวิชาบริหารการศึกษา ภาควิชานโยบายการจัดการและความเป็นผู้นำทางการศึกษา คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และเพียว ยินดีสุข. (2562). *ทักษะ 7C ของครู 4.0 PLC & Log book.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- พิมพ์พันธ์ เดชะคุปต์ และคณะ. (2565). *สมรรถนะการนิเทศเชิงรุก ชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ.* กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- มณีนรัตน์ เย็นสวัสดิ์. (2564). การพัฒนารูปแบบการนิเทศด้วยชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อส่งเสริมการจัดการเรียนรู้เชิงรุก (Active Learning) ของครูระดับประถมศึกษา โรงเรียนในสังกัดเทศบาลนครขอนแก่น. *วารสารชุมชนแห่งการเรียนรู้วิชาชีพครู*, 1(2), 169-193.
- มนสิข สิทธิสมบูรณ์. (2565). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุก.* พระนครศรีอยุธยา: โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ราชบัณฑิตยสภา. (2564). *พจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ ฉบับราชบัณฑิตยสภา.* กรุงเทพฯ: สำนักงานราชบัณฑิตยสภา.
- เรวณี ชัยเชาวรัตน์. (มปป.). *ชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (professional learning community: PLC) ในหลากหลายวิธี หลายมุมมอง เพื่อการสร้างครูสู่ศิษย์: เอกสารประมวลแนวคิดและแนวทางพัฒนาวิชาชีพครู.* บังอร เสรีรัตน์, ชาริณี ตริวิรัญญู และ เรวณี ชัยเชาวรัตน์ (บรรณาธิการ), (หน้า 5-18). กรุงเทพฯ: สำนักงานส่งเสริมการเรียนรู้และพัฒนาคุณภาพเยาวชน (สสค.).
- วัชร่า เล่าเรียนดี, ปรณัฐ กิจรุ่งเรือง และอรพิน ศิริสัมพันธ์. (2560). *กลยุทธ์การจัดการเรียนรู้เชิงรุกเพื่อพัฒนาการคิดและยกระดับคุณภาพการศึกษาสำหรับศตวรรษที่ 21.* นครปฐม: เพชรเกษมพริ้นติ้ง.

- เวียงชัย แสงทอง และคณะ. (2565). การนิเทศภายในสถานศึกษายุคใหม่: นิเทศอย่างไรในยุคนิวนอร์มอล. *วารสารบัณฑิตวิทยาลัย พิษณุพนธ์*, 17(1), 123-133.
- สำนักทดสอบทางการศึกษา. (2561). *แนวทางการประเมินคุณภาพตามมาตรฐานการศึกษา ระดับปฐมวัย ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน และระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานศูนย์การศึกษาพิเศษ*. กรุงเทพฯ: ชุมชนสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย.
- สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้. (2563). *การจัดการเรียนรู้ฐานสมรรถนะเชิงรุก*. กรุงเทพฯ: กลุ่มมาตรฐานการศึกษา สำนักมาตรฐานการศึกษาและพัฒนารการเรียนรู้ สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.
- สุพรรณิการ์ ชนะนิล และธีรชัย เนตรถนอมศักดิ์. (2565). PLC ดีจริงหรือกับการพัฒนาการศึกษาไทย. *วารสารวิจัยและพัฒนา มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนสุนันทา*, 14(1), 79-92.
- อรพร คนสนิท และคณะ. (2565). รูปแบบการจัดการการนิเทศโรงเรียนเชิงรุกของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา การศึกษาประถมศึกษาจังหวัดมุกดาหาร. *วารสารรัชตภาคย์*, 16(45), 445-460.
- Anna, P; Evans, K. D; Breeding, E. M & Arancibia, V. (2019). Teacher professional development around the world: The gap between evidence and practice. *CGD Working*. Washington, DC: Center for Global Development.
- Fisher, D & Frey, N. (2014). *Better learning through structured teaching*. VA: ASCD.
- Hord, S. M., Roussin, J. L., & Sommers, W. A. (2009). *Guiding professional learning communities: Inspiration, challenge, surprise, and meaning*. Corwin Press.

ภาคผนวก

คำแนะนำสำหรับผู้เขียนบทความ

1. ส่วนประเภทของบทความที่ลงตีพิมพ์ในวารสาร

1.1 บทความพิเศษ (Special Article) บทความทางวิชาการพิเศษ ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการอย่างเข้มข้น และผ่านการอ่านและพิจารณาจากผู้ทรงคุณวุฒิในสาขาวิชานั้นๆ มีกลุ่มเป้าหมายเป็นนักวิชาการในวงการวิชาการ/วิชาชีพ

1.2 บทความวิจัย (Research Article) ได้แก่ รายงานผลงานวิจัยใหม่ที่มีองค์ความรู้อันเป็นประโยชน์ จะต้องไม่เคยตีพิมพ์ในวารสารใดๆ มาก่อน

1.3 บทความทางวิชาการ (Academic Articles) ที่เสนอเนื้อหาความรู้วิชาการมีความโดดเด่น เพื่อนำเสนอองค์ความรู้ใหม่สู่สังคม

1.4 บทความปริทรรศน์ (Review Article) เป็นบทความที่รวบรวมความรู้จากตำรา หนังสือ และวารสารใหม่ หรือจากผลงานและประสบการณ์ของผู้เขียนมาเรียบเรียงขึ้น โดยมีการวิเคราะห์ สังเคราะห์ วิเคราะห์ เปรียบเทียบ

1.5 ปกิณกะ (Miscellany) ได้แก่ บทความ ทบทวนความรู้ เรื่องแปล ย่อความจากวารสารต่างประเทศ การแสดงความคิดเห็น วิเคราะห์ แนะนำเครื่องมือใหม่ ตำราหรือหนังสือใหม่ที่น่าสนใจ หรือข่าวการประชุมทั้งระดับชาติและระดับนานาชาติ

2. การส่งบทความ

บทความที่จะตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development ให้ผู้เขียนทำตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

2.1 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลด Template บทความวิจัย หรือ Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ ซึ่งเป็นตัวอย่างของการเขียนบทความวารสาร โดยสามารถดาวน์โหลดได้ดังนี้

2.1.1 Template บทความวิจัย (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.2 Template บทความวิชาการ บทความพิเศษ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.1.3 Template บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ (.pdf) ตัวอย่างบทความ (.pdf) (.docx)

2.2 ให้ผู้เขียนบทความดาวน์โหลดหนังสือรับรองก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development โดยสามารถดาวน์โหลดได้ที่ (.pdf) และให้กรอกรายละเอียดให้ครบถ้วน พร้อมทั้งบทความที่เขียนส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสารเพื่อตรวจสอบเบื้องต้น

2.3 รอเจ้าหน้าที่ติดต่อกลับตามเอกสารที่แนบของผู้เขียนบทความที่ส่งเข้า คิวอาร์โค้ด Line หน้าเว็บวารสาร เจ้าหน้าที่ส่งแบบ Google Form ให้ผู้เขียนดำเนินการตามแบบฟอร์มดังกล่าว

2.4 เจ้าหน้าที่แจ้งให้เข้าในระบบสมัครสมาชิกออนไลน์ของวารสารและ/หรือ (กรณีผู้สมัครแล้วต้องดำเนินการตามขั้นตอนที่ 2.1 และ 2.2 เช่นเดียวกัน) ถึงให้เข้าระบบได้ตามลิงค์นี้ <https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/user/register> (สามารถศึกษาข้อมูลเพิ่มเติมได้ที่ ระบบ Thaijo) เมื่อส่งบทความเข้าระบบแล้ว เจ้าหน้าที่จะดำเนินการตรวจสอบและดำเนินการตามขั้นตอนในการจัดทำบทความให้ผู้เขียนบทความทราบตามลำดับต่อไป

3. การตรวจสอบบทความและพิสูจน์อักษร

ผู้เขียนควรตระหนักถึงความสำคัญในการเตรียมบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของบทความที่วารสารกำหนด ตลอดจนตรวจสอบความถูกต้องแน่นอน พร้อมทั้งพิสูจน์อักษรก่อนที่จะส่งบทความให้กับบรรณาธิการ การเตรียมบทความให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสารจะทำให้การพิจารณาตีพิมพ์มีความรวดเร็วมากยิ่งขึ้น และทางกองบรรณาธิการขอสงวนสิทธิ์ที่จะไม่พิจารณาบทความจนกว่าจะได้แก้ไขให้ถูกต้องตามข้อกำหนดของวารสาร

4. รูปแบบการจัดเตรียมบทความ

4.1 สำหรับภาษาไทย บทความต้องเป็นตัวพิมพ์ดีด โดยใช้ชุดแบบอักษร (Font) ชนิดไทยสารบรรณ (TH SarabunPSK) ขนาดอักษร 16 จัดกั้นหลังตรง ส่วนบทความภาษาอังกฤษให้ใช้แบบอักษร Times New Roman ขนาดอักษร 12 ในการจัดให้มีระยะห่างระหว่างบรรทัดหนึ่งช่อง (Double spacing) ตลอดเอกสาร พิมพ์หน้าเดียวลงบนกระดาษพิมพ์สี่ขนาดเอ 4 (A4) ระยะขอบกระดาษบน 1.5 นิ้ว, ล่าง 1 นิ้ว, ซ้าย/ขวา 1 นิ้ว พร้อมใส่หมายเลขหน้ากำกับทางมุมขวาบนทุกหน้า บทความไม่ควรยาวเกิน 20 หน้า กระดาษพิมพ์สี่ โดย นับรวมภาพประกอบและตาราง

4.2 ชื่อเรื่องต้องมีภาษาไทยและภาษาอังกฤษ พิมพ์ไว้หน้าแรกตรงกลาง

4.3 ชื่อผู้เขียน ตำแหน่งทางวิชาการ สาขา คณะ สังกัด/หน่วยงานของผู้ร่วมหรือที่ปรึกษาทุกคน โดยเรียงจากผู้เขียนบทความ 1 ผู้ร่วม 2,3,4 ตำแหน่งได้ชื่อเรื่อง เยื้องชิดฝั่งขวาของหน้ากระดาษ มี E – mail ที่ติดต่อในการส่งบทความได้

4.4 มีบทคัดย่อภาษาไทยและภาษาอังกฤษ ไม่เกิน 500 คำต่อบทคัดย่อ

4.5 กำหนดคำสำคัญ (Keywords) ทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ 3-5 คำ

4.6 การเรียงหัวข้อ หัวข้อใหญ่สุด ให้พิมพ์ชิดขอบด้านซ้าย หัวข้อย่อยเว้นห่างจากหัวข้อใหญ่ 3-5 ตัวอักษรและหัวข้อย่อยขนาดเดียวกันต้องพิมพ์ให้ตรงกัน เมื่อขึ้นหัวข้อใหญ่ควรเว้น ระยะพิมพ์ 0.5 ช่วงบรรทัด

4.7 การใช้ตัวเลข คำย่อ และวงเล็บ ใช้เป็นตัวเลขอารบิกทั้งหมด ใช้คำย่อที่เป็นสากลเท่านั้น (ระบุคำเต็มไว้ในครั้งแรก) การวงเล็บภาษาอังกฤษ ควรใช้ดังนี้ (Network Organization) เป็นต้น

บทความวิจัย ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction) ระบุความสำคัญของปัญหาการวิจัย
- 3) วัตถุประสงค์การวิจัย (Research Objectives)
- 4) ระเบียบวิธีวิจัย (Research Methodology) ระบุแบบแผนการวิจัยการได้มาซึ่งกลุ่ม ตัวอย่าง และการกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย วิธีการเก็บ รวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล
- 5) กรอบแนวคิดในการวิจัย
- 6) ผลการวิจัย/ผลการทดลอง (Results) เสนอผลที่พบตามวัตถุประสงค์การวิจัยตามลำดับอย่างชัดเจน ควรเสนอในรูปแบบตารางหรือแผนภูมิ
- 7) อภิปรายผล/วิจารณ์ (Discussion) เสนอเป็นความเรียง ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยง ของผลการวิจัยกับกรอบแนวคิด และงานวิจัยที่ผ่านมา ไม่ควรอภิปรายเป็นข้อๆ แต่ ชี้ให้เห็นถึงความเชื่อมโยงของตัวแปรที่ศึกษาทั้งหมด
- 8) ข้อเสนอแนะ (Suggestion) ระบุข้อสรุปที่สำคัญและข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ และประเด็นสำหรับการวิจัยต่อไป
- 9) เอกสารอ้างอิง (References) ต้องเป็นรายการที่มีการอ้างอิงไว้ในเชิงบรรณานุกรม เป็นภาษาไทย และภาษาอังกฤษ

บทความพิเศษ บทความวิชาการ บทความปริทรรศน์ ปกิณกะ บทความวิจารณ์หนังสือ ให้เรียงลำดับสาระ ดังนี้

- 1) บทคัดย่อ (Abstract)
- 2) บทนำ (Introduction)
- 3) เนื้อเรื่อง (Content) แสดงสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับและมีกรอบแนวคิดผลสัมฤทธิ์ของบทความ
- 4) บทสรุป (Conclusion)
- 5) เอกสารอ้างอิง (References)

ตัวอย่างการจัดพิมพ์บทความ

	↑	ระบุหมายเลขไว้ด้านบนขวา (16 pt)
	1. นิ้ว	
←	ชื่อบทความภาษาไทย (20 pt)	→ 1 นิ้ว
	Articles English (14 pt)	
		ชื่อ - นามสกุล ผู้เขียนบทความ (16 pt)
		หน่วยงานต้นสังกัด (16 pt)
		Name - Surname of Article author (12 pt)
		Agency (12 pt)
		E-mail (12 pt)

	บทคัดย่อ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน 350 คำ)	
	
	คำสำคัญ : 3-5 คำ (16 pt)	
	Abstract (14 pt)	
	(12 pt ไม่เกิน 350 คำ).....	
	
	Keywords : 3-5 words (12 pt)	
	บทนำ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	
	เนื้อหาแต่ละประเด็น ตามแบบบทความวิชาการ/วิจัยและอื่นๆ (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	
	สรุป (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	
	เอกสารอ้างอิง (18 pt)	
	(16 pt ไม่เกิน) แสดงเนื้อหาสาระสำคัญที่ต้องการนำเสนอตามลำดับ.....	
	
	↓	
	1 นิ้ว	

สำหรับการอ้างอิงเอกสารในบทความนั้นใช้ระบบ APA ให้ใช้ระบบตัวอักษรโดยใช้ วงเล็บ เปิด-ปิด และระบุชื่อ-นามสกุล ของผู้เขียน ปี พ.ศ. และเลขหน้า ของเอกสารที่นำมาอ้างอิงกำกับท้ายเนื้อความที่ได้ อ้างอิง เอกสารที่อ้างอิงในบทความจะต้องปรากฏในเอกสารอ้างอิงท้ายบทความทุกรายการ และผู้เขียน บทความต้องรับผิดชอบถึงความถูกต้องของเอกสารที่นำมาอ้างอิงทั้งหมด การอ้างอิงเป็นภาษาไทยหรือ ภาษาอังกฤษ โดยรูปแบบของการอ้างอิงเอกสาร มีดังนี้

1. หากชื่อผู้แต่งอยู่หน้าข้อความที่อ้างถึงให้ใช้ชื่อผู้แต่ง (ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น ศิริวรรณ เสรีรัตน์ (2545 : 15-16) หรือ Baruard, Chester L, (1938 : 50)

2. หากชื่อผู้แต่งอยู่ท้ายข้อความที่อ้างถึง ให้ใช้ (ชื่อผู้แต่ง, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น

1) กรณีผู้แต่ง 1 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อผู้เขียน, ปีที่พิมพ์ : เลขหน้า) เช่น (ชวลิต ประภาวนนท์, 2545 : 19) หรือ (Chandler, Alfred D, 1962 : 42)

2) กรณีผู้แต่ง 2 คน ให้เขียนเป็น (ชื่อที่ 1 และชื่อที่ 2, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (ทองใส นามดี และวิทยา แสงทอง, 2556 : 20) หรือ (Chandler,Ralph C. and Plano Jack C, 1982 : 3)

3) กรณีผู้แต่งมากกว่า 3 คนขึ้นไป ครั้งแรกให้เขียนชื่อผู้เขียนทั้งหมด และครั้งต่อไปให้เขียนเป็น คณะ เช่น (ชื่อผู้เขียนคนที่ 1 และคณะ, ปีที่พิมพ์: เลขหน้า) เช่น (สมศักดิ์ วานิชยาภรณ์ และคณะ, 2556 : 23) หรือ (Argyris et al.,1972 :9)

4) การอ้างอิงท้ายบทความ ให้ใช้รูปแบบ APA เวอร์ชัน 6 ดังตัวอย่างนี้ (<http://www.apastyle.org>)

1) หนังสือ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. (ครั้งที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์. เช่น

1.1) ชาญวิทย์ เกษตรศิริ. (2543). 2475 การปฏิวัติสยาม. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพมหานคร : มูลนิธิโครงการตำราสังคมศาสตร์และมนุษยศาสตร์.

1.2) Simon,Herbert A. (1976). *Administrative Behavior*. (3rd ed.). New York: The Free Press.

2) บทความในวารสาร

ชื่อผู้เขียนบทความ. (ปีที่พิมพ์). ชื่อบทความ. ชื่อวารสาร, ปีที่ (ฉบับที่), เลขหน้าที่ ปรากฏ บทความในวารสาร. เช่น

2.1) ฉลอง พัฒนา. (2556). การสร้างฐานความรู้ในการบริหารจัดการชุมชน. *วารสารปกครอง ท้องถิ่น*, 1(1), 52-67.

2.2) Jurkovich,R (1974). A Core Typology of Organization Environments. *Administrative Science Quarterly*, 19 (2), 380-394.

3) วิทยานิพนธ์/ดุษฎีนิพนธ์/สารนิพนธ์/รายงานการวิจัย

ชื่อผู้วิจัย. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. ระดับของงาน.หน่วยงานที่รับผิดชอบ : มหาวิทยาลัย

3.1 สมพร เกษตรศิริ (2550). *การบริหารจัดการองค์กรในเขตอำเภอเมือง จังหวัดปทุมธานี*.

วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตร์มหาบัณฑิต. สาขาวิชาการปกครองท้องถิ่น. วิทยาลัยการปกครองท้องถิ่น : มหาวิทยาลัยขอนแก่น.

3.2 Jaffee,D. (2001). *The Development on New Generation of Thai Farmers to Propel Thai Economy* . Research Report. College : Thepsatri Rajabhat University.

4) แหล่งข้อมูลจากเว็บไซต์

ชื่อผู้เขียน. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ วัน เดือน ปี. แหล่งที่มา : Url

เช่น

พิรพล หาญพิชัยยุทธ. (2553). การขับเคลื่อนเศรษฐกิจไทย. *ออนไลน์*. สืบค้นเมื่อ 7 กันยายน 2555. แหล่งที่มา <http://www.buddhismth.com/index.hp?y>.

BBC New. (2016). *Etnical Alzheimers or Social Advocates solution*. *Online*. Retrieved May 3, 2017. from : <http://www.bbc.com/2016/ WORLD>

5) รายงานการประชุมหรือสัมมนาทางวิชาการ

ชื่อผู้แต่ง. (ปีที่พิมพ์). ชื่อเรื่อง. *ชื่อเอกสารรวมเรื่องรายงานการประชุม*. วัน เดือน ปี. สถานที่จัด. สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น สมาน นิตดาทอง. (2550). การพัฒนาการเรียนรู้แห่งศาสตร์ทางการจัดการ. *เอกสารประกอบการประชุมการประชุมงานชุมชน*. 25 พฤศจิกายน 2550. โรงแรมณานิมิตร. กรุงเทพมหานคร: พิสดการพิมพ์.

Natthabhan, S. (2000). *The Besuty of Wonmen in Theravada Philosopy. Nebraska Symposium on Motivation : voll. 38. Perspectives on Motivation*. 18 July 2000. Lincoln. USA: University of Nebraska Prees.

6) พจนานุกรม

ชื่อหนังสือ. (ปีที่พิมพ์). สถานที่พิมพ์: สำนักพิมพ์.

เช่น *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน*. (2525). กรุงเทพมหานคร: สำนักงานราชบัณฑิตยสถาน.

Shoter Oxford English dictionary. (2002). New York: Oxford University Press.

6. ส่วนภาพประกอบ (Figure) และส่วนตาราง (Table)

ภาพประกอบและตารางควรมีเท่าที่จำเป็น โดยพิมพ์หน้าละ 1 ภาพ หรือ 1 ตาราง สำหรับคำบรรยายภาพและตารางให้พิมพ์เหนือภาพหรือตาราง ส่วนคำอธิบายเพิ่มเติมให้ใส่ใต้ภาพหรือตาราง

7. ลิขสิทธิ์

เพื่อให้เป็นไปตามกฎหมายลิขสิทธิ์ ผู้เขียนทุกท่านต้องลงลายมือชื่อในแบบฟอร์มใบมอบลิขสิทธิ์บทความให้แก่วารสาร พร้อมกับบทความต้นฉบับที่ได้แก้ไขครั้งสุดท้าย นอกจากนี้ ผู้เขียนทุกท่านต้องยืนยันว่าบทความต้นฉบับที่ส่งมาตีพิมพ์นั้น ได้ส่งมาตีพิมพ์เฉพาะใน **Journal of Modern Learning Development** เพียงแห่งเดียวเท่านั้น หากมีการใช้ภาพหรือตารางของผู้เขียนอื่นที่ปรากฏในสิ่งตีพิมพ์อื่นมาแล้ว ผู้เขียนต้องขออนุญาตเจ้าของลิขสิทธิ์ก่อน พร้อมทั้งแสดงหนังสือที่ได้รับการยินยอมต่อบรรณาธิการก่อนที่บทความจะได้รับการตีพิมพ์

8. การติดต่อโฆษณาและการสมัครสมาชิก

การติดต่อโฆษณา การสั่งซื้อ และการสมัครเป็นสมาชิกวารสารพัฒนาระบบการจัดการ กรุณาติดต่อ “กองบรรณาธิการวารสาร” ศูนย์พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ บจก.พัฒนาเรียนรู้สมัยใหม่ เลขที่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี 41190

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail: journal1990jmsd@gmail.com

9. กำหนดการออกวารสาร

ฉบับที่ 1 มกราคม – กุมภาพันธ์

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 28 กุมภาพันธ์)

ฉบับที่ 2 มีนาคม – เมษายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 เมษายน)

ฉบับที่ 3 พฤษภาคม – มิถุนายน

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 มิถุนายน)

ฉบับที่ 4 กรกฎาคม – สิงหาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 สิงหาคม)

ฉบับที่ 5 กันยายน – ตุลาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ตุลาคม)

ฉบับที่ 6 พฤศจิกายน – ธันวาคม

(เผยแพร่ทางเว็บไซต์ 30 ธันวาคม)

10. อัตราค่าวารสาร

กำหนดออกวารสารปีละ 6 ฉบับ จำหน่ายราคาฉบับละ 300 บาท (ไม่รวมค่าส่ง)

11. อัตราค่าสมาชิก

ปีละ 500 บาท

ใบสมัครเป็นสมาชิก
Journal of Modern Learning Development

ที่.....
วันที่.....เดือน.....พ.ศ.....

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ข้าพเจ้า (ชื่อภาษาไทย).....
(ชื่อภาษาอังกฤษ).....

ที่อยู่ (ที่สามารถติดต่อได้).....
.....

E-Mail :โทรศัพท์ โทรสาร.....

มีความประสงค์จะขอรับสมัครเป็นสมาชิก Journal of Modern Learning Development

- () สมาชิกประเภทรายปี 500 บาท
- () เล่มละ 300 บาท

พร้อมนี้ ข้าพเจ้าได้ส่ง

- () เงินสด
- () อื่นๆ.....

โปรดนำส่ง Journal of Modern Learning Development

สถานที่ติดต่อ ที่บ้าน ที่ทำงาน
เลขที่.....ถนน.....หมู่ที่.....ตำบล/แขวง.....
อำเภอ/เขต.....จังหวัด.....รหัสไปรษณีย์.....
โทรศัพท์ มือถือ.....
โทรสาร.....E-Mail :

ลงชื่อ.....
(.....)

(สำหรับเจ้าหน้าที่)

ค่าบำรุงปี พ.ศ.....
เลขที่ใบเสร็จ.....
ลงวันที่.....เดือน.....พ.ศ.....
ลงบัญชีแล้ว.....

หนังสือรับรอง

ก่อนตีพิมพ์บทความใน Journal of Modern Learning Development

เรียน บรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development

ตามที่ ข้าพเจ้า.....

ได้ส่งบทความเรื่อง.....

.....

.....

.....

เพื่อตีพิมพ์ใน Journal of Modern Learning Development

ทั้งนี้ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม ขอรับรองว่า บทความที่เสนอมานี้ (ถ้ามี) นี้ยังไม่เคยได้รับการตีพิมพ์ หรือไม่ได้อยู่ระหว่างกระบวนการพิจารณาตีพิมพ์ในวารสารหรือแหล่งตีพิมพ์อื่นใด หรือได้รับการตอบรับให้ตีพิมพ์ในวารสารฉบับอื่น ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วมยอมรับหลักเกณฑ์การพิจารณาต้นฉบับ ทั้งยินยอมให้กองบรรณาธิการมีสิทธิพิจารณาและตรวจแก้ต้นฉบับได้ตามที่เห็นสมควร พร้อมนี้ขอมอบลิขสิทธิ์บทความที่ได้รับการตีพิมพ์ให้แก่ **ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่** หากมีการฟ้องร้องเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์เกี่ยวกับภาพ กราฟ ข้อความส่วนใดส่วนหนึ่ง และหรือข้อคิดเห็นที่ปรากฏในบทความ ข้าพเจ้าและผู้เขียนร่วม/ยินยอมรับผิดชอบแต่เพียงฝ่ายเดียว

หาก กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development ตรวจสอบว่าคำรับรองดังกล่าว ไม่เป็นความจริง กองบรรณาธิการ Journal of Modern Learning Development มีสิทธิยกเลิกบทความของผู้นิพนธ์ออกจาก Journal of Modern Learning Development ได้ทันทีโดยไม่ต้องแจ้งให้ผู้นิพนธ์ทราบล่วงหน้า และผู้นิพนธ์ทุกท่านขอรับรองและยินยอมปฏิบัติตามข้อตกลงดังกล่าว พร้อมทั้งลงนามรับรองไว้ที่ข้างท้ายของหนังสือรับรองฉบับนี้

ลงนามผู้เขียนหลัก (ชื่อที่ 1)

.....
(.....)

ลงนามผู้เขียนร่วม (ชื่อที่ 2)

.....
(.....)

ข้อมูลติดต่อ (เฉพาะผู้เขียนหลัก)

Facebook :

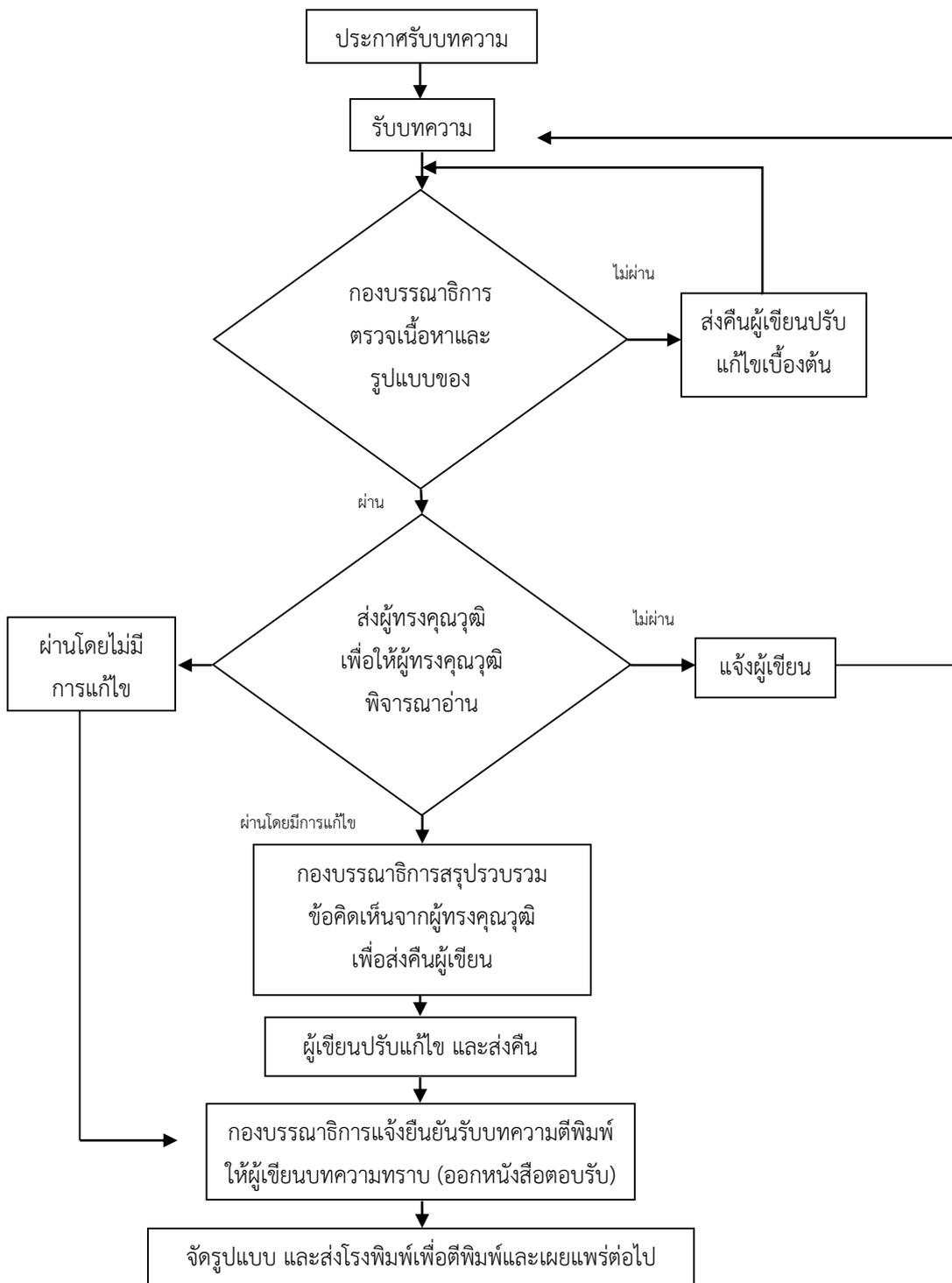
ID : Line

E : mail

เบอร์โทร

หมายเหตุ: ให้ผู้เขียนหลักและผู้เขียนร่วมลงนามให้ครบทุกท่าน หากมีผู้เขียนมากกว่า ท่าน สามารถเพิ่มเติมรายชื่อผู้ลงนาม 2
ข้างท้ายได้ตามจำนวนผู้เขียนบทความทั้งหมด

รูปแบบการตีพิมพ์ Journal of Modern Learning Development

จริยธรรมในการตีพิมพ์

จริยธรรมการตีพิมพ์

บทบาทและหน้าที่ของบรรณาธิการ

1. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาคุณภาพของบทความ เพื่อตีพิมพ์เผยแพร่ในวารสารนักรับผิดชอบ และต้องคัดเลือกรับบทความมาตีพิมพ์หลังจากผ่านกระบวนการประเมินบทความแล้ว โดยพิจารณาจากความชัดเจน และความสอดคล้องของเนื้อหาเกี่ยวกับนโยบายของวารสารเป็นสิ่งสำคัญ และจะต้องมีข้อความรู้ที่สะท้อนมุมมอง แนวคิดเชิงทฤษฎีที่ได้จากประสบการณ์ การสังเคราะห์เอกสาร หรืองานวิจัย มุ่งเน้นการนำเสนอแนวคิดทฤษฎีใหม่รวมถึงแบบจำลองเชิงแนวคิด (Conceptual Model) ที่ช่วยเสริมสร้างความเข้าใจอันจะนำไปสู่การวิจัยในหัวข้อวิชาการที่สำคัญ

2. บรรณาธิการจะต้องไม่เปิดเผยข้อมูลของผู้เขียน และผู้ประเมินบทความแก่บุคคลอื่นๆ ที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงเวลาของการประเมินบทความ

3. บรรณาธิการจะต้องไม่ตีพิมพ์บทความที่เคยตีพิมพ์ที่อื่นมาแล้ว โดยต้องมีการตรวจสอบการคัดลอกผลงานผู้อื่น (Plagiarism) อย่างจริงจัง และใช้โปรแกรมที่เชื่อถือได้ เพื่อให้แน่ใจว่า บทความที่ตีพิมพ์ในวารสารไม่มีการคัดลอกผลงานของผู้อื่น และหากตรวจพบ การคัดลอกผลงานของผู้อื่น จะต้องหยุดกระบวนการประเมิน และติดต่อผู้เขียนบทความหลักทันที เพื่อขอคำชี้แจง เพื่อประกอบการ “ตอบรับ” หรือ “ปฏิเสธ” การตีพิมพ์บทความนั้นๆ

4. บรรณาธิการจะต้องไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้เขียน และผู้ประเมิน

5. บรรณาธิการต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

6. บรรณาธิการมีหน้าที่พิจารณาตีพิมพ์เผยแพร่ผลงานวิจัยที่มีระเบียบวิธีวิจัยที่ถูกต้อง และให้ผลที่น่าเชื่อถือ โดยนำผลของการวิจัยมาเป็นตัวชี้ว่า สมควรตีพิมพ์เผยแพร่หรือไม่

7. หากบรรณาธิการตรวจพบว่า บทความมีการลอกเลียนบทความอื่นโดยมิชอบ หรือมีการปลอมแปลงข้อมูล ซึ่งสมควรถูกถอดถอน แต่ผู้เขียนปฏิเสธที่จะถอนบทความ บรรณาธิการสามารถดำเนินการถอนบทความได้โดยไม่ต้องได้รับความยินยอมจากผู้เขียนซึ่งถือเป็นสิทธิและความรับผิดชอบต่อบทความของบรรณาธิการ

บทบาทและหน้าที่ของผู้เขียนบทความ

1. ผู้เขียนบทความจะต้องรับรองว่า บทความที่ส่งมาพิจารณาไม่เคยได้รับการตีพิมพ์เผยแพร่ที่ไหนมาก่อน และไม่ส่งต้นฉบับบทความซ้ำซ้อนกับวารสารอื่น
2. ผู้เขียนจะต้องคำนึงถึงจริยธรรมการวิจัย จะต้องไม่ละเมิดหรือคัดลอกผลงานของผู้อื่นมาเป็นของตนเอง
3. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความให้ถูกต้องตามรูปแบบของวารสารในหัวข้อ “คำแนะนำสำหรับผู้เขียน”
4. ผู้เขียนที่มีชื่อในบทความจะต้องเป็นผู้มีส่วนในการจัดทำบทความหรือมีส่วนในการดำเนินการวิจัย
5. ผู้เขียนจะต้องอ้างอิงผลงาน ภาพ หรือตาราง หากมีการนำมาใช้ในบทความของตนเอง โดยให้ระบุ “ที่มา” เพื่อป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ (หากมีการฟ้องร้องจะเป็นความรับผิดชอบของผู้เขียนแต่เพียงผู้เดียว ทางวารสารจะไม่รับผิดชอบใดๆ ทั้งสิ้น)
6. ผู้เขียนจะต้องตรวจสอบความถูกต้องของรายการเอกสารอ้างอิง ทั้งในแง่ของรูปแบบและเนื้อหา และไม่ควรนำเอกสารวิชาการที่ไม่ได้อ่านมาอ้างอิง หรือใส่ไว้ในอ้างอิง และควรอ้างอิงเอกสารเท่าที่จำเป็นอย่างเหมาะสม ไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่มากจนเกินไป
7. ผู้เขียนจะต้องปรับแก้ไขบทความตามผลประเมินจากผู้ประเมินบทความและกองบรรณาธิการให้แล้วเสร็จภายในเวลาที่กำหนด
8. ผู้เขียนจะต้องระบุชื่อแหล่งทุนที่ให้การสนับสนุนในการทำวิจัย (ถ้ามี) และจะต้องระบุผลประโยชน์ทับซ้อน (ถ้ามี)
9. ในบทความผู้เขียนจะต้องไม่รายงานข้อมูลที่คลาดเคลื่อนจากความเป็นจริง ไม่ว่าจะเป็นการสร้างข้อมูลเท็จ หรือการปลอมแปลง บิดเบือน รวมไปถึงการตกแต่ง หรือ เลือกแสดงข้อมูลเฉพาะที่สอดคล้องกับข้อสรุป
10. ผู้เขียนไม่ควรอ้างอิงเอกสารที่ถูกถอดถอนออกไปแล้ว เว้นแต่ข้อความที่ต้องการสนับสนุนนั้นเป็นข้อความที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการถอดถอน และจะต้องระบุไว้ใน เอกสารอ้างอิงด้วยว่า เป็นเอกสารที่ได้ถูกถอดถอนออกไปแล้ว

บทบาทและหน้าที่ของผู้ประเมินบทความ

1. ผู้ประเมินบทความต้องรักษาความลับและไม่เปิดเผยข้อมูลของบทความที่ส่งมาเพื่อพิจารณาแก่บุคคลที่ไม่เกี่ยวข้องในช่วงระยะเวลาของการประเมินบทความ
2. หลังจากได้รับบทความจากกองบรรณาธิการวารสาร และผู้ประเมินบทความ ตระหนักว่า ตนเองอาจมีผลประโยชน์ทับซ้อนกับผู้พิมพ์ที่ทำให้ไม่สามารถให้ข้อคิดเห็นและข้อเสนอแนะอย่างอิสระได้ ผู้ประเมินบทความควรแจ้งให้กองบรรณาธิการวารสารทราบและปฏิเสธการประเมินบทความนั้นๆ

3. ผู้ประเมินบทความ ควรประเมินบทความในสาขาวิชาที่ตนมีความเชี่ยวชาญ โดยพิจารณาความสำคัญของเนื้อหาในบทความที่มีต่อสาขาวิชานั้นๆ คุณภาพของการวิเคราะห์ และความเข้มข้นของผลงานหรือระบุผลงานวิจัยที่สำคัญๆ และสอดคล้องกับบทความที่กำลังประเมิน แต่ผู้เขียนบทความไม่ได้อ้างถึง เข้าไปในการประเมินบทความด้วยผู้ประเมินไม่ควรใช้ความคิดเห็นส่วนตัวที่ไม่มีข้อมูลรองรับมาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินบทความ

4. ผู้ประเมินบทความต้องไม่นำข้อมูลบางส่วนหรือทุกส่วนของบทความไปเป็นผลงานของตนเอง

5. เมื่อผู้ประเมินบทความพบว่า มีส่วนใดของบทความ ที่มีความเหมือนกัน หรือซ้ำซ้อนกับผลงานชิ้นอื่นๆ ผู้ประเมินบทความต้องแจ้งให้บรรณาธิการทราบ

Publication Ethics

Duties of Editors

1. The editor will assess the paper quality for publication and select only those passing through the reviewing process, in which the clarity of and congruence with the journal policy must be prioritized. The selected paper must contain a body of knowledge that reflects valuable perception and a theoretical framework derived from experiences or textual/research synthesis. A grounded theory or a conceptual model contributing to further research must be preferably included.

2. No information regarding the paper's author(s) or reviewers shall be revealed to irrelevant parties during the paper reviewing process.

3. The paper published formerly elsewhere must not be accepted by the editor for publication. Plagiarism must be scrutinized seriously by using the credible detecting software. The paper detected as bearing plagiarism must be frozen for further evaluation, the author(s) will be contacted to ask for explanation to support the editor's decision to accept or reject the said paper.

4. The editor must not bear any conflict of interest with the author(s) or the reviewer(s).

5. The editor must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

6. The editor must consider for publication only the paper conducted with valid methodology and yielding accurate findings, and the quality of which serves as the main indicator for publication.

7. In case the editor detects plagiarism or false data in the submitted paper and hence deciding for revocation with which the author(s) refuse(s) to comply, the editor has thus full rights and responsibility to proceed with the revocation process without the author(s)'s prior consent.

Duties of Authors

1. The author has to assure that his/her paper has not been previously published in nor simultaneously submitted to other journals.

2. The author shall not commit any degree of plagiarism in his/her paper.

3. The author shall produce his/her manuscript format in accordance with the 'guideline to authors' stated in the journal.

4. The author whose name listed in the paper shall contribute to paper production or research-related procedure.

5. All pictures, figures, or tables appearing in the paper must be cited properly with their source(s) accurately identified. The author(s) shall be solely liable to any legal suit, if any.

6. The author shall verify the accuracy of content and format in both 'in-text' citations and references, no citation(s) shall be made for unread references, and the proper number of citations is preferable.

7. The author is required to correct or rework on their paper in due time as assessed and advised by reviewers and the editorial board.

8. The author shall identify the source(s) of research fund (if any) as well as any applicable conflict of interest.

9. Findings must be presented in accordance with the acquired data. No exploitation (false summary, or distortion or biased selection of data/finding) shall be committed.

10. No reference shall be made to any revoked article unless the cited statement refers to that in the revocation procedures. A statement must be additionally provided in the said reference as ‘the revoked article’.

Duties of Reviewers

1. The reviewer must keep confidential of the submitted paper and avoid revealing a partial or all of the information of the said paper to irrelevant parties during the paper reviewing process.

2. Perceiving as having a conflict of interest with the paper’s author(s) that may inhibit his/her freedom of expression, the reviewer should notify the editor at once and deny taking part in the reviewing process of the said paper.

3. The reviewer should evaluate the paper that fits with their area of his/her expertise, by assessing the paper’s contribution to the discipline, quality of analysis, and intensity of literature review related to the topic of study. Advices should also be provided regarding the literature failed to be included by the author(s), and personal judgment without supportive evidences should not be used as a criterion for paper evaluation.

4. The reviewer must not claim a partial or all of the submitted paper as his/her own.

5. In case of the plagiarism detecting, the reviewer must notify the editor at once.

ศูนย์พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่

บจก.พัฒนาการเรียนรู้สมัยใหม่ 141 หมู่ 6 ตำบลบ้านชัย อำเภอบ้านดุง จังหวัดอุดรธานี

<https://so06.tci-thaijo.org/index.php/jomld/index>

E-mail : journal1990jmsd@gmail.com